

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה שישית
גיליון מספר 513

וישב
תשפ"ד

מזמורה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מאן קיסת ויזאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
5:53	5:15	4:00	ירושלים
5:49	5:16	4:14	בני ברק
5:49	5:14	4:03	חיפה
5:50	5:17	4:15	אשדוד
5:52	5:16	3:59	בית שמש
5:52	5:17	4:17	קרית גת
5:49	5:13	4:06	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר

שבת-חנוכה
פרשת וישב תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גיליון פרשת וישלח, בענין ריצוי:

זו סוגיא חשובה ודחופה עד מאוד, שבאמת זקוקה להרבה בהירות וליטוש. הרבה אנשים "טובים" נופלים בזה. יש גם הרבה סיפורים שמספרים על גדולי ישראל שגורמים לטשטוש בנושא!!!
חינוך הילדים שלנו ממוקד כל כך בנתינה וויתור, אך פחות מלמדים את הילדים על ענין הניצול. וכך נוצר מצב שהחלשים וחסרי הביטחון העצמי, יוצאים נפסדים. כי הם נאלצים לוותר כל הזמן, ודווקא ממקום שהם חלשים וחסרי הגנה.

*

בשבוע שעבר הבאת תגובה. אני מצטט ממנה: "ללמוד לקבל כל דבר בשמחה ולשמח בהנהגת הבורא, מותר לרצות לסבול קצת כדי שהחיים יהיו באחוזה ושלום". לענ"ד זה לא משנה אם אדם מוכן לסבול הרבה או קצת, כן משנה מאיזה מקום זה מגיע.

אם זה מגיע מחולשה וכו', אין בזה שום מעלה ושום מצוה, אדרבה זה רמיסת האדם, ומי היתיר לאדם לרמוס את עצמו???

אם זה מגיע באמת ממקום טוב, אדרבה ואדרבה...

*

לכאורה יש נתינה שהיא קבלה, המכיר טובה יש לו סיפוק של הכרת הטוב, אבל זה לא ריצוי וריקנות וכו'. וממילא גם אהבת החבר יכולה בחלק מהמקרים לרצות לתת לו ובלי שזה יהיה ריצוי.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: בהמשך הסוגיה בגיליון האחרון. אני אברך צעיר, ואני מתמודד מול אברך מבוגר שפיתח בי תלות. הוא לחץ עלי לקבוע איתו חברותא. מחזיק אותי ממש בכוח. ניסיתי להשתחרר ממנו בדרכי נועם, ולא הצליח לי. הדרך היחידה זו פשוט לחתוך בכוח, ואז הוא עלול להיפגע.

תשובה: מסיבה מסויימת, שאין כאן המקום לפרט, יש לנו נטייה להגן על החזק, במקום על עצמינו.

התלות שלו בך, מזיקה לך באופן מיידי ומוחשי. קודם כל, כי הוא כופה עליך חברותא בניגוד לרצונך. ובכלל יש בקשר תלותי, נזקים שונים לטווח ארוך.

ובאותו זמן אתה עסוק ב"איך - חלילה - לא לפגוע בו". בכלל האחריות שלנו שלא לפגוע באחר, היא לפעמים מוגזמת. זה שאני מבקש להפסיק איתו את החברותא, זה לא מעשה פגיעה. זה שהוא עלול להיפגע, זה לגמרי באחריותו הבלעדית. שהוא יתמודד עם זה.

מסתבר יותר, שיש לנו פחד לפגוע בחזק, כי זה עלול לפגוע בנו בחזרה. וזה אכן דורש טיפול בפחדים.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

טרגדיה: הילד המושלם הלך לעולמו (נשאר רק הילד)

מתנגבת לה מחשבה: "אם התינוק המושלם הזה יצא ממני, זה סימן שיש לי את זה".

הניפוץ המשמעותי הראשון של האשליה עלול לקרות באסיפת ההורים אצל המלמד. זה פתאום לקבל עדות משמעותית, מאיש חיצוני, איש סמכות, שמעיד שהילד, עפעס, לא כזה מלאכי.

ובאותו רגע, זה לא רק הניפוץ של אשליית התינוק המושלם, אלא בעיקר הניפוץ של אשליית האני המושלם. מתברר שזה לא קיים אפילו בפוטנציאל.

ומני אז מתחילה המלחמה. השקטה. הלא מדוברת. כל הזמן ניסיון להעמיד את הילד במקום. כי ככל שהילד יהיה בסדר, זו תהיה עדות שאני בסדר.

עד כאן חלק אחד, שהוא משמעותי מאוד. הערכה עצמית שלי, שנקבעת לפי מצב הילד.

החלק השני, זה חלק האבהות.

יש לנו ציפייה מעצמינו להוכיח, שבלי כל קשר לכל ההצלחות או הכשלונות שלנו בחיים, "אבא, אני יודע להיות".

לערער לאדם את היכולת להיות אבא, זה כמעט כמו לקחת ממנו את הנשמה.

מהרגע שנהיינו אבות, היכולת להיות אבא, הפך להיות כמו זהות מוחלטת. בתעודת הזהות שלי, מיד לאחר השם, המשפחה, והמולדת, יופיע שאני אבא.

ליכולת שלנו להיות אבא, יש רק הוכחה אחת: הילדים. לאמר, אם הילדים ייצאו כמו הציפיות, זה אומר ש'אני אבא טוב'. ואם לא - חלילה וחס - זו הוכחה קבל עם ועדה ש... (לא אומרים בקול)

ומאז - ההתנהגות של הילדים הופכת להיות הבעיה שלי לגמרי. אם המלמד מרוצה, אז אני בסדר. אם המשגיח משבח, זה בעצם אני. אם השדכנים לא מתקשרים, אז אני נכשלתי. וכן הלאה.

החלק השלישי - זו האשמה העצמית.

הרי ברור שאם הייתי עושה כך או כך, זה בוודאי היה משנה את התמונה. 'אני זוכר כשהוא היה בכיתה ה', הוא היה זקוק לעזרה בלימודים, סברתי שלא. אני מתחרט על זה כל החיים!'

חרטה - זה בסדר גמור. אנו אמורים להתחרט על כל מיני בחירות שלנו. אך לרגש 'אשמה' יש אשליה. התחושה שאם הייתי עושה אחרת, זה היה משנה את התמונה. וזו אשליה.

המחשבה שהמעשים שלי היו קובעים את המציאות של הילד, מנטרלת לגמרי את הבחירה העצמית שהילד קיבל משמים, שהוא יכול לבחור מה להיות, ובלי קשר למה שעשיתי או לא עשיתי.

*

ברוח ימי החנוכה, אנו מדליקים את הנרות וכל הזמן עסוקים בילדים. לא רק בהתנהגות שלהם כעת בבית, אלא בעיקר בעתידים. "הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים". אנו גם משקיעים כמה תפילות בענין הבנים כמו: "ונזכה לבנים תלמידי חכמים..." (מתוך נוסח לשם יחוד).
אמן כן יהי רצון.

בתקופה זו התקיימו / מתקיימים אסיפות הורים בתלמודי התורה. אתם בוודאי מכירים את המתח. "אז מה המלמד יגיד?", וזה לפעמים מרגיש שונה כל כך מהבירור מה קורה בחשבון הבנק.

חלק מאיתנו לוקחים את זה ממש קשה. מתח כמעט בלתי נשלט. דווקא בחשבון הבנק הרבה יותר קל להציץ. חלק אחר מאיתנו לוקח את זה באדישות גמורה. הולכים כל הדרך בקלילות, ולוחשים לפומית הטלפון: "אני בטוח שלמלמד יש רק דברים טובים לומר על שמוליק שלנו".

וכעת תשאלו את המלמדים על המתח בו הם נמצאים, ותבינו על איזה חבית נפץ הכול יושב. המלמד הקלאסי מכין את עצמו שלושה ימים ושלושה לילות מה לומר, ובעיקר מה לא לומר. ולבסוף, גם המילים הספורות לפעמים מחוללות סערה.

*

האהבה בין אב לבן כבר מונצחת בתורה אצל האבות הקדושים. ובפרשת השבוע: "וישראל אהב את יוסף מכל בניו, כי בן זקונים הוא לו".

אנו יודעים שכאשר אפשר לפרש את התורה בפשטות, אין צורך להוסיף פירושים נוספים. אך דווקא על "בן זקונים" מילים כה פשוטות לכאורה, רש"י מביא שני פירושים נוספים.

על דרך מליצה ניתן לומר, שעד שהתורה כבר מעניקה הסבר לסיבת האהבה בין אב לבן, צריך לנצל את ההזדמנות ו"לדחוף" כמה שיותר פירושים.

ומה הם הפירושים הנוספים:

א. בר חכים הוא ליה. (זקן - זה שקנה חכמה)

ב. זיו איקונין שלו דומה לו. (היה דומה לו בפנים)

*

ננסה להבין את הדברים מבחינה נפשית.

כל אחד מאיתנו נולד התינוק הכי מושלם.

כולם העידו. האמא כל הזמן טענה שזה "ילד חכם במיוחד. ותראו את המבטים החכמים שלו". הסבתא הוכיחה בכל דרך, שהילד נולד מתוק באופן נדיר. האחים והאחיות רבו עליו כל הזמן. כל אחד בתורו ניסה להוכיח, ש'הוא אוהב אותי יותר מכולכם. נכון שלימי?'

רק כשהתינוק גדל הוא מתחיל לאכזב. פתאום הוא לא כזה מתוק, כי הוא מלכלך. הוא לא כזה טוב, כי הוא חוטף משחקים. הוא לא כזה חכם, כי הוא מתקשה לקלוט את האותיות. וכן הלאה.

כשהילד הזה כבר מגיע לישיבה, הוא עם תיק של אכזבות על הגב. לא כזה רציני. לא כל כך ירא שמים. קצת עצלן. קצת טובב. קצת אגואיסט.

ועד שהוא מתחתן, והשדכנים הרי לא התקשרו כל יום, אז בכלל. הוא לא מושא החלומות של ההורים.

ואז, זה שהיה פעם תינוק, נהיה בעצמו אבא. והאבא הזה שמחזיק את כל האכזבות של עצמו, מצפה לראות את התינוק המושלם מגיע לעולם.

יש אשליה כזאת, לא נודעת ולא מדוברת, שהנה מגיע התינוק שישלים את כל האכזבות של עצמי. בשקט

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת וישב

ולאבינו נאמר ש"חיה רעה אכלתהו". מדוע לא נבוא אל אבינו ונציג בפניו את האמת: אבא היקר, לא היתה ברירה, ישבנו היום לדין והחלטנו שיוסף הוא רוצח, רודף, פסקנו את דינו למיתה והרגנוהו, ברוך דין האמת. מדוע באמת איננו עושים

זאת? המשיך יהודה ואמר וכי משהו שילם לנו על כך שלא נספר לאבא? ודאי לא! אם כן מדוע איננו אומרים לו זאת? הסיבה ברורה: כי איננו שלמים במאת האחוזים עם פסק הדין, ואם כן, "מה בצע כי נהרוג את אחינו", מדוע לנו לעשות מעשה בלתי הפיך, הבה ונמכור אותו! זו היתה כונת יהודה: "מה בצע מה ממון?" וכי משהו שילם לנו כסף על כך? לא! - בהכרח אפוא שאיננו שלמים עם הפסק, ומדוע להרוג אותו!?

(ומתוק האור)

דאגה זו על שום מה...?

כאשר היה האדמו"ר מגור, בעל 'חידושי הרי"ם' זצ"ל אברך צעיר, הוא סבל רבות מפרנסה דחוקה, עניות רבה שררה בביתו. למרות מצבו הקשה בפרנסה, השקיע את כל מעייניו אך ורק בלימוד התורה ובעבודת ה'. שאלה אותו הרבנית: "הנה הכל דואגים לפרנסתם ומדוע רק אתה אינך דואג!?" השיב לה ה'חידושי הרי"ם': "מי אמר לך שאינני דואג לפרנסתי, בוודאי גם אני דואג, אך אביך אמר עלי שאני עילוי, ואם כן מצליח אני לדאוג ברגע אחד, מה שאחרים דואגים בשלושה ימים..." שאלה אותו שוב: "ומה הועלת בדאגתך המהירה?" והשיב לה במתק לשון: "בדיוק מה שהועילו אחרים בשלושת ימי דאגתם..."

(מאיר עיני הגולה)

"ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם" (לז, ב).

הרה"ק ה"חפץ חיים" זי"ע מפרש את הפסוק כי יעקב אבינו שלח את יוסף לרעות ולהתחבר עם בני הגבירות, אך הם ריחקו אותו ושלחוהו להיות נער ומשרת אצל בני המשפחות, וזה גופא היה "דיבתם רעה אל אביהם" - שהם מרחקים אותו כל כך. אך מששמעו השבטים על כך, הוכיחוהו ואמרו לו "המלוך תמלוך עלינו אם משול תמשול בנו" - אם אינך מקבל על עצמך את הבזיונות הללו לא תוכל למלוך עלינו, כי כלל

מסור בדינו, מבית האסורים יצא למלוך, כלומר מתחתית הדיוטא תצמח מלוכה, על דרך "מאשפות ירים אביון".

ולכן "ויוסיפו עוד שנוא אותו על חלומותיו ועל דבריו", כי המה תרתי דסתרי, כי אי אפשר להתגדל ולזכות למלוכה אם לא ישפיל דעתו תחילה.

"מה בצע כי נהרג את אחינו" (לז, כו).

מה בצע מה ממון (רש"י) כלומר, מה יצא לנו מהריגתו, בואו - נמכור אותו, כך לפחות נרוויח כסף מהעניין... יהודה שאל אותם שאלה: מדוע בעצם אנחנו כל כך רוצים שאבא לא ידע מהריגת יוסף? הרי סוף כל סוף אמורים אנו להרוג אותו להשליכו באחד הבורות,

"הכר נא הכתונת בנך היא אם לא... חיה רעה אכלתהו טרוף טורף יוסף" (לז, לב-לג).

כתב הרה"ק רבי יעקב אריה מראדזימין זי"ע שמהאי טעמא טבלו השבטים את כתונת יוסף בדם כדי שיתייאש יעקב אבינו מלחפש אחריו, ומלהתפלל על חזרתו בשלום לבית אביו, בידעם שאם לא כן, יבטח יעקב בה' שיחזור יוסף לביתו, ומי שיש לו בטחון וודאי יעזרהו השי"ת שלא יחסר לו הדבר אשר בוטח בו, וכל שכן יעקב אבינו בגודל בטחונו היה גורם שיעזוב יוסף את ערוות מצרים ויחזור לביתו בשלימות גופו ונפשו. ומכיוון שלא רצו האחים הקדושים שיחזור, מחשש שמא יספר לאביו על המכירה, על כן אמרו ליעקב שחיה רעה

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

'אולי אתה מוכן להעביר אותי את הכביש בבקשה?...'
אירע פעם שמחמת חולשתו, נפל הגר"א גנחובסקי
והתעלף בבית המדרש. מכיון שלא רצה לצער את
הרבנית, לא סיפר לה על כך.
והנה, כמה ימים לאחר מכן, מתקשר אחד מתלמידיו
לביתו, וכאשר עונה לו הרבנית, שאל אותה לשלום הרב
והאם חש הוא כבר טוב יותר מאז שהתעלף...

כך נודע הסוד לרבנית,
והתלמיד הרגיש חובה
להתנצל בפני רבו על
שגילה את סודו.

אך הגר"א, שדאג כל ימיו
שאף יהודי לא ירגיש
שלא בנוח בגללו, הקדים
וניגש הוא אל תלמידו
והרגיעו: 'אתה לא יודע
איזה חסד עשית עמי!...'
מאז שהתעלפתי אינני
יודע את נפשי כיצד
אספר לרבנית על כך, ועל
ידי שסיפרת לה פתרת לי
את כל הבעיה, אני הוא
זה שצריך להודות לך!...

"ויהי ברכת ה' בכל
אשר יש לו" (לט, ה).

מעשה שהיה, אברך אחד
נכנס אל רבו בקול תאניה
ואניה, רבי קדוש, לבני
ביתו הייתה עד עתה
'עבודה קבועה' אצל
בעה"ב אחד, ומשם
הייתה פרנסתי ופרנסת
אנשי ביתי בהרחבה
גדולה. אך זה עתה
קיבלה 'מכתב פיטורין'
ואני אנה אני בא... מנין
יהא לנו לחם לפי הטף...
שאלו הרבי, אמור נא,
האם יש לך 'תיבת דואר'
תלויה בפתח ביתך
מבחוץ. האברך שלא
הבין את השאלה - שלא
ממין הטענה, נענה מפני
הכבוד, אכן, יש ברשותי

אכלתהו - בכדי להחזירו צריך "תחיית המתים", וממילא
יתנחם בלבבו מלהתפלל ולבטוח בה' שיוסף יחזור
לביתו, ולא יתוודע לו דבר המכירה.

"היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה" (לח, כה).

לא רצתה להלבין פניו ולומר ממך אני מעוברת, אלא
לאיש אשר אלה לו. אמרה, אם יודה מעצמו, יודה, ואם
לאו ישרפוני, ואל אלבין
פניו. מכאן אמרו, נוח לו
לאדם שיפילוהו לכבשן
האש, ואל ילבין פני
חבירו ברבים (רש"י).
אחד המיוחדים בדורנו
בוהירות המיוחדת
בכבוד הזולת, היה הגאון
האדיר רבי אברהם
גניחובסקי זצ"ל.

הגר"א גניחובסקי ליווה
פעם את אחד מתלמידיו
לטיפול אצל פסיכיאטר
בבית החולים תל-
השומר. השניים יצאו
מחדרו של הפסיכיאטר,
והנה צועד לעבר החדר
יהודי ממכריו של רבינו,
וכעת כשיבחין ברב,
בודאי תהיה לו בושה
גדולה. בשבריר של רגע,
מצא רבינו פתרון מבריק
כדי למנוע את מבוכת
האיש. הוא מיהר אליו
ולחש באוזנו: 'אנא, אני
מתחנן אליך, אל תספר
לאיש שראית אותי כאן
אצל הפסיכיאטר כי אני
נורא מתבייש בזה!...

וכך בגאונות מופלאה של
מידות טובות, 'העתיק'
הגר"א גנחובסקי את אי-
הנעימות אליו... והיה
רגיל הגר"א גנחובסקי
לומר שצריך חכמה
יתירה כדי לא לפגוע
בוולת והיאך לעזור לו,
והוסיף שחכמה זו באה
מכח התורה.

היה חביב לפניו מאוד הסיפור על הגאון הצדיק רבי יוסף
ליס זצ"ל, שראה פעם ילד שעומד לעבור כביש סואן,
והבחין הרב, שהילד בגאוותו לא מסכים שיעבירו אותו
את הכביש... מה עשה? - פנה אל הילד וביקש:

"לפני כסא כבודך..."

יש רק ברכה אחת שבה אנחנו מזכירים את כיסא
הכבוד, ובעצם זוכים לשיא הקדושה וקרבת השם.
לא, לא מדובר בברכת השופר, לא בברכת הדלקת נר
חנוכה ואפילו לא בברכת המזון.

הברכה היחידה שאנו מגיעים איתה עד כיסא הכבוד
היא ב'גלוי וידוע לפני כיסא כבודך שאם יפתח אחד
מהם!...

למה? כי בברכות האחרות אנחנו אולי עובדים את
הבורא בשיא ההתלהבות, מרגישים בעיני רוחנו את
האורות והשפע היורדים לעולם בהדלקת נרות
חנוכה, ואת ההשפעות העצומות שיש לנטילת לולב
על העולם, אבל

בסתר הלב אנחנו גם קצת נהנים מהסיטואציה...
העבודה הזו מעניקה לנו תחושה טובה ומענגת של
הצלחה ושל הישגיות בעבודת השם...

המקום היחיד שבו אין לנו שום סיבה להתגאות, הוא
בסיבה שבגללה אנו מברכים 'גלוי וידוע לפני כיסא
כבודך'.

שם אנחנו רואים את המציאות הפשוטה שלנו, את
השפלות הטבועה בנו, איננו שונים באותם רגעים
מהבהמה.

ואיננו מדברים על חוסר האונים שמשתלט במקרים
רבים, כשהמשמעות של המילים 'שאם יפתח אחד
מהם או ייסתם אחד מהם אי אפשר להתקיים ולעמוד
לפניך אפילו שעה אחת' מתחדדת.

כשהאדם מכיר במצבו האמיתי, שהוא זקוק לבורא
אפילו במקומות נמוכים אלה - הוא מסוגל להגיע עד
'כיסא כבודך!...

(נקודות של אור - ספינקא)

תיבת דואר.

המשיך הרבי ושאל, האם מפעם לפעם הנך מקבל בה
מכתבים וכדו'. נענה האברך שעדיין לא הבין שייכות
ה'דואר' לצרתו - הן.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

להציע לך, כאשר אתה קורא קריאת שמע תדקדק באותיותיה".

(מתוך מאמר)

"ויהי כדברה אל יוסף יום ולא שמע אליה" (לט, י)

רשע אומרים לו, מפני מה לא עסקת בתורה? אם אמר נאה הייתי וטרוד ביצרי, אומרים לו: כלום נאה היית

מיוסף, אמרו עליו על

יוסף הצדיק, בכל יום

ויום היתה אשת פוטיפר

משדלתו בדברים... ולא

רצה לשמוע אליה,

נמצא... יוסף מחייב את

הרשעים" (יומא לה, ב)

לכאורה, שואל רבי

איצ'לה בלור, תשובת

הרשע אינה מובנת כלל.

שואלים אותו מדוע לא

עסק בתורה, ומה הוא

עונה? איך אלמד תורה,

הלא "טרוד הייתי ביצרי"

- הייתי עסוק בשטויות...

נתאר לעצמנו שמשגיח

בישיבה ניגש לבחור

בישיבתו ושואל אותו:

"היכן היית אתמול, מדוע

לא באת ללמוד?" והוא

יענה: "כבוד הרב, כ"כ

רציתי ללמוד, אבל הייתי

עסוק". - "במה היית

עסוק?" - "ישבתי עם

חבורת פרחים על

הברזלים ולא יכלתי

לעזוב באמצע"...

וכי תירוץ הגיוני הוא זה?

הלא ההתנשאות

שבדבריו כבר גרועה

יותר מעצם הטענה!

כדי לשבר את האוזן כמה

לכאורה מגוחכת טענה

זו, נזכיר מעשה שמספר

ה'בן איש חי', על אדם

שהגיע אל רב העיריה

על

בערב יום הכיפור ואמר: "באתי לבקש דרך תשובה על

מעשה עבירה שעשית".

"מה עשית, איזו עבירה?"

"כבוד הרב, לא נטלתי מים אחרונים".

"נו, טוב, זה באמת לא בסדר, אך עדיין ביטול נטילת מים

שאל הרבי אולי יודע מר מיהו ה'דוור המביא לפתחך את המכתבים. נענה האברך לא ולא, וכי מה איכפת לי מיהו המביא את הדואר, העיקר שהמכתבים מגיעים אלי... עתה נענה אליו הרבי בקול תמיהה ומדוע כל כך תתעניין ב'דוור' המביא לך את הפרנסה ממשלחו - זה הקב"ה בכבודו ובעצמו הזן ברחמיו את הכל, מה איכפת לך מי יהיה שליחך מכאן ואילך.

(באר הפרשה)

"לא לידי נסיון ולא לידי בזיון"

הניסיונות והקשיים שהאדם מקבל, הם כמו חבילה של קמח לא מנופה.

אפשר לשפוך את כל התכולה למיקסר, לאכול את כולו - אבל אז לא ייקח הרבה זמן עד שתופעות הלוואי יתחילו לבוא.

מצד שני, בקמח הזה יש אנרגיה, יש כוחות טובים ומשביעים, וויטמינים שחבל לפספס.

כדי לקבל אותם בצורה הטובה ביותר, צריך לעבוד עם הקמח, לנפות אותו, לא להיות פזיז - ואז אפשר ליהנות מסעודה משביעה שרק תחזק אותך.

הניסיון שלך לא בא סתם כך. שלחו לך כאן משמים חבילה עמוסה בכוחות טובים, גרושה באנרגיות ומלאה בפוטנציאל לגדול ולשמוח...

אם תקבל את הניסיון על כל ה'חבילה' שבו, ו'תאכל' גם את הרגשות השליליים שיש בו, אם תפעל בפזיזות - תפספס את האנרגיות ותגרום לעצמך סבל מיותר.

אם רוצה אתה ליהנות מהאור הטמון בו - עליך לעבוד איתו, לברר ולנפות, למצוא את ה'קול דממה דקה' המסתתרת בו, את המסר האלוקי השקט והעדין שמדבר אליך.

נכון. לא קל לעבוד, לא קל לנפות. הרבה יותר קל לקחת את כל החבילה ולהשתמש בה, לכעוס לנקום וליפול...

אבל אם תמצא את ה'סולת' המסתתרת בתוכו, תמצא חיים.

(נקודות של אור - ספינקא)

"ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלוקים" (לט, ט).

מפרש הספורנו: "איך אעשה הרעה הגדולה הזאת לשלם רעה - תחת טובה".

סיפר חתנו של הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל: "היה זה באמצע הקיץ של שנת תשמ"ג. ישיבת נר ישראל בבולטימור חגגה אז את שנת היובל שלה. אותו יום שרר חום כבד ומעיק.

רבי יעקב קמינצקי שהיה זקן מופלג וחלש וכבר עבר את גיל התשעים, עם כל זאת הטריח עצמו במאמץ רב להשתתף בשמחת הישיבה".

סיפר תלמיד משיבת לומז'ה בפ"ת: פעם כאשר נסע הגאון רבי יחיאל מיכל גורדון זצ"ל לחו"ל, ביקש קודם צאתו מהגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל למסור שיחה בישיבתו לומז'ה.

מספר התלמיד: "ליוויתי את רבי אליהו עד לתחנה המרכזית בתל אביב. כשהגענו אמר לי רבי אליהו: אני חייב לשלם לך, מיד ענית, חלילה, אני מתבייש לקחת כסף על הזכות הזו".

אמר לי רבי אליהו: "לא התכוונתי לכסף, אלא להטיב עמך בעצה טובה ברוחניות. אתה הרי יודע שגיהנום הוא קשה, ירחם ה', נורא! וחז"ל אומרים: כל הקורא קריאת שמע ומדקדק באותיותיה מצננים לו גיהנום, אם כן רצוני

לע"נ האשה החשובה

מרת **צפורה פייגא** ע"ה ב"ר **משה אליעזר** שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

מעשה שהיה במשרתת שהגיע אליה בשורה לא נעימה מהוריה, וכשעברתי דרך ביתה, שמעו אזני את דברי עקרת הבית באומרה אליה, חזקי ואמצי לבך ואל תבכי, כי מה יאמרו הבריות בודאי בעל הבית עשה לך רעה וצער אותך.

מזה למדתי מוסר, כי מה שיארע לאדם וכל הרפתקאות אשר יעברו עליו, אל יתרעם ויקבל באהבה, כי מה יאמרו הבריות בודאי בעל הבית של עולם ומלואו עשה לו רע חלילה, ובאמת מאתו לא תצא הרעות, וכל מה דעביד לטב עביד.

(ישא ברכה פר' קדושים)

"זכרתני" ... "והזכרתני" (מ, יד).

יהודי חסידי בוורשא פנה אל רבו פעם בשאלה: היות

והוא סובל מחמצן בקיבתו, פקדו עליו הרופאים לאכול רק מאכלים קלים ותכופים לבשולם, הרשאי הוא איפוא לאכול פשטידה (קוגל) בשבת? ענה לו הרב - רשאי הנך לאכול פשטידה בשבת ולא יזיק לך מאומה בעזרת ה' יתברך, שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא אין לך איפוא ממה לחשוש. שוב חזר האיש ושאל האמנם, רבי, לא יזיק לי? והיה בטוח שיקבל הבטחה נוספת. אמר לו הרב, לא, שוב אסור לך לאכול! הישנות שאלתך מוכיחה שאמונתך בכחה של השבת רופפת היא, משום כך אסור לך לסמוך על זאת, אלא עליך למלא בדיוק אחרי הוראות הרופא.

בזה מובן גם אצל יוסף, אלמלי הסתפק יוסף בבקשה אחת משר המשקים "כי אם זכרתני" לא היה בכך משום עוול, השתדלות שכזו לא היתה מהווה סתירה לבטחוננו, ואילו הוא שנה פעם נוספת "והזכרתני אל פרעה" פעמיים שטח את בקשתו לפני שר המשקים, בכך היתה משום הגדשת הסאה לבעל בטחון כיוסף הצדיק, בכך מתח על עצמו חשד שאף הבקשה הראשונה נובעת היתה מחוסר בטחון דק מן הדק לפי ערכו בבחינת "הקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה" ונענש בשתי שנים נוספות.

אחרונים אינו כה חמור... "כבוד הרב, לא נטלתי מים אחרונים מפני שגם לא נטלתי מים ראשונים לפני הסעודה".

"אכלת בלי נטילת ידיים?! - "כן".

"מדוע?" - "כבוד הרב, אם אני אוכל מאכלי טריפה,

היעלה על הדעת שאטול ידיים לפני הסעודה?"

"אכלת נבילות וטריפות?! מדוע? הרי ישנן כל כך הרבה מסעדות כשירות, ומדוע הוצרכת לאכול מאכלי טריפה?"

"כי כל החנויות היו סגורות, זה היה בשבת..."

ואדם זה בא לבקש תשובה על מים אחרונים...

וכך, שואל רבי איצ'ה, כיצד זה שעל התביעה מדוע לא עסק בתורה, אומר הרשע: "טרוד הייתי ביצרי" - עברתי עבירות ולא היה לי זמן ללמוד גמרא. איזה מין תרוץ הוא

זה? התשובה היא, שאכן כך הוא: עד כמה שמעשי העבירות גרועים הם, עוון ביטול תורה עולה עליהם בחומרתו! "טרוד הייתי ביצרי" פחות חמור מביטול תורה.

לכן, אדם מעדיף שיענישוהו על העבירות שעבר מחמת יצרו, רק שלא יענישוהו של עוון ביטול תורה שהוא החמור מכל!

מנהג האשכנזים שבכל עניין שיש צורך להזכיר שמו של אדם, מזכירים אותו עם שם אביו, כגון כשקוראים יהודי לתורה אומרים: "יעמוד יוסף בן יעקב" וכן על הקבר כותבים: פה נטמן "ראובן בן יעקב" וכו'.

המקום היחיד שמזכירים את שם האמא הוא בתפילה על החולה. מדוע?

באר ה'בן איש חי': משום שלאביו יש גם עוון ביטול תורה, משא"כ הנשים שאינן חייבות בלימוד תורה ואין להן עוון זה.

לכן כשבאים להתפלל על חולה, מזכירים את שם אימו, כי הזכרת שם האב עלולה לפעמים אף להזיק יותר כי יש בידו ביטול תורה. (ומתוק האור)

"כי אם זכרתני אתך" (מ, יד).

הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע סיפר, כי פעם אחת למד מוסר השכל ממשרתת.

"ואף על פי שיתמהמה"

כאשר נתמנה רבי משה טייטלבוים, בעל 'ישמח משה', לרבה של העיר אוהלי שבהונגריה סיפרו לרבי יצחק-אייזיק מקאליב שרבי משה מצפה מאוד לביאת המשיח.

הגיב רבי יצחק-אייזיק: "אם ארצה, אוכל להחיש את בואו".

הגיעו הדברים לאוזני רבי משה, ומיד נסע לקאליב ונכנס כרוח סערה לביתו של רבי יצחק-אייזיק וזעק: "אם אמנם ביכולתכם הדבר, למה אתם משתהים!"

השיב רבי יצחק-אייזיק: "על משה רבנו נאמר (במדבר יב, ז) 'בכל ביתי נאמן הוא'.

הקב"ה מגלה לצדיקים הקרובים אליו סודות מכבשונו של עולם, והוא סומך עליהם שישתמשו בהם על-פי רצונו.

כרגע רצון ה' לעכב את הגאולה, ואין בכוחי לפעול נגד רצונו.

ולכן לא גילו זאת לכם, כי אתם, ברוב תשוקתכם לגאולה, לא תוכלו להתאפק..."

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת וישב - אין מנוסה בעולם הזה

"וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן" (בראשית ל"ז, א)

מי שביקר פעם בבית הרפואה וראה חולה שמחובר למוניטור אז הוא יודע שאם כל הזמן הגרף מראה עליות וירידות - זה סימן שהחולה חי.

אבל אם חלילה הגרף מראה קו ישר- זה סימן שהחולה נפטר לבית-עולמו וצריך להזמין חברה קדישא.

בעולם הזה אין מנוחה. מי שרוצה לנוח זה בבית העלמין! דוד המלך אומר לנו: "בַּמַּתִּים חֶפְשִׁי" (תהילים פ"ח, ו').

כל זמן שאדם חי- "אָדָם לַעֲמֹל יוֹלֵד" (איוב ה, ז). אין אדם שלא עוברים עליו 'גלים' כמו שאמר דוד המלך ע"ה: "כָּל מִשְׁבְּרֵיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עָבְרוּ" (תהילים מ"ב, ח'). אין מצב שהדגל בים יהיה לבן כל הזמן, ולא יהיו שום גלים.

להיות בים ולחשוב שהדגל ישאר לבן כל הזמן זה לחיות ב'נדמה לי'. לא עוברות כמה שעות והמציל עולה לסוכה ומחליף את הדגל לאדום ולפנות ערב תולה את הדגל השחור.

זה בא ללמד אותנו שהעולם הזה מלא גלים. הקדוש ברוך הוא כאילו אמר ליעקב אבינו: "ר' יעקב, בעולם שלך אין לשבת בשלווה. העולם הזה כולו ניסיונות. כל ניסיון תפקידו לרומם את האדם".

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מברשת ציון

רש"י הקדוש אומר שיעקב אבינו ביקש לישב בשלווה וקפץ עליו רוגזו של יוסף.

לכאורה צריך להבין מה לא טוב ברצון של יעקב אבינו, וכי אסור לצדיק לשבת קצת בשלווה?

כמה צרות עברו על יעקב: צרת עֶשָׂו, צרת לבן וצרת דינה. כמה עוגמת נפש היתה לו. עכשיו הוא הגיע סוף כל סוף לארץ מגורי אביו וביקש לשבת בשלווה.

אם נתבונן במילה **וישב** אז נראה כי היא מרמזת על הצרות שיעקב אבינו עבר.

האות יו"ד מרמזת על האות השניה במילה דינה. האות שי"ן מרמזת על האות השניה במילה עשו. האות בי"ת רומזת לאות השניה של לבן.

עכשיו כאשר יעקב ביקש קצת לנוח באה האות וא"ו של **וישב** שמרמזת על האות השניה במילה יוסף. קפץ עליו הוא"ו של יוסף הצדיק.

אם כן למה אסור לצדיק לשבת בשלווה? הרי גם כאשר הוא יושב בשלווה רצונו לעסוק בתורה הקדושה ולהתפלל במתיקות ולהרבות ביראת שמיים. אם כן למה קפץ עליו רוגזו של יוסף?

רבותינו מסבירים שמי שחושב שהוא בא לעולם הזה כדי לשבת בשלווה אז הוא טועה ובגדול. לא בכדי העולם הזה נקרא עולם העשייה.

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימ בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ"י שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הענינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רחמי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר לאה בת תמר אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימ בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחא- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסגש בת דגנטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן איריס ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

צמני לבת

יום	כניסת לבת	צאת לבת	היגיון תפ
י"ג	15:59	17:11	17:44
ט"ד	16:17	17:09	17:39
ט"ה	16:17	17:09	17:39
ט"ו	16:20	17:12	17:43

שואל ומשיב בהלכה - חנכה - חלק ד'

מה מיוחד ביום האחרון של חנוכה?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

'זאת חנוכה' הוא כינוי ליום האחרון של חג החנוכה. האדמו"ר ר' ישראל פרידמן מרוז'ין זצ"ל אמר שמה שצדיק הדור יכול לפעול בראש-השנה וביום כיפור, כל יהודי פשוט יכול לפעול ב'זאת חנוכה'. דוד המלך ע"ה כתב: "בזאת ידעתי כי חפצת ב' כי לא יריע איבי עלי" (תהילים מ"א, י"ב).

רבותינו ביארו כי ב'זאת חנוכה' אפשר לראות את הניסים והנפלאות שהבורא יתברך עושה איתנו להרחיק מעלינו כל צר ואוייב. הגאון מוויילנה כתב שיום 'זאת חנוכה' הוא כקדושת יום הכיפורים. סגולה נפלאה להינצל מכל האויבים והמקטרגים בשנה זו היא לשמור בכל לילה את הפתילות של נרות חנוכה ובלילה האחרון אחרי שהפתילות כבו, יקח את כל הפתילות של שמונת הימים וישרוף אותן עם שאר השמן שנשאר. מקורות: האח נפשנו, מערכת ח אות ג.

סגולה בימי חנוכה להתפלל לזכות בזרע של קיימא וימים אלו מסוגלים לפקוד עקרים ועקרות ועיקר הסגולה ביום השמיני. מקורות: בני יששכר, מאמר חודש כסליו, מערכה ב אות י.

כחו של משפט

הרה"ג רבי יעקב ישראל קניבסקי שליט"א (נכדו נאמן ביתו של מרן הגאון ר' חיים קניבסקי זצ"ל) סיפר: היינו פעם בחול המועד עם רבינו במקום מסוים. רבינו הלך שם אנה ואנה. פתאום הופיע אברך שרבינו הכיר אותו. האברך שאל את רבינו שאלות ורבינו השיב לו.

לפתע רבינו אמר לו: "נו, אני פוגש אותך בחול המועד, אני זוכה לקיים את המצווה של הקבלת פני רבו ברגל". האברך חייך במבוכה, שמח שכך רבינו מתייחס אליו ואמר מיד: "מה רבינו אומר לי דבר כזה, כולנו התלמידים של הרב". רבינו חייך ובירך אותו בחג שמח.

כעבור תקופה אותו אברך התקשר אלי ואמר לי: "אתה זוכר שרבינו אמר לי בחול המועד שהוא זוכה לקיים את המצווה של הקבלת פני רבו ברגל? אתה לא מבין מה המשפט הזה עשה". הוא הוסיף וסיפר: "בדיוק כשרבינו אמר לי את זה, אשתי עמדה מאחור ושמעה את המשפט הזה".

"האמת היא שהיו לי בעיות גדולות בשלום בית מכיוון שהחותן שלי הוא יהודי תלמיד חכם. הגיסים שלי מוכשרים מאוד ובעלי משרות תורניות. אשתי כל הזמן היתה אומרת לי: 'אבא שלי ואחים שלי מוכשרים ומרשימים מאוד. יש להם משרות תורניות מרשימות. אתה אברך פחות מוכשר'. היא לא כל כך העריכה אותי. כך היתה ההרגשה בבית כל הזמן, מה שהוביל לבעיות בשלום בית".

"פתאום אשתי שומעת את גדול הדור אומר לי משפט כזה, שהוא רואה אותי הוא מקיים מצוות הקבלת פני רבו... אני לא יכול לתאר ולהסביר מה המשפט הזה חולל. מאז היא מסתכלת אלי במבט אחר לגמרי. היא מעריכה אותי, מכבדת אותי, כל היחס שלה השתנה ואני מכבד אותה. בעקבות דברי רבינו האווירה בבית הפכה להיות נעימה וטובה. מאז ברוך ה' יש לי שלום בית!". האברך הוסיף ואמר: "כנראה רבינו ראה שאשתי מגיעה. לכן הוא אמר לי את המשפט הזה בכוונה כדי שהיא תשמע את הדברים".

רבינו כמובן מעולם לא הביט באישה ועל כך יעיד המעשה המדהים הבא: "אמא שלי שתחיה, פלה בבית רבינו למעלה משלושים שנה. מתוכן למעלה מעשר שנים שהתגוררנו באותו בית עם רבינו. ערב אחד בשנים האחרונות, נכנסתי עם רבינו בלילה לחדר שינה. רבינו הלך לנוח. הייתי עם אבי שליט"א ואמי שתחי' סידרה את החדר".

"לפתע רבינו שאל: 'מי זאת האישה שנמצאת שם בחדר?'. הוא לא ידע כלל שזו פלתו שגרה איתו בבית ונשואה לבנו עשרות שנים! מעולם הוא לא הביט באישה. ודאי שהוא לא ראה את אשת האברך המדובר אלא היתה לו סייעתא דשמיא עצומה שהקב"ה שם בפיו את המילים הנכונות".

"הקב"ה ראה וידע שכל מעשיו ודיבוריו של רבינו היו לשם שמיים, לעשות נחת רוח לבורא עולם, להרבות תורה ומצוות, חסד ויידישקייט בעולם כולו ולכל יחיד ויחיד. הקב"ה היה שם בפיו את המילים הנכונות במקום הנכון ובזמן הנכון". (מעובד מתוך מגזין במה)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- האדמו"ר הרב גדליה רבינוביץ מליניץ זצ"ל

האדמו"ר הרב גדליה רבינוביץ מליניץ זצ"ל- נולד בשנת ה'תצ"ח (1738) בפולנאה שבאוקראינה לאביו ר' יצחק ששימש כדיין. רבינו אמר כי מסורת בידו כי משפחתו מצאצאי רש"י ושלושים ושישה דורות לא פסקה מהם הוראה. בנוסף מקובל שהמשפחה מיוחסת גם למהרש"א וגם לצדיק ר' נתן נטע שפירא מקראקוב (ה'מגלה עמוקות' זיע"א).

הצדיק ר' פינחס שפירא מקוריץ שהיה חברו של רבינו העיד עליו שרבינו כבר בילדותו זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב. כשהיה הבעל שם-טוב הקדוש מגיע לעיר פולנאה, הוא היה מתאחסן בביתו של ר' יצחק, אביו של רבינו ולכן בנו (רבינו) זכה ממנו לקרבה יתרה. רבינו בנעוריו ביקר מספר פעמים אצל הצדיק ר' ישראל הבעל שם טוב הקדוש שחיבב אותו מאוד.

רבינו נודע בכישרון שלו לדרוש. בגיל שמונה-עשרה שנים בלבד התקבל לרבנות אוסטרופול. משם עבר לכהן במריפול. לאחר מכן עבר לכהן ברבנות ליניץ. שם ייסד את חסידות ליניץ והתחיל לשמש כאדמו"ר ועל שמה כונה. היה מחכמי פולין אשכנז. נמנה עם גדולי הלמדנים בתקופת ראשוני האדמו"רים. זכה לראות גדולות ונצורות אצל הבעש"ט הקדוש. סיפורים רבים הביא והם מובאים בספר 'שבחי הבעש"ט'.

רבינו היה איש קדוש ונורא, מופת הדור, גאון עולם, מחכמי פולין אשכנז. כל ימיו הסתפק במועט. ההכנסה שקיבל מרבנות ליניץ וכמגיד בעיר סטוביץ היתה מועטת ביותר. נפטר ב- כ"ט כסליו ה'תקס"ד (1803) בנר חמישי של חנוכה וערב ראש חודש טבת. ציונו בליניץ. חי כ-65 שנים. בנו ר' שמואל יהודה מילא את מקומות באדמו"רות אחריו, אבל הוא לא האריך ימים ונפטר כשהיה כבן 36 שנה. לאחר פטירתו, אחיו ר' יצחק יואל מילא את מקומו באדמו"רות. גם הוא נפטר צעיר לימים כשהיה כבן 29 שנים בלבד.

אביו: הגאון ר' יצחק (דיין בפולנאה). **אשתו:** בת רבי משה טשרטריר (זיווג שני, אחיו של רבי צבי מקמינקא). **בניו:** האדמו"ר ר' שמואל יהודה (מילא את מקום אביו), האדמו"ר ר' יצחק יואל (חתנו של רבי יעקב מלוברטוב, מילא את מקום אחיו). **חתניו:** ר' אליהו דב (דיין באיוונצא), ר' צבי בן רבי יוסף מקמינקא, ר' רבי ישראל חיים מלודמיר (בנו של האדמו"ר רבי אברהם 'המלאך'. חתן רבינו בזיווג שני), האדמו"ר ר' אהרון טברסקי מצ'רנוביל, ר' יוסף מוויניצא.

מרבתינו: רבי יהודה אריה לייב גלינר מפולנאה (המוכיח מפולנאה. מראשוני תלמידי הבעש"ט הקדוש. רבינו היה תלמידו המובהק), רבי דב בער (המגיד ממזריטש, תלמיד הבעש"ט הקדוש וממשיך דרכו) ור' יעקב יוסף כ"ץ מפולנאה (תלמיד הבעש"ט הקדוש וממשיך דרכו).

מתלמידיו: הצדיקים ר' שלום מפראהביטש (אביו של האדמו"ר הקדוש רבי ישראל פרידמן מרוז'ין), ר' יהודה לייב מליניץ.

מתלמידיו: הצדיקים ר' שלום מפראהביטש (אביו של האדמו"ר הקדוש רבי ישראל פרידמן מרוז'ין), ר' יהודה לייב מליניץ. **ספרו:** יתשואות חן- על התורה.

רבינו אמר פעם על אדם אחד שמזה עשרים שנה הוא בגן עדן אבל עדיין לא הגיע אל האמת. שאלו את רבינו: "כיצד יכול אדם להיות בגן עדן אם לא הגיע אל האמת? ועוד כיצד רבינו יודע מה נעשה בגן עדן?" הצדיק ענה: "לשאלה הראשונה, הרי זה פסוק מפורש בתורה הקדושה: 'וְאַתָּה תִּחְזָק מִכָּל הָעָם אֲנָשֵׁי חַיִּל יְרְאִי אֱלֹקִים אֲנָשֵׁי אֶמֶת שִׁנְאֵי בָצַע (פרשת יתרו י"ח כ"א)'"

הרי שיכול אדם להיות ירא אלוקים ולא להיות איש אמת. לכן צריך גם איש ירא אלוקים וגם איש אמת שונא בצע. מכאן שיתכן שיגיע לו גן עדן על יראתו מה' יתברך, אבל אל האמת הוא עדיין לא הגיע. לשאלה השנייה, כיצד אני יודע מה נעשה בגן עדן, הרי כבר אמרו: 'שכל העונה אמן יא שמה רבא בכל כוחו- פותחים לו שערי גן עדן' (מסכת שבת ק"ט) והוא יכול להסתכל פנימה ולראות מה נעשה שם."

לרבינו היתה נכדה מבורכת בכל מידה נכונה. היא היתה כישרונית וחרוצה בכל הליכות הבית. כשהגיעה לפירקה, דובר בה נכבדות בכמה וכמה משפחות מפוארות ומיוחסות מנגידי העם. ויהי היום הגיע הזמן המיועד. משפחת אחת הנגידיים הגיעה לבית המדוברת כדי לסכם את תנאי השידוך. כמנהג של אותם הימים, בני המשפחה של הנכדה דאגו להלביש אותה בבגד חדש לכבוד הפגישה.

הנכדה לבשה את הבגד היפה ונכנסה אל רבינו כדי שיברך אותה לפני הפגישה בהצלחה בעניין זיווגה. רבינו התבונן בבגד המפואר שנכדתו לבשה. הצבעים היו צנועים. אורך השמלה הגיע עד הקרסול. אבל השרוולים- הם לא הגיעו עד קצה היד. הבגד לא מצא חן בעיני רבינו והוא אמר: "השרוולים קצרים הם! בלבוש זה אינך ראויה לברכה וגם לא ראוי להתראות כך לעיני אנשים."

הנכדה יצאה מהחדר של רבינו. בבית התחוללה מהומה. במה ילבישו את הכלה? המוזמנים המכובדים ממתנים כבר בחדר האורחים. בני הבית נכנסו לסבא. רבינו לא האזין לטענותיהם ואמר: "אי אפשר בשום אופן לבנות בית ולהקים משפחה אם הלבוש פגום. כאשר יש חוסר צניעות, השכינה לא תשרה בין בני הזוג!". הם טענו לעומתו: "מהיכן ניתן למצוא בד מאותו אריג, כדי שנאריך את השרוולים?".

רבינו לא הסכים לשמוע שום פשרות וביקש לקרוא לנכדתו. כשניצבה לפניו אמר לה: "בתי, לפני מספר ימים עשו בעבורי מעיל עליון בצבע שחור. נשאר הרבה אריג מיותר. אם תסכימי שיאריכו את שרוולי שמלתך ביד זה, אני מבטיח לך שבזכות צניעות זו תזכי לבנים יראי שמיים תלמידי חכמים!".

הנערה הסכימה מיד. כשחברותיה ראו את המראה המוזר של שמלה יפה ושרוולים שחורים לעגו וצחקו למראה המוזר, אבל הנערה הלכה בגאוה בבגד זה. מברכתו של רבינו לא נפל דבר. היא זכתה לשמונה בנים, כולם תלמידי חכמים מופלגים בתורה וביראה. (מעובד מתוך 'עולמות של טוהר')

מְוִיִּתוֹר רַק מְרִוּיָּחִים

להלן סיפור שמעובד מתוך העלון 'מתיקות הפרשה'. ניתן ללמוד ממנו כי מווייתורים לא מפסידים לעולם. להלן הסיפור מפי בעל המעשה:

כדרכם של זוגות רבים, גם אנחנו גרנו בירושלים עיר הקודש אחרי הנישואים שלנו. אני למדתי בכולל ב"ה ואשתי עבדה בגן ילדים שעבדה בו קודם החתונה. היינו קרובים להורים והכל היה נפלא. אחרי שנה נולד לנו בן ב"ה. ההוצאות גדלו. יחידת הדיור שבה התגוררנו נהיתה קטנה עוד יותר. הבנו שאנחנו מוכרחים לעבור דירה.

ביררנו על דירות וראינו שהמחירים עלו מאוד. הבנו שכדי לא לשקוע בחובות ולחצים מיותרים, ניאלץ לעבור לגור באחד הפרוורים בפרויקט שזה עתה נגמרה בנייתו. לא היה קל לעזוב כולל, עבודה, חברה ולעבור למקום חדש לגמרי, אבל שמחנו מאוד שאנחנו זוכים לעבור לדירה רחבת ידיים בארץ הקודש במקום תורני.

ביררנו על דירות וראינו שהמחירים עלו מאוד. הבנו שכדי לא לשקוע בחובות ולחצים מיותרים, ניאלץ לעבור לגור באחד הפרוורים בפרויקט שזה עתה נגמרה בנייתו. לא היה קל לעזוב כולל, עבודה, חברה ולעבור למקום חדש לגמרי, אבל שמחנו מאוד שאנחנו זוכים לעבור לדירה רחבת ידיים בארץ הקודש במקום תורני.

לאט לאט התרגלנו למקום. אני מצאתי כולל ב"ה, אבל אשתי לא מצאה עבודה קבועה אלא כממלאת מקום. בכל חודש הרגשנו את השגחת ה' עלינו. בוקר אחד אנחנו קמים לקול מהלמות של פטישים וקדיחות חזקות. הבנו שהשכן מעלינו מרחיב את דירתו.

אני הזדרזתי לצאת לתפילה ולכולל, אבל אשתי שבאותה תקופה לא היתה לה עבודה נאלצה לשהות בדירה לצד קולות בניה חזקים מאוד שהפריעו לשלוותה.

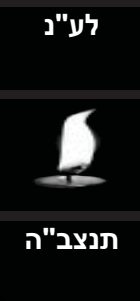
כשחזרתי בצהריים ראיתי שכל חדר המדרגות מלא אבק. בימים שאחרי, גיליתי עד כמה לא נוח לחיות ליד אתר בניה. המרפסת שלי התמלאה אבק ולכלוך. החלונות בבית היו סגורים. הרעש הפריע בצהריים לנוח. הפועלים הישמעאלים צעקו בקולי קולות והשאירו אחריהם בלגן.

השכן מלמעלה עבר דירה למקום אחר לרגל השיפוצים ואני הרגשתי חסר אונים. רציתי להטיח בו על ההפקרות של הפועלים שלו, על הבלגן ועל חוסר ההתחשבות, אבל הוא לא ענה לי לטלפונים.

בוקר אחד קראתי מעשה על אחד מגדולי ישראל שבזמן ששיפצו בבניין שלו - למרות שהוא היה מבוגר והבניה בוודאי הפריעה לו, הוא עלה לבית של השכן ואמר לו: "אני כל כך שמח שאתם מרחיבים. בוודאי הבית שלכם מבולגן, והילדים לא מוצאים את עצמם. אם תרצו, תוכלו לשלוח את הילדים אלינו – בשמחה רבה".

קראתי את הסיפור והתפעלתי מהמידות הטובות. קיבלתי על עצמי להתחזק בויתור ואצילות. דנתי את השכן לכף זכות, שהוא טרוד מאוד בבניה ואין לו זמן להתעסק עם כל עוגמת הנפש שיש לשכנים שלו. בעודי מהרהר, אני מבחין

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסביה ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרחת ז"ל אלון בן סעדה ז"ל גורג'יה בת נעמה ע"ה אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה אליאור בן פרידה ז"ל מאיר בן נעמי ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי יזיז בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרחת ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1089

הדלקת הנר: 16:13 צאת השבת: 17:16 רבינו תם: 17:54 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: רוני ושמחי (זכריה ב), שבת מברכין.

או צרות הפרשה

פרשת "וישב"

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען" [לז, א]. יסוריו של צדיק.

באר רש"י: "וישב – ביקש יעקב לישב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלווה, אומר הקב"ה: לא די להם לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלווה גם בעולם הזה". יסורים רבים פקדו את יעקב אבינו במהלך חייו. המדרש קורא עליו את הפסוק באיוב "לא שלוותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבוא רוגזי" – "לא שלוותי מעשו, ולא שקטתי מלבן, ולא נחתי מדינה, ויבוא רוגזי – בא עלי רוגזו של יוסף". מעניין לדעת, שאיוב, שאמר פסוק זה, היה חתנו של יעקב אבינו, כי נישא לדינה. אחרי מעשה דינה בא שמעון להוציא את דינה מידי שכם ולא רצתה לצאת, משום שהייתה שרויה בצער גדול ממה שנעשה לה. שמעון הבטיח לה שהוא ייקח אותה לאשה, שהרי עד מתן תורה לא היה שום איסור לאח לשאת את אחותו. אחרי מתן תורה נאמר: "וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו", וחז"ל דרשו שבכו על עסקי משפחות שנאסרו להם. עד אז היה מותר הכול – כל אחד מן השבטים נולדה עמו תאומה והוא נישא לה, יעקב אבינו נשא שתי אחיות, ואפילו משה רבנו נולד מעמרם אביו שלקח את יוכבד – אחות אביו – לאשה. נשא, אפוא, שמעון את דינה לאישה, ולאחר מכן גרש אותה, והיא התחתנה עם איוב, שהתורה מעידה עליו "והיה האיש ההוא תם וישר וירא אלוקים וסר מרע", ואת ספר איוב כתב משה רבנו.

כשראתה דינה את כל צרותיו של איוב – שמתו בניו ובנותיו ונלקח ממנו כל רכושו, וכולו התמלא שחין, יעצה לו: "ברך אלוקים ומת". אמר לה: "כדבר אחת הנבלות תדברי גם את הטוב נקבל מאת האלוקים ואת הרע לא נקבל" – את, ביתם של יעקב ולא! מנין באו לך המלים האלו? אלא מה'נבלה' שנעשתה בישראל נגרם לך שתאמרי לי כך. פסוק זה שאמר איוב, חתנו של יעקב אבינו, מתאר את הייסורים הרבים של יעקב – הצרות שנגרמו לו על ידי אחיו עשו, ההטרדות שהטרידו לבן, הצער הנורא במעשה דינה והאבל הגדול על העלמותו של בנו יקירו יוסף.

הרב בעל הטורים כותב, כי האות השנייה בכל הצרות שהיו לו מצטרפת למלה "וישב" – יוסף, דינה, עשו, לבן. צרותיו של יעקב אבינו היו מכל המינים – צער הגוף, צער הממון, צער גידול בנים וצער התורה – שלא יכול היה ללמוד כהוגן. צער הגוף נגרם לו על ידי שלא ישב במנוחה ועשו רדף אחריו וביקש להורגו. צער ממון היה לו כשכל הזמן היה מחליף לבן את משכורתו, כפי שכתב רבנו האלשיך, שמהא פעמים החליף לו תנאי העבודה. צער גידול בנים היה לו ממעשה דינה, וצער התורה היה לו כשקפץ עליו רוגזו של יוסף, שאת כל תורתו נתן לו. באמת יש להבין, מדוע לא מגיע לצדיקים לשבת בשלווה? הרי אינם רוצים לשבת בשלווה כדי להשיג את תענוגות העולם הזה, אלא כדי ללמוד תורה בנחת!

רבנו בחיי מבאר, שאי אפשר ללמוד תורה אלא מתוך צער, כמו שנאמר במשנה באבות "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמלי", וכן כותב הרמב"ם שהתורה לא תימצא במי שאינו מצטער עליה, כמו שמובא בפסוק: "ולא תמצא בארץ החיים" – לא תימצא התורה אצל מי שמחיה עצמו עליה, כלומר זה שאומר: אני אלמד, רק שיהיו לי תנאים טובים, בריאות ושלווה... לפיכך לא יכולים הצדיקים ליישב בשלווה, שהרי כך יעסקו פחות בתורה.

יש שאמרו, שכדי לזכות לחיי העולם הבא, חייב האדם להתאמץ ולסבול. מי שרוצה לזכות לעולם הבא, עליו לפרוש מתענוגי העולם הזה [עד כמה שאפשר], למעט באכילה, בשתייה, בשינה, בטיולים וכיוצא באלו. זו הסבה – כותב הרמ"ק – שתראה הרבה צדיקים שבסוף ימיהם סבלו הרבה, ולא נפטרו מהעולם מתוך נחת. הם מבקשים מהקב"ה גן עדן יותר גדול, וגן עדן זהו אחד מן הדברים שעליהם אמרו חז"ל שאינם נקנים אלא על ידי ייסורים, ואי אפשר לזכות לחיי העולם הבא אלא בייסורים.

מהו הטעם לכך שייסורים הם תנאי בסיסי כדי להגיע לחיי העולם הבא? הייסורים ממרקים את האדם ומנסיים אותו. אדם שעובד את הקב"ה מתוך שלוה, זו לא ראייה לאמונתו ולתמימותו בה', רק לאחר שהוא עובד את הקב"ה מתוך ייסורים מעיד הדבר על מדרגתו (דורש ציון).

"אלה תולדות יעקב יוסף" [לז, ב].

מפני מה כותב הפסוק שיתולדות יעקב' הם "יוסף"?

על פי הפשט, כל מטרת יציאתו של יעקב אבינו לחרן הייתה על מנת לשאת את רחל, שממנה יצא יוסף, והקב"ה גזר שיינשא לארבע נשים, נמצא שעיקר תולדותיו היה יוסף. אך יש בעניין באור עמוק יותר –

עד כה סבל יעקב מצרות שונות – עשו שנא אותו, אחר כך לבן רימה אותו, לאחר מכן נאבק בדרך עם המלאך, ואחרי כן ארעה לו הצרה הגדולה עם דינה. כשסיים עם כל הצרות הללו, ארעה לו צרה חדשה בתוך ביתו – עם יוסף. זו הייתה הצרה הקשה מכל, שכן עם אויבים מבחוץ אפשר להסתדר איכשהו, בזכות העידוד והעצה הטובה שמקבל האדם מהסובבים אותו, אך צרה בתוך ביתו פוגעת באדם יותר מכל.

דוד המלך כותב בפרק ב' בתהילים על מלחמת גוג ומגוג: "למה רגשו גויים ולאומים יהגו ריק, יתייצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחיו", ובפרק ג' מתנה את צרותיו בתוך ביתו שבגללן נאלץ לברוח מאבשלום בנו, ואומר: "ה' מה רבו צרי רבים קמים עליי", רק אז הוא אומר: 'רבים קמים עלי, ללמדנו שקשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג.

יעקב אבינו רואה את השנאה שיש בתוך ביתו. בניו עוינים איש את אחיו. על יוסף נאמר: "ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם", והאחים שנאו אותו בשנאה שהלכה והחמירה: בתחילה – "וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום" – הם לא יכלו לדבר עימו, אחר כך – "וייסיפו עוד שנוא אותו", לאחר מכן נוספה גם קנאה, ולבסוף – "ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אותו

לרפואת משה בן רינה הי"ו, אסנת בת תקווה הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, יוסף בן זולאיכו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

להמיתו" – כבר מרחוק רצו להרוג אותו. צרה זו קשה ליעקב אבינו מכל, ועל כן כשמפרטת התורה את תולדות יעקב, היא פותחת ביוסף – בצרה הגדולה שארעה לו בתוך ביתו עם יוסף ואחיו (דורש ציון).
"שמעו נא החלום הזה אשר הלמתי" [לז, ו].

ראובן ירש מאביו בית גדול, ופרסם שמעמידו למכירה. הגיע יהודי בשם שמעון וקנה את הבית בדמים רבים. והנה, כעבור מספר ימים, בנו הגדול של ראובן ניגש אל אביו ומספר: 'אמש נגלה אלי סבא בחלום, ולחש לי כי מתחת לרצפת הבית, בעומק האדמה, טמון אוצר גדול מאוד...' ראובן לא התרגש כל כך מהדברים, ואמר 'חלומות שוא ידברו'.
אולם, למחרת מגיע הבן השני, כשכולו נסער, ומספר: 'סבא נגלה אלי בחלום הלילה... הוא אמר שאנו חייבים לחפור ולמצוא את הממון הרב שהטמין באדמת הבית...' כעת ראובן התחיל להאמין קצת לדברים. תוך כדי שחך בדעתו, אם וכיצד יבקש משמעון לעקור את מרצפות הבית ולהתחיל בעבודות חפירה לגילוי המטמון, לפתע, באישון לילה, מתקשר הבן השלישי (שלא ידע מחלומות אֶחָיו), ואף הוא מספר לאביו חלום זהה לחלומות אחיו...

ניגש אפוא ראובן אל קונה הדירה שמעון, ומספר לו את הסיפור המדהים אודות חלומות בניו בדבר הירושה הגדולה שממתינה לו מתחת לרצפת הבית, ולאחר מכן ביקש להתחיל במלאכת החיפוש אחר המטמון. שמעון אמר לו: 'תראה ידידי, אתה בודאי מבין שאין זה נעים כלל לשהות בבית ללא רצפות ועם עבודות חפירה'. ראובן קטעו והבטיח שמלבד מלוא דמי שיפוך הבית, הוא יפצה את שמעון גם בסכום מסויים עבור חוסר הנוחות והטרדה.

לבסוף הציע שמעון: 'אני מוכן לעשות עמך הסכם: במידה והחלום לא יתממש - לא תתן לי מאומה, ורק תשלם את דמי המלאכה ושאר ההוצאות הנלוות; אך אם אכן יימצא אוצר - תצטרך ליתן לי שליש משוויו, מלבד תשלום השיפוך'.
בלית ברירה, ראובן הסכים לתנאי שהציב שמעון, ומלאכת החיפוש אחר המטמון החלה. הפועלים עבדו במרץ, וכעבור יומיים, הבית נמלא אורה ושמחה - התגלה האוצר, שאכן היה עצום: סכום של למעלה ממיליון דולרים!!
ראובן אכן שילם את מלוא דמי המלאכה, עד שהבית רוצף בחזרה, וכעת בא שמעון וביקש את חלקו - שליש מהירושה הגדולה. ראובן השיבו: 'אני מאוד מצטער, מעולם לא התכוונתי לחלוק עמך בירושה שלי - משטה הייתי בך! הלא אתה מחוייב להרשות לי לחפור מדין ב'השבת אבידה', ומה פתאום שתבקש לחלוק באבידה ששייכת לי?! אני מוכן ליתן לך פיצוי הוגן של כמה אלפי שקלים ותו לא...'

שמעון התרעם ותבע את ראובן לכבד את התחייבותו... עם מי הדין?
השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: יש לפקפק בדבר אמיתות החלומות, וממילא אין להחזיק את המטמון כ'ירושת ראובן', וכדלהלן: מבואר בגמרא בסנהדרין (ל'), שבמקרה שאמרו לאדם בחלום: 'במקום פלוני נמצאים כך וכך מטבעות, ושל פלוני הם', והלך החולם ואכן מצא באותו מקום את הסכום המדוייק של המטבעות, בדיק במקום ובמניין שנאמר לו בחלום, אזי יכול המוצא ליקח את הממון לעצמו, משום ש'דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין'. (וביאר הסמ"ע בשם המגיד משנה, שעל אף שפיון בעל החלום למקום ולמניין של המעות, מכל מקום יש לומר שבאמרו 'של פלוני הן', לא כיון כל כך, שהרי אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים. וע"ע בתשב"ץ ח"ב סי' קכ"ח).
ואפילו אם נאמר שיש מקום להאמין לחלום שחזר על עצמו ג' פעמים, בכל זאת במקרה דנן אין להאמין לחלומות, משתי סיבות: א) אם זה אמת שהמוח השאיר להם מטמון, מדוע לא סיפר זאת לבניו בהיותו חי, למה המתין לספר זאת רק בחלומות, ורק לאחר שמכרו את הבית?!

ב) בימינו, אדם שיש לו מיליון דולר, מן הסתם אינו מטמין אותם תחת הבלטות, אלא מפקיד אותם בבנק, שם יזכה לרווחים מסויימים, או שמשקיע את הסכום הגדול בנכסי דלא נייד, וקונה בהם דירות שמכניסות לו רווחים נאים (ובפרט בארץ ישראל, שמקיים בבניית הדירות מצוות ישוב ארץ ישראל), לעומת קבירת הכספים באדמה, שעלולה רק להחליד, ואינה נותנת פירות. ובפרט שיעצו חז"ל (בבא מציעא מ"ב). 'לעולם ישלש אדם את מעותיו: שליש בקרקע (וביאר האמרי אמת שיקרע' הכוונה בא"י), ושליש בפרקמטיא, ושליש תחת ידו'.

ולכן, לא מסתבר שהחלומות אמת, אלא מסתבר שהמעות הטמונות אינן ירושת הסבא. ומה שיתכן הוא, שנודע כעת לסבא שמי שמכר לו את הבית, הטמין לפני שנים רבות מעות באדמה. ואם כן, הרי שהמוח ובנו לא זכו במטמון זה, כי לא היה עתיד להתגלות (יעוין שו"ע חו"מ סי' רס"ח סי"ג), וממילא, כעת שמעון אינו דורש לקבל שליש מה'ירושה' של ראובן, אלא לקבל את חלקו במטמון שנמצא, כפי שהתנו השניים ביניהם, ולכן נראה שהצדק עמו.
לסיכום: ראובן יתן לשמעון שליש מהאוצר שנמצא, כפי שסוכם ביניהם (ופריו מתוק).

"איש מצליח" [לט, ב].

מעשה בראובן שניגש אל ראש ישיבה מסויים, וביקש לתרום סכום נכבד לישיבה על מנת שהרב ותלמידיו יתפללו עליו להצלחה במשפט שיש לו נגד שמעון, הנסוב אודות נכס השווה הון רב, שכל אחד מהצדדים טוען כי הנכס היקר שייך לו. הרב קיבל את התרומה, ואמר לאיש שבע"ה יתפללו עליו, ולח' הישועה.

והנה, יום המשפט הגורלי הגיע, ולאחר דיון ממושך נקבע, כי שמעון הוא הזוכה בנכס. כשיצאו בעלי הדינים מהאולם, מבחין ראובן ששמעון מפעיל את המכשיר הנייד שלו, מתקשר אל מאן-דהוא ואומר לו: "אני מדבר עם עוזרו של הרב פלוני... תמסור בבקשה לכבוד הרב, שאני מודה לו מקרב לב... בזכות תפילותיו זכיתי במשפט!!".

ראובן נדהם למשמע הדברים. מתברר שגם שמעון פנה לרב ההוא, והרב העתיר גם עבורו להצלחה במשפט. ועתה בא ראובן לשאול: האם לאור העובדה שהרב התפלל גם על עמיתי שמעון, יש לי את הזכות לתבוע בחזרה את הסכום ההגון שתרמתי, שכן לכאורה יש כאן 'מקח טעות', שהיאך ניתן להתפלל גם להצלחתי וגם להצלחתו - הרי זוהי סתירה מינה וביה - או שאני מצליח ויריבי מפסיד, או שהוא מצליח ואני מפסיד?!!

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: אומרת הגמרא בסנהדרין (ז'): שאדם שהפסיד בדינו, ואף נטלו ממנו את בגדו, כדי לפורעה לבעל דינו, מה יעשה עתה לאחר שיצא חייב בדינו? - ילך ברינה ויזמר זמר... וביאר רש"י: הואיל ודנו אותו דין אמת, לא הפסיד כלום, אלא גזילה הוציאו מידו, ועל כך שמח כל כך. ואמר שמואל, שמצינו לכך מקור בתורה, בדברי יתרו למשה רבינו (שמות י"ח, כ"ג): "וגם כל העם הזה על מקומו יבוא בשלום".

נוכל ללמוד מהדברים, שטענתו של ראובן, שלא ניתן להתפלל עבור שני בעלי הדין להצלחה בדין, אינה טענה כלל, משום שתפילה 'להצלחה במשפט' אין פירושה תפילה לזכייה דוקא, אלא תפילה שיצא דין אמת לאור; ואף להפסיד, ולא להיכשל בעוון גדל, גם זו זכייה, וגם על כך יש להתפלל. נמצא אפוא, שניתן להתפלל בשני בעלי הדין יצליחו - האחד יזכה בממון השייך לו, והשני יזכה בכך שלא ייכשל באיסור גזל החמור (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניחה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מול ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ועל"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כו כסלו תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 4:00 תל-אביב: 4:14 חיפה: 4:03 מוצאי שבת: ירושלים: 5:14 תל-אביב: 5:16 חיפה: 5:14 ר"ת: 5:52

פרשת וישב

מדה כנגד מדה

"נאלצו לשלוח את ספרי התורה..."

כאשר הובאה העיר פרשבורג במצור בעת מלחמת נפוליון, וניחתו עליה פגזים ועשו בה שמות והציתו שריפות, ביקשה קהילת פרשבורג להציל את ספרי התורה בעיר. ושלחה אותם לעיירה יירגן הסמוכה.

אמר על כך בעל החתם סופר, כי יש בזה הנהגת "מדה כנגד מדה" ודרכי ה' ישרים. שכן אשתקד פרצה בעיירה יירגן שריפה שכילתה את העיירה על ספרי התורה שבה. או-אז ערכו בני פרשבורג מגבית לשיקום העיירה ותרמו ביד נדיבה לבניית הבתים, אך לא הסכימו להשאיל לבני העיירה את ספרי התורה שלהם. לפיכך נאלצו עתה, בנסיבות מצערות, לשלוח להם את כל ספרי התורה שברשותם...

עפ"י הגדת החת"ס

מהי ה"מדה כנגד מדה"...

סיפר הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל: פעם הלכתי אחרי שני מאורי המוסר, הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל והגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל. יינו של רבי אליהו היתה חבושה ושאל אותי רבי יחזקאל: מה קרה לעין שלך, מדוע היא חבושה בתחבושת? ענה לו רבי אליהו (בענוותנותו): נכשלתי בראיה... והקב"ה פגע בעיני.

"מיהרתי קדימה לראות את תגובת רבי יחזקאל וראיתי שהוא שותק בשתיקה של הסכמה כדבר פשוט שאם נכשלים בראיה נענשים בראיה...

עוד סיפר רבי משה אהרן: פעם עלה רבי אליהו לישיבת קמניץ ולפתע מעד במדרגות ונפל, ונשאר יושב על המדרגות. נגשו אליו אנשים ושאלוהו על הרגשתו ותשובתו היתה שמרגיש טוב.

חזרו ושאלו אותו: אם כן, למה אינו קם על רגליו והרי זה סימן שנחבט ובוודאי כואב לו! ענה להם רבי אליהו: "אני יושב ומחשב מה כאן ה"מדה כנגד מדה", מפני מה נפלתי?..." המשגיח דקמניץ

כפי המדה שאדם נוהג עם הבריות, כך נוהגים עמו מן השמים!

נלמד מהפסוק: "ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם: (פרק לז-ב)

ופירש רש"י: כל רעה שהיה רואה באחיו בני לאה היה מגיד לאביו, שהיו אוכלין אבר מן החי ומזלזלין בבני השפחות לקרותן עבדים וחשודים על העריות. ובשלשתן לקה [מדה כנגד מדה]. על אבר מן החי – "וישחטו שעיר עיזים"... ועל דיבה שקורין לאחיהם עבדים – לעבד נמכר יוסף. ועל העריות שסיפר עליהם – ותשא אשת אדוניו וגו'.

אמרו חז"ל במשנה (סוטה ח'): "במדה שאדם מודד, בה מודדין לו" וזה הן לטוב והן למוטב, ומדה טובה מרובה. רואים זאת אצל יוסף (בפרשת מקץ) בשעה שעלה מבירא עמיקתא לאיגרא רמא, אמר פרעה ליוסף: "אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי... ויקראו לפניו אברד".

על פסוקים אלו מובא בזוהר הק': "אמר רבי חייא, קוב"ה מדיליה דיוסף קא יהיב ליה [=לפי מדתו של יוסף כך מדדו לו], פומא דלא נשק לעבירה – כתיב "ועל פיך ישק כל עמי". ידא דלא קריב לעבירה, כתיב "ויתן אותה [את הטבעת] על יד יוסף". צואר דלא קריב לעבירה, כתיב "וילבש אותו בגדי שש". רגל דלא רכיב לעבירה, כתיב "וירכב אותו במרכת המשנה אשר לו". מחשבה דלא חשיב לעבירה, נקרא "נבון וחכם". לב שלא הררה – "ויקרא לפניו אברד"... כולא מדיליה נטל. עכ"ד הזוהר.

ומצינו הנהגת "מדה כנגד מדה" לאידך גיסא: על הורג נפש בשגגה נאמר "כי בעיר מקלטו ישב עד מות הכהן הגדול" (במדבר לה-כח) ואמרו חז"ל (מכות יא) שאמותיהם של הכהנים הגדולים היו מספקות לגולי עיר המקלט מזון ובגדים, כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו, משום שהיה להם לכהנים לבקש רחמים על דורם ולא ביקשו.

והוסיף הלבוש (בלבוש האורה) בביאור הענין, וכך כתב: "לפי שלא התפלל (הכהן) שלא תאדע תקלה זאת בישראל בחייו. ולכן באה לזה תקלה זו. לכך חיבה אותו התורה לזה שישב בעיר מקלטו עד מות הכהן הגדול, ויצטער שלא יוכל לשוב לשבת בביתו כל זמן שכהן הגדול חי, ומתוך כך יתפלל הוא על מיתת כהן הגדול, ותתקבל תפלתו, ויקבל הכהן הגדול את עונשו מדה כנגד מדה, שמפני שלא התפלל, הוא ימות שלא בזמנו ע"י תפלתו של זה, ויתמנה אחר תחתיו שיתפלל, ולא תהא תקלה בישראל".

רואים אנו מכאן כמה נוראה הנהגה זו של מדה כנגד מדה, שאין זה רק חשש בעלמא שבאופן טבעי עלול הרוצח בשוגג להתפלל על הכהן גדול שימות כדי שיוכל לצאת לחפשי. אלא זהו רצון התורה שמסבבת שיקרה כן שיתמנה כהן תחתיו המרגיש בצער הדור ומתפלל עליהם.

עלון השבוע פרשת וישב, מוקדש לעילוי נשמת הגאון הגדול
ר"י עטרת ישראל רבי ברוך מרדכי בן רבי ישראל אזרחי זצ"ל
נלב"ע י"א מר-חשוון התשפ"ד
ה. נ. צ. ב. ה.

להשריש את מדת האמת באופן שיהיה "תוכו כברו" ולא לדבר "אחד בפה ואחד בלב"!

נלמד מהפסוק: "וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום" (פרק לז-ב)
 וכתב רש"י: מתוך גנותם למדנו שבחס, שלא דיברו אחד בפה ואחד בלב. עכ"ל. וידועים דברי חז"ל: כל תלמיד שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם. ויש אומרים: נקרא נתעב (יומא עב). ואחד משלושה שהקב"ה שונאן הוא המדבר אחד בפה ואחד בלב (פסחים קיג:).

שאלה מעניינת שאל הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן זצ"ל את כ"ק האדמו"ר מסטמאר - רבי יואל טייטלבוים זצ"ל: מדוע קיימא לן כדעת לבן שלא לישא הצעירה לפני הבכירה ולא נוקטים כדעת יעקב אבינו שביקש לישא את רחל הצעירה לפני לאה הבכירה!!

ותירץ לו הרבי מסטמאר: הרי מה שלא נושאים הצעירה לפני הבכירה, כדי שלא לצער הבכירה, ולכן כאשר היא מסכימה ומוחלת, רשאית הצעירה להקדימה. וכך סבר גם יעקב אבינו, ובוודאי לא חשב לשאת את רחל ללא הסכמה ומחילה מצד לאה.

אלא שעל זה אמר לבן ליעקב לא יעשה "כן" במקומינו. "כן" במובן אמת (כנות) כדרך הנאמר "כן בנות צלפחד דוברות" כלומר: מקומינו הוא מקור השקר והמרמה ואין מצוי כאן כלל אמת, עד כדי כך שאף אם הבכירה אומרת בפה שמוחלת ומסכימה הרי בליבה אינה מסכימה כלל, והוא "אחד בפה ואחד בלב" ואי אפשר לסמוך על זה, לכן במקומינו אין לשאת את הצעירה קודם הבכירה.

[והיה מי שהמליץ בדרך צחות: לבן אומר ליעקב "לא" - יעשה כן במקומינו". כלומר: אין כל ערך למילה וכשאומרים במקומינו "לא" כוונתנו הפוכה וה"לא" נעשה ל"כן" וכשאומרים "כן" זה "לא". ומובן לפיז' מדוע הזהיר הקב"ה את לבן, השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע"....]

החתם סופר הזהיר (בשו"ת ח"ו סימן נט) על חובת קושט דברי אמת נקי מכל רמאות וכזב. וכך כתב: "ורצוני כי ברית כרותה כל ת"ח וצדיק המכונה "יעקב", יש לו מיצרים נגדו המכונים "לבן". ואמנם מעטים הם הרשעים האלו אשר ימצאו נגדם מי שהוא אחיהם ברמאות כיעקב נגד לבן".

מוסיף החתם סופר: "והוא יודע כי הרבה פעמים הפכתי בהם ומהם ומהמונם, ואמרתי להשמור מהם ולעשות העקוב למישור. ואמרתי לברוח מן הקטנה שבתרמיתם, ונכשלתי בגדול ממנו, ולא זה בלבד עמי הארץ והמוון העם, אלא לומדי תורה ואפילו רבנים, כל שאין דובר אמת בלבבו ולא היושר והצדק מרכבו, הרחק דרכך ממנו ורגלך מנתיבתו"....

"דובר אמת בלבבו"...

כשיצאה לאור המהדורה החדשה של ספר "דוב מישרים" שחיבר הגאון מטשיבין - **רבי דב בעריש וויזנפלד** זצ"ל, שלח המחבר עותק מהספר לרבה של ירושלים הגאון **רבי צבי פסח פרנק** זצ"ל. כעבור מספר ימים שלח רבי צבי פסח את הגאון **רבי משה אהרן רוזנטל** זצ"ל, כדי לתת לרבי דב בעריש סכום של עשר לירות, סכום נאה כתשלום על הספר שכיבד אותו בו.

רבי דב בעריש סירב לקחת את הכסף וטען שהיות והתכוון לתת את הספר במתנה, אינו מעוניין לקבל כסף תמורתו. כשניסה לשכנעו שרבי צבי פסח שלח את הכסף כמתנה ולא כתמורה, עמד בסירובו המוחלט לקבל את הכסף בהזכירו את דברי הגמרא (מכות כד.) "ודובר אמת בלבבו כדבר ספרא"....

שר התורה

"יהיו פיו ולבו שוים"...

מעשה ביהודי סוחר שנכנס לכ"ק האדמו"ר **רבי מאיר פרימישלאן** זצ"ל והתאונן שלמרות כל התחכמויותיו ותחבולותיו, אין ההצלחה מאירה לו פנים.

השיאו רבי מאיר עצה טובה: נאמר "ולכל בני ישראל לא יחרץ" - אין צורך ליהודי בחריצות ופיקחות יתירה. אלא "כלב-לשונו" - יהיו פיו ולבו שוים, חדל לך מן הקנוניות, ואז אני מבטיחך כי תשכיל ותצליח....

ממע"נ

מודה על האמת

מעלה נשגבה להודות על האמת בפני הזולת אף אם מתבזה על ידי כן !

נלמד מהפסוק: "ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני" (פרק לה-כו)

ואמרו חז"ל יהודה הודה ולא בוש, מה היה סופו? נחל חיי העולם הבא (סוטה ז). כיוצא בזה אמרו חז"ל על הפסוק "יהודה אתה יודוך אחיך" - מקרא זה לא אמרו אלא כנגד צדיקים שכובשים את יצרם ומוזים במעשיהם, שכל המודה במעשיו זוכה לחיי העולם הבא (מד"ר). עוד אמרו חז"ל: יוסף שקידש שם שמים בסתר זכה והוסיפו לו אות אחת משמו של הקב"ה, שנאמר (תהלים סא) "עדות ביהוסף שמו" יהודה שקידש שם שמים בפרהסיא זכה ונקרא כולו על שמו של הקב"ה (סוטה י).

כדוגמת הודאתו של יהודה, כך היתה הודאתו של משה רבינו, כאשר הודה בפני אהרן, ככתוב בפרשת שמייני "וישמע משה ויטב בעיניו", ואמרו חז"ל: הודה ולא בוש משה לומר לא שמעתי, אלא אמר שמעתי ושכחתי.

ותמה הגר"י קניבסקי - הסטייפלער זצ"ל (בספרו **ברכת פרץ**): איזו רבותא היא על משה רבינו שלא אמר שקר שלא שמע, מפני הבושה שיש ב"שמעתי ושכחתי"?

וביאר הסטייפלער שאילו היה משה משיב "לא שמעתי" לא היה בזה שקר אלא אמת גמורה, כי כוונתו לומר לא שמעתי את ההיתר באנינות אלא בקדשי שעה, ואם כך היה משיב הרי זה אמת, אלא שהיה בזה רק חצי אמת ולא כל האמת, שהרי מלבד מה שלא שמע [להתיר באנינות אלא קדשי שעה] שמע גם שבקדשי דורות אסור, אלא ששכח, ואילו היה משיב רק "לא שמעתי" אף שאינו שקר אך גם לא כל האמת. עיי"ש.

נמצא שמושה רבינו לא רצה להעלים אף משהו מן האמת אעפ"י שיש בזה בושה, ולא רק שלא העלים שום דבר. אלא שהשתדל עוד לפרסם כל זה בכל ישראל וציוה להכריז שהוא שכח ואהרן הזכיר לו.

מצינו באגרותיו של החזון איש שכתב (בקובץ **אגרות ח"ב** אגרת יט) "אני נכון לקבל מכל אדם, ואני קל לומר טעיתי, ואני שמח בזה באור האמת". ובאגרת אחרת (עט) כתב: "ורוצה אני לקבל האמת מכל אדם ואין דרכי להחזיק, רק להקשיב כי ידעתי כי האדם כולו שגיאה"....

"אתה הצודק"...

יום אחד נכנס יהודי לביתו של הגרי"ש אלישיב זצ"ל לשאול שאלה ואמר לו את שמו. אמר לו הרב אלישיב: "הגרענינים היו שלך".... הלה לא הבין על מה מדבר, עד שהרב אלישיב הזכיר לו שלפני עשרות בשנים כשהלה היה ילד, היתה לו מריבה עם חברו על גרעני המשמש ("גוגואים", או אג'ואים בלשון הירושלמים) והם כילדי מאה שערים באו לשאול את חוות דעתו של הרב אלישיב עם מי הצדק והוא פסק שהשני צודק

ואולם אחר זמן, למד הרב אלישיב את הנושא וראה שהוא הצודק ולא חברו, עתה אחרי עשרות שנים של עמל התורה ויגיעה עצומה, זכר הרב אלישיב את המקרה וכי טעה אז בהוראתו, וזכר להודיע לאותו אחד משני המתדיינים של אז, כי "הגרענינים היו שלך ואתה הצודק"....

הלמות עמלים

אל ישנה אדם בנו בין הבנים [או תלמיד בין התלמידים] שלא לגרום לקנאה!

נלמד מהפסוק: ועשה לו כתנת פסים (לז-ג)

ואמרו חז"ל (שבת י:): לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שהרי בשביל משקל שני סלעים מילת לכתנת פסים שעשה יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים.

ביאר הגה"צ הגרי"ל חסמן זצ"ל (בספרו אור יהל) שאף אחר הידיעה שנדע כי קנאתם של השבטים הקדושים ביוסף אחיהם, לא היתה כאן קנאה פשוטה שאנו מכירים. בכ"ז כתוב "ויקנאו בו אחיו" "ואין מקרא יוצא מדי פשוטו" (שבת סג.) ומדה זו היתה בוודאי דקה מן הדקה. משהו של קנאה כחוט השערה בתוך הרי אררט של יראת ה' ואהבתו ומדות טובות עד להפליא כראוי לשבטים הקדושים. אבל הקב"ה שהוא בוחן כליות ולב גילה לנו "ויקנאו בו אחיו".

ומפורש בדברי חז"ל שאילו לא היתה לנגד עיניהם התחלת הקנאה של כתנת הפסים, לא היה מתגלגל הדבר ולא היו באים ליד מעשה נורא כזה של מכירת יוסף אחיהם. כי כאן היתה ההתחלה של הקנאה והשנאה. עכ"ד הגרי"ל חסמן.

ק"ו לדרגה השפלה שלנו! עלינו להבין ולהכיר בפחיתות התכונות והמדות שלנו. יש להבחין בין קנאה שהיא שלילית שאז הרצון שמה שאין לי לא יהיה גם לשני [לא מטריד את המקנא מה שאין לו, אלא שיש לשני] ובין "קנאת סופרים" שמה שיש לשני יהיה גם לי.

ניתן להמליץ על כך, בדרך צחות, את הפסוק (קהלת פ"ה-יא): "מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל והשובע לעשיר איננו מניח לו לישון" כלומר: העובד כשלעצמו אין לו דרישות. הוא מרוצה ושמה גם במעט שיש לו, ולכן שנתו מתוקה, ואולם כשמקנא בחברו אזי "השובע לעשיר איננו מניח לו לישון" כלומר: העושר הגדול שיש לזולתו הוא זה שמטריף את דעתו. מטריד את מנוחתו ומדיר שינה מעיניו. כי המצב הזה "שיש לזולתו", מפריע לו הרבה יותר מהמצב ש"אין לו" (וראה מסגרת)

בדרך זו יוסבר הפסוק (בראשית ד-ו) בו הקב"ה שואל את קין: "למה חרה לך ולמה נפלו פניך?" ולכאורה מה השאלה? הלא סיבה טובה יש לו לקין שיפלו פניו שהרי הקב"ה לא שעה אל מנחתו אלא רק למנחת הבל?

אלא תוכחה נוקבת הוכיחו הקב"ה: מדוע באמת הנך מצטער, האם על הכשלון שלך ואז ניחא. או שמא חורה לך יותר על הצלחתו של הבל, על "וישע ה' אל הבל ואל מנחתו"...

הגאון רבי אליהו הכהן מאיזמיר זצ"ל היה אומר (בשבט מוסר פרק עג): מי שיש בו מדת הקנאה, תמיד לא פוסק לשון הרע מפיו, זאת כדי להשפיל בעיניו את כולם. כל מי שהוא גדול ממנו בחכמה או בעושר או בכבוד או באיזה מדה טובה וכל זה מסיבת הקנאה.

ומובא במעם לועז: דרכו של הקנאי שמצטער מדוע זוכה חברו למעלה גדולה בעושר ובבנים ובנכסים. עליו לדעת, כי בחשיבה זו הרי הוא פוגע בכבוד שמים, שהרי הקב"ה רצה לתת לחברו טובות אלו. משל למה הדבר דומה? למלך החולק לשריו ועבדיו מעלות כל אחד לפי ראות עיניו. ואם יבוא אחד מן השרים וישאל מפני מה יושב פלוני למעלה, הרי הוא יענש על שפגע מלך. ק"ו במלך מלכי המלכים הקב"ה.

צריך לדעת כי הקנאה היא מדה שאוכלת את האדם ללא תועלת וכמו שכתוב (משלי יד-ל) "לב מרפא ורקב עצמות קנאה" ומבאר **רבינו יונה** שלא רק משמן בשרו ירזה מן הקנאה אלא גם העצמות שהם קשים ירקבו מחולי הקנאה.

עפ"י מובא רעיון נאה בשם הגאון רבי חיים ברלין זצ"ל, על הפסוק בו מבקש יוסף מאחיו: "העליתם את עצמותי מזה" (בראשית נ-כה). כך אמר להם יוסף: בעוד מספר שנים תווכחו לראות שלא היה בלבי כל קנאה ושנאה כלפיכם. וזאת כאשר ימצאו האחים את עצמותיו של יוסף כשהם שלימים ולא שלט בהם "רקב עצמות קנאה".

"איכפת לו שהשני הרוויח..."

באחת מדרשותיו על ענין הקנאה, הביא הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל מעשה שסיפר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל:

מעשה בקצב שהגיע אליו לשאול שאלה. אותו קצב רכש שור בדמים מרובים, בסך חמש מאות גילדן. ויש חשש לכשרות השור. בחן רבי יהונתן את השור, ובצער רב נאלץ להטריפו. הקצב קיבל עליו את הדין. מה לעשות יש גם הפסדים, המקום ימלא חסרונו. ימכור לגוי את הבשר בהפסד מרובה.

למחרת הגיע שוב אותו קצב לדין תורה. הוא וחברו מסוכסכים ביניהם על עשרים גילדן. יפסוק הרב את דינם. ישב רבי יהונתן אייבשיץ, חקר ובדק ומצא שהיריב צודק והקצב צריך לשלם לו עשרים גילדן.

אז-אז כמה כעס הקצב! רתח ורגז, שצף וקצף: "או שהרב לא יודע לפסוק, או שפשוט קיבל שוחד ולכן פסק לטובתו..." סינן הלה מבין שיניו בכעס ובחוצפה כלפי הצדיק.

ולא מובן - שאל הרב גלינסקי - איך זה שאתמול ספג הלה בשקט ובדומיה נזק והפסד של חמש מאות גילדן ולא כעס, ואילו עכשיו משתולל הוא ומאבד עשתונותו ברוב כעסו על עשרים גילדן בלבד?!

אלא התשובה ברורה: לא איכפת לו כל כך ההפסד שלו. מה שמאוד איכפת לו שהשני הרוויח... זה כבר בלתי נסבל ובלתי נסלח. והיינו "קנאת איש מרעהו"...

רבי יעקב אומר

"ובלבד להוריד את זה מגדולתו..."

במעשה הבא המחיש **החפץ חיים** עד כמה יכולה הקנאה לשבש דעתו של אדם: פעם פרצה מחלוקת בעיר קטנה בין מושל הכפר לבין שכינו. זה האחרון איים להביא דבתו רעה לפני השלטונות על דברים לא חוקיים שעשה בתור פקיד ממשלתי. אשתו, בנסיון למנוע מבעלה להלשין, טענה: הרי הפקיד שיחרר את בננו מהצבא, ואם יתפס בעוון, יאסרו מיד גם את בננו.

ענה לה בעלה כשהוא כולו מבולבל מכעס: "הכל כדאי! כדאי לאסור אותך. כדאי לאסור אותי ואת בננו, ובלבד להוריד את זה מגדלותו!"

ח"ח עה"ת - מעשי למלך

[וכאותו] משל ידוע ש"החמדן" ו"הקנאי" הלכו יחדיו. פגש בהם המלך ואומר: ישאל אחד מכם דבר ויקבלו ואילו לחברו ינתן כפליים. החמדן לא שאל ראשון כי המתין לקבל כפליים. אך גם הקנאי לא ביקש ראשון, כי התקנא בחברו אם יקבל כפליים... לבסוף נעתר המקנא להיות ראשון, וביקש: שינקרו לו עין אחת כדי שלחברו ינקרו שתיים...]

"שלא יביא לקנאתם בו..."

סיפר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל על רבי שרגא פייבל פרנק זצ"ל (חותנו של הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל) שהיה יהודי עשיר גדול, את המעשה הבא:

כאשר שלח את רבי שרגא פייבל את בנו לשיבה, כדי לקיים "הוי גולה למקום תורה" ציפו הכל שאותו בן עשירים לא יזדקק לאכול "ימים" אצל משפחות, כפי שנהגו אז שאר הבחורים.

ואולם אביו העשיר הקפיד על כך שבנו יאכל "ימים" כמו כל התלמידים, ולאחר מכן שילם לאותן משפחות שאירחו את בנו, על הארוחות. ואכן - סיים הרב שך - זו הנהגה טובה וראויה לחנך נער שהוא בן עשירים, שלא יתבלט ביתרון שיש לו על פני חבריו שלא יביא לקנאתם בו...

שמושה של תורה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

תהילה להשם! [ב] / סיפור שמונה עשרה למבצע הסיפורים

תקציר משבוע שעבר: לאחר שנים של התמודדות עם ילדה מאתגרת באופן לא רגיל (מאובחנת ODD+ADHD ומספר אבחנות נוספות...) החלטנו להתמקד בהשקעה במישור הרוחני – וזה כלל התפייסות עם מי שפגענו בו בעבר...

אני מחייג מספר. מספר מי אני, למה אני מתקשר. מזכיר נשכחות איך פגעתי וציערתי. הנה הגיע הזמן לעמוד מאחורי המעשים. כן, ודאי שהוא זוכר... אבל – כמה טוב. הוא סולח בלב שלם. להיפך, הוא מציע לשמור על קשר מהיום והלאה.

ממשיך להתקשר לרבי לכתובה מכתה ד' שתמיד הפרעתי לו בשיעורים, ועוד... כך – שיחה ועוד שיחה. ככל שנקרעתי מבפנים ממבוכה ובושה, גדולה היתה ההקלה של הפיוס. הניקיון של הלב בלתי ניתן לתיאור. **ותודה לכם, עלון "איש לרעהו". השפעתכם הייתה עצומה על המודעות שלי כמה חמור לפגוע וכמה חשוב להתפייס ולמחוק פגיעות ישנות.**

הרשימה הולכת ומתקצרת. למרות חששותי, זכיתי לסיעתא דשמיא עצומה בתהליך. גם השגתי את כולם בקלות וגם נעניתי בהרבה הבנה, מחילה וברכות שמעכשיו דברים ישתנו לטובה...

* * *

בשלב זה הרגשתי שאני רוצה לשחרר קפידה נוספת, ילדותית אולי, שנמצאת דווקא בליבי שלי. את הכאב והתרעומת על "אבא של ברוך".

כזכור מהפרק הקודם, ברוך היה חבר מאוד קרוב בישיבה. לאחר אירוסיו הורו לו הוריו לנתק איתי כל קשר. החלטתי שבמסגרת ניקוי הלבבות, עלי לאוורר גם את הפינה הזו בלב... להפסיק עם ה"לא תיטור" – דאורייתא!

כן, אחרי שבקשתי מכל כך הרבה אנשים שימחלו לי – אמחל אני לו סוף סוף.

ליבי רעד מבפנים, מהתרגשות וחשש. בשעת ערב שקטה אזרתי אומץ... וחיגתי את המספר... הזדהיתי. היה שקט של הקשבה. ביראת כבוד הסברתי במילים קצרות שלמרבה הבושה יש בליבי קפידה לא קטנה, בעקבות הפרידה מברוך שנכפתה עלי, ובקשתי ממנו להפגש ולהתפייס.

לא מצליח להעביר רגשות במילים. חשש, רעד, התרגשות, תקווה... אבא של ברוך הזמין אותי להגיע למחרת בערב.

נקשתי בהיסוס על הדלת, היא נפתחה והחיוך החם והמוכר המיס את חששותי.

שוחחנו ארוכות. אבא של ברוך היה מופתע לגמרי מכך שאני עדיין סוחב איתי את המטען הזה כל כך הרבה שנים. הוא סיפר עד כמה הוא היה זה שתמך בחברות שלנו בזמנו ועודד את ברוך לפתח את הקשר שתרים לו כל כך. ועד כמה קשה היה בבוא העת, אך הכרחי, להפריד בינינו. הוא הדגיש שלא היה משהו שלילי בי או בדידות. לא היה כאן משהו נגדי, חלילה. להיפך. מרוב שהיו כאן עומק, נאמנות ובנין, הוא התייעץ, ובשיתוף עם אשתו ראו צורך לעצור ולפנות בלב של ברוך מקום נקי לקשר חדש.

כן, כעת, ממרחק של שנים כשאני עצמי הורה, קל לי להבין שלא תמיד מה שהילד רוצה זה מה שטוב לו...

* * *

מה שקרה הוא, שאני הגעתי לשיחת הפיוס מתוך עמדה והרגשה צריכים לבקש ממני סליחה. כן, הוד מעלתך, אני האברך בעל המידות נ"י, שעזרתי לר"מ שליט"א לעמוד על טעותו כדי שיוכל לפייס אותי ולתקן את אשר עיוות... אני זה שיזמתי את השיחה ואיפשרתי לו להבין עד כמה גדולה פגיעתו בי, ועד כמה עמוק צריך להיות הפיוס מצידו... בום---

במהלך השיחה, עם קילוף שכבה ועוד שכבה שעמדו בינינו, חדרה למוחי ההבנה, בהירה כשמש.

טעיתי. אני הוא זו שצריך לבקש ממנו סליחה.

אני זה שבמשך שנים שמרתי בליבי כעס עצום כלפיו, ועברתי על "לא תעשה" מפורש בתורה. אני זה שהקפדתי, למרות שהוא עשה נכון וכונתו היתה רק לטובה. אני הוא זה שהתעלמתי מכל התועלת שה' טוב לי דרך הפרידה והתמקדתי רק באגו שלי.

אביו של חברי האהוב הביא אותי בעדינות ובפשטות להבנה שאני כהורה – במקומו – הייתי בוחר באותו המהלך, ובעצם, הניתוק הכפוי והכואב היה בסופו של דבר גם לטובתי. קשר כה קרוב של ידידות היה מקשה גם עלי בראשית חיי הנישואין.

* * *

ובאותו לילה, כעומקו של הקשר כך היה עומק הפיוס ביני לבין אביו של ברוך. דקות מתוקות של פתיחות, הבנה וקרבת הלב שסייעו לי לשחרר מטען של שנים. התפייסנו. מחול לך!

ומאליה עלתה השאלה המתבקשת: מה עורר אותך לבוא להתפייס דוקא עכשיו? שיתפתי. בקושי, בהתמודדות, ב"אין מוצא".

וכשעמדתי כבר בדלת, אמר אביו של ברוך: "עכשיו ניושע שנינו!" כן, כאשר יש בליבי של יהודי קפידה על זולתו, הוא הסביר, הרי שנוצר מחסום בשמים לא רק כלפי הפוגע, אלא גם כלפי הנפגע. כשמתפייסים, נפתחים שערי שמים גם ל"פוגע" וגם ל"נפגע". ועכשיו שהתפייסנו, ניושע שנינו.

כמעט 12 בלילה. יצאתי לרחוב. השמיים היו שחורים ונקיים, ובליבי האירו שחרור, הקלה וניקיון פנימי.

* * *

למחרת לפנות ערב, אבא של ברוך לא חש בטוב לפתע. **בדיקת 24 שעות על השעון אחרי שיצאתי מביתם:** הבהילו אותו לניתוח חירום.

הרופאים אמרו, שאם היה מגיע שעה מאוחר יותר ח"ו כבר לא בטוח שהיה מה להציל.

אחרי יומיים מהשיחה שלנו: בתנו 'תהילה' נכנסה למוסד חנ"מ חרדי מעולה שהיה ומדויק בשבילה. במקום זה היא צמחה, התקדמה מאד ונבנתה מכל הבחינות.

כשבוע וחצי לאחר מכן: אבא של ברוך כבר מתאושש מהניתוח ו... הוא זכה לארס את הבן הצעיר – שידוך שהיה על הפרק כבר כחצי שנה. עלה וירד ולא התקדם. והנה, נפתח השער!

וכך, מלבד המתנה הגדולה של לב טהור, בלי קפידות וכעסים, הסרת הטינה וה"לא תיטור", ברוך השם נושענו שנינו!

הזוכה השמונה עשרה: בעל המעשה החפץ בעילום שמו

הזוכים הנאים במבצע הפרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות יבולים לחיות אתם. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שיגרת על מדות טובות שאינן אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתיב עת, ולשלוחו לפי כתובת המכון: "מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

שלושה סיפורים נוספים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 200-500 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).
 - 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.
 - 3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לפרס.
 - 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.
 - 5) למותר לציין כי על שולח הסיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".
- בע"ה בשבועות הקרובים נמשיך לפרסם את הסיפורים והזוכים הבאים.**

הרב וינברג: אני ממליץ על תה מיוחד שיש בו סגולות לבריאות, מספרים להזמנה: 0545252463, 026480277 (על כל אחד להוועץ)

לב

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1143

וישב - חנוכה - מברכין החודש - כ"ו כסלו תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

מערכת "שמעו ותחי נפשכם" מאחלת חנוכה שמח לכל בית ישראל

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך לקיים רצון הוריו בזריזות גם אם זה כרוך בסכנה.

המקור בפרשה: "ויאמר לו הנני". יוסף שמע לאביו וקיים ציוויו אף על פי שסכנה גדולה היתה לו, ואף על גב שאמר רבותינו ז"ל (יבמות ה, בבא מציעא לד): "אם אביך אומר לך - חלל שבת, לא תשמע אליו, כי אתה ואביך חייבים בכבודי", זהו בדבר השייך לבין אדם לבין המקום, אבל בנוגע לעצמו, מוחל הוא על נפשו בכדי לעשות רצון אביו.

הוראה למעשה

"אסור לאדם לקדש אישה עד שיראנה"

(קידושין מא).

המקור בפרשה: "וירא שם יהודה בת איש כנעני" (בראשית לח).

הוראה למעשה

"מוטב לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים". (ברכות מג).

המקור בפרשה: "לאיש אשר אלה לו אנוכי הרה", ראה עד היכן מגיע עונש ההלבנה ואפילו בשביל להציל נפשות, לא ילבין ואף בדבר אמת וכמה וכמה ילמוד אדם מוסר מזה.

הוראה למעשה

"ראוי לאדם כשיראה רצון איש או אנשים לעשות פעולה מוגנה, שיעתיקם מהרצון ההוא מעט מעט, שאם רצה להעתיקם יחד מרצון ההוא, יהיה זה סיבה אל שלא ישמעו אליו וישלימו רצונם הרע".

המקור בפרשה: "למען הציל אותם מידם". ראובן, כשראה רצון אחיו להרוג את יוסף, וראה שאם יאמר להם שיעזבוהו לא ישמעו לו לרוב שנאתם אותו, הנה העתיקם מהרצון ההוא מעט מעט. אמר להם שלא ישפכו דם, רק ישליכו אותו בבור וימות מעצמו. והנה, חשב ראובן להעתיקם מעט מעט מהרצון ההוא ומדריגה אחר מדריגה, עד שלא גייע ליוסף הזיק מהם, אז יולכיהו הוא בעצמו אל אביו בזולת ידיעתם. וזה גם כן היה סיבה שנעתקו מזה הרצון השני ושמעו אל יהודה כשאמר להם שימכרוהו לישמעאלים". (של"ה בשם הרלב"ג)

נקי הדעת שברושלים

"היה חמש מדבר עם ה"

הגה"צ רבי נחמן דובינקי זצ"ל מדליק נר חנוכה (צילום: ברוך יערי)

ה אם התבוננתם אי פעם ביהודי שבשעה שמתפלל, מסביר לעצמו את מילות התפילה? אז אם לא זכיתם לראותו בחייו, כשמדליק חנוכיה בחג החנוכה. שמו הוא הגאון רבי נחמן דוד דובינקי זצ"ל. השבוע עליתי לישיבת "תורה ויראה" הממוקמת ברחוב בעל התניא בשוק "מאה שערים" שבירושלים בכדי לשוחח בה עם הרה"ח רבי נחום פרידמן שליט"א שזכה לשמש שנים רבות את רבי נחמן דובינקי זצ"ל. רבי נחמן היה מתמיד עצום" החל רבי נחום לספר לי.

"כל עת שביממה, הוא הקדיש ללימוד תורתנו הקדושה. הוא היה עושה זאת מתוך חיות ושמחה שהיו מעוררות השתאות בקרב הסביבה שבה למד. ואולם הדבר שייחד אותו

יותר מכל, הייתה הדרך בה התפלל. יהודים מכל קצוות הארץ והעולם היו מגיעים להתבונן בסגנון בו הוא היה שופך שיחו לפני קונו. קולו היה מהדהדר בכל פינות בית הכנסת וידיה היו מתנועעות בכל עת התפילה, משל הוא מפלפל בסוגיה עמוקה בש"ס. בשעת התפילה היה נראה שממש הוא מדבר עם ה' יתברך.

רבי נחמן דובינקי זצ"ל נולד בירושלים עיר הקודש ובצעירותו הוא למד בישיבת "עץ חיים"

רבי משה ובר זיע"א. על עוצמת צדקתו ניתן ללמוד בהנהגתו בכל הנוגע לרכושו של הציבור. הוא נהג לשלשל מטבעות צדקה מידי ערב לקופת הצדקה של בית הכנסת "ישועות יעקב" בו הוא היה מתפלל תפילת ערבית בהסבירו שמכיוון שנהנה מאור החשמל של בית הכנסת, הוא מעוניין לשלם עבור זאת."

ובנקודה זו, פסק הרב פרידמן לרגע את שטף דיבורו. ואולם מיד לאחר מכן, עיניו החלו להתנוצץ, משל הבריק רעיון במוחו והוא המשיך ואמר: "זכיתי במשך מספר שנים להגיע בשעה מוקדמת לביתו של רבי נחמן ולהביאו לתפילת הותיקין שבבית הכנסת. והנה יום אחד לאחר הסתלקותו, מעדתי ושברתי את צוואר הירך. מקורבי אמרו לי אז שכנראה גזירה זו הייתה צריכה לבוא עליי

ממזמן, אבל כל עוד ששימשתי את רבי נחמן, התעכבה מלהגיע. בסייעתא דשמיא לאחר תקופה, הבראתי מהמכה שספגתי."

כשאני טעון בתחושות מרוממות מהדיבורים ששמעתי, נפרדתי מהרב פרידמן תוך כדי שאני מברכו שיאריך ימים ושבקרוב ממש יזכה שוב להתראות עם רבי נחמן דובינקי זצ"ל שיקום לתחיית המתים שתבוא בקרוב ממש בגאולה האמיתית והשלמה.

הירושלמית. הוא היה בקיא בכל מכמני התורה. בקיאותו באה לידי ביטוי בשיעור המשניות שנלמד בבית הכנסת "בתי נייטן" מיד בתום תפילת הותיקין שבה לקח חלק שנים רבות. כאשר מגיד השיעור הרב אורי ויינברג זצ"ל היה מתחיל להרצות דבריו, מיד רבי נחמן היה מבאר בעל פה כל תיבה ותיבה שבמשניות. מידי בוקר הוא היה לומד בישיבת "אוהל משה" ושם היה משתתף בשיעור בהלכות שבת שהגיש הגה"צ המשפיע

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בידינו:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת – לתחילת פרשתנו?

תשובה: הגאון של עשיו למול העונה של יעקב היא הקשר בין הסוף להתחלה. פרשת וישלח מסתיימת במילים "הוא עשיו אבי אדם." ואילו פרשתנו פותחת במילים "וישב יעקב בארץ מגורי אביו..." רואים אנו מכאן כיצד עשיו החשיב את עצמו לאב של אדם מלשון חשיבות ושררה ואילו יעקב התייחס לעצמו כבן אצל אביו (מגורי אביו) מתוך ענווה וביטול לאביו.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: הביטחון בה', הוא הקשר בין ההתחלה לסוף. רש"י פותח את פירושו לפסוק הראשון של הפרשה כך: "הפשתני הזה, נכנסו גמליו טעונים פשתן. הפשתני תמה איך ייכנס הפשתן הזה... כך יעקב ראה את כל האלופים כתובים למעלה (בסוף הפרשה הקודמת) תמה ואמר: מי יכול לכבוש את כולם...?" ואילו על הפסוק האחרון בפרשה כתב רש"י: "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים..." ומכאן מובן שבזכות הביטחון בה' יכל יעקב לנצח את כל האלופים של עשיו.

3. "ויהי בלידתו ויתן יד ותקח המילדת ותקשור על ידו שני..." ויש להבין מדוע דווקא באמצעות השני ביקשה המילדת לסמן את התינוק?

תשובה: כך כנראה היה המנהג לסמן את הילד הבכור כשנולדו תאומים. ובהקשר לכך ראוי לציין את העובדה הבאה: דברים מבהילים ומעשה פלא כתב בספר "שירי דבורה" (חיברו רבי אברהם הכהן מסלוניקי) וזו לשונו: "סגולה למי שמתים לו הבנים (רח"ל) וזאת בשל כך שהמזיקים מתלבשים בגוף הילד והילד שמת, אותו הגוף בעצמו מביאים (מחזירים) אותו בתוך הרחם של אותה אישה..." והתיקון לזה... ישיבנו את נשמת אותו הילד פלוני בן פלוני שלא יבוא שוב עוד בגוף אותה האשה. ומעשה שראה יהודה החסיד שילד שמת היה כרוך בזרועו חוט של משי וקברוהו כך וכאשר נולד שוב לאותה האישה ילד, הוא נולד גם כן כשחוט של משי כרוך בזרועו. ולכן צריך להשיבנו שלא יבוא בשנית."

4. מדרש פליאה: "וישנאו אותו. וקשה: למה וישנאו אותו? כדי שיקרע להם את הים..." וצריך להבין מה הקשר בין וישנאו אותו לקריעת ים סוף?

תשובה: בשל שנאת האחים את יוסף, הוא נמכר למצרים ושם עמד בנסיון עם אשת פוטיפר. ובזכות כך כשהוכנס ארונו לתוך הים נקרע ים סוף ועם ישראל עברו בתוכו. ומכאן מובן שבגלל השנאה ליוסף, נשתלשל הדבר שבסוף נקרע הים.

הנהגותיו של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א בחג החנוכה

- ה. היה מקפיד להדליק את החנוכיה בדיוק עשר דקות לאחר השקיעה כך שההדלקה תהיה לפני צאת הכוכבים.**
- ו. בידך את ברכות ההדלקה בהתרגשות רבה. דמעות היו עולות בעיניו בעת אמירתן.**
- ז. היה נוהג לרקוד למול החנוכיה הדולקת עם אלה שנהגו לבקרו בשעת הדלקת החנוכיה.**
- ח. היה מקפיד להשאר לפחות כמחצית השעה בביתו לאחר הדלקת הנרות.**

- א. כמה ימים לפני חנוכה היה מוריד את בית החנוכיה עם החנוכיה מהבדדים (המחסן בעליית הגג) על מנת להכינם להדלקה.**
- ב. הידר להדליק נרות בחנוכיה העשויה מכסף.**
- ג. את החנוכיה היה מניח בכניסה הראשית של דלת ביתו ומכיוון שפתח ביתו פנה לרשות הרבים הוא קיים בכך הן את ההידור של פרסומי ניסא והן את ההידור של שימת החנוכיה ממול המזוזה.**
- ד. את השמן והפתילות היה מטיב ומכין בעצמו.**

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א

היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה (לח, כה)

פירש רש"י: "היא מוצאת להשרף והיא שלחה אל חמיה, לא רצתה להלבין פניו וכו', מכאן אמרו (ברכות מג, ב) נוח לו לאדם שיפילוהו לכבשן האש ולא ילבין פני חברו ברבים."

רבנו יונה ז"ל בשערי תשובה (שער ג' סימן קלט) כותב: "הנה אבק הרציחה הלבנת פנים, כי פניו יחווירו ונס מראה האודם ודומה אל הרציחה וכו', דימו אבק הרציחה אל הרציחה. וכמו שאמרו יהרג ואל ירצח, כך אמרו שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים וכו'."

נראה מדברי רבנו יונה, שהלבנת פנים נקרא אבק הרציחה, ודינו כמו אביזריה דגילוי עריות שמפורש בגמרא (סנהדרין עה, א) שהוא ביהרג ואל יעבור.

אבל מלשון הרמב"ם (פרק ג מהלכות תשובה הלכה יד) משמע שסובר שחז"ל לא התכוונו לומר שזה כהלשון עברות שאמרו יהרג ואל יעבר, רק שבאו להזהיר ולהודיע חומר הדבר, שזה דומה לרציחה, ועל רציחה צריכים להרג ואל יעבר.

ועל כל פנים יש ללמוד מכאן חומר האיסור של הלבנת פנים.

ועין במהרש"א במסכת סנהדרין (יא, א) וזה לשונו: "דודאי ביטול תורה הוא עון וחטא, אבל לבייש אחד מישראל לא תהא כזאת עבירה גדולה בישראל, וטוב לבטל תורה מלבייש בן ישראל."

ועיין מזה באור החיים הקדוש פרשת ויגש (מה, כו) שמתרץ איך יוסף לא הודיע ליעקב כל אותן השנים, ואיך לא חש על צער אביו כמה שנים, והתירוץ הוא, שחש על כבוד האחים מלביישים לפני יעקב, וסבל שישאר אביו בצער מלביישים, עד כאן לשונו.

יוסף הורד מצרימה (לט, א)

פירש רש"י: "סמך מעשה אשתו של פוטיפר למעשה תמר, מה זו לשם שמיים אף זו לשם שמיים."

לכאורה תמוה, הרי רש"י בעצמו לקמן (מ, א) קורא אותה ארורה, אם כן איך אומר כאן שלשם שמיים נתכוונה, הלא מצווה לגנות את הרשעים ולא לספר בשבחם. ועוד, מאי נפקא מינה לנו מזה שלשם שמיים נתכוונה.

ואפשר שכוונת רש"י ללמדנו שיש שני סוגים של "שם שמיים":

הא' הוא כמו תמר, שהייתה צדקת ולא הזיקה

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל
לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל – נפטרה ב' ניסן תשע"ג

החנוכה שהצילה חיים

רבינו ואחר שגמר את תפקידו בעולם הזה, שוב לא היה לו יותר מה לעשות כאן.

הסבא עצמו, המגיד מקוזניץ הביע דעתו הקדושה הרבי רבי אלימלך נטל עמו את מתנתו שהעניק בשעתו לבתו הרבנית מרת פרל, מאחר שלא חפץ להשאירו בעולם הזה ללא פיקוחו האישי.

אילו היית רואה במו עיניך את גודל השמחה והצהלה השורה עתה בגן עדן לכבוד ביאת האורח החשוב, הלא הוא בנך היקר, לא היית מורידה אף דמעה

הצדקת פערלע מיאנה להנחם בהלקח ממנה בנה יקירה קדוש עליון זה. היא מיררה בבכי והורידה דמעות בלי הפוגה. כששמע הסבא הקדוש את קול בכיה, נכנס אליה לחדרה ואמר:

"בתי היקרה, אילו היית רואה במו עיניך את גודל השמחה והצהלה השורה עתה בגן עדן לכבוד ביאת האורח החשוב, הלא הוא בנך היקר, לא היית מורידה אף דמעה אחת. אדרבה, כי אז לא היה גבול לשמחתך".

פערל'ע הפצירה באביה שירשה לה לנסוע לליזנסק, כדי להשתטח על ציון מרן הקדוש הרבי רבי אלימלך זצ"ל. היא מבקשת לתבוע ממנו שיקיים הבטחתו שנתן לה בשעתו. המגיד הקדוש הסכים לכך.

בדרכה לליזנסק, נזדמן לה לשבות בנייטשטאט, אצל הצדיק רבי קלונימוס קלמן עפשטיין זצ"ל, בעל "מאור ושמש". הצדיק מנייטשטאט כיבדה מאד והכין עבורה אכסניא נאה. כשספרה לו הצדקת על מטרת נסיעתה לליזנסק, ביקש למנוע ממנה מלנסוע.

"הצדיק מליזנסק נמצא כעת בעולם העליון במדרגה גבוהה מאד ואין לו יותר שום שייכות אפילו כל שהיא לעולמו זה, ולכן חבל על הטרחה והטרדה בנסיעה קשה כזו בשעה שאין כל ערך שתביאי לשם את בקשתך" – כך טען בפני הצדקת פרל'ע.

והנה, באותו הלילה נראה לו הרבי רבי אלימלך זצ"ל בחלום והוכיחו נמרצות על שמעו מן הצדקת מלנסוע על ציונו.

"יש לנו כבר שייכות הדוקה מאד עם הציון" – אמר הצדיק – "עדיין אנו מקושרים עם גופנו שעזר לנו בעבודת הבורא. אדרבה, שכן תסע על הציון ובע"ה ישועתה קרובה לבוא".

הרבנית מרת פרל המשיכה איפוא בדרכה והשתטחה על ציונו של הרבי רבי אלימלך בליזנסק ואמנם תוך זמן קצר נושעה בבן, אולם את הברכה לאריכות ימים קבל הבן הנולד מחדש

המשך בעמוד 4

שבוע לפני שהסתלק מן העולם, נכנס הילד בן השבע לסעודה שלישיית אל בית המדרש של זקנו וישב לידו בראש השולחן

באותה שבת, שבוע לפני שהסתלק מן העולם, נכנס הילד בן השבע לסעודה שלישיית אל בית המדרש של זקנו וישב לידו בראש השולחן. היה זה בשבת פרשת "חקת" שנת תקמ"ז. המגיד הקדוש השמיע חידושי תורה ושיחה קדושה בענין מי מריבה המסופר בפרשה זו. הוא הסביר את הסיבה מדוע הכה משה רבינו את האבן במטתו כדי שיתן מים ולא דיבר אליו כפי שצוהו ה'.

"ואתה בני" – פנה המגיד אל נכדו, אחר שסיים את דבריו – "מה יש לך לחדש בפרשה זו?"

ואז פתח הנער את פיו והחל להשמיע חידושי תורה על הפרשה, דברים אשר לא שמעתם אוזן מעולם. הוא גילה סודות עמוקים ונוראים, טמירין ועילאין שמוחו של אדם לא יכלה לסובלם. תורת אמת מן השמים.

החסידים עמדו פעורי פה ולא ידעו את נפשם מגלוי האור המופלא שבקע מפניו הקטנות והקדושות.

למחרת היום, בבוקרו של יום השבת, התפלל הינוקא שחרית בבית מדרשו של זקנו. בתפלת שמונה עשרה האריך מאד, וגם אחר שזקנו כבר פסע לאחוריו שלש פסיעות, עדיין עמד הינוקא בתפלתו ברוב דבקות. המגיד רמז לש"ץ להמתין בתפלת החזרה עד שנכדו יסיים את תפלת העמידה.

"מדוע הארכת כל כך היום בתפלה", שאל הסבא את נכדו אחר שסיים את תפלתו.

אל תנסה להפציר עבורי ולהתפלל עלי כי לא תועיל תפלתך

"דע לך, סבי היקר" – ענה הינוקא – "כי בשעה שעמדתי בתפלה הודיעו לי מן השמים שגמרתי את תפקידי בעולם הזה ולא אאריך יותר חיים. אנא, אל תנסה להפציר עבורי ולהתפלל עלי כי לא תועיל תפלתך. הגזרה כבר כתובה וחתומה ואין אחר מעשה בית דין של מעלה כלום מה לעשות".

הינוקא נפרד מאביו ומאמו ומסבו הקדוש, ומיד באותו שבוע חלה את חוליו אשר מת בו. ביום חמישי פרשת בלק, השיב את נשמתו ליצורו.

מקצת מצדיקי הדור אמרו, כי לינוקא זה היה ניצוץ של נשמת משה רבינו עליו השלום וכל עיקר בואו לעולם הזה היה לתכלית זו, כדי להסביר ולהבהיר את ענין מי מריבה, ליישב את כל התמיהות והשאלות ולבאר את פעולתו של משה

לוי וידוע שכביר ושיגיא כח הצדיקים לפעול ישועות בעד הכלל ובעד הפרט בשעת הדלקת נר חנוכה. ברוגעים נשגבים ועילאים אלה של הדלקת הנרות נפערים שערי השמים והאור הזוהר מנרות החנוכה מבריק עד כסא הכבוד.

בספור שלפנינו היה זה הצדיק הקדוש רבי לוי יצחק מברדיצ'וב זצ"ל שפעל ישועה על ידי מנורת החנוכה.

האשה מרת פערלע, בתו של המגיד הקדוש מקוז'ניץ הייתה ידועה לא רק כצדקנית ובעלת מעשים טובים, כראוי ויאות לבתו של צדיק זה, אלא גם כבעלת רוח הקודש.

אשה צדקנית זו נתייסרה בצער גידול בנים רח"ל. צדיקי הדור חייו דעתם כי מרוב קדושתה וצדקתה, הריהי ממשכה מעולם העליון נשמות קדושות וטהורות שאינן יכולות לסבול אויר העולם המגושם ולפיכך הן מסתלקות מיד מהארץ וחוזרות למקור מחצבתן אל עולם הנשמות.

המגיד עצמו נתלווה אליה בנסיעה זו אל רבו. היה זה כשבע שנים לפני הסתלקותו של הרבי רבי אלימלך מן העולם

היות ואין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, שלח המגיד הקדוש את ביתו הצדקת אל רבו הקדוש רבי אלימלך מליזנסק זצ"ל בכדי שיברכה. המגיד עצמו נתלווה אליה בנסיעה זו אל רבו. היה זה כשבע שנים לפני הסתלקותו של הרבי רבי אלימלך מן העולם, בשנת תק"מ.

מיד אחר נתינת שלום, בעוד שהמגיד הקדוש עדיין לא הספיק לתפוח את פיו ולשטוח בקשתו לפני רבו, נענה הצדיק ואמר:

"סעו לביתכם לחיים ולשלום. רואה אנוכי כי נשמה קדושה וטהורה מעולם העליון עומדת ומצפה לרדת לעולם השפל הזה על ידי ביתכם. שובו לאהליכם לחיים ולשלום".

ברם, הצדיק לא הבטיח אריכות ימים לבן שעמד ההולד...

באותה שנה, נולד לה לפערלע ילד הפלא שנקרא שמו בישאל משה. על הילד הזה אמרו צדיקי הדור שנשמתו חצובה מנשמת הינוקא הנזכר פעמים רבות בזוהר הקדוש, ואשר עליו מסופר, כי כל שערי החכמה היו פתוחים לפניו.

סיפורי נפלאות סיפרו אודות הינוקא הזה, משה'לע בן הרבנית פערלע.

מאחר שהיה עדיין צעיר לימים, לא ישב אף פעם ליד השולחן שהיה עורך זקנו המגיד הקדוש מקוז'ניץ, על אף שבתורה וחכמה, בקדושה ובטהרה עלה על רוב צדיקי דורו.

לעילוי נשמת הבהור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

תמונת השבוע

הגאון האדיר רבי משה שטרנבוך שליט"א מעיין בעיון בעלון "שמעו ותחי נפשכם" כשליצידו עומד מחבר העלון הרב עדו ובר ארליך שליט"א.

מבט לאירועי השבוע

ברכת זקן פוסקי הדור

ניתוח בליבו. הראב"ד ביקרו בבית הרפואה ואף השתתף בסעודת ההודאה שנערכה לכבוד המשפיע.

הרב שטרנבוך ברכני שאזכה בעזרת ה' יתברך לכתוב ולהפיץ את העלון האהוב הזה על עם ישראל עד ביאת גואל צדק.

בתום כשעה במחיצתו של גדול הדור, יצאתי מביתו לצינת הלילה מתוך תחושה של התרוממות רוח ושמחה עילאית. והי רצון שבורא עולם יאריך את ימיו של כ"ק הראב"ד על ממלכתו ויזכה להוליך את דורינו לקראת קבלת פני משיח צדקנו בקרוב ממש.

138 ובר ארליך

ה שבוע לקראת חג החנוכה, זכיתי להכנס למעונו ולקבל את ברכתו של זקן פוסקי הדור בדורינו ושריד לענקי התורה מהדורות הקודמים – כ"ק הראב"ד של ירושלים עיר הקודש הגאון האדיר רבי משה שטרנבוך שליט"א.

במהלך הפגישה איתו, הצגתי לפניו את העלון "שמעו ותחי נפשכם" שנוסד על ידי הגה"צ רבי משה ובר זיע"א ושבו מופיעים הגיוניו. הראב"ד עיין בעמקות בתוכנו והביע את התפעלותו מהדברים הכתובים על גביו. הוא אף ציין שהכיר את המשפיע הגה"צ רבי משה ובר עוד מהתקופה שבה כיהן כרבה של העיר יוהנסבורג שבדרום אפריקה. המשפיע עבר אז בשנת תשנ"א

החנוכיה שהצילה חיים - המשך מעמוד קודם

בלילה, לפני שנולד הבן לרבנית פרל, היא חלמה חלום, והנה היא באה לתוך ארמון גדול ויפה שלא ראתה מימיה כיופי הזה. באמצע האולם עמד שולחן ארוך ומפואר ומסביבו ישבו המון זקנים לבושי לבן. בראש השולחן ישב בנה הקטן משה'לע והשמיע חידושי תורה.

בהכנסה לתוך האולם, קמו כל היושבים ממקומותיהם לכבודה. מרוב שמחה על שזכתה עוד פעם לראות את בנה יקרה, מיהרה אליו וביקשה לחבקו בין זרועותיה ולהעתיר עליו מנשיקותיה. "אל תגעי בי אמי היקרה, אנא ממך, אמא, אל תגעי בי!" - התחנן לפניו בנה הקטן.

פערעלע פרצה בבכי. לבה נצבט בקרבה על שלא היתה לה הזכיה לגדל אוצר יקר כזה. "אמא יקרה, אני מבקש ממך מאד, אל תבכי יותר" - הפציר בה בנה הקטן - "אני מבטיח לך שלמחרת היום תלדי בן זכר שאורו יזרח בכל העולמות. הבן הזה יאריך ימים ושנים משום שהצדיק מברדיטשוב כבר ברכו בנתנו לו דורון דרשה את מנורת החנוכה אשר קיבל מסבא. הרגעי אמי והתנחמי, עוד תראי הרבה נחת מבן זה".

ואמנם למחרת היום נולד לה בן זכר, הלא הוא הצדיק הקדוש רבי חיים מאיר יחיאל ממוגליניצא, אשר מחמת רוב קדושתו וצדקתו היה נקרא בפי כל בשם "השרף ממוגליניצא".

רבי קלונימוס קלמיש שפירא זיע"א הי"ד מצאצאי רבי חיים מאיר יחיאל ממוגליניצא

שעה קלה מסרה שוב לידי של המגיד תוך כדי שאמר: "היות ומנורה זו שייכת לי מעתה, מאחר שקיבלתיה ממך כתשורה, הריני נותנה כדורון דרשה לילד שיוולד בע"ה לבתכם פערעלע בשעה טובה ומוצלחת. אני ממנה אתכם שתשמרו עליה עד נשואי הנכד, וכשכר שמירה רשאים הנכם להשתמש במנורה זו ולהדליק בה נרות חנוכה, עד שנכדכם ישא אשה למזל טוב בע"ה. וביום הנשואין תצוו להכריז כי אני מעניק מנורה זו כדורון דרשה לזוג הצעיר, בכדי שנכדכם ידליק עליה נרות חנוכה לאורך ימים ושנים.

כדורון דרשה מאת הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב בצורת מנורת חנוכה של כסף.

כשקרבו ימיה ללדת, נזדמן להצדיק מברדיטשוב זיע"א לבקר בעיר קוזניץ והוא נכנס לדרוש בשלום רעו ועמיתו הצדיק רבי ישראל זצ"ל. האחרון שמח מאד באורחו והזמינו לשבות אצלו. תוך כדי שיחתם, נפל מבטו על מנורת הכסף הנאה, בה הדליק המגיד מקוזניץ את נרות החנוכה. הצדיק מברדיטשוב התבונן היטב במנורה ובחן אותה מכל צדדיה. לפתע פנה אל המגיד ואמר:

"כלי מפואר, חפץ יקר מאד היא מנורת חנוכה זו. חשיבות גדולה יהיה אצלי אם אקבל מנורה זו כש"י. ובטרם הספיק המגיד להגיב על בקשה מוזרה זו, המשיך הצדיק ואמר: "ובכדי שלא תחשדו בי אפילו לרגע אחד, הנני מודיע בהן צדקי, כי חלילה לי לעבור על לאו של "לא תחמוד".

המגיד מקוזניץ קם ממקומו, ניגש אל הארון, הוציא את המנורה ומסרה לידי של הצדיק רבי לוי יצחק זצ"ל.

אני ממנה אתכם שתשמרו עליה עד נשואי הנכד, וכשכר שמירה רשאים הנכם להשתמש במנורה זו ולהדליק בה נרות חנוכה

הצדיק מברדיטשוב נטל את המנורה והתבונן בה היטב, מלמל כמה מלים בלתי מובנות, ולאחר

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמואל ציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד מימן שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת רבי יעקב טובול בין עישה ז"ל ואשתו מרת פריחה בת מסעודה ז"ל

לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: חנוכה

פרשת וישב - חנוכה

בס"ד | גליון מס' 458

מה היה סודו של ה'גוי' שדאג לנרות החנוכה?

להדליק נר של חנוכה!

לתוכו כח נשגב: שהוא יעמוד לימינו גם במצב כזה, ושנהיה מסוגלים לנצח כל קושי, להתגבר על כל אתגר, להתמודד מול כל אויב ולהכריע כל מאיים - גם אם הוא מפחיד, עוצמתי, גיבור וחזק מאיתנו!

זה לא קרה קודם לכן, והכח הזה גם לא טמון באף נס אחר שהתחולל בבית המקדש. זהו כח מיוחד שקרה לראשונה אז - בימי החנוכה המקוריים, וחז"ל קבעו שמונה ימים אלו כדי להזכיר לכולנו, במשך כל הדורות, שהכח הזה עודו טבוע בנו. קיבלנו אותו פעם אחת, ומאז הוא שלנו לנצח נצחים, עומד לימינו גם עתה, בכל עת ומול כל מצב!

הנס ששמן שהיה אמור להספיק ליום אחד הספיק לשמונה ימים, היה הביטוי הראשון של הכח הזה, אבל הוא רק הראשון - והוא בא ללמד על הכלל כולו, לכלל ישראל, לכל הדורות: קרה כאן משהו דרמטי, הגנטיקה שלנו השתנתה בימי החנוכה הראשונים. לא עוד עם מוגבל בכוחו, לא עוד נשמות שיש מי שיכול עליהן. זה נגמר. עם ישראל הפך לעם אחר - כזה שלא משנה מה יעבור עליו, ולא משנה עם איזה אויב יתמודד, עדיין יש בכוחו לנצח!

הנס הפלאי הזה זוכה לפרסום ולנוכחות בעת הדלקת הנרות, ולכן זו שעה שניתן לפעול בה ישועות גדולות. כי בזמן הזה, בעת הדלקת הנרות, שבה הנפש היהודית ומוטענת באותו כח פלאי עצום, המאפשר לנו יכולת לחולל את הבלתי יאומן, להתגבר על כל כח חזק מאיתנו. בנשמה שלנו הוטבעו אז כוחות רבי עוצמה, ואלה שבים ומתחדשים בעת הדלקת הנרות מדי ערב. לכן זו עת רצון לבקש מעומק הלב, לקבל קבלות טובות, ולחולל מהפכות אישיות!

אין ספק, גם היום כל אחד מאיתנו מתמודד, איש איש וניסיונותיו, ברוחניות ובגשמיות. כבימים ההם - נדרשת מלחמה עיקשת כדי לעמוד באתגרים, להתקרב לבורא עולם, לא לוותר מול היצר העקשן. אבל בשורה משמחת בוקעת מנרות החנוכה: יש לנו הכוחות לכן, איש לא יכול עלינו. בורא עולם נתן לנו את היכולת להתגבר, להיות מעטים מול רבים, חלשים מול חזקים, צדיקים מול רשעים - ולנצח!

הבה נתרגש בהעלותנו את הנרות, הבה נעריך את הנס הנפלא הזה, שנתן בנו כוחות לדורות. הבה ננצל את שעת הרצון לפעול בה ישועות, הבה נשאב מימי החנוכה עוצמות נפש וגבורה יהודית להמשיך לנצח כל אתגר ומכשול, ונזכה לראות שוב ושוב כי 'לעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן - כהיום הזה!' - בדורנו אנו!

השמן המוברח שהאיר נשמות...

היה זה בימי מלחמת העולם השנייה, בעיצומה של שואת יהודי אירופה. מיליוני יהודים עלו על המוקד תוך קידוש שם שמים, ומיליוני יהודים אחרים שוכנו במחנות ההשמדה והעבודה - עד בוא יומם. אחד מהם היה הגאון רבי צבי הירש מייזליש זצ"ל, אשר חיבר את ספר השו"ת 'מקדשי השם' מהשאלות שעלו לפניו בימי השואה.

בהקדמת הספר מתואר כיצד המחבר הרב מייזליש נאבק על שמירת הגחלת

נעימות ה'מעוז צור' נמהלות בניחוחן של הסופגניות הטריות, מראה הסביבוני משוּב לב על רקע השלהבות המרצדות. כל לב יהודי נרגש ושמוח עם בוא ימי החנוכה, כאשר בכל ערב אנו זוכים להדליק את הנרות ולהלל לשמו הגדול. הנס עודו ניצב לנגד עינינו, וכבימים ההם כך בזמן הזה אנו מפרסמים את הנס הגדול ומודים לה' על שזיכה אותנו בו.

ימי החנוכה הם ימים מאירים תרתי משמע. הבתים מוארים באור יקרתם של הנרות, וגם הנשמה היהודית מאירה בזרם קסום ומעורר התרגשות. אלו ימים מיוחדים של התכנסות משפחתית סביב הנרות המאירים, שמונה ימים של התבוננות נרגשת בשלהבת העולה מאליה. וכשניצבים מול הנרות ומתבוננים בעוצמת הנס, הדבר מעורר שתי שאלות:

הראשונה: הרי בית המקדש היה מקום משופע ומלומד בניסים. בבית המקדש ירדה אש מן השמים. היש נס גדול מזה? האפר שהצטבר מדשן הקרבנות היה נבלע באדמה מדי בוקר - היש פלא כזה? העובדה שעשן הקטורת עלה בקו ישיר ונטול נטיות גם בזמני רוחות עזות - האין זה מופת נשגב? והעובדה שעמדו צפופים והשתחוו רוחים - האין זה נס על טבעי?!

כל אלה התחוללו בבית המקדש כמעשה שגרה, ולא יתקנו לנו חז"ל בעקבותיהם שום פרסום נס או ימים מיוחדים. בית המקדש היה מקום בו הטבע לא שלט בכלל, הכל היה נסי ואלוקי, והכל ראו זאת בעיניהם. לפיכך גואה השאלה: מדוע דווקא העובדה שנמצא פך אחד של שמן שהיה די בו ליום אחד ונעשה נס שבער שמונה ימים היא שזכתה לשמונה ימי חגיגה מדי שנה? למה דווקא נס החנוכה זכה בתקנה מיוחדת להודות ולהלל?!

זאת ועוד: ידוע ומפורסם כי שעת הדלקת הנרות היא רגע שבו מתחוללות ישועות. אינספור סיפורים ועדויות עלו מפי יהודים ברבות השנים על כך שזכו לנס על טבעי, בעקבות הימים שנתקנו להודות על נס על טבעי - הם ימי החנוכה. שעת הדלקת הנרות נודעה מכבר כעת רצון ותפילה. יהודים מרבים לחנן פני בוראם במהלכה, וזוכים להיוושע בישועות פלאיות.

וכאן תישאל השאלה - על מה ולמה? הרי יש לנו לא מעט חגים בלוח השנה היהודי, ויש לנו תפילות הלל מדי ראש חודש. מהו הסוד הטמון בימי החנוכה דווקא כמחוללי נפלאות כבימים ההם כך בזמן הזה? איזה כח פלאי אצור בתוך הדקות המרגשות של הדלקת הנרות - עד שהוא הפך למחולל ישועות?!

התשובה לשתי השאלות הללו טמונה בתובנה אחת, שכדאי להתבונן בה בימי החנוכה. בנוסח 'ועל הנסים' המתווסף לתפילה לא מוזכר כלל נס הדלקת הנר, והעובדה שפך שמן קטן שהיה די בו ליום אחד הספיק לשמונה ימים. הקטע בתפילה עוסק אך ורק בעובדה המתוארת כך: 'ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם... מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך'.

יש כאן גילוי על כך שבימי החנוכה קרה דבר דרמטי: היה זה בעיצומם של ימי בית שני. עם ישראל כבר לא היה בשאי תפארתו. היוונים גזרו את שגורו, המתיוונים התנכלו, חיי היהדות הפכו קשים. ואז בורא עולם האיר את נס החנוכה, והטמיע

הזדמנות 'תיקון' שנתית

לצד הזכות העילאית להודות ולהלל והדלקת הנרות מדי ערב, ימי החנוכה נודעו מכבר כימים מסוגלים להתעלות רוחנית ולזכות בישועות נכספות, אף שלא כדרך הטבע. כמה כדאי לדעת סגולה יקרה המובאת בספר 'סוד ושורש העבודה', המתארת את מעלת הצדקה בימי החנוכה ובפרט תמיכה בעמלי תורה, ונביא את מתק לשונו:

'מצוה גדולה לתת מעות חנוכה לעניים תלמידי חכמים ולעוסקים בתורה. ואפילו אם הם אינם מבקשים - ייתן להם כדי מחסורם וברוח לב. והצדקה בימי החנוכה גדולה יותר מכל שאר ימות השנה. כי ימים אלו מסוגלים מאוד לתיקון פגמי נפשו ובנתינת הצדקה!'

כמה כדאי לנצל הזדמנות חד-שנתית זו לתקן את פגמי הנפש, באמצעות נתינת צדקה ובמיוחד לעמלי התורה. הבה נרבה בצדקה בימי החנוכה, הבה נחזיק בידי עמלי התורה, ונזכה לסגולה העילאית שתקרב אותנו לאבא שבשמים!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הרה"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקיני חסידי בעלזא, נעקשה בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

היהודית גם בתוך המחנות, למרות שהדבר היה כרוך במסירות נפש של ממש. וכך מסופר בספר: בהתקרב ימי החנוכה ביקש הרב מייזליש לקיים את מצוות היום ולהדליק נרות, אלא שנת-התנאים במחנה כמוכן הפכו את העניין לחלום רחוק. לא היה מנין להשיג שמן או פתילות, נר או אש. לתומו הררה כי חלומו הגדול לא יזכה להתקיים, והצטער על כך מאוד מאוד.

באותה עת שהו במחנה לא רק יהודים, אלא גם כאלה שאינם מבני ברית. כך אירע שאל הרב מייזליש ניגש אדם ושמו ויניארצ'ק, שפנה אל הרב ושאל אם אין היהודים אמורים להדליק נרות מתי שהוא בתקופה הזו. הרב הנהן ונאחז, ולעומתו - ויניארצ'ק הבטיח לנסות לעזור לו.

השמועות אמרו שויניארצ'ק זה כיהן כ'גוי של שבת' באחת העיירות בהונגריה, ומכאן הידע הנרחב שלו בנושאי יהדות והעובדה שנחלץ מפעם לפעם למען היהודים. איש לא ידע אם זה נכון, אולם העובדה שויניארצ'ק הכיר חלק מפרטי היהדות במעומעם, ומעת לעת סייע ליהודים - תמכה בשמועה כי אכן מדובר ב'גוי של שבת' בכיר...

חלפו כמה ימים, ובאחד הימים התגב ויניארצ'ק אל הרב מייזליש ובשורה משמחת בפיו או יותר נכון בכיסו. הוא השיג שמן. אמיתי. אין לדעת אם זה שמן מכונות, שמן מן הצומח או שמן מן החי. העיקר שמן. וזו כבר מציאה גדולה בתנאים קשים כל כך. לצד זאת, הוא החביא בכיסו כמה פקקי חביות, שיכולים לשמש בצוק העתים כנרות. פתילות היו עניין קל יחסית - שהרי ניתן לפרוס מהגדים כמה חוטים...

היה זה יומיים לפני פרוש ימי החנוכה. הרב מייזליש הפך מאושר כל כך, עד שחשש שהנאצים ימ'ש שמים לב כי הוא מרוצה מדי והאושר קורן מפניו... הוא נערך בהתרגשות לרגע הגדול, וקרא לכל היהודים שבצריף שלו להשתתף בהדלקה. יהודים נוספים מהצריפים הסמוכים הצטרפו גם הם. הם הדליקו את הנרות

בחשש מהול בחד, משוררים בשקט מנעימות החג. ויניארצ'ק הופקד על הצפייה מרחוק, לוודא שאיש מכוחות הרשע אינו מתקרב...

ימי החנוכה עברו בהתעלות רוחנית עצומה. היהודים שבזרי הלב התאספו מדי ערב סביב הלהבות הקטנות שהודלקו בזכות שיתוף הפעולה של ויניארצ'ק והרב מייזליש, וזכו לשעה קלה של רוממות הרוח שמילאה אותם בכוחות להמשך התנאים הקשים במחנה.

זמן קצר אחר כך, הרב מייזליש שם לב לעובדה פלאית למדי: התפילין שלו, אותן לקח עמו, החביא אצלו ושומר עליהן כבבת עיניו, נעלמו לו מדי יום לכמה שעות. בפעם הראשונה נבהל מאוד; הוא חשש שהנאצים גילו את האוצר והחרימו לו את התפילין, וכבר הפך מודאג - מנין ישיג תפילין ליום המחרת? אלא שכמה שעות אחר כך שבו התפילין למקומן. עד מהרה התרגל הרב לעובדה המוזרה שהתפילין שלו נעלמות מדי יום, כל פעם בשעה אחרת, ושבות למקומן כעבור כמה שעות...

הרב הסיק כי יש יהודי נוסף במחנה המוסר נפשו על מצוות הנחת תפילין, וכנראה הלה חושש שיבולע לו, ולפיכך הוא פועל בסתר: נוטל את התפילין ממקומן, מניח במקום מחבוא ומשיב אותן לאחר מכן. אין עינו של הרב צרה בעוד יהודי שניח תפילין, הוא רק קיווה שהלה לא ייתפס ביום מן הימים, ואז לא יהיו תפילין לשניהם...

ברבות הימים, מלחמת העולם השנייה הסתיימה. היהודים שוחררו מתחת המגף הנאצי האכזרי. הרב מייזליש שוחרר מהמחנה כשהתפילין בידו, וגם יתר יושבי המחנה בו שהו שוחררו. אחד מהם היה ויניארצ'ק מיודענו. ואז התברר:

ויניארצ'ק זה לא היה גוי כלל וכלל. הוא היה יהודי ירא שמים, אשר עם פרוץ המלחמה הצליח לבנות לעצמו זהות בדויה בנויה לתפארת. הוא תירץ את הידע היהודי שלו בהיותו 'גוי של שבת' לשעבר, וכך גם הסביר את נכונותו לסייע ליהודי המחנות - שסבלו הרבה יותר מהגויים שישכנו במחנה. ויניארצ'ק ששכן בין הגויים הצליח לא אחת להבריח ליהודים עוד מעט מזון או עזרה אחרת.

כך גם התברר שויניארצ'ק זה דאג לשמן לימי החנוכה עבור הרב מייזליש, אבל טרח לוודא שהוא עצמו ישתתף בהדלקה, כביכול הוא שומר מפני הגויים. בעקבות מעורבותו בין היהודים באותם ימי חנוכה נודע לו שיש תפילין אצל הרב מייזליש, והוא-הוא היה ה'גנב' העלום שהניח את התפילין מדי יום ביומו...

לאחר המלחמה הוא שב לזהותו היהודית הגאה, התגורר באנטוורפן שבבלגיה, ושב לשמו היהודי: הרב יחזקאל גולדשטוף זצ"ל. מעשה זה שגבורה יהודית רבה כל כך טמונה בו, יפורסם בזאת לעילוי נשמתו של יהודי יקר זה שלא הניח אחריו דורות, אבל במעשיו ובגבורתו היהודית הותיר אחריו מסר מהדהד:

אחים יקרים, לא אחת העמידה על משמר היהדות דורשת מסירות נפש וגבורה של ממש. בימינו אנו היא לא מול צורך נאצי, אלא הרבה יותר מול צורך פנימי, היצר הרע וניסיונותיו. כך או כך - נדרשת מאיתנו מסירות נפש וגבורה רבה לעמוד איתנים, להתחזק, לא להישבר ולא ליפול, ולא אחת - גם להתחכם ולעשות תחבולות כדי להינצל...

הבשורה היא שיש בנו את הכח. זה ניתן לנו בימים ההם, ועומד לנו בזמן הזה. העם היהודי מיוחד גם בכך שהוא מסוגל לעמוד מול כל תלאה וכל צרה, יש בו את היכולת לנצח כל קושי ואתגר איש איש וקשייו: בהתקרבות לבורא עולם, בהתמדת התורה, בשמירת העיניים והפה, בתפילה בכוחה או בניסיונות החיים כמו נחת מהילדים, בריאות ופרנסה.

זה לא קל. אבל חנוכה מלמד שיש בנו את הכח, שהוא שוכן בתוך ליבנו. הכח הזה הוכנס בנו בימי החנוכה, הוא עמד לנו בכל הדורות, והוא יעמוד לנו גם בזמן הזה. הבה נתחזק בגבורה יהודית אמיצה, הבה נחולל נסים ונפלאות לעצמנו כבימים ההם - כך בזמן הזה!

הצתת נר שהציתה נשמה...

הוא היה בחור צעיר לימים, כאשר נחשף לניסיונות הטמונים בכלי הטכנולוגיה של ימינו. לבו לא עמד בניסיון, יצרו גבר עליו, והוא שלח יד בנפשו הרוחנית וטעם מפרי העץ המרעיל נשמות. עד מהרה החל להידרדר מדחי אל דחי, עד שהתחבר לחברים שכבר פרקו עול לגמרי. עם זאת, שמר על קשר עם בית הוריו. הוא אמנם כבר לא נראה כמוהם ובוודאי שלא נהג כמוהם, אבל שמר עימם על קשר - שהוביל להזמנתו ל'ערב לביבות' משפחתי, שנערך בלילה החמישי של חנוכה.

הבחור, שכאמור כבר היה מנותק לחלוטין, בקושי ידע כי ימי החנוכה מתקרבים. הוא היה עסוק בחגיגות לקראת סיום השנה האזרחית, רחמנא ליצלן... אולם עתה, משהזכיר לו אביו וציין בפניו כי חשוב לו מאוד לפגוש אותו במסיבת חנוכה המשפחתית, נענה הבחור והופיע למסיבה, כשהוא עוטה על עצמו תלבושת שאיכשהו תסתדר עם מראה אהיו...

הוא נכנס אל המסיבה, התקבל בחיבה, ולפתע אביו קראו הצידה. 'בני יקירי', לחש האב כממתיק סוד, 'אני יודע שלא עשית זאת בלילות האחרונים, ובכל זאת... אני מזמין אותך לסוד אתי לחדר צדדי, נניח יחדיו את מנורת החנוכה בחלון, אתן לך חמישה נרות, תברך ותדליק, מצווה אחת, קטנה, להאיר את החשיכה!'

הנער ניאות, ולו בשל הנימוס. האב הסתגל לסלון, הוציא ממנו בחשאי כמה נרות וגפרורים, והמשיך לחדר הילדים. שם ניצב לו הנער, נעץ את הנרות בקנים, הצית את האש בנר השמש, ובמבע קפוא החל לברך. אלא שלפתע - - -

בעיצומה של הברכה, החל הנער להשתק ולבכות בכי תמרוים. הוא בקושי הצליח להוציא מפיו מילה או שתיים, ושוב הציפו אותו דמעות כאב. הוא עמד והתייפח כשנר השמש בידו, הצליח אך בקושי להוציא מפיו את המילים: 'להדליק נר חנוכה... שעשה ניסים לאבותינו!'

כשהגיע לברכת 'שהחיינו', תקפו אותו הרהורי תשובה עזים. 'הנה, עם ישראל כולו מדליק הלילה נר חמישי, ואתה מברך עכשיו שהחיינו' - צבט את עצמו, ושוב שבו הדמעות והציפו אותו...

וזהו. באותו ערב כבר לא חזר ל'חבריו' מהרחוב. הלילה הזה היה עבורו קריאת השכמה. עד מהרה נענה ברצון להצעות לסייע לו, ושב אל דרך התורה והמצוות כמקדם...

סיפור נפלא זה, שסיפר המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, אין כמוהו כדי להוכיח מה כוחה של מצוה אחת, ועד כמה גדול הכח הטמון בלהבות הקטנות של חנוכה. הנה כי כן, השלהבת הקטנה הזו, המצוה הבודדת הזו, יש בהם מספיק כח להשיב בחור לכור מחצבתו, להשיבו לאמונתו ולחינוך עליו גדל.

יהודים יקרים, בימי החנוכה, לימין כולנו עומד הכח הזה הטמון בנרות, לתפוס את מעשה המצוה הקטן הזה, ולמגף אותו לחישוב מסלול מחדש ולהתחזקות אישית. נזכור ונדע, כי בכל מצוה טמון כח, יש בה כור אנרגטי חזק ויוצא דופן. וככל שנייחס יותר חשיבות ויותר הערכה לכל פעולה או מצוה שלנו - כך נזכה לראות כי הן באמת רבות עוצמה, ויש להן את הכח להשפיע עלינו לטובה ולברכה!

תנו לה מפרי ידיה

ערב יום היא"צ של אשת חיל רבת עשייה, נעלה על נס את זיכרונה של מרת שושנה זילברשטיין ע"ה ב"ר משה יהודה ז"ל, אשר נפטרה ביום כ"ט כסלו תשס"ד, והשבוע יחול יום השנה העשרים לפטירתה.

מרת שושנה ע"ה הקדישה את חייה לעזרה לזולת ועשיית חסד, ופעלה רבות במסירות עילאית לקרב יהודים רחוקים לאביהם שבשמים, ולמצוא מסילות ללבם למען יעלו במעלות יראת ה'. זכתה למצוא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם, והצליחה בכל מעשי ידיה בסייעתא דשמיא מופלאה. זכתה לגדל דור ישרים מבורכים, ונפטרה בשם טוב.

גיליון זה יוצא לאור בקביעות לעילוי נשמתה, וממשיך את מורשתה לקרב יהודים לאביהם שבשמים ולהנחיל את דרך ה' בלבבות. מתוך הכרת הטוב לאשת חיל רבת פעלים, נבקש להקדיש ביום היא"צ פרק תהלים או לימוד משנה לעילוי נשמתה בגניזי מרומים, ותעמוד למליצת יושר למשפחתה, לקוראי הגיליון, ולכל בית ישראל.

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

692

**ניתן לתרום באשראי
בנדריים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

יהודי ואף הפשוט ביותר לצאת מכל המיצרים, ומכל החולאים ומכל הדברים הקשים בחייו, והקב"ה יהפוך לו באותו רגע את הטבע לנס בקלות, וכל זאת ע"י התבוננות בנרות החנוכה בשעת הרצון בחצי שעה הראשונה.

כוחם של נרות החנוכה

שמונת ימי חנוכה מתחילים כ"ה בכסלו, ומדליקים נרות בכניסת הערב שלפניו וכך גם בכל שמונת הימים. ואמר בתלמוד: מאי חנוכה? דתנו רבנן: "בכ"ה בכסלו יומי דחנוכה תמניא אינון דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון", שכשנכנסו יוונים להיכל, תמאו כל השמיים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו להדליק אלא יום אחד - נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים - לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה. (שבת כ"א). ונשאלת השאלה, מדוע "לשנה אחרת" קבעום בהלל והודאה - ולא קבעום מיד באותה שנה?

מעשה נפלא הממחיש לנו עד כמה כוחם של נרות חנוכה

בקהילת לובלין נהוג לספר ימים ספורים לפני החג את המעשה שאירע אצל הצדיק הקדוש, החוזה מלובלין, בימי החנוכה: נהוג היה בבית קודשו של החוזה מלובלין כי בסיום ההדלקה, היו נכנסים הציבור אל הצדיק ומבקשים שיעתיר בעדם בתפילה ובישועה בזכות הימים הקדושים והנעלים.

ערב אחד מימי החנוכה, נכנסו קבוצה של חסידים מאחת העיירות הסמוכות לצדיק, ובאו לפניו בתחנונים ובבקשה כי ישנו יהודי אחד בעירם המתנהג ברשעות, והינו מוסר ומלשין לשלטונות הגויים על כל הדברים שעושים היהודים שלא כרצונו, וכתוצאה מכך השלטון מעניש אותם ומייסר אותם בצרות ועונשים קשים.

"אנא מכבוד הצדיק, אם יוכל לפעול שאותו מלשין יענש חמורות מהשמים ויפסיק עם מעשיו", ביקשו פה אחד. החוזה' הקדוש עצם את עיניו לכמה רגעים ואמר: "אני מצטער מאוד, אך אין בידי לומר עליו מילה בשמים, הואיל וברגעים אלו הוא מאיר וזורח בכל העולמות ונחשב הוא כצדיק גדול, ועל כן אין בי את היכולת לעשות בו מאומה". החסידים התפלאו עד למאוד ונדהמו, שהרי אותו יהודי הינו מלשין ורשע אשר אינו הולך בדרך ה'. עזבו החסידים את בית הצדיק ושבו לעירם באכזבה.

והנה, לאחר בירור קצר גילו כי בדיוק באותה שעה שעמדו אצל הצדיק וביקשו ממנו 'לטפל' ביהודי המלשין, היה אותו מלשין בעיצומה של הדלקת נרות החנוכה, ועל כך התכוון הצדיק שהוא מאיר וזורח בכל העולמות, לפי שבשעה שכל יהודי מדליק נרות חנוכה בעולם הזה, אורו מאיר וזורח בכל העולמות ונחשב הוא כצדיק גדול באותה שעה מגודל המצווה ומעלתה, אף אם הינו הפחות שבפחותים.

סיפור נפלא המלמד אותנו שעל ידי נרות חנוכה זוכים לניסים ונפלאות גם בימינו

היה זה במוצאי שבת, ליל נר חמישי של חנוכה. במועצה האיזורית 'חוף אשקלון', הנמצא באחד מיישובי עוטף עזה, יצאה משפחה אחת עם כל בני ביתה מיד עם צאת השבת מזירתם, אחר שעשו הבדלה, אל כיוון החצר החיצונית, והתכוננו לקראת הדלקת נרות החנוכה כמובא בהלכה.

הם הכינו את החנוכה מול שער החצר הפונה לרשות הרבים והחלו בהדלקה. הם בירכו את הברכות בשמחה גדולה, שרו שירים מול החנוכה ועמדו להתפלל לה' לנגד אור הנרות הקדושים שימשיך לעשות לנו ניסים ונפלאות בזמן הזה, כמו בימים ההם.

לאחר שסיימו את טכס ההדלקה והתפילות החלו להסתובב בחזרה לכיוון ביתם, אלא שלפתע אירע דבר ששינה את תוכניתיהם. באותו רגע נשמעה באוויר אזעקת 'צבע אדום' המורה על שיגור רקטה מאזור עזה האמורה לנחות ולהתפוצץ בעוד שניות בודדות.

שונה הוא שיגור רקטה אל אזור מרכז הארץ, משיגור רקטה אל אחד מיישובי עוטף עזה - שבשיגור אל אזור המרכז, לוקח לטיל

והשיבו המפרשים: לפי שכבר לא היתה נבואה קיימת, וחכמי הדור נתייראו לקבוע יום טוב לכל שנה, שמא לא יהא רישומו ניכר גם בשנה הבאה, אולם לשנה אחרת כשראו בנפשותם את אור הימים האלה שהוא מאיר בקרבם כמו בשנה שעברה - קבעום בהלל ובהודאה לדורות עולם.

נס הנצחון של החשמונאים לא נזכר בתלמוד, אלא רק הגס של פך השמן, מפני שרישומו של נס השמן נשאר לעד, כי נר מצוה ותורה אור - דהיינו שעיקר שמחת הגס הוא בשמחת קיום התורה והמצוות, וכמו שכותב הרמב"ם בתחילת הלכות חנוכה: "בבית שני כשמלכי יוון גזרו גזירות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, עד שריחם עליהם הקב"ה וגברו בני חשמונאי וכו".

הרי שהרמב"ם מתחיל את הגס במילים "ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות", ורק לאחר מכן כותב וגברו בית חשמונאי וכו', מפני שראש לכל הניסים הוא שזכו להפר את עצתם, שזממו להשכיח את התורה והמצוות, ולכן עיקר השמחה הוא בנס פח השמן.

חג החנוכה, חג הניסים וההודאה לה', אלא שרבים הם השואלים: "אמת, כי בתקופת אבותינו במצרים ובמדבר ראה כל עם ישראל את יד ה' והשגחתו באופן גלוי, כך שהניסים היו גלויים וברורים, מן יורד מהשמים, עמוד אש ועמוד ענן מלווה אותם, וכן בנס חנוכה ראו כולם את נס פך השמן הדולק שמונה ימים ואת ניצחון המכבים על חיילי היוונים הרבים, אך מדוע היום, בדורנו, דור התשפ"ג אנו לא רואים ניסים גלויים כמותם?...."

על כך עונה הרמב"ן הקדוש ואומר: "מן הניסים הגדולים והמפורסמים אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה" - ה' יתברך, מלך מלכי המלכים הראה לעם ישראל בתחילת יצירתו לעם את גודלו ואת כוחו בניסים גלויים, ומאז ועד היום הוא ממשיך להתנהג עימנו בניסים נסתרים, המוסתרים ונראים כטבע, "במקרה נפלה רקטה בשטח פתוח.... סוכל פיגוע ע"י השב"כ...."

ואז ממשיך הרמב"ן במשפט מזעזע ואומר: "שאינו לאדם חלק בתורת משה רבנו עד שנאמין שכל דברינו ומקרינו כולם ניסים, ואין בהם טבע ומנהגו של עולם". אין דבר אחד בחיים שלנו שהוא טבעי, אלא הכל הוא נס גמור שעושה ה' ומסתיר אותו בצורה טבעית, על מנת לנסותינו.

כתב האדמו"ר מסלונים זצ"ל: "בזמן הדלקת הנרות יכול כל

"אם יוכל הרב בבקשה להמתין עד שאדליק את נרות החנוכה, בכדי שאוכל לעשות מלאכה זו", ביקש החייט, שכן אסור לעשות מלאכה עד לאחר ההדלקה. ישב רבי חיים עוזר והביט בחייט.

פשט הלה את מעילו, התעטף בבגדי שבת המכובדים, והחל לקרוא לבני ביתו, ומברך בהתרגשות ובשמחה עצומה: "אשר קדשנו במצוותיו, וציונו להדליק נר של חנוכה". התפעל כל כך רבי חיים מהדלקתו של החייט הפשוט ואמר: "כעת הנני מבין מדוע זכתה העיר הזו, קראקא, שהרבה גדולי עולם בתורה צמחו פה והאירו את העולם, שאם כך מהדרים בני העיר בהדלקת נרות השבת והחג, אין ספק מדוע יוצאים להם כאלה ילדים קדושים וצדיקים".

נצל את הימים הקדושים האלו, בהדלקת הנרות להתפלל על ילדינו ועל משפחתנו ועל כל עם ישראל, שהרי זמן ההדלקה הוא עת רצון גדול מאוד ונזכה שהקב"ה יגאל אותנו מכל הצרות והיסורים, ויבנה לנו את בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן.

(ויוצא עמו בששון)

ידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה (שבת כג, ב), שהזהיר בהן זוכה לבנים תלמידי חכמים. וענין הזהירות הוא שיהא הכלי שמדליק בו נאה ונקי ושידליק בשמן זית זך, ובשבת ירבה בנרות, ומה טוב להדליק בעששית שבע פתילות, וכתבו משם הארי ז"ל, שהטבת הנרות צריכה להיות על ידי האיש וההדלקה על ידי האשה, ואם בכל המצוות ראוי לאדם להתחזק לקיים מצוה מן המבחר לעשות נחת רוח ליוצרו, על אחת כמה וכמה במצוות כאלו שבא בשכרו שכר טוב, כי יתן איש את כל הון ביתו באהבה לזכות את בניו לכתרה של תורה. ואני נוהג לומר קדם הדלקת נר חנוכה:

"לשם יחוד קדשא בריך הוא, הריני מוכן ומזומן לקיים מצוות הדלקת נר חנוכה, כמו שתיתקנו לנו רבותינו זכרונם לברכה. ויהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותנו שתעלה עלינו כאילו כווננו בכל הכוונות הראויות לכוון ויעלה לפניך מצוות הדלקת נר חנוכה שלנו עם מצוות הדלקת נר חנוכה של בניך היודעים והמכוונים בכל הכוונות הראויות לכוון. ובכח סגולת מצוות הדלקת נר חנוכה תזכנו לנו ולזרענו לנר מצוה ותורה אור, ויאירו וישלמו רמ"ח איברי נפשנו ורוחנו ונשמתנו, ותבנה בית המקדש במהרה בימינו, ושם נדליק המנורה על ידי כהניך הקדושים. וכשם שעשית ניסים לאבותינו כן עתה הושיענו וקבצנו והצילנו מן הגוים, להודות לשמך, להשתבח בתהילתך, אם לא בזכות - ברחמים, וברחמיך הרבים תחפוץ בנו ותרצנו. ויהי נעם ה' עלינו וכו'":

(פלא יועץ)

זמן של כמה דקות מרגע יציאתו מעזה ועד לנחיתתו במרכז הארץ, כך שיש מספיק זמן לכל התושבים להיכנס אל מקום מוגן, כל זמן שנשמעת האזעקה.

אלא שבישובי עוטף עזה אין הדבר כן, אלא לוקח לטיל שניות בודדות מרגע יציאתו מעזה ועד לנחיתתו בשטח, כך שגם כאשר נשמעת האזעקה אין מספיק זמן ללכת למקום אחר, ועל כן יש לתפוס מחסה במקום בו נמצאים ולהתפלל שלא יארע דבר.

"מיד כששמענו את האזעקה", מספרים בני המשפחה, "היינו בגינה בחוץ בסיום ההדלקה ועל כן היינו קרובים מאוד לחדר הממ"ד שהיה סמוך לגינה.

מיד רצנו אל חדר הממ"ד עם כל בני המשפחה, ולאחר שניות ספורות שמענו פיצוץ עז וכמעין רעידת אדמה קטנה ממש צמוד אלינו. מיד הבנו כי טיל הרקטה נפל ממש צמוד אלינו. יצאנו מחדר הממ"ד וגילינו את הנס הגדול... הרקטה נחתה לא פחות ולא יותר - ישר אל תוך הבית שלנו, שבנס גלוי ועצום היה ריק מיושבים, וגרם הרס רב לכל הרהיטים ושאר הרכוש ואף נזק למכונית שהיתה צמודה לפתח הבית.

יהיה זה נס חנוכה של ממש, שהרי בזכות הדלקת נרות חנוכה שקיימנו באותו רגע בחצר, אף אחד מאיתנו לא היה בבית והספקנו לרוץ לממ"ד, וכך זכינו להינצל ונשארנו בריאים ושלמים ב"ה.

אם רק היינו נמצאים בבית באותו זמן, וודאי שלא היינו מספיקים לרוץ לחדר הממ"ד, ומי יודע איזה אסון נורא היה יכול להתרחש... אנו מודים לה' בלי הפסקה על הנס הגלוי שעשה למשפחתנו בזמן הזה, כפי שעשה לאבותינו בימים ההם".

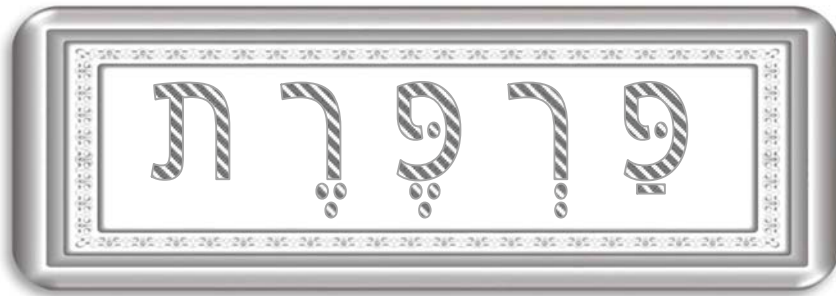
אין 'מקרה', ואין 'מזל' - אלא הכל מכון משמים בנס גלוי ובהשגחה מדייקת ופרטית מאבא שבשמים שעוקב ושומר על כל יהודי, ועושה עימו נסים גלויים ללא הרף, וכל שעלינו לעשות הוא רק להודות לו עוד ועוד בלי סוף.

מעשה נפלא אודות הדלקת נרות חנוכה של חייט העיר

מספרים, כי באחד מימי החנוכה, נקלע הגאון הגדול רבי חיים עוזר גרזינינסקי צדוק"ל אל העיר קראקוב. והנה, בשעת הדלקת הנרות, נתקע מעילו של הרב במסמר שהיה תקוע בקיר וקרע את מעילו בצורה קשה. מיד מיהר רבי חיים עוזר אל ביתו של החייט המקומי וביקש ממנו אם יוכל לתקן לו את המעיל בהקדם האפשרי.

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!

נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!		לידיו הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה	אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא יחזקאל בן מהין ורעייתו כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כהן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו. דבורה בת נורית מרגלית ובעלה	העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל	העלון להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה
לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטנת, סלטנת בת טאווס, יהודה בן ויקטוריה ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה	נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה	נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אוריית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל	העלון להצלתה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה
		<p>שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-21:00 - 22:30 70-6766049-03 שידוכי 'חסדי חיי שרה' בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגזר החרדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il</p> <p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמצלת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>	

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

511

פרשת וישלח - זלזכות תשפ"ד

מכיסו על מנת שביקורו של הגרא"ל יעלה יפה, נתן השי"ת בראשו להודיע למזכירה שלא תעביר לו שום טלפון [כי אם הייתה מתקשרת אליו במהלך השבועיים, הוא היה שואל אותה אם מכרה את המניה], וכך יצא שבסופו של דבר המניה לא נמכרה ובחשבוננו עלו רווחים אדירים.

* * *

עוד סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: אחד מתלמידיו של הגה"צ ר' אליהו לופיאן זצ"ל, המשגיח דישיבת כפר חסידים, סיפר שנסע פעם עם רבו ברכבת מירושלים לחיפה ושאל אותו לפי תומו האם צריך לומר תפילת הדרך. ענה לו המשגיח בתמיהה: "אלא מאי? בוודאי שצריך לומר!".

לאחר זמן-מה נכנס ר' אליהו לעשות צרכיו, ולכשיצא ונטל ידיו רמז בידו לשוטר אחד שעמד לידו לקבץ אליו את השוטרים הרבים שהיו באותה שעה ברכבת. למרבה הפלא צייתו כל השוטרים לבקשה והגיעו אל המשגיח הישיש. ר' אליהו פונה אליהם בלשון הקודש, ואומר: "אני אברך עתה ברכת 'אשר יצר', ואתם כולכם תענו אמן...". התלמיד מספר, שכל הנוסעים שעקבו אחרי המחזה התפלאו מאוד על כך שאנשי המשטרה נענים למשגיח בהסכמה מלאה וברצינות גמורה. והנה, ר' אליהו אומר את הברכה מילה במילה, כדרכו בקודש, וכל השוטרים עונים "אמן" בצוותא ובקול גדול. אחד השוטרים התבטא לאחר מכן שרק מה'אשר יצר' של הרבי יכולים לעשות תשובה שלמה...

לא עוברות דקות ספורות מאז שהמשגיח בירך את הברכה במעמד כל השוטרים, והרכבת נעצרת בפתאומיות. עד מהרה עוברת השמועה על הנס אדיר שהתרחש זה עתה לנוסעים: מוקש שהונח מתחת לפסי הרכבת התגלה בניסי ניסים, ונהג הקטר הצליח לעצור את הרכבת ממש ברגע האחרון. אם המוקש היה מתפוצץ, חלילה, מתחת לקרונות, אי אפשר לתאר מה היה עולה בגורלם של הנוסעים.

הרכבת עמדה על מקומה במשך כמחצית השעה, והגאון הצדיק זצ"ל יושב ולומד כדרכו. גם ההמולה שנוצרה, והדיבורים בין האנשים על כך שהיתה זו ברכת 'אשר יצר' של הצדיק שפעלה את הנס הגדול, לא הוציאה את המשגיח מן הגמרא. רק כאשר התגברה ההמולה מאוד שאל המשגיח את תלמידו מה קול הרעש הזה העולה באוזניו, וכשמע את העניין, אמר לו בענוותנותו הגדולה וכמי

וַיְבָרֶךְ ה' אֶת בֵּית הַמְצַרִּי בְּכֹל יוֹסֵף
וַיְהִי בְרִכְתָּהּ ה' בְּכֹל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ (לט, ה)

אמר אביי... 'תיכף לתלמידי חכמים ברכה'... שנאמר
'ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף' (ברכות מב.)

מכיון שתלמידי חכמים דבוקים בקב"ה ובתורתו, השכינה שורה עליהם, וכל הסביבה מתברכת בגין אותה השראת השכינה.

* * *

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: יומיים לאחר ששב מורנו בעל ה'אילת השחר', הגאון רבי אהרון לייב שטיינמן זצוק"ל, ממסעו במוסדות התורה של אמריקה, בחורף תשס"ה, צלצל הטלפון בביתו. על הקו היה האדם שמימן את כל הוצאות הטיסה של ראש הישיבה ופמלייתו, וכן את שהותו הממושכת ביבשת האמריקנית. סיפר אותו עשיר למרן הרב שטיינמן דבר מופלא: לפני שראש הישיבה הגיע לאמריקה, הודיע האיש למזכירתו כי מכיוון שיהיה עסוק מאוד במהלך הביקור, הוא מתכוון לעזוב את המשרד למשך שבועיים ונתן לה הוראות לביצוע. אחת ההוראות הייתה למכור מניה שהשער שלה בבורסה עלה, ואפשר עתה להשתכר מכך רווח עצום. הוא גם הורה למזכירה, שבמהלך השבועיים הבאים לא תעביר אליו אף שיחת טלפון.

מיד לאחר תום הביקור של הרב שטיינמן חוזר האיש למשרדו, והשאלה הראשונה ששאל את המזכירה היתה האם מכרה לפני שבועיים את המניה ההיא. המזכירה נאלמה דום, החווירה והאדימה חליפות, ובקושי הצליחה להוציא מפיה הודאה ששכחה לבצע את ההוראה הזו. העשיר מתקשר לבורסה כדי לברר מה עלה בגורל המניה, ולהזדרז למכרה עתה. מה מתברר? עקב שינויים בשוק הנפט העולמי עלתה המניה ממש עכשיו בעשרות אחוזים! דבר שאינו מצוי כלל, כידוע, בבורסה האמריקנית. וכך התעשר האיש ביום אחד בהון עתק... יוצא א"כ, שאם הייתה המזכירה מוכרת את המניה באותו יום שביקש לא היה הרווח נכנס עתה לקופתו. כיוון שראה השי"ת את מסירותו לראש הישיבה ואת הכספים המרובים שהזיל

שרוצה להסיט את מחשבות האנשים מ'אחריותו' לנס - 'נו', עכשיו תגיד אתה, צריך לומר תפילת הדרך?!"

[מתוך הגדה של פסח 'חשוקי חמד']

אם ברכת ה' שורה על הסביבה של הת"ח, כמו שראינו, על אחת כמה וכמה ששורה היא על הת"ח עצמו.

* * *

סיפר בעל המעשה הרה"ג ר' פנחס זלצמן שליט"א, ראש כולל ש"ס בוסטון בעיר ביתר עילית: "טררררר", אלו היו הקולות שהייתי שומע כל בוקר בשעה שהייתי מתניע את מכונית הישנה והחבוטה. ושוב, "טררררר", עד שהמכונית הואילה בטובה להניע. מכונית זו שימשה אותי בנאמנות מספר שנים ולא רציתי להיפרד ממנה, עד שבשלב מסוים הגעתי למסקנה כי אכן הגיע הזמן להחליפה במכונית חדישה יותר. גם תלונות ילד"י על כך שהמכונית שלנו היא 'טרנטה' ואינה נוחה כלל לנסיעה, הצטרפו לחישוב. עד שביום מן הימים התחלתי להתעניין ברכישת רכב חדש.

היות והמכונית בעיניי אינה סמל למעמד או לתפקיד אלא אך ורק אמצעי להגיע ממקום למקום, החלטתי שאיני משקיע כסף ברכישת רכב חדש אלא ברכישת רכב מיד שניה. כאשר הדגם שמצא חן בעיניי, לפי הצרכים והנסיבות, היה רכב מסוג 'מאזדה אמ-פי-וי', שידידים טובים המליצו לי עליו מכמה סיבות. התחלתי לברר על עלות רכב שכזה, והמסקנה היתה כי מחיר הרכב מיד שניה עומד על 55 אלף שקלים, זאת בזמן שההחלטה המקורית שלי הייתה להשקיע ברכב לא יותר מ-40 אלף שקלים. המחיר קצת הרתיע אותי, ולפיכך התחלתי לברר על רכבים נוספים. אך עד מהרה התברר לי שרכבים אלו אינם עונים על צרכיי. שבתי לברר על הרכב מהסוג הנ"ל, שכאמור המחירון שלו עמד על 55 אלף שקלים. מביורורים פה ושם התברר לי כי ניתן להשיג רכבים כאלו בעלות של 40 אלף שקלים, אך מטבע הדברים ישנה סיבה לעלות הנמוכה - כנראה שהרכב עבר איזו תאונה או שהוא סובל מבעיה כזו או אחרת.

הצעה אחת מבין ההצעות הנמוכות שהגיעה אלי מתושב 'כפר חרות' שבשרון, הייתה נשמעת לי דווקא בבחינת 'נישט קשה'. ראיתי תמונות של הרכב, אמנם הוא לא היה יפה מדי, אבל יחסית למחיר זה היה נשמע סביר. מי שרוצה מחיר זול צריך לוותר על משהו, לא נורא.

בבוקר שלמחרת קמתי, כשתוכניתי היתה שלאחר התפילה אצא מביתי שבביתר עילית לאזור השרון, לראות את הרכב במו עיניי, לנסות אותו קצת, ובעזה"ל לסגור עם המוכר על רכישתו. אני שב לביתי לאחר התפילה, אוכל ארוחת בוקר, ומתארגן בזריזות ליציאה. הרי ככל שאצא מוקדם יותר אסיים מהר יותר, ואוכל לחזור להמשך סדרי היום. אבל אז מתחיל משהו לדגדג לי במוח: 'פנחס... פנחס... מה יהיה עם הדרך היומי. אתה הרי משתדל כל יום לפתוח את היום

בלימוד הדרך היומי, ומה יהיה עם לימוד זה'. 'אין בעיה', הבטחתי לעצמי, 'מיד כשאחזור אתיישב ללימוד את הדרך כמו בכל יום. בכל מקרה, עד שעת מסירת השיעור כבר אספיק ללימוד ולהתכונן'. אבל הקול לא הרפה: 'פנחס... יש לך קביעות, אל תבטל אותה'. כאן כבר הסתבכתי. הרי מצד אחד ככל שאצא מאוחר יותר העניינים יימשכו יותר זמן וכך אשוב מאוחר יותר לסדרי היום. אך מאידך, יש כאן קביעות ומה אעשה עמה. ההתלבטות לא הייתה קלה, אך בסייעתא דשמיא החלטתי להתגבר ולא לוותר על הקביעות. נשארתי ללימוד.

האמת, שמבחינתי הסיפור הסתיים. הודו לה', זכיתי והתגברתי וכך שמרתי על קביעותי בתורה. אך היות שההמשך מפתיע ואולי גם יביא תועלת, אז חבל שלא להשלים את הסיפור.

השעה כבר התאחרה עד שסיימתי את לימוד הדרך היומי, ואני מסתפק האם לצאת עכשיו ולאחר את המשך סדרי היום. ובכלל, מתקש איזה יתוש לנקר לי במוח - האם עשיתי בכלל נכון שהתעכבתי... אולם, אז נפל לי בראש רעיון, 'אולי כדאי לבדוק שוב באותם מקומות הפרסום שבהם חיפשתי בתחילה'. חיפשתי ודי מהר אני מגלה מודעה חדשה-חדשה שפורסמה כעת: 'מאזדה אמ-פי-וי למכירה'. באצבעות רוטטות אני מתקשר לבעל הרכב, ולפליאתי מתברר כי מדובר ברכב השייך לחברה לייצור תרופות בבית שמש. הנהג שנהג בו הוא סמנכ"ל הכספים של החברה ששמר על הרכב מכל משמר, וכל טיפול שצריך לעשות נעשה, כך שהרכב מתוחזק במצב מצוין וממש כמו חדש.

"איפה אני יכול לראות את הרכב?", אני מתעניין, והוא עונה לי: "יש איזה יישוב חרדי בגוש עציון. איך זה נקרא. אה... ביתר... ביתר עילית. שם בכניסה שמנו את הרכב."

אתם שומעים...? לא פחות ולא יותר... בביתר עילית, עיר מגוריי, מחכה לי הרכב. לא בשרון ולא בשום מקום אחר!. יצאתי לראות את הרכב שאכן היה פשוט מושלם...

שאלתם אולי מה המחיר? ובכן... 38 אלף שקלים בלבד... זה מה שהחברה ביקשה על הרכב למרות היותו שמור ומתוחזק ביותר. כך שנראה בחוש שמקביעות עתים לתורה לא מפסידים, להיפך, בזכות שהתעכבתי ולמדתי את הדרך הרווחתי ובגדול. גם בגשמיות, אבל כמובן, בעיקר ובעיקר ברוחניות. **[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב אהרן כהן]**

* * *

בשכונה מסוימת הייתה רק מכולת אחת, ובעליה לא נמנה על קהל יראי ה'. במשך שנים רבות הוא ניהל את העסק והכל באו לקנות אצלו. ביום מן ימים, אחד מתושבי השכונה נקלע לקשיים כספיים והחליט לפתוח מכולת. אך כיוון שאדם זה היה ת"ח שהקדיש שעות רבות מסדר יומו ללימוד

התורה, לא רצה לבזבז זמן רב במכולת והחליט שבחנותו ימכרו רק מצרכי יסוד כמו מוצרי חלב ולחם, שתייה וכדו', ויעשה זאת בין שש לתשע בבוקר בלבד, כך שיהיה באפשרותו להקדיש גם עתה את מרבית יומו לתורה.

לא הייתה דעתו של בעל המכולת הוותיק נוחה בשמעו על פתיחת העסק בשעות הבוקר, והוא תכנן כיצד לפגוע בת"ח ובמכולתו. במוחו עלה רעיון שטני במיוחד. הוא התקשר למשרדי מס הכנסה והלשין על אותו ת"ח שאינו מדווח על מכירותיו... לא שהיה לו מידע על כך, אבל ההנחה שלו הייתה שאם חוקרי המס יבואו לחנותו של הת"ח ייבהל מעצם בואם ולא יפתח יותר את החנות...

לחוקרי המס אין סיבה להזדרז ולהגיע בין שש לתשע בבוקר. הם הגיעו לשכונה בשעה אחת-עשרה, ועל פי הכתובת שנמסרה להם לא מצאו את המכולת. הם ניגשו לעוברים ושבים ושאלו איפה יש כאן מכולת. האנשים הצביעו בפניהם על... מכולתו של המלשין שהיתה ממוקמת במרחק כמה מטרים מהכתובת שנמסרה לחוקרים. אלה הבינו שמן הסתם חלה טעות במסירת הכתובת, והחנות החשודה היא זו שהתושבים הצביעו עליה וניגשו לשם...

בעל המכולת הוותיק נחרד מאוד לראות את חוקרי המס נכנסים לחנותו, ומסתבר ש'על ראש הגנב בוער הכובע' והוא עצמו היה אחד ממעלימי המס הגדולים, ועתה נתפס בקלקלתו, ומפני הקנס הכבד שהוטל עליו נאלץ לנעול את חנותו על מסגר ובריח.. והתקיים בו 'בור כרה ויחפרהו ויפול בשחת יפעל' (תהילים ז, טו). [מתוך הגדש"פ 'חשוקי חמד']

חזוּכָה

מרן ה'בן איש חי' - רבי יוסף חיים מבגדד זצ"ל היה דורש את חודש כסליו כך: האותיות הפנימיות סלי הם ר"ת של 'לפורקנך סברית ה' [לישועתך קיויתי ה'] ואילו האותיות החיצוניות הן כ"ו - כנגד שם ה-ו-י-ה. ודבר זה בא לרמז ולהסביר שהדרך שבה הצליחו החשמונאים לנצח את מלכות יוון שהיתה מעצמה עולמית באותה תקופה, זה היה רק באשר בטחו בבורא עולם שיעזור להם ויושיעם. כי ידעו ששם ה-ו-י-ה חופף עליהם מלפנים ומאחור הצילם ולהפיל אויביהם לפניהם, ולא סמכו על שום דבר מלבדו, כי רק בו לבדו ראוי לבטוח.

* * *

סיפר הרב חיים זאיד שליט"א: "כידוע, ישנן תרופות, שאינן נכללות ב'סל הבריאות'. בכל שנה יושבת וועדה ומחליטה מה כן ייכנס לסל ומה לא. למשל, אם ישנה תרופה מסוימת שלמרות שבהחלט היא עוזרת ומסייעת לשכך את הכאבים במקרים בהם החולה סובל, אבל עדיין אינה מוגדרת כ'מצילת חיים' - היא אינה נכללת בסל הבריאות ואין קופת החולים מממנת את עלות התרופה, והחולה צריך לרכוש

אותה מכיסו הפרטי. אמנם 'הקדים הקב"ה רפואה/תרופה למכה' - ובמקרה הצורך ניתן להגיש בקשה ל'וועדת חריגים' כדי לקבל מימון או סיוע מקופת החולים. הוועדה מתכנסת ובוחנת כל מקרה לגופו, ובסיכומו של עניין מאשרת או לא מאשרת את רכישת התרופה במימון או בסיוע קופת החולים.

בבין הזמנים קיץ של שנת תשע"ט ישבו שני אנשים בקופת חולים מכבי שברחוב רבי עקיבא בבני-ברק. מאחר והללו המתין זמן מה, התפתחה שיחה ערה ביניהם. האחד סיפר לשני, כי הוא ממתין לשירותי המשרד כדי להגיש בקשה לוועדת חריגים כיוון שאביו צריך להשתמש בתרופה פלונית המסייעת לו לשכך את כאביו ואינה נמצאת בסל הבריאות. לשמע הדברים שאל השני: "האם יש לך מכרים או אנשים קרובים, שיכולים להמליץ עבורך בוועדה?".

- "לא, אין לי".

"אם כך", אמר לו, "אתה סתם מבזבז את זמנך, כיוון שהם בוועדה דוחים את כולם! אני לעומתך מסודר. יש לי חבר הקשור לוועדה וברגע שהם ישמעו את שמו - אני בטוח שהם יאשרו לי את המימון לתרופה".

ענה לו הראשון ואמר: "לי יש קשר ישיר עם בורא עולם! זוהי הפרוטקציה הטובה ביותר!!! מועילה עשרות מונים מפרוטקציה של בני אדם".

תורו של האדם שיש לו פרוטקציה הגיע. הוא פנה לפקידה והסביר, איזה תרופה הוא מבקש להעביר בוועדת חריגים והוסיף שיש לו קשרים וביקש שבבקשה תציין את השם של אותו אדם שהוא הכיר. הפקידה הסבירה לו שאינה מתכוונת לכתוב את שמו של אותו אדם שהוא הכיר, בהטעימה כי החלטת הוועדה היא אך ורק לפי מצבו הבריאותי של החולה. כששמע אותו אדם שהיא אינה מוכנה לציין את קשריו, הוא התפרץ וצעק לעברה. הפקידה התקשרה מיד וביקשה שיבואו אנשי האבטחה. בתוך שניות אחדות הגיעו שני מאבטחים והוציאו אותו בכוח מחוץ לבניין.

הגיע תורו של השני. הוא פנה לפקידה והעביר את הבקשה לוועדת חריגים עבור אביו החולה, ובסיום דבריו ביקש: "אני מבקש שתוסיפי הערה למטה: שהחלטה לקבל את התרופה אינה תלויה בוועדה אלא בבורא עולם".

הפקידה אמרה לו: "זה לא עניין של דת. אם מגיע לאבך - הוועדה תאשר. ואם לא - לא יאשרו".

אבל מיועדנו חזר ואמר: "מה ביקשתי ממך? כסף? בקשה קטנה שתרשמי".

- "אבל אני לא יכולה, יחשבו שאני לא נורמלית".

- "טוב, תרשמי, כי הפציינט מבקש להוסיף, שהקב"ה הוא הקובע והמחליט ולא חברי הוועדה".

עבור האברכים. לפליאתו סירב הרב לקבל ואמר: "כבר אינני צריך, החודש כבר חילקתי כסף לאברכים..."
"הרב ישמור את הכסף לחודש הבא", הציע השליח.

"כבר מהיום לשמור לחודש הבא?", התפלא הרב ועמד בסירובו לקבל את התרומה.

בראש חודש הבא הגיע אותו שליח לפנות בוקר לביתו של הרב שהופתע מאוד לראותו בשעה כה מוקדמת. "חשבתי לעצמי", אמר השליח, "לו הייתי מקדים לבוא אתמול, יום לפני ראש חודש, היה הרב אומר לי שהוא עדיין אינו זקוק לתרומה; ולו הייתי בא בעוד כמה שעות היה הרב אומר לי גם כן שהוא כבר אינו זקוק לתרומה; לכן השכמתי לשעה זו, בתקווה שכעת הרב יקבל את התרומה..."

חי"ך הרב ואמר: "אכן, עכשיו אני צריך...!".

* * *

בטחונו של מרן הגרי"ז זי"ע בקב"ה, ובעקבותיה השתדלותו הנצרכת בלבד, לא הייתה רק כאשר מדובר היה בכספי הכולל, אלא גם כאשר חייו ובריאותו עמדו על הפרק... כחולה אסטמה הוא היה נוטל תרופה פעמיים ביום. תרופה זו הייתה מאוד חשובה עבורו, והייתה כמו אוויר לנשימתו. היא הייתה מיובאת משווייץ, ומדי פעם כשהתרופה עמדה להיגמר היו מבקשים מאחיינו הגאון רבי **משה סולובייצ'יק** זצ"ל שישלח כמות נוספת.

יום אחד, לאחר שנטל הרב את המנה הראשונה, גילו שנשארה רק עוד גלולה אחת. בני הרב דנו האם לשמור את הכדור הנותר למחר, כיון שהיום הוא כבר לקח מנה אחת, ואם ייקח את המנה השנייה היום לא ייוותר למחר כלום. כאשר הציעו את הספק לפני הרב הוא ענה בשלווה: "את הכדור הזה צריך לקחת היום כי זו המנה של היום, וכשיצטרכו, יהיה...!".

למחרת בבוקר התדפק מאן דהוא על דלת בית הרב ושאל: "האם כאן גר הרב סולובייצ'יק?"

הוא נענה בחיוב, אך חזותו הלא חרדית הפליאה את בני הבית - מה להלך זה בבית הרב?

"אני בא כעת משווייץ", סיפר, "ובשדה התעופה שם שאלני אדם אם אני נוסע לארץ ישראל ולירושלים, וכשהשבת בחיוב ביקש ממני שאמסור חבילה זו לבית הרב סולובייצ'יק ברח' פרס 3 בירושלים".

החבילה נפתחה ובתוכה משלוח חדש של תרופות... "כשיצטרכו, יהיה...!", ואכן היה. והיה זה ללא שהודיעו לרבי משה... כי מן השמים הודיעו לו, והתרופה הגיעה בדיוק בזמן - לא רגע לפני ואף לא רגע אחרי...

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב ישראל ליוש']

הפקידה שלחה את הבקשה במייל והאחראית שקראה את הבקשה וראתה את התוספת התפלאה. היא התקשרה לפקידה כדי להבין מדוע כתבה זאת. הפציינו עדיין עמד ליד הדלפק ומילא את הטפסים. המזכירה נתנה לאחראית לדבר אתו. הלה שפך את לבו והסביר לה, שהוא מטפל לבדו באביו החולה והוא מאכיל, משקה, מטייל איתו והוא רואה בסבלו. היות ואין באפשרותו לרכוש את התרופה, הוא מתחנן אליה שתאשר לאביו את התרופה.

דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב. היא השיבה, שאין הדבר תלוי בה אבל היא תנסה לעשות ככל שביכולתה. היא התקשרה לראש הוועדה וביקשה ממנו שיאשר את הבקשה לתרופה למיודענו. ראש הוועדה אישר מיד את הבקשה, והורה, כי הוא יכול לגשת לקחת את התרופה מבית המרקחת ברחוב שח"ל 14 ברמת גן. המרשם נשלח לפקידה, שהדפיסה אותו ונתנה לו ביד והלה יצא מהבניין.

ביציאתו הוא ראה את היהודי הראשון עם הפרוטקציה, עדיין מתווכח עם המאבטח שיכניס אותו. הוא נופף עם המרשם ואמר לו: "הבוטח בה' חסד יסובבנו".

אולם סיפורנו לא תם. עם יציאתו מהבניין, ראה משלוחן, שעומד לצאת מהבניין. לשאלתו לאן הוא נוסע, השיב: "לרחוב שח"ל 14 ברמת גן להביא תרופה משם". לבקשתו, הצטרף אליו והביא את התרופה המיוחלת לאביו החולה...

[מתוך 'פניני עין חמד']

נסים גלויים חווה מרן הגאון רבי **יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק** זי"ע בהשגת הכסף לשכר האברכים בכולל שהקים בירושלים, והכל בזכות אמונתו התמימה בקב"ה והשתדלותו המדויקת כפי הנצרך בלבד. כשהקים את הכולל לא ידע כלל מהיכן ישיג את הכסף הנדרש. רעיונות רבים עלו במחשבתו, אך בסופו של דבר הגיע הכסף ממקורות אחרים מכפי שחשב. אף פעם לא ידע מראש מהיכן ישלם בראש חודש, אך לא היה ראש חודש אחד שהוא לא ישלם בזמן! פעם נכנס אליו מקורבו כמה ימים לפני ראש חודש, וסיפר לו שבשבת האחרונה עלה לתורה ונדב לתת לבריסקער רב כל מה שיחסר לו לתשלומי האברכים בראש חודש, והנה הוא בא כמה ימים לפני ראש חודש כדי לקיים את נדרו וברצונו לברר כמה כסף חסר עדיין לרב עבור ראש חודש הקרוב?. הרב מבריסק ערך חשבון והתברר לו כי חסרים עדיין שמונים אחוז מהסך הכולל. "סברתי", הגיב התורם, "שימים ספורים לפני ראש חודש כבר ימצא בידי הרב רוב הכסף ולא אצטרך לתרום סכום כה רב, אך בכל זאת אינני חוזר בי מהבטחתי ואתן את כל הסכום...".

* * *

תרומה מחוץ לארץ נשלחה אל הרב מבריסק עבור הכולל. נכנס השליח אל הרב בראש חודש ומסר לו את התרומה

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 967

חג החנוכה - "להודות על הכול"

למעלה, טרם הגענו הנה, ראינו את תכליתם הנכונה, הבנו למה הם טובים עבורנו, בחרנו בהם כי ידענו שהם הדבר הכי נכון בשבילנו. אלא שעכשיו, כשאנחנו בעולם הזה, מוגבלי ראייה וקצרי מבט, איננו רואים את הסיבות והמטרות של הקשיים שלנו, ולכן אנחנו נלחצים או מוטרדים מהם, לכן אנחנו מודאגים או כאובים בגללם. בעוד שהאמת לא משתנה: כל מה שאנחנו עוברים כאן, בין מה שנראה לעינינו כטוב ובין מה שנראה לעינינו כפחות טוב – לא רק שהכל טוב באמת, אלא שאנחנו בעצמנו אישרנו אותו, מתוך הבנה כמה הוא טוב עבורנו. ומכאן, שאם נתבונן לרגע שהכל כל כך טוב – הרי שאין לנו כל קושי להודות גם על הקשיים, גם על הכאבים, גם על הדאגות. הרי הכל הוא לטובתנו, אנחנו יודעים זאת, אנחנו בטוחים בזאת, אנחנו רק לא רואים את זה כעת. וכשהכל טוב באמת – כמה הלב מתרונן וגואה בשיר ושבח, חפץ להודות מעומק הלב, לשבח לבורא עולם על כל הטוב הזה!

למעשה, ההודאה לה' הינה אמצעי התשלום היחיד העומד לרשותנו. שכן, מלבד השבח והתודה לה', במה נוכל לשלם לבוראנו על רבי רבבות הטובות והחסדים שהוא עושה עמנו בכל עת? כך נאמר במפורש במדרש (מדרש תהילים, מזמור קיח פסוק א) על הפסוק "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו": "אין לישראל מה שישלמו לקדוש ברוך הוא אלא הודיה בלבד על כל טובה שהוא עושה להם". האם שמנו ליבנו? "אין לישראל מה שישלמו לקדוש ברוך הוא, אלא הודיה בלבד". הודיה בלבד ותו לא מיד. האם לא מוטל עלינו לעשות הכל על מנת לנצל את ימינו ואת רגעינו ולשלם לבוראנו? חייבים אנו להודות, להלל ולשבח לה'. וכבר ביארנו, שההודאה לה' הינה תכלית בריאתנו והגשמת יעדנו בעולם. אם עוברת מחשבה בראשנו, כי ההודאה אמורה להינשא בפנינו לאחר ישועה רבת, הצלה ממצוקה, או הצלחה נדירה, הרי שטעות בידינו! את ההודאה לה' עלינו לשאת בכל עת ועת, על הדבר הפעוט ביותר. על כל נשימה ונשימה עלינו להודות, על כל פגיעה ופגיעה עלינו לשבח. ולא זו בלבד, אלא שגם כאשר אנו זוכים לישועה נפלאה, המרוממת את הרוח ומשיבה את הנפש, אל לנו לשכוח את הפרטים הקטנים שבישועה, הפרטים הבלתי מורגשים כמעט. גם אותם עלינו לזכור ולהודות לה' ברוב שבח והלל.

כאשר אנו חשים בקושי, הבה נאמץ את ההודאה. נודה לה' על מה שטוב, וגם על מה שנראה פחות טוב. על כל החסד שהוא עושה עימנו, ובפרט – על הקושי המסויים הזה, שיש בו חסד נסתר. וככל שנודה לה' ונשבחו על רוב חסדו וטובו עמנו – כך נזכה לראות עין בעין בישועתו ובטובתו, ונזכה להוסיף להודות לו על חסדיו הרבים. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. הפראמדיק שנקרא לטפל במצבו של החולה. הרים ידיים בראש. "אין לי מה לעשות", אמר לבני המשפחה המודאגים, "חבל אפילו לטרוח לפנות אותו לבית החולים. הוא היה חולה, הפך לחולה מאוד, ועתה מצבו אנוש. תנו לו למות בשקט..." ביקש, והיטיב את השמיכה על פני החולה המיוסר, שאך בקושי נשם נשימות רפות וחלושות... בני המשפחה נחרדו מהמילים שבפי הפראמדיק, וידעו היטב כי אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתייאש מן הרחמים. החולה שלפניהם הוא אברך צעיר בן 23, לפני כחצי

בספר "דרך עץ החיים" כתב כי במשך שמונה ימים, החל מכ"ה בחודש כסליו, חוגגים אנו את חג החנוכה, שמונת ימים בהם אנו מדליקים נרות וגומרים את ההלל בתפילת שחרית. על מה חוגגים אנו את חג החנוכה? הגמרא (שבת כ"א:) מסבירה את מהות החג ואת סיבותיו בנצחון החשמונאים על היוונים ובנס פך השמן. כך שנו רבותינו: "כ"ה בכסליו ימי חנוכה שמונה הם, שלא מספידים בהם ולא מתענים בהם, שכשנכנסו יוונים להיכל – טימאו כל השמינים שבהיכל. וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד. נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. והגמרא מסיימת: "לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה". כלומר, את ניסי החג – נצחון החשמונאים על היוונים, שביקשו לעקור את רוח היהדות מעמנו, ואת ריבוי השמן שבפך הקטן, חוגגים אנו בהדלקת הנרות ובקביעת ימי החנוכה כימי הלל והודאה. ואכן, ההלל וההודאה מהווים את סממני החג העיקריים. בכל יום אנו גומרים את ההלל, ובכל תפילה אנו מוסיפים את נוסח "על הניסים הניסים" בברכת ההודאה. כך אנו מודים לה': "על הניסים ועל הפורקן ועל התשועות ועל המלחמות שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה".

בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי המילים הראשונות בהן פוצח יהודי בבוקרו של יום, כשעיניו עוד עצומות למחצה ובטרם נטל את ידיו, הן "מודה אני". ומאותו רגע, יומו של היהודי סובב הולך סביב פעמים רבות בהן הוא מודה לה', נותן דרור לרגשותיו ומבטא את תודתו לבוראו. סדר היום אכן מסודר בתחנות רבות של הודאה ושבח לה', ובכולן אנו שמחים לעצור, להתבונן, להביע שבח ויקר וגדולה לבורא עולם. הקושי עלול להתחיל כשמשוהו מסתבך, כשאנו ניצבים מול אתגר, כשתקלה משבשת לנו את התוכניות. או אז – הקושי יוצר אכזבה ותסכול, תחושות קשות שאינן מעצימות את ההודאה, כי אם ההיפך... זה באמת לא קל להודות לה' כשדברים לא הולכים כפי שרצינו. בעת מצוקה, כשאדם חש לחוץ, כשטרדה משבשת את מנוחת דעתו – ברגעים כאלה, מי יכול להודות? במצבים כאלה, למי יש פינה חמה בלב לשאוב ממנה רגשות של תודה והוקרה? בהתמודדויות כאלה, למי נותרות מילים לבטא בהן תודה ושבח?! הרי לנגד עינינו – הדברים נראים משובשים, מלחיצים, מטרדיים, קשים ואף מייסרים. האפשר להודות עליהם? איך?! אולם, הבה נחשוף תגלית מדהימה, עליה מעיד "רבינו בחיי" בביאורו לספר דברים (פרק כב פסוק ח) מגלה הוא רז נסתר מעולם הנשמות, וכך הוא כותב: כל נשמה יהודית, טרם בואה לעולם הזה, ראתה לנגד עיניה את כל הקורות אותה בעתיד, את כל מה שיעבור עליה כאן, את הקשיים והמהמורות, ההצלחות והכישלונות, שעות האושר ורגעי הכאב, הכל. כל מסלול החיים חשוף, גלוי וידוע, והנשמה רואה הן את נקודת ההתחלה, הן את כל התחנות במסלול החיים ואת תכליתן, ומאשרת את המסלול לפרטי פרטי – מתוך הבנה שגם הקשיים נועדו לטובה, גם למהמורות יש סיבה, גם לאתגרים יש תכלית חשובה. כלומר: הקשיים, ההתמודדויות, הניסיונות שלנו – אלו אינם "מכשולים" שאנו נתקלים בהם לראשונה, אלא חלק ממסלול שאנחנו בעצמנו אישרנו! כן, אז

שנה פקדה אותו מחלה קשה, ומאז מצבו הולך ומתדרדר, הולך ומחמיר. כעת נראה כי הוא חולה אנושות, ואף צוותי החירום מיואשים ממצבו הרפואי... אחד מבני המשפחה ששהה בסמוך, החליט להתאמץ במיוחד כדי לקרוע שערי שמים. הוא ביקש עזרה מכמה בני משפחה וידידים, ויחדיו הם החלו גוררים את האלונקה לעבר חצר ביתו של הרב הקדוש מריבניץ ז"ע, שנודע כצדיק נשגב ופועל ישועות. בבואם לביתו, הביט אחד מגבאיו של הרבי במשלחת שבמרכזה ניצבת לה האלונקה, והפטיר לגבאי אחר: "וכי הם לא יודעים שהרבי מקבל רק אנשים חיים!?!...". חיש מהר הבינו בני המשפחה כי הרבי אינו בבית, התברר כי הוא הלך לטבול במקווה. הם החליטו להמתין לו על אם הדרך המובילה מהמקווה לביתו, ואכן, כעבור כמה דקות נראתה דמותו העילאית צועדת לעבר הבית, כשגופו מתנועע בדבקות ונהרה שפוכה על פניו. כשהרבי הבחין באלונקה שלפניו, עיניו נפקחו לרווחה והוא בחן את החולה במבט מעמיק, כשבני המשפחה מתארים באוזניו את מצבו האנוש... הרבי הביט בבני המשפחה ובחולה לסירוגין, עצם את עיניו לרגע, ואז פתח ואמר: "ראו נא! אחד מכם יישאר עם החולה לשמור עליו ולהתפלל לרפואתו, וכל היתר יעלו בדחפות לבית המדרש הסמוך, ופשוט יודו לבורא עולם על 23 שנים נפלאות ובריאות להן זכה האיש, על כל מה שהספיק בשנותיו הצעירות, על כל מה שהצליח להשיג... אני מדגיש" שב הרבי והבהיר, "כל התפילה בבית המדרש, תהיה בנוסח של הודאה ושבח על 23 שנים טובות, בריאות, שמחות ועליזות, בהן החולה שלפנינו זכה ליהנות מחיים מאושרים. רק מי שנתר לצד החולה יתפלל לרפואתו, ואף אני אשוב ואלך למקווה, להתפלל עליו משם!" סיים הרבי, ושב למקווה, כדרכו לפעול ישועות בטבילתו במקווה... שעה ארוכה השתהה הרבי במקווה, כשבני המשפחה מבצעים את הוראותיו בדייקנות. אחד מהם נשאר לשמור על החולה והתפלל לגורלו, אך הוא היה היחיד. כל האחרים התכנסו בבית המדרש, אמרו פרקי תהילים של הודאה ושבח, אמרו את ההלל בלי ברכה, הוסיפו "נשמת" נרגש מעומק הלב – כל תפילותיהם היו בהודאה לה' הטוב על 23 שנות בריאות ושמחת חיים שהיו נחלתו של החולה שעתה חייו תלויים לו מנגד... כשהרבי שב מהמקווה, הסתמן על פיו חיוך קל. הוא פנה לבני המשפחה והפטיר: "נו, אם מודים לה' כל כך הרבה, מן הסתם נדרשת גם סעודת הודאה מכובדת... נמתין נא שהחולה ישוב לאיתנו, ונערוך כאן סעודת הודאה מפוארת, להודות לבורא רפואות על חסדו עמנו!". למותר להוסיף, כי כך קם והיה. אם לפני כמה שעות נטען שאין סיבה לקחתו לבית החולים כאשר נותרו לו שעות חיים בודדות – הרי שבחלוף כמה שעות הוא הובהל לבית החולים, לאור שיפור במצבו. חלפו עוד כמה שבועות עד שיצא ממנו מהלך על שתי רגליו, בריא ומחוייך, אז התיישב בראש השולחן בסעודת הודאה נרגשת, לצד הרבי מריבניץ ז"ע... כן, אם אנו נתקלים בקושי בחיים, אם משהו מסתבך לנו – הבה ניזכר בסיפור הזה, נראה את דמותו של החולה האנוש שחזר לחיים. הרבי מריבניץ גילה לנו סוד: אם התפילה נערכת בנוסח של הודאה, עד מהרה היא הופכת לסעודת הודאה... אם מודים לה' ומשבחים אותו – נפתחות דרכים חדשות וניסיות לישועה הנכספת.

עודנו נמצאים בעיצומה של תקופה מבולבלת ורבת תהפוכות, כשהשיגרה היומיומית אליה הורגלנו בעבר משובשת, ואיש אינו יודע מה צופן לנו בעתיד. העולם כולו כמרקחה סוערת, מוסכמות יסוד ודברים מובנים מאליהם השתנו ללא היכר, והלב היהודי מבקש לדעת מה אפשר להשיג בתקופה רגישה זו, מה מבקש מאיתנו הבורא בעיתות כאלה, מה ההזדמנות שימים אלה טומנים בחובם, וכיצד נזכה לצאת מהם חזקים ומחוזקים. לפתע נפקחות העיניים ואנו קולטים כי כל מה שחשבנו שהוא מובן מאליו – הוא לא כזה. כל סגנון החיים,

ההתנהלות והאווירה, שהיינו רגילים אליהם, מורגלים בהם וחיים אותם כבדרך קבע – כנראה אינם כה קבועים ויציבים. העולם התערער ויחד עימו התערערה גם ההבנה שכל החיים שלנו הם כה פשוטים ומקובלים, כביכול קורים מעצמם. זה הרגע להרים את העיניים לאבא היקר והגדול ולהגיד לו תודה. בתקופה זו הוא נותן לנו הזדמנות יקרת ערך, להבין כי כל חי השיגרה שלנו הם מתנה ממנו, כל מה שהורגלנו אליו – ניתן לנו ממנו, את כל צורת הפעילות שלנו – הוא המעניק לנו. פתאום אנו מבינים, כמה הוא נתן לנו כל יום מחדש... זה מרגש ומשמח, ובד בבד – מחייב לומר תודה. נכון, לפעמים מגיעים למסקנה הזו או לתחושה הזו רק מתוך קושי, ודווקא לכן – חשיבות יתירה היא להודות לה' מתוך הקושי, בעיצומה של התקופה הקשה, בתקופה בה הגלים סוערים. אלו הימים בהם נחשף עד כמה גדול חסד הבורא עימנו עד הלום, וממילא – מחלחלת ההבנה שגם כל מה שאנו עוברים עכשיו הוא מחסדו וטובו, ולכן הלב גואה בשירה של הודאה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בננו, שהגיע לפרק "האיש המקדש", היה במהלך שידוך. העניין הלך והתקדם, והיינו בטוחים שאנו מתקרבים לשבירת צלחת במזל טוב. אך לפתע, הצד השני התחיל להתמהמה ו"לסחוב", לא ענו תשובה שלילית וגם לא חיובית. הם ביקשו עוד פגישה ועוד בירור, ולא ידענו היכן אנו או חזים. השתוקקנו שכבר יענו תשובה כלשהי, תהיה אשר תהיה, חיובית או שלילית, העיקר שנדע כבר לאן פנינו מועדות. באותם ימים דיברתי עם חבר טוב שלי ושיתפתי אותו במצבי. הוא הציע לי לשמוע הרצאה מחזקת בקו "קול תודה", שעוסקת בכוחה של ההודיה לה' ובסגולה הנפלאה של "אין עוד מלבדו". אמרתי לו: "כרגע אני לא מסוגל לשמוע הרצאות. זה לא בשבילי. מרוב מתח אני לא יכול להתרכז בשום הרצאה". "דווקא בגלל זה אתה חייב לשמוע" ענה לי חברי. במחשבה שאין לי מה להפסיד, החלטתי להאזין לאותה הרצאה, ומיד כשסיימתי מילאה אותי הרגשת ביטחון ואפילו שמחה. הבנתי שעד עתה בכלל לא הודיתי לה', ישבתי בחדרי והתחלתי להודות: תודה על הברכה הנפלאה שנתת לנו, תודה על כשרונותי, תודה על שהגיע לפרק זה של חיי, תודה שהוא בן תורה ורוצה להקים בית של תורה, ועוד ועוד. ההודיה חיזקה בליבי את ההרגשה שהכל ממנו יתברך, והוא מנהל את העולם, ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם. החלטתי שאני סולח בליבי לאותה משפחה על מריטת העצבים שהם גרמו לנו במשך למעלה מחודש. התחזקתי והאמנתי בכל ליבי שאף אחד לא יוכל לתת לנו את השידוך לבננו, אלא רק אחד יחיד ומיוחד, אבא שבשמים. עוד באותו היום הציעו לנו הצעת שידוך אחרת, ובאותו שבוע ביום שישי השידוך נגמר למזל טוב.

תפקידו של היהודי בעולמו הוא אם כן שאף אם יעבור עליו מה שיעבור, יתמודד עם מה שיתמודד, בין מול הטוב ובין מול מה שנראה רע – עדיין הוא מודה, משבח, מפאר ומהלל לבוראו. זו הדרך הטובה ביותר להתחבר לבורא עולם ולהקל על התמודדויות שלנו. כי מטרת הנסיונות והקשיים היא לגרום לנו להודות, ולכן, ככל שנקדים להודות, ככל שנראה את הדברים הטובים הנעשים עימנו ונודה עליהם וככל שנוסיף הודאה גם על מה שנראה פחות טוב, כך נזכה להפוך את כל העובר עלינו לחסדים גלויים. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. הגאון רבי הגאון רבי ראובן שפירא שליט"א מראשי ישיבת 'מקור ישראל' בפיז, המתגורר בשכונת הר נוף בירושלים, מספר, שפעם 'גילה' הלכה פסוקה בשולחן ערוך (אורח חיים סימן נא סעיף ט) והיא לומר את 'מזמור לתודה' בנגינה. הוא קיבל על עצמו לנהוג כך ולהפיץ את העניין בקרב עם ישראל. הרב שפירא אף נהג לעודד את בני משפחתו לכך והמשפחה כולה הפכה ל'מקהלת שירה' של 'מזמור לתודה', כאשר כל אחד במועד תפילתו היה שר ומזמר את המזמור הזה. כפי שקיבל על עצמו, הוסיף הרב שפירא ופעל כדי להפיץ את ההלכה הזו ונהג ללכת

לכולנו לשפר את האמונה והביטחון בה' יתברך, כי היא מטמיעה בנפשנו שהכל בא ממנו, ועל הכל אנו מודים לו. בנוסף, אנו עדים לסיפורים מדהימים על ישועות נפלאות ותחושות מפעימות אותן חווים כל המתחברים להודאה, ברמה ניסית ממש.

הבה ניקח עימנו את המסר הזה. ההודאה לא זקוקה למקום מסויים, לזמן מיוחד, לנוסח מוגדר. ההודאה היא שירת הלב, אפשר להתחבר אליה בכל זמן וכל מקום. פשוט לעצום עיניים לרגע, לחשוב על כל מה שה' מעניק לנו ולומר במילים שלנו "תודה לך ה' הטוב!" בקול מתרונן.

הבה ונראה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שסיפר הרב רבי אשר קובלסקי שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, כי ככל שנרבה להודות לו ולשבח לשמו, ככל שנפתח בתוכנו את שירת ההודאה – כך נזכה שהוא יפתח לנו את אוצרו וישפיע עלינו שפע של טובה וברכה...

היה זה לפני כשנתיים, עת החליטה האישה להצטרף למקהלת ההודאה. כשהחלה להודות, חשה היטב את יד ה' נוכחת בחייה, הדבר גרם לה לחוש בידיים טובות – ידיו הרחומות והטובות של בורא עולם, וכל המתרחש עימה ובסביבתה קיבל אור יקר וחוש חדש של קירבת ה' יימיומית מרגשת. היא ערכה פנקס קטן בו פירטה את חסדי ה' הנפלאים עימם, את הילדים הבריאים, האושר היומיומי, הנחת בה הם זוכים, ועוד ועוד. יותר ממאה סיבות טובות להודות לה' נאספו לפנקס הקטן! ואז, ביום מן הימים, החליט המשכיר של הדירה בה התגוררה המשפחה, למוכרה. היתה זו דירה המתאימה להם בדיוק: המיקום מצויין, הקומה נוחה, כיווני האוויר מקסימים, והיא גדולה דיה לשמונה הנפשות שבמשפחה. ולכן, למרות שזה לא היה קל, הם קיבלו החלטה נבונה לרוכשה בעצמם, כך יוכלו להישאר בבית הטוב והנוח שלהם. אלא שבעל הדירה החליט להקשות את עורפו והעלה את המחיר עוד ועוד, באומרו שיש ביקוש גבוה. אנשים החלו לבוא לראות את הדירה, חלקם התרשמו מאוד והיו מוכנים לשלם בגינה סכומים גבוהים מאוד. האישה, בעלה וילדיה הביטו בעיניים קרועות בזרים הפוקדים את נחלתם, וכבר מתכננים היכן יעמידו מיטות, מה יעשו במטבח והיכן יוצב העציץ... שוכרי הדירה טענו לזכות קדימה ברכישת הדירה, אך בעליה הודיע כי לא יתפשר במחיר. היחסים עימו עלו על שרטון, המתרחשות הורגשה היטב ועוגמת הנפש היתה קשה וצורבת. בעל הדירה התקדם במשא ומתן מול רוכשים פוטנציאליים, כשבני המשפחה חשים בלתי רצויים בקן הביתי והחמים שלהם... בינתיים, הימים חולפים בעצלתיים. המשפחה החליטה להתחזק בהודאה לה' הטוב גם על הניסיון הזה, על הימים הטרופים העוברים עליהם כשהקרקע בוערת מתחת לרגליהם. בכל יום ויום פתחו את הפנקס הקטן והודו לה', ואז התרחש הנס הראשון: שנים קודם לכן, הם הגישו בקשה לקבלת מענק למחוסרי דיור. הבקשה "נתקעה" בצנרת הביורוקרטיה וחלפו שנים ללא כל התקדמות. ובדיוק עכשיו, לאחר שבעל הדירה סירב למכור להם את הדירה והם נותרו בהגדרת מחוסרי דיור – לפתע פתאום הבקשה שנשלחה לפני שנים נבחנה ולמרבה הפלא גם אושרה! הם זכו בסכום כסף נכבד, הודות לעובדה שעד עתה עדיין לא הוגדרו כבעלי דירה! מעתה, היה להם נס נוסף להודות עליו... התברר כי העובדה שבעל הדירה סירב למכור להם את הבית – הניבה להם סכום נאה. ובדיוק אז – החליט בעל הבית כי הוא נענה לבקשתם למכור להם את הדירה, אך בסכום גבוה במיוחד, ובתנאי שישלמו את מלוא הסכום תוך תקופה קצרה, כשאת דמי הקדימה הוא מבקש כאן ועכשיו... המשפחה לא ידעה את נפשה. מחד גיסא – הרי לבשורה הזו ציפו וייחלו לאורך החודשים האחרונים, שבעל הדירה ייעתר לבקשתם וימכור להם את הבית. מאידך גיסא – הוא הציב בפניהם רף שקשה לעמוד בו: גם סכום גבוה מכפי יכולתם, גם דמי קדימה

למוסדות חינוך ולעודד את המחנכים להנחיל את שירת 'מזמור לתודה' בקרב תלמידיהם... כחודשיים ימים חלפו וביום מן הימים – י"ז אדר א' תשע"ו, נערכה הכנסת ספר תורה בשכונה, כאשר כל בני הקהילה מפוזרים ורוקדים לכבוד התורה, בהם גם בנו של הרב שפירא, ילד כבן 12. הריקודים נערכו בגג בניין בית הכנסת ולפתע פתאום, עקב הריקודים הסוערים וריבוי הקהל, מכסה פלסטיק שכיסה בור צנרת בעומק 5 מטרים קרס והתפרק ובדיוק ברגע הקריטי הזה עמד עליו בנו של הרב שפירא והילד צנח פנימה, היישר אל קרקעית הבור הצר והעמוק... אימה וחרדה השתררו באחת, הריקודים הופסקו מיד, הלב של הקהל כולו צנח בבעתה. ילד כה קטן, בור כה עמוק, פחד פחדים, מי יודע מה עלה בגורלו. כוחות הצלה חשו למקום, כוחות כיבוי אש הוזנקו אף הם, בכדי לחלץ את הילד מהבור. דקות ארוכות של מתח ודאגה חלפו עד שראו את הילד יוצא מהבור, קשור לאלונקה, גופו מקובע, פניו חיוורות והוא לא מוציא הגה מהפה... בסירנות מחרישות אוזניים, חש האמבולנס לכיוון בית החולים. לכל אורך הדרך, פעל הצוות שבאמבולנס להנשים את הילד, שסכנה מוחשית נסקפה לחייו. לפתע הוא החל ממלמל הברות לא ברורות, והפרמדיק עודד את האם ששהתה עם הילד לשוחח עם בנה, כי מי יודע – אולי זו שיחת פרידה אחרונה ממנו, בטרם יעצום עיניו לנצח חלילה... האם נשברה, דבריו של הפרמדיק כמו איששו את התחושה המחרידה שלה. היטב הבינה כי המצב לא פשוט, קשה לגוף לשרוד נפילה כזו, ועוד השתהות עד לחילוץ. לא בחינם מתקשה בנה לדבר דברים ברורים, מי יודע אם יצליח לשרוד ומי יודע באיזו צורה – הרי לא ניתן לאמוד את הפגיעה בו! כשהגיעו לשערי בית החולים, הצוות כבר היה ערוך לקבלם. חיש מהר הוכנס הילד להנשמה במיכשור קבוע ומשם לבדיקות מקיפות – בכדי לבחון את רמת הפגיעה שלו. הצוות הרפואי התרוצץ סביבו במשך כמה שעות ארוכות, בודק אותו מכל כיוון, בוחן את הפגיעות בגופו, מנסה לקבוע את מצבו הרפואי לאשורו, כשכל העת ההורים ניצבים מחוץ לחדר, ממתנינים בחרדה לשמוע מה התוצאות ופיהם ממלמל פרקי תהילים כשעיניהם זולגות דמעות... שלוש שעות של מתח ודאגה חלפו, כל רגע נראה כנצח. הילד נבדק שוב ושוב, כל איבר בגופו נסרק היטב. ואז, למרבה הפלא, השמחה והתדהמה, לפתע פתאום הוא יוצא מחוייך מהחדר, מהלך על שתי רגליו, כשהרופא טופח על שכמו ואומר: "זהו נס, הורים יקרים, זה פשוט נס. אין לנו כל הסבר, אבל בנכם בריא ושלם, לא נפגעה לו אצבע, לא נשרה לו שיערה. הוא היה מבוהל וחיוור ולכן התקשה לדבר. אולם כעת הילד נרגע והוא משוחרר הביתה, בשמחה ובטוב לבב!". ההורים היו מופתעים ומבולבלים כאחד, התקשו לעכל את הבשורה הטובה. הן אך לפני רגע חששו לחייו, היו בטוחים כי הגרוע מכל לפנייהם. והנה, בנם בריא ושלם, ניצל בנס פלאי! האב המאושר הניף את בנו אל על, חיבק אותו בחום. והשניים, כמה לא מפתיע, החלו לשורר 'מזמור לתודה', בניגון האהוב אותו הם שרים מידי יום, ועכשיו מתברר שהשירה הזאת היתה להם כתעודת ביטוח ובנם יקירם ניצל ממוות לחיים! הרב שפירא מסכם בהתרגשות: 'הרי קיבלתי על עצמי להקפיד לרומם את ההודיה, לשורר 'מזמור לתודה' בנגינה. ועתה, ראיתי בעיניי כי בזכות זה ניצל בני, הזכות הזאת עמדה לו, כך ניצל ממוות בטוח!'. כי ככל שאדם מודה לה', ככל שאדם משורר את המזמור הזה בנעימה, ככל שליבו נרגש בהודאה לבוראו – כך הוא זוכה שבורא עולם מעטר את חייו בישועות גדולות ונכספות והוא זוכה לחיים טובים ומוארים, מאושרים ושמחים!

ברגע בו אדם מודה, הוא חש חיבור מתחדש ומתהדק עם בוראו. זה רגע שלא יסולא בפז, כי הוא מעניק לכל אחד מאיתנו את ההזדמנות והיכולת להתרפק על אבא שבשמים, בכל מקום ובכל זמן, ולחוש את יד ה' עימו. ההודאה מאפשרת

ממאה, הודו עליה לה' מעומק הלב וחשו כי הכוח שבהודאה נוטע בהם עוצמות לעבור את הימים המודאגים בשלווה... ואז התרחש פלא עצום: ביום מן הימים יצא האב מביתו ולפתע הוא מבחין באדם מבוסס למדי, תושב אותה השכונה, המתהלך בפנים נפולות ומודאגות. הוא פנה אליו וביקש לשאול אם יוכל לסייע והם באו בדברים, כשהאב מספר על דאגתו שלו – עליו למצוא הון תועפות למימון רכישת ביתו, לפחות עד שהמשכנתא תאושר, הזמן דוחק ואנה הוא בא... אותו שכן שמע את דאגתו של רוכש הדירה ועל אתר נענה ואמר כי יש לו פיתרון, ופרש את פרטיו. הוא לא נח ולא שקט עד שהסדיר הלוואת ענק – על בסיס הפיתרון שהציע, הלוואה הנפרעת עד היום בתשלומים נוחים בהתאם ליכולת המשפחה, שרכשה את הדירה בשרשרת ניסית מופלאה, עליה היא מוסיפה להודות עד היום... ולימים, כשנפגש אבי המשפחה בשכן שסייע לו, הלה גילה את אוזנו כי באותו היום – נודעה הבשורה הקשה כי אשתו חולה והוא קיבל על עצמו לצאת לרחובה של עיר והחמד הראשון שיזדמן לו – יבצע אותו מיד. לכן באותו היום היה נראה טרוד ומודאג. אבל בורא עולם סידר את העניינים בצורה הטובה ביותר, כך שהאיש הראשון אותו פגש בצאתו לרחוב – היה מיודענו, איש השירה והתודה, שזכה בחסד הגדול על אתר והשלים את עיסקת רכישת הדירה בזכות אותו מפגש מזדמן... סיפור זה, מלמדנו עד כמה גדולה עוצמתה של ההודאה. לפעמים הכל נראה כה סבוך ומורכב, נדמה כי אין אור בקצה המנהרה. ואז – כשיהודי מגלה את כוח ההודאה החבוי בליבו, כשליבו נרגש ומתרונן לקראת בוראו – הוא חש עד כמה בורא עולם מיטיב עימו, כמה השפעה ברוכה מורעפת עליו ממעל!

גבוהים מידיים, וגם את מלוא הסכום תוך שבועות ספורים – בזמן שאפילו לא יספיקו לקבל משכנתא בנקאית! הקשיים היו ברורים, גם הדרך להתמודדות עימם היתה ברורה: הודאה לה'. כל בני המשפחה עצרו את שיגרת יומם, ההורים הדחיקו את הדאגה הכספית הצידה, ושוב נפתח הפנקס הקטן. נשלפו ממנו סיבות טובות להודות לה', אחת מהן – על עצמם העובדה שבעל הדירה נעתר לבקשתם למכור להם את הבית – גם אם בתנאים כאלה... אחר כך, החליט האב לעשות השתדלות ולפנות לקרוב משפחה עשיר. הוא ידע כי קשה עד בלתי אפשרי "לתפוס" אותו בטלפון, הוא איש עסקים עסוק, המשרד מסנן את הפניות אליו, ובכל זאת החליט האב לנסות. למרבה הפתעתו, האיש ענה לטלפון לאחר הצלצול הראשון, התרגש מקרוב המשפחה שהתקשר אליו בעיצומו של יום בהיר וגם למרבה ההפתעה – נענה בשמחה לאתגר הלהות את מלוא הסכום הדרוש כדמי הקדימה – כאן ועכשיו! הלה אכן עמד בדיבורו ודמי הקדימה הועברו למוכר עוד באותו יום! כל בני המשפחה התכנסו יחדיו ושרו "מזמור לתודה", הן בעיניהם ראו נס פלאי – שאותו עשיר ענה לשיחה, נענה לבקשה, העביר את הכסף, שהועבר למוכר – וכל זה עוד באותו היום. מעתה, היה עליהם לדאוג ליתרת הסכום הגבוה מיכולתם עד מאוד, כשבעל הדירה מאיים שהשבועות חולפים ותיכף הוא כבר רשאי לבטל את החוזה... בני המשפחה היו מודאגים, אך לא מדי. נכון, הימים חולפים, ישנו סיכון שעוד מעט יפקע תוקף החוזה ואולי גם דמי הקדימה יאבדו, אך לצד ההשתדלות והניסיונות להשיג הלוואות – לפחות עד שהבנק יאשר להם משכנתא – הם התעודדו בשירת ההודאה שהיתה בת לוויתם באופן קבוע. דבר יום ביומו התכנסו יחדיו, בחרו תודה אחת מתוך למעלה

אחים יקרים!

התבוננות בחסדי הבורא, הינה חלק בלתי נפרד מאישיותנו כבני העם הנבחר. אומנם כשהכל מצליח, נחמד ופורח, קל לו לאדם לשורר ולהודות. אבל גם כשהמצב מסתבך, כשמתחילה התמודדות, כשצפים קשיים – לא רק שאף אז חייבים להודות, אלא שהאנשים המודים לה' בעת הקושי, המעצימים הודאה בשעת צרה, אלו שליבם מתרונן להודות על הקושי עצמו – מספרים כי ההודאה הזו נותנת להם כוחות, מעצימה אותם, מאפשרת להם להתמודד טוב יותר וגם פותחת להם שערי שמים לפתור את המצוקה ולקרוב את הישועה הנכספת. ההודאה בעת הקושי מטמיעה באדם אמונה, ביטחון חזק. אדם שמודה לה' על הקושי – מבטא בכך שהוא בטוח שזה מתוכנן, שהוא מאמין שיש לו מטרה טובה, שהוא יודע שהדבר אינו טעות או תקרית בלתי צפויה, אלא שאבא שבשמים תכנן את הניסיון לפרטי פרטיו והוא בוודאי לטובתו. ולכן, ההודאה מעצימה בו כוחות של אמונה וביטחון, מאפשרת לו לצלוח את הקושי בקלות יחסית – כי הוא חש בטוח ומלווה בידי בורא עולם... כי לכל קושי יש מטרה, לכל ניסיון יש ייעוד, לגרום לאדם להרים עיניים השמימה, להודות על הקושי, להודות על האתגר, להודות על הניסיון, להודות על ההתמודדות. זו עבודת החיים של כולנו, להודות על הקשיים שלנו, ולומר תודה על כל קושי בו אנו נתקלים. הבעיה היא, שלא תמיד יש לנו את התבונה והשכל להודות על הקושי, ואז, לא עלינו, נאלצים משמים להגדיל את הקשיים, להגדיל ניסיונות, עד שהיהודי יודה לאלוקיו! מדהים! אם ליהודי יש קושי, מסתבר שכל מה שהוא צריך הוא לשאת עיניים השמימה ולהגיד תודה למלך מלכי המלכים על הכל וגם על הקושי הזה' – ואז הדרך לישועה מתקצרת משמעותית, קרובה מאוד. כן, ככל שנכביד בהודאה, ככל שנרבה בה, ככל שנוסיף ונקנה לה מעמד ומקום בליבנו – כך נזכה שהיא תעצים את הקשר שלנו עם בורא עולם, את החיבור איתו, וגם תפתח לנו שערי שמים, לשפע של ישועות נכספות, ברכה והצלחה, אמן.

בברכת התורה

הרב יואל ארזי

לתגובות והערות: שגיא 064-888199

זמני ת"א:

פְּנִיטַת הַשַּׁבָּת: 16:15

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:16

ר"ת: 17:49

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 629 8.12.2023 - כה' כסליו תשפ"ד

וְהָיָה שַׁבָּת לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיָשַׁבְנוּ לֶחֶם

פְּרִישַׁת - וְיָשַׁב - שַׁבַּת וְזִנְיָה

וְיִקְחָהוּ וְיִשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבְּרָה וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם. וְיִשְׁבוּ לֶאֱכֹל לֶחֶם (לז,כד-כה)

מדוע השבטים ישבו לאכול לחם אחרי שזרקו את יוסף לבור?

השבטים היו מתפלאים על עצמם, איך ייתכן שליבם לא ריחם ולא חס על יוסף אחיהם בשעה שהתחנן על חייו לפניהם, ולכן אמרו זה לזה שמא פעלו הם ללא מחשבה מפני שהיו רעבים מאוד, וכמו שהזהיר הצדיק רבי מנחם מנדל מרימנוב זצ"ל, שאדם לא ייכנס אל ביתו רעב מפני שאז מגיע בקלות אל מידת הכעס! ומשום כך ישבו השבטים לאכול לחם, כדי לבחון את עצמם אם פעלו מתוך רעב או לא ('אגרא דכלה').

כתב בספר חסידים (סימן א' קמג), שאם הרוצח אוכל לחם אחר שרצח נפש, לא יועיל שום סימן או ניחוש לגלות שהוא הרוצח. וייתכן שמחמת זה ישבו השבטים לאכול לחם מיד לאחר שהשליכו את יוסף אל הבור, כי רצו שלעולם לא ייודע שהם גרמו למותו ('אמרי יהודה' לרבי אברהם זרח יהודה היילפרין מברעזאן).

וּתְתַפְּשֶׁהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שִׁכְבָּה עִמִּי וְיַעֲזֹב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וְיָנֵס וְיֵצֵא הַחוּצָה (לט,יב)

כתב רבינו ה'בן איש חי' בספרו "עוד יוסף חי - דרשות": מסופר בגמרא (מנחות מד) על אדם שהיה זהיר ומהדר מאוד במצות הציצית, והנה באחד הימים נכנס בו יצר הרע גדול מאוד מאוד, עד שהלך לחטוא עם גויה הגרה בכרכי הים. ובטרם שיחטא עימה נעשה נס ובאו ארבע כנפות הציצית וטפחו לו על פניו, ומחמת זה נמנע מהמעשה ולא חטא, ועזב אותה והלך לדרכו. ונמצא שמצות הציצית יש בכוחה להציל את האדם בעיקר מתאוות זימה וניאוף, ופסוק מפורש הוא (במדבר טו, לט): "וְהָיָה לָכֶם לְצִיצֵת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֵנִים אַחֲרֵיהֶם".

ולפי זה, אפשר שמה שהדגישה התורה שאשת פוטיפר תפסה את יוסף "בבגדו", הכוונה היא לבגד המיוחד שהיה יוסף לבוש בו, והוא הציצית, ואותה מרשעת תפסה דווקא בציצית של יוסף והתאמצה להסיר אותה מעליו, מפני שחששה שהציצית תציל את יוסף מלחטוא עימה.

ומעשה היה בבחור יהודי שנמשך אחר גויה אחת ורצה להינשא לה, ובא אביו אל האדמו"ר רבי יהושע מבעלזא זצ"ל, לבקש ממנו ישועה עבור בנו, וביקש האדמו"ר שיבוא הבחור לפניו. כשבא הבחור לפני הצדיק, אמר לו הצדיק: "בני, אם רצונך להינשא לאישה גויה זו זכותך! אך זאת אבקש ממך, שבחתונתך תלבש ציצית תחת בגדיך, כי תהיה מצוי בין גויים, ומצות הציצית תהיה סגולה לשמירה עבורך!"

הסכים האיש לדבר ועשה כמצות הצדיק. והנה ביום חתונתו, בעומדו בין הגויים הערלים, בלי ששם לב הציצו פתילי הציצית בין בגדיו. בראותם זאת, התריסו בו בזעם בני משפחתה של הגויה ואמרו: "יהודי בזוי, עדיין דבק אתה ביהדותך? הסתלק לך מכאן אל הגטו היהודי!" וכך ניצל אותו יהודי בזכות הציצית מרדת שחת. (משכן שילה)

וַאִיךְ אַעֲשֶׂה הַרְעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחֻטְאֵי לַאלֹהִים (לט,ט)
אומר יוסף הצדיק לאשת פוטיפר: "איך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים".

פעם אחת יהודי יקר נכנס לבית הכנסת, שם את הטלית על הכתפיים שלו, והתחיל לנגן... "מה... מה... מה...". שעה שלימה של ניגונים... אחרי שעה הוא התחיל להתפלל, אבל איזו תפילה עם כל הברנד וכל הגישמאק!

למחרת, שוב פעם היהודי נכנס לבית הכנסת, אותו הטקס. עוברים כמה ימים והסיפור חוזר על עצמו כל יום. אמרו לו: תספר לנו מה הסוד שלך, מה אתה עושה בזמן הזה! ספר! אמר להם היהודי: אני אספר לכם סיפור מתוק: היה פעם מלך שיצא לצוד ציד בשדה. הוא תפס יחד עם השרים שלו איזה צבי משובח, חתכו אותו לחתיכות, ורוצים עכשיו לעשות על האש! הכינו את הכל, מנגל פחמים, שיפודים...

אבל אז הם גילו שהם שכחו להביא גפרורים. אמר אחד השרים למלך: יש פה במרחק שעה נסיעה אדם בודד, בוא נלך ונבקש ממנו... המלך שם את הכתר על הראש והלכו לבקש אש. פתח להם אותו אדם, וסירב לתת להם אש... "אני לא מכיר אתכם - לכו מפה!".

אמר לו המלך: אם תתן לי שני גפרורים, אני אתן לך להיכנס לאוצרות שלי - קח מה שתרצה. אבל זה לא עזר. אז המלך פנה אליו ואמר לו: מי אתה? חתיכת עפר... אני המלך של כל המדינה...

אמר להם היהודי: יש ארבע פסוקי "מה". "מה ה' אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה" (דברים י, יב). הקב"ה מבקש ממך רק שני גפרורים... וכנגד זה "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך" (תהילים לא, ב) - אוצרות!!! נו, ואיך מוגיעים ליראת שמיים? "מה אנוש כי תזכרנו" (תהילים ח, ה) - אדם הוא עפר. "מה אדיר שמך בכל הארץ" (תהילים ח, ב) - ה' מלך העולם! אומר יוסף לאשת פוטיפר: תביני, כל השתדלנות שלך בעניין לא תעזור... יש לי יראת שמיים! (אפריון שלמה).

וַיְהִי כַאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף אֶל אָחָיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כְּתָנָתוֹ אֶת כְּתָנֵת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלָיו (לז,כג)

כתב השפת אמת ע"י שנתבזה יוסף מהשבטים ויפשיטו את יוסף את כתנתו ולא הרהר אחרי השם יתברך, אלא האמין כי הכל לטובה ע"י זה ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה (לט, יב) שהיה לו סיוע שיוכל לבזות עצמו עבור רצון הבורא יתברך. (באר הפרשה)

לָךְ נָא רְאֵה אֶת שְׁלוֹם אַחֶיךָ (לו,יד)

שואל 'האור החיים' הקדוש, לכאורה קשה, איך נתגלגל שנמכר יוסף למצרים כשהלך במצוות אביו, וקיים דבריו 'לָךְ נָא רְאֵה אֶת שְׁלוֹם אַחֶיךָ', והרי אמרו חז"ל 'שלוחי מצוה אינן ניזוקין' (פסחים דף ח')?

ותירץ 'האור החיים' הקדוש: יש לומר שנזק שתכליתו הטבה ומעלה גדולה (עלייתו לגדולה ומלכות) אינו חשוב נזק, ע"כ. נמצא שאין הדבר נחשב כמי שאירע לו איזה 'נזק', אדרבה ע"י המכירה נעשה משנה למלך בכל ארץ מצרים. ומכאן ילמד כל איש לבטוח בה, וידע שכל הנדמה לו כנזק תכליתו לטוב ואחריתו ישגה מאד, ויצא הפסדו בשכרו הגדול שיקבל בעתיד, ונחשב כשרוי כבר עתה בזאת הטובה, כי זו הדרך המוליכתו לטובתו. ('באר הפרשה')

מעשה היה אצל הרה "ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע שנכנס פעם להדליק נרות חנוכה וניגש אל המנורה, אך במקום להדליק הורה למשמשו להכניס את המנורה אליו החדרה, ולאחר כמה דקות יצא עם המנורה והדליק את הנרות כדרכו. החסידים שראו מעשה זה התפלאו מאד, והיו סבורים שבודאי היו לרובם בזה ענינים נסתרים וגבוהים העומדים ברומו של עולם, אך לאחר ההדלקה סיפר להם המשמש גופא דעובדא היכי הוה, כי תפקידו היה להכין את נרות המנורה מדי יום ביומו, ובאותו יום התחלף לו בין כד השמן לבקבוק של משקה 'מעד' – מי דבש, ובטעות הכניס את ה'מעד' במקום שמן זית, ובכניסתו הבחין הרבי מיד בטעות, לפיכך הורה להוציא את המנורה, כי לא רצה לגלות את הטעות ברבים ולבייש את פני המשמש ברבים ('באר הפרשה').

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב (לו,ט)

ביקש יעקב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלווה, אומר הקב"ה, לא דיין לצדיקים וכו' [רש"י שם]
שואל הרב מבריסק, הרי ליעקב היו צרות רבות, עשיו, לבן, דינה, ומדוע דווקא כשהגיע צרת יוסף שהיא האחרונה בצרותיו, הקב"ה אומר לא דיין לצדיקים מה שמתקן להם לעולם הבא אלא מבקשים לישב בשלווה בעולם הזה?

ומתרץ, כל הצרות שהיו עד עכשיו לא היו צרות פרטיות שלו, אלא צרות בחשבון הצרות של עם ישראל. וגם הצרות שעברו על אברהם ויצחק, היו ג"כ צרות של "כלל ישראל", וכן הצרות של יעקב היו מורכבות מכלל ישראל ויצחק שהיה עדיין בחיים, ויעקב ובניו. אבל צרת יוסף לא כלולה בחשבון של "כלל ישראל", שהרי כולם היו צריכים להיות שווים בזה, וצרה זו הייתה ליעקב לבדו, כי השבטים הרי ידעו את האמת שיוסף חי, וגם יצחק ידע, א"כ ראייה שזו הייתה רק צרה של יעקב בלבד. וזה מה שכתוב בפסוק "ויעקב יעקב" – שרצה לישב בשלווה, ובשביל זה באה לו צרה פרטית של יוסף. ('מדשן ביתך')

אֵלֶּה תִּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף (לו,ב)

"ביקש יעקב לישב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף" [רש"י]
המשגיח, רבי חיים פרידלנדר אמר דבר עצום: ודאי ה' יתברך רוצה בשלוות הצדיקים וא"כ לא בגלל שביקש לישב בשלווה קפץ עליו רוגזו של יוסף, אלא הכוונה כאן לחינוך ולימוד הבנים. יעקב אבינו חשב שאינו צריך כבר לדאוג עבור חינוך ילדיו, שהם כולם בחירי ה', ויכול לשבת בשלווה... על זה קפץ עליו רוגזו של יוסף. מזה רואים שאף בבנים היותר גדולים וצדיקים, צריך האב שלא להסיח דעתו, להוכיחם ולהורותם איך להתנהג! ('מדשן ביתך').

וְכָל יֵשׁ לֹא נָתַן בְּיָדוֹ (לט,ד)

רומז 'פענח רזא' וְכָל יֵשׁ לֹא נָתַן בְּיָדוֹ סופי תיבות 'לשונו', רמז לגבריאל המלאך שלימוד את יוסף ע' לשון.

וְיִשְׂרָאֵל אָהַב אֶת יוֹסֵף מְכֹל בְּנָיו... וַיִּקְנָאוּ בּוֹ אָחָיו (לז,ג-יא)

כתב רבינו הבן איש חי זצ"ל: צא וראה עד כמה מסוכנת היא מידת הקנאה, שהרי אחי יוסף, נכנסה קנאה בליבם אליו, וקנאה זו הובילה את בני ישראל לגלות מצרים ולשעבוד קשה, והקנאה הפכה לנאקה, שנאמר (שמות ב,כג): "וַיִּאֲנָחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעְקוּ וַיַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה". וכבר הזהיר שלמה המלך בחוכמתו ואמר: "קִשְׁה כְּשֹׂאֵל קִנְיָה!" ורבינו הרמח"ל כתב בספרו "מסילת ישרים" שעל דבר מידה זו – מידת הקנאה – נאבדו רבים וטובים מן העולם!

ומאיך למדנו בגמרא (שבת) על רב נחמן בר יצחק, שהזמין פועלים לחפור באדמת חצר ביתו, והנה תוך כדי עבודות החפירה נפער קבר תחת רגליהם, והמת שהיה מוטל באותו הקבר החל לצעוק עליהם ולגעור בהם שהם מפריעים למנוחתו, וכי הוא דורש שיכסו את הקבר ויניחו לו... הפועלים בראותם זאת נסו מהמקום ובהלה תוך שהם צועקים בהיסטריה.

רב נחמן, בשומעו את המהומה שנוצרה, יצא אל חצר ביתו, והנה רואה הוא קבר פתוח ומת מוטל בתוכו. לא האמין רב נחמן למראה עיניו, ומיד פנה אל המת ושאל אותו מי הוא ומה הוא עושה בחצר ביתו. השיב לו המת: "אני רב אחאי בר יאשיה, ואני קבור כאן למעלה ממאתיים שנה!" "אם יכול אתה לדבר וגופך שלם, אם כן מדוע אינך יוצא מן הקבר?"

הקשה עליו רב נחמן, והוא השיב: "כל זמן שאין לנו אישור מאת הקב"ה, אסור לנו לצאת מן הקבר!" ושוב שאל אותו רב נחמן: "אם אתה מוטל בקבר כל כך הרבה שנים, איך ייתכן שגופך לא נרקב בעפר?"

והמת השיב ואמר: "הרי כבר אמר שלמה המלך בחוכמתו (משלי יד,ל): 'וְרִקֵּב עֲצָמוֹת קִנְיָה!' מי שיש בו קנאה – עצמותיו נרקבות, ומי שאין בו קנאה – אין עצמותיו נרקבות! ואני נשמרת כל ימי מלקנא באחרים, על כן זכיתי שגופי לא יירקב בעפרו." (משכן שילה)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה. לזרע בר קיימא; מורן בת רותי, לירז בת מרים. לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמות: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמות כל הנרצחים.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/2I2sH>

אומנים

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 116

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

שבת וישב - תשפ"ד

עניין של חינוך

במהותו של חג החנוכה!

כל עניינו של חג החנוכה הוא חג של הלל והודאה. ואומנם את עניין ההודאה לה' על חסדיו לאבותינו מצינו גם בשאר מצוות, וכמו במצות זכירת מעשה המן (ראה דברים ח, ב-ג) שנצטוונו לזכור את החסדים שעשה ה' יתברך עימנו בצאתנו ממצרים. (וראה בשערי תשובה לרבינו יונה שער שלישי אות יז). אולם מצווה זו של חג החנוכה יש בה דגש מיוחד, שלא יהיה בה רק מעשה הודאה לבד, אלא שאיכות ההודאה כאן צריכה להיעשות בפרסום, והוא עניין הפרסום ניסא, שמחוייבים אנו לפרסם בכל מקום את עניין נס החנוכה. וכדי להסביר את עניין הפרסום ניסא נקדים להביא את דברי הרמב"ן (שמות יג, טו) שייסד לנו את יסוד חיוב האדם בהודאה לה', וז"ל: כוונת כל המצוות שנאמין באלוקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין א-ל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלוקו שבראו. וכוונת רוממות הקול בתפילות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום שיתקבצו ויודו לא-ל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה, ויאמרו לפניו - בריותיך אנחנו. עכ"ל. למדנו מדברי הרמב"ן שיש עניין בפרסום ההודאה, ובכך שתעשה הודאה ברבים, ושזה עניין קיבוץ הקהל בבתי כנסיות, ותפילת הרבים ורוממות הקול בתפילה, שעל ידי כל אלו נעשית ההודאה חשובה יותר. ועל פי זה יש לומר שזהו כל עניין פרסום הנס שאנו נוהגים בחג זה, שאנו מחפשים להאדיר את שמו יתברך בכל העולם ככל האפשר, שכפי ריבוי הידיעה בניסי ה' לנו, כך ההודאה לה' יתברך נעשית מפוארת וחשובה יותר, שאינו דומה ההודאה הנעשית בסתר ליחיד, להודאה הנעשית ברבים. ויתירה מזו, ייתכן שהודאה והלל הנעשים שלא בפרסום, חסר בהם את עצם "ההודאה", אחר שלא נעשה בידעית הרבים, ואין ההודאה שלימה. (מתוך ילקוט יוסף, חנוכה - מבוא)

בברכת שבת שלום

מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מְלָכִים

ימי החנוכה הם ימי שמחה והודיה על הניסים, נס הניצחון במלחמה ונס פך השמן. נוסח התפילה בחנוכה: "על הניסים ועל הנפלאות שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה". ההבנה הפשוטה היא שכיוון שבימי כסלו היו ניסים גדולים, לכן קבעו עליהם זמן שמחה, הלל והודאה לה' יתברך. אכן, יש המתעוררים לשאול כיצד מבינים את נוסח התפילה "בימים ההם בזמן הזה". איך בזמן הזה, בימים שאנו חיים בהם, רואים ניסים? שממנו נוכל ללמוד נקודה נוספת בהנהגת השי"ת. סיפר יהודי, כיום (בזמן מסירת השיחה) בעל מאפייה בניו יורק, שבשנות המלחמה באירופה נותר עם אחותו הצעירה בבונקר בגטו. כל משפחתם נהרגה, והוא הרגיש אחריות בשמירה על האחות. יום אחד הוא יצא מהבונקר לחפש אוכל, וכשחזר לא מצא את אחותו. אנשים סיפרו לו שבא שוטר מהגסטפו ולקח אותה למטה המשטרה. הוא רץ כמטורף אל תוך לוע הארי וזעק: "תחזירו לי את אחותי, תחזירו לי את אחותי!" הסדיסטים נהנו מצעקותיו וצחקו עליו. באותו זמן ממש ירד במדרגות הבניין קצין עטור במדליות ושאל בכעס: "מה הן הצעקות כאן?" השוטרים ענו לו: "הגיע לכאן זייד אחד שרוצה שנתזר לו את אחותו". הקצין פנה אל הבחור באכזריות ואמר לו: "את אחותך תקבל בחזרה כשיצמחו לך שערות בכף היד, ועד אז כולכם תמותו, יהודים מלוכלכים". פשט הנער את כף ידו והראה לעיניו הנדהמות של הנאצי את כף היד והיא מלאה בשערות. הקצין נבהל מהמראה וזעק: "בן השטן, קח מהר את אחותך ותברח מכאן, לפני שאהרוג את שניכם!" הם ברחו מן המקום וחיים עד היום הזה (בזמן מסירת השיחה). סיפור ה"נס" הוא שבהיותו ילד נכוה קשות בידו, והרופאים השתילו לו עור חדש בכף היד. העור נלקח ממקום בגוף המצמיח שיער, וכך נתמלאה ידו בשערות. וכי השלמת הסבר הדברים מקלקלת את הנס! אנו מצפים לנס שיקרה לפי הזמנה ובאותו רגע ממש, אבל כשהשי"ת מקדים רפואה למכה ומכין את ההצלה עשר שנים קודם המעשה, וכי אין בזה נס גמור? לדעתי כשהנס נסתר בתוך מאורעות החיים זהו נס גדול יותר. אכן, עבודתנו ותפקידנו לפתח את הכלים כדי לקלוט את מעשי השי"ת, לחדד את השכל והרגש כדי להבין את הניסים והנפלאות שבכל יום, ערב ובוקר וצהריים. חנוכה - חינוך לקלוט את השפעת הנס ימי החנוכה הם ימים המסוגלים לראות ולהבין את הניסים. ה"זמן הזה" שבחנוכה, מהותו החינוך. אין די שהניסים מתרחשים, אלא שאנו לומדים ומושפעים מהם. כשאב ובנו עומדים בתפילה, כלפי האב זוהי מצות תפילה, אך כלפי הבן הקטן לא שייכת כעת מצות תפילה. עבור הבן משמשת תפילת אביו כאפשרות של חינוך. הוא רואה וקולט, מסתכל ומתבונן בצורת התפילה של המבוגר, ומושפע ממנה בעומק נשמתו. כל פעולה של חינוך בונה נדבך נוסף במבנה אישיותו של החניך. כך מתעצבת דמותו של הקטן, כך הוא גדל, משתנה ונבנה. ההכנה הרוחנית של החשמונאים "בימים ההם" הייתה שהם היו מסוגלים ומוכנים להתחנך מהניסים. כאשר מצד האדם ישנו כלי הקליטה וההשפעה, הקב"ה מראה לו את ניסיו ונפלאותיו. כשנמצאים במדרגה רוחנית שמוכנה להבין את משמעות הניסים, להתחנך מהם ולשנות מחמתם את צורת ההתנהגות, אז יש עניין ותועלת בגילוי הנס וזוכים לראותו בחוש. החינוך של חנוכה הוא שהקב"ה הוא בעל הכוחות כולם בבריאה, הוא בעל הברייה, הוא עשה, עושה ויעשה את כל המתרחש בעולם, בין בטבע ובין בנס, בין בגלוי ובין בנסתר ו"אין עוד מלבדו". (שיחות מורנו הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל)

מעשה שהיה...

תפילת אם! ספורים על רבנו הגאון רבי יצחק הוטנר זיע"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת רבנו
הגאון רבי
יצחק הוטנר
בעל 'הפחד
יצחק' זצ"ל
זיע"א**

הרב יצחק הוטנר זצ"ל הידוע בשם הפחד יצחק: נולד בוורשה בשנת ה'תרטס"ה לאביו רבי חיים יואל זצ"ל. בצעירותו למד בישיבת סלובודקה שבעיר קובנה בליטא. כבר שם הוכר כיעילוי ונשלח לחזק את הישיבה אשר הוקמה בארץ ישראל בעיר חברון. בעקבות הטבח בחברון ומאורעות תרפ"ט חזר לוורשה. בשנת ה'תרצ"ה חזר לישראל ולאחר שנה נוספת עבר להתגורר בברוקלין שבניו יורק. בשנת ה'תרצ"ח בהיותו כבן 32 ייסד את ישיבת 'רבנו חיים ברלין'. הוא שילב בישיבה מוטיבים חסידיים וליטאיים, נהג לשלב דרשה לימודית ועמקנית בטיש חסידי ושירה. בשנת ה'תש"א הקים ישיבה נוספת לצעירים בוגרי תיכון, אשר הצטרפו אליה מאות תלמידים. הרביץ תורה קרוב ליובל שנים. העמיד דורות של תלמידים. היה להם לאב. נלב"ע ב-כ"י כסליו ה'תשמ"א, חי ופעל 75- שנים. ציונו בהר הזיתים. מספריו: •פחד יצחק- סדרת ספרים המשלבת דרוש ורעיונות הגותיים בסגנונו של המהר"ל מפראג •תורת הנזיר- על מסכת נזיר •בלבבי משכן אבנה- שיר . ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

בין העירות, ברחבי פולין הגדולה, סובב רוכל עני ומוכר מיני סדקיות: חיטים, מחטים, בדים מעטים, מספריים ושאר חפצי תפירה ומיני סדקיות הדרושים בכל בית. כל השבוע הסתובב רבי חיים יואל הרוכל בין הכפרים ורק לשבתות חזר הביתה, למשפחתו האהובה. עני ובודד הוא הרוכל. במשך כל השבוע מסתובב הוא בין גוים. בגדיו פשוטים ובלויים, מתפרנס הוא בקשי ובדחק. אך בשבתות- אין עשיר ומאשר ממנו! ביום שישי בצהרם, כשנגיע הוא הביתה וכסף דל בכיסו, מקבלת אותו אשתו הצדיקה במאור פנים. רצה היא לחנות, קונה בפרוטות שהביא מצרכי מזון בסיסיים ומכינה מהם מעדני מלכים. וביתים, מנקה הרוכל את עצמו מכל הזממה, שדבקה בו בזמן שהסתובב בין הגוים, משליך לפנה את שק הרוכלים אשר לו-לפחות ליממה זו, והופך להיות רבי חיים יואל! ואז הוא נוטל בידו הגדולה את ידו של יצחק, בנו היקר והמחונן ויוצא אתו לבית הכנסת, להתכונן לקראת שבת המלכה. הרבה נחת מסב הילד יצחק לאבא. בדיוק לבן כזה התפלל הרוכל, ורק למענו עמל הוא כל ימות השבוע. וכשהנער יצחק הולך לישון, יושבת אמא המסורה לאור מנורת הנפט ומתקנת את בגדיו. עוד מעט מגיע החורף, ואין לו מעיל. אמא מוציאה סוּדָר ישן. היא כבר תסתדר בלעדיו. אבל שחט וחלילה שלבנה יצחק לא יהיה קר! אם חלילה יהיה לו קר, הוא לא יוכל, חלילה, ללמד היטב, ואמא מעדיפה שלא יהיה סוּדָר פחות מחמם- העקר שהילד הקטן שלה יצליח ללמד היטב. יום אחד, כשהגיע הנער יצחק בצהרם הביתה מהחדר, ראה על השלחן חבילה פתוחה, וממנה מציץ בגד פרחוני. "מה זה, אמא?" שאל. "היום כשהיית בחדר", ספרה אמא, "נמסר מאבא חבילה בשבילנו. בחבילה הזה מכתב וגם שמלה חדשה בשבילי". אמא הביטה בבנה ואמרה: "הכל כדאי שתלמד תורה ותהיה תלמיד חכם!". "אמא", שאל הנער, "מתי תחדשי את השמלה החדשה?". "יצחק שלי", שאלה לפתע אמא: "איזו מסכת אתה לומד עכשו בחדר?"- "מסכת בבא קמא", ענה ואינו מבין, מה קשורה המסכת לשמלה החדשה. "ומתי תעשו, בעזרת ה' סיום?", שאלה אמא, "בעזרת ה', בעוד חדש נסיים את המסכת", ענה. "בעוד חדש, אם ירצה ה', ביום שתעשה סיום מסכת, אני אהיה כל כך שמחה - ואז אני אחדש את השמלה!" אמרה אמא, כשעיניה נוצצות מאשר. באותו יום נכסף היא לא תשמח על השמלה היפה, שבעלה שלח לה, אלא יתמלא לבה שמחה עד גדותיו על הבן היקר שלה, שיעשה בעזרת ה' סיום מסכת. ואז, מתוך שמחה של מצוה, תברך "שהחיינו" על השמלה החדשה. היא קפלה את השמלה, הכניסה אותה לתוך שקית הנזר והניחה אותה בארון למשמרת. ותוך כדי כך התפללה על יצחק שלה, שיהיה תלמיד חכם. היו אלה תפלות שהתפללה אמא כשבשלה לילד שלה אוכל, כשגזרה את הסוּדָר שלה ותפרה לו ממנו מעיל. וגם עכשו, כששמרה את השמלה. אותן תפלות התפלל גם אבא, שהסתובב בין הכפרים להביא לביתו אוכל. אותן תפלות לוו את הנער כל השנים, עד שהגיע להיות גאון רבי יצחק הוטנר הפחד יצחק. בנוסף לתפלות העיד הגאון, כי מעשה אמו השפיע עליו רבות וגרם לו לנצל את זמנו בלמוד התורה הקדושה וזכה להעפיל. זכותו יגן עלינו אמן. (מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

אופק חדרה

כניסת שבת	16:05	לוח מקומי
יציאת שבת	17:15	אור החיים
תם	17:48	
	17:08	
	17:39	

אך מסתבר שזה הרבה יותר קשה ממה שדמיינתי, אבל השכן אמר לי: שאני לא יכול לעשות את זה, כי ההורים שלו כבר מכרו אתי הדירה על סמך הדירה שלך שהסכמת למכור, וגם אל תשכח שיש לך רווח של 200,000 שקל.

הזמן הלך והצטמצם, ואני בלחץ: מה אני עושה? אני צריך לפנות את הדירה, ואין לי עדיין לאן ללכת! וללכת לשכירות ממש לא רציתי, רצית להיכנס לדירה משלי ולנשום קצת עם הסכום הזה.

נכנסתי לבית הכנסת ברחוב ליד, תפסתי ספר התהילים ועם בכי ודמעות בכיתי לריבונו של עולם, ואמרתי לו, אני מתחנן לפניך, תושיע אותי, אני פונה רק אליך שאתה תמצא איך להוציא אותי מהלחץ הזה, ותמצא לי דירה טובה.

לאחר שסיימתי את כל ספר התהילים, יצאתי מבית הכנסת וראיתי על עמוד החשמל מודעה מאובקת שהיתה תלויה שם עליו: "למכירה דירה ברחוב כהנמן 64" היו שם מספרי טלפון על גזירי נייר לתלישה, תלשתי אחד ושמתו בכיס, אמרתי לעצמי, אני אגיע לבית ואתקשר.

הגעתי לבית וחיפשתי את הדף, אך הוא נעלם, הפכתי את הכיסים של המכנסיים, הפכתי את הכיסים של החליפה, ואין, אין, לא מצאתי, אמרתי לעצמי, לפחות אני זוכר את הכתובת: כהנמן 64!!! אני אעבור לשם, ואשאל אותם: אם יש שם דירה למכירה? מסתמא הם יודעים.

הוא עבר לכתובת הזו בשעות הערב, והתחיל מהקומה הראשונה, הוא דפק וכשפתחו לו, הוא שאל: שלום! האם יש לכם מושג אם יש כאן בבניין דירה למכירה???

הוא רואה שבעל הבית מתסכל עליו וכולו בהלם!!! הלו!!! מה אמרתי???

פנה אליו בעל הבית ואמר לו: תגיד לי, אתה נביא???

הוא הכניס אותו, וסיפר לו שהוא קיבל משרה להיות מגיד שיעור בישיבה בדרום הארץ, והנהלת הישיבה התנתה את התפקיד במגורים ליד הישיבה, והחלטנו שאנחנו עוברים לדרום, ואמרנו: מה נעשה עם הדירה? ועכשיו ישבנו אני ואשתי והחלטנו, חמש דקות לפני שבת, שאנחנו מוכרים את הדירה, אשתי טענה: מי יקנה אותה? מה נראה לך, דירה זה אופניים חשמליות?? שאתה מוכר אותה תוך כמה שעות???

אמרתי לה: **היד ה' תקצו???** ה' יעזור, ותראי שנמכור בקרוב, אני לא סיימתי לדבר, וכבר אתה דופק בדלת, ולא פחות ולא יותר, אתה שואל אותנו אם יש פה דירה למכירה, עכשיו, אתה מבין למה אני המום???

מה שאני לא הבנתי, אמר בעל הבית, מה הביא אותך לדפוק על הדירה שלנו, ולשאל אם יש דירה למכירה, תסכים איתי שזה לא נורמלי, לדפוק כך בדלת ולשאל אם אתם יודעים על דירה למכירה בבניין.

סיפרתי לו, על מה שהיה עם השכן שלי, שרצה לקנות את הדירה כדי שיהיה לו קל לטפל בהוריו, והתכנית שלו היתה לשבור את הקיר בין שתי הדירות, ואני רציתי לקנות דירה ולא מצאתי, וכמה שחיפשתי לא מצאתי משהו שאהבתי, ואפילו חשבתי לבטל את החוזה, מכיוון שנשאר עוד שבוע שהם צריכים להיכנס, ואני לא רוצה להיכנס לשכירות, הייתי בלחץ רציני ונכנסתי לבית הכנסת להתפלל, וכשסיימתי את ספר התהילים בתפילה לבורא עולם שיושיע אותי, ואיך ויצאתי אני רואה על עמוד החשמל מודעה של "דירה למכירה ברחוב כהנמן 64" תלשתי מספר ושמתו בכיס, הרגשתי שבורא עולם שלח לי את המודעה הזו.

כשהגעתי לבית לא מצאתי את הדף, וכמה שחיפשתי לא מצאתי אותו, אך נזכרתי שלפחות אני זוכר את הרחוב ואת מספר הבניין, החלטתי להיכנס לבניין ולשאל אחד אחד, שכן שכן, אם הם יודעים על דירה למכירה, ואתם הראשונים שדפקתי אצלם.

אמר לו: הדירה שפירסמו היתה בקומה רביעית ונמכרה לפני כמה שנים.

אמר לו: תשמע, עכשיו אני מבין איזו סייעתא דשמיא שאיבדתי את הפתק, כיוון שאם לא הייתי מאבד, הייתי מתקשר למספר הזה והיו אומרים לי שזה לא אקטואלי, ולא היה עולה בדעתי לחפש באזור פה דירה.

"ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח... וירא אדניו כי ה' איתו וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו" (ל"ט, ב-א)

הנה אנשים מחפשים הצלחה, ומי לא רוצה להצליח בחיים, וכאן התורה מלמדת אותנו מהו הסוד והמקור לכל הצלחות, "ויהי איש מצליח... כי ה' איתו" ורש"י כתב "שם שמים שגור על פיו".

ובמדרש תנחומא (פר' וישב ח) מובא: "ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח... וירא אדניו כי ה' איתו". וכי פוטיפר שרשע היה רואה שהקב"ה איתו? ומהו כי ה' איתו? אלא שלא היה שמו של הקדוש ברוך הוא זו מפיו. היה נכנס לשמשו, והוא היה מלחש ואומר, ריבון העולם, אתה הוא בטחוני, אתה הוא פטרוני, ננני לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי ובעיני פוטיפר אדוני. ופוטיפר אומר לו, מה אתה מלחש, שמא כשפים אתה עושה לי? והוא מושיבו, לא. אלא אני מתפלל שאמצא חן בעיניך. לפיכך כתוב, "וירא אדניו כי ה' איתו". ומהו "וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו"? היה מוזג לרבו קונדיטון והוא אומר לו, מה מזוגת לי? הוא אומר קונדיטון. אומר לו, פסינתטון אני רוצה, והיה פסינתטון. הוא אומר, יין אני רוצה - והיה יין. הוא אומר, יין מבושל אני רוצה - והיה מבושל. וכן על המים. וכן על כל דבר ודבר, שנאמר "וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו", כיוון שראה רבו כן, מסר לו את כל המפתחות ולא היה יודע אחריו כלום.

ובמדרש שכל טוב מובא איך שעלה והתקדם אצל פוטיפר, בתחילה כשפוטיפר קנה את יוסף נתן לו לעבוד בשדה ובחצר, וכשראה שיוסף מצליח, הכניסו לעבוד בבית, שנאמר: "ויהי בבית אדוניו", וכשראה עוד ש'ה' איתו והוא מצליח, מינה אותו למשרתו הפרטי, שנאמר: "וימצא יוסף חן בעיניו וישרת אותו", ובהמשך מינהו על האוצרות, שנאמר: "ויפקדוהו על ביתו". ובסוף נתן לו את מפתחות גנזיו, שנאמר: "ויעזוב כל אשר לו ביד יוסף ולא ידע איתו מאומה". לא התעניין בשום דבר מעיניי הבית.

והנה כל הצלחות האלו באו ליוסף כי היה שם שמים שגור על פיו, לא רק בלב אלא בפיו. וכדברי התנחומא שלא היה שמו של הקב"ה זו מפיו, והוא היה מבקש ומברך את ה' כי יוסף ידע שרק עם האמונה והתפילה התמידית, כמ"ש "בקשו פניו תמיד" ורק **ב-ו-ר-א-ע-ו-ל-ם. ורק הוא שבידו הכל, רק הוא יעזור לו.** ולכן כל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו.

מה שאנו למדים מכאן, הנה דוד המלך עליו השלום ציווה לפני מותו לבנו שלמה, "ואתה שלמה בני דע את אלוקי אביך ועבדהו בלב שלם ובנפש חפצה, כי כל לבבות דורש ה', וכל יצר מחשבות מבין, אם תדרשנו ומצא לך אם תענונו יזינח לעד" (דברי הימים א, כח-ט).

דוד המלך ידע את היסוד הגדול הזה שרק על ידי שדורשים ומבקשים את קרבת ה' - אז "ימצא לך" ויהיה איתך בכל מקום. וכן אנחנו שרוצים הצלחה בחיים, נאמין ונתפלל על כל דבר ודבר, על כל פרט ופרט, נבקש, נודה ונברך את ה' יתברך בכל יום ובעל עת ובכל שעה ואז כל מה שנעשה ה' יצליח בידנו.

סיפר הרב אלקריף: על אדם המתגורר ברחוב באר מים חיים בבני ברק, ביום בהיר, ניגש אליו השכן שגר בדירה לידו בקומה הראשונה, עם בקשה מוזרה, אמר לו: תשמע, ההורים שלי התבגרו, ואני לא רוצה להכניס אותם לבית אבות.

ומה כל זה קשור אליי?? שאל השכן. אמר לו: תשמע, אני חשבתי להביא את ההורים שלי לגור פה ליד, כדי שאני אוכל לטפל בהם בכל רגע נתון, או אני או אשתי, ואם אתה מוכן למכור לי את הדירה שלך, אני רוצה לשבור את הקיר שמפריד בין הדירות, וכמובן שאני אשלם לך.

הייתי המום מהאומץ?? זה לא לבקש כוס סוכר או לבקש פטישון, זה לבקש ממני למכור בית שאני גר בו במשך שנים.

אבל הוא אמר לי: תשמע, אני מבין שזו בקשה לא פשוטה, ולכן אני מוכן לתת לך 200,000 שקלים מעל המחירון שלה, חשבתי על זה שאני מוכר ומידי קונה, ונשאר עם 200,000 רווח נקי, איך אומרים: למה לא!! אם אפשר! הסכמתי.

חתמנו חוזה, וההורים שלו כבר היו אמורים להגיע, הם גם מכרו את הדירה שלהם, אני בינתיים לא מצאתי דירה, והייתי לחוץ מהעניין, עד כדי כך שניגשתי לשכן ואמרתי לו שיכול להיות, שאני אבטל את החוזה, כי אני לא מוצא דירה אחרת, חשבתי שזה ילך קל,

הפכות

דיני חנוכה - המשך

- פעמים שאדם מברך על נרות חנוכה אפילו אינו מדליק את הנרות, אלא רואה נרות חנוכה של חבירו, ובלבד שנתקיימו בו שלושה תנאים דלהלן:
א. שלא הדליק באותו לילה נרות חנוכה, ולא שמע ברכת הדלקת הנרות מאחר.

ב. שאינו עתיד להדליק באותו לילה נרות חנוכה.
ג. כשאין מדליקין עליו בתוך ביתו.

וכל שנתקיימו בו כל שלושת התנאים הללו גם יחד, מברך ברכת 'שעשה שניסים' בלבד. אבל אינו מברך ברכת 'להדליק נר חנוכה', שהרי אינו מדליק. ובלילה הראשון מברך גם ברכת 'שהחיינו'.

- ברכת הרואה אינה אלא כשרואה נרות חנוכה של חבירו בתוך חצי שעה מזמן הדלקתם, אבל לאחר מכן, כיון שנסתיימה מצות נרות אלו, אינו מברך עליהם. ואפילו אם מסופק אם נרות אלו הודלקו בתוך חצי השעה האחרונה, לא יברך עליהם, שספק ברכות להקל.

- מותר לברך ברכת הרואה על נרות חנוכה של בית הכנסת, ובלבד שנתקיימו בו כל שלושת התנאים הנזכרים לעיל.

- מי שחייב לברך ברכת הרואה, וראה נרות חנוכה ולא בירך עליהם, רשאי לברך לאחר מכן כל שהוא בתוך חצי שעה מזמן הדלקת הנרות.

- הרואה נרות חשמל (חנוכה חשמלית), או נרות גז, אינו מברך עליהם ברכת הרואה.

הדלקת הנרות במסיבות, חתונות וכיוצא בזה

- יש נוהגים להדליק נרות חנוכה גם במסיבות, כגון במסיבות חנוכה, או בחתונות, או בבר מצוה וכיוצא בזה, ואפילו כשאין בבית הכנסת, מפני שרבים מצויים שם, ויש בזה פרוסמי ניסא, וכדין בית הכנסת. אולם לא יברכו על הדלקה זו. ואם מתפללים שם ערבית לאחר הדלקת הנרות, רשאים לברך על הדלקת הנרות.

פנינים

"ולא זכר שר המשקים את יוסף, וישכחוהו" (מ, כג)

יש כאן לכאורה כפל מילים. שהרי אם לא זכר - ממילא שכח. אלא, כתב רבינו אברהם בן הרמב"ם ז"ל, הלא חז"ל אמרו שיוסף נענש על שפנה אל שר המשקים בבקשת עזרה, כי לרום דרגתו ומעלתו היה עליו לבטוח בה' לבדו ולשווע אליו, ולא לבטוח באדם. ולפיכך נענש בהמשך שהייתו בבור הכלא. וזהו שנאמר כאן, שלא ניתלה את הזנחת שר המשקים בתרשלותו ובחולשת זיכרון. אלא **"וישכחוהו"**, היתה בו שכחה מכוונת ממרום! וסיים: **"זוהו הוא הפירוש האמיתי!"** (מעייין השבוע)

מצפה האדונים

מהו הכוח הנורא הזה של בכייה, שכאשר כל השערים נעולים ישנו שער אחד הפתוח תמיד - **"שערי דמעה"** הם מעולם לא ננעלו.

גם במצבים בהם ניראה, לכאורה, 'אבדה כל תקווה', דווקא אז הבכי יכול לשמש כמפתח לעורר רחמי שמים. זאת ידעו לצלל היטב גם גדולי רבותינו. בעצה זו השתמש אברהם שלא זכה לפרי בטן.

הוא ניגש אל הסטייפלער זצ"ל, והתחנן לפניו שיבטיח לו בנים. הוא נשוי זמן רב ואין לו ילדים.
"אני לא מבטיח ילדים". אומר הסטייפלער, זה רק ביד הקב"ה. אני יכול רק להתפלל".

אולם האברך מר הנפש, שכבר סבב אצל כל גדולי ישראל בבקשה שיתפללו עליו, לא היה יכול יותר עוד לישא מר חייו, ואמר: "אני לא אצא עד שהרב יבטיח לי ילדים!" כך אמר במר נפשו ופרץ בבכי.
הסטייפלער נתן בו עיניים נוקבות וזה הספיק לאותו אברך כדי שייכנס פחד נורא בליבו, והוא יצא והלך.

אולם, תשעה חודשים אח"כ בא אביו של אותו אברך להזמין את הסטייפלער להיות סנדק לבן הנולד לבנו. הוא הביע בפני הסטייפלער את התפעלותו, אך שהברכה שביד התקיימה, אך הסטייפלער הפסיקו במחי יד: "יאמין לי כבודו, אם גם הייתם בוכים עליו כמו שאני בכיתי, הוא היה נושע באותה מידה..."

יושב לו יהודי זקן מאוד, עם צרות של חצי העולם על ראשו, ובוכה לילה שלם אלה' עבור אברך שאינו מכיר כלל - - . זוהי גדלות שאין לתאר. רק מי שמרגיש את המבקש כאילו הוא בנו יחידו הפרטי ממש, מסוגל לבכות עליו כל כך.

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בן סעדיה, לזכות אריה ח' בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נר בן סעדה, אסתר תוהמה בת סעיד, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, אייל בן ניסים רוחה, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נר בן עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, נבריא נר בן זכריה.
לרפואת: אריה בן סעידה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

מתי הוא ראה את הפתק!!! אחרי שהוא התפלל מעומק הלב, ישב ופנה לכתובת האמיתית!!! בלי שליחים!!! ישיר לבורא עולם!!! רק אחרי שהוא פנה לבורא עולם, הוא רואה את הפתק, מאבד אותו, ומגיע לדירה שנמכרת והוא הראשון שיודע מזה, ובאמת, לבסוף הוא קנה מהם את הדירה, ונשאר עם 200,000 נקי ביד...

מסופר על ר' משה גרטנר זצ"ל, שנולד בארץ החלומות במקום נטול כל זיקה לרוחניות. במאמצים עילאיים פילס רבי משה דרכו וביים מן הימים דרכה כף רגלו על מפתן דלתה של ישיבת פוניבז' בבני ברק, וכעבור זמן קצר, שכר דירה בסמוך לישיבה ולמד תורה כל היום בהתמדה עצומה. את אהבת התורה המופלאה שקיננה בו, אי אפשר היה לשכוח גם אחרי שנים רבות. כל כולו היה שקוע בתורה.

לאחר תקופה, הועמד ר' משה בפני דילמה קשה. נפשו היתה קשורה ברבו המשגיח, הגה"צ רבי יחזקאל לוויןשטיין זצ"ל. "אני זוכר, מספר ר' אשר זליג רובינשטיין שליט"א בהתרגשות, שכשהיה המשגיח מוסר שיחה לבני הישיבה, היה ר' משה יושב על המדרגה של הבימה, כדי להיות קרוב למשגיח ויוכל לשמוע כל מילה שיצאה מפיו. והנה, ר' משה בא בברית האירוסין, מועד החתונה קרב ובא, אמו רכשה כרטיס נסיעה מארה"ב כדי להשתתף בשמחת נישואי בנה בארץ הקודש. זמן הנחיתה של המטוס היה ביום רביעי בשעה 7:00 בערב!

הוא לא ידע את נפשו מרוב צער. באותה שעה בדיוק היתה מתקיימת שיחתו של רבו האהוב, אשר את דבריו שתה בצמא, ר' משה פנה למשגיח והשיח את נפשו: איני מסוגל! לילה לפני חתונתי שמתקיימת ביום חמישי להיעדר מן הקביעות שלי מלהאזין לדברי מוסר וכיבושין בימי רביעי!!! **"כבד את אביך ואת אמך"**, פסק המשגיח נחרצות. גש לבית הנתיבות, קבל את פני אמך וכבדה כיאה וכיאות. אני, מספר רבי אשר זליג, התבקשתי ללוות את ר' משה לפני חתונתו, כמנהג ישראל שממנים לחתן "שומר" ביום חתונתו לבל ילך לבדו, ולכן כבר ביום רביעי ללוותי לר' משה כ"שומר". לפיכך, ידעתי את תנועותיו ועל כך שהוא אמור להיעדר משיחתו של המשגיח בגין בואה של אימו לארץ הקודש. מה רבה היתה תדהמתי: בשעה שבע, ראיתי את ר' משה על מקומו הקבוע ביחל הישיבה, יושב ומאזין בשקיקה לשיחה!

מיד לאחר ערבית, יצרתי איתו קשר, אמרתי לו שאני ה'שומר' שלו, ותוך כדי כך שאלתי אותו "מה אתה עושה פה?" הוא חיך ואמר: אמרתי להקב"ה, **ריבונו של עולם**, אני רוצה לקיים שתי מצוות, גם לכבד את אימי, כמו שכתבת בתורתך, וגם להיות נוכח בעת שיחתו של המשגיח שמרווה את נשמתו בטל חיים. אדון העולמים, איך לסדר את שניהם ביחד, **זה כבר העסק שלך**.

אחר הצהריים המשך ר' משה לספר לתומו, התקשרתי לשדה התעופה כדי לברר את שעת הנחיתה הסופית, ולהפתעתי הרבה התבררתי כי שעת הנחיתה המיועדת הוקדמה בשעתיים לשעה חמש. אימי, כך סיפר, הסבירה שהטייס טען שבטיסה הזאת התרחש דבר שלא חווה במהלך שבע עשרה השנים שהוא משמש כטייס בקו תל אביב-ניו יורק.

באמצעות מערכת הכריזה הוא הודיע, כי עקב שינוי מוזר ביותר ברוחות, נושבת רוח אדירה שדוחפת את המטוס ללא הרף לכיוון ארץ ישראל, ולפיכך הנסיעה התקצר בשעתיים תמימות!

ר' משה חיך והוסיף: "לא סיפרתי לאמא שאני אשם בזה... כי היא לא תבין, היא לא שמעה את המשגיח..."

"אני נדהמתי לגמרי, ממשך ה'שומר' משה, הרי זה נס גלוי!!" הוא הביט בי כאומר, מה אתה מופתע, הרי הבא להיטהר מסייעים בידו. אתה חושב שכל כך קשה לקב"ה לדחוף את המטוס?... אצל ר' משה הסיפור הזה לא עשה כל רושם. הוא חי את חייו באמונה תמימה וחושית, וכעבור זמן הוא אף שכח מכל הסיפור הזה מפני שבשבילו זה לא היה 'סיפור' הוא ראה זאת כמוסכמה ברורה מאלוה, שהקב"ה אשר יצר את העולם, נפח רוח חיים בבני האדם המהלכים בו, הוא הממליך מלכים והמשפיל גאים, מעניק סיעתא דשמיא ליהודים המשתוקקים לקיים את דבריו.

שהרי כל העולם כולו לא נועד אלא לקיים את לומדי התורה ועמליה. אז להשיב רוח בכנפיו של מטוס המרחף מעל האוקיינוס, זה באמת לא דבר גדול. בוודאי לא כאשר בזכות הטיסה המהירה, יהודי זכה להתמיד בקביעותו הרוחנית.

ויהי רצון ששם שמים יהיה שגור בפינו תמיד. (האמנתי ואדברה)

וישב חנוכה

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 777 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 652 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל - כ"ד כסלו - כ"ה כסלו תשפ"ד

999 תרפ"ח

וישב - תוכן ענייני הפרשה

- א. ישיבת יעקב אבינו בארץ מגורי אביו - ארץ כנען.
ב. יוסף אהוב לאביו, מלמדו תורה, ומקבל ממנו כתונת פסים.
ג. חלומות יוסף, קנאת אחיו בו, הליכתו לבקש אחוות אחיו.
ד. השלכת יוסף לבור, מכירת יוסף, צערו של יעקב אבינו.
ה. מעשה יהודה ותמר, הולדת פרץ זרח (ח).
ו. יוסף במצרים נהיה עבד בבית פוטיפר, ועומד בנסיון (ט).
ז. יוסף מושלך לבית הסוהר, ומוצא חן בעיני שר בית הסוהר.
ח. יוסף פותר את חלומות שר המשקים ושר האופים, ודבריו מתקיימים - שר האופים נתלה, ושר המשקים חוזר למשרתו ושוכח להיטיב עם יוסף.

"ויהי ביום השלישי יום הולדת..." (מ, כ) - הזעקה שנפלטה מרבן של ישראל זצ"ל בעת

שחיב את גילו - סיפור

סיפור הרב גדליה הוניגסברג שליט"א: באחד הבקרים דיבר רבנו רבי חיים זצ"ל עם בנו, רבי י.ש. קנייבסקי שליט"א, וא"ל: 'השבוע בע"ה יום בר המצוה שלי'. רבנו לא אהב לומר 'יום הולדת', אלא 'יום הבר מצוה'. פעם סיפרתי על כך לרבנו הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, ואמר לי: 'אצל ר' חיים אין דבר שלא קשור למצווה, הכל סביב מצוה, לכן האוזן שלו אינה שומעת את המילים 'יום הולדת' כי זה לא עניין של מצוה, 'יום בר מצוה' זה קשור למצוה'. רבי חיים חישב עם בנו את גילו, שכבר היה כבן 83, ומיד זעק: 'אוי! עוד לא למדתי כל מה שצריך!' למאי נפקא מינה בשביל רבנו הגייל? סביב המשפט שאמר מסתרות שאיפותיו הגדולות שאותן אי אפשר לתאר ואתן הוא רצה לבטא. תכנית אחת כולנו יודעים, רבנו חפץ להשלים חיבור 'דרך חכמה' על קדשים כפי שחיבר 'דרך אמונה' על זרעים. דבר שני אמר, שה' יעזור ויזכה לאריכות ימים ולבריאות, הוא מעוניין לחבר כעין 'משנה ברורה' על סדר טהרות. ישנם דברים נוספים שאמר לי רבנו במהלך השנים שמעוניין לחבר על דברים שאינם קלים, ועל כן הוא מעוניין לכתוב פירוש קל. על פרק גט פשוט במסכת בבא בתרא זהו פרק קשה עם תוספות ארוכים, ולכך רוצה להוציא על כך חיבור שיהיה יותר קל ללמוד פרק זה...

מעלת הנס של חנוכה

מובא במדרש (תנחומא תצוה ס' ג'): אמר רבי חנינא סגן הכהנים: אני הייתי משמש בבית המקדש ומעשה נסים היה במנורה, משהיו מדליקין אותה מראש השנה לא נכבתה עד שנה אחרת. ופעם אחת לא עשו הזיתים שמן, התחילו הכהנים לבכות. ממה שבכו אנו למדים יקרת מעלתם שהצטערו כל כך ובכו על שאין בידם לקיים המצווה. וצריך לומר שאף על פי שמצינו כאן נס גדול, שדלקה המנורה כל השנה כולה, אין זה רבותא גדולה כנס חנוכה, שטימאו כל השמנים ולא היה שמן כלל ומצאו שמן טהור אחד, ובנוסף זכו שהיה נס שהספיק לכל יום.

[שיח חנוכה ופורים' מהגר"ח קנייבסקי זצ"ל]

מערכת "ברינה יקצור" מאחלת לכל בית ישראל שבת שלום וחנוכה שמח

תחילת הפרשה עוסקת בחלומות יוסף, ולאחר מכן יוצא לבקשת יעקב לפגוש אותם בדותינה. בפגישה של יוסף עם אחיו השבטים, הם מחליטים להרוג אותו, ולאחר שכנוע של ראובן הם משליכים אותו לבור שנאמר (לו, כד): "ויקחהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים". מדוע נחשב עניין ההשלכה לבור בעצם קרש ההצלה של יוסף? ואיך זה קשור לחנוכה.

ישב פעם ה"דברי חיים" מצאנז עם רבי ישראל משקלוב ואמר: "יודע מדוע נחשב מעשה ההצלה של ראובן שהציע להשליכו אל הבור, יותר מאשר יהודה שהציע למכור אותו למצרים? מפני שראובן אמנם הציע להשליכו לבור מלא נחשים ועקרבים, אולם הבור היה בארץ ישראל, ושם שמור האדם יותר אפילו אם נחשים ועקרבים מסובבים אותו. אולם יהודה הציע למכור את יוסף לישמעאלים ולהוציאו לחוץ לארץ, ושם גם אם האדם זוכה לעלות לגדולה, הריהו קרוב אל המיתה יותר מאשר לחיים..."

ובספר 'זכרון מנחם' לרב מנחם רוזנברג זצ"ל, אמר בזה דבר נפלא: ראובן עשה לעצמו את החשבון הבא, מה שיהיה - זה רק הקב"ה קובע. תפקידי בשעה זו הוא לעשות מה שמוטל עליי. מוטל עליי קודם כל לדאוג שהאחים לא יהרגוהו. איך אעשה זאת? איך אוכל להצילו מידם? אינני יכול כרגע להצילו לגמרי. לכל היותר אוכל לשכנע אותם לא להרוג אותו פיזית אלא להשליכו אל אחד הבורות. אם הקב"ה רוצה להצילו, הוא יכול להציל אותו גם משם ובלעדיי! זה תפקידי כרגע. יותר מזה אינני מסוגל לעשות! זה בעצם גם מה שהיה עם החשמונאים. החשמונאים היו מסוגלים לנצח את האמפריה היוונית? ודאי שלא! מתניהו, חמשת בניו ועוד כמה מאות יהודים שרוח ה' היתה בקרבם יכולים לנצח צבא מיומן של אימפריה? לא ולא. לשם מה, בכלל יצאו למלחמה? הם ערכו לעצמם את החשבון הנ"ל - מלכות ון גורמת הרס נורא לעם ישראל. אסור לשמור שבת, אסור ללמוד תורה, והגיעו למצב שרוב היהודים היו מתיוונים. מה תפקידנו בעת הזו? מה הקב"ה רוצה מאתנו כרגע? שנעשה את מה שאנו יכולים לעשות. מה בכוחם לעשות? להכריז מרד ביוונים, לצאת למלחמה נגדם. אם הקב"ה רוצה - הוא יעשה את השאר ואם לא - הוא לא יעשה, אבל אנו את תפקידנו ממלאים במידת האפשר. לפי זה יתכן, שלכן מובאות שתי אמרות אלו יחדיו בגמרא (מסכת שבת כב.). אימרה ראשונה של רבי תנחום: "אמר רב כהנא, דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום: נר של חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה - פסולה, כסוכה וכמבוי. ואימרה נוספת אמר רב כהנא, דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרב תנחום: מאי דכתיב: 'הבור רק אין בו מים'. ממשמע שנאמר 'הבור ריק' איני יודע שאין בו מים? אלא מה תלמוד לומר 'אין בו מים' - מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו". זה הקשר בין נר חנוכה ל"בור ריק אין בו מים", אבל נחשים ועקרבים יש בו". בשני המקרים מתגלה היסוד שהאדם מצדו צריך לעשות מה שבכוחו לעשות, על אף שלא נראה שיצלח, ואת השאר, אם הקב"ה רוצה - הוא יעשה, ואם לא - לא. מכאן, חל עלינו חובת ההשתדלות ולהתחזק באמונה ובבטחון שההצלחה היא בידי ה' יתברך וחלילה לחשוב שזה בזכות עשר אצבעותיי, כי-אז יגיע ל"כוחי ועוצם ידי". וזהו שנאמר בתפילה: "נתת רבים ביד מעטים", דהיינו ה' יתברך גרם לנצחון של החשמונאים (המעטים) על היוונים (רבים).

מדוע סידר רב אחאי גאון את דיני חנוכה בפרשת וישלח?

ב'שאלות דרב אחאי גאון', מובאות הלכות כל מצוה ומצוה לפי מיקומה בסדר הפרשיות. נר חנוכה, כידוע, אינו מופיע באף אחת מן הפרשיות, שאינה אלא תקנה מדרבנן, אולם את הלכותיה סידר רב אחאי גאון בפרשת וישלח, בתוך הדרשה לחנוכה המובאת שם. והתמיהה מתבקשת: הלא ימי החנוכה לעולם אינם חלים בשבוע של פרשת וישלח, אלא בדרך כלל בפרשת מקץ, ומה ראה רב אחאי גאון לשבץ דרשת ודיני חנוכה בפרשת וישלח? ...

ביאר רבי אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א ראש ישיבת "מאור התלמוד": יכולנו ליישב בפשטות, שמאחר ומדובר בדרשה המהווה הכנה לימי החנוכה, ולא רק בסדר הלכותיה, ע"כ מן הראוי לאומרה זמן מה קודם החג, כדי לאפשר לשומעים להכין עצמם לחג עצמו. הדבר נכון, אך נראה שמונח כאן עניין נוסף: מאחר ו'אין דבר שלא רמוז בתורה', הרי שהמקור לכל ענייני החנוכה, שהם תקנה מדרבנן, נמצא בפרשת וישלח! שכן רבי נתן שפירא, ה'מגלה עמוקות', מביא על הפסוק בפרשת וישלח (בראשית ל"ב, כ"ה): 'וַיִּתֵּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, וּפְרָשׁוּ: 'שִׁכַח פְּכִים קִטְנִים וְחָזַר עֲלֵיהֶם' - שהכוונה היא לאותו פך שמן חתום בחותמו של כהן גדול. והוסיף לפרש בדרך דרוש את 'וַיִּתֵּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ' - יעקב נשאר בבית הבד שלו, שם סוחטים הזיתים, כדי לייצר שמן זית טהור עבור פך השמן הטהור לנרות חנוכה. דווקא בשעה זו, ביאר ה'מגלה עמוקות' - 'וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר', בעוד שקודם לכן, כאשר העביר את נשיו וילדיו וכל אשר לו, עדיין לא הגיע שְׁרוֹ של עֵשׂוֹ להילחם עמו, מפני שאז היתה לו עדיין אחיזה בהם - ע"י אותם פכים קטנים. רק כאשר חזר יעקב על אותם פכים קטנים, לא יכול היה שְׁרוֹ של עֵשׂוֹ להבליג עוד, כי כאן בא יעקב לקחת הכל ממש, ולא להשאיר בשליטת עֵשׂוֹ אפילו דבר קטן שבקטנים, וע"כ יצא למלחמה כנגדו. כי כשישנו חיבור כלשהו לעולם חיצוני - אין התמסרות של כל הכוחות ל'תַּתָּן אֶמֶת לַיַּעֲקֹב', ואין זו אמת טהורה, וממילא אין שְׁרוֹ של עֵשׂוֹ נלחם בה. רק כשיעקב חפץ להתנתק לגמרי מהשפעות חיצוניות - רק אז מתחילה מלחמת עֵשׂוֹ ביעקב! והנה, אמרו חז"ל במדרש (בראשית רבה פרשה ב): 'וְחִשְׁדָּךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם' - זו גלות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן'. עד מתי נמשך המאבק? 'עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר', ואז 'וַיִּתְקַע פֶּף יַרְדֵּךְ יַעֲקֹב'. על מה היה המאבק? אמרו בגמרא (ברכות נ"ח): 'לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד' - הוד זה בית המקדש: יעקב רצה שְׁשָׁרוֹ של עֵשׂוֹ יודה לו על הברכות, וכך יחזור ה'הוד' לבית המקדש, שבו אומרים שבחות והודאות להקב"ה. ממאבק זה יצא יעקב צולע, עד אשר 'וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כְּאִשֶּׁר עִבֵּר אֶת פְּנוּאֵל, וְשֵׁם הַתְּרַפָּא מְצַלִּיעָתוֹ. שֵׁם רְגִילָה אֵינָה מְרַפֶּאת צַלִּיעָה, אֲלֵא הַכוּוּנָה לְשֵׁם צְדָקָה וּמְרַפֵּא בְּכַנְפֶיהָ, שֶׁהִיא הָאוֹר הַגָּנוּז לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא, אוֹר שִׁזְרַח רַק לִירֵאֵי ה' וְלַחוֹשְׁבֵי שֵׁמוֹ.

זו השמש שזרחה ליעקב וריפאה אותו מצלעותו. בזריחה זו נרמז נס חנוכה. כן כתב ה'דוקח': ל"ו נרות חנוכה (ללא השמשים) הם כנגד ל"ו שעות שהאיר האור בתחילת הבריאה, קודם שגנזו בתורה, והזכירו עוד שנרות אלו הם כנגד ל"ו פעמים שמוזכרת המילה 'אור' בתורה שבכתב, שבה גנזו אור זה, וכן כנגד ל"ו המסכתות המפורשות שיש עליהן גמרא, שהיא מסירת התורה שבעל-פה בעמל עיונה (מתוך שישים המסכתות), אשר גם בהן גנזו האור.

'יָרַ מְצֻנָה וְתוֹרָה אוֹר' (משלי ו, כג) - הם נרות החנוכה המאירים אורה של תורה. מעשה אבות זה, של הניצחון בלילה על שְׁרוֹ של עֵשׂוֹ וזריחת שמש צדקה ומרפא ליעקב אבינו, הם ה'סימן לבנים' של הניצחון על היוונים וחזרת המנורה למקומה! [קונטרס 'להודות ולהלל' (כמוצא שלל רב)]

"וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִים וַיִּקְחָהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבְּרָה" (ל"ז, כ"ד) - מהי ההצלה שהשליכו את יוסף לבור מלא נחשים ועקרבים?

מובא בגמרא (שבת כ"ב.) אמר רב כהנא, דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום על הפסוק 'וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִים' ממשמע שנאמר 'וְהַבּוֹר רַק' - איני יודע שאין בו מים?! אלא מה תלמוד לומר 'אֵין בּוֹ מִים'? מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו.

ולפי זה הקשה הריטב"א (שם): אם יש בבור נחשים ועקרבים איך אמרה התורה על ראובן (ל"ז, כ"א) 'וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם', מה הועיל בזה שימות במיתת נחשים, ותירץ, ודאי שראובן לא ראה שהיו שם נחשים ועקרבים, אלא התורה העידה שהיו שם נחשים ועקרבים והקב"ה עשה לו נס.

והוסיף הרמב"ן: גם שאר השבטים לא ראו שיש שם נחשים ועקרבים, כי אם היו רואים נחשים ועקרבים, ואפילו הכי לא הוזק על ידיהם בשהייתו שם, היו מודים על האמת שהקב"ה שומר עליו, וצדיק גמור הוא ולא היו מוכרים אותו, כי איך יגעו במשיח ה'!?

והאור החיים הקדוש ביאר: לפי שהאדם בעל בחירה ורצון, ויכול להרוג את מי שלא נתחייב מיתה, מה שאין כן חיות רעות לא יפגעו באדם אם לא יתחייב מיתה לשמים, וא"כ על אף שהבור היה מלא נחשים ועקרבים מקרי הצלה, שכן אינן יכולים להזיק את יוסף ללא שיקבלו רשות מהקב"ה.

ומדוע כתבה התורה 'ריק' היה אפשר לכתוב 'והבור אין בו מים', והיינו דורשים שיש בו נחשים ועקרבים מזה שלא כתבה התורה 'והבור ריק', ותירצו - אם לא היה כתוב 'והבור ריק' היה מקום לומר שהיה כולו מלא נחשים ועקרבים, והיה קשה כיצד נתן ראובן עצה להשליך אותו אל הבור מלא נחשים ועקרבים שוודאי יהרג, שנחש כשדוחקין אותו הוא נושך (ברכות ל"ג), לכך אמרו שהבור ריק ואין כולו מלא בנחשים, ואין הוא דוחק אותם, ולכן אין ודאות שימות.

וב'תאוה לעיניו' מיישב אם לא היה כתוב 'הבור ריק' היה מקום לדרוש אבל דברים אחרים יש בו, ולא היינו דורשים 'אבל נחשים ועקרבים יש בו', אך אחר שכתוב 'הבור ריק' צריך לדרוש שאין בו מים, אבל נחשים יש בו, כיון שרק בנחשים אפשר שגם יהיה הבור ריק וגם יהיו בו נחשים, כיוון שהם נכנסים בחורים ואז הבור ריק.

וה'משך חכמה' הביא שהזהר (בראשית קפ"ה.) ביאר השבטים סברו שיוסף מחויב מיתה בידי אדם ולא בידי שמים, ומיתה בידי אדם מחויבים כבר מהיות האדם בן "ג, אך בידי שמים - אין מענישים אלא מגיל עשרים, ולכך הצילו ראובן, שידע שלא הגיע לגיל 20 ולכן לא ימות מהנחשים והעקרבים, שזו מיתה בידי שמים.

"אֵלֶּה תְּלֻדֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף" (ל"ז, ב) - "וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אִשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהֵבֶה"

וברש"י: ניצוץ יוצא מיוסף ומכלה את כל אלופי עֵשׂוֹ. עכ"ד. יוסף הוא הכח נגד עֵשׂוֹ. מדוע דווקא יוסף ולא מישהו אחר מהאחים? עֵשׂוֹ היתה לו מידה טובה של כיבוד אב ואם, מוסר נפשו עבור כיבוד אב ואם. כאשר אביו ביקש ממנו 'וַיִּצְוֶה לִי צֵיד', אף על פי שהיה לו בגד מיוחד המגן עליו מחיות רעות (בגד חמודות של אדם הראשון), הניח הבגד אצל אמו והלך ליער, כי אמר, שבשביל מצוות אביו הוא מוכן לסכן את נפשו.

יוסף הוא היחיד מבני יעקב שגם כן סיכן עצמו עבור כיבוד אב ואם, כאשר אביו יעקב אמר לו "לָכֵה וְאֶשְׁלַחְךָ אֵלֵיהֶם", אף על פי שידע שאחיו שונאים אותו ועלולים לפגוע בו, אמר "הנני". למצוות האבא הוא מוכן לעשות הכל, וכאשר שמע מהאיש שהלכו דותינה, לא חזר הביתה, אלא המשיך לקיים רצון אביו.

צֶרֶה וַיְגוֹן אֶמְצָא... דַּלְתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ!

(תהלים קטז, ג'ו) - סיפור

מעשה ביהודי תושב ירושלים, שמצוקה גדולה התרגשה על ראשו: מול חנותו המוצלחת אשר בשוק 'מחנה יהודה' נפתחה חנות מתחרה, שהציעה ללקוחות את אותם מוצרים בדיוק, במחירים זולים יותר...

תקופה חלפה, והכנסותיו של בעל החנות הוותיקה ירדו פלאים. בתחילה חשב שיצליח לשרוד ולקוחותיו הוותיקים ישמרו לו אמונים, אולם עד מהרה הבין, כי מצבו רק יחמיר עם הזמן. משכך, עלה להתייעץ עם רבו, ממקובלי ירושלים. "אם לעצתי תשמע, עזוב את חנותך שבשוק, ולך לחפש חנות במקום אחר" אמר הרב. "אבל, רבי" התרגז האיש, "הלא בעל החנות החדשה - הוא אשר בא בגבולי, ומדוע עלי לעזוב את המקום"? "צודק אתה" הרגיעו הרב, "הוא בא בגבולך, ואתה וותיק ממנו. ובכל זאת, זכור כי הכל לטובה. שמע לעצתי ועשה כדברי".

למרות המרירות והתסכול ומתוך אמונת חכמים תמימה, סגר היהודי את חנותו אשר בשוק 'מחנה יהודה', ולאחר חודש פתח את חנותו מחדש בשכונת 'מאה שערים'.

בקומה שמעל החנות החדשה התגוררה קשישה. מהיום בו גילתה אותה קשישה את בעל החנות החדשה, הפכה אותו ליד ימינה, שלא ברצונו... בתחילה ריחם עליה וסיפק לה מעט מזון ללא תמורה, אך היא מצידה הפכה זאת לנוהל קבוע, ובנוסף אף נעזרה בו בכל ענייניה, תשלומיה וחשבונותיה. 'אם פרנסתי אינה כבעבר, לפחות אזכה לגמול כאן חסדים'... היה מהרהר בעל החנות בכל עת שנתבקש לסייע. אך באחד הימים פנתה הקשישה בבקשה שונה: "מבקשת אני לשוחח איתך בעניין מסוים". כשהתיישב בעל החנות בדירתה הקטנה, עייף ותשוש מן היום החולף, הפתיעה אותו הדיירת בסיפור מרתק: "לפני ימים ספורים קיבלתי ידיעה כי קרוב משפחתי היחיד, אשר התגורר מעבר לים, נפטר לבית עולמו והותיר לי ירושה בסך חמישה מיליוני דולרים. בנים אין לי, ואף לא בנות, ולי עצמי אין מה לעשות עם סכום כה גדול". הזקנה נשמה עמוקות והטילה את הפצצה: "הפכתי והפכתי בדבר, והגעתי למסקנה, כי אתה הוא האדם טוב-הלב ביותר שאני מכירה עלי-אדמות. כבן היית לי, ומעולם לא השבת את פניי ריקם. אני מעבירה לך בזאת את הירושה, ובקשתי הצנועה היא, שתתרום חלק ממנו לשיבה, כדי שיקימו חדר וילמדו בו תורה תמיד, לזכותי ולזכות נשמת".

אכן, לעיתים, זוכים אנו לראות בעינינו, כיצד הקשיים והמצוקות אינם אלא כסות דקיקה ונתיב לישועות ולנפלאות...

חז"ל דורשים מאתנו לברך על הרעה כשם שאנו מברכים על הטובה, ובגמרא מבואר כי הכוונה היא שעל האדם לקבל את הרעות בשמחה, כשם הוא מקבל את הטובות.

אך האדמו"ר רבי משה דוד מצ'ורטקוב זצ"ל דייק מפסוקי הכתוב בתהלים, את ההכנה הנדרשת לכך: פסוק אחד אומר (תהלים קט"ז, ג'): "כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבִשְׁם ה' אֶקְרָא", ובשני פסוקים אחרים נאמר (שם, ג-ד): "אֶפְפוּנֵי חֶבְלֵי מוֹת וּמִצָּרֵי שָׂאוֹל מִצְאוּנֵי, צֶרֶה וַיְגוֹן אֶמְצָא... וּבִשְׁם ה' אֶקְרָא, אָנֹכִי ה' מְלִטָה נַפְשִׁי". מדוע בפסוק העוסק בהודאה על הטובה - נסמכה ההודאה לישועה בפסוק אחד, ואילו בפסוקים העוסקים בברכה על הרעה, נחלק העניין לשני פסוקים -

"צֶרֶה וַיְגוֹן אֶמְצָא" בפסוק אחד, "וּבִשְׁם ה' אֶקְרָא" בפסוק שני? ללמדך, כי על ההודאה אפשר וצריך לברך מיד, בסמוך לקבלת הטובה, מכיוון שהלב מתרחב לאלתר משמחה והאושר מציף את הישות, אולם על הרעה אין לברך מיד. בעתות קבלת רעה, ר"ל, הלב נשבר ונקרע והכאב אופף ומציק. לא, אי אפשר לברך עתה. כך לא מברכים. ובכן, ממתנינים, מיישבים את הדעת, מרגיעים את הלב הדואב ומתנחמים כדבעי בחיזוק האמונה והביטחון שהכל מאתו, אך ורק לטובה. רק אז קמים ומברכים, כמצוות המשנה: "לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה".

[דרך עץ החיים]

על הניסים

פעם שאל יהודי את הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל: מדוע מודים אנו תמיד על הניסים, אחרי שאמרו בגמרא (שבת נ"ג): כמה גרוע אדם זה שנשתנו עליו סדרי בראשית? והשיב לו: במקום שצריך נס, ובדרך הטבע אי אפשר בלי זה - אדרבה מעלה גדולה היא שזכה להיות לו נס, אך במקום שאפשר עפ"י הטבע וכגון ההיא ששבת שהיה צריך להניק את בנו, הרי יכול היה להיות פשוט יותר שיקנה לו אוכל ויאכיל אותו, כפי שעושים הרבה.

והנה בברכת המזון כתב הרמ"א (ס' קפ"ז ס"ד) שאם לא אמר 'על הניסים' בברכת המזון, יאמר אחר כך בתוך הרחמן 'הרחמן הוא יעשה לנו נסים כמו שעש בימים ההם'.

ושאלו את הגר"ח איך תיקנו לבקש כן, והלא אין מבקשים על מעשה ניסים. והשיב בפשיטות כי הבקשה כאן היא על ניסים שבגאולה עם ביאת המשיח, ובוודאי יהיו, ולא על כגון זה אמרו שאין לבקש על נס.

[שיח חנוכה ופורים מהגר"ח קניבסקי]

"להודות ולהלל לשמך הגדול" מתוך שמחה

של מצוה - סיפור

פעם הגיע חיים עוזר גרודז'ניסקי זצ"ל לעיר קראקא, והוצרך לרכוש חליפה חדשה. פנה אל החייט וביקש כי יתפור לו חליפה, אך הלה סירב, באומרו כי עליו לסור לביתו להדלקת נר חנוכה. החליט רבי חיים עוזר להתעכב בבית החייט, עד אשר יסיים יתפנה למלאכתו. רבי חיים עוזר חזה בהתפעלות בחייט, שלא היה אלא יהודי פשוט, פושט את בגדי העבודה, רוחץ פניו וידי, לובש בגדי שבת, ופונה להדלקת הנרות בחדווה, כשעיניו נוצצות מאושר.

דקות ארוכות עמד החייט על יד השלהבות המרצדות, כשהוא שר ורוקד בכל רמ"ח איבריו. רק לאחר יותר ממחצית השעה הפסיק החייט מריקודיו, פשט את בגדי השבת וחזר לשולחן עבודתו...

התפעל רבי חיים עוזר זצ"ל, ואמר: אין כל פלא כי זכתה העיר קראקא לגדל תלמידי חכמים מופלגים, מגדולי הדורות האחרונים. אם חייט 'פשוט' מתרומם לאושר כזה מקיום דבר ה', ברור כי הדבר יתבטא בפרחים שגדלו בערוגה זו, בילדים תלמידי חכמים היוצאים מעיר זו! כי שמחה של מצוה מעבירה מסר ומותירה רושם בל יימחה בנפש הילדים!

[פניני פרשת השבוע]

“פי ה' אתו, וכל אשר הוא עשה ה' מצליח”

בְּיָדוֹ! (לט, ג) - סיפור

את הסיפור הבא סיפר הרב גואל אלקריף שליט"א, על שהתרחש בשכונה בה מתגורר: ברחוב באר מים חיים שבעיר בני ברק, מתגורר יהודי בדירה בקומה הראשונה ולצדו שכן נוסף, כששתי הדירות צמודות זה לזה.

יום אחד דפק היהודי על דלת שכנו כשבקשה לא שגרתית בפיו: 'ההורים שלי התבגרו, ואני לא רוצה להכניסם לבית אבות, מפני שהדבר יקשה עליהם מאוד. מאחר שדירתך צמודה לדירתי, חשבתי לקנות אותה ממך, וכך אוכל לשבור את הקיר שבין שתי הדירות ולחיות יחד אתם בבית אחד גדול'. השכן נדהם מן הבקשה המוזרה: 'אני מבין, אך איני מתכוון כלל למכור את דירתי'. 'הבט', אמר השכן. 'אני מוכן לשלם לך עליה מחיר גבוה ממחיר השוק. אם, נניח, הדירה שווה בשוק שניים וחצי מיליון שקלים, אתן לך שני מיליון ושבע מאות אלף שקלים. ריוח של מאתיים אלף שקלים!' עבור אדם שמחתן ילדים, סך של 200,000 שקלים ברגע אחד אינו דבר של מה בכך. לאחר זמן של מחשבה הסכים השכן למכור את דירתו. או אז אמר השכן הקונה: 'אינך צריך להיות בלחץ בקשר למועד פינוי הדירה. ההורים שלי צריכים למכור את הדירה שלהם, ולכן עומדים לרשותך שמונה חודשים בהם תוכל למצוא דירה חלופית בנחת'.

ואכן כך היה. היהודי מכר את הדירה לשכנו, והחל לחפש דירה אחרת. אך אז התחווה לו המציאות העגומה: אין בנמצא דירה כלבבו! הוא ובני משפחתו היו מושרשים היטב באזור, והוא לא רצה לעבור דירה לאזור אחר. בית הכנסת שבו הוא מתפלל עשרות שנים, תלמוד התורה של הבנים, בית הספר 'בית יעקב' של הבנות - הכל מוכר וידוע, ולא היה לו כל רצון להתחיל הכל מהתחלה. הוא פנה אל כל המתווכים ונבר בכל העיתונים בתקווה למצוא דירה מתאימה, אך ככל שהשקיע וטרח לחפש - העלה חרס בידו. עברו חודש ועוד חודש, אך טרם נמצאה דירה מתאימה באזור. היהודי רצה לבטל את החוזה, אך השכן הסביר לו באדיבות שהוריו כבר מכרו את דירתם, וכעת אין להם מקום לגור בו מלבד הדירה הזו... הזמן הוסיף וחלף, נותרו שבועיים ימים לפינוי הדירה, ואך הלה טרם מצא דירה אחרת! הוא היה שבור ורצוצ, ובמר ייאוש הלך לבית הכנסת 'סטרופקוב' הממוקם בקרבת מקום, והתפלל מקירות לבו: 'ריבוננו של עולם', התפלל בדמע, 'רציתי לעשות חסד עם יהודי, ותראה איך נתקעתי! אנא, רחם עלי והושיעני! לאחר שסיים את ספר התהלים, התפלל תפילת מנחה בכוונה גדולה, משל היתה זו תפילת נעילה.

והנה, כאשר יצא מבית הכנסת, צדה את עינו מודעה מאובקת שהיתה תלויה על עמוד חשמל. הוא התקרב וקרא: 'למכירה דירה ברחוב הרב כהנמן מס'...! בתחתית המודעה היו גזירים של מספר הטלפון שנועדו לתלישה, והוא תלש אחד מהם ושם בכיסו. מדובר היה בבניין הממוקם קרוב מאוד לכניסה לרחוב באר מים חיים. הוא הגיע לביתו ושלח את ידו אל הכיס, אך כאילו היה זה מעשה שטן - הפתק נעלם! הוא חיפש שוב ושוב בכל הכיסים, אך ללא הועיל. 'אין ברירה, אחזור לעמוד החשמל שליך בית הכנסת, ואתלוש שוב את המספר', אמר לעצמו. הוא חזר למקום, אך אז נוכח לראות כי המודעה נעלמה... 'איזה חסר מזל אני!' כעס על עצמו. 'אחרי שהתפללתי כזאת תפילה מעומק הלב, הקב"ה זמן לי את המודעה הזו, ובכסילותי איבדתי אותה!' ברוב ייאוש, החליט כי אין לו מה להפסיד.

הוא יעלה לבניין המדובר, יעבור דלת דלת וישאל האם יש בבניין דירה למכירה. הוא עלה לקומה הראשונה ודפק בדלת שנקרתה מולו. 'שלום וברכה, יש כאן דירה למכירה? לשמע השאלה, עמד בעל הבית כשעל פניו הבעת תדהמה מוחלטת. 'רבי יהודי, קרה משהו?' שאל היהודי באי נוחות 'הגד לי, השיב בעל הבית בהתרגשות. 'מאיפה באת בדיוק עכשיו? האם אתה נביא או מכשף?! מה התברר? זמן קצר קדם לכך מונה האיש לר"מ בישיבה בדרום הארץ, ובאותו יום הודיעה לו הנהלת הישיבה כי המינוי מותנה במעבר לדירה בקרבת הישיבה, זאת על אף שתחילת הזמן בישיבה הינה בעוד שבועיים בלבד, ולרשותו עומדים שבועיים ימים בלבד להיערכות למעבר משמעותי שכזה. 'ישבתי כעת לארוחת ערב עם רעייתי' סיפר בעל הבית, 'ואמרתי לה: 'בואי נמכור את הדירה! אשתי לא הבינה מה אני שח: 'איך נמכור אותה בתוך שבועיים? מכירת דירה אורכת זמן ארוך! ובדיוק כשסיימה לדבר - הופעת בדלת! היהודי ביקש לראות את הדירה, והנה הפלא ופלא: היתה זו בדיוק הדירה שחיפש! חוזה המכירה נחתם, ולאחר מספר ימים הוא כבר התגורר ביחד עם משפחתו בדירה החדשה. כעת נותרה לו עוד קושיה לפתור: לפני שהמוכר עזב לדרום הארץ, סיפר לו היהודי את הסיפור הפלאי עם המודעה שאבדה, ושאל היכן היתה הדירה המדוברת. 'אה, המודעה הזו? הפטיר המוכר בתנועת ביטול. 'זו מודעה ישנה! מדובר בדירה בקומה ד' שנמכרה לפני שנה' היהודי נדהם מההשגחה הפרטית לה זכה: 'אם לא הייתי מאבד הפתק הייתי מתקשר למספר הטלפון שהופיע במודעה ושומע תשובה 'זה כבר לא רלוונטי', ובזה היה תם הספור. מה עשה הקב"ה? סובב שהפתק ייבד, והלכתי בעצמי לבניין, ומצאתי דירה זו!

[שש באמרתך]

בברכת התורה

ברינה

דון

“לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן” (משלי טז, א)

לְעֵלְיוֹ נִשְׁמַח מו"ר אבי: יעקב בן רחל ורצוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף
מרטוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה
נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורגי' בן שמחה
רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה
שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן אחור אברהם: רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו
מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון
הגר בת אהרן והרטה: כתון בת חביבה: האובה (דייז) בת טובה
רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זרבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עלזיה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולט' בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קתן רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שרה
רחל בת נאורה: רות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושחנה בנת תורן יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
הדס הודיה בת פאולה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

סיפורי השגחה פריטים שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

עניין של צננ

רציתי לצאת לשיבה והדרך הייתה קשה לי מעט, לפתע עצר לידי רכב והנהג הציע לי טרמפ. הנהג הינו יהודי בעל לב שבור לחלוטין שפשט רגל. ממיליונו גדול הוא הפך לבעל חוב גדול. הוא שפך את ליבו וניסיתי לעודדו. במרחק כמה בניינים מהישיבה היה פקק גדול שלא זז. אמרתי לו שיתבונן ויראה כמה הקב"ה משגיח עליו עד כדי כך שכדי שיוכל להרחיב דיבור איתי מכיוון שהוא זקוק לכך, הקב"ה יצר פקק, על אף שאני יכול ללכת את הפקק הקטן הזה ברגל עד לשיבה, אבל מכיוון שהקב"ה עשה את זה כדי שנוכל לדבר אז אני לא יורד מהרכב וכך דיברנו כל צורכו.

הוא שמח מאוד והתעודד מכך שהקב"ה משגיח עליו, מכיוון שאדם שפושט רגל מרגיש לפעמים שהקב"ה כביכול לא אוהב אותו והסיר ממנו את ההשגחה, וכאן הוא ראה בחוש שהקב"ה משגיח עליו ואוהב אותו, וזה שהחליט לקחת לו את הממון זה לא אומר שהקב"ה הפסיק לאהוב אותו חלילה, כי אם חשבונות של הקב"ה כלפיו שאין אנו מבינים מה השיקולים של הבורא יתברך...

לפני שיצאתי מהרכב אמרתי לו: 'אני מאמין שיש לך ספק אם אני צודק או שהפקק היה סתם מקרה בעלמא... לכן תראה לך סימן שברגע שאצא מהרכב, הפקק ישתחרר, ואז תאמין שהקב"ה אוהב אותך ומשגיח עליך!!! הוא חיך חיוך של הסכמה ואכן ברגע שיצאתי מהרכב שלו הפקק השתחרר במידתי!!!'

הקב"ה משגיח על כל אחד ואחד מאתנו ואוהב אותנו כבן יחיד. מי ששם משקפיים שחורות רואה רק שחור, מי ששם עדשות צבעוניות רואה צבעים יפים, רק צריך לשים את המשקפיים הנכונות ולעבור את הקשיים עם חיוך...

בעל המעשה: מורינו הרב שליט"א

הפענוח לזכות את הרבים בסיוע של השגחה פריטים פוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס

פסק: 15326517922

או ל: o.y.wines@gmail.com

וכאדם אחר לגמרי, ונהפך ליהודי כשר, שמעיקר הדין אין לו חיים אחר אביו ואימו ומשפחתו הגויים.

ומעתה הלא דברים קל וחומר, ומה אם איש גוי גמור אשר בשר חמורים בשרם (יחזקאל כג כ) בא מקוה זה ומחפכו בטבילתו לאיש ישראל המובהק, ונוטע בו את טבעם ואופיים של עם סטלה ממלכת כהנים וגוי קדוש (שמות יט ו). - על אחת כמה וכמה שיוכל בנקל לתפוס איש יהודי הטובל בו, להפוך את לבבו ונפשו לטובה כדי לעשותו יותר "יהודי", להעלות ולרוממו שיהיה יהודי יותר טוב להוסיף קדושה על קדושתו וטוהרה על טוהרתו, לזכך את נשמתו ולקרבה אל יצודה ב"ה.

לפיכך משתדל אני בכל כוחותי שלא לוותר על סטלה נפלאה אדירה זו! ויש נוהגים בהכנה למצוה ללבוש בגדי שבת בעת הדלקת הנר, כדי להתעורר בחשיבות ערכה הנעלה של קדושת המצוה. ויש המרבים בתפילות ותשבחות בהכנה למצוה ליד הנרות לבקש ולהתחנן לפתיחת הלב המוח לעבודת המצוה הגדולה. וכן בנתינת הצדקה קודם המצוה כד"א (תהילים יג טו) "אני בצדק אֶתְּהוּ פִּנְיָךְ". והכלל בכל שכיוצא בזה הוא 'נראה נהרא ופשטיה', יברר כל אחד לפי נפשו ועניינו מה מעוררו בהכנה למצוה עם חיות [מיט אברעון] ושמחה. ועל כך אמר החכם מכל אדם בספר החכמה (משלי ב ד-ו): "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא, כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה".

שבת בעת הדלקת הנר, כדי להתעורר בחשיבות ערכה הנעלה של קדושת המצוה.

יש המרבים בתפילות ותשבחות בהכנה למצוה ליד הנרות לבקש ולהתחנן לפתיחת הלב המוח לעבודת המצוה הגדולה. וכן בנתינת הצדקה קודם המצוה כד"א (תהילים יג טו) "אני בצדק אֶתְּהוּ פִּנְיָךְ". והכלל בכל שכיוצא בזה הוא 'נראה נהרא ופשטיה', יברר כל אחד לפי נפשו ועניינו מה מעוררו בהכנה למצוה עם חיות [מיט אברעון] ושמחה. ועל כך אמר החכם מכל אדם בספר החכמה (משלי ב ד-ו): "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא, כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה".

שמוחה של מצוה

עיקר יסוד גדול באופן צורת קיום מצות 'הדלקת נר תנוכה' היא בעשייתה מתוך 'שמוחה של מצוה', שזו היא מהות פנימיות אמיתת קיום המצוה ולא שיתפוס את הנר כמי שכפאו שד, וימלמל ברכה יבשה, וידליק נרותיו כמו 'רובוט'...

כאשר הזדעק על כך הנביא בדבר ה' (ישעיה כט, ג): "ויאמר ד', יען כי נגש העם הזה בפניו ובשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממני, והתרי יראתם אתי מצנות אנשים קלפדה וגו'".

מן רבינו האר"י ז"ל היה מרבה ללמד ולהוהיר בענין נשגב זה וכן מבואר בכתביו (שער רוח הקודש, כוונת האפר) שכל התוכחה שבתורתנו הקדושה באה רק מחמת חסרון שמחה של מצוה בעבודת השם. וזה פירוש הפסוק (דברים כז מז) 'תחת אשר לא עבדת את השם אלוהיך בשמחה וטוב לבב מרוב כל - שאין הכוונה שלא עבדת את השם אלא אף שעבדת ויצאת ידי חובת השולחן ערוך... מכל מקום לא שמחת ונהנית בטוב לב בעבודת השם כפי שהתך שמח ונהנה בשפע הגשמי שמשפיע לך השי"ת. [וכבר הארכנו בענין זה בעזרה"י כיד ה' הטובה בספר מיוחד "טיב השמחה", עיין שם באורך]. עיקר נקודת 'שמוחה של מצוה' היא הסיפוק הפנימי, בהנאת הנפש והנשמה מתוך שהאדם מוקיר ומעריך מאוד את מצוותו, ומחבה בחיבות ובהנאת שמוחה של מצוה.

אספרה נא לפניכם בענין זה טיב עובדא אחת שקיבלתי מפי מחו' הרה"צ הישיש רבי ועלולוי איוונבאך זצ"ל מפה עיה"ק ת"ג, אשר ממנה ניקח לימוד מוסר נפלא על חשיבות 'שמוחה של מצוה'.

וכה סיפר:

לפני שנים רבות היו שני חברים קרובים, אוהבים וידידים נאמנים זה לזה, שעברו יחדיו חלק גדול בחייהם הצעירים המשותפים. הם למדו יחד בילדותם אצל אותו מלמד, וכן בימי הבחורות המשיכו גם כן יחדיו בלימודם בשוות, ואף לאחר מכן בשנות העמידה.

ונהג ברבות הימים נעשה אחד מהם לצדיק גדול, רבי מפורסם לחסידים רבים מגדולי תלמידי תלמידיהם של תלמידי הבעל שם טוב הקדוש ז"ע, ומקביריניו הדור. ויצא שמו לתהילה כנאון קדוש וצדיק גדול פועל ישועות בקרב הארץ, שרבים משכימים לפתחו ונושעים אצלו.

ואילו החבר השני נתמנה בתור רב באחת הערים אמנם היה אף הוא רב גאון ותלמיד חכם חשוב, אבל לא זכה למדרגות העצומות של חברו הרבי הקדוש. אותו חבר שנעשה לרב כשהגיע אליו השמועה מן הנוראות שמחולל תבוא מגדולי צדיקי הדור, והרבצת התורה שלו שגמול תלמידים וחסידים לאלפים התפלא מאוד על כך, ורצה להבין פשר דבר, מדוע לא זכה גם הוא להתרומם ולהתעלות כתבירו? הרי שניהם למדו יחדיו בשווא אצל אותם מלמדים, לשניהם היו כשרונות דומים ושניהם התמידו בתורה בחברותא בשווא. - וכיצד זה נעשה החבר רבי גדול בעל רוח הקודש ובעל מופת צדיק גזר והקב"ה מקיים (מ"ק טז): ואילו הוא לא זכה לכל זה? - כך היה מרבה לחשב ולתהות בדבר בינו לבין עצמו.

ונהג הגו' לו הרב רעיון כיצד יוכל להתחקות מקרוב אחר הנהגתו של הרב, בהיותו עוסק | הפשך בעבוד הבא <

כלומר, בעת שיצאו הכהנים החשמונאים הקדושים משרתי השם בעזו גבורת נפשם אל המלחמה כנגד מלכות יון הרשעה לא שיערו בנפשם שיתרחשו עמהם ניסים ונפלאות עצומים כאלה, רק חירפו נפשם במסירות נפש הגמור על קידוש השם.

והיינו 'אשר הערו לפנות נפשם', כעין שנאמר בתפילת הנח (שמואל א ג טו) "ואשפוך את נפשי לפני ה'". ופירוש תיבת 'הערו' היא מלשון לעדות ולשפוך, שהערו ושפכו נפשם למות.

וביאר המסכן בזה כי לפי המבואר במדרשים ובוסיפון וכתובי קורות מלחמת החשמונאים לא היה במלחמתם שום סיכוי ואפשרות טבעית להדוף ולנצח מלחמה כבדה כזו. כי היוונים עלו ובאו כנגדם בהמוניהם רבי רבבות אנשי צבא חמורים במיטב כל זייג, רוכבי פרשים ופילים אימתניים שלא יתכן כלל לקומץ קטן של בודדים לצאת לקשרי המלחמה כנגד צבא אדיר כזה.

לפיכך כל עצם יציאתם אל המלחמה לא היתה עם שום 'הכנת צבאית' מסודרת כיצד לנצח ולהביס את מלכות יון האדירה, רק חזרו עזו נפשם ללחום מלחמה ה' צבאות על מנת ליהרג על קידוש השם! וכוונת תיבות הללו כפשוטם ממש, 'אשר הערו למות נפשם', כאשר לא היה שייך בשום אופן בדרך טבעית לנצח מלחמה כזו. ומהאי טעמא גופא היו רוב בני ישראל סבורים שאין לצאת להילחם עם היוונים מחמת שהיא מלחמה אבודה מראש, והרי זה כמאבד עצמו לדעת.

אך החשמונאים ידעו שבעת קשה כזאת של דורו של שמה, עלינו לצאת במסירות נפש, להשליך נפשנו מנגד, כדי להילחם את מלחמה ה' בגיבורים. וכבר העלה מר"ן רבינו הכסף משנה (הל יסדו התורה פ"ה ה"ד) שמי שמוחק כעדיק וחסידי בודאי שרי ליה למסור נפשו על כל מצוות התורה. וז"ל הרב הכסף שם: "אם הוא אדם גדול וחסידי ירא שמים ורואה שהדור פרוץ בכך, רשאי לקדש את השם ולמסור עצמו אפילו על מצוה קלה כדי שיראו העם ולמדו ליראה את השם ולאהבו בכל לבם" עכ"ל הוהב.

ועל כך מבקשים אנו מלפני ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתהא השובה ומקבלת וימרה לפניך מצות הדלקת נר תנוכה, כאלו כונתי כל הפגנות שפגנו הכהנים משרתי השם בעת אשר הערו לפנות נפשם בשביל כבוד שמך הגדול הגבור והנורא. - דהיינו גופא מה שכווננו הכהנים כשהערו למות נפשם, שיהא הכל 'שביל כבוד שמך הגדול, ואין להם בלבבם ובנפשם כי אם כוונה זו בלבד, שהיא כוללת את כל הכוונות, להרבות כבוד שמך.

ועתה בשעה גדולה זו של מצות הדלקת נרות תנוכה מתעלה איש ישראל למדרגה נשגבה מאוד, עד שיוכל אף איש פשוט לכוון באותה כוונה של מסירות נפש 'אשר הערו למות נפשם בשביל כבוד שמך הגדול! [הגם שבשאר ימות השנה לאו כל מוחא סביל דא כנדע]. - כי החשמונאים הצדיקים הכינו ופעלו זאת לדורות עולם, ואחר שכבשו הם והכינו את הדרך לדרגה זו, שוב יכול כל המתדבק בהם ליכות גם כן להתקרב לכל הפחות בנגיעה במידתם להעלות ולרומם את עצמו לדרגה הנשגבה של תפילה נוראה כזו שתהא מצוותו חשונה ומקובלת "כאלו כונתי כל הפגנות שפגנו הכהנים משרתי השם"!

ללמדך עד היכן מגעת מצות הדלקת נר תנוכה: [מתוך 'טיב המעידים - ועריכה מחדשת], תפילות ומסירות התנוכה פירוש לשם יחיד] -> <->

הכנה למצוה

יחפש לו אדם דרכים ישרים ומעשים טובים ונוכנים, שעל ידם יכין עצמו כראוי אל המצוה להתעוררות לב והשתוקקות חיבור איתן במצוה היקרה של הדלקת הנרות.

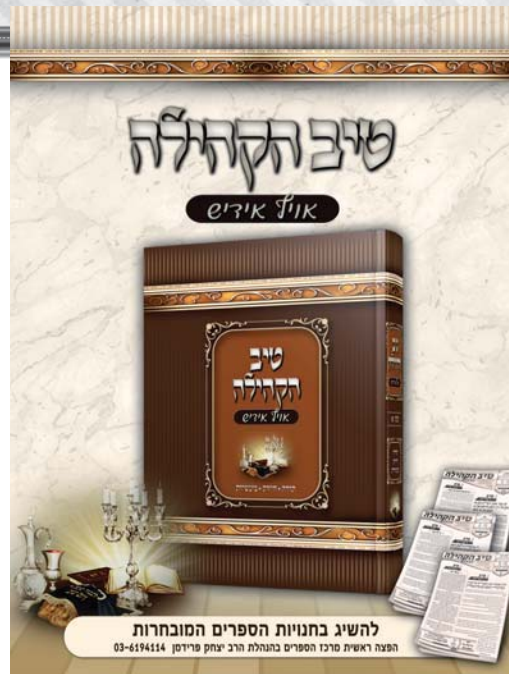
יש הנוהגים לטבול במקוה קודם הדלקת נר תנוכה לטהרת לב ונפש, כדי להאיר ולזכך את הנשמה לקיום המצוה ברגש וחיות יתירה.

ומעשה ברבה הגדול של ירושלים עיר"ק, מרא דארעא דישיראל, מרן הגאב"ד רבי יוסף חיים זוננפעלד זצוק"ל, שהיה מנהגו ללכת בתדירות לטבול במקוה טוהר, ולא נמנע ממנהג זה גם כשהמים היו צוננים וקרים מאוד, ואף שלא היה זה דבר קל עבורו, מכל מקום על המקוה לא וויתר. וכדרכו בקודש להתעצם בגבורה ועזו בכל דבר 'לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם', היה מתגבר כארי בהשכמת הבורק לטבילת המקוה בקור הגדול!

[כנודע ממרן הבעש"ט ה"ק זיעועכ"י ותלמידיו, גודל סגולת תיקון העצום שבטבילת מקוה קרה צוננת כמ"ש שאף כי אין לנהוג בסיופיים בזמנינו, סיוף זה יש בו צרי ומרפא נפלא לגוף נפש ונשמה].

בהזדמנות אחת נשאל הגר"ח מדוע מקפיד הוא כל כך, ועורה ומתייעץ קשות בענין הליכות אל המקוה וטבילתו במים הקרים והצוננים?

פתח רבי יוסף חיים את פיו בחכמה, ואמר, הדבר פשוט! כאשר מתבוננים בכוחו האדיר של מקוה זה דגן, הלא רואים אנו שהוא יכול לקחת אפילו גוי גמור ולהפוך אותו לאיש יהודי! שהרי הגוי החפץ להתגייר עליו לטבול טבילת מצוה במקוה, שעל ידה נוצרה יצירת בריה חדשה 'לקטן שגודל' (יבמות סב, ג)

להשיג בחנויות הספרים המוכרות... הפצה ראשית מרכז הספרים בהנחלת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

רוחה הוא לפניו אדם זקן אשר איננו פוחד כלל מן החיות המסוכנות השורצות ביער. התפלא המלך בכדים, הרי בחשכת לילה נוהגים חיות הטורף לצאת בחיפושם אחר מזונם כד"א (תהילים קה, כ-כא):

אלכסנדר מוקדון ידוע היה כחוקר גדול, שאהב לדעת ולהבין כל דבר, במסעותיו הרבים על פני תבל היה נהנה תמיד לגלות חידושים מרהיבי עין והפתעות. - סקרנותו הגדולה נדלקה, והוא החליט לברר על נכון פשר דבר.

נכנס אפוא המלך שהיה נראה ככפרי פשוט לביתו/צריפו של היהודי, בירכו לשלום וביקש לשוחח עימו, במהלך שיחתם שאלו המלך והקרו מדוע מתגורר הוא כאן ביער השומם ולא בעיר הקרובה ביחד עם כולם? אך היהודי התחמק ולא נתן תשובה הולמת לשאלותיו.

כשראה היהודי חזקן שאין ברידה לפניו, הוא נאלץ לגלות את סודו. - אדוני המלך! פתח הזקן וגילה את סגור ליבו, אנו היהודים יודעים בבירור שכל עסקי העולם הזה אינם עיקר החיים (לא"ז) דאך אלץ הבל הבלים אין עוד מלבדו! אלא כל תכלית חיינו בעולם הזה אינם רק כפרוודו אל הטורקלין, בהכנה לעולם עליון גבוה ונעלה ביותר. לפיכך על האדם להתקין עצמו כפרוודו כדי שיכנס לטורקלין (אבות ה, טו), ויבוא כראוי לעולם העליון לאחר מאה ועשרים שנה.

והנה בהיותו ביער הגדולה היו לי שם הרבה בלבלים וטרדות חיי עולם הזה אשר הקשו עלי מאוד להתרכז בתפקיד העיקרי של חיי בעולם ומכיוון שהרגשתי שקשה עלי להכין שם את עצמי כראוי אל העולם העליון. וערכתי את חשבון נפשי שהלא השנים חולפות ועוברות וכבר אדם זקן אני ולא אחיה כאן לעולם...

לפיכך החלטתי לעזוב את כל הבלי העולם ועברתי לגור כאן ביער, במנוחת הדעת ובמנוחת הנפש, החיות המשוטטות בחוץ אינם מפריעים ואינם מפחידים את היהודי המאמין! וכאן ביכולתי להתכונן היטב אל העולם הבא שעתיד אני לבוא שם בבוא היום.

דברי הזקן היהודי הוטבו מאוד בעיני המלך, כשראהו יושב לו בהתבודדות עם בוראו באמונה וביטחון שלמים כך באמצע היער בלא שום פחד ומורא מן החיות הטורפות. - וכל זאת כדי להתנתק מן התשוקה ולהכין עצמו לעולם שכולו טוב. הבין המלך שכנראה אדם גדול הוא, ופנה אליו ואמר: שמע נא ידידי היקר, דבריך נעמו לי מאוד, וברצוני להזמין 'הזמנת כבוד' לארמון המלוכה שם יש לי עושר רב, חפצים נדירים רבים שאין כמותם בכל העולם ועוד הרבה דברים נפלאים שצברתי מכל מסעותי בעולם. אכבדך בזה בביקור נעים בארמוני, ושם אעניק לך כמובן מכל מה שתשאלך נפשך!

ענה לו היהודי, אדוני המלך! אנה במטותא המתנה החשובה ביותר שהתן יכול להעניק לי עתה היא שלא תבזבזו כאן את זמני לריק בדברים מיותרים על ענייני עולם הזה... ותניחני לנפשי ליהנות מכל רגע שיכולו אני להתעסוק כאן בכל לבי ונפשי בתורה ועבודה: כאן טוב לי, כאן חש אני כמו 'גן עדן קטן', כענין שאמרו (ברכות ז, ז) "עולמך תראה בחיך"!

כיוצא בדבר הוא בענין הנמשל, בגדל חשיבות אותה שעה גדולה שאנו זוכים לישב בצל סדר עליון של נרות הנוכה הקדושים המאירים וזורחים מחביון 'אור הגנוז המופלא ולחוש באותה עת מעין 'גן עדן' עלי אדמות, בשירות ותשבחות לקל חי, ובשמחה של מצות, בשעת הרחמים ועת הרצון הגדולה.

ועל שיכוצא זה שנינו במשנת פרקי אבות (ד, ז): "יפה שעה אחת בתשובה וטובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של קודרת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה".

אלעכשינו תנוכה

אותי השם יתברך לעשות בעולמי הרי מתמלא לבי שמחה עצומה בדבר. - יתכן שמבחינת המעשים ההיצוניים אין הבדל גדול בינינו, שנינו עושים בערך את אותם המעשים. אבל במבחן איכות פנימיות ממות אלו המעשים והסיפוק והרצון והשמחה שבעשיית המצוה יש הבדל גדול מאוד! וממילא גם התוצאות שונות, שכן עיקר תוצאת השפעת מעשי התורה והמצוות שאנו עושים לעילא ולתתא תלויה מאוד באיכותם הפנימית, כי אחר כוונת הלב הן הן הדברים (ברכות טו:). ובעיקר תלוי הדבר בלב במידת החשק והשמחה והרצון שהאדם פועל ועושה בתורה ובמצוות ועבודת השם יתברך, כי 'ר'המנא ליבא בעי! (סנהדרין קו:).

על דרך שכתב מוה"ר רבי חיים ויטאל זצוק"ל ב"שער הכוונות" (תחילת הספר), שמון האר"י הקדוש אמר על עצמו, שזכה לכל מדרגותיו מחמת שעשה כל מצוה בשמחה גדולה עד מאוד!

גודל ערך יקרת זמן הישיבה אצל נרות תנוכה

ידוע ומפורסם בספרים הקדושים גדול יקרת ערך 'מחצית השעה' שיושבים ישראל קדושים אצל נרות התנוכה שהיא 'ע'ת רצון גדול ומסוגל לפעול גדולות ונצורות לעילא ולתתא.

להבנת הענין נוכל להמשיל זאת על פי טיב מעשה אחד, שמספרים על המלך המפורסם אלכסנדר מוקדון.

פעם יצא המלך למסע ציד ביער ענק רחוק ממקום יישוב כדרך המלכים בימים ההם, שהיו מתענגים ממסעות הציד בעומק מעבה היער, שם בינות לעצים היו נהנים לרוץ אחר חיות טרף יקרות ונדירות ולצוד אותם.

התחפש לו אפוא המלך כאדם כפרי פשוט כדי שלא יכירוהו, ובליווי קפדני של כמה שומרי ראש נכנס אל תוככי היער למסע תענוגותיו. והנה בעודו מתהלך ומשוטט בין עצי הפרא מצא שם המלך להפתעתו איש יהודי זקן ושבע ימים שעזב את כל החיים התוססים שבעיר הגדולה, ובנה לעצמו צריף קטן באמצע היער, ושם איווה למושב לו להתגורר שם בלחודו...

ליד ביתו/צריפו של האיש פיכו להם בצפץ מים חיים במעיין הנובע שם וכן גדל לו הזקן אילן נאה שהתברך בתפוחי היער, ושם בחקל תפוחין קדישתי חי את חיי השקטים והנעימים כשהוא ניוון מן התפוחים ושוחה לרוויה מן המעיין.

כראות המלך אלכסנדר מוקדון את כל זאת התפעל מאוד, הנה

יתן להנציח את העלון לשמחות, לזכרה והצלחה או ליאריצייט

לקבלת העלון כבייל (דוא"ל) נא לשלוח לבייל המצוי"ב | התורמים להפצת העלון | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

Table with 10 columns: Name, Address, Phone, Email, Website, etc. for various organizations and individuals.

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון כבייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

בחנוכה יש לכלות את הרגילות של הטבע

אנו אומרים ב'על הנסים': "מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים". דרך העולם לחשוב, שכאשר הגבורים והרבים מנצחים את החלשים והמעטים – אין זה נס, אלא טבעו ומנהגו של עולם, ורק כאשר החלשים והמעטים גוברים על הגבורים והרבים – זהו נס.

ומה האמת? "כל דברינו ומקרניו – כולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם". אין שום הבדל בין טבע לנס – הכל הוא נס, הכל הוא מכח הנהגתו של הקב"ה, והרי הקב"ה הוא כל יכול ואין לגביו שום הבדל בין טבע לנס. וכמו המעשה של רבי חנינא בן דוסא, שאין שום הבדל בין שמן לחומץ, שכן "מי שאמר לשמן וידלק, הוא יאמר לחומץ וידלק".

וכך הוא בדרכי המלחמה: הקב"ה הוא "בעל מלחמות", הוא העושה את המלחמות והוא הקובע מי ינצח בהן ומי יובס. לקב"ה אין שום הבדל בין גבורים לחלשים ובין רבים למעטים, מי שאמר לגבורים ולרבים לנצח – הוא יאמר לחלשים ולמעטים לנצח. וכך היה בכלחמתם של החשמונאים ביונים, שבה "מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים".

אולם אף ש"כל דברינו ומקרניו – כולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם", מכל מקום קשה לאדם לחיות את האמת הזו, שכן טבע האדם שלא להתפעל מדבר שהוא מורגל בו וקשה לו לראות את הנס שבתוך הטבע.

בחנוכה תפקידנו לשנות את ההרגל הזה, לעקור מתוכינו את תכונת הרגילות ולדעת להתפעל גם מהנהגה של טבע – בדיוק כפי שמתפעלים מהנהגה של נס.

הזמן הראוי להדלק נרות חנוכה הוא "עד שתכלה רגל מן השוק". יש בזה רמז לעניינו: 'רגל' מלשון 'הרגל' – לומר לך, תכלה ותסלק את ההרגלים שאתה מורגל בהם ותגיע להכרה שאין הבדל בין טבע לנס, אלא הכל הוא נס! זהו היסוד של חנוכה, ואת היסוד הזה עלינו להשריש בנו!

הקב"ה מנהיג אותנו בהנהגה ניסית בכל רגע ורגע. גם מה שנראה לנו כטבע – זהו נס. אין שום הבדל בין חולה אנוש שניצל ממותה לחיים לבין מי שנוטל כדור פשוט להרגעת כאב; כשם שהניצל ממותה לחיים הוא נס, כך גם כדור שמפגי כאב הוא נס! הכל ביד ה' והוא כל יכול, וברצותו הוא יכול לרפא את המחלה הקשה ביותר על ידי כדור להרגעת כאב... לקב"ה אין מגבלות, לא ברפואה, לא בפרנסה, ולא בשום דבר אחר!

בי'על הנסים' מופיעה חמש פעמים המלה 'יד': "מסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך". אומר רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל שהדבר נרמז בפרש מקץ הנקראת בחנוכה: "ותרב משאת בנימין ממשאת כלם חמש ידות". 'חמש ידות' – לרמוז לנו שידיו של הקב"ה הן ללא גבולות והוא יכול להושיע כל אדם מצרתו, בכל מצב שיהיה, גם אם זה נוגד את דרכי הטבע.

וזהו 'נס חנוכה' – "מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים", קבוצה קטנה של צדיקים ועוסקי תורתך גברו על המעצמה הגדולה בעולם. האמונה התמימה, שעם ישראל מאמין בלב שלם במילים הקדושות "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", והידיעה שבהן טמונה תמצית היותנו, היא זו שעומדת לנו במשך שנות הגלות כש"ארכה השעה"... עד אשר "קיים לנו רועה שבעה", והשגחת ה' תהיה גלויה ומאירה באור נצח.

(נעימות יאמרו, מאוצר דרשותיו של הרב ברוך רוזנבלום שליט"א)

וישליכו אתו הברה והבור רק אין בו מים (לו, כד)

הברה כתיב חסר ו' והבור כתיב מלא וי"ל ע"פ הגמ' (שבת כ"ב) מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, ואיתא בס' הישר שכשיוסף נפל שם ברחו הנחשים והעקרבים לתוך קירות הבור, ובה א"ש דבתחלה כתיב וישליכו אתו הברה חסר בשביל שהיו בו נחשים ועקרבים נמצא שהיה בור חסר שלא היה כולו בור, אבל אח"כ כשנפל שם הרי ברחו הנחשים והעקרבים נמצא יוסף נפל על קרקע הבור וא"כ היה בור מלא, ולכן כתיב בכל הפרשה בור מלא, וגם כשראונו אמר להם השליכו אותו אל הבור כתיב מלא בשביל שהוא רצה שיזרקו לתוך בור מלא ולא לתוך בור שיש בו נחשים ועקרבים. (טעמא דקרא)

ויבא הביתה לעשות מלאכתו (לט, יא) וברש"י: "לעשות מלאכתו: רב ושמואל חד אמר מלאכתו ממש וחד אמר לעשות צרכיו עמה, אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו". עכ"ל. ובגמרא יומא ל"ה: "רשע אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה? אם אמר נאה הייתי וטרוד ביצרי הייתי, אומרים לו: כלום נאה הייתי מיוסף?...!"

שאל הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי זצ"ל, יבוא אחד ויטען, אם אבא היה בא אלי גם אני לא הייתי חוטא... מה הראיה מיוסף?... הוא כן יכל להיכשל, רק אבא שלו בא אליו, אלי אבא לא בא... זה לא קושיה עצומה!... אמר רבי ברוך מרדכי, וכי אבא בא סתם לכל אחד? מי שחי כל החיים עם אבא, מה אבא היה עושה כעת, מה אבא רוצה שאני אעשה... מה אבא היה אומר לעשות, אם כל הזמן אני רוצה להיות כמו אבא, אז אם מגיע זמן של "מן המיצר" אבא מגיע אלי, ו"ענני במרחב"... אבל אם כל הזמן אתה עושה מה שאתה רוצה, למה שאבא יבוא אליך? תשכח מזה. הוא לא יגיע אליך... יוסף חי כל הזמן עם יעקב. זה משהו אחר... (הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיסקובסקי שליט"א, ארחות חיים)

ויבא אליהם יוסף בבקר וירא אתם והנם זעפים (מו, ו)

יש כאן הערה נפלאה, דהנה יוסף נמצא בבית הסוהר, והוא רואה ב' גוים זועפים, והוא ניגש אליהם ושואל בשלומם "מדוע פניכם רעים היום", ולכאורה מדוע יוסף בכלל מתייחס אליהם, ומה לו לבי' הגוים הללו. אכן יוסף הצדיק היה כולו מלא הטבה לזולת, ולא היה יכול לראות אנשים עצובים ולא לפנות אליהם, ולדרוש בשלומם, ובאמת בסוף יצא שכל הישועה של עם ישראל וכל הגאולה התגלגלה בזכות המעשה הזה. ומרן החפץ חיים זצוק"ל מעורר ללמוד מכאן את הכח של מילה טובה לשני, שאין שיעור למה שזה יכול לפעול, ולמה ששייך לזכות עבור זה.

אתה מגיע הביתה ואשתך עם פרצוף חמוץ כי נשרפה לה העוגה – זה ודאי שתשאל אותה – "מדוע פניך רעים היום" – זו תחילת הישועה של כל בן אדם – לא רק בבית אלא גם ברחוב! – כמה אנשים מסתובבים עם פרצוף חמוץ?! כמה אנשים בעולם יש שלא מתעניינים בהם כלל?? – אומרת התורה: הכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב; האם אתם יודעים מה אתם עושים לעובד תברואה של העיריה, שבא בבוקר לרוקן את פחי האשפה, ואתם שואלים לשלומו?! – עשיתם לו את היום!!!! – כל זה נפקא מיניה עבורנו, כיצד להתנהג עם הזולת!

מצוה בשלמות – מלאך מושלם!

היה זה באחת השנים, בימי החנוכה, כאשר הגיע הצדיק רבי משה לייב מסאסוב לביקור בעיר 'ברוד'. בהגיעו אל העיר – הופיע לפניו בבחילות אחד מגבירי ברוד, בנו של רבי נחום פרנס, וביקש כי יעתיר עבורו בתו שנפלה למשכב לפתע, וחיה מוטלים בסכנה. כמוכן, הגביר אף הניח על השולחן סכום נאה של כסף כ'פדיון נפש'. אולם הצדיק סירב לקחת את הכסף. "אינני רוצה כסף, אלא את החנוכה שקיבלת בירושה מאביך, רבי נחום פרנס!" הבהיר הצדיק לגביר המופתע, שלא היסס לרגע: חייה של בתו יקרים היו לו מכל חפץ שהוא, ועל כן מיהר אל ביתו, הביא את החנוכה והניחה לפני הצדיק, שבירך את הבת ברפואה שלמה. למותר לציין, כי ברכתו של הצדיק התקיימה, ולא חלפו אלא שעות ספורות עד שהבת קמה ממיטת חוליה וחזרה לעמוד על רגליה כאחד האדם. באותו הלילה, בירך רבי משה לייב על החנוכה שקיבל מהגביר, בייחודים ובכוונות נסתרות, יותר מאשר בשאר כל הלילות. הוא העדיף את החנוכה הזו, על אף שהיתה לו חנוכה אחרת בה רגיל היה להדליק את נרות החנוכה, חנוכה אותה קיבל מרבו – רבי שמעלקה מניקלשבורג. לאחר שסיים להדליק את הנרות – פתח הצדיק וביקש לספר סיפור. הס השתרר בחדר, ורבי משה לייב הפנה את אצבעו אל עבר אחד העומדים סביבו – חסיד בשם רבי יחיאל צורף, ובפנותו אליו החל מספר: הסיפור, הינו אודות סבך, שגם הוא נקרא בשם ר' יחיאל, והוא היה מחסידיו של הרבי רבי זושא. מנהגו של רבי זושא היה להעניק מפעם לפעם לחסידיו מטבעות כסף כסגולה, אולם בעוד שאר החסידים נוהגים למכור את המטבעות הללו – סבך לא נהג כך: הוא אסף כמות יפה של מטבעות שכאלו, אותן התיך, ומהן הכין חנוכה יפה לעצמו. כמוכן, חנוכה זו היתה חביבה עליו במיוחד. דא עקא, שכאשר הגיעה השעה בה היה על סבך להשיא את בתו, לא היה לו די ממון להוצאות החתונה. בלית ברירה, הוא פנה אל רבי נחום פרנס, וביקש ממנו הלוואה, אותה הבטיח להחזיר לשיעורין. אולם ר' נחום, נענה ואמר: "הלא כמוני כמוך יודעים, כי בדיוק כפי שאין לך כעת לשלם, כך גם לא יהיה לך מאוחר יותר... אלא מה? אתה זקוק לכסף? ובכן, יש לי עצה בעבורך: הלא יש לך חנוכה יפה שיצקת ממטבעות הכסף של רבי זושא! תן לי את החנוכה הזו, ואני אתן לך תמורתה את כל הוצאות החתונה עד לפרוטה האחרונה!". לשמע ההצעה, לא ידע סבך את נפשו... הוא מאד לא רצה להפרד מהחנוכה היפה שלו, אולם מאידך, כלום היתה לו ברירה? הלא בתו הגיעה לפרקו, ואם לא ישיג את הסכום הדרוש – היא תשב בביתו עד שילבין ראשה! בצד לו, נאלץ סבך לקבל את ההצעה בלב כבד: הוא מסר את החנוכה לר' נחום, ובתמורה – קיבל את הכסף, ששימש אותו אכן בכדי להשיא את בתו בכבוד. חלפו שנים, והמעשה כבר נשכח מלב. אולם כאשר הגיע ר' נחום לעולם האמת ועמד לפני בית דין של מעלה – נפסק דינו לגן עדן, בשל מעשי הצדקה שעשה בחיי חיותו, ובפרט בזכות מצוה מיוחדת זו של 'הכנסת כלה' שקיים. לפיכך, מסרו לר' נחום מלאך שיוביל אותו לגן עדן, אולם התברר – כי המלאך היה עיוור... הוא אמנם רצה להוביל את ר' נחום לגן עדן, אך לא היה לו מושג היכן נמצא גן עדן! במשך שנים רבות, מאז פטירתו של ר' נחום ועד עתה, המלאך ממשיך להוליך אותו לגן עדן – אך אינו מוצא את הדרך... כך סיפר הצדיק רבי משה לייב, והמשיך להפנות את דבריו אל ר' יחיאל צורף: "אני, ידעתי את אשר נעשה, וגם ידעתי את הסיבה לכך שהמלאך עיוור... הוא עיוור – משום שר' נחום עבר על איסור של 'לא תחמוד': הוא חמד את החנוכה של סבך, ר' יחיאל צורף! מאחר והוא חטא ב'חמדת העין' – היתה המצוה שקיים פגומה, וכמוה גם המלאך שנברא באמצעותה, שכן המלאך יכול להיות שלם – רק כאשר הוא נברא על ידי מצוה שלמה! "ובכן, מה היה ביכולתי לעשות? פשוט מאד... דאגתי שבנו של ר' נחום יחזיר לי את החנוכה, וכעת אני מוסר אותה לך במתנה גמורה... בכך – תוקן החטא, והמלאך כבר קיבל בחזרה את מאור עיניו, והנה אני רואה את ר' נחום פרנס כשהוא כבר יושב במקומו בגן עדן!" סיים הצדיק את דבריו... הרי לנו, כי כאשר המצוה נעשית בשלמות – גם המלאך שנברא על ידה הינו שלם, בעוד כאשר המצוה פגומה חלילה – נברא על ידה מלאך פגום ובעל מום.

(למלך מאשוחו של הרב מרדכי פרידלנדר ז"ל)

פינת ההלכה

האם להדליק נר חנוכה מיד בזמן או לחכות לאישה שתחזור?

שאלה: האם להדליק נר חנוכה מיד בזמן או לחכות לאישה שתחזור? **תשובה:** פעם אחת איחרה אשתו של רבי נחומקה מהורדנא לשוב לביתה, ומחמת זה התאחר רבי נחומקה להדליק נרות חנוכה, ושאלו תלמידיו החפץ חיים מדוע התעכב מלהדליק, ענהו רבי נחומקה שהנה מי שאין ידו משגת לקנות נר חנוכה ונר שבת, יקנה נר שבת מפני שלום בית (שו"ע או"ח תרעה א) והלא ק"ו ומה במקום ביטול הדלקת נרות חנוכה אמרינן נר שבת עדיף משום שלום בית (שבת כג, ב), אני שלא אבטל הדלקת נרות חנוכה, ודאי שכדאי לאחר ההדלקה משום שלום בית. ואומנם קיבלתי ממורי ורבי מרן הגרי"ש אלישיב שהנהגת רבי נחומקה היתה דווקא בחו"ל שמדליקים בפנים ולכן יש לחשב חשבונות של שלום בית, משא"כ בא"י שמדליקים בחוץ, שההדלקה בזמן קודם שתכלה רגל מן השוק היא מעיקר הדין, ושיש בזה שאלה של עצם המצוה, לכן אין להמתין משום שלום בית (הגאב"ד הגאון הגדול רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א, פניני חנוכה קעב-קעג).

חידה שבועית

אנא ענה את דינה לקנות בקונדיטוריה ee סופאניות: לאנא, לאנא, דינה וליפה אחיה ואחיותיה. דינה בצמח בצמחה של דיאטה ולכן היא אחרה חנה סופאניות גדולות וסופאניות אחת מצומקת-שמירה. כשהיא דינה הביתה הוציאה את משקל המלון הבית וקלה את הסופאניות. הסתבר לה משקלן הממוצע של חנה הסופאניות הגדולות היה 80 גרם ליחידה ולאחר הוספת הסופאניות השישית הקטנה, ירד המשקל הממוצע ל-73 גרם. כמה שקלה הסופאניות ה'דיאטטית'?

תשובה לחידה פר"ש: לשניהם מחילים על עונותיהם. תשובה לחידה השבועית: שנים הדליקו בחנוכה אחת, עד שלוש זה ניכר ושרי מעבר לכך אסור כי זה נראה שמדליק שמונה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת הרה"ג רבי בן ציון קוק לאירוסיה הבת
משפחת יואל בלומנטל לאירוסיה הבת
משפחת יואל לנשוואי הבת
משפחת זיו לנשוואי הבן
משפחת יואל לנשוואי הבת
משפחת זיו לנשוואי הבן
משפחת אנגל-איצקוביץ-כץ-קליין להולדת הבת הנכדה הנינה בת נינה
מרכז העיר: משפחת חיים לוי להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
משפחות קנטור – סלומון לנשוואי הבת הנכדה
משפחת הרב אהרן לבל לאירוסיה הבת
משפחות שמעון כהן להכנס הבן לעול תורה ומצוות
משפחות פיגנבאום – לביא להולדת הבן הנכד

לתושבי פתח תקוה ברכת חנוכה שמח
 הנהלת היחידה לתרבות חרדית

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פרשת וישב-חנוכה

השגחה פרטית

וגמליהם נושאים נכאת צורי ולוט

רש"י ד"ה וגמליהם נושאים וגוי. כותב למה פרסם הכתוב את משאם של אורחת הישמעאלים (שקנו את יוסף לעבד), להודיע מתן שכרן של צדיקים, שאין דרכן של ערביים לשאת אלא נפט ועטרן שריתן רע, ולזה נזדמנו בשמים, שלא יוזק מריח רע:

אנו רואים שיוסף נגזר עליו על שאמר על אחיו שמזלזלים בבני השפחות (בני בלהה וזילפה) לקרותם עבדים נגנש להימכר לעבד אבל שיריח ריח רע דבר זה לא נגזר עליו וממלא לא יגרם לו דבר כזה שיריח ריח רע של נפט, כיון שמה שנגזר על האדם יקבל, מה שלא נגזר לא יענש, הכל בהשגחה פרטית.

הרמב"ם כותב שאחד מיי"ג עיקרים הוא שהקב"ה מצוי ומשגיח והוא מדבר בעובדה הישגחה פרטית של הקב"ה על הכל. ומדויקת הלשון של הי"ג עיקרים "שהקב"ה נמצא ומשגיח". ר"ל: יש בורא עולם, והוא נמצא תמיד, וגם משגיח על העולם באופן קבוע. וכל הדברים כולם, מאורעות הזמן, בכל מכל כל, מכוונים בהשגחה פרטית מלמעלה.

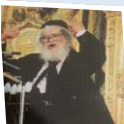
כתב רבנו אשר בס' "אורחות חיים" (אות כו) בזה"ל: "לבטוח בה' בכל לבבך ולהאמין בהשגחתו הפרטית, ובזה תקיים בלבבך הייחוד השלם בהאמין בו כי ענינו משוטטות בכל הארץ וענינו על כל דרכי איש ובוחן לב וחוקר כליות.

בספר "שומר אמונים" ח"ב (השגחה פרטית סימן טז). ציין דוגמאות אחדות מן החיים להבהרת יתר. אפילו הפסד פרוטה אחת, נלכל בהשגחה עליונה בלי שיעור. וכל מיני צער קטן, אפילו כל שהוא, הכל נגזר מהשמים, ואפי' עגלה טונה תבן וקש, שנראה כדבר קל ולא נחשב, ונפל ממנה בדרך והתפורר קצת פה קצת שם, זה ג"כ בהשגחה עליונה, ויש מי שיודע למה עליו ליפול, איזה מהם ייפול, היאך ייפול ועל איזה מקום ייפול. וכן עלים הנושרים מן האילן הם במנין מדוקדק וההשגחה עליהם כוללת איזה עלה ייפול ראשון ואיזה עשירי, ועל כמה מהם ידרסו בני אדם, ואיזה מן העלים יישאר על העץ - עתים יש בעלים ניצוצין ונשמות מגולגלות וזה הוא תיקונם, כמובא בדברי רבנו האר"י ז"ל - וכן איזה פרי תאכלנו התולעת, ואיזה מתוקן למאכל כל אדם, ואיזה מהם ראוי לצדיקים ועובדי ה'. אלא שהשגחת הבורא, הרחמן, מתמקדת באדם ביתר שאת ויותר מתמקדת בישראל ויותר מהכל בצדיקיו ובחסידיו, שהשגחתו עליהם בהסברת פנים, בצהלה ובשמחה, בעינא פקיחא עילאה.

הגרי"ז מבריסק זצוק"ל הגאון רבי יצחק זאב (בן הגאון רבי חיים סלוביצי'ק מבריסק) היה רגיל תמיד לומר שהכל מתחיל בהשגחה פרטית מלמעלה, ואם הצליח האדם לסגל לעצמו מצוות מעשים טובים ולמצוא בהם חן בעיני הקב"ה, הרי ניתן לקבוע בוודאות, שממילא הוא כבר מסתדר עם בני אדם. שגורה תמיד הייתה בפיו האמרה: "העיקר, מה יגידו בשמים!" והוכיח דבריו ממה שלמדנו בפרשת יעקב ועשו: שכשחזר יעקב מלבן הארמי, נפגש עם המלאך, שרו של עשו וניצחו ואז אמר המלאך ליעקב: "ישראל שמך. כי שרית עם א-לוהים ועם אנשים ותוכל". ופרש"י: א-לוהים זה המלאך, ואנשים זה עשו, ותוכל להם. וקשה, כי הרי עדיין לא פגש את אחיו, עשו הרשע, אלא רק לאחר מכן, וכיצד אפשר לומר שאמר לו: "כי שרית" בתהייתם לעשו הרשע, שעדיין אפילו לא נפגשו? אלא מכאן רואים, שהעיקר הוא להסתדר עם מי שבשמים, עיי' קיום מצוותיו, הבאות לדין ביטוי בתורתו ואם ממילא יסתדר עם כל אדם. כעת, משניצח את שרו של עשו, ממילא כבר תש כוחו של עשו הרשע ואינו יכול לפגוע בו. לכן השתמש המלאך בנוסח הזה, ללמד שהדבר כבר עשוי, ולרמוז שכאילו כבר ניצח יעקב בפועל גם את עשו.

מסופר ב"הליכות ונהגות" (דף מח) שהחזו"א סיפר לסטייפלר זצוק"ל, שבזמן שהיה ברוסיה חש על עצמו בעליל שהושגח בפרטיות. הקוזקים היו מסתובבים ברחובות ותופסים בני אדם לצבא, שכל באיה לא ישובו. ובעת ההיא כשהצטרף החזו"א איש פעם לצאת לרחוב, הבחין לפתע שהרחוב שורץ שוטרים, שהקיפוהו מכל העברים והיה זה אך לפלא שלא הבחינו בו כלל, ונדמה כמו הוכו בסנוורים. מאוחר יותר סיפר החזו"א, שהייתה מונחת אז בראשו כל מסכת עירובין ועל ידי זה לא הסיר מחשבתו כלל ועיקר מבורא עולם וניצל מהם

כתב רבנו החפץ חיים (בספר "שם עולם" פרק ג), שכל ענייני צער המזדמנים לאדם, אפילו הוא מושפל עיי' שמחריפים ומגדפים אותו, הכל מדוד מן השמים על פי מידת עונותיו. אלא שמגולגלין חובה עיי' חייב. וכן אם היכוהו, אפי' במזיד, הוא ג"כ בהשגחה מלמעלה. כמו שמצאנו בדוד, שקיללו שמעי בן גרא והשיב דוד: "ה' אמר לו קלל". כל זאת עושה השי"ת לטובת האדם, לכפרת עונותיו עיי' העלבון, ואין צריך ליתן לבו כלל להשיב למחרפו.

אדרבא, יודה על שהזמין לו דבר שעל ידיו יכפרו עונותיו. עכתי"ד על דרך זו מבאר "החינוך" (מצוה רמא) מה שציוותה התורה באומרה: "לא תקום ולא תיטור", שכל מה שעובר על האדם, מטוב עד רע, הוא מאת השי"ת ואין ולא יהיה מקרה בעולם בלתי רצון השי"ת. לכן אין טעם וסיבה לנקום מחברו, לפי שהוא בשה"כ כלי ביד השם ואינו פועל מעצמו כלום. והוסיף (במצוה רמב) דבר פלא: שאפי' בלב לא נקפיד ולא נזכור מה שציער לנו אחד מישראל. והוא נראה דבר קשה מאוד. אבל קל מאוד למאמין, שיודע שהכל מאתו, יתברך, בלבד כי אין עוד מלבדו.

מסופר על חייל שהציל חייל אחר שלא הכירו והתברר שהחייל שהציל אמו רצתה להפיל אותו ומי ששכנע אותה לא להפילו היא האמא של החייל שניצל שלא הייתה הכירות בניהם מעולם. במלחמת "עמוד ענן" התקיימה שבע ברכות בבניין ובדיוק אז נפל טיל על בלונגי גז וגרם לאש לבעור ואז חזיו פגע בצניור מים וגרם לפיצוץ וכיבה את השריפה

הקב"ה היטל את עלילת הרופאים של סטאלין

מסופר על הרב יצחק זילבר זצ"ל בסיפור חייו "להשאר יהודי" (עמ' 206 ירושלים תשס"ח) שהיה יהודי שומר מצוות ברוסיה הקומוניסטית תחת ממשלת סטלין שש"ו, ובחירוף נפש ובעקשנות לא התואר, שמר את מצוות התורה ואת השבת, חרף היסורים והעונשים שהענישוהו. באותם ימים סטלין חפץ להפטר מכל היהודים, ולכן העליל שהרופאים היהודים התלכדו נגד העם הרוסי, ובמזיד קבעו אבחנות רפואיות מוטעות, וריפאו באופן לקוי שורה של אישים צבאיים ופוליטיים, על מנת לגרום למוות. ויצר תעמולה תקשורתית אנטישמית, "חשיפות תקשורתיות" נולדו חדשים לבקרים, על רופאים יהודיים נוספים, והמשטרה דאגה להוציא "הודאות" מאת ה"נאשמים", כך שהאנטישמיות גתה לגבוי מרומים, ולבסוף הוחלט על משפט פומבי לרופאים, שתוצאותיו היו ברורות, תליית הרופאים בכזר האדומה, והגליה לסיביר לכל היהודים, דהיינו הוצאה להורג לכל היהודים. בתנאים במקומות מגורים ומקומות עבודה, החלו הוועדים השונים להכין רשימות יהודים, שלא לדגל חליה על איש, מפני הגירוש. היה זה ערב משפט הרופאים, באותה עת ערב פורים תשי"ג הרב זילבר זצ"ל היה במאסר במחנה עבודה בסיביר, לכבוד החג תפס שיחה עם מספר אסירים יהודים, וסיפר להם את סיפור המגילה, שכהיום הזה בעבר נגאלנו מהמן וכר', ושאם חפץ ה' לנאלונו, כך נעשה. אחד מהאסירים השיבו בכעס, השוטה אתה, ראה כולנו במחנה כפיה זה שנים, ועתה כל היהודים ברוסיה נידונים למיתה בגלל סטלין, ואתה מדבר על א-להים שיכול להצילנו, איפה א-להים שאתה מדבר עליו, למה הוא לא עושה דבר. והרי זילבר השיבו מעומק ליבו באמונה שלימה ובהחלטיות, שאם ה' ירצה יצילנו. ומה יפה לסיים את הסיפור [האמיתי והמדויק] שבאותו ערב אף שסטלין היה בריא כשור, אירע לו אירוע מוחי חמור, וכעבור שלושה ימים נפח נשמתו, והתבטלה הגזירה, כן יאבדו כל אויבך השם. ברם גם אם הסיפור לא

הכשת נחש שהצילה. "אותו יהודי הלך לטייל במקום פתוח, ולמגירת הלב הכיש אותו נחש ארסי. הוא הרגיש שכל העולם מסתובב סביבו לפני שהוא מתמוטט על מקומו, ולכן אמר ברגע האחרון התרגש ואמר: 'הקב"ה, תציל אותי, ואני אתן סעודת הודיה במירון', ומיד לאחר מכן התמוטט והובחל לבית חולים, שם שכב מחוסר הכרה במשך מספר ימים. אך בניסי ניסים הצליחו לייצב את מצבו, וכעבור כשבועיים יצא מבית חולים על שתי רגליו. "בבית חולים נערכו לו כמה בדיקות, ולאחר שהגיעו התוצאות התקשר האישה אל הרופא שטיפל בו, והרופא, במקום להשמיע את התוצאות של הבדיקות, הורה לו שייקח רכב ויגיע אל ביתו שברמת גן. "האישה היה די מבוהל, אבל הרופא הרגיע אותו כי לא מדובר במשהו קשה, אלא אדרבה, במשהו משמח. בו במקום לקח האישה מונית ונסע אל ביתו הרופא. ה קיבל את פניו בתרגישות רבה והציג לפניו צילום פנימי. האישה, שאין לו יד ורגל ברפואה, לא הבין בכלל כיצד מסתובבים בצילום רנטגן, ולכן היה הרופא לעיר לו הרופא לא גיח שחזר בצילום. "הגוש הזה שאתה רואה כאן, הסביר לו הרופא, זהו בעצם גידול הרסני שפעל בריאות שלך, והיית בסכנת חיים מוחשית לא היו נותנים לך חודש ימים. אך למרבה הנס הארסי של הנחש שנכנס בך שרף את הגידול והותיר את הריאות שלך נקיות, וכך הייתה לך נפשך לשלל". הגה"צ הוסיף וסיפר: "הרופא הזה לא היה דתי, אבל כשראה את תוצאות הצילום, הוא היה כל כך נסער ואמר שאומנם איננו אדם דתי, אבל בגלל סיפור ההשגחה שראה, מקבל הוא על עצמו להקפיד מעתה על מצווה אחת". "לא כולם זוכים לראות את הדברים", הטעים הגה"צ רבי אלימלך לשובעי לקחו, "לא כולם זוכים לראות איך ה'מכות' שהם מקבלים נועדו בעצם לטובתם, אבל הסיפור הזה יכול ללמד ולהראות דרך, כיצד הקב"ה משגיח על כל רבואיו, ומזמין להם ישועה גם כשהם לא יודעים על כך".

החנוכה והספרי הקודש שהגב.ג.ב לא רא

הרחובות היו ריקים מתמיד, אנשים בודדים נראו פוסעים ברחובות. תקופת האימה של השלטון הסובייטי בעיצומה - ימי מסך הברזל. די היה בפעולה חשודה, או אמירה תמימה כדי לשלוח אנשים לכל חיהם למחנות הריכוז שבסיביר. סוכני הקג"ב הסתובבו ברחובות והטילו את אימתם על האזרחים. אנשים היו מכוּנסים בעצמם, חיים בצל הדפיקות של סוכני הקג"ב. יהודים תמיד היו יעד מועדף להלשנות, חיפושים וחקירות. חיי היהודים היו קשים מתמיד והיו רצופים בסבל מתמשך. באותו יום, נר ראשון של חנוכה, חזר אלכסנדר [אלכס] מעבודתו בבית החרושת המקומי ופנה לעבר הארון הכבד. בעיניו נוצצות ובסיפוק שלא חש כבר זמן רב, פנה להזיז את ארון הספרים הכבד ממקומו, כדי להוציא את החנוכיה הקטנה ממקומה, ואת ספרי הקודש שהצליח להשיג בעמל רב בשוק השחור. הוא הניח את הספרים על השולחן וחשב לעצמו היכן להניח את חנוכיית הפח. האם מאחורי הווילונות הגדולים והכהים, או מאחורי הדלת הסגורה על מנעול ובריח. החנוכיה עמדה על השולחן כשנעוצים בה שני נרות מוכנים להדלקה, ואז נשמעו בדלת דפיקות עזות, לפתוח מיד, !!!" נשמעה ההוראה מאחורי הדלת. אלכסנדר קפא על מקומו באימה, הוא אלו דפיקותיהם הגסות של חוקרי הקג"ב. שהלמו בדלת בפראות. הוא ניגש לדלת כששיניו נוקשות ברעד. העונש על החזקת כל ספר מהספרים שעל השולחן עמד על חמש שנות מאסר, בתוספת החזקת החנוכיה יכול העונש להגיע למאסר עולם עם עבודת פרך בסיביר... החוקרים לא היו צריכים להתאמץ כדי לתפור תיק נאה למדחפן... על פעילות אנטי סובייטית עויינת... החיפוש החל, כשלמעשה לא היה מה לחפש, הכול היה מונח על השולחן בצורה גלויה לעין. ספרים אחרים, חנוכיה מוכנה להדלקה, אלכסנדר הרגיש את לבו הולם באימה. סיביר נראתה לו קרובה מתמיד, הוא כבר ראה את עצמו מושלך לאחר ממחנות הריכוז הידועים לשמצה... הסוכנים פנו לעבר הארונות והחלו לחפש שם מוצנים מפלילים. הם השליכו את תכולת הארון על השולחן. הספרים כוסו בשכבת מצעי מיטה בהירים, והפולישו המשיכו לחטט במגירות תוך שהם משליכים בגסות חפצים וכלי בית לעבר השולחן. בסיום החיפוש בארונות היה השולחן מכוסה בערמה גבוהה של חפצים שקברו תחתיהם את הממצאים המרשיעים. הם המשיכו לחפש בועץ כשהם ממטירים צעקות ואיומים על ראשו של אלכסנדר המפוחד, עקרו את קורות העץ מרצפת החדר, פרמו את שמיכות הפוך הכבדות, וביתרו את טבות המעילים. הם הגיעו גם למדף הסתר, המסוהה ששימש ככתבוב לספרי הקודש. המדף היה עכשיו ריק לחלוטין, לאחר שעות של חיפושים, עזבו הסוכנים את הבית בטריקת דלת, מבלי למצוא מאומה. בני הזוג ישוב על כסאותיהם, כמשתוקים. ליבם סירב להאמין לנס שהתרחש בביתם. עברה עוד שעה ארוכה עד שהענו לקום ממקומם ולגשת להדלקת הנרות. הם נגשו לעבר החנוכיה, הוציאו אותה מערמות הבגדים והתכוננו להדליק את הנרות, כשלפתע נשמעו שוב דפיקות בדלת. פניהם חוורו באימה, "הסוף המר הגיע, "חשבו לעצמם", סוכני הקג"ב, הבחינו בחנוכיה

והחליטו לתפוס אותנו" על חם 'בשעת ההדלקה. "הדפיקות התגברו והם ניגשו לפתוח את הדלת בשיניים נוקשות. בפתח עמד קצין קג"ב בכיר. הם זיהו אותו היטב וליבם פעם בעצמה, היה זה הקצין שהוביל את החיפוש בביתם. הוא נכנס פנימה, ששפץ את ידיו מהקור החודר ואמר: "אני מבין שאתם פוחדים ממני, הייתי כאן לא זמן. מיד כשנכנסתי הבחנתי בחנוכיה הניצבת על השולחן, אבל יחד עמה הבחנתי בעובדה מוזרה. תבריי בצוות החיפוש לא הבחתי בה כלל. ! משום מה החלטתי שלא להעיר את תשומת ליבם לעובדה. ולתדהמתי, אף ראיתי כיצד הם חולפים לידה עשרות פעמים, ואינם נגישים אליה, אינם רואים לא את החנוכיה ולא את הספרים! ההתרגשות פעמה בלבי, הרגשתי שיד השמחה אחיזה לך, ולי כיהודי. הנרות התוקעים בחנוכיה, החזירו אותי עשרות שנים אחורנית, ולבי אבא, להדלקת הנרות של חנוכה שעליה אבא היה מברך בניגון שכעת מתנגן בלבי, אני רוצה לשמוע אותו שנית... להתחבר לעבר, להיזכר בבית אבא, לזכור שלמרות היותי קומוניסט, אני יהודי ובו לעם נבחר. בבקשה מכם, הרשו לי לא להצטרף אליכם להדלקת נרות החנוכה. "...אלכסנדר קם בשתיקה, התקרב לעברה של החנוכיה. הדליק את הנגור ובידך": שעשה נסים לאבותינו, בימים ההם... בזמן הזה. "הוא הרגיש כיצד לבו עולה על גדותיו. נס החנוכה התרחש פעמיים, פעם אחת בהיעלמות החנוכיה מעיני הסוכנים ופעם שנייה - בפך השמך הסתור שבלבו של יהודי, הניצוץ נדלק והאיר את נשמתו מחדש. הוא הרגיש שהטרכה הזאת חברה במיוחד עבורו, בימים ההם, בזמן הזה... לדמעות עמדו בעיניו של הקצין, אמנם הוא היה שם, אבל הוא גם היה כעת בזה אבא... נזכר בהדלקת הנרות, במנגינה ששר אבא אתי מעוז צור, 'בלביבות שאימא הייתה מכינה. הוא הרגיש שאור הנרות הללו הצית את האור שנשמתו מחדש. האור שהאיר את הבית היה גדול מתמיד, החנוכיה הקטנה והנרות שדלקו בה, האירו את אור הניצחון של נשמה יהודית על המגף הסובייטי מתוך יגל ליבי

בזכות הדלקת נרות חנוכה בשמחה ובתיקונה ניצל מהשודדים

מעשה ביהודי ירא שמיים ברוסיה הלבנה היה לאותו יהודי עגלה וסוס. לצורך פרנסתו הוא היה הולך מכפר לכפר, קונה ומוכר מה שה יתברך הזמין לו. הוא הסתדל מאוד להגות לביתו לפני שבת. הוא היה לוקח איתו בקבוק יין מכיוון שחשש שמא לא תהיה לו ברירה והוא יאלץ לעשות את השבת במקום שבו מתגוררים גויים בלבד. הוא היה לוקח איתו נרות גדולים בתוך ארגו זכוכית בחג חנוכה. בכל מקום שהיה, כאשר החשיך היום והגיע זמן ההדלקה הוא היה מדליק שם נרות חנוכה. פעמים רבות קרה שהגיע זמן הדלקת נרות חנוכה כשהוא בדרך מכפר לכפר ועדיין לא הגיע למקום ישוב. הוא היה יורד לשה, מתפלל מנחה וערבית, לובש בגדי שבת, לוקח את ארון הזכוכית, מניח אותו על אבן אחת ומדליק את הנרות. אחרי הדלקת נרות חנוכה הוא היה רוקד בשמחה, שר ואומר: "כשם שאני מדליק נר מצווה נר חנוכה, כך הקב"ה יזכני לבנים תלמידי חכמים." אותו כך היה מנהגו כל חייו. פעם אחת בליל רביעי של חנוכה הוא היה בשדה. באותו היום ירד שלג רך מאוד. כשהגיע זמן ערבית, הוא ירד מהעגלה והתפלל תפילת ערבית. אחרי התפילה, כשהגיע זמן הדלקת נרות חנוכה, הוא לבש בגדי שבת כמנהגו, לקח את ארון נר חנוכה, כך הקב"ה יזכני לבנים תלמידי חכמים. "יך היה מנהגו כל חייו. פעם אחת בליל רביעי של חנוכה הוא היה בשדה. באותו היום ירד שלג רך מאוד. כשהגיע זמן ערבית, הוא ירד מהעגלה והתפלל תפילת ערבית. אחרי התפילה, כשהגיע זמן הדלקת נרות חנוכה, הוא לבש בגדי שבת כמנהגו, לקח את ארון הזכוכית, הדליק את נרות חנוכה בברכה בקול רם שש ושמה, והתחיל לרקוד. לפתע הושפע שודדים עמדו מולו ואקדמרו בידיהם. הם כמובן שדדו את סכפו. הם לא השתפקו בכך. לאחר מכן הם אמרו לו שהם עומדים להרוג אותו. כשראו את בגדיו היפים הם אמרו לו שפיטשו אותם כדי שלא יתלכלכו בדם והם

והם יוכלו לקחת אותם. היהודי ראה שאין לו כל אפשרות להימלט מהם בדרך הטבע והבין שהגיע קיצו. הוא חשב על אשתו ובניו, וביקש מהשודדים שיתנו לו זמן להתוודות. למרות שלא מתוודים כחנוכה, מכיוון שהוא הולך למוות ראי שאין לו ברירה ולפחות ימות אחרי יודיו. השודדים לא הסכימו. הוא עוד לא הספיק לפשוט את מעילו העליון, ופתאום נשמעה צעקה: "ידיים למעלה." עשרה חיילים הגיעו עם אקדחים בידיהם. השודדים ראו כי יש עשרה חיילים ואילו הם רק שלושה שודדים והם לא יצליחו מולם לכן הם היו מוכרחים להרים את ידיהם למעלה. החיילים תפשו את השודדים וכבלו אותם. כשראו את היהודי בוכה, שללו אותו: "מה קרה?" היהודי סיפר את כל מה שהיה והחיילים השיבו לו: "אנחנו כספו... היהודי ביקש להבין כיצד היה נס ישועתו. התברר שאותו יהודי היה קרוב לכפר של דוכס אחד. הדוכסים ברוסיה נוהגים לצאת לצייד שכשירוד שלג. הדוכס יצא לצוד עם החיילים באותו היום והם התאחרו בשדה. לפתע ראו מרחוק נרות דולקים באמצע השדה. גם הכלבים שהיו איתם התחילו לרוץ לכיוון האור. הדוכס אמר לחיילים: "מה זה האור שאנחנו רואים מרחוק? בטוח יש שם שודדים. עכשיו כנראה הם מחלקים את השלל ביניהם. צאו וראו אבל בזהירות." כך החיילים הגיעו למקום שבו היה אותו יהודי. אחרי שהם ראו את השודדים הם תפסו אותם ושחררו את היהודי. למחרת, אותו יהודי חלם שנגלה אליו דמות זוהרת ומפלאה. הדמות אמרה לו: "אני מתתיהו בן יוחנן כהן גדול. דע לך כי אתם עשרה חיילים שבאו להציל אותך, הגיעו בזכות שהיית מייקים תמיד מצוות נר חנוכה בשמחה בתיקונה. לכן נשלחו לך דיוקא עשרה חיילים כנגד עשרה נרות שהדלקת מתחילת ימי החנוכה ועד הלילה הזה)... מעובד מתוך אהבת חיים

התפלל בהדלקת נרות חנוכה שיזכה לחזור בתשובה שלמה

מספר בעל המעשה": כשהייתי בחור צעיר וסיימתי את לימודי בתיכון, לא ידעתי עדיין לאן פני מעודת. באותה תקופה גרנו בחו"ל. אימי רצתה שאמשיך ללמוד באוניברסיטה, אתה תהיה רופא גדול - אמרה בחיוך. גם אבי רצה שאמשיך בלימודי, אתן לך הכול, אבל אני רוצה שתשקיע עצמך בלימודים, תלמד משפטים ותהיה שופט מפורסם, ...כך אמר לי אבא. אולם, אני הייתי מלא מרץ ולא רציתי ללמוד לא רפואה ולא משפטים, הטיוילים ברחבי העולם קרצו לי יותר מהלימודים המייגעים באוניברסיטה... באותם ימים לא הכרתי את היהדות, הורי היו רחוקים מכל ריח של תורה ויהדות. בעודי מתלבט מה אעשה בחופשה הארוכה, הציע לי חבר לצטרף אלי לטיול מעניין ב'ארץ ישראל. 'הוא הראה לי מפות, צילומים ותמונות צבע נפלאות". זוהי ארץ נפלאה, ואנחנו חייבים לראות אותה ולנשום את האוויר המיוחד שבה, "אמר בקול רגש. השתכנעתי, עוד באותו יום ארזתי את חפצי וקניתי כרטיס טיסה, וכעבור ארבעה ימים המראנו יחד אל ארץ הקודש. היה זה הטיול היפה שערכת מעודי, טיולנו ולא ידענו שבעה...אולם יותר מכל נמשכתי לירושלים. את השבת הראשונה, עשינו ברובע היהודי עם קבוצה גדולה של תיירים כמנו. היתה זו שבת מיוחדת במינה, אפילו שעדיין לא ידעתי מאומה על קדושת השבת וייחודה. בליל שבת ירדנו לכוותל, כולם היו לבושים חגיגי, ואור מיוחד על פניהם. הרחבת הכותל היתה מלאה מתפללים, קול שירה וריקודים, בליל מנגינות ונוסחאות תפילות ותשבחות, הקסימו אותי וגרמו לי התרגשות מצמררת. זהו מקום קדוש מאוד - "הרגשתי בחוש. בחור ישיבה חביב פנה אלי והזמין אותי לסיוד בישיבתו את סעודות השבת, הסכמתי ויחדיו צעדנו לישיבת אור שמח. 'הייתה זו השבת הראשונה בחיי. שולחן השבת, הזמירות, פניהם הקורנות של הרבנים והשמחה הטבעית, המאכלים הערבים ודברי התורה המתוקים - שבו אותי בקסמם, היתה זו שבת מרוממת. כשיצאה השבת, קצת נעצבתי, קשה היה לי להיפרד משבת קודש, אולם חברי החדש מהישיבה לא עזב אותי: "הישאר איתנו כאן ותכיר עולם חדש שלא הכרת עד כה - "שיכנע אותי. התלבטתי, חברי הפציר בי לעזוב הכול ולשוב הביתה, אולם הזיכרונות המתוקים מהשבת המרוממת, היו חדים ומשכנעים, נפרדתי מחברי ונשארתי בישיבה. דברים רבים וחדשים שמעתי בעת שהותי בישיבה, שאלתי שאלות רבות וקיבלתי תשובות". לאט לאט, סבלנות, פסיעה אחר פסיעה - "עודד אותי חבר, אולם כמעט התיאשתי... קשה לי לקיים את המצוות, איני זוכר מה מותר ומה אסור, "...אמרת לרב בקול בוכים, הייתי שבור, כי בשכלי הבנתי שהאמת והצדק טמונים בדרך החדשה ומה מאוד רציתי להתקרב. התחל עם מצווה אחת, ולפי הכלל והידוע מצווה גוררת מצווה 'תמשך עד שתזכה להיות בעל תשובה אמיתי - "אמר לי הרב בקול מעודד. באיזו מצווה אבחר, "שאלתי. לאחר הרחור הוא השיב": מצוות הנחת תפילין היא יקרה, התחל עימה, והתפילין ישפיעו עליך קדושה ויסייעו לך לצעוד בדרך הנכונה. "...ואכן, עוד באותו יום קיבלתי זוג תפילין מהודרות. בכל בוקר הנחתי תפילין...אולם עדיין ליבי נותר אטום ויבש... ואז הגיעו ימי החנוכה, נר ראשון של חנוכה, חנוכיות רבות קישטו את חלונות הישיבה. גם אני הדלקתי נר חנוכה, ובדמעות ורותחות ביקשתי מהקב"ה שיפתח את ליבי וידירכני בדרך הנכונה. לאחר ההדלקה חשתי סחרחרות קלה, צעדתי לאיטי אל המיטה וביקשתי רק לשון, תרדמה עזה נפלה עלי. לפתע כאב נורא צרב את פני, חשתי בעירה חמה ושוורת, פקחתי את עיניי בבהלה, עשן סמיך אפף אותי, הייתי כולי בוער. !הצילו!!! צעקתי בשארית כוחותי מנסה להימלט מהלהבות. איבדתי את הכרתי, התעוררתי בבה"ח כשפני חבושות לגמרי. מוטי חברי סיפר לי על השריפה הגדולה": נר החנוכה התלקח והצית את השמיכה, החדר כולו נשרף. לבניסי ניסים ניצלת, וגם זוג התפילין החדשות שלך ניצלו ללא פגע, רק הן נותרו מהשריפה. "...דמעות נקוו בעיני, נס היה לי! חברי הגיש לי את שקית התפילין, אימצתי אותה בחום אל שפתי. כעבור שבוע שוחררתי מביה"ח כשצללקת גדולה מעטרת את לחיי הימנית, אך יחד עם זאת - תודה לה 'יתברך - נפתחו מעיינות הרגש אצלי, הפכתי ליהודי המאמין באמונה שלימה בבורא העולם. שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה !!! [עלון פרפרת]

הרב שטיינמן שמח מאד על קניית הלולבים ובירך את סוחר

הרב יצחק לוינשטיין סיפר כי כל שנה הוא נשלח על ידי מרן הגאון הרב אהרון יהודה לייב שטיינמן זצ"ל, על מנת שיבחר לו את האתרוג הנאה והטוב ביותר. "הייתי בוחר למרן הרב שטיינמן את האתרוג המהודר ביותר שמצאתי. כשהייתי מגיש אותו לרב, מרן הרב שטיינמן היה בוחן אותו. לאחר מכן היה מבקש את האתרוג ללא הוצאה ופותרת בריקוד של ממש על הזכות העצומה בקיום מצוות ארבעת המינים". "יום אחד כאשר ניגשתי לבחור לרבינו לולב יפה ומהודר, הגעתי אל סוחר לולבים שהיו נראים משלמים. כל כך התפעלתי מאיכותם ויפיים וביקשתי ממנו שיבוא עם כמה לולבים אל ביתו של מרן הרב שטיינמן. הצדיק התפעל והתלהב כל כך מהלולבים היפים ובחר לו כמה". "מרום שמחתו העצומה של הרב, הוא פנה אל הסוחר ואמר לו דבר שלא היינו רגילים לראות אצל הרב: 'סוחר יקר, שימחת אותי כל כך. אנא אמור לי מה אתה רוצה בחיים?'. הסוחר קפץ על ההזדמנות והשיב: 'אני מבקש שהרב יברך את הבן שלי. הוא כבר בגיל מבוגר ועדיין לא זכה למצוא את זיווגו'. 'מרן הרב שטיינמן ברגשי דבקות ושמחה ברכו שיזכה בקרוב לראות בחופת בנו. שנה לאחר מכן הסוחר התקשר אל ר' יצחק לוינשטיין ואמר לו: 'אתה יכול להגיע לקחת למרן הרב שטיינמן איזה לולב שתראה בחינם. הרב כבר שילם לי בשנה האחרונה. הבן שהיה מעוכב כבר שנים התחתן בזכות הברכה של הרב" [דרשו]

כמה עלי להודות לה' על החסדים שגמל איתי.

פעמים אין ספור בכה הרב שטיינמן: "כמה עלי להודות לה' על החסדים שגמל איתי. על הספרים שזיכני להוציא לאור, ויש בה הערות נכונות ודברי התעוררות. מה אענה לו כשישאל מה השבתי לו על כל הטובה שעשה עמי?!" -- הרגיע נכדו: "ראש הישיבה מרבה כבוד שמים, מגיע לכל מקום, נושא דברי חזק"ן---- בכיו גבר: "על זה גופא צריך אני להודות שזיכני לזכות את הרבים, שהדברים לתועלת, ובמה אני משיב על זה? אין עוד אחד בעולם שנעשים איתו חסדים כפי שנעשים עמי. ומה אני משיב? ישאלוני האם אני עובד ה' אמיתי. מה אשיב?!" "אין לי מה להשיב!" (צדיק כתר יפוח, שדמ)

הרגיש כאבים בחזה והפתרון הוא חשבון נפש

יום אחד חש הרב שטיינמן לחץ בחזה. כאילו התכווץ לכן, אמר 'יודי' והורה לנכדו היכן כספי הצדקה והיכן הכסף הפרטי. הנכד מיהר והוציק את רופאו האישי, פרופסור ויינברגר, שמיהר והגיע בתוך עשרים דקות. הלה מצא שמצבו הפיזי. ורבוני וישב ברוגע. "מה יש לרב?!", שאל. ענה רבינו: "לפני כשרים דקות חשתי שלא בטוב. היה לחץ בחזה. ערכתי חשבון נפש והבנתי למה זה קרה. שבת בתשובה, וברוך השם הכל עבר..." פשוט כל כך, ואופייני כל כך! (מפי השמועה)

מתי יש בכלל אפשרות לסלק תלמיד מהחידור

פעמים רבות, כאשר התייעצו עם הרב שטיינמן בנוגע לסילוקו של בחור מהישיבה, ברובם ככולם של המקרים הוא שטיינמן דעתו ברורה ויצוקה: "לזרוק בחור מהישיבה - זה רק מקלקל יותר! וכי מה הוא יעשה ברחוב חודש ימים? עוד שגור בפיו של רבנו: "אם מסלקים בחור מהישיבה פשוט הורגים אותו! החפץ תיים לא היה נותן לסלק בחור מהישיבה בשום אופן! ופעם השיב לשאלה מתי יש לסלק תלמיד מהחידור: "אינני יודע, אולי שעושה אלף עבירות ביום..."

מרן הרב שטיינמן - כל הזמן חשבון נפש

בעל מכולת שם לב שחסרים לו מדי יום מצרכים, הוא התקין מצלמות וראה אדם גונב מצרכים, בא להתייעץ עם הרב שטיינמן מה לעשות, זה הזכיר לרב את "המצלמות בשמים" בכה הרב עוד מעט אעלה למעלה ויראו לי את הוידאו שלי מה עשיתי מהרשב"ע על כל הטוב שגמל איתי, מה אעשה אז?!

מייירת העיניים של מרן הרב שטיינמן

כשהרב שטיינמן הלך לפניית השידוכין עם אשתו, היה כולו חרד וירא מאד כי שמירת העיניים שלו הייתה משוה שאין לשער, היה מקפיד בזה בכל כוחו. ולכן לקח עימו אל הפגישה חבר חסיד שלא הסכים להגיע עד שהרב שטיינמן ממש התחנן אליו שילווח אותו לעזור לו. כשהם הגיעו לבנין הרב שטיינמן הוציא מטפחת לבנה מכיסו וביקשה מחברו לקשור לו אותה חזק על עיניו כיון שאסור להסתכל על אישה שלא למטרת קידושין והוא עדיין איננו יודע אם אכן יישאנה ולכן אין לו שום היתר. וכך נכנס אל הפגישה. לאחר כמה דקות של שיחה הבין הרב שהמשודכת אכן חכמה נבונה יראת ד' וכלילת המעלות ומתאימה לאיפותיו ורק אז הסיר מעיניו את המטפחת.

מרן הרב שטיינמן העושה לשם שמים מצליח

שאלו את מרן הרב שטיינמן זצ"ל לגבי אותם שהקימו מוסדות "לשם שמים" והסתבכו. היתכן? וביאר ב"לשם שמים היה מעורב פניות פרטיות ומי שעושה רק לשם שמים שום נזק לא יקרא לו. והביא כמה דוגות בזה דרגה א, בלי כוונה לשם שמים כלל דרגה ב. מכון לשם שמים אבל מערב גם כוונות פרטיות דרגה ג. נקי כולו לשם שמים ואז יש הצלחה גדולה בדבר, וזה סוד הצלחת החפץ חיים שכל ספריו התקבלו מאד בכלל ישראל, כמו כן נהג מרן הרב שטיינמן בדרגה השלישית וזה סוד הצלחתו, למשל במסעו לארצות הברית, מה שהכריע את מרן להמשיך לנסוע אף שהתעלף בבית חולים, היה הישקול שידע בברור שכל מה שנוסע לשם היא לשם שמים בלי שום פניות, כאשר רבי ישראל סלנט היה בצרפת ונפל והיה במצב קשה היה בטוח שיתרפא כי אמר שכל סיבת הימצאותו היא לשם שמים ואין לו שום כוונה לעצמו ואכן הבריא עכ"ל [משכן שילה]

שאיננה מקבלת את דעתו - למרות שהוא פרופסור חשוב וכנבד ממנה ובכל זאת איננה מקבלת את דעתו, ובעיצומו של הכעס רצה לגעוג בה, וברגע האחרון ניצלה ממנו בסיוע השכנים שחילצו אותה מידיו. כשרוה שבה אליה לאחר הסכנה. פתחה ואמרה: כמה גדולים עיני חכמים שהתריע בי לאמור שאם אין לו יראת שמים זה גובל בפיקוח נפש. כי גינוני בין אדם לחבירו הם עד גבול מסויים עד שהוא חש פגוע, ואז העולם נחרב. "חשבת כי גם אני חכמה, אבל כעת הבנתי שהחכמה אצל חכמי התורה".

תדאג להחזיק תורה ותזכה לישועה גדולה

אברך שזקוק היה לישועה גדולה ניגש לשאל את הרב שטיינמן מה ביכולתו לעשות כדי לזכות בישועת ה'. ענה לו מרן הרב שטיינמן: "אם תסייע במסירות מיוחדת להחזקת תורה תזכה לישועה מיוחדת. ואם אין לך משלך, תקיים גדול המעשה יותר מן העושה". (כלומר: מי שעוזר בהחזקת תורה ומרבה תורה וזכה לשכר עצום).

לעקור של ללא הרדמה - קיבלתי כבוד כה רב, חייבים לאזן אותו בייסורים רופא השיניים, ד"ר איתן כהן ז"ל סיפר, כשביקש לעשות טיפול שורש, לא הסכים הרב שטיינמן לזריקת הרדמה. אמר: "תן לי כמה דקות שאתרכז באיזה עניין בלימוד, ולא אזוז כל זמן הטיפול".

וכשחזר ממסעו בחו"ל, בא אל הרופא וסיפר שיש לו כאב נורא בשן. עשה צילום, והודיע שיש לעקרה. ביקש רבינו שיעקור בלי הרדמה. אמר: "קיבלתי כבוד כה רב, חייבים לאזן אותו בייסורים". וכך עשה. (צדיק כתר יפוח, רצג)

לא שווה להפסיד חלק מעולם הבא בשביל קצת כבוד

שמעתי שאחרי שהוא נוכח בכינוס של גביר אחד שעשה מסיבה על כך שהוא תרם פרוייקט לעולם התורה וכנס פיארו ושבח את הנדיב וכו אז הוא אמר משהו כזה מפי השמועה כמה חבל[אן שוטה] שהאיש מכר את העולם הבא שלו בעבור נזיד עדשים של קרטוב כבוד..

פעם נכנסתי עם בעל צדקה גדול וסיפרתי לר"י שהוא מחזיק תורה גדול. הרים הר"י את עיניו הטהורות ואמר לי: הוא מחזיק תורה!?!:התורה מחזיקה אותו.

העיד על עצמו פעם למישהו בזה"ל "מעולם לא הייתי חנף".

לא מפסידים מדיבור אמת

הגאון רבי יצחק זילברשטיין, רבה של שכונת רמת אלחנן סיפר, שבישיבת מיר היה בחור מבוגר שהגיע לגיל 35, אך עדיין לא מצא את זיווגו. באחד החמים הציעו לו נערה בת 26. הוא ניגש אל רבי רפאל שמואלביץ זצ"ל ושאל אותו, האם עליו לומר לצד השני את גילו המדויק, או שמא הוא רשאי להפחית מעט מן הגיל, הרב שמואלביץ הבטיח לבחור שהוא ישאל על כך את הרב שטיינמן. תשובתו של רבנו הייתה מרתקת: "לבחור הזה יש כבר 'חסרון' אחד והוא הגיל שלו, האם הוא רוצה שיתווסף לו חסרון נוסף כשקרן?!" ולכן הוא המליץ למסור לבחור שגייד את האמת. הבחור אכן אמר את גילו האמיתי, ובסופו של דבר השידוך הסתיים בשעה טובה עם שביירת צלחת. הדבר המעניין הוא, שלאחר האירוסין גלתה הכלה את אוזנו של החתן, שהיא התלבטה מאד אם לסגור את השידוך והחליטה להכריע בצורה כזו שהיא תשאל אותו על גילו, "ידעתי את גילך" היא הביהרה לו, "ואמרת לעצמי שאם תאמר את האמת ולא תשקר - אתארס איתך. מכיון שאמרת את האמת החלטתי שאתה תהיה חתני..."

בעבודת ה' אין לפחד משום אדם

בתחילת שימושו של הגאון רבי יצחק לוינשטיין זצ"ל לפני רבינו, נשלח בשליחות מצוה ועמדו כנגדו אנשים תקיפים. מובן שטענו שכונתם לשם שמים. רפו ידיו, ואמר לו רבינו: "בעבודת ה', אין לפחד מעלה נידף - ויש לדעת, שהאדם אינו יותר מעלה נידף, ולפיכך אין לפחד משום אדם!"

וכבדברי הנביא: "מי את ותראי מאנוש ימות, ומבן אדם חציר ינתן!" (ישעיה נ"א, י"ב) [דרשו]

לסמוך במאה אחוז זה לסמוך רק על הקב"ה

באו ושאלו אודות בעיה מסויימת. העלו את שמו של עסקן ציבור נודע ומוכשר, שאלו האם אפשר לסמוך עליו במאה אחוזים שיפתור את הבעיה. ענה רבינו: "במאה אחוזים - מאה אחוזים זה, שהקדוש ברוך הוא ברא את העולם. מאה אחוזים זו תורה מן השמים. מאה אחוזים ניתן לומר רק על שלושה עשר העיקרים. אך חוץ מזה, שום דבר אינו מאה אחוזים..." [דרשו]

זוהר הקדוש מתורגם - הלומד תורה לא פוחד מעליונים

ותחתונים ולא פוחד מחלאים רעים, ק"ש על המטה שומרת

פתח רבי שמעון ואמר, מהו (שכתוב ישעיה לח) ויִסֵּב חִזְקָהוּ פְּנֵי אֵל הַקִּיָּר וַיִּתְפַּלֵּל אֵל ה' - בא תְּרַאֶה כְּמַה הוּא חֶפְזֵךְ חִזְקֵךְ שֶׁל הַתּוֹרָה וְכַמַּה הוּא עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. שֶׁכָּל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מֵעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְלֹא פוֹחַד מִחֲלָאִים רָעִים שֶׁל הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא אַחֲזוּ בְּעַץ הַחַיִּים וְלוֹמַד מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם. שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה מִלְמַדְתָּ אִתָּם לִלְבָב בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, תִּלְמַד אוֹתוֹ עֲצָה אִיךָ לְשׁוֹב לִפְנֵי רְבוּנוּ לְבַטֵּל אֶת אוֹתָהּ הַתּוֹרָה. שֶׁאִפְלוּ אִם נִגְזַר עָלָיו שֶׁלֹּא תִתְבַּטֵּל הַתּוֹרָה הַזֶּה מִיַּד מִתְבַּטְּלֵת וּמְסַתְּמֵת מִמֶּנּוּ וְלֹא שׂוֹרֵה עַל הָאֱדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִשּׁוּם כֵּן צָרִיךְ הָאֱדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלֹת וְלֹא יִסּוֹר מִמֶּנָּה. זֶהוּ שֶׁתְּצוּב (יחזק) וְהָיִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִם סָר מִן הַתּוֹרָה אוֹ נִבְרַד מִמֶּנָּה, כְּאִלּוּ נִבְרַד מֵעַץ הַחַיִּים. בֹּא רֵאֵה עֲצָה לְאֱדָם - כְּשֶׁהוּא עוֹלָה בְּלִילָה עַל מִטָּתוֹ, צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַמְּלָכוּת שֶׁלְמַעֲלָה בְּלֵב שֶׁלֵם וְלִהְיוֹת לְמִסּוֹר לִפְנֵי אֶת פְּקוּדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִיָּד נִצּוֹל מִכָּל הַמְּחִלוֹת הַרְעוּת וּמִכָּל הַרְעוּת לֹב שׁוֹלְטִים יִקַּח עֲצָה מֵאוֹתָם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁתְּצוּב (תהלים ה) וְאֵנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אֲבֹא בִּיתְךָ אֲשַׁתְּחָה אֵל הַיְכָל קִדְשְׁךָ בִּגְרָאָתְךָ... הקדמת הזוהר דף יא

שאלה: האם סופגניה דינה כתבשיל שצריך שגם יטגן את הסופגניה יהודי או שדינה כפת שמספיק שידליק את את היהודי כמו בפת ואת הטיגון יעשה יהודי
תשובה: בשו"ת יחוה דעת חלק ה סימן נג כתב שבסופגניה אפשר רק להדליק את האש ואין צורך שגם יטגן את הסופגניה .
והטעם הוא משום שפסק ספקא ספק שמא הלכה כדברי הרמ"א שמתיר לא רק בפת שמספיק רק להדליק את האש אלא בכל תבשיל מספיק להדליק את האש ואף שמרן פסק לגבי תבשיל דלא כהרמ"א אלא בעי נמי בתבשיל שהיהודי יניח את הסיר על האש ולא מספיק רק להדליק את התנור לגבי ספק ספקא מצרפים ספק זה ע"ש ועוד ספק שמא סופגניה דינה כפת כיון שבלילתה עבה וברכתה המוציא וברכת המזון וממלא דינה כפת ועוד ספק, להלכה אנו פוסקים שכל שברכתו מזונו כגון קרוסון אם קובעים עליו סעודה מברך ברכת המזון אזי דינו כפת לענין בישולי גויים שמספיק רק להדליק את התנור ולכן שמא הלכה שאף שנאמר שדינה כפת הבאה בכסנין שמהא אם קובע עליה סעודה יברך ברכת המזון אמנם להלכה אנו נוקטים שגם אם אוכל שיעור סעודה על סופגניה לא מברך ברכת המזון אלא רק על המחיה ממל מקום מצטרפת סברה זו להקל ועוד יש ספק שמא גוי שמבשל בבית ישראל אין דין בישולי עכום ואף שמרן לא פסק כך מכל מקום גם זה מצטרף להחיר ועוד שמא הלכה כפרי חדש שסובר שכל שאינו בה ללפת את הפת אין בו משום בישולי גויים

לא להביא את עצמו לידי נסיון

מספיק שהיה עוצם עיניו או מניח בד על עיניו וני"ל משום שראה רבי מתיא בן חרש שכל עוד ואינו מסמא את עיניו הוא מביא את עצמו לידי נסיון כעין מה שגמ' אומרת אם יש דרך אחרת רשע הוא ומדובר בוודאי שאינו מסתכל על הנשים בזמן שהולך בדרך הקצרה מכל מקום מקרי רשע שמביא עצמו לידי נסיון והוא הדין לגבי ר' מתיא בן חרש הוא הרגיש בנפשו לפי דרגתו הגבוהה שכל זמן שאינו מסמא את עיניו הוא ממשיך על עצמו את הנסיון ורק שכשמסמא את עיניו יינטל ממנו הנסיון

רואים ממעשה זה שרבי מתיא בן חרש העדיף להישאר סומא ב"מ כל ימיו לסבול כל ימיו יסורים [חז"ל אמרו שסומא חשוב כמת] ובלבד שלא יכשל בשמירת עיניו (כשסמא את עיניו לא ידע שהמלאך יבא לרפואתו ואף לא רצה תחילה להתרפאות) ובלבד שלא ייכשל בהרהור עבירה ורק אחרי שהקב"ה הבטיח לו שלא ישלח בו יצר הרע והסכים להתרפאות, מדרגות שאינם בהשגה, **דבר זה מלמדנו כמה אדם צריך לברוח מניסיון ולא להביא את עצמו לידי נסיון**

הבא אלעזר שאל את מרן הרב עובדיה במה זכה שכל בניו תלמדי חכמים אמרו לו בזכות שמירת העינים, וכן הרב כדורי אמר שזכה [כידוע הרב כדורי זצוק"ל היה בעל רוח הקודש ור"פא אדם שהוא צמח בארגנות ובקבוצת זאת כל מי ששהה בבית חולים עם אותו צמח חלה התקדמות גדולה ברפואתו עד שמעשה זה הגיע לתקשורת שם וכן היו עם הרב אין ספור מעשה ניסים] לכך בזכות שמר מאוד את עיניו תוך ויתור על דברים החשובים לו מאד וכן בבא אלעזר זכה בזכות שמירת העיניים

אחת הסגולות של אדם ששומר על עיניו היא להעביר מקלות מניו ומאנשי ביתו כמוכא בספר תהלים (תהלים פרק ק"ט) העבר עיני מראות שוא בדרךך חגיגי.
ויפרש האינו עירא שם כי חיי האדם יארכו אם לא ילך אחר עיניו ע"כ"ל. ולכן פשיט חלי בקשמו מעד קרוב שישמר על העינים בארץ מיתד ויתפלא שהזכות תעמד ותועיל לרפואת החולה. ויראה ישועות. וכל שכן שהחולה בעצמו שיעושה פן הזכות גדולה יותר ולכן חשוב ביותר שלא להסתפל על מראות שוא של נשים כדי שתועיל הזכות לרפואה ולקניס ארפכים לו ולבני ביתו.

ואמרו במדרש (ילקוט שמעוני משלי רמז תכה) שמי ששומר עצמו ועוצם עיניו מראות ברע, אומר הקדוש ברוך הוא, הדין דידי: פירוש הקב"ה אומר אדם זה שייך אלי הוא עובד ה' הרב החסיד רבי יעקב מוצפי זצ"ל התיר לנסוע במונית במקום באוטובוס בעבור שמירת העיניים, ולשלם ההפרש מכספי מעשר. עד כמה חש הרב בשמירת העיניים
וכתב בספר "טהרת הקודש" (חלק א') מאמר "שמירת עינים" (פרק ד') וזה לשונו: והנה יש פלוגתא במקובלים האם צדיק סתם הנוטר ברית, או רק במי שבא מעשה לידו כעין נסיון יוסף הצדיק. והגם שנמנו וגמרו שסתם נוטר הברית אקרי גם כן צדיק וכתב שם שאם בא לידו נסיון שקרא אסורה ועוצם עיניו זוכה לאור עצום ולכל הדעות נקרא אז צדיק. יהודי צריך תמיד, בכל מקום, ובכל מצב, ובכל זמן, להציב לנגד עיניו, סימן של 5 אותיות: ס', ע', פ', צ', ק', כלומר:

"סמ"ך - אם האדם נזהר לסגור ב"מעגל סגור", כמו האות סמ"ך, שסגורה מכל צדדיה. ואת מה הוא סוגר?
"עיני" - את העינים הוא סוגר - בזמן שיש מראות אסורות.
"פה" - וגם את פיו, הוא סוגר ולא מדבר דיבורים אסורים. אז מה שכרו? "צדיק" - הוא נקרא צדיק!
"ק" - וגם קדוש!!! זוכה לאות ש,ת, דהיינו אות שני-שאלתו ובקשתו מהקב"ה שתקבל שהיא האות תיו
מי ששומר את עיניו וזוהי סגולה לזכרון כך אמר הרב שמעון שקאפ שנאמר לא תתור אחרי לבבכם ולא אחרי עיניכם וזכרתם דהיינו סגולה לזכרון לשמור את עיניו בכל מחיר ויש סיפורים על אברכים ששמרו מאד עיניהם וזכרו את כל מה שלמדו בבהירות עצומה

יעזוב בגדו אצלה וינסו ויצא החוצה
הגאון הרב חיים שמואלביץ זצ"ל בספרו שיחות מוסר שואל מדוע השאיר יוסף את הבגד אצלה הרי בקלות יכל לקחת הבגד ממנה **ומתוך** שכדי לקחת את הבגד הוא גורם לעצמו לעוד שניה של ניסיון וזה יוסף לא היה מוכן כיון שרצה לברוח כל עוד נפשו בו מניסיון ולו מניסיון הקטן ביותר מכיון שכשהקב"ה מביא ניסיון על האדם הוא נותן לו גם את הכוחות לעמוד בניסיון אבל אם האדם מביא על עצמו את הניסיון אזי לא מחויב שיקבל גם את הסייעתא דשמיא לעמוד בניסיון ולכן כשיוסף נאבק על הבגד עכשיו הוא גורם לעצמו להמשיך את הניסיון ולא הקב"ה הוא זה שמנסהו, ויוסף פחד שעל המאבק הזה לקבל הבגד הוא המביא על עצמו ניסיון ולכן לא רצה להיאבק על הבגד שלא להביא על עצמו ניסיון ולו הקל ביותר כיון שאז לא מובטח לו שיקבל את הסייעתא דשמיא לעמוד בניסיון.

אנו מתפללים כל בוקר בברכות השחר ואל תביאנו לידי ניסיון כל שכן שאם יביא האדם עצמו את עצמו לידי ניסיון
מובא במסכת (בבא בתרא דף נז:): "ועוצם עיניו מראות ברע" "א"ר חייא בר אבא זה שאין מסתכל בנשים בשעה שמכבסות על גב הנהר שאז הם אינם מספיק צנועות בגלל הכביסה שמכבסות, שואלת הגמרא איך מדובר אם יש דרך אחרת לעבור רשע הוא, ואם אין דרך אחרת רק משם אנוס הוא מתרצת הגמרא שאין דרך אחרת למרות זאת צריך לאנוס את עצמו ולעצום את עיניו ולא להסתכל

רואים דודאי שאינו מסתכל כשעובר בדרך הקצרה למרות זאת נקרא רשע אם יש לו דרך ארוכה שאינו הולך בה משום שמביא את עצמו לידי ניסיון

מובא בילקוט שמעוני (תורה פרשת ויחי רמז קסא) וז"ל בן פורת יוסף מלמד שאין עין הרע שולטת בזרעו של יוסף (כיון ששמר את עיניו לא שלטה בו עין הרע מידה כנגד מידה מכאן רואים שהשומר את עיניו שמור מעין הרע), בנות צעדה עלי שור שהיו המצריות בנות מלכים מבקשים לראות פני יוסף ולא תלה עיניו באחת מהן ולא הררה באחת מהן לכך זכה לירש שני עולמים

מעשה בר' מתיא בן חרש שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה והיה זיו פניו דומה לחמה וקלסתר פניו דומה למלאכי השרת שמימיו לא נשא עיניו לאשה בעולם פעם אחד עבר שטן ונתקנא בו אמר אפשר אדם כמו זה לא חטא אמר לפני הקב"ה רבש"ע רבי מתיא בן חרש מה הוא לפניך אמר לו צדיק גמור הוא,

אמר לפניו תן לי רשות ואסיתנו א"ל אין אתה יכול לו אף על פי כן אמר לו לך, נדמה לו (השטן) כאשה יפה שלא הייתה כדמותה מעולם מימות נעמה אחות תובל קין שטעו בה מלאכי השרת שנאמר ויראו בני האלהים את בנות האדם עמד לפניו כיון שראה אותן הפך פניו ונתן לאחרי, שוב בא ועמד לו על צד שמאלו הפך פניו לצד ימין היה מתהפך לו מכל צד. אמר מתיא רבי אני שמא יתגבר עלי יצר הרע ויחטיאני מה עשה אותו צדיק רבי לאותו תלמיד שהיה משרת לפניו א"ל לך והבא לי אש ומסמר הביא לו מסמרין ונתנום בעיניו
כיון שראה השטן כך נזדעזע ונפל לאחוריו. [אפילו השטן הזדעזע ממסירות נפשו בשמירת עיניו] באותה שעה קרא הקב"ה לרפאל א"ל לך לרפא את רבי מתיא בן חרש. בא ועמד לפניו (לפני רבי מתיא) אמר לו מי אתה אמר לו אני הוא רפאל ששלחני הקב"ה לרפאות את עיניך אמר לו הניחני מה שהיה היה, [רואים מפה גם לאחר שעבר הניסיון הוא מוכן לחיות כל ימיו כסומא] חזר לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם כך וכך אמר לי מתיא אמר לו לך ואמרו לו אני ערב שלא ישלח בו יצר הרע. מיד רפא אותו. מכאן אמרו חכמים כל מי שאינו מסתכל בנשים על אחת כמה וכמה באשת חברו אין יצה"ר שולט בו ע"כ (הגמרא אומרת בתענית ה: שיש קבלה מדור לדור שאין יצר שולט רק במה שעניו רואות ויש לשאול מדוע ראה צורך לסמות עיניו

רמז לחנוכה מפרשת המנורה כתב החיד"א (בספר מנחת יצחק) כתוב בפרשת תצווה "ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור לחלעות נר תמיד". הפסוק הזה רומז בענין תנוכה בר"ת. ובהשמדי יונים קבעו תנוכה וכל איש לא יחסר כל שמנה מהדלקת נרות זרע ישראל תהיו זריזים כלכם כאשר תדליקו יהיה תלוי למעלה מהנרות אור ובו ראו למצות המהדרין עשו להדליק תדיר נרות תהיינה יחד מ"ד: רב הפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן לסוף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

מי שביקר באותו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרן דוד ושלמה הוא יברך וישמור וינצור ויגור ויזנום ויצלח את כל התורמים הקינים ובני ביתם: התורמים לכולל יום כולל ליל ששי, כולל בין הזמנים, ועוד, ולעולן השבעות. מלך מלכי המלכים ברחמי ישרם ויחיים מכל צרה ונוק יצילם ויגיה כוכב מערכתם ובכל אשר יפנו ישכילו וכל אשר יעשו יצלחו ויבטל האל-מעליהם כל גזירות גיבת ורעות ויגורו עליהם ויבטלו גזירות טובות וברכות טובות, והכית התורה תגן בעדם ויבטל כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומנוחלים, ונעליו נשמת: כמו כן סבירסה, משה חיים בן סבירסה, יורם בן זילו [ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונהיה תמיד שמחים ומאושרים

"מלחמת הרבות ברזל" גימטריה 1373 - הפסוקים הלחן גימטריה - 1373 הפסוק בישיעהו פרק ס' לב, **יב' תְּהִי וְהַמַּלְאָה אֶשֶׁר לֹא יַעֲבֹדוּ יִאֲבְדוּ וְהַגּוֹיִם חָרְבֵי יִחָרְבוּ:** וכן הפסוק בתהילים פרק ע"ב, **א-לוה-ים להצילני י-ה-ו-ה לעזרתי חושה**

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 516

המאמר

שבת אורה

וישב

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעלוני שגמתי רב דב נר מאיר יוסף ויל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

שח המשגיח מליקוד בארה"ב, רבי נתן מאיר וואכספויגל זצ"ל: בכל זמן ובכל תקופה, יש איזה מעורר מסוים, שמעורר את נקודת הלב של כלל ישראל, כמו בחנוכה, ובהמשך הדורות בכל דור ודור, נגעו בנקודת הלב של כלל ישראל, והתחזקו והחזיקו תחת כל המצבים. כשהיו כל מיני טרגדיות אמר המשגיח, אין לנו ידיעה על דין שמים, אבל דבר אחד אנחנו יכולים לומר, שצריך לב לקלוט, לתפוס ולנצל את ההתעוררות שיוודת מן השמים. שנה אחת היו "קרבנות" בימי החנוכה, אמר המשגיח, חנוכה זה זמן של התעוררות, ושלחו לנו מאורעות. מה שנוגע לקדושים האלו, אין לנו שייכות - זה הנהגה אחרת עמהם, אך מה שנוגע לנו, צריך להודיע, ולראות שתהיה הנהגה אחרת, וקבלה אחרת, בתורה בתפילה בדרך ארץ ובמדות.

(לקט רשימות - בעניני חנוכה)

רבי ניסים יגן זצ"ל בדרכו המיוחדת המעלה חיוך, לעורר את האנשים, היה אומר: לתרגול הקבי"ה נתן תפקיד בעולם, והוא: להבחין בין יום ובין לילה ולהעיר את בני האדם בכל בוקר, בעלות השחר. לתרגול אין שעון מעורר, ובכל זאת מדי יום ביומו, עם עלות השחר, הוא עולה על הגדר וקורא בקול: "קוקוריקו..." בעל הבית מתעורר מקולו וחמתו בוערת בו, הוא מנסה להשתיק את התרגול, אך זה אינו מתרגש, אלא קופץ על הכסא וקורא שוב "קוקוריקו..." וכך הוא חוזר וקורא, ובעל הבית כועס, עד שלבסוף מתאש בעליו, קם והולך לבית הכנסת. התרגול אינו מתפעל ומתרגש מעקבו של האדם, משום שהוא קיבל מאת ה' תפקיד לעשות זאת - "אני מצטער, אדם", הוא אומר כביכול, "אבל הקב"ה נתן לי תפקיד להעיר אותך, ואת זה עלי לעשות באופן הטוב ביותר." לפיכך נבחר דוקא התרגול לברכת השחר כדי להזכיר לנו בבקרו של יום - ללמוד מדרכיו של השכיח, המבדיל בין יום ובין לילה. גם לנו יש בעולם תפקיד של הבדלה בין יום ללילה - היום זה האור, התורה והישיבות, והחושך הוא ההיפך הגמור מכך. שני בנימי לשני שכנים - זה בנו לומד בתיכון, וזה בנו לומד בישיבה כה עצום הוא ההבדל ביניהם! זה חושב כך, וזה חושב כך... זה יש לו זקן, וגם זה יש לו זקן - רק מאחור... פער עצום כמו בין יום ללילה ובין אור לחושך גדול! ראשיהם של האנשים ברחוב היום מלאים בהבלים, אין להם שום דבר אמיתי להציע וודאי שהם צריכים להתביש מאתנו. את תמונת פניו של הרחוב אפשר לראות באותה אשה שנכנסה לחנות שבה נמכרים בגדי כלבים אפגניים ובקשה לקנות חליפה לכלב שלה. עמדה ובדקה זה גדול מדי, זה קטן, זה נמוך, ולבסוף בקשה המוכרת שתביא אתה את הכלב למקידה, "הרי לא", סרבה בעלת הכלב, "הייתי רוצה לעשות לו הפתעה..." זהו הרחוב שלנו, אם כן - ממי אנחנו מתבישים?... לקחתי פעם את ילדי לגן חיות, נסענו שעה ארוכה בכבישים - וליא הגענו... הילדים כבר היו קצרי רוח וישאלו: "איפה גן חיות?". "כבוד הרב" - שמע הנהגה את השאלה וענה - "זו לא בעיה. היכן שתחליט לרדת - שם זה גן חיות...". הוא כל כך צודק! עם ישראל הולך ומדרדר, שכן ישראל כשהם יורדים - יורדים עד לתהום. משולים הם לאדם שעלה לקומה מאה, בבנין כלשהו מתוך כוונה לקפץ משם. מה אתה עושה? - שואלים אותו, והוא משיב: 'קופץ מכמה קומות.' ישושה שבעולם" - אומרים לו - "האם מעלה אתה ברעתך שתוכל לעצור? הלא אם תתחיל לפלל לא תוכל לעצור את הנפילה, אלא תדרדר לשאל תחתית". היונים הבינו כי ללא תורה לא יהיה קיום לעם - אבל חלקים גדולים מהעם שלנו אינם מבינים זאת... בשל כך אותו תפקיד של הבדלה בין קודש לחול, בין אור לחושך ובין טהור לטמא, מקבל משנה תוקף בימי חנוכה, שהוא חג שבו צריך כל אדם להדליק את האור האמיתי בביתו. היונים והמתיונים בקשר ליצר מציאות חדשה של אדם - המשלבת בין חוקות הגויים לדרך שבה צריך יהודי להתנהג: גם חזיר וגם תפילה, גם מזוזה וגם מכשיר עם מראות אסורות ועל ידי כך פסחו על שני הסעיפים, הם ניסו לערב בין אור לחשך ולפזר ערפל של בלבול ושל קהות חושים על כל מעשה, אך מתפקידנו להסיט את המסך ולהבדיל בין יום ובין לילה. וכדי למלא את המוטל עלינו באופן הטוב ביותר. (נתיבי אור דבי ניסים יגן זצ"ל)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אותו אל הבור הזה: ותמוה: הרי חז"ל דרשו על הפסוק "והבור ריק אין בו מים" מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו (שבת כב), ואם כן, איזו הצלה היתה זו כשהשליכו אותו לבור מלא נחשים ועקרבים? והתירוץ הוא שראובן קודם כל רצה להוציא אותו מידי האחים, כי הבחירה שבאדם אינה בידי שמים, ואדם כבעל בחירה יכול להרוג וזולתו אפילו הוא נקי ורחף מפשע, אבל נחשים ועקרבים אינם בעלי בחירה, ותעמוד לו זכותו. (אור החיים)

וישאל את סריסי פרעה אשר אתו במשמר בית אדניו לאמר מדוע פניכם רעים היום: דרש המגיד רבי שלום שברדון זצ"ל: קורה לעיתים שמצב רוחנו אינו מרום, ובודאי שאז קשה יותר להסביר פנים ולתת תשומת לב לזולת. ופעמים שאפילו אם הוזלת פותח בדרישת שלומנו, לא תמיד קל להשיב ולתת לו תשומת לב. יוסף הצדיק נמכר למצרים, וללא עוול בכפו נזקק לבית הסוהר לעשר שנים. וכי אפשר במציאות כזו להבחין במתרחש סביב? אך התורה מספרת זיבוא אליהם יוסף בבוקר וירא אותם והגם זועפים (פסוק ה), ואם יוסף הבחין שהיום הם זועפים, הרי וודאי שגם קודם לכן היה מתייחס אליהם, ולכן הבחין שהיום הבעת פניהם שונה מהרגיל. יוסף הצדיק יכול היה ללמוד כל היום מהתורה שקיבל מאביו, ולמרות זאת, ועל אף מצבו העגום, התעניין בשלומו של כל אחד. ולא די שיוסף שם לב לאחרים, אלא גם היה היחיד לשיחה אתם, ככתוב "וישאל את סריסי פרעה אשר אתו במשמר בית אדניו לאמר מדוע פניכם רעים היום?" ולא רק שיום והתחיל את השיחה אתם אלא גם אחרי שהם אמרו לו, "חלום חלמנו ופותר אין אות", עדיין ביקש מהם שיספרו לו - "והלא לאלוקים פתרונם ספרו נא לי", ורק אז יוספר שר המשקים. למעשה, דאגתו לאותם סריסים גרמה שלבסוף ייצא מבית האסורים, ורואים שאין לדעת את כח ההשפעה של פעולה טובה אחת שבין אדם לחבירו, כי נמצא ששאלת שלום אחת גלגלה את יוסף מן הבור, עד שנהיה זיוסף הוא השליט. ואם כוחה של שאלת שלום הוא כה גדול, אפשר ללמוד מכאן עד כמה חמורה אי שאלת השלום, ובוודאי אי עניית שלום לחבירו. (לב שלום ילקוט מאיש לרעהו)

ולא זכר שר המשקים את יוסף וישפחהו: מפני שתלה בו יוסף לזכרו, החזק להיות אסור שתי שנים, שנאמר אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים (תהלים מ, ה), ולא בטח על מצרים הקרויים רהב. (רש"י) אירע פעם שתלמידים בישיבת "שער התורה" בגורונו המעטירה, ביקשו להביע כאבם על מצב הכלכלי החמור ששרר בישיבה, ועברו ללמוד אותו יום בבית מדרש אחר. בעבור היום הראשון זימן אליו ראש הישיבה, רבי שמעון שקופ, זצ"ל כמה מן התלמידים המבוגרים והורה להם לשוב אל הישיבה. מובן שאף אחד לא העזי להמרות את פי הרב הנערץ, והכל שבו. למחרת בהגיע זמן השיעור, הקדים רבי שמעון לשיעורו כמה דברי תוכחה, הוא ביקש חומש בראשית ופתח בביאור מאמר חז"ל זה. שנתיים נוספות נאלץ יוסף להשאר בבית האסורים, כעונש על שתי פעמים שביקש משר המשקים לזכרו - "כי אם זכרתי... והזכרתי אל פרעה". מה היה קורה אם היה מבקש רק פעם אחת, האם היה נענש אז רק בשנה אחת מאסר? שאל רבי שמעון, והשיב: לא, כי אז לא היה נענש כלל וכלל. לבקש פעם אחת היא השתדלות מותרת, אולם כשמוסיפים עוד פעם אחת על הראשונה מקלקלים כבר גם אותה. שכן מתברר שאף זו לא היתה מתוך מחשבה טהורה של השתדלות מותרת. כיון שעבר יוסף את גבול ההשתדלות, נענש מעתה לא אך על האחרונה אלא גם על הראשונה המותרת. אף אתם - התורה הרב באוני תלמידיו - יום אחד השתדלתם, עשיתם את שלכם. מעתה עליכם להזהר לבל תעברו את גבול ההשתדלות המותרת, ואז תתגלגל עליכם האשמה גם על ההשתדלות הראשונה. והלימודים שבו על אתר למתכונתם הרגילה. (פנינים משלח נבדה)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

את המעשה הבא, הממשיח עד כמה חסרונות עלולים להתברר כמעלות, סיפר רבי אברהם יפה'ן זצ"ל. ראש ישיבת "בית יוסף ביאליסטוק" (נובהרדוק) בעירנו היה בחור אחד, בקושי ידע קרוא וכתוב, למותר לציין, כי הוא שימש כמושג רחמים של כל תושבי העיירה. ויהי היום ותיחום כל העיר. הבחור זכה בהגדרה המרכזית בסכום עתק של חמשת אלפים רובל, הון עצום באותם ימים. כיצד ניחשת נכונה את שלושת המספרים? תמחו הכל באוזניו, והלה פתח וסיפר על חלום שחלם. "חלמתי בלילה את שלושת המספרים: שבע עשרה, שמונה עשרה, שלוש מאות ושבעים". "הא כיצד?" לא הבין איש, "הלא יש לנחש רק שלושה מספרים! חיידך תמים עלה על פניו של הזוכה. "הבנתי את החלום וצירפתי את המספרים. שבע עשרה, ועוד שמונה עשרה, ועוד שלוש מאות ושבעים, הם ארבע מאות וחמישה עשר. מילאתי, איפוא, את הספרות ארבע אחד וחמש, וזכית". "דגע" עצר אחד המאזינים, "הלא כל המספרים הללו אינם עולים אלא לכדי ארבע מאות וחמש, ולא לכדי ארבע מאות וחמישה עשר!" "האומנם?" נענה אותו בחור ואמר, "כמה טוב שאיני יודע חשבון..." (רדך עץ החיים)

"עניו של טעם"

טעם למה נהגו לחדש הפתילות בכל לילה ולברך על התוספת, כתב ה"כלבו", לפי שבכל לילה היה הנס מתחדש. ועוד טעם אחר לחדש הפתילות, זכר למקדש שהיו מחודשים אותם בכל לילה למגורת המאור. ("חנכת הבית לידו") [ויש שלא נהגו כך, עיין בפוסקים הראשונים ובאחרונים]

"מפי כתכם"

מלחמת בית חשמונאי נגד היוונים היתה כולה גילוי האמת של הבריאה. היה זה גילוי של מסירות נפש מופלאה שכמעט לא נראתה כמותה במהלך ההסטוריה של העם היהודי, כמבואר ברש"י (דברים לג, יא) שתפילת משה רבינו "מחץ מתנים קמיו" היתה על עניו זה: "ראה שעתידין חשמונאי ובניו להלחם עם היוונים והתפלל עליהם לפי שהיו מועטים, י"ב בני חשמונאי ואלעזר כנגד כמה רבבות". החשמונאים יצאו למלחמה מתוך בהירות הדעת - אמונה ובטחון בשלימות מוחלטת. משום שאצלם האמת הגמור שאין עוד מלבדו לא היתה רק בבחינת ידיעה בלבד אלא בהכרה שכך הוא עצם המציאות ויש להתנהג על פי ה' למעשה ממש. זוהי השגה של "אור" בבטחון בהשיית ובהכרה כי "אין עוד מלבדו". כמובן שכשיצאים להלחם כך, מנצחים לבסוף. המשכילים היו לועגים לצורת המלחמה ע"פ התורה הלך, ופעם ערכו "הצגה" בעיר בריסק והראו כיצד לפי מצוות התורה אמורה להראות מלחמה: הביאו אלפי חיילים עטורים בטלית ותפילין, והכריזו "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו", ו"חיילים" רבים עזבו את המקום. ושוב הכריזו "מי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישוב לביתו", ולאחר מכן "מי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה", ורבים נוספים עזבו. כאשר "יספו השוטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו", עזבו כולם ונשארו במקום החפץ חיים ורבי חיים מברסק לבדם. והמשך "ההצגה" היה שר' חיים מכבד את החפץ חיים לצאת ראשון למלחמה מאחר והוא כהן וכו'. כשסיפרו על כך אנשי העיר לרבי חיים מברסק זצ"ל, היתה תגובתו: "הכל אמת ויציב, אולם "שכחו" אותם משכילים להציג בפני אנשיהם את סופה של אותה "ההצגה" - כי אכן אותם שני זקנים שנשארו ניצחו במלחמה".... (תפארת שמשון רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם ידליק נרות חנוכה, ויצטרך לברך עליהם, ואף על פי כן לא יצא חובת הדלקת נרות חנוכה?
תשובה: מי שמדליק נרות חנוכה בבית הכנסת, מברך עליהם, אבל אינו יוצא בזה, וצריך לחזור ולהדליק בביתו עם ברכה. שולחן ערוך וברמ"א סימן תרע"א סעיף ו')

ונלוו גוים רבים אל ה' ביום ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוכם וידעת כי ה' יצא אותי שלחני אליך. שח רבי שמשון פינקוס זצ"ל: יש רופא במונסי, בארז"ב, שעובד לפרנסתו כרופא, אבל הוא שוקד על התורה והנו תלמיד חכם. לפני שנים הוא היה בלוס אנג'לס כחלוני גמור, ועבד כרופא בחדר מיון של בית חולים. באחד הימים הובהל לחדר המיון אדם מחוסר הכרה אשר נמצא מוטל ברוב אחרי התקף לב קשה. הרופאים הוזעקו להצילו, ולאחר חצי שעה התיישבו מחיי, ניתקו את המכונות וקבעו את מותו. הרופא מספר שלפתע הוא הבחין בתנועה בידו של המת. בתחילה חשב שאילו עצבים שעדיין מפרססים לאחר המוות, אבל אח"כ הבחין בתנועות נוספות של הגוף, הוא חסיד את הכיטוי מעל פניו. ולתדהמתו הוא רואה את ה"מת" - חי. הוא התחיל מחדש לעסות את לבו. ה"מח" הרים את ידו וסימן לרופא להפסיק להתעסק בו. הוא שואל את הרופא: "לך קוראים חיים מאיר?" הרופא נדהם לחלוטין; זהו אמנם שמו היהודי אבל אין אדם בעולם שקורא לו כך, כולם יודעים שהוא "בארי" רק מסבתו הוא שמע ששמו "חיים מאיר". והנה החולה ממשך ושואל: "אתה מניח תפילין?" והוא עונה בשלילה. החולה מצוה: "מהיום תתחיל להניח! ושוב שואל אותו "אתה אוכל כשר?" וכשענה לא, חזר וצוה: "תאכל כשר!" כשסיים החולה את דבריו, עצם את עיניו ונפטר לבית עולמו. לימים, כשסיפר הרופא את המעשה, הוא הוסיף שבשעת מעשה לא הרגיש שום רושם והשפעה. "נכנסתי לחדר הרופאים ואמרתי להם: "תשמעו איזה דבר מצחיק קרה לי" שום שינוי לא חל בי מהארוע המיוחד". לאחר שנים רבות החל הרופא בתהליך של "חזרה בתשובה", ובמבט לאחור ציף גם את המעשה הזה לשרשרת הסיבות שגרמו לו לשנות את חייו. סיפור נוסף של נס גמור וגלוי, שממנו נוכח ללמוד נקודה נוספת בהנהגת השי"ת. מעשה נורא שמעתי על קבוצה של ארבע מאות יהודים, שהיו אזרחים גרמניים ונתגלגלו בשנות המלחמה לאנגליה. הבריטים לא יכלו להחזיק בתוכם פליטים גרמנים, החשודים כמרגלים בזמן מלחמה, ולכן אספו את כל הקבוצה ושלחו אותם באנית מסחר לגירוש באוסטרליה. הם שחררו אסירים ופושעים מבתי כלא, כדי שישמשו כמלחים על האניה. אך יצאה האניה מהנמל באנגליה התחילו המלחים להתעלל בקבוצת היהודים. גנבו מהם את מזוודותיהם ובזזו לעצמם כרצונם, את הגותר השליכו באכזריות אל תוך הים. הצער ועגמת הנפש על איבוד החפצים, המזכרות והמכתבים האישיים היו גדולים מאד. "מה זה עשה ה' לנו?" כך הגיעו הפליטים בעירום ובחוסר כל והתאקלמו באוסטרליה. לפני שנים מספר, עשרות בשנים לאחר הגירוש ההוא, מצא יהודי אחד יומן של קצין גרמני ששרת בשנות המלחמה בצוללת. באחד הפרקים המתארים את שנות המלחמה הוא כתב על אותה אוניית מסחר בריטית שנקלטה ברדאר של הצוללת. הפלגה ללא ליווי צבאי היתה בימים ההם כהתאבדות. ניתנה הוראה לירות על האניה, אך לא היה ברור אם אכן הידיות פגעו במטרה. כיוון שנקלט ברדאר שמוזוודות וחפצים פזורים סביבות האניה, נשלחה סירה למשות אותם מן המים. בבדיקה גילו מכתבים בגרמנית של אזרחים גרמניים. רושם הוא: "שמחנו שלא פגענו באניה עם גרמנים כמותנו. בהוראה שקיבלנו מהפירד בעצמו והישרל ימ"ש, הופקרנו ללוות את האניה עד לאוסטרליה בכדי להגן עליה מפני תוקפים בריטים אפשריים". לאחר שנוסעי האניה ירדו והיא חזרה לאנגליה, זיהו הגרמנים שהיא שייכת לאנגלים ופוצצו אותה. נתבונן בעומק המעשה. ארבעים שנה יהודים בכו והצטערו על אוברן המזכרות והמכתבים האישיים, אולי אפילו התמרמר על מדת הדין שפגעה בהם. והנה מתברר למפרע גודל החסד שעשה עמם השי"ת, ובנס ממש איפשר להם להגיע בשלום לחוף מבטחים. מתוך מצב של חוסר סיכוי להנצל, יזמן להם ה' מלחים באניה, פושעים ואכזריים, שזרקו את חפציהם למים ובכך ניצלו חייהם. הנסים מתרחשים סביבנו, אך אין לנו תמיד את הכלים לקלוט ולהבין את גודל חסדי השי"ת עמנו, בכל ימי חיינו. לשם כך נקבעו שמונת ימי החנוכה "להודות ולהלל", לפתח את יכולת ההבנה. להתחנך מהנסים ולהיות מושפעים מהעולם הנפלא בו אנו חיים, (שיחות חנוכה)

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אין יקר בנבראים, כמו הזמן. (יערות דבש)

אין העושר תלוי בכוחו של האדם ולא בשכלו, אלא ביד הבורא. (רבינו בחיי)

אין עומק התורה שבעל פה מתגלה, אלא אחרי רוב השקידה והעמל. (נפש החיים)

נר לשולחן שבת

פרשת וישב

גליין 849 תשפ"ד

כאשר השבטים
"נסעו מזה, הסיעו עצמון מן האחוה"
יוסף בבור!
בשנה האחרונה 'נסעו הרבה מזה'
התוצאה: עם ישראל בבור!
כאשר נשוב אל האחוה,
נצא מן הבור בו אנו נמצאים!

"ויהי ה' את יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שר בית הסוהר". (ל"ט כ"א)
רבי יוסף חיים מגדולי הדורות בבית הסוהר

ארבעה אחים היו לו לרבינו יוסף חיים, ה"בן איש חי" אשר מלבד היותם חכמים ויראים היו סוחרים גדולים. מאחר שרבינו היה הבן הבכור המכובד והמפורסם בהם, קראו את בית מסחרם על שמו הטוב ונתנו לו חלק. שנים רבות ישב ה"בן איש חי" בשלווה ובנחת, זכה שהעבירו מעליו עול דרך ארץ לגמרי. אחיו דאגו לו לכל צרכיו ואף להדפסת ספריו ולמעלה מזה.

לימים נהפך עליהם הגלגל, עסקי האחים פשטו רגל, רק נותרו להם מעט קרקעות וקצת קניינים. ביקשו זמן מהתגרים נושיהם עד שיוכלו למכור את הקרקעות בשווי האמיתי שלהם, ולא יכריחו למכור במחיר הפסד ויאבדו כספם.

אלא שאותם תגרים לא שעו לבקשתם, וילחצו ויתנו את כל האחים בט' שבט שנת תרמ"ב בבית הסוהר "חבס אל דולאה".

באותם ימים שהיה רבינו חבוש נתקיימה בו מעין ברכתו של יוסף הצדיק "ויהי ה' את יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שר בית הסוהר". אף שאר האסירים היו דואגים לשלומם ונוהגים בו ביראת כבוד.

"וישליכו אתו הבורה"- והנה אין יוסף בבור-ויהי שם בבית הסוהר."

בעקבות ענייני דיומא: פרשת וישב - יוסף עבד במצרים, שבוי בבית הסוהר - השבויים בשבי אכזר בבורות עזה, גבול מצרים - הקדשתי את ה"נר" השבוע. ירחם ה' יתברך על בניו, ויציאם מאפילה לאור גדול!

הסבל והצער של השבי הוא נורא - הנביא ירמיהו אומר "אשר למות למות ואשר לחרב לחרב ואשר לרעב לרעב ואשר לשבי לשבי". (ט"ו ב)
אמר רבי יוחנן, כל המאוחז בפסוק קשה מחברו ... שבי קשה מכולם, שהרי כולם ישנם בו - השבאי יכול לעשות הכל!
(ב"ב ה:)

אסיר, גם בעת שהוא במאסר עליו לברך ברכת "שלא עשני עבד", כי אין ברכה זו עומדת בסתירה למצבו, משום שברכה זו נקבעה כהודיה על חירות הנפש ולא חירות הגוף.

כל עוד שיהודי מחוייב במצוות, עליו לברך זאת. אף כשהוא במצוק ושבי. אדרבה, דווקא כעת חובה עליו לברך ברכה זו, למען יכירו וידעו הגויים שלמרות שהוא נתון בידם לעשות בו כרצונם הרע, בכל זאת רואה עצמו כבן חורין רוחני ורק החומר שלו הוא זה שנתון בשבי ובעזרתו יתברך קרובה ישועתו לבוא!
(שו"ת "ממעמקים" ח"ג ג')

"יוסף ... ויתנהו אל בית הסוהר מקום אשר אסורי המלך". (ל"ט כ)

רבי יוסף בבית הסוהר

הגאון רבי יוסף מרגליות, רבה של טרניגרד מצא עצמו מאחורי סורג ובריח עקב הלשנה כוזבת. גם בהיותו בבית הסוהר התמיד ועמל בלימוד התורה כמי שנמצא בבית המדרש. את חידושיו אשר נתחדשו לו בהיותו בבית האסורים הביא אל בית הדפוס ובעזרת עשירי וינה הדפיסם וקרא ספרו "תבנית אות יוסף".

כך כתב בהקדמה: "וקראתי שם הספר 'תבנית אות יוסף' על שם הרפתקאות שעברו עלי, כי הייתי שלו ושקט ועתיר נכסים, ופתאום נהפך עלי הגלגל. נהפך עלי גלגל החימה והיתה נחלתי לשמה ... אריות עלי גברו, דרכו לשונם ונחבשתי בבית הסוהר.

ויהי בראותי כי יצאוני תלאות רבות ... אמרתי במה אכף לאלקי קדם אם לא במנחה ההולכת לפניו, ועניתי ואמרתי להקריב בכורי, מראשית תבואתי שבמעמקי התלמוד על מזבח הדפוס לזכות את הרבים. יען כי פצו שפתי לדבר פי בצר לי לחוק אותיות. לכן קראתי שמו 'תבנית אות יוסף'. על דרך הכתוב "עדות ביהוסף שמו". שדרשו חז"ל, שלאחר שיצא מבית האסורים נתווספה לו אות.

ומה גם שמשך הזמן שהייתי בבית הסוהר "ירחי שוא ולילות עמל" - מספר הימים עולה מכוון כמנין אותיות שמי!"
(רבי יוסף מרגליות נפטר בשנת ת"ק 1753 - למעוניינים ולמעיינים ספרו נמצא במאגרים)

כל זמן היותו בבית הסוהר היה ה"בן איש חי" שרוי בישוב הזעת, הוגה בתורת הנסתר עד שעלה בידו לחבר שם חיבור שלם על דרך הסוד וקרא שמו "מתיר אסורים".

בינתיים בירר בית המשפט את הנעשה בעסק, נתברר שרבינו אין לו ידיעה בכל עניני בית המסחר ובפרשיית הכסף, ומה שחותמים בחותמו נעשה שלא בידיעתו ומה שאחיו השימוהו בראש הוא רק לכבודו. על כן לאחר שלושים יום נשתחרר רבינו. רישומו של מאורע זה השפיע עמוקות על אורח חייו של ה"בן איש חי" ובמשך שבע שנים התבודד בארבע אמות של הלכה. את כליאתו מזכיר רבינו ברמז בספרו "עוד יוסף חי" בביאורו על הפסוק "לך לך מארצך".

המקובל הגאון חכם שמעון אגסי והדרשן המפואר חכם יחזקאל עזרא שמעיה היו אומרים: "רבינו הינו ניצוץ יוסף הצדיק, ומה שקרה ליוסף קרה לנו!"
(הרי"ח הטוב, "אסורי המלך" ח"ב)

מקובל שרבותינו הקדושים בעלי התוס' אשר רבים מהם נהרגו על קידוש ה'. בהיותם במאסר ידעו כי למחרת יובאו בפעם האחרונה בפני השופטים, ואם לא יאותו להמיר דתם - יהרגו מיד. אע"פ כן עסקו בתורה באותו לילה וכתבו את חידושי התוספות הארוכים בפרק מרובה!
(בני יששכר - "דברי תורה מהדורה ח' ל"א)

לא לחמס...

"זה קרוב לחמישה חודשים קמו אנשי בליעל מקרבנו והעלילו על הרב הגדול רבינו נסים ושישה נכבדים מהקהל, בתוכם החכם דון חסדאי ואני ואחי, ומסרו אותנו למלכות. ועדיין אנו נתונים בערבון על לא חמס. ישיב להם גמול ה' כמעשה ידיהם!" (שו"ת הריב"ש ש"ע"ו)

בשנת קכ"ז 1367 העלילו כמה מעשירי קהילת ברצלונה על רבותינו הר"ר ותלמידו הריב"ש ורבי חסדאי קרשקש ונכבדי הקהילה, רדפו והלשינו עליהם למלכות. חמישה חודשים הם היו נתונים במאסר. לאחר השחרור מבית הסוהר, על אף קושי הפרידה מרבו הר"ר, עזב הריב"ש את ברצלונה ועבר לגור בעיר סרגוסה בצפון ספרד. (ס"ה)

מתורתו וחכמתו של רבינו הריב"ש

שאלה: האם יש רשות לבית הדין לשחרר "מוסר" מבית הסוהר עם ערבים בטוחים תמורת התחייבות לקנס עצום. גם שיהיו חייבים בכל מה שהמוסר חייב, כאשר יתברר עניינו בבית הדין?
השיב הריב"ש: אין ספק, כל עוד שיש חשש שהמוסר הזה עבר עבירה שיש בה חיוב עונש, בית דין חייבים להמשיך לאוסרו בבית האסורים עד שיתברר דינו, אם הוא עונש או ממון בלבד. אין לשחררו ולתת עליו ערבים, הלא הוא מיד ברח יברח, ומה יעשו אז בית הדין לערבים, מה יועיל כי יענישו אותם והם לא עשו עבירה?! הערבים רק נתחייבו על ממון ולא חיובי נפש.

עוד, על ידי זה שישחררו אותו והוא יברח, המוסר יצא בלי עונש ולא יוכלו הקהל לקיים בו "ובערת הרע מקרבך".
ועוד, מי שעבר עבירה כזו אין ראוי שילך ויטייל בשוק בעוד שבית הדין מעיינים בדינו!

(שו"ת הריב"ש ר"ו עיין ח"מ שפ"ח)

"והנה אורחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נושאים..." (ל"ז כ"ה)

שאלה: היהודים שהולכים בשיירות גמלים עם אורחת ישמעאלים במדבר הגדול והנורא - סהרה - עושים זאת למחייבתם. הרי הכל יודעים שהם יצטרכו לחלל את השבת, להמשיך ולרכוב עם השיירה בשבת, לצאת חוץ לתחום שבת, כי מפני הסכנה לא יוכלו להתעכב, האם יש למחות בהם?

השיב הריב"ש: המנהג הוא שישראל יוצאים בשיירות ומפליגים באוניות, וזה על פי פסק רבינו בעל המאור.

הלכה היא שאין מפליגים בספינה פחות משלשה ימים קודם שבת. הרי"ף והרמב"ם כתבו מפני עונג שבת, שלא יצטער. אבל הרב בעל המאור כתב כי שלושה ימים לפני שבת 'שבתא' הוי, והיוצא לדרך בימים אלו נחשב כמתנה לדחות את השבת, אך מותר לצאת לדרך בתחילת שבוע, כיון שימים אלו מתייחסים לשבת שעברה, ומה שממשיך ללכת בשבת הוי פיקוח נפש.

אכן כל זה לדבר הרשות, אבל לדבר מצוה יוצאים אפילו בערב שבת, וכן הסכים מורי הרב רבינו נסים.

(שו"ת הריב"ש י"ז)

"ויאמר יהודה לאונן בא אל אשת אחיך ויבם אתה..." (ל"ח ח)

יבמה שהיא זקוקה לשני אחים. הגדול הוא מהאנוסים והצעיר יהודי. מי קודם בחליצה, שהרי האח האנוס לא יכול לייבם אותה מפני גזירת השמד, ואילו האח הצעיר יכול לייבם ולחלוץ.

השיב הריב"ש: האח הצעיר קודם. אם הוא רוצה לייבם ייבם. והוא גם קודם לחלוץ, שלעולם יש לחזר אחרי חליצה מעולה, וכיון שהאח הצעיר יכול גם לייבם וגם לחלוץ, חליצתו מעולה. אכן, אם האח האנוס חליץ, חליצתו כשרה, כיון שנחשב ישראל.

יש לדעת במקרה שהאח הצעיר, היהודי רוצה לייבם אותה והיא אינה מסכימה ואומרת באחיק הגדול אני רוצה, והרי הוא באמת אינו יכול לייבם אותה, לכאורה יש לדון בה דין מורדת.

אלא שיש לבית הדין לעיין הרבה בדבר, אם האח הצעיר כבר נשוי, אם יהיה בכוחו לפרנס את שתייהן לפי כבודו וכבודם, שאם אין ביכולתו לפרנסם, אין נותנים לו לייבם אלא משיאין אותו עצה הוגנת.

(ש"ס א')

הגאון רבי דוד חזן, מחכמי איזמיר, בבואו אל שערי העיר וינה עצר במשמר ביקורת הגבולות - "מנהגם שכל עובר ושב צריך להיות בידו פאשה-פורטו" - הוציא את הפספורט שלו ונתנו לפקיד, והנה באותו הזמן אדם אחר ששמו דוד נתן גם הוא את הפספורט שלו לפקיד, אלא שהפספורט שלו היה מזויף.

הפקיד הרשע החליט מיד כי רבי דוד חזן הוא הנוכל הזיפן. עוד בטרם הספיק לחוקרם על שמות אביהם, שהיו שונים זה מזה, רץ להראות לקציני המשמר כי עלה בחכתו מרגל. גם הם לא טרחו לבדוק ולהשוות את הפספורטים וסמכו על דברי הפקיד ושמחו להושיב יהודי בכלא. אם הוא מרגל מקומו בבית הסוהר.

ליהודי וינה נודע על המצאו של גאון גדול בבית הסוהר בעירם. גם שמעו כי הוא חלה בשל התנאים האיומים שהיו בבית הסוהר, מקום עיפוש וזוהמה ואוכל קלוקל. חיש מהר שלחו פרנסי העיר רופא לבדוקו.

הרופא שהבחין מיד כי רבי דוד נפל למשכב, הורה לסוהרים להעבירו אל בית החולים היהודי. אותם פרנסים עשירים הורו לרופא שימשיך לטפל ברבי דוד בכל מה שנצרך על חשבונם.

רבי דוד חזן שהה בבית החולים מפסח ועד עצרת. השלטונות העמידו עליו משמר, שלא יצא מהמקום, כיון שעדיין היה חשוד כמרגל. בקשה אחת היתה לו שביא אליו ספר "מדרש שמואל" על מסכת אבות ו"עין יעקב".

עתה היה לו מה לעשות, הוא הגה בהם יומם ולילה ותוך כדי חיבר חיבור על מסכת אבות.

דבר פלא: ביום שרבי דוד בירך על המוגמר, סיים לכתוב את פירושו, בא אליו מכתב מהשררה כי הוא חף מאשמה ויכול לצאת חופשי אל ארצו ומולדתו.

רבי דוד קרא שם ספרו "דוד במצודה", על שם הכתוב "וישב דוד במצוד", כיון שהורתו ולידתו של הספר היה בהיותו במצודה. (בהקדמה לספר זה הוא מתאר את שארע עימו ומסגר ברכות לפרנסי וגבירי וינה. גם הספר "דוד במצודה" נמצא במאגרים. רבי דוד חזן נפטר בשנת תק"ח 1748. עפ"י "אסורי המלך" ח"ב)

רבי גרשון בן חזקיה היה גאון בתורה וכן מלומד ומופלג בחכמות רבות. הוא דר בעיר אורנז', ב"ארץ הלוונדר", בפרובנס.

בהיותו בן ארבעים וחמש ישב במאסר חמישה עשר חודשים. בעת יושו במאסר היה צמא לדבר ה'. געגעועי לילדיו היו קשים מנשוא, או אז עלה בלבו לחבר חיבור בצורת דו שיח בין אב לבנו. הספר מבוסס על שמונים ואחד שאלות ותשובות. כולם נכתבו באופן משובב לב. הכל חרוזים מחורזים, שורה אחר שורה. חמשת אלפים וארבעים חרוזים במספר!!!

הנושא הסובב את הספר הינו חכמת הרפואה, בה היה בקיא רבי גרשון בצורה מפליאה ומעוררת השתאות.

את הספר קרא בשם "אף חכמתי", הרומז כנראה על מאמר חכמינו "חכמה שלמדתי באף היא שעמדה לי". עם סיום כתיבת החיבור הוא יצא לחירות. כתב היד נשמר עד עצם היום הזה בספרייה הלאומית בפריז.

רבי גרשון בן חזקיה נולד בשנת קל"ד 1375 וישב במאסר מחודש מרחשון קע"ט עד אדר ק"פ.

רשעות מורי הדרך של אותם אכזרים בעוה

סיפר ידידי, ת"ח יליד אירן: "היה זה לפני כעשרים וחמש שנה אצלנו באירן. מבית הכנסת נגנבו שטיח ושואב אבק. הגבאי הלך למשטרה להתלונן. "במי אתה חושד?" שאלוהו. אמר את שמו של הגנב, שכנו.

הביאו את השכן. השוטר סטר לו: "אין לך מאיפה לגנוב רק מבית כנסת?!... לחלקם היה עדיין כבוד לדת היהודית. "תחזיר את הגניבה!" החזיר.

למחרת, בארבע לפנות בוקר, ניידת נעצרת ליד בית היהודי, בעיטות בדלת, לאותו גנב היה אח שוטר. היהודי נלקח לבית הסוהר. ישב שלושים יום בצינוק, כל יום מלקות ועינויים, יצא מהכלא שבור ורצוץ, רכושו הוחרם, פוטר מהעבודה. לאחר מאמצים רבים הצליח להגיע לארץ ישראל. לכאן הגיע כשרק בגדיו עליו".

(נר לשולחן שבת" מידידי הרה"ג מ. מ.)

משמעות

דבר האירה

נרות חנוכה - פנס הקסם

נמצאים או בימי חנוכה, שבו זוכה כל אחד להדליק את הנרות בכונה ובשמחה, ובתחושה עליונה שכל אחד מרגיש בימים אלו, תחושה של שמחה, הלל והודאה. ויש להתבונן מהו הדבר שגורם לנו לאושר ולשמחה הגדולה בימי חנוכה.

משל ליהודי שהתברך באוצר גדול של אבנים טובות ומרגליות. אולם עקב רשלנותו נאבדו כל מרגליותיו בכל מיני מקומות חשוכים בתוך העפר. נשאר היהודי בחוסר כל, ולמרות שידע והבין שהפתרון היחידי שיוכל להמשיך לחיות ולהתפרנס הוא ע"י שימצא שוב האבנים טובים ומרגליות שלו, עדיין לא ידע כיצד ואיך לחפש אותם, עד שהגיע אדם שהביא לו במתנה 'פנס קסם' חדיש ויחודי, שיכל להאיר ולהגיע למקומות שנמצאים בהם האבנים טובים והמרגליות. שמח היהודי שמחה עצומה וידע שעכשיו אחרי שיש לו את 'פנס הקסם' ימצא את כל המרגליות.

הנמשל הוא: כל יהודי מלא עם נקודות טובות ומרגליות יקרות, לכל אחד יש כ"כ הרבה מעלות ייחודיות, מידות טובות, כישרונות ייחודיים, יכולות עצומות, אולם לפעמים במשך הזמן נאבדים כל המרגליות, המידות הטובות נאבדות ונבללות בתוך המידות הרעות, המעלות הייחודיות נעלמות מול החסרונות, היופי והטוב שיש בכל אחד מתערבב בתוך הדברים הרעים שבקרבנו.

ולמרות הכל עדיין הנקודה הטובה שיש בכל אחד ואחד טמונה וגנוזה. ישנם אנשים שיכולים לחפש את הנקודה הזאת לבדם, אולם ישנם אנשים שחייבים לחפש את הנקודה בנרות. בימים רגילים באמצע השנה קשה לחפש את הנקודות, כי החושך מחשיך ולפעמים הנקודה קטנה וזעירה.

בימי החנוכה ניתן לנו מתנה נפלאה - 'פנס הקסם', נרות חנוכה' שסגולתם להאיר את המקומות בהם טמונים הנקודות הטובות שבקרבנו. וכמבואר ב'שפת אמת': "היינו שיש נקודה אחת טהורה בכל איש ישראל רק שהיא נסתרת וגנוזה באמת. ובזמן שהיה ביהמ"ק קיים היה זה מתגלה ע"י הבית המקדש ועתה שהמשכן נגזר, יכולים למצוא את הנקודה הטובה ואת המעלות על ידי החיפוש בנרות חנוכה". כשמחפשים בכל לב ונפש לעשות המצוה בשמחה יכולים לבוא לגילוי הנקודה הגנוזה.

לכן! בעת שאתה עומד מול המנורה ומדליק נרות חנוכה. דע וחשוב! **נרות חנוכה הוא 'פנס קסם'** עמו תוכל לחפש ולמצוא את הנקודות הטובות, האוצרות שנמצאים בתוך לבך, ובעזרת ה' תוכל להשאיר את האור שגילית ומצאת לעתיד להמשיך השנה.

חנוכה שמח
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

הרעבון, כנודע הדבר כשהאדם רעב הוא כבעט, וכשמסעד לבו, לבו שמח ומרחם ביותר ואינו מתאכזר כל כך. לא לבוא הביתה רעב

ובהקשר זה מפליא לראות, כיצד לימדונו רבו"ק ההנהגה הנכונה בבוא האדם לביתו. כי הנה הרבה פעמים כשאדם מגיע לביתו רעב, נפשו קצרה עליו ואינו שולט על עצמו ונא במהרה לידי כעס, והתוצאות נראות א"כ בהתאם. ועל כך מביא קבלה טובה ומועילה למנוע דבר זה וז"ל:

וכן קיבלנו ממון הקדוש מהרמ"מ ז"ל מ"כ ברימנאב **שבבוא האדם מהדרך, יראה שלא לבא לביתו ברעבונו,** בכדי שלא יתכעס על אנשי ביתו.

הוא אומר: הכעס ברוב הפעמים אינו בגלל הסיבה הנראית לעין, כי אם קשור באופן עקיף לרעבון המביאו לידי כעס, וכאשר תשבע נפשו ייעלם הכעס.

~ ~ ~

איש מצליח

ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדונו המצרי (לט, ב).

רגשות האדם נקבעות על פי סיבות רבות ומגוונות, לטוב ולמוטב. ולא פעם נקלע אדם למצב מסוים, ובגלל שלא היה מוכן לכך נפשית, תגובתו האוטומטית מכניסה אותו לעצבות ודכאון, שזוהי מניעה עצומה לאדם הן במישור הגשמי ובודאי בפן הרוחני. החכם עיניו בראשו, ודואג תמיד להיות במצב של שמחה, ואף משתדל לעשות פעולות שונות לשם כך, כדי להינצל מן העצבות, ואדרבה השמחה תוציא אותו מכל צרותיו ומועקותיו.

כך אנו למדים מהנהגתו של יוסף הצדיק שהיה שרוי בצער גדול כשנמכר לפוטיפר במצרים, ובכדי להרחיק מליבו את העצבות עשה פעולות של שמחה, וכך החזיק עצמו במצבו.

ענין זה מתבאר היטב בספה"ק "מאור ושמש" וז"ל:
ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדונו המצרי... איתא במדרש רבה על ויהי איש מצליח גבר קפוח, פירש במתנות כהונה גבר קפוח איש מקפיץ כלומר צהל ושמח ולב טוב...

היה ליוסף הצדיק צער גדול מגלות השכינה הקדושה ומה גם צער גלותו מבית אביו ואחיו הצדיקים... היה בגלות בין המצרים ומרוחק מבית אביו ואחיו הצדיקים ואין לך צרה גדולה מזו.

ואף על פי כן בכל זאת עשה עצות בנפשו להרחיק מליבו כל העצבות שזוהי מניעה גדולה שבכל המניעות בהיות אדם סר וזעף ... והסיח דעתו מדאגתו וצערו וצרתו בהיותו מרוחק מבית אביו והיה בשמחה תמיד כדי שיהיה יכול לעבוד השלי"ת בשמחה ומטוב לב מרוב כל והיה אוכל ושותה ומסלטל בשערו כדאיתא במאמרם ז"ל והכל כדי שיהיה שמח וטוב לבב מרוב כל.

... היה בשמחה וטוב לב לעבודת השלי"ת והגם שהיה בצער. זה ויהי, רצה לומר הגם שהיה בצער לחשוך ויהי, אף על פי כן איש מצליח כפירוש המדרש שהיה גבר קפוח, רצה לומר שהיה שמח וחד"י בחיפזון ובמהירות... על כן היה תמיד בשמחה ובטוב לב לעבודת השלי"ת ובה המתקן הצער מהשכינה ומעצמו כמאמר ממעטין בשמחה.

נערים צריכים התעוררות תמידית וישב יעקב וגו' והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה (לז, ב).

כוח עצום של התעוררות והתחדשות תמידית ישנו בגיל הנעורים ובימי הבחורות, והוא דבר הנצרך להם ביותר בהתאם לגילם, להתחדש ולהתעורר כל פעם מחדש. וכפי המבואר ב'שפת אמת' (שנת תרנ"ו) וז"ל:

והוא נער את בני בלהה, ואמרו חז"ל שהי עושה מעשה נערות וכו', 'נער' - הוא נקרא עם שם שצריך תמיד התעוררות מחדש.

כלומר, זה מהותו של הנער, שצריך התעוררות מחדשת בכל פעם מחדש.

ואכן המבוגרים שדעתם מיושבת יותר, אינם מסוגלים להבין מה פשר ההתלהבות המתפרצת של ימי הנעורים, ודרישתם כל הזמן לחידושים וגירויים, לצד חוסר עקביות ורציפות, מה שנראה יותר כמשובת לידות רגעית וזמנית. אולם האמת הוא שכך הוא הדרך, ויש בזה תועלת רבה לפי גילם. וכפי שממשיך שם וז"ל:

זה החילוק בין 'קף' שקנה חכמה שהחכמה בקביעות אצלך ו'נער' צריך תמיד התעוררות.

~ ~ ~

ניצול ימי הנעורים

הילד אינו ואני אנה אני בא (לז, ל).

ימי הנערות והילדות הם השנים המובחרים של האדם, בשנים אלו אפשר להשיג ולרכוש הרבה, ואולי אפילו יותר מכל שנות הזקנה, ולכן יש לנצל את הימי הילדות והנערות עד תום, וראה בענין זה לשונו של הבי"ת אברהם' שמבאר כך:

ימי הילדות הם הימים והשנים הכי מובחרים בחיי האדם, מה שיכולים להשיג בשעה אחת בימי הילדות, אי אפשר להשיג לעת זקנה בכמה שנים. אבל אם 'הילד איננו, שמי הילדות עברו לריק ולבטלה, 'אנה אני בא' כי מה שיכולים לתקן בימי הילדות בקל, צריכים אח"כ לסבול עי"ז הרבה צער ויסורים.

~ ~ ~

התחושה הגופנית משפיעה על הנפש

וישבו לאכול לחם וישאו עיניהם וגו' (לז, כה).

האדם צריך לראות ולוודא בטיב מצבו הגופני, כי התחושה הגופנית משפיעה על התחושה הנפשית, וזה מסייע לחיים תקינים ובריאים. וכשם שנכון לנהוג כן באופן כללי, יש להקפיד גם בפרטיות בעניני אכילה, לאכול בדרים בריאים ומזינים ולשבע את הנפש. מכיון שבשעה שהאדם רעב יכול הוא בקל להגיע לידי כעס ועצבון, ואילו האדם השבע הריהו טוב לב ושמח.

ביסוד זה מסביר בספה"ק "אגרה דכלה" ענין אכילתם של שבטי י"ה במעמד מכירת יוסף, וכדברי קודשו:

הנה לזר יחשב לצדיקים עמודי עולם כמזהם, איך יערב להם לאכול בעת אשר הבן יקיר מתמרמר וצועק ובוכה מתוך הבור.

וג"ל הדכחוב מספר בה רוב צדקתם, להיות דהם בעצמם תמהו על הדבר איך יש להם אבירות לב עליו כל כך, ולא נתפעלו מצעקתו ותחנוניו ואינם חוששים לצרת אביהם והכל כמישור לפניהם, וחשבו דלמא הם כבעס מחמת

שאלה:

בעמדתו בתחילת חג החנוכה ברצוני לדעת מה משמעותה של חנוכה וכיצד אוכל להתחבר להג ולקחת ממנו חיזוק להמשך השנה?

תשובה:

חג החנוכה יש בה עניינים גדולים ואורות רבים, ומומלץ ביותר ללמוד את ספרי החסידות, ועדיף במקורם הקדוש כי אותיות מחכימות, כהנה דרבה לפני החג. אולם עד שתעיין ותתעמק אביא לך כמה יסודות כללים לקראת החג הבעל"ט.

בהעלותך את הנרות

בחנוכה זוכה כל אדם להדליק את המנורה הטהורה, עבודה שבמקורה היתה עבודת הקודש של אהרן הכהן בבית המקדש, אך הקב"ה נתן מתנה ואפשרות לכל אחד מישראל שיוכל להדליק את המנורה, וכפי שביאר הרמב"ן בענין זה (פרשת בהעלותך ח, ב) וז"ל:

רמז מן הפרשה על חנוכה של נרות שהיתה בבית שני על ידי אהרן ובניו, רצוני לומר חשמונאי כהן גדול ובניו... יש חנוכה אחרת שיש בה הדלקת הנרות ואני עושה בה לישראל על ידי בניך נסים ותשועה... וחנוכה שקרויה על שםם, והיא חנוכה בני חשמונאי... הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו... לא רמזו אלא לנרות חנוכה חשמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חורבן בגלותו.

מבואר כאן שהאור הגדול שהדליק אהרן ובניו בבית המקדש ממשיך גם לאחר חורבן בית המקדש, בתחילה על ידי חשמונאי ובניו ועתה על ידי כל יהודי ויהודי באשר הוא, כאשר הוא מדליק את הנרות, כמוסבר יותר בדברי ה"שמה ישראל" (שם בפר' בהעלותך) וז"ל:

כמבואר ברמב"ן ז"ל שמרומז בדברי המדרש הזה נרות חשמונאים, וכל ישראל זכו לאפס קצה הבחינה הזאת בהדלקת נרות חנוכה... למען הדורות הבאים שלא יהי' בבחינת על לבבך יוכלו ג"כ להדליק המנורה, וכ"כ נרות חנוכה, ולהמשיך כל הברכות כאשר יעשו כך.

כוח אור המנורה

בכוח האור שהדליק אהרן ובניו בבית המקדש, היה הקב"ה מאיר אור עצום לכל נשמת ישראל, כמו שמבאר ה'באר מים חיים' (פרשת תצוה פרק כז):

על ידי מצות הנרות היה הקב"ה מאיר לנר ה' נשמת אדם אשר בכל גבול ישראל שתאיר ותופיע בכל בחינות הטובות וברכות לעלות לו בעבור ה' אלקים ולהשתוקק בראשי אש שלהבת י-ה להתדבק בחי עולמים שנאצלה מאתו.

הנשמה צריכה אור

נשמת איש הישראלי נמשלת לנר, וכאשר האדם מדליק את הנר, אזי הנשמה מתדבקת ומתעוררת מכך, ומתמלאת נשמתו כולו שמחה ואורה, כמו שמבאר הכד הקמח (ערך מדרשות)

הנשמה נמשלת לנר שכן אמר שלמה ע"ה (משלי יג, ט) 'אור צדיקים ישמח', וע"כ הנשמה נהנית ושמחתה מרובה באותה האור, ומתרחבת ומתפשטת באותה שמחה, לפי שהאור מינה, וכל מין האור מתקרב אל מינו ונהנה, ומתוך שמחתה עובדת את הש"י בשמחה, כי אין שלמות העבודה אלא בשמחה, ומכאן טעם להדלקת המנורה במשכן ובמקדש על דרך הפשט.

אי לכך כאשר האדם מדליק נרות חנוכה, הריהו מדליק בכך את אור נשמתו, כי 'נר ה' נשמת אדם', וגם מעורר בהדלקתו את האור הגדול שהיה בבית המקדש.

הסתכלות בתוך הנפש

כל נפש של האדם הישראלי מאירה ביותר, אלא שלפעמים הוא מכוסה בחושך ונעלם אורו, אמנם בהדלקת נרות חנוכה מאיר הנר את הנפש, וגם לאדם שנחשכה נפשו נעשה אור בהיר דברים אלו מגלה לנו ה'שפת אמת' (חנוכה - שנת תרל"ב):

איתא שמצוה לראות נר חנוכה. משמע שר נר חנוכה מאיר לכל נפש ישראל שיוכל לראות את עצמו הסתכלות שצריך לכל אדם. כי מאחר שהיה הנס בנרות הוא להאיר למי שחשכו עיניו מראות.

נר ה' מגרש את ההסתר

ההסתכלות הפנימית בתוכי הנפש מביא לאדם את היכולת של חיפוש ומציאה, דהיינו שימצא מקום בתוך הנפש להתפשטות האור ולגירוש ההסתר, וכדברי ה'שפת אמת' שם בלשונו:

נקודה חיות שיש מהש"ית בכל נפש, מחפשת בחורין וסדקין

בנפש האדם אולי ימצא מקום ראוי להתפשט ולהאיר. ממש כאור הנר שמחפש שמן שבפתיחה. שהנקודה הנ"ל הנקרא נר ה' מגרש ההסתר, אשר אף אם האדם נשתעבד ליצר הרע ואינו מרגיש האמת. יוכל להסתכל בעזרת נר ה' שהוא המצות שנקרא נרות.

הנקודה הפנימית

בכל נפש של איש ישראל, ישנה נקודה פנימית טהורה שאינה נפגמת לעולם, ונשארת בטהרה תמיד, אולם כאשר הנקודה מוסתרת, לי צורך לחפש ולשרש אחריה עד שתתגלה, והחיפוש הוא על ידי האמונה, שאמאין שיש בקרבו הנקודה הפנימית, ומחפש אותה על ידי נרות חנוכה, כך היא מותגלית. יסוד הדברים מבואר ב'שפת אמת' (חנוכה שנת תרל"ג):

פר זה רמז שלעולם נשאר נקודה בישראל אשר הקב"ה מגין עליה שלא יש שם מגע נכרי... רק שנקודה זו צריכה חיפוש, על ידי שאדם מאמין שיש בכל דבר נקודה גנוזה וחופש בכל כוחו, ומצא לו... זה עצמו נרות חנוכה שמאירין שנוכל למצוא נקודה הגנוזה וכן בנפש כל איש ישראל יש נקודה נשמת אלק ממעל.

ההלל וההודאה

דרך נוספת להאיר ולגלות את הנקודה הפנימית הוא על ידי ההלל וההודאה להקב"ה, כפי שכותב במקום אחר (חנוכה שנת תרל"ג):

פתילות ושמינים שאין מדליקין בשבת מליקין בחנוכה אשר אף הנפשיות שאין להם עליה בשבת יוכלין לעלות בחנוכה... והיינו שיש נקודה פנימית בכל איש ישראל שאין שם מגע נכרי רק שצריך להיות שנקודה זו תתפשט בכל האדם. ועל ידי ההלל והודאה יוכלין להכניס נקודה זו בכל הנפש.

הרחבת הנקודה

גילוי הנקודה הפנימית ע"י ההלל והודאה, נעשית כך, בשעה שהאדם מתמלא בשמחה על חלק הנקודה הפנימית הטהורה שיש בקרבו, עד שמרגיש חובה לשבח ולהודות להקב"ה על שזכה להיות חלק מהכלל ישראל, על ידי כך מרחיב את הנקודה הפנימית לאור גדול, וכפי שממשיך לבאר שם וז"ל:

הוא ע"י ששמו האדם בנקודה זו ונותן הודאה להקב"ה על שזכה להיות בכלל ישראל. ע"י החשק יכול להרחיב הנקודה... הודאה יכול להיות לכל איש ישראל. ואף המלוכלך בחטא ע"י הודאה ויודי דברים מתקרב, שאף מי שנפרש מהקדושה יוכל להתקרב ע"י הודאה.

שמונה מעל הטבע

מנגנון טבע הבריאה מכניס את האדם להרגל ולחיי גרה, עד כי נראה שיש טבע בעולם והכל זורם בצורה טבעית. אולם הנכון הוא שהכל הוא למעלה מהטבע, וכך מבאר שם השפת אמת וז"ל:

ונשאר גם לדורות הרגשה ממה שלמעלה מן הטבע אף בעולם הזה... מהו ימי שמונה. ונראה שהם ימים בבחי' שמיני שלמעלה מהטבע ובכל יום יש בחינת שמונה.

הרגש של עבד ה'

וכאמור, עיקר הנס הוא, שאף כי החושך יכסה ארץ, עדיין זוכים אנו להארה מלמעלה, וזוכים להיות עבדי ה', וכך מבאר ה'שפת אמת' (חנוכה שנת תרל"ב):

הנס דחנוכה היה באור הוא למצוא האהרה הגנוזה גם בחושך ובגלות. ע"י הנס הרגישו שהם עבדי ה' אף שהיו בגלות וזה עצמו הנס שהם עבדי ה' בהתגלות אף בתוך החושך.

חיבה יתירה ע"י חפץ הבורא

כל הניסים שאירעו לעם ישראל במשך הדורות היו בהם ענין של הצלת נפשות, אך עולה עליהם נס דחנוכה, שזה בא להראות חיבה יתירה לעם ישראל. חיבה יתירה זו חזרת ומתעוררת עד היום, שנוכל לעשות רצוני יותר מן הסדר וההתנהגה הרגילה. ועל כך מבאר השפת אמת שם וז"ל:

דבר פלא בנס דחנוכה שהיה כדי שיוכלו לקיים מצות מנורה, והלא לא לאורה צריך רק לעשות רצוני. וכיון שאין להם פטורים. זה חיבה יתירה שהקב"ה חפץ להיות הארת נרות המנורה ע"י הדלקתו. ונשאר ג"כ לדורות שיש סייע בימים הללו לבני ישראל לעשות רצוני ית' יותר מן הסדר וההתנהגה בכל השנה. בדרך נס ופלא.

כוח ההלל וההודאה

בחנוכה הכירו עם ישראל את גודל הישועה, ולכן מרוב התפעלות

הלב הודו ושיבחו בהלל והודאה, כמו שמבאר השפת אמת: עשאוים יו"ט בהלל והודאה. פירוש, ע"י שהכירו גודל הישועה מהש"ית והללו והודו בכל לבבם ע"י המשיכו הארת הנס לעולם.

ההודאה מעוררת את ההארה

זהו מלמדנו כיצד צריך האדם להודות ולהלל על כל ישועה ועל כל הטוב שהקב"ה נותן לאדם, וכחמשך דבריו שם:

וכן צריך להיות בכל אדם כשמרגיש איהו ישועה ומתגלה הטוב בגודל חסד ה' וכפי השבח והודיה שנתן. כך נשאר אצלו לדורות. שע"י השבח והודאה מעוררין הארה הגנוזה באלה הימים ונעשה יו"ט.

יהודי מלשון הודאה

ולאמיתו של דבר, עיקר עבודת איש ישראל הוא ההודאה, שיראה שהכל הוא מהש"ית, ויהלל על הטובות ויודה על הכל, כמו שמבאר השפת אמת וז"ל:

אא"י מור' ז"ל פירש שעשאוים יו"ט בהלל והודאה, שהיה הארת הימים בזה שיוכל כל איש ישראל לראות כי הכל מהש"ית, שזה עיקר עבודת איש ישראל שנקרא יהודי. ופירש הלל והודאה, כי הלל הוא שבח על מה שהקב"ה עושה לאדם. והודאה הוא גם להיפוך שמודה על קלקולו.

להודות תמיד בכל מצב

ההודאה אינה רק כאשר רואים נסים ונפלאות ומכירים את הטוב שבכל דבר, כי העיקר הוא להודות להקב"ה בכל מצב ובכל עת גם כשלא שרואים את הנפלאות, ולהאמין כי הכל הוא לטובה. ענין זה מבאר ה'תפארת שלמה' (מועדים חנוכה) וז"ל:

פירוש, האמנם כי גם כל באי עולם נותנים הודאה ושבח להש"י בנת אשר הם רואים את הנפלאות אשר נעשה עמהם. אך אנחנו צריכין להודות תמיד הן בטובו והן ח"ו בעקו, הלא אנו יודעים כי הכל לטובה וסוף דבר נזכה לראות כי הכל לטובה.

האור הגנוז ניתוסף על האור

בנוסף לאורות הללו האמורים עד כה, ישנו אור מיוחד המתגלה בהדלקת נרות חנוכה, והוא אור הגנוז, האור שבו נברא העולם ושימש בששת ימי בראשית, וגנוז הקב"ה לצדיקים לעתיד לבוא. גילוי זה מובא בהרבה ספרים ובהרחבה רבה בספ"ק בני יששכר אך נביא מה שכתוב בספר 'אמרי פנחס' (ש ער שבת ומועדים):

בשם הרז"ל בחנוכה בשעת הדלקת נרות יורד אור הגנוז, ולכן יש לכל אדם לישוב אצל הנרות שלו אחר הדלקה כל החצי שעה, ... ומפני שהאור הגנוז הוא גדול מאוד ואין עוה"ז יכול לסבול אותו ולכן אינו שווה בחנוכה רק חצי שעה בשעת הדלקת הנרות, אבל בשבת מדליקין הנרות מוקדם כי שבת הוא בעצמו אור הגנוז ויכול לשהות הרבה, כמו שאמרו מתנה טובה יש לי בבית גנזי וכו', והוא אורו של משיח כדאיתא בזוהר שמשיח ייגז כמה פעמים וכו', כי הוא האור הגנוז.

והנה יפה כוחו של הגנוז, שבכל יום בשעת ההדלקה נתעורר אור הגנוז להאיר על יום הבא למחרתו. וכך כותב ה'תפארת שלמה' (מועדים - חנוכה):

ענין מעלת הדלקת נר חנוכה אשר בשעת הדלקה נתעורר אור הגנוז מששת ימי בראשית להאיר על כל יום הבא.

אור לכל אחד ובכל מצב

גדול מעלתו של האור הזה, שחודר ומאיר לכל אחד ואחד בכל מצב שהוא, וגם לאותם נשמות שעומדות מבחוץ מאיר להם אור הגנוז, וכפי שמבואר בספ"ק 'מאור עיניים' וכן בספ"ק 'ישמח ישראל' (פרשת וישב) וז"ל:

מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ, כי הארת חנוכה היא לאותם העומדים עדיין מבחוץ ואינם משיגים הקדושה, אך כשמתעורר בקרבו נצוצי התעוררות, ומה גם בראותו הכלל ישראל כולו מדליקין והוא עומד מבחוץ, ונפשו עליו תאבל ולבו דוי למה נגרע, אמרו חז"ל שידליק כי הדלקה עושה מצוה, היינו שידליק בתוך חשכותו, וידלק ויתלבה בעשיית המצוה, ולא יחשוב כלל מה שהיה ומה שיהיה ואין אע"פ ואחזקו ליכנס בשערי המלך בלבוש שק, ורק ידליק.

לסיכום:

ישנם שני נושאים מרכזיים בחנוכה. א. הדלקת אור הנשמה ואור הגנוז שנעשה על ידי הדלקת נרות חנוכה. ב. ההלל וההודאה על כל הניסים והנפלאות כימים ההם בזמן הזה.

שאלות והארות - למייל ar3123499@gmail.com

יו"ל ע"י ארגון 'האירה' בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן
משרדים: טל' 02-5667066
לשליחת שאלות, תגובות והארות ולקבלת הגליון במייל
ahirasahira@gmail.com

שומרי משמרת הקודש

גיליון ק"ו

כסלו תשפ"ד

גיליון חודשי לחיזוק והתעוררות בענייני 'מורא מקדש' וענייני תפילה

מלב אל לב

התבוננות לאור התקופה

חבר יקר! שלום וברכה

טעם טוב עולה לי כשאני נזכר במראה מהדלקת נרות חנוכה בשנה שעברה.

ראיתי אותך מגיע לאחר הכנה ראויה, טבילה במקווה, לימוד ספרי חסידות מלהיבים ומעוררים. נעמדת עם כל הרצינות להכין את הנרות, אמירת 'לשם יחוד' עם כל הברען וההתלהבות, אה ממש חביבות מצווה, ברכות ההדלקה בקול רם, בהתלהבות ובשמחה, עצם ההדלקה בכבוד ראש, תפוס במחשבות קדושות, מיד לאחר מכן התחלת לומר 'יהי נועם' שבע פעמים ואת שאר המזמורים, כל מילה ומילה במתינות כמנהג מעות בנוסח מעורר ושובה לב, כנראה כפי הנהוג אצלכם ואיך שלמדת מהרבי שליט"א ומבית אביך, עד עכשיו התמונה עומדת לי בבידור כנגד עיני.

במחשבה ראשונה חשבתי אז, אולי זו התלהבות של היום הראשון, מצווה מחדשת לאחר שנה שלמיה, חיכיתי לראות מה יהיה בימים הבאים, האמת אומר לך שהתפעלתי מאוד ונפעמתי מעומתה הנעלה שחזר על עצמו לילה לילה באותה התלהבות ושמחה.

הדלקת נרות חנוכה בכל ערב ערכה כשעה, (מיום ליום התארך מעט כפי הכנת הפתילות והשמן לאותו ערב).

ובכן, מלבד לעורר זיכרונות טובים, ברצוני להעלות נקודה חשובה.

באותה שעה, הבחנתי שהיו כמה שהיה צריכים ממך דבר מה והבינו שאין טעם לגשת כעת, לאלה שכן העזו ושאלו אותך, לא ענית להם, סימנת להם שזה לא הזמן הראוי ויאילו בטובם לפנות אליך לאחר שחסיים, אפילו לא התעכבת בכך, מיד חזרת לעבודת הקודש, כולך היית דבוק ומחובר למצווה החשובה שהנך מקיים בשעה זו.

בלבי הערכתני מאוד את הגישה ואת הרצינות שלך למעמד הדלקת נרות חנוכה.

אל תכעס עלי על ההשוואה, אבל אשאל אותך שאלה פשוטה?

בשעה שהנך עומד בתפילה, בשעה זו הנך מתפלל בעדך ובעד כל ישראל לכל צרכם ומשאלותיהם, בשעה זו הנך מהלל ומפאז את הקב"ה, בשעה זו הנך מודה להש"ת על כל פעולותיו ונפלאותיו בכל רגע ובכל עת, האם שעה זו אינה מספיק חשובה כדי לעמוד בה ברצינות ובשתיקה מוחלטת מתחילתה ועד סופה?

ביותר, תעלה התמיהה, הלא בשעת התפילה כבר ידעת ושמעת עד כמה חמור שלא לשוחח בהמתחילתה ועד סופה, לעומת זאת בשעת אמירת המזמורים במעמד הדלקת נרות חנוכה, וכי יש איזה איסור להפסיק שם בשיחה?

ייתכן שבלבך עולה תשובה להפריך את טענתי, שאין להשוות בין השניים, מצוות הדלקת נרות חנוכה היא מצוה המתקיימת שמונה ימים בלבד במשך כל השנה, הרגשות עולות ומציפות את הלב, הנך שואף להיות מחובר והדוק למצווה חביבה זו, הרגשות הקדושות עוצרות בעדך מהלסיח את הדעת, לעומת זאת בתפילות שעת אף חשיבותם הנשגבה, מכל מקום אדם רגיל בהם בכל ימות השנה שלוש פעמים ביום, ההרגל עושה את שלו ומחליש את ההרגשים.

על זאת אשיב תשובה פשוטה ביותר אך אמיתית ויציבה בהחלט, ראשית, יהודי לא פועל על פי תחושות בטן ורגשות הצפים בלבו בלבד, לאחר שמגיע למסקנה כי זו האמת, פועל הוא לאור האמת ובדרך הנכונה, גם אם קשה לו ואינו חש רגש כלפי אותה עבודה משתדל הוא בכל כוחו להשיג את המטרה, שניתגם לעבודה קבועה בסדר היום יומי של האדם, אם יתבונן ויעמיק מעט יוכל הוא להציף עצמו בהרגשות חדות מידי יום ביומו.

אפשר עוד להאריך יותר בנושא, אולי נמשיך בהזדמנות, לעת עתה אאחל לך מעומק הלב א לעכטיגן פריילעכן חנוכה.

עלה והצלח

מאחל בכל לב ידיך ומוקירך

דברים אחדים

שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל

לאחר תפילת שחרית ניגש פנחס שלמה אל רעהו הטוב יעקב ברוך.

- בוקר טוב יעקב ברוך, כבר כמה ימים שהנך נראה טרוד במשהו, אולי אוכל לעזור לך, גם אם לא אוכל לסייע ממש מכל מקום הלא כבר אמרו חז"ל דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים.

- אכן, לא נראה לי פנחס שלמה שתוכל להועיל לי כל כך, בקושי אליו נקלעתי, אך בכל זאת כחבר טוב אספר לך את המעיק עלי.

לאחרונה קרה משהו עם בני מויש בן השמונה, הוא חדל לאכול לחם, הוא טוען כי נמאס לו מהמאכל הזה, הוא יעדיף ממתקים וכל מיני חטיפים וכדו', אך לחם רגיל אינו מוכן לאכול, ניסינו לתת לו סוג כזה או אחר, הוא טעם מעט ודחה אותם מיד, הסברנו לו עד כמה חשוב להתנהל על פי תזונה בריאה, בלחם ישנם הרבה מרכיבים חשובים לבריאות האדם, הוא אינו מוכן לשמוע, אני מחפש רופא מומחה שיוכל לטפל בו ומקווה לטוב.

פנחס שלמה נאנח אנחת רווחה - אה, ברוך ה' רק זה, כבר חששתי שקרה לך משהו הרבה יותר רציני, אך אינני מבין מה כל הרעש, מה כל החרדה, מדוע הנך מוטרד כל כך.

אזכיר לך, לפני כמה שנים סיפרתי לך סיפור דומה בכמה מילדיי, באותה תקופה, רעייתי ראתה מרשם נהדר לארוחת צהריים, תפריט עשיר של אוכל בריא ומזין וגם ערב לחיץ, מכיון שהמתכון הכיל את כל מרכיבי המזון הנדרשים הוחלט להכין מדי יום את ארוחת הצהריים על פיו אותו מרשם.

הילדים נהנו מאוד, אכלו את המנות בהנאה, נהנינו לראות את הילדים מרוצים, כך ייהנו מאוכל בריא משולב בטעם משובח, אולם לאחר כשבוע הראו כמה מהילדים חוסר שביעות רצון מהתפריט הקבוע.

באותם ימים השחתי את לבי לפניך, הבהרתי שברצוננו לתת את טוב לילינו וכך עשינו, הם כל כך נהנו בתחילה, אך מה אעשה כעת.

הסברתי לי אז בטוב טעם, כי אמנם חשוב לשמור על בריאותם ולהעניק להם אך ורק מזון בריא ומזין, עם כל זאת, כך הוא טבע האדם ובמיוחד בגיל צעיר, הם יקוּקוּקוּם לתפריט מגוון, אי אפשר לתת להם יום יום אותו דבר.

יעקב ברוך הצטחק במרירות - אני רואה פנחס שלמה שאיך מבין את העניין, אין שום השוואה בין המקרים, נכון שיש לשנות ולגוון את תפריט האוכל, גם האוכל הכי ערב לחיץ, אם ייכנס כמתכונת קבועה, נגרם כלפיו תחושת דיחוי וסלידה אצל רוב בני האדם, אולם שונה הדבר בתכלית כשמדובר בלחם שהוא המזון הבסיסי של האדם, אם חשים כלפיו דיחוי וריחוק, כאן יש לערוך טיפול בדחפיות....

נראה כי השאלה הכי מדוברת בימי החנוכה היא קושיית הבית יוסף' הידועה, מאות תירוצים וביאורים נאמרו בדרך פרד"ס התורה, 'גדיל תורה ויאדיר'.

מלבד השאלה הידועה מדוע ימי החנוכה הם שמונה ימים, הלא הנס היה רק בשבעה ימים, יש להתבונן גם מזווית ראייה נוספת, מתוך חגי מועדי ישראל במשך השנה, הוא החג הארוך ביותר, פסח וסוכות הם רק שבעה ימים (שמיני עצרת רגל בפני עצמו), במה זכה חנוכה לאריכות ימים יותר מכל מועדי השנה.

בספה"ק פירשו את שם החג 'חנוכה' מלשון חינוך, שורש ענין החינוך נעוץ בשתי נקודות, חינוך הוא

מלשון התחלה כ'חנוכת הבית', חינוך משמעותו גם להרגיל, כמאמר הכתוב 'חֲנֹךְ לְנֶעֶר עַל פִּי דְרָכּוֹ גַם כִּי יִקְרָא לֵאסוֹר מִמֶּנָּה'.

כל חג ומועד הוא זמן מיוחד לאצור ולרכוש אצורות ורוחניים, כל מועד ומועד לפי עניינו, ימי החנוכה נקבעו לימים טובים בהלל והודאה, עניין ההודאה להש"ת הוא מושג יסודי בחיי היהודי (מהות שם 'יהודי' על שם ההודאה) כדברי הרמב"ן הידועים בסוף פר' בא: 'ולפיכך אמרו 'הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שכולן חמורות וחביבות מאד, שבכל שעה אדם מודה בהן לאלקיו, וכוונת כל המצוות שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין א-ל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפלות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לא-ל שבראם והמצאים ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותך אנהו', עכ"ל. כאשר קבעו לנו חכמי אותו הדור את הימים טובים האלה ה' הללו והודאה', ניתן בהחלט לומר כי מועד זה הוא הזמן שנועד להפיק קנייני נצח עבורנו לחזק בדק הבית בנושא יקר ונשגב זה.

מבוקר ועד ערב מוקפים אנו במגוון אדיר של תורה ומצוות שונות, וביותר כשמדובר במצוות המתחדשות מזמן לזמן, גם בלימוד התורה ישנה התחדשות, לומדים אנו סוגיות חדשות, נושאים חדשים, בידינו היכולת להרחיב ולהעשיר בידיעת ולימוד התורה.

אולם כשמגיעים לנושא התפילה, שבה עיקר ונדבך מרכזי לספר בשבחי הש"ת, להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר ולנצח לברך לעלה ולקלט להקב"ה על כל הבריאה ועל כל נסיו שבכל יום עמנו, כאמור שהיא מצווה גדולה ונשגבה, אולם כאן חוזרים אנו על אותה מצווה שוב ושוב, אנו מתפללים בכל יום ויום אותם שלוש התפילות, ללא כל שינוי.

כאן מוטל על האדם לעורר ולחדש את עצמו, במזון הגוף - הלחם הגשמי, הטביע הקב"ה בחסדו הגדול בטבע האדם, כי הלחם על אף שהוא מזון קבוע מדי יום ביומו ללא כל שינוי, אינו נמאס בעיניו, הוא נאכל בהנאה וברצון יום יום, זהו חסד ה' לקיים העולם, ברגע שהלחם שהוא מזון בסיסי נמאס על האדם, המצב לקוי וטוען טיפול. לעומת זה כשהנושא נוגע למזון רוחני קבוע, דהיינו התפילות הקבועות בסדר יומי של האדם, כאן נדרשת 'עבודה', הלא כך נקראת התפילה - 'עבודה בשלב'.

המשך בעמ' ד'

רננו צדיקים

עבודת התפילה בצל צדיקי הדורות זי"ע

ויַעֲתָר יַצְחָק לַה'

עובדות והנהגות, שיחות קודש מעוררות בענייני תפילה וזיהרות משיחה בעת התפילה מאת

כ"ק אדמו"ר הרה"ק רבי **אברהם יצחק הכהן** זי"ע

בעל דברי אמונה מ'תולדות אהרן'

ליומא דהילולא - כ"ז כסלו - תשנ"ז

מלוקט: ספר זכור לאברהם - הליכות קודש והנהגות
התודה והברכה למערכת דברי אמונה - תולדות אהרן, על הגשת הדברים לדפוס

איבערשטן פון טיפן הארצן, און ער איז מקבל אויף זיך מסירות נפש און ער זאגט: רבש"ע, איך בין מבטל אלע איברים און חושים פאר דיד, איך בין אינגאנצן דיינס, און וואס דו וועסט טאן מיט מיר וועל איך זיך נישט אפרייסן פון דיד, [=על אף שאין שום זכות, אך זועקים באמת: אבא, רצוני להיות טוב ועוזר לי שאוכל להיות טוב, הוא משיח להשיל מעומק לבו ומקבל על עצמו מסירות נפש ואומר: רבש"ע הנני מבטל כל אברי וחושי אליך אני כולי שלך ובכל מה שתעשה עמדי לא אתנתק ממך] ולא איפכת לי כל מה שאתה עושה עמי, וזייל איך בין אינגאנצן דיין [=כי הנני כולי שלך]. אז נתקיים המשך הכתוב: אֶ-לֵי יָצוֹר יְשׁוּעָתִי.

שורש התפילה - לכוון פירוש המילות

רגיל היה לעורר בשיחותיו בחלקי הזהירות בתפילה, עצות והדרכות לזכות לתפילה זכה, ומרגלא בפומיה דשורש התפילה הוא לכוין פירוש המילות- זהו למעשו 'עיקר התפילה', וזהו ראשית כל דבר.

ברכת אהבת עולם בנעונו והשתוקקות

בהגיעו בתפילה לברכת 'אהבת עולם', היתה התפילה יוצאת מפיו מלאה געגועין והשתוקקות - אבינו אב הרחמן המרחם רחם נא עלינו וכו' והאר עינינו בתורתך ורחמיך ה' אלקינו וחסדיך הרבים אל יעזבונו וכו', אשרי עין ראתהו עת שופך שיחו ונפשו בדמעוות שלש (ולא נשמע קולו בבכי, רק כולו בהצנע לכת) לקירוב הגאולה ופדות השכינה - מהר והבא עלינו וכו', אשר כל תיבה היתה למשיב נפש ובוהו הלהיב ורומם את כל הקהל שהתפללו אתו, אשר ראו במחזה איש קדוש עובר עלינו ומתדבק נפשו ונשמתו להשיל מתוך דביקות והשתפכות הנפש ומצפה בצפייה שהנה הנה יבוא ויגאלנו.

קריאת שמע בהתלהבות ומסירות נפש

עניה עט לתאר האיך היה מראה כהן בקדושתו עומד בלהב אש וקורא קריאת שמע מילה במילה בחיות ובהתלהבות עצומה, ובמיוחד כאשר היו שומעים שאגת 'שמע ישראל וגו' יוצאת מפי כהן גדול בקדושה ובטהרה, והיה מנענע אז ראשו לארבע רוחות וקיבל עליו עול מלכות שמים במסין' פממש כמו שהיה רגיל להאריך בזה שצריכים לתאר אז ממסין' של אבוה'ק שמסרו נפשם בכל מיני מיתות משונות, ראה בספרו דברי אמונה (ח'א חוהמ"פ), ואף אלו שעמדו מרחוק מקום שמעוהו בעת שצעק 'ה' אחד'.

זהירות בעניית אמן יהא שמיה רבא

היה מרבה לדבר בשיחותיו להיות זהיר בעניית אמן ויהא שמיה רבא ככוונה ובכח ובקול רם, שזהו מהתיקונים העיקריים לנרו"ג. וזה היה אחד מעיקרי היסודות שביסס עליהם רביה"ז זי"ע את החבריא שלו וקרא בשמו 'שומרי אמונים'. היה איזה תקופה שזירז רבינו בלימוד מאמר 'פתחו שערים' שבספר 'שומר אמונים', שהזהיר שם מאוד על קדושת אמנים ובפרט בעניית אמן יהא שמיה רבא. רבינו הסביר פעם את מאמר חז"ל 'כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו ופירש'י 'בכל כוונתו' הרי הוא זוכה לדברים הרבה וסגולתו מרובה, פי' שישיראל העונה 'יהא שמיה רבא' צריך להשתתף בצער השכינה ושיכאב לו גלות השכינה וחילול ה', ומי שכואב לו באמת ודואג ומרגיש וחש בצער וכאב השכינה, ראוי לו באמת שכל הברכות שאמרן ז"ל על העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כוחו - יחולו עליו.

זהירות גדולה שלא לזוז מהלכה

פעם אחת התפלל רבינו זי"ע בחוץ לארץ בבית המדרש הגדול בסאטמאר בראדני שהיו שם אלפי איש, ולפני שנעמד לתפילת שמונה עשרה ראה רבינו שהספסלים מוצבים באופן שאי אפשר לפסוע ג' פסיעות לאחור בסיום תפילת העמידה, ולא היתה לרבינו האפשרות לעמוד בצד באופן שיהיה ביכולתו לפסוע לאחור ג' פסיעות, שכן המקום היה מוקף מכל הצדדים בגדרות ושולחנות. תיכף טיפס רבינו על השולחן ודילג לצידו השני, אשר שם היה מקום פנוי בריווח, כדי שאחרי שייסיים תפילת שמונה עשרה יוכל בשופי לפסוע את שלושת הפסיעות לאחוריו. וסיפר המשמש שהוא נבהל לראות את רבינו מטפס על גבי השולחן אל מול כל הקהל העצום שנכח שם, ולא ידע על מה ולמה עושה זאת רבינו, ובפרט שכל הליכותיו היו תדיר בהצנע לכת שלא להיות בולט בשום אופן. ורק לאחור מכן הסביר לו רבינו בפשטות שלא היתה לו ברירה אחרת והיה מוכרח לעשות כן, בכדי לקיים את ההלכה הפסוקה בשו"ע לפסוע ג' פסיעות לאחור בגמר תפילת העמידה, ולכן מכיון שהיתה לו דרך מוצא לטפס ולצאת ולעמוד בצד, החליט לעשות זאת מבלי לחשוש כלל מן הרואים, ובלבד שלא לזוז כהוא זה מפסק הלכה מפורש.

מרבה להזהיר, ממנה משגיחים לעורר, גם מחוץ לביהמ"ד

הרבה להזהיר בשיחותיו להיזהר מאוד על 'מורא מקדש' שלא לזלזל בקדושת ביהמ"ד בדיבור דברי חולין וקלות ראש ח"ו, וכ"ש שלא לדבר באמצע התפילה, ובפרט בחזרת הש"ץ ובקריאת התורה, והיה ממנה משגיחים ושומרים שישגיחו ועוררו על זה, ואמר שזה נוגע בבריאותו ממש, וקיבל ממורו הגה"צ מהוניאד זצוק"ל שבכלל זה הוא גם שלא לשוחח בשעת התפילה גם מחוץ לביהמ"ד.

גוער במשווחחים

אם ראה אחד שמדבר גער בו לצאת מיד לחוץ, או הוכיחו ברבים בשבט מוסר, גם אם שמע קול שיחה בין שמו"ע בלחש קודם חזרת הש"ץ היה מסתובב לעברם והרים עיניו הק' עליהם במבט מוכיח, ופחד גדול אחז את כל הנוכחים.

זכות גדולה של המשגיחים

פעם התבטא רבינו לאחד המשגיחים ואמר: אני מתפלל היאך יש בידך זכות גדולה כזו להשיג שלא לדבר, בוודאי זהו זכות אבות.

הוראות בצוואה הק'

מדי 'שבת מברכים' לאחר 'ברכת החודש' בעודו מחזיק הספר תורה בידו, אמר תפילת 'מי שברך' שחיבר בעל התוספות יו"ט זי"ע להנהירים בזה, גם חרט לדורות בכת"ק בצוואתו הק' בזה"ל: בני חביבי וכן תלמידי הנחשבים לי כבנים, אבקש מאוד להתאמץ בעבודת התפילה בקול רם ובכוונה, וכן להתפלל במתינות, ולא לשנות כלל ממה שהיה עד עכשיו. וכן לא לדבר בעידן תפילה ובפרט בשמו"ע בקול רם, ובעת אמירת הברכות, ובקריה"ת אפי' בין גברא לגברא.

הכנה לתפילה - לימוד התורה

הלימוד לפני התפילה הכנה לתפילה היה חשוב מאוד בעיניו, והיה מעורר לתלמידיו שגם מי שנמנע ממנו לקום באשמורת, עכ"פ לא יאחר מלקום בזמן שיהיה לו פנאי ללמוד עכ"פ קצת לפני התפילה, באמרו כי תפילה בלי הכנה של לימוד התורה מקודם אין לה ערך ודמיון לתפילה אחר לימוד... וגם לעת זקנותו מסר נפשו ע"ז להשכים ולעשות הכנה בלימוד כמה שעות ואמירת תחנונים לפני התפילה.

לבוא בתחילת התפילה ולהתפלל מילה במילה

רבינו הפליג מאוד לדבר בשבחם של אלו הזוכים לבוא כל יום להתפלל במניין הגדול בביהמ"ד השואפים להתרפק בעבודת התפילה בחיות ובכח ובמתניות, ... וכמה פעמים כשאמרו לו שרוצים לנסוע למקום קדוש להתפלל, בכל זאת החשיב יותר התפילת שחרית בביהמ"ד, ונענה פעם כי בכותלי ביהמ"ד כבר ראו ורואים הרבה ישועות שפעלו, וכולם חסר דבר בבית המלך, ואכן היה מעורר על החשיבות לבוא בתחילת התפילה, כדי שיוכלו להתפלל בציבור מילה במילה. גם באחרית ימיו כשעלה לו הדבר בקושי להשתדל להיות מוכן להתפלל אחרי הכנותיו המרובים לפני כן, ונבצר ממנו להתפלל במניין זה, ביטא כמה פעמים גודל צערו מכך.

מלהיב לבם של ישראל לעבודת התפילה

רגיל היה רבינו בשנים הקודמות בתפילת שחרית לגשת אל הבימה לפני התחלת הודו, ולהלהיב לבם של ישראל לעבודת התפילה בשיחת חזוק והתעוררות, וכן היה מנהג רביה"ז זי"ע. גם היה דרכו של רבינו להסתובב באמצע התפילה בין ציבור המתפללים לחזות באופן תפילתם, ובהו הדליק בבית המדרש שלהבת אשר ללהב יצאת, ובכל היכל בית המדרש זרח אור התעוררות גדולה, וזקנים ונערים מתלהבים בתפילתם בקול וביגיעה, כולם כאחד עונים ומתפללים בהתלהבות עצומה, אשרי עין ראתה כל זאת.

לשוחח בכל לבו אל הש"ת

רביה"ק יצא תמיד בדברים חוצבי הלבות אש והמחיש את חוש האמונה להרגיש שהנה עומד לפני ה', כי מלאו כל הארץ כבודו, והש"ת יודע תעלומות לבו ומצבו וכו' ואליו צריכים לפנות על כל הקשיים ונסיונות הזמן שעוברים על כל אחד ואחד, ולהתפלל אליו בהשתפכות הנפש שלא לקמץ מלשפוף שיח בדיבורים לפני הקב"ה בעת התפילה. זכור לכולנו דיבוריו הקדושים שחזר ושינן אתנו תמיד על דרך הכתוב בתהלים (פט, כז) 'הוא יְקַרְאֵנִי אֲבִי אֲתָה אֵ-לֵי יָצוֹר יְשׁוּעָתִי'. 'הוא יְקַרְאֵנִי אֲבִי אֲתָה' - אפילו מען האט נישט קיין שום זכותים, אבער אז מען שרייט מיט א אמת: טאטע, איך וויל זיין גוט, און העלף מיך איך זאל קענען זיין גוט. ער רעדט זיך אויס פאר'ן

חמישים אלף שקלים

מבט אל התפילה

זוויות ראייה שונות על עיניי התפילה

אדוק כמון, תתפלא לשמוע אך בתי הכלה תחי' הזמן לה לשמוע אותך באירוע מסוים, הקול הנדיר שלך ריגש אותה מאוד והיא מעוניינת מאוד שתבוא לשמח אותה ביום המאושר בחייה, החתונה תתקיים באולם יוקרתי ומפואר, אבי הכלה נקב בשם האולם והמקום, דודי עד כה לא שמע על המקום, 'אל דאגה, הזמן מוניתי, הוצאות הדרך על חשבוננו' - הבהיר מר חיימוב. ביום המיועד, דודי אומנם הבין שכפי הנראה לא יוכל לטעום מהמוגש באותו אולם, כשרות מהודרת הוא ודאי לא ימצא שם, אך את מצב העיניים שפגש במקום הוא לא שיער.

בהגיעו למקום הבחין דודי מיד כי אין מחיצת הפרדה, לשאלתו, הבהירו לו כי אומנם בסעודה הם אינם נזהרים לשבת בהפרדה, אך הובטח לו כי בשעת הריקודים תוכנס מחיצה לאולם.

דודי התחלחל, מעולם לא הופיע במעמד כזה, על אתר הודיע לבעלי השמחה כי עליהם להחליט, אם ברצונם שהוא ישיר בחתונה, עליהם להביא מחיצה מתחילת האירוע, במצב העכשווי אינו יכול להישאר בשום פנים ואופן.

מהומה התרששה באולם, וכוח עלה בין המשתתפים אם להיכנע לנהלים שמכתיב להם פתאום הזמר החדרי, לאחר מספר דקות ניגש אביתר חיימוב אבי הכלה לדודי והסביר לו שאין זה הגון ואינו יכול לקלקל להם את השמחה ברגע האחרון - 'עם כל הכבוד שאנו רוחשים לעקרונותיך, אבל כעת אין שום אפשרות להזמין משהו אחר, חוץ מזה עלילך להתחשב גם בצערה של הכלה ביום חופתה, נוסף לך על המחזיר המקובל ובלבד שתהיה אתנו'.

דודי קפץ על הרעיון - 'אני חושב דווקא על הכיוון ההפוך, אני מבין את התסוק, ולכן, כדי לא לשבש לכם את השמחה ולא לצער את החתן והכלה, אהיה מוכן לשיר במשך כל החתונה בחינם, אם רק תביאו מחיצה כאן ועכשיו'.

לחשופים נוספים בין בני המשפחה, כאן התערב דודי הכלה עו"ד עווד נבון והבהיר כי בני המשפחה החליטו כי לא נוכל להם לשנות את הסדר - 'האירוע יתקיים כמתוכנן, כעורך דין אני אומר לך שלא כדאי לך להתעקש, אם תעזוב, זה יעלה לך ביוקר פשוטו כמשמעו, אני מציע לך לשקול שוב את דעתך'.

דודי הודיע נחרצות - את דעתי כבר הבהרתי ברורות, אם הנכם מתעקשים, לצערי לא אוכל לשירת אתכם ואיאלץ לעזוב את האולם.

דודי ריד מהבמה, כמה וכמה אורחים ניגשו אליו, אולי בכל זאת, משהו הציע כי הוא עצמו יהיה מוקף במחיצה קטנה, לא עזר מאומה, דודי לא השתכנע והודיע כי במקום ללא הפרדה הוא לא שר בשום מחיר.

התגובה לא אחרה להגיע, למחרת בבוקר התקשר עווד נבון והודיע לדודי כי בני המשפחה נערכים להזמין למשפט ולתבוע ממנו פיצויים גבוהים על עוגמת הנפש הרבה שהסב להם.

דודי לא היה מופתע וכאילו ציפה לאותו רגע - מר נבון, אין צורך במשפט, מהו הסכום שדורשים משפחת חיימוב?

חמישים אלף שקלים!!!
- בסדר גמור, אומנם אין בידי את כל הסכום, אפרוש אותו בתשלומים בחודשים הקרובים.

דודי ביקש את הפרטים איך להעביר את הכסף, בזאת הסתיימה השיחה.

זהו סימונו של המעשה שאירע לפני כמה שנים (לאחר שינוי שמות), הנטייה המזיזה בלב הקורא לסיפור מדהים זה, היא השאלה: 'נו... ומהו הסוף היפה של הסיפור? איך השתלשלו העיניים בהמשך...? מצפים לשמוע כי בעקבות מעשה גדול זה של קידוש שם שמיים זכה נשוא הסיפור לאחר מכן בסכום כסף ענק פי עשרה וכדו', מורגלים אנו לשמוע סיפורים רבים, מייחלים לסופו הטוב של הסיפור, אצל רבים וטובים מאתנו הפכה נקודה זו לנטייה טבעית.

כאן נשאל שאלה נגדי, והלא אומרים אנו כמה פעמים ביום 'ואהבת את ה' אלקיך... ובכל מאודך', וכי על המצפה לתמורה על מעשינו ניתן לומר כי קיים מצווה זו כראוי...? יבחן הקורא את עצמו, האם הכותרת למעלה לא עוררה בו הרגשה כי טמון בסיפור רווח כספי של 50.000 שקלים.

ובכן, צר לנו לאכזב את מי שציפה לכך... לא מינייה ולא מקצתיה, הסיפור מסתיים כאן (בינתיים, היקיר חי עמנו כיום לאורך ימים ושנים, ייתכן והמשך יבוא עם השנים...).

חובה מטולת עלינו לשמוע סיפורי גבורה של קידוש שם שמיים, מילדותנו הורגלנו, באוזנו שמענו אבותינו סיפרו לנו סיפורי קודש מגדולי הדורות שמסרו נפשם על קדושת השם והשליכו עצמם ללהבות אש עבור קיום תורה ומצוות, עד לפני עשרות שנים היו יהודים רבים שזימו מסתכנים בגופם ונפשם ובממונם לקיים תורה ומצוות בהלכתם, לעומת זאת, בדור אחרון נמצאים קופים שמיים בניינו, בחסדי השי"ת יכולים אנו לקיים תורה ומצוות בגאון ובגלוי ללא פחד ומורא, אולם בל נשכח מאמר צדיקים ידוע שיותר חשוב ונשגב לחיות על קידוש ה' מאשר למות על קידוש ה', לעמוד בניסיונות העומדים בפנינו דבר יום ביומו.

איננו מתיימרים להפיק מוסר מעל גיליון זה, אולם באשר לעניין המדובר נראה כי שיבוש נכנס בתוכנו, אומנם ודאי נכונים הדברים כי סיפורי ישועה רבים מתנוססים השכם והערב בנוגע לעמידה בניסיון וקיום מצווה הכרוכה בקושי ובמאמץ, אך לעתים נראה הדבר כי מתהלך כאן עניין מסחרי, עשה כך ובתמורה תקבל כך וכך.... סיפור זה בא ללמד אותנו דרך חיים, לא מדובר מאחד מצדיקי הדורות הקודמים ואף לא בגדולי ומאורי הדור שליט"א, מדובר ביהודי פשוט ויקר בעיני הקב"ה, שללא חת עמך על עקרונות בסיסיים בגרדי הקדושה, עמד בעוז ועשה מעשה כביר לכבוד השי"ת.

שמע אותי מר זינגר, אני דוד הכלה, כולם מכירים אותי כעו"ד עווד נבון, לא הייתי מציע לך להתעקש, הסיפור הזה עלול לעלות לך ביוקר, חוץ מזה עצור לרגע וחשוב כמה חמור לגרום צער לחתן וכלה ביום חופתם...

נראה שדודי זינגר אינו מתרגש יתר על המידה - את דעתי כבר אמרתי בבירור, לא שנייתי אותה, הכל תלוי בידכם, דווקא נראה לי שאתם אלה שמתעקשים. הוויכוח לא המשיך זמן רב, בדקות הקרובות יצא דודי זינגר מהאולם, לקול מחאת בעלי השמחה והמוזמנים המאוכזבים.

מאז שהיה דוד מנשה זינגר בגיל הניקות, גילו הוריו הר"ר אברהם זינגר ורעייתו כישורי שירה נדירים אצל ילדם הפעוט, מלבד הקול הילדותי המתוק בו ניחן דודי, ניתן היה להבחין בבירור כי על אף גילו הצעיר, דודי הקטן דייק בשירה נכונה ומדוקדקת, אברהם תלה זאת באביו ר' מנשה זינגר ז"ל - סבו של דודי שהיה חזן מפורסם וקולו היה לשם דבר. 'למרות שאני אינני יודע פרק בשירה, יתכן שזה עוזב בתורשה לנכד' - הסביר אברהם לזוגתו את התופעה. הוריו נהנו מאוד לשמוע את דודי מזמר, בהיותו כבן שש כובד לשיר בשמחות משפחתיות להנאת כל השומעים שהתפעמו מכישוריו הנדירים של הינוקא, 'שמור עליו היטב, הוא יצמח לזמר עולמי' - היו נוהגים לומר לאביו, ר' אברהם על אף שנהנה מהמחמאות של בני משפחתו, אך לא שש לשמוע את 'בואתם', בלבו הרהר - 'רק זה לא, זה עוד מה ש'חסר' לדודי שלי, להיות מפורסם, לא כדאי הדבר, המציאות מוכיחה לצערנו שרבים מהם השילו מעצמם חלקים גדולים מה'ראת שמעי' שלהם'.

דודי היה שר במסויבות בחיידר בהזדמנויות ובאירועים שונים, קולו היה נרגש ומעורר את הלב, בפסוקי תפילה היה קולו נשמע מתחנן לפני קונו, דודי הזמין גם לאירועים גדולים כסולן מרכזי במקהלות ידועות, הוא הפך לילד פלא מוכר וחיבי לכל, הוא הצליח לרגש את הציבור עד כדי זמעות שנראו בעיני המהמון המרותק לקולו המתוק, בשירי שמחה היה סוחף ומשלהב את הקהל לריקוד נלהב בשמחה עצומה. בהגיעו לגיל המצוות חדל דודי לשיר בציבור, זאת לבקשת אביו ר' אברהם, הוא הסביר לו שעיקר השקעתו צריכה להיות בלימוד התורה ועבודת ה', דודי על אף שהיה לו קשה עם זה סבר וקיבל את הדברים בהבנה, הוא הפסיק להופיע במופעים ציבוריים, עם כל זאת היה שר לעתים בשבתות ובמעמדים שונים שנערכו בין כותלי הישיבה, גם לאחר התחלפות הקול לקול בוגר המשיך דודי לשיר בקולו החדש, חבריו בישיבה נהנו מאוד לשמוע אותו והפצירו בו עוד ועוד להשמיע את שירתו המרגשת. לאחר נישואיו קבע דודי את לימודו באחד מהכוללים הבכירים והמשיך לעשות חיל בלימוד התורה ואף הגיע להישגים מרשימים.

קעבור כמה שנים, כורח המציאות אילץ את דודי להביא פרנסה לביתו, הצעות רבות הגיעו אליו להופיע ולשיר באירועי שמחה, דודי הרהר כי אכן יש לו מקום מסודר בידו, אינו צריך ללמוד ולהתאמן, לאחר לבטים והתחבטויות, בהתייעקות עם רבו נקבע כי דודי יחל מעתה להיענות להזמנות, אולם הרב שליט"א הורה לו כמה נקודות. בוודאי הנך מכיר את המצב כיום, לדאבוננו רבים שיוצאים מחוץ לאוהלה של תורה לתחום הפעמים, מתירים לעצמם להקל בכמה וכמה נושאים בשמירת גדרים וסייגים ופעמים אף בדברים הנוגעים לזמנים פשוטים שעד לפני זמן לא רב היו מובנים מאליהם, לאחר שייצאו להעבודה ניתן לראות כי הם מקילים או ח'ז' מולזלים בהם, אציינ' כדוגמת דברים בודדים וקוח זאת לעניינינו נוספים, הקפדה על תפילה במניין, קביעות עתים לתורה, שמירת גרדי הקדושה מכלי התקשורת שנאסרו ע"י כל גדולי הדור, ולא אמנה את המקרים הקשים בכל התחומים העולים מעת לעת על שולחני.

בנוגע לשאלתך, לצערנו הרב, ראינו כמה וכמה שייצאו לתחום השירה וההופעה הציבורית, לאחר זמן קצר ניכר עליהם היטב ששינוי את טעמם, זקנם החל להיקצץ מפה ומשם, סגנון דיבורם הפך לאינו מתאים לרוחנו, החלו להשתמש באותם כלים ולא דווקא בצורה הכרחית וז'ל' מנסים למשוך תשומת לב ולהשתלב באופנות מחדשות מפוקפקות, סגנון השירה השתנה להיות פראי וגס בצורה שאין רוח חכמים נוחה הימנו, עד שבזמן קצר אורח חייהם השתנה ולא לצד הנכון....

לטובתך דוד מנשה, בתחוננים אני מבקש ממך, למענך ולמען משפחתך, הישמר והיזהר בכל אותם גדרים וסייגים שהנך רגיל בהם והולך בדרכם, אל תסיר מעצמך אפילו לא הנהגה טובה אחת או גדר מסוים, כך בעזרת ה' תראה ברכה מרובה במעשה ידיך.

דודי הפנים היטב את הדברים והחליט לשמור על כל הכללים עליהם גדל וחונך ללא סטייה כלשהי, לאחר שקיבל את ברכת הדרך החל להיענות להזמנות, לקריאות אכן הגיעו בזה אחר זה, חתונות, אירועי שמחה מגוונים, מסיבות התמימה המסודרות ועוד, דודי שניחן משמיים בקול נדיר סחף אחריו את הקהל בקולו המפעים והמרגש, רומם את כולם בריקודי שמחה והרטיט את הציבור בשירי רגש, דודי שמר מאוד על קו סגנון רגוע ומתון, הקפיד שלא להיכנע לתכתיבים ונהלים חדשים אשר מקרובו באו, שירה פרועה ופראית שאין רוח חכמים ויראי ה' נוחה מהם, דודי ידע כי גם אם הוא שר בסגנון הכי הגון וישר, לא די בכך, הרבה פעמים הזמר שר כראוי ואילו התזמורת רעשנית, היושב על הקלידים משתלח בפרעות ללא מעצורים, עבור כך התנה מראש לפני כל אירוע כי ההחלטה על אופי התזמורת נתונה בידו.

כשתבריו הרעיונות בפניו כי עליו להשתלב ולהתאים עצמו לדור החדש, השיב בעוז את דעתו הברורה והנחושה כי אדרבה המציאות מוכיחה שההזמנות אינם פוסקות ובעז'ה הוא רואה פרנסה בהרחבה, 'לדעתי, אנשים כן אוהבים סגנון ישן ועתיק שהוא מלא טעם וחן, לעומת שלהוב יצרים משולחת ללא רסן, הרקדת כוחות בהמיים ללא שום קשר משמחת לב פנימית' - היה מסביר דודי בנועם לאלה שעדיין לא הבינו.

חלק מהמזממינים היו נפעמים ומשתאים לנוכח העובדה כי כל אמצעי התקשורת שבידו הוא טלפון כביר כשם כלב, הזמנות כתובות היו נשלחים אך ורק בפקס, לעומת רבים מחבריו למקצוע שניזונים מדרכי תקשורת כאלה ואחרים בטענתם כי זה בלתי נמנע והכרחי לצורך פרנסתם, גם כאן הוכיח דודי לכל המעוניינים כי הרוצה באמת, ביכולתו להתפרנס בדרך כשרה ומהודרת ללא כל חשש ופקפוק.

סיפורנו מתחיל באותו יום בו קיבל דודי זינגר הזמנה לשיר בחתונה, מיד בשיתח הטלפון הובהר לו שהמזממינים אינם מהציבור 'שלנו' - מדבר אביתר חיימוב, 'אנחנו אומנם איננו חרדים אך שומרים על הדת, אולי תשאל מה לנו ולשירה של אדם חרדי

חלק באלקי ישראל

היוונים החשיכו עיניהם של ישראל וזממו להשכיח מהם תורה ומצוות, עד שגזרו גזרת שמד וקבעו: כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, בשעתם הצליח מעשה שטן וסחפו אחריהם רבבות מישראל הם הנקראים מתייוונים, קומץ קטן, אנשים בודדים, הלכו אחר זעקת מתתיהו כהן גדול: 'מי לה' אלי', ההמשך ידוע, והנה אנחנו מודים ומהללים בכל שנה ושנה ומדליקים את נרות החנוכה.

קעת לאחר יותר מאלפיים שנה, אין אחד מאתנו החשוד חלילה שמזדהה עם היוונים הרשעים, חס לנו מלהצהיר את ההצהרה המרושעת והמתריסה 'אין לנו חלק באלקי ישראל'.

אולם כל נשכח את דברי הזוה"ק הברורים על המשוחח בבית הכנסת (ובשם הרה"ק רבי פינחס מקאריץ ז"ע שעיקרי הדברים נאמרו על שעת התפילה) מראה שאין לו חלק באלקי ישראל, ההשוואה מזעזעת אבל כך הם פני הדברים.

לא היינו מעיזים מעצמנו לדמות בין הדברים, אך גאון ישראל וקדושו הגה"ק בעל 'נודע ביהודה' ז"ע טוען כך: 'בימים הללו ראוי ליתן לב לתקן כל הדברים הגורמים לשכינה שתסתלק מישראל שזה היה כוונת היוונים, והנה בעוה"ר בעת הגלות אפס מקום להשראת השכינה, כי חרב בית מקדשנו, והקב"ה ברחמי השאיר לנו שארית, וכתב 'ואהיה להם למקדש מעט' אלו בתי כנסיות ושם השכינה שורה, ואלו המדברים בבית הכנסת אין לך מורד במלכו של עולם בהיכלו ולפניו גדול מזה, וזה מטמא אויר הקדוש דוגמת היונים שטימאו המזבח, כי זה מעמיד צלם בהיכל, כי בכל עבירה נעשית קליפה ורוח הטומאה, ובעוה"ר נתפרץ הדבר מאד. (דרושי הצ"ח - דרוש ל"ג לחנוכה).

נתחזק בחלק הטוב, נלך בעקבות הזעקה הקדושה 'מי לה' אלי' לקדש שם שמיים, מסירות נפשם הביאה את הנס שפך שמן טהור חתום שלא נטמא בטומאת היוונים דלק והאיר מאורו והאיר נפשם ונשמתם של ישראל, ונקבעו ימים אלו בהלל והוראה להשי"ת על נסיו ונפלאותיו שעשה עמנו. ניקח מימים אלו לשמור על פינו בעת התפילה שיהיו חתומים בחותם טהור ונאיר את דיבורי התפילה בקדושה להודות ולהלל להשי"ת, יאירו תפילות קדושות אלו מאור הגנוז להאיר את נשמותינו להתקרב אל יוצרנו בוראנו, נכריז בקול בגאווה דקדושה כי:

יש לנו חלק באלקי ישראל

המשך 'דברים אחדים'

האדם בימי חייו נתון לשינויים מסדר יומו הרגיל, בדרך כלל כשאדם חורג מהרגל קבוע, פרק זמן של שבוע אחד הוא פרק זמן סביר לשינוי וחריגה זמנית מסדר קבוע, אולם כעבור שבוע, השינוי מתחיל להיכנס לשגרת חיים רגילה וקבועה. במובן מסוים הוא מתחיל לחיות על פי סדר חדש.

מי החנוכה, כאמור, משמשים עבורנו ימי חינוך והרגל בנושא יקר הערך של 'הלל והודאה', מאכן נדרשים אנו לקנות חיי נצח בנושא גדול בחשיבותו, להודות ולהלל להשי"ת, קבעו לנו חז"ל ימים טובים מיוחדים אלו גם על יום אחד שלא נעשה בו נס, ביום שאין שום שינוי וחריגה מסדר היום הרגיל, ללמדנו ולהרגילנו כי עבודת ההודאה להשי"ת נדרשת מאתנו דבר יום ביומו. בנוסף לכך, שלא כבשאר ימים טובים בהם הארוך ביותר הוא פרק זמן של שבוע, כאן קבעו וחקקו חז"ל שמונה ימים, להכניס ולהחדיר יסוד עיקרי זה בקרבנו, להורות שעניין ההלל וההודאה להשי"ת הוא יסוד בסיסי קבוע ומוטל עלינו להתחדש בזה דבר יום ביומו, הוא מזון נשמותינו ולחם חוקינו.

כדי להחדיר יסודות איתנים אלו בחיי היום יום, להעמיד את התפילה במקומה הראוי, להודות ולשבח את הבורא ית' מתוך עבודת לב פנימית, עבור כך נדרשת הכנה ראויה לשמה, הכנה גשמית והכנה רוחנית, עניין בסיסי ופשוט הוא להסיר כל דבר המונע וסותר את עבודת התפילה, אף לא טרדת הלב, על אחת כמה וכמה שכל שיחת חולין ח"ו היא סתירה מוחלטת לכל עבודה קדושה זו.

יעזור לנו ה' שנוכל להפיק משמונת ימים טובים קדושים ונשגבים אלה את היסודות האיתנים, לקבוע בנפשנו לכל ימות השנה את עניין ההלל וההודאה כראוי, שהיא כוונת היצירה כלשון קדשו של הרמב"ן ז"ל, ונהיה מה' בני בנה', שמאותם 'מי שמונה' נקבע לכל חיינו לכבוד הש"ת 'שיר ורגנים'.

אלעכטיגן פריילעכן חנוכה

חזקו ויאמץ לבבכם

האצרכת

המשך חבט אל התפילה

בשעת עמידתנו בתפילה העומדת ברומה של עולם, עדיין לא נדרשנו להקריב מעצמנו סוכים כסף עתק של חמישים אלף שקלים ואף לא אחוז של האחוז מסוכים זה, מה נדרש מאתנו בסך הכל, לעמוד באימה ויראה ולכבד את התפילה ולנהוג ב'מורא מקדש' כראוי, אמנם כן, כח הדיבור הוא הנפש של האדם, ואם נטלת זאת מהאדם כאילו נטלת את נפשו, אך האם גם בחלק מזערי זה של 'בכל נפשך' איננו מצליחים לעמוד? יהיו דברים אלו נר לרגלנו לעמידה איתנה ויציבה בשמירת התפילה ללא הקלה ופשרה, לשמור היטב על קדושת התפילה.

מכל מקום, עבור המתעניינים בהמשך הסיפור, כשנה ומחצה לאחר אותו מאורע, מקבל דודי הזמנה לבוא לשיר במעמד 'פדיון הבן', דודי הופתע מעט, בדרך כלל לא נהוג להזמין אמר לפדיון הבן, דודי נענה להזמנה לא לפני שבידו אם ישנה מחיצת הפרדה, לקח שלמד בעקבות המקרה ההוא, הובטח לו כי קיימת מחיצה כדת וכדין. בהגיע דודי למקום חשכו עיניו, בעלי השמחה הם לא אחרים מאשר משפחת חיימוב מ'אותה חתונה', הלב נקף 'מה הם רוצים ממני', שילמתי להם, ומה עכשיו...? לא היה לו זמן רב למחשבות, הפדיון הסתיים, הסעודה החלה והוא התכבד לכבד את הקהל מגרוננו, המעמד עבר בשלום, בסיום הסעודה ניגש אבי הבן המאושר בפנים מאירות אל דודי להעביר את התשלום.

לבטח הנך מתפלא מה קרה שהזמנו אותך שוב לאחר 'אותו מאורע', אכן, נחלנו בחתונה מפח נפש, היינו מאוד כעוסים ופגועים מהביטול ברגע האחרון, במיוחד העציב המעשה את הכלה - רעייתי תחי' שהצטערה מאוד שכך אירע לה ביום שמחתה, בנוסף, התלוו לאכזבה גם הבושות וההתנצלות בפני המוזמנים שהגיעו לאחת מאירות אל דודי להעביר את הכסף.

כזכור לך, התקשר אליך למחרת הדוד ער"ד עודד נבון, אתה אפילו לא התווכחת אתו וסידרת על אתר את דרכי העברת הסכום שדרשנו לפצות אותנו. אולם כעבור כמה ימים, כשנרגענו מעט, היה זה באחד מימי השבע ברכות, שוחחתי עם זוגתי על הנושא, בתוך הדברים אמרתי לה, נכון, נפגענו, היו בושות וכו', אולם נבוא ונחשוב גם על הצד השני, הלוא כל מה שהוא עשה, לא היה מכיוון של פגיעה או לצער אותנו בזדון חלילה, המניע היחיד היה, עמידה על עקרונות דתיים ערכיים, הוא אף היה מוכן לוותר על סכום כסף ענק עבור העקרונות שלו, המעשה הזה גורר אותי לחשבון נפש, אנחנו עכשיו בתחילת הקמת ביתנו, זה לא סוד שאורח חיינו ירוד ממה שקיבלנו מאבותינו, מקילים פה מתפשרים שם, אם ממשכיכים אנו בדרך זו, מי יודע לאן זה יתדרדר אצל הדור הבא, ראי עד כמה היה מוכן אותו חרדי לעמוד על שלו ועוד להקריב מעצמו ולהיפרד מכסף רב עבור עמידה כבדל על עיקרון בסיסי.

המשכנו עוד על הנושא, אקצר בתהליכים, אך זה הביא אותנו לשינוי מהותי בכל אורח החיים, הדברים עברו גם לבני המשפחה המורחבת, כמה מהם נתפסו אל הרעיון ושינוי אף הם את אורח חיייהם, היית לנו כדוגמה אישית באופן מוחשי ביותר, התנהגותך הייתה אור עבורנו, בודאי שזכות גדולה היא עבורך.

ברוך ה', זכינו לעת עתה ללידת בננו הבכור, רעייתי טענה שאם בחתונה לא שמעה אותך, לכל הפחות בשמחה זו נזכה ליהנות מקולך, זו הסיבה שהזמנו אותך היום. בזה תם סיפורנו (הידוע לנו לפי שעה...), ולא! הם לא השיבו לדודי את החמישים אלף שקלים, שכרו שמור במרומים לעד ולעולמי עולמים.

זכה יהודי יקר וחשוב זה לקדש שם שמיים ברבים, לעמוד על גרדי הקדושה גם במחיר יקר, דבר שלעצמו נשוא לקנאה ולעורר את הקוראים על עמידה יציבה על עקרונות, זכויות הרבים המתחזקים בעקבות סיפור הגבורה המדהים, נזקפים לזכותו ועולים בהרבה על כל רווח וריבוי שלמונים ככל שיהיה.

מצווה חשובה לעורר ולחזק את הזולת לקיום תורה ומצוות, אך לעולם אין ביכולתנו לדעת כיצד מעשינו בלבד גורמים השפעה ללא שום דיבור, גם לענייננו, כשאנו עומדים בתפילה ונשמרים בהקפדה שלא לדבר כלל בשעת התפילה, יתכן מאוד כי ברגע זה עומד אחד בזווית אחרת בביה"מ, אתה אינך יודע על כך מאומה, אך במעשיך הנך מציב לו דוגמה מוחשית וגורם שגם הוא ישמור ויקפיד על קדושת התפילה.

סוגיא זו של עמידה איתנה על עקרונות הקדושה, מאירה באור נפלא רום מעלה ביותר בתקופה זו - ימי החנוכה הקדושים העומדים בשער, רבותינו מאורי החסידות ז"ע ביארו את נוסח הברכה 'בְּיָמֵינוּ הָיָה בְּזַמַּן הַזֶּה', כי כוחות הקדושה והאורות של 'הימים ההם' מתחדשים ומאידים בכל שנה ושנה לעת הזאת 'בזמן הזה'.

נס חנוכה היה בעקבות כוחות החשמונאים הק' שנסרו נפשם על קדושת ה', עמדו כנגד מחללי שם שמיים בעזו ובתעצומות, הלכו להילחם מלחמת קודש כנגד כל היגיון ושכל, כוחות אלו מתחדשים אלינו בכל שנה ושנה ללכת בכוח וחיל גם כשנאיים הדברים כבדים מנשוא ומעבר לכוחותינו הדלים, נלך בכוחות אלה ונקדש שם שמיים, נתפוס את ההזדמנות הנפלאה שנקלעה אלינו, נאיר בלבנו אור חדש בעבודת התפילה, נקפיד לשמור על קדושתה ונתבשם מאורה, נחדש אורות הקדושה בכימים ההם, בזמן הזה.

גיליון זה נתרם ע"י ידידנו ומכובדנו הרה"ח ר' יהודה רכניצר שליט"א משגיח דישיבה גבוהה 'טל תורה' לע"נ חותנו הרה"ח ר' יהושע העשיל ב"ר יעקב נטע ז"ל נלב"ע י"ז כסלו תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.

יו"ל ע"י מערכת 'שומרי משמרת הקודש' לחיזוק והתעוררות בעניין שמירת הדיבור בשעת התפילה קט: 03-6180410 • דוא"ל: shmh5775@gmail.com

צידה לדרך ה'ה' ק"ר ברוך ממעבזי זללה"ה [יומ"ד ח' כסלו] היה יוצא ונכנס בביתו של הרב יב"ז זל"ה... ובעת אמירת תורתו ברוב התלהבות כדרכו וכל מגמת חפצו היה לבל ידברו שם בביה"כ בעת התפילה, והפליא להגדיל חומר האיסור, והביא ראיות מש"ס ופוסקים וספרי מוסר ואחר שסיים רב יב"ז אמירת תורתו הק' אמר לו ה"ר ברוך אפי' לא יהי נכתב בש"ס ופוסקים וגם לא בספרי קבלה וספרי מוסר כיון שיוצא מפיו קדשו הנני ירא ומפחד, אם מעכת' העושה איסור רב, מזה שפחד.

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יעקב צבי מפוריסוב זצוק"ל בעל 'עטרה לראש צדיק' בנו של הרבי הקדוש רבי יהושע אשר מפוריסוב זצוק"ל נסתלק ב' טבת (תרמ"ט)

סיפר נכדו הוד כבוד קדושת מרן האדמו"ר מפוריסוב שליט"א: יהודי אחד היה מחזיק ריחיים, והיה לו דין תורה עם יהודי אחר, ולא רצה בעל הריחיים לציית לפסק הדין. בא בעל דינו לפני רבינו בעל 'עטרה לראש צדיק', והתלונן אצלו על בעל הריחיים שאינו רוצה לציית לדין תורה. אמר לו רבינו, תראה שעד מהרה יציית לדינא! סתם ולא פירש.

בעל הריחיים היה נוהג לסובב בערי הגלילות להוליך קמח לערים, והיה מוכר את הקמח לחנוונים ולאופים בהקפה. והנה כשהגיע בפעם הזאת לתבוע המעות מהחנוונים והאופים בעד הקמח, אמרו לו הקונים, הא לך הקמח בחזרה, כי מר הוא, כן אמרו כולם פה אחד. ונסע לעיר השנייה לתבוע המעות, וגם שם שמע הפזמון הג'ל, וכן היה לו בעיר השלישית והרביעית.

כמוכן שהיה לו מר בפיו מתשובתם, ולא ידע מה זה היה לו. והוכרח לנסוע לפוריסוב. כשהגיע לרבינו וסיפר לו את צרתו, אמר לו רבינו בגערה: נו, עכשיו כבר תציית לדין תורה? בעל הריחיים הבטיח שיציית, ואמר לו רבינו, שיעש שוב למקומות שהיה שם ויגיד לכולם בשמו שינסו עוד פעם את הקמח, וכן עשו והיה טוב מאד.

*

עוד סיפר נכדו הוד כבוד קדושת מרן האדמו"ר מפוריסוב שליט"א: זמן רב היו רוחשים תולעים בביתו של רבינו, פעם אחת היה בביתו איש אחד שאמר שהוא יכול לעשות המצאה, שימותו כל התולעים. אמר לו רבינו, חלילה, אסור להמית אותם, אמנם אני הבעל הבית כאן, ואני אומר, שאין צרני שיהיו התולעים הללו ברשותי. ומיד לא נשאר מהם אף אחד בביתו!

בימי החנוכה זוכים כולם לעליה גדולה מאד

תשובה עצה והוראה של גאון ישראל

מי לא שמע על הגאונות בכל התורה כולה של מרן רבינו הרוגוטשובער זצוק"ל. באחד השבתות הגיעה אשה לביתו של הגאון, כשהיא כולה בוכיה, היא בכתה ללא הרף והתלוננה, שבשבת התינוק שלה מסרב לינוק, והיא אובדת עצות, ושאלה למוצא פיו של הגאון. אמר לה מרן הרוגוטשובער תוך כדי שהוא ממשיך להיות שקוע בלימוד התורה: "דאס איז אַ ירושלימי" - זה ירושלמי מפורסם! כך אמר לה ולא הוסיף אפילו מילה אחת יותר.

כמוכן שהאשה לא הצליחה לרדת לסוף דעתו של מרן הרוגוטשובער, ויצאה לרחוב כשהיא ממרמרת בבכי תמורים, נכון שבת היום, ואסור לבכות, אך לב נשבר של אמה מודאגת ללא גבול, אינה מסוגלת להתאפק מלהוריד דמעות, על זה שלא מצאה פתרון למצוקת בנה. תוך כדי שהיא מסתובבת כך ברחוב בוכיה, עבר ברחוב הרב מקירניק, מרן הגאון רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי זצוק"ל, שסיים עכשיו את התפילה, והיה בדרך לביתו של מרן האור שמח, הגאון הגדול רבי מאיר שמחה זצוק"ל.

כשהאשה ראתה דמות של רב לפניו, אורו פניה. היא רצתה אליו ושפכה לפניו באמצע הרחוב את מר לבה, היא סיפרה לו שמרן הרוגוטשובער כבר השיב לה תשובה לשאלתה, אבל היא לא הבינה את דבריו, ומה היא יכולה לעשות, התינוק מסרב לינוק בשבת. הרב מקירניק הרגיע אותה, וביקש ממנה להתלות אליו לבית של מרן האור שמח.

מיד בהגעתם, סיפר הרב מקירניק למרן האור שמח את הסיפור, השאלה והתשובה הלא ברורה של מרן הרוגוטשובער. שאל מרן בעל האור שמח את האשה, בשבת את לובשת שייטל - פאה, האם את לובשת בשבת מחרוזת, האשה ענתה כן, אמר לה מרן האור שמח, אכן נודע הדבר, לכן כשמגיע שבת התינוק מסרב לינוק, כי הוא לא מכיר אותך, ופוחד ממך, כי את נראה לו כאשה זרה. ובכן עצתך הוא, ללבוש בשבת את המלבושים הרגילים של ימות החול, אז התינוק יכיר אותך ויטעים לינוק. האשה הלכה הביתה שמחה, ברוך השם שפתרון.

כשהיא יצאה, פנה מרן האור שמח לרבה של קירניק ואמר לו, זה היה הכוונה של מרן הגאון הרוגוטשובער כשהוא אמר לה, שזה ירושלמי, הוא התכוון לירושלמי המובא בתוספות על הדף היומי שלנו (ב"ק לו. ד"ה הרי), וזה לשון התוספות, הרי הוא מועד לשבתות - מפרש בירושלמי, לפי שראה אותם במלבושים נאים אחרים וחשובים בעיניו, נכבדים ואינו מכירם. על הירושלמי הזה התכוון מרן הרוגוטשובער. מובן מאליו שצריכים להיות כך מרא דכולא תלמודא, כדי לשלוף מיד תשובה כזאת!

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ק לו, ג' תמוז תשע"ו)

ההסבר להתעלות הרוחנית בחנוכה

מדברי התוספות והירושלמי רואים דבר נשגב, שבשבת קדש האדם משתנה ונהפך לאיש אחר לגמרי, עד שממש אי אפשר להכיר אותו. וכעין זה כתבו הספרים הקדושים, על ענין ה'קמן', שעל ידי אכילת מאכל רוחני וקדוש נהפכו להיות איש אחר, כמו שנאמר (שמות טז,

טו) ויראו בני ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוא, פירוש, היות שנהפכו לאיש אחר, לכן היו שואלים זה לזה 'מָן הוא?' כי לא יכלו להכיר, מאחר שנהפך לאיש אחר.

כמו כן בשבת משתנים להיות איש אחר, כמו שכתב מרן השם משמואל מסוכטשוב זצוק"ל בתורה על חנוכה (תרע"ד), בשם אביו שר התורה מרן האבני נור מסוכטשוב זצוק"ל, דזהו מה שנאמר (ישעיה נח, יג) 'אם תשיב משבת רגלך', פירוש, שבשבת יש להשיב את עצמו מ'רגלך' - מההרגלים, שלא יעשה מעשהו על צד ההרגל ומצות אנשים מלומדה, רק בחיות חדשה ובהתלהבות, עד שלא יוכלו להכיר אותו.

ממשיך השם משמואל, שזהו גם כן הענין של נר חנוכה, להמשך אחר השי"ת כלהב אש עולה למעלה, בכל רגע בחיות חדשה, ללא התישנות וללא התקררות. וזהו "הרגיל בנר" (שבת כג:), שיהיה רגיל בענין ההתחדשות, ולא רק לפעמים יתעורר בהתלהבות, אלא יהיה רגיל כן.

ובחנוכה זוכים להארה ועליה זו עוד יותר מבשבת, וכמו שאמר מרן הרבי השם משמואל בפרשת מקץ שנת תרע"ג, על הגמרא הידועה במסכת שבת (דף כא:), "פתילות ושמינים שאמרו חכמים אין מדליקין בהם בשבת, מדליקין בהם בחנוכה", דאיתא בספרים, שזה רומז על אנשים שמגושמים ביותר עד שאין להם עליה בשבת, הם מתפללים נשמת והם קפואים, הם עושים קידוש בליל שבת קדש והם קפואים, לא נדלק להם כלום בשבת קדש, מכל מקום יש להם עליה בחנוכה.

ויש להתבונן - שואל הרבי, למה באמת יש נשמות שאין להם עליה בשבת, הם לא בוערים בקידוש, הם לא בוערים בנשמת, ובכל זאת בחנוכה יש להם עליה, הם עומדים מול הנרות והם מתעוררים, הנשמה שלהם מתעוררת, מה באמת הסיבה.

מסביר הרבי השם משמואל במקום אחר, שהסיבה היא, כי הכלל הוא, שאדם זוכה להארת השבת קדש כפי ההכנה שלו באמצע השבוע, מי שטרם ערעב שבת יאכל שבת (ע"ג, א), ואין הכוונה רק על הטרירחות וההכנות הגשמיות בערב שבת, רק גם ברוחניות צריכים לעשות הכנה דרבה לשבת, ולכן בשבת מי שאינו עושה את ההכנה הראויה, אינו זוכה להארה.

לעומת זה בחנוכה, היות שהמידה של היוונים היא מידת העזות, דניאל ראה מלכות יון בצורת נמר שיש לו מידת העזות, כמו שהמשנה אומרת באבות (פ"ה מ"ז), הוי עז כנמר, והם הכניסו את החוצפה ואת העזות בישראל. וכשגברה מלכות בית חשמונאי וניצחו את היוונים, הם לקחו את העזות מהטומאה והכניסו את זה לקדושה, שאפילו יהודי שהוא לא כדאי ולא ראוי, מכל מקום יהיה לו עזות דקדושה לגשת אל הקדש.

וענין זה מתעורר מחדש בכל שנה בימי החנוכה, שכלל ישראל מקבלים עזות דקדושה, ולכן גם הנפשות שאין להם עליה בשבת, מפני שאינם עושים ההכנה הראויה, מכל מקום יש להם עליה גדולה בימי החנוכה, כי הם מקבלים עזות דקדושה להדליק את הנרות חנוכה בהתלהבות והתחדשות, למרות שלא עשו את ההכנה הראויה, ועל ידי זה הם זוכים להתקרבות גדולה לבורא עולם.

(מתוך הפתיחות בימי החנוכה תשפ"ב - תענית זי-כד)

עזות
דקדושה
לגשת אל
הקודש

אתמול בשעת מסירת השיעור בדף היומי, בורא עולם האיר לי שתי ווארטס בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. אחד זה קצת בבדיחותא, הגמרא (שבת ל:) מספרת על תנאים קדושים שאמרו מילתא בבדיחותא לפני הלימוד. וכך לשון הגמרא במסכת קידושין (כד): **שאני אדם דכיון דבר דעת הוא, המילה שאני באידיש זה יפה, יפה זה באידיש שײן, והוה שאני - אדם דכיון דבר דעת הוא, זה דבר יפה לראות אדם שהוא בר דעת... עד כאן בבדיחותא.**

ונכשיו לווארט הנוסף, הגמרא במסכת סוטה (ג.) ריש לקיש אמר, אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. נשאלת השאלה, הרי כידוע חרש שוטה וקטן פטורים מכל המצוות כי הם לא בני דעת, אם כן למה מגיע עונש לחוטא, הרי בשעת החטא הוא בבחינת שוטה.

והתשובה היא על פי לשון הגמרא, **דכיון דבר דעת הוא איהו מיבעית נפשיה** - הוא מבעית את עצמו. ולכן אינו נחשב כשוטה, שהרי באמת הוא בר דעת, רק בשעת החטא, איהו מבעית נפשיה, הוא בעצמו מכניס בקרבו את הרוח שטות.

יש רמב"ם נורא בהלכות דיעות (פ"ו ה"א), דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיוו וחביריו, ונוהג כמנהג אנשי מדינתו. ומה העצה לכך, אומר הרמב"ם הקדוש, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמוד ממעשיהם. אדם בר דעת צריך להקיף את עצמו ליד עובדי ה', ליד צדיקים, ליד ע"ל'קע אידן, ואז החממה הזאת תגרום לו שלא להבעית את עצמו, וממילא לא יבוא לידי חטא. שנזכה לידבק בצדיקים ובריאי שמים, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - קידושין דף כה, כ"א אלול תשפ"ג)

מאמר על חנוכה

מתוך הספר "נר איש" מהוד כ"ק מרן אדמו"ר ממעליץ שליט"א

בנוסח ההודאה **וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול**. יש לומר על פי מה שכתב **הבני יששכר** בכמה דרושים, דעיקר האמונה היא בחינת שמיעה בקבלת אבות בלי שכל וחכמה, והיא היתד שלא תימוט, ומי שחזק ומושרש באמונה זו יכול להתעסק גם בחקירות שכליות.

ועל זאת היתה נטושה מלחמת החשמונאים, כי היוונים רצו להגביר רק את החקירות השכליות, ועל ידי כן ממילא יאבד הכל חס ושולם, ובאו הכהנים הקדושים להשריש בעם האמונה מצד קבלת אבות, כי זה קביעא וקיימא כיתד בל ימוט לעולם.

ובזה אפשר לפרש הסיפור הידוע מהרה"ק **רבי יצחק אייזיק מקאליב זי"ע** (בספר אביר הרועים, מובא בקונטרס "אור הגנוז" חברת יגדיל תורה, פניני החסידות), הרה"ק בעל הבני יששכר זי"ע פגש פעם יהודי מהעיר קאליב, ויבקשהו שיספר לו ממקצת דרכיו בקודש של הרה"ק מהרי"א מקאליב זי"ע מה שראה אצלו.

ויספר האיש: פעם אחת היה נוכח אצל הרה"ק בעת הדלקת נרות של חנוכה, וקודם ההדלקה סיפר מעשה אחת, אשר אף ששמע כל מלה ומלה מדברי קודשו, עם כל זאת לא זכה להבין כוונת הסיפור ומה שייכותו להדלקת נר חנוכה, וזה המעשה שסיפר אז:

בכפר אחד היה דר איש אחד ושמו היה לוי, והיה זה עם הארץ גדול, אבל גם איש מצליח, ויעש חיל עד שנעשה גביר גדול. כאשר הגיעה בתו הראשונה לפרק בתולה נישאת, בחר לו לחתן בחור בן תורה. אחר כך נתמזל מזלו עוד יותר, ונעשה לאמיד גדול וגביר עצום מאד, וכאשר הגיע מועד נישואי בתו השניה, היה לו כבר השגה לבחור עבורה בחור גדול בתורה ועילוי מופלג ומפורסם, לכן לקח את חתנו הראשון ונסע עמו אל איזה עיר גדולה למען ישיג שם את מבוקשו, וניגש אל הראש הישיבה ויבקש ממנו ליתן לו את הבחור היותר מובהר ומצויין בין תלמידי הישיבה, הראש ישיבה מילא את בקשתו ובירר לו בחור מצויין אשר באמת מצא חן בעיניו ונתקשר בקשר האירוסין בשעטומ"צ.

ויהי כאשר רצו לכתוב את התנאים כמנהג ישראל שעל שטר התנאים חותמים החתן והכלה והמחותנים, נזכר בצער שהלא אינו יודע לכתוב כלל ואף גם אינו יכול אפילו לחתום את שמו בשטר התנאים, ובכן לא ידע מה יעשה לעת כזאת, אמנם חתנו הראשון שהיה תלמיד חכם ובמקום תורה שם חכמה - הרגיעו, באמרו אל תדאג כלל כי אני אלמד אותך האיך לחתום את שמך עד שלא יכיר אף אחד שכבודו אינו יודע לכתוב.

והתחיל ללמוד, הרי שמו 'לוי', וכותבים אותה על ידי ג' קוין, אות הראשונה היא ל' הוא קו ארוך, אחר כך אות ו' קו בינוני לא כל כך ארוך, ולסוף אות י' שהיא רק נקודה קטנה, כן למד את חותנו למען יוכל לכתוב ולא יצטרך להתבייש. אמנם כאשר הגיע עת כתיבת התנאים, החליף העם הארץ את הענין, וכתב תחלה נקודה, ואחר כך קו בינוני, ולבסוף קו ארוך. עד כאן תורף הסיפור אשר שמע איש זה מפי הרה"ק זי"ע טרם הדליק נר של חנוכה, ולא זכה להבין מה ענין סיפור זה אצל הדלקת הנרות הללו.

ויהי כאשר שמע הרה"ק **הבני יששכר זי"ע** את דבריו, ענה ואמר כי בסיפור זה טמון כל סוד החנוכה, כי כשכותבים כסדר הנ"ל קו ארוך בינוני וקטן הוא עולה לשם **לוי**, אבל כשמחליפים הסדר וכותבים הקוים בהיפוך: קטן בינוני וארוך אז עולה לצירוף שם **יון**, וזה לעומת זה, כאשר היה אז מלחמת הכהנים משבט לוי בעם ובטומאת יון, וכדאיתא במדרש (בר"ר צט ב) ד'לוי' כנגד מלכות 'יון'. ע"כ.

והנה האות יו"ד רומזת על החכמה כידוע (זה"ק ח"ב כג.), וכמו שפירש הבני יששכר (חודש סיון מ"ה אות י"ט) מה שנאמר אצל אברהם (בראשית טו) 'והאמן בה' חסר יו"ד, כי אברהם סילק את כל חכמתו ושכליותיו והאמין באמונה פשוטה. ועל זאת היתה נטושה המלחמה, כי כל חכמת היוונית בנויה על שְׁקָל האדם רק מה שהאדם יודע ומבין ותו לא מיד, אבל כלל ישראל אמונתו והתקשרותו בהש"ת הוא למעלה מהשכל והדעת.

לכן ביו"ד, האות יו"ד היא בתחילת התיבה, כי אצלם הכל בנוי על פי השכל והחכמה, אבל בישראל היא בחינת 'לוי' שהאות יו"ד באה לסוף התיבה, להורות שרק זה אשר מושרש ונטוע היטב בשדה האמונה מצד הקבלה, לו מותר להתעסק בהשגות שכליות, וזה היסוד של חנוכה. ומעתה ממילא מובן אמרינו 'וקבעו שמונת ימי חנוכה אל', דייקא 'להודות והלל לשמך הגדול', דאיתא בריש פרק כלל גדול (שבת סח.) דכל היכא דאיכא אבות ותולדות נאמר 'גדול', נמצא ד'שמך הגדול' רומז לאמונה מצד קבלת אבות העוברת לתולדות, וכה ימשך עד ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

טוב עין הוא יבורך, ישר כח לבנו יקירו הרב הצדיק רבי נחמן מאסקאוויטש שליט"א על הסיוע בנפש חפצה בשליחת הדברים.

מקולמוסם של הקוראים

לכבוד הרה"ג רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א קראתי את הטור השבועי במדור "בצילם של גדולי ישראל" (בגליון מס' 190 - פרשת וירא תשפ"ד, על כ"ק מרן אדמו"ר מדאראג שליט"א), מ'קען נישט אַראפ נעמקען די אויגן פון דעם... - אי אפשר להוריד את העינים מזה.

לא לחינם נקרא שמו של הגליון 'מתיקות' הדף היומי - כל מילה 'מתוקה' מדבש!

בהערכה ובידידות איתנה חיים שטרן

מאוצרות המועדים

כשהקב"ה מציל את ישראל על ידי שהם ראויים לנס, כדוגמת חנוכה, שאנו אומרים 'מסרת טמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי התורה', אם כן היו ראויין להעשות להם נס, ולכן אומרים הלל שלם בכל ימי חנוכה, כי בחנוכה היה האורה מצד שלימות ישראל, שגרמו להאיר עליהן בניסי המקום, לכן כל יום ויום של ימי החנוכה, שוין באוּרְךָ, לומר בכולם הלל שלם.

(סידורו של שבת חלק ב דרוש ד פרק א)

יתלהב כשמדליק נר חנוכה, שהוא ממשך אלהות על כל העולמות, ואלהי אלהים שמו בו, ועושה נחת רוח ליוצרו, ומביא שפע לכל ההיכלות והעולמות, ואומרים 'אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהי'.

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פְּנֵי נִי קִדְשׁ

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפוראר מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

יוסף זכה ליציאה בדרך נס - על ידי עמידתו בנסיון

ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם וגו' (בראשית מא, א).

איתא בגמרא (קידושין מ, א): "כל הבא דבר ערוה לידו וניצל הימנו, עושין לו נס".

ענין זה ראינו אצל יוסף הצדיק שהתנסה בנסיון של אשת פוטיפר, וניצל הימנו, ולכן נסתב מלמעלה שיציאתו מבית האסורים תהא בדרך נס, ולא על ידי השתדלותו, כדי ללמד לדורות על הכח המיוחד של העמידה בנסיון שעל ידה זוכים לנס.

מכאן נסלל הדרך לנס חנוכה, כי היוונים רצו להביא את בני-ישראל לידי פגם בקדושת יוסף הצדיק ("מלך יון" בגימטריא "יוסף", זה לעומת זה. "מגלה עמוקות" פר' ואתחנן אופן רב), והחשמונאים התגברו על נסיונות אלו, על ידי עמידתם בעוול יסודות הקדושה ("יעוררתי בניך ציון על בניך יון", זכריה ט, יג. "ציון" בגימטריא "יוסף"), ומתוך כך, זכו שיעשו להם ניסי הנצחון והנרות, כנ"ל, שעל ידי עמידה בנסיונות אלו "עושין לו נס".

לכן קבעו בנרות חנוכה, ש"אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד", כי אור הנס מאיר בתוך אור הנרות, ואסור ליהנות ולהשתמש במעשה ניסים (ענינת כד, ב).

(סעודה ג' תשלו)

הקשיים והנסיונות ניתנים לאדם רק בשיעור ובמדה שיוכל להכילו

"קץ שם לחשך" - זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה בבית האסורים, כיון שהגיע הקץ חלם פרעה חלום (ב"ר פט, א).

המדרש מלמדנו את הכלל הידוע ש"אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו" (ע"ג א, ד), דהיינו, שאין הקב"ה גוזר על האדם גזירה שאינו יכול לעמוד בה, והגביל הקב"ה את זמן שהותו של יוסף בבית הכלא כפי השיעור שיוכל לעמוד בו, ותיכף בתום שיעור זמן זה נסתבבה יציאתו בהשגחה עליונה.

בוה נעשה הכנה לדורות בכל זמני הגלויות והשעבוד, שהכל ייעשה עם גבול מדוקדק כפי השיעור שיוכל לסבול ולהתמודד, ולא רגע יותר מכך.

ונכלל בזה נמי, ששתלן הקב"ה לצדיקים בכל גלות וגלות, כדי שיאירו דרכם של ישראל, ויסייעו להם להתמודד ולהתקיים בגלות, כי מאחר שאין הקב"ה גוזר גזירה אלא אם כן יוכלו לעמוד בזה, משום כך, יחד עם הגזירה הקב"ה נותן את הכוחות להתמודד על ידי הצדיקים מאורי עולם.

כך היה בגלות מצרים, כאשר יוסף הזריח אור האמונה בקרב בני-ישראל, כדי שמכח אור זה יוכלו להתחזק ולהתמודד בתוך השעבוד הקשה והמר. וכך היה בגלות יוון, כאשר החשמונאים הורישו אור בקרב בני-ישראל והעניקו לישראל את הכוחות להתחזק בתוך החשכות הגדולה של מלכות יוון. וכך הוא המצב בכל הגלויות.

והאיש המשכיל לוקח את הכוחות השתולים מלעילא בתוך הגלות, ועל ידם הוא מתחזק ומתגבר על הקשיים, ומתוך כך, יזכה אחר כך לאור עצום שיבקע מתוך החושך - בעת הגאולה מגלות זו.

(סעודה ג' תשמ)

יציאת יוסף מבית האסורים - התגברות ה"אור" וה"זכירה" על ה"חושך" וה"שכחה"

ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם וגו' (בראשית מא, א).

ידועים דברי המדרש (ב"ר פט, א): "על ידי שאמר לשר המשקים 'זכרתי והזכרתני' ניתוסף לו שתי שנים".

נראה לפרש, עפ"י הידוע, שצד הקדושה הוא בבחינת "זכירה" (נצחיות, "אין שכחה לפני כסא כבודך"), וצד הסטרא אחרא הוא בבחינת "שכחה" (עולם עובר, הנאה רגעית).

כאשר פוטיפר ואשתו הביאו לכליאתו של יוסף בבית האסורים, היה בכך התגברות החושך על האור, ולצורך שחרורו היה יוסף צריך להגביר בחזרה את החושך על האור, ואת הסטרא דזכירה על הסטרא דשכחה.

לכן עשה יוסף פעולה של "זכירה" למטה ("זכרתי והזכרתני"), כדי לעורר בכך למעלה את התגברות ה"זכירה" על ה"שכחה" - הטוהר על הטמא, האור על החושך, אמנם, פעולה זו

לא עלתה יפה, כי שר המשקים היה מצד הטומאה והסטרא אחרא, ואדרבה, בקשת-טובה ממנו הוסיפה בו כח והביאה תוצאה הפוכה של התגברות ה"שכחה" על ה"זכירה" - ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו" (בראשית מ, כג).

לכן ניתוסף לו שתי שנים, בהם עלה ונתעלה במדרגות הקדושה, ובראש השנה - שהוא "יום הזכרון" - עלה ביד יוסף להגביר את צד ה"זכירה" על צד ה"שכחה", ואז יצא מבית האסורים (ר"ה יא, א), ואז נעשה מצב של "קץ שם לחשך" (איוב כה, ג) - על ידי התגברות האור על החושך, וצד הזכירה על צד השכחה.

כך גם היה בימי החשמונאים, כאשר מלכות יוון פעלה להגביר "חשך" על "אור" ("חושך זה יוון, ב"ר ב, ד), ו"שכחה" על "זכירה" ("להשכיחם תורתך") (ראה בני יששכר" כסליו ד, טו), והקב"ה סייע ביד החשמונאים להגביר את ה"אור" על ה"חושך" - על ידי הנרות המאירים, ואת ה"זכירה" על ה"שכחה" - על ידי הנס הנעשה בשמן זית המסוגל לזכירה (הוריות יג, ב).

(סעודה ג' תשמו)

- חנוכה -

אור ימי החנוכה - התחדשות בעבודת ה'

לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה (שבת כא, ב).

ידועה הקושיא, מדוע דייקא "לשנה אחרת" ולא באותה שנה עצמה? ונראה, דחנוכה היא מלשון חינוך והתחדשות, והיינו, שאור חנוכה הוא אור של התחדשות בעבודת השי"ת באופן תמיד.

והנה, באותה שנה עצמה חגגו בני-ישראל את ימי החנוכה בהתחדשות מיוחדת, בכוחות דשנים ורעננים, כי הניסים היו עדיין 'חדשים' אצלם בפועל ממש.

אמנם, עיקר הרבותא של אור החנוכה היה, כאשר "לשנה אחרת", שכשבר היו שנה תמימה לאחר הנס, עדיין חגגו את הימים בהתחדשות נפלאה, כאילו נעשה להם הנס ממש עכשיו. וכך בכל שנה ימי החנוכה הם זמן של התחדשות בעבודת 'הלל והודאה', ויפה כוחם להשפיע התחדשות לכל השנה כולה.

(סעודה ג' תשלח)

בנס מפורסם - אין מנכים לו מזכותיו

איתא ב"אבודרהם" שתיקנו לומר "על הניסים" על שם הכותב (תהלים ס, י) "נתת ליראיך נס להתנוסס מפני קושט סלה". וב"תרגום יונתן": "מפני קושט סלה" - מן בגלל קושטיה דאברהם לעלמין".

איתא בגמרא (שבת לב, א): "אם עושים לו נס, מנכין לו מזכותיו", וכתב על כך ה"שועות יעקב", שזהו רק בנס שאינו מפורסם לרבים, אבל בנס מפורסם, אין חשש של ניכוי הזכות, מאחר שעצם הנס מוסיף זכות באדם, כאשר על ידו נסתבב פרסום אלקותו ית"ש וחיוזוק האמונה בקרב יושבי הארץ.

בוה מפרש ה"שועות יעקב" את הפסוק (בראשית טו, א) הנאמר אצל אברהם אבינו לאחר נס המלכים: "אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם במחזה לאמר אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד", שאברהם אבינו חשש מניכוי הזכות בעקבות הנס, ואמר לו הקב"ה "אל תירא אברם", כי על ידך נתפרסם שמו ואלקותו ית"ש בעולם, ומתוך כך, "שכרך הרבה מאד" על אור האמונה שהאיר ברחבי תבל בזכותך, וממילא אין חשש לניכוי זכות.

ענין זה היה גם בימי החשמונאים, שנעשה נס לישראל, ונתפרסם אלקותו ית"ש על ידי נס זה, ומתוך כך נתרבו זכותיהם, ולא היה להם לחשוש לניכוי הזכות, והיתה שמחתם גדולה לאין שיעור.

זהו דכתיב: "נתת ליראיך נס להתנוסס", כאשר על ידי הנס התנוסס והתרומם שמו יתברך ביתר שאת, ובכך היה נס כפול: א. עצם הנס. ב. שלא היה להם לחשוש מניכוי הזכות, מאחר שהיה נס מפורסם. והן הן דברי התרגום: "מן בגלל קושטיה דאברהם לעלמין", כי באברהם מצינו מצינו ענין זה שבנס מפורסם אין חשש לניכוי הזכות.

(קידושא רבה תשמז)

ההתחזקות בתורה בימי החנוכה

כאשר אדם עומד על יד הנרות המאירים אור לישרים בליבותם, והוא נזכר מהמאמר הקדוש שאמרו רז"ל (שבת כג, ב) "הרגיל בנר הוויין ליה בנים תלמידי חכמים" (וברשי: "דכתיב [משלי ו, כג] 'כי נר מצוה ותורה אור', על ידי נר מצוה דשבת חנוכה בא אור תורה"), והוא שמח ומאושר מחמת הבטחה זו שתזכהו בבנים ובני טובים עוסקים בתורה ובמצוות, בעת הזאת הוא צריך להעלות על לבו ולזכור את העובדא הידועה, פעם הגיע יהודי אל כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע והזכיר את בניו שאין להם חשק ללמוד תורה, ואמר לו כ"ק מרן זי"ע: "בתורה כתיב (דברים יא, ט) 'ולמדתם אותם את בניכם, ודרשינן ביה 'ולמדתם - וְלַמְדָתְם', שכאשר אתה תלמד תורה כדבעי, אזי גם בניך אחריך ילכו בדרכך, וילמדו מתוך חשק, אבל אם אתה אינך לומד כדבעי, איך אתה רוצה שלבניך יהיה חשק ללמוד?!"

לאור זאת, הסגולה של "הוויין ליה בנים תלמידי חכמים" מותנית בכך שהאבא בעצמו יהיה רגיל ב"תורה אור", ויקבל על עצמו להתחזק בשקידה והתמדה בתורה ביתר שאת ועוז, ומתוך כך, "לא ימוש מפִיך ומפי זרעך ומפי זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם" (ישעי' נט, כא).

(סעודה ג' תשס)

מהותה של מצות נר חנוכה - פרסום הנס

אמר רב הונא, חצר שיש לה שני פתחים צריכה שתי נרות... משום חשדא (שהרואה יחא סבור שהבית חלוק, והרי הוא של שני בני אדם, ויאמרו האחד אינו מקיים מצות נר) (שבת כג, א).

ברמ"א הלכות בשר בחלב (סימן פו סעיף א) נפסק: "נהגו לעשות חלב משקדים ומניחים בה בשר עוף, והאיל ואינו רק מדרבנן (ובדרבנן לא חיישין למראית עין), אבל בשר בהמה (שהוא מדאורייתא), יש להניח אצל החלב שקדים, משום מראית העין".

הש"ך שם חולק על כך, ומביא כמה ראיות לכך שגם בדרבנן איכא חשש "מראית עין", ולכן אפילו בשר עוף אין לאכול עם חלב שקדים, אלא אם כן הניח שקדים על שלחנו להיכירא.

ולכאורה יש לתמוה, מדוע לא הביא הש"ך ראיה מפורשת מהגמרא שלפנינו, שגם בדרבנן יש חשש "מראית עין", שהרי מצות נר חנוכה אינה אלא מדרבנן, ובכל זאת, חייבו חכמים להדליק בשני הפתחים כדי שלא יהא "מראית עין" שאחד מהבעלי-בתים אינו מדליק?!

תו קשה, מה יענה הרמ"א על הוכחה זו?!

ונראה תירוצו בפשטות על פי המבואר ברמ"א (תערב, ב) שעיקר ענינה של מצוה זו הוא, הפרסומי ניסא, ולכן יש להדליק "עד שתכלה רגל מן השוק... שאז העם עוברים ושבים ואיכא פרסומי ניסא", ועד כמה הדברים מגיעים, פוק חזי מה שכתב המגן אברהם (שם ס"ק ו), שכאשר הוא מדליק בשעה מאוחרת ובני-הבית כבר ישנים, אין לו להדליק בברכה, כי עיקר המצוה הוא פרסום הנס, ובאופן דנן חסר העיקר.

מעתה אין כל ראיה ממצות נר חנוכה, כי במצוה כזו שעיקרה היא הפרסום, בוודאי תופש מקום ענין ה'מראית עין', וכשיש חשש שיחשבו שאינו מדליק, הריהו מחוייב להדליק פעמיים מחמת חשש זה.

מה שאין כן בשאר מצוות ואזהרות, יתכן באמת כשיטת הרמ"א, שרק בדאורייתא יהא 'מראית עין' תופש מקום, ולא בדרבנן.

(נר ו' תשלג)

הרה"ק ר' שלום מקאמיניא זי"ע היה מסתופף בצל קדשם של רבותיו **הרה"ק מראפשיץ זי"ע** וכ"ק מרן **מהר"ש זי"ע**. פעם אמר בדרך צחות: "מה החילוק בין בעלזא לראפשיץ?! בראפשיץ ראיתי 'נר חנוכה' בשיבה ו'נר שבת' בעמידה, ואילו בבעלזא הן 'נר חנוכה' והן 'נר שבת' בשיבה".

והסביר את עצמו: "ישיבה תרגומו בידיש 'פארזעצט' והוא כינוי למשכון (שהמשכון מושב אצל המלוח). בראפשיץ היתה המנורה של חנוכה ממושכנת (פארזעצט) במשך השנה לצרכי צדקה, ואילו פמוטי השבת לא היו ממושכנים לעומת זה, בבעלזא היתה עניית גדולה כ"כ, עד כדי שגם פמוטי השבת היו ממושכנים (פארזעצט) לצרכי צדקה".

(מנ"ש פ"ר תזריע-מצורע תשסא)

ההדלקה בערב שבת

כאשר למד הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע בבחורות בשיבתו של הרה"ק הרבי ר' שמעלקא זי"ע **מניקלשבורג**, נשאו ונתנו תלמידי הישיבה אודות קושיית התוספות על שיטת רב הונא בגמרא (שבת כא, א): "פתילות ושמינים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת, אין מדליקין בהן בחנוכה בין בשבת בין בחול, אמר רבא, מאי טעמא דרב הונא, קסבר כבתה זקוק לה (הלכך צריך לכתחלה לעשות יפה, דילמא פשע ולא מתקן לה), ומותר להשתמש לאורה" (הלכך בשבת אסור, שמא יטה לצורך תשמיש), ואם תאמר, מנא ליה לרבא דסבר רב הונא דמותר להשתמש לאורה, דילמא הא דאמר אין מדליקין בשבת, משום דסבר כבתה זקוק לה, ואין יכול להדליק בשבת?!" (והיינו, דיתכן שהסיבה שאין מדליקין בהם בשבת אינה מחשש "שמא יטה", אלא מכח החשש שמא יכבו, ולא יוכל לחזור ולהדליקם).

והמגיד הקדוש העלה בפניהם תירוץ נאה ומתקבל, על פי דברי הרה"ק הקדוש זי"ע, שבשבת קודש הקב"ה מגביה ומרום נשמות ישראל למעלה למעלה, ואילו בחנוכה המצב הוא להיפך שאורו יתברך יורד למטה, ושם מתחברים עמו נשמות ישראל.

לפי זה מבאר הרה"ק הקדוש מדוע בערב שבת מדליקים תחלה נרות חנוכה ואחר כך נרות שבת, כי אם ידליקו תחלה נרות שבת, כבר יתעלו הנשמות למעלה, וממילא לא יהא עוד צורך בהמשכת האור למטה על ידי נרות חנוכה, ולכן מן ההכרח הוא שימשיכו תחלה את האור למטה על ידי נרות חנוכה, ואחר כך יתעלו הנשמות המאירות למעלה, שם תהא להם עלייה גדולה פי כמה. עכתו"ד.

לאור זאת, בשבת לא שייך הדין ד"כתבה זקוק לה", כי לאחר שכבר הדליקו נרות שבת (ונתעלו הנשמות למעלה), שוב אין תועלת בהדלקה חוזרת של נרות חנוכה (שעל ידן נמשך האור למטה), ולכן בהכרח הסיבה מדוע אין מדליקים בהם בשבת היא, מחשש שמא יטה, ולא מחמת הטעם ד"כתבה זקוק לה".

והפטיר המגיד: "כשאמרת דבר זה בשיבה לפני מורי ורבי רבי שמעלקא, היו שם חריפי דורינן, וכמעט רצו לבלעני, אולם, רבי שמעלקא הפטיר אחר דברי: 'טוב טוב', ונשתתקו כולם, כי הדברים ברורים למבין" (מובא בספרו הקדוש "נר ישראל").

(סעודה ב' פ"ר וישב תשסד)

זאת חנוכה

הגה"צ ר' יצחק באב"ד זצ"ל אב"ד טארטיקוב נהג להסתופף מוזמן לזמן בצל קדשו של **כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע**. גם בימות מלחמת העולם הראשונה, כשהדרכים היו בחזקת סכנה, חירף את נפשו ורצה את הגבול באופן לא-חוקי כדי להיות בימי חנוכה אצל כ"ק מרן זי"ע ששהה אז במונקאטש.

בשעת הדלקת הנרות ישב רבי יצחק מאחורי כ"ק מרן זי"ע, ולפתע ראה את כ"ק מרן זי"ע כשפניו מופנות כלפיו, בעוד שבפועל ישב מאחורי גבו של כ"ק מרן זי"ע, והיה נדמה לו שלכ"ק מרן זי"ע ישנן שתי פנים - קדם ואחור.

תוך כדי הרהור במחזה המופלא נזכר שכך מסופר על הרה"ק השרף **מסטרעליסק זי"ע** שהיו לו שני פנים קדם ואחור, ושלא כמכנים אותו בשם "השרף", כיון שזו מדרגת שרפים וחיות הקודש, וכמו שנאמר (יחזקאל א, ו): "וארבעה פנים לאחת", וחשב לעצמו שבוודאי גם כ"ק מרן זי"ע הוא באותה מדרגה.

תיכף כשעלתה בדעתו מחשבה זו הסתובב אליו כ"ק מרן זי"ע ואמר לו: "אין סטרעליסק האט מען געזינגען חנוכה 'מזמור לתודה'". ויהי לפלא.

חסידים הוסיפו, שרבי יצחק זכה לכל זה, מאחר שבא לבעלזא במסירות נפש.

(כ"ב מרחשוון תשלז)

מדרור זה נרדב ע"י ידידנו הרה"ח ר' יצחק אייזיק פריער שליט"א

לעילוי נשמת אביו החסיד המפורסם הבלתי נשכח, אש קודש לבעלזא ר' אלכסנדר כ"ד אברהם צבי זיל פריער

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב. גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומעי
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב לכל כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומעי
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב לכל כל הימים

מלליצי יין עשיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומעי
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב לכל כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומעי
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב לכל כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"ה הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ועתה לכו ונהרגו ונשלכנו באחד הבורות ואמרנו חיה רעה אכלתנו ונראה מה יהיו חלומותיו. וברש"י: אמר רבי יצחק מקרא הזה אומר דרשני, רוח הקודש אומרת כן, הם אומרים נהרגו, והכתוב מסיים ונראה מה יהיו חלומותיו, נראה דבר מי יקום, או שלכם או שלי, ואי אפשר שיאמרו הם ונראה מה יהיו חלומותיו, שמכיון שיהרגוהו בטלו חלומותיו, ע"כ. וקשה, דהלא מנהג העולם כך הוא, שכשאחד מגזים לחבירו, חבירו משיב לו למחר אני הורג אותך ונראה מה כח יש בגיזומים שלך. וא"כ מדוע לא נפרש את הפסוק כפשוטו וכדרך שמדברים המון העם. וי"ל שעיקר הדיוק של רש"י הוא מדכתיב 'ונראה מה יהיו חלומותיו', ולא כתיב 'ונראה מה היו חלומותיו', משמע שכוונת הפסוק לומר כמי שממתין לראות מה יהיה עם החלומות שבודאי יתקיימו, ויש מה להמתין להם. כי אם הכוונה לזלזל ולומר שבודאי לא יתקיימו, ויתר היה ראוי לומר 'ונראה מה היו חלומותיו', דבזה משמע שמזלזל בחלום, ואומר שלא היו כלום, ואינם אלא חלומות שוא מהרהורי לבו, או שלא חלם כלל. דהנה זה ברור שאחי יוסף היו בטוחים שאין ממש בחלומי, או שלא חלם כלל, או שהיה זה סתם דברי שוא שבאו מהרהורי לבו, והיו בטוחים שאפילו אם לא יהרגו את יוסף, ג"כ לא יתקיים החלום, דאם נאמר שחששו שמא מן השמים הראו לו את החלום, והיה זה חלום אמת, ח"ו לומר שיהרגו אותו בכדי שלא יתקיים החלום. אלא ודאי שבפסוק זה נזכר ב' דברים שאמרו אחי יוסף: א) 'לכו ונהרגוהו וגו' חיה רעה אכלתנו', שרצו להרוג אותו מפני שהביא דיבתם רעה לאביהם, וכל המספר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים (ע' פסחים ק"ח:). ב) 'ונראה מה יהיו חלומותיו', היינו שאין כלל מה לחשוש על החלום שמא חלום אמת הוא מן השמים, כי בודאי אין זה חלום אמת, וא"כ אין לנו לחשוש מהירגתו.

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר הטובקש ביותר
חלת להם על הלכות חלה - ברכת הבית על מטבת חלה
במהדורה כפוארת בתכלית ההידור והיופי

אשר לחשיג הספר בחינות הספרים הנוכחיות
המפרה ראשיתו עם הספר - ר' שמואל זצ"ל לעווין
והרב יצחק פוטנק שליט"א 0000-332-347

בבירור, אלא 'שמבקשין לישב בשלוה' בעוה"ז
שיהיה לו בטחון שלא יראה פני גיהנם, וא"כ
יהיה לו גם עוה"ז, 'לפיכך קפץ עליו רוגזו של
יוסף, במה שנעלם ממנו יוסף, וחשב שמת
יוסף, א"כ בזה חשב שנסתר הבטחון שהבטיחו
הש"ת שלא יראה פני גיהנם

לע"ג הגה"צ ר' אברהם אלימלך שפירא ב"ר ישראל זצ"ל מגראדוויסק
יא"צ כ"ג כסלו

אם צריך כלי בנר חנוכה. ז"ל האבני נזר (או"ח
סימן ת"ק): בחסד לאברהם (נהר נ"ח מעין שני)
מנה ט"ו כלים הראויים לנר חנוכה, ובאחרונה
מנה קליפת רימון קליפת אגוז וכו', אבל קליפת
בצלים וביצים וכיוצא אינם ראויים להדלקה

וכו', וכלים שאין ראויים לעמוד מאליהם בלא סמיכה אינם ראויים לנר חנוכה,
עכ"ז. ונראה דעתו דכל שאינו כלי לא נקרא "נר" [דכיון שכתב שיש תנאים
באיזה כלי להדליק, משמע שעל"פ צריך שיהיה כלי, ולא יכול לסדר נרות
שעוה וכדומה על השולחן או איזה טס להדביקם וכן להדליק נרות חנוכה].
אמנם נראה שד"ן זה תלוי במה שנסתפק המהר"ל (בנתיבות עולם סוף נתיב
התורה) אם נקרא "נר" רק השמן והפתילה והאור, ולא המקבל ג"כ נקרא "נר"

וכו', ואם הכלי אינו בכלל הנר, א"כ
מאי נפ"מ במה משים השמן והפתילה
וכו". ונראה לדינא דהכלי מכלל נר,
ואותן המדבקים נרות של שעוה או
חלב ואין משימין אותם בכלי לא יצאו
ידי חובתם לפי דברי ספר חסד
לאברהם הנ"ל, עכ"ל.

והנה הבאר היטב (סימן תרע"ג ס"ק
ל"ג) כתב, וז"ל: רש"ל קנה [מנורה] של
כסף, ובליל ב' התחיל להדליק בה
וביך להדליק ושעשה נסים
ושהחיינו. אף שבשעת קנין יש לברך,
מ"מ ניחא לסדר בשעות שהחיינו עם
אלו ב' ברכות, עכ"ל. וכבר תמהו על

זה, דהרי ברכת שהחיינו שעל המנורה
אינו אלא משום שמברך על כלים
חדשים, ולא שייך למצות ההדלקה,
וא"כ לכאורה הוי הפסק בין ברכת
המצות להמצוה.

וכתב בשו"ת עטרת פז (ח"א יו"ד סימן
ז') דלפי האב"ז מובן כוונת
המהרש"ל, דהטעם דאינו הפסק הוא
משום דהמנורה הוא חלק מגוף הנר,
ד"נר" כולל מארבעה דברים: אור,

זוה כוונת רש"י שכתב דאי אפשר שיאמרו
הם 'ונראה מה יהיו חלומותיו', דמהא
שאמרו בלשון 'מה יהיו', משמע שגם הם
הסתפקו שמא יתקיים החלום, ואם הם
חששו שמא הוי חלום אמת, בודאי אי אפשר
לומר דהם רצו להרגו כדי שלא יתקיים מה
שגזרו עליו מן השמים. ולכן על כרחך צריך
לומר דהם לא אמרו זאת, אלא רוח הקודש
היא שאמרה כן. (זרע שמשון אות ז').

לע"ג הרת"ק ר' בנימין זאב וואלף ב"ר שמואל זצ"ל יא"צ כ'
כסלו

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען.
וברש"י: ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו

ורגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אומר הקב"ה לא דיין
לצדיקים מה שמתקן להם לעוה"ב, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעוה"ז.
והענין הוא, כי כבר אמר חכם אחד, ששאל אחד מן האומות, למה כל
האומות אין דואגין על עוה"ב ובטוחים עליו, אף שהולכין אחר תאוות לבם.
ואילו ישראל אחרי שהם מסובלים במצותם, אעפ"כ אפילו צדיק גמור אינו
בטוח על עוה"ב, כמו שאמרו (ברכות ד.) דנקוד על 'לולא' האמנתי לראות

בטוב בארץ חיים', שאמר דוד: יודע אני
שיש חלק לצדיקים בעוה"ב, אבל אני
יודע אם יש לי חלק עמהם, ע"ש.

והשיב לו החכם, כי נודע שעשו ויעקב
חלקו בשני עולמות, עשו נטל חלקו
בעוה"ז, ויעקב עוה"ב, וא"כ אם לא היה
עשו בטוח על עוה"ב, לא היה לו עוה"ז,
שהרי היה לבו דואג כי אחר שיפרד מזה
העולם וסופו לעפר, ואיך יערב לו תענוגי
עוה"ז, לכן זהו מכלל ההבטחה שלא
יהיה דאגה על עוה"ב. משא"כ יעקב צריך
שיהיה לבו נכנע ודואג ולא יערב לו טוב
עוה"ז, וצריך לדאוג על עוה"ב, [כי אם
יהיה בטוח שיזכה לעוה"ב, אז נמצא דיש
לו גם עוה"ז מחמת שמחתו שיודע
השכר שעתיד לקבל].

וזוה שאמרו 'ביקש יעקב לישב בשלוה',
כי חשב שאין לו לדאוג על עוה"ב, כי
הוא ראוי ומוכן לכך. אך היה לו הבטחה
שאם לא ימות אחד מבניו לא יראה פני
גיהנם, והש"ת לא רצה שיהיה ליעקב
תענוג זה, כי 'לא דיין לצדיקים שכך
בעוה"ב' שמתוקן להם לעתיד לבא, תחת
זה שאין להם בטחון בעוה"ז על עוה"ב

סגולה פאר ערליכע קינדער
סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מאראד זצ"ל

ארייברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- מ'ת'א אריה"ק וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט. קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען אין א באוונדערע שטיין באוונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט. מיט כוונה במתנות. אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואונטן.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים וועט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: יבצר הלב - אנציווען זיין הארץ צו אירשטייט, שיהפך לב לשימם לטובה - ס'רשטיש יו באנעט מענטש, וזתא מלאים - וועסט נעמן אונטן אונטן. מ'קען עס געבען פון מעש.

פאר פרטים רופט-טעקסט מכן דורות ישרים
917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

אבל באמת גם בנוגע ציצית מצינו כן, דכתב המחבר (סימן כ"ב סעיף א'): קנה טלית ועשה בו ציצית, מברך שהחיינו, דלא גרע מכלים חדשים. הגה: ואם לא בירך בשעת עשייה, מברך בשעת עטוף ראשון, עכ"ל. וכתב במ"ב (ס"ק ג') בשם הפמ"ג והד"ק חיים, שבתחילה ברכת להתעטף ואח"כ שהחיינו, ע"כ.

וצ"ע כנ"ל, שהרי בציצית הרי ברכת שהחיינו אינו על המצוה אלא על הכלים חדשים, ומדוע לא חיישינו להפסק בין ברכת המצות להעיוטוף.

ובשו"ת התעוררות תשובה (ח"ב סימן י') תירץ, שבאמת ראוי לברך בכל יום יום על מצות ציצית ועל נר חנוכה, דאפשר להודות בכל יום על מה שזכה עוד פעם להניח ציצית וכדומה, ולכן לא חשיב הפסק. אלא דכיון שלא תקנו חכמים לברך בכל יום, לכן זה ברכה לבטלה ואסור לברך. אבל אם אין זה ברכה לבטלה, כי מברך על פרי או כלי חדש, אז עולה ברכת שהחיינו גם על המצוה, ולכן לא חשיב הפסק, עכ"ד.

ואולי זה כוונת הפמ"ג (תרע"ג א"א ס"ק ב') שביאר טעמו של המהרש"ל, דבירך ביום ראשון שהחיינו על נצחון המלחמה, וביום שני על נס של השמן, דאע"פ דמעיך הדין אין מברכין שהחיינו נוסף על נס של השמן, מ"מ עשה כן בצירוף שביך גם על כלים חדשים, עכ"ד. וכוונתו, דבאמת ראוי לברך שהחיינו גם ביום השני על הנס של השמן, אלא שלא תקנו חכמים לברך, ולכן זה ברכה לבטלה, אבל אם ממילא אין זה ברכה לבטלה, כי הוא מברך על המנורה שקנה, אז שוב עולה ברכת שהחיינו גם על הפח שמן, ולכן אינו חשיב הפסק.

א מה שכתב האבני נזר דהמהר"ל 'נסתפק' בזה, כנראה שלא ראה דברי מהר"ל בנר מצוה (עמוד צ"ו), שכתב בודאות שלא יצא, וז"ל: מה שרוב עולם נוהגין לעשות נרות של שעוה להדליק בו, חוץ מן אותם המדקדקים להדליק בשמן זית מפני שהוא זכר לנס שנעשה בבית המקדש. כי לפי הנראה שהוא (הנר שעוה) פסול לנר חנוכה לגמרי, דלא נקרא נר כלל. כי להקרא נר הוא מה שהשמן בכלי ומניחם שם והפתילה שזה נקרא נר, לא כאשר כורכין השעוה על הפתילה, עכ"ל. פי', נר הוי הכלי שבו שמים את השמן, ואילו השעוה היא בעצמה סוג של שמן קרוי, ואינה יכולה לשמש כנר. ובטעם הדבר כנר, דכיון שהנס נעשה בנרות המנורה, ובלשון הגמ' אין קרוי נר אלא הכלי שיש בו שמן, ונר שעוה או חלב אינו נר אלא אבוקה, כיון שהאש הולכת אחר הפתילה נמצא שהאש שולטת בכל השעוה, ואבוקה פסולה לנר חנוכה כמו שמדורה פסולה (כדלקמן דף ג"ג). וז"ל: שהנר אינו שולט בכלו שהרי הכלי עצמו נקרא ג"כ נר, ובו אינו שולט האור הדולק רק שולט בשמן ומושך השמן אליו, אבל באבוקה האור שולט בכל השמן, עכ"ל.

ובזכרון משה (רוזנבוים), עמוד ק"נ) מביא בשם הגר"ז גורביץ, לבאר עפ"ז מה שכתב הרמב"ם (פ"ד חנוכה ה"ב) וז"ל: אפי' אין לו מה יאכל וכו' מוכר כסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק, עכ"ל. ויש לדייק מה הכוונה 'שמן ונרות', ולה"ל יש לפרש שנרות הוא כלים להדלקה לתת בתוכם השמן.

ובכן מבואר סברא זו בשו"ת הרשב"ע (סימן תל"ב) בשם אביו, וז"ל: ולענין שיניח פרי חדש לפניו [בליל ב' של ר"ה כדי להציל עצמו מספק ברכה] לא הסכים בזה א"א הרשב"ץ ז"ל, שכיון שאינו חובה הוה ליה המצוה הפסק בין הקידוש והשתיה, עכ"ל.

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א
זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

מעגלי צדק על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעעש: **תהנה בסופרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניניו.

ונתן אליך אות או מופת וגו' לא תשמע אל דברי הנביא ההוא או אל חולם החלום ההוא, כי מנסה ה' אלקיכם אתכם לדעת הישכם אוהבים את ה' אלקיכם. הכלל הוא כמו שכתב במורה נבוכים (ח"ב פ"ט), דמי שרואה בעין האמיתי [אמיתית ה'], נתגלו לו אמיתיות הדברים, ואז ח"ו אין מופת מנגד האמת. ועיין תחילת ספר חיי אדם (כלל א' סעיף ה'), [ותו"ד, שיקבע בנפשו שהאמת כן הוא, וש"א"א בחילוף זה בשום פנים, ואפילו אם יראה במופת חותך להיפך ח"ו, יאמין שהמופתים הוא שקר מוחלט]. ולכן זה גופא הנסיון אם יהיה אצליכם זה למופת.

אחרי ה' אלקיכם תלכו. יש לומר על דרך מה שנאמר (או"ח סי"א) 'שויתי ה' לנגדי תמיד הוא העיקר, כמו שנאמר (משלי כג:א) 'בין תבין את אשר לפניך', שתמיד תחשוב כי השי"ת לפניך, וזה 'אחרי ה' אלקיכם תלכו', וסיים הפסוק 'ובו תדבקון', כי זהו עיקר הדביקות. (מעגלי צדק).

וזהו שאומרים 'וטמאים ביד טהורים' נגד קליפת התאוה, כי עיקר שם 'טומאה', היא טומאה היוצאה מגופו של אדם, והוא הזיבה שבא מכת תאוה (ע' זבים ב:ב), והוא קליפת ישמעאל שהיא הפסולת של אברהם אבינו ע"ה שהיה מדת אהבה בקדושה, כי כל אהבתו וחמדתו היה רק להקב"ה. והכח קדושה לפרוש מתאוה, נקרא 'טהרה' וכמו שאמר דוד המלך (תהלים נ"א) במזמור 'כאשר בא אל בת שבע', שהוא על פגם התאוות, שביקש 'לב טהור ברא לי אלקים', וזה שאומרים 'ביד טהורים', דכתיב 'ראת ה' טהורה עומדת לעד', וע"י היראה נפרשים מתאוה, כמו שנאמר 'כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה'.

'ורשעים ביד צדיקים', נגד קליפת עשו שנקרא 'רשע' וכו', ומדת הגבורה דקדושה הוא להיות גבור הכובש את יצרו, ויוסף שטנו של עשו, שיוסף היה גבור הכובש יצרו ובוזה נתיחד יותר מכל השבטים, דעל

כן נקרא בשם 'צדיק'. וזה החילוק בין 'צדיק' ל'טהור', ד'טהור' הוא שהלב טהור לגמרי ע"י שממולא באהבות דקדושה. ו'צדיק' הוא שכובשו בגבורתו שמתגבר כנגדו, והוא בקדושה 'בכור שורו הדר לו בהם עמים ינגח', נגד קליפת עשו שהוא 'שור נגח', וזה 'רשעים ביד צדיקים'.

ו'זדים' כנגד קליפת הכבוד שהיא התנשאות וגסות רוח, כמו שנאמר 'זד יהי לץ שמו', והוא מנגד לקדושת התורה שנקרא בקדושה 'כבוד', כמו שאמרו 'אין כבוד אלא תורה'.

ובימי החשמונאים היה עיקר התפשטות התורה שבעל פה, וזה לעומת זה עשה האלהים, ומצד התרבות הדברי תורה, היה התגברות חכמת יונית

שהיא היפך חכמת תורה שבעל פה, והיה אז אריסטו ראש חכמי היונים, ומצד חכמתם היה להם התנשאות וגסות רוח, והתלוצצו מכל אמונות הקודמות ואף מעבודה זרה וכישוף. ואמנם רצו לבטל גם התורה הקדושה ודבר נבואה, כי אמרו אם היה מציאות נבואה בעולם שהשי"ת ידבר עם בני אדם, היו הם משיגים זה, ומחמת

שלא השיגו בחכמתם הדברי תורה, לא האמינו בדברי תורה, שאמרו שאין חכמה בעולם רק מה שהם משיגים, ועל כן נקראים 'זדים'. ויעקב אבינו זכה לתורה ע"י שפלותו בעיניו וכו'.

ואומרים 'ביד עוסקי תורתך', שישראל נקראו 'עוסקי תורתך', שכן הלשון תמיד 'כל העוסק בתורה', וכן בברכת התורה הנוסח 'לעסוק בדברי תורה', והיינו שיהיה לו עסק בתורה, כי לעמל יולד, והיינו שיהיה לו עסק ולא ילך בטל. ומי שנצרך להיות לעסוק גם בעמל דרך ארץ, מ"מ יהיה יודע שנברא רק לשמש את קונו, רק הרעותי את מעשי וכו', שאחר הקלקול נתקלל אדם הראשון 'בזעת אפך תאכל לחם', ויהיה עיקר כוונתו שיוכל לקבוע עתים לתורה, ומי שאינו בר הכי, יהיה המכוון שיוכל לגדל בניו לתלמוד תורה, וכמו שכתב הרמב"ם (דעות פ"ג ה"ג) 'שע"י שיקיים 'בכל דרכיך דעה' שיהיו כל מעשיו לשם שמים, יהיו כל מעשיו מעשה המצוה, כיון שתכלית המכוון לעבודת השי"ת, וזהו 'עוסקי תורתך'.

לע"נ הר"ר דוד יהודה ב"ר אשר שווארץ זצ"ל י"א צ"ט ז"ל כסלו
וישב יעקב בארץ מגורי אביו. וברש"י: ביקש יעקב לישוב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף. וצ"ב

שמן, פתילה, כלי, ולכן אין זה הפסק, כי שייך ברכת שהחיינו למצות נר חנוכה גופא, עכ"ל.

והנה האבני נזר (או"ח סימן תק"ב אות י"ד) כתב בנוגע הדין ד'כבתה זקוק לה', וז"ל: אם כתבה, כיון שעדיין הנר קיים, מחויב להדליקה כיון שהוא נר חנוכה, אבל אם נאבד הנר, אינו מחויב להדליק נר אחר, ומדוקדק הלשון 'זקוק לה', שזקוק לאותו הנר להדליקו שוב, דאם ידליק נר אחר, אינו כלום כיון שכבר יצא ידי חובתו, ונר האחר הוא חול, עכ"ל.

וכתב בשו"ת ארץ צבי (ח"ב עמוד קע"ז) דלפי דברי המהר"ל הנ"ל יש להסביר טעם המ"ד הסובר דכבתה אין זקוק לה, דכיון ד"נר" כלול מד' דברים: אור שמן פתילה וכלי, א"כ י"ל דטעמא דכבתה אין זקוק לה הוא

משום דכל שכבתה - תו ליכא אותו האור, ולכן אין זקוק לה, דדמייא למי שאבד הנר דאין צריך להדליק נר אחר. רק כל זמן שהנר דולק קצת, אף שהולך וכבה, זקוק לה לתקנה שלא יכבה, דאז עדיין איכא אותו האור.

לע"נ הגה"צ ר' יוסף יודל ב"ר שלמה אלמן הרב"ץ זצ"ל י"א צ"ט ז"ל כסלו

וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך. ענין השלושה דברים שחשב הוא נגד קנאה תאוה והכבוד, שורש הקליפות של עשו ישמעאל ועמלק. דקליפת ישמעאל נקרא 'חמור', והיינו קליפת התאוה,

כמו שנאמר (יחזקאל כג:כ) 'אשר בשר חמורים בשרם'.

ועשו קליפת 'שור', דשור דרכו לנגח, וזה קליפת הקנאה ורציחה. ועמלק קליפת 'כלב',

כדאיתא בזוהר (ח"ב סה): 'דאיקרי כלב ודא חציפא מכולהו'. והוא קליפת הגאווה

והכבוד, דכל האומות 'שמעו עמים ירגזון' מאחר שראו נסים נגלים ומפורשים ולא

יכלו לכפור, אבל עמלק ע"י

ליצנות דחה הכל וכפר, וזה בא מגאווה, שלא יתכן בעיניו שיהיה דבר נעלם משכלו וגבוה מהשגתו, ועי"ז נעשה לץ וכפר בכל ע"י ליצנות.

ועל מלכות יון אמרו (בר"ר ב:ד) 'חושך זה מלכות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל'. וכתוב בספ"ה, ק' ד'חשך' ראשי תיבות 'חמור שור כלב', שלוש

קליפות הנזכרים. דקליפת היונים היה מינות, וזה שורש כל הקליפות, שבא מהגאווה שגבה לבם שהם חכמים בעיניהם ומזה באו למינות, וע"י כן באו

גם כן לשתי הקליפות שהם הקנאה והתאוה.

וחכמתם הוא היפך חכמת התורה, דעל חכמת התורה אמרו 'בראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תבלין', דאור תורה מצלת משלוש קליפות אלו, דכנגד קליפת התאוה אמרו 'אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש', ו'מנוול'

נקרא יצה"ר של התאוה, כמו שאמרו (שבת קנב.) אשה חמת מלא וכו', ואמר 'משכהו לבית המדרש', שימשוך חשק זה לדברי תורה, כמו שיהיה לעתיד שישאר חשק זה לדברי תורה.

וכנגד קליפת הקנאה, אמרו (תענית ד.) 'צורבא מרבנן דרתחא, אורייתא דקא מרתחא ליה'. [וכנגד קליפת הכבוד] הרי עיקר הדברי תורה נקנה ע"י שפלות. וחכמת יון שהוא 'חושך' היפך תורה אור, מביא לידי קליפות התאוה והקנאה [והכבוד] כוחות היצה"ר.

זאת חנוכה גמר החתימה

**אם לא עכשיו אימתי?
עכשיו הזמן לגמור המקח עם
צדיקים מליצי יושר**

'מקח בלייבט מקח'

תולדות האבני נזר זי"ע

איזה חדשים קודם פטירת האבנ"ז, נפטרה זוגתו, ההליה התקיימה בערב הנוכה בהשתתפות המונים, וכימי החורף הקצרים עד שחזרו הביתה, הגיע זמן הדלקת הנרות. האבני נזר התגבר על יגונו והדליק נר הנוכה כתמיד, אך מצב הרוח היה מהריר.

ואמר אז האבני נזר: 'עם איז מיר גארנישט קיין שאד, נאר וואס איך בין געווארען אויס קאצקער איידעם' (- מה שכואב לי בעיקר, הוא כמה שחדלתי להיות התנו של הרבי מקוצק). מכה זו מוטטה אותה, ואמר: 'איך דארף א ווייב? נאר עזר כנגדו איז א הילף אין אלעם' (- כלום לאשה אני צריך? אלא עזר כנגדו, זה עזר בכל). אמר להרה"ג מוה"ר יואב יהושע אבד"ק קניצק: 'עד עתה הייתי מכוחה של קוצק, מהיכן אקח כוחות עכשיו? כל ימיו היה חי בצלה של קוצק, משם שאב את כוחו וחיותו, ועל אף המישים שנה שעברו מיום הסתלקות הרבי מקוצק, לא חדל להיות קשור אליו בכל נימי נפשו, ולא רק ברוחניות בהגותו ובתורתו, אלא חש עצמו קשור אליו גם בגופו על ידי העזר כנגדו בתו של הרבי, עתה הרגיש כאילו נותק הפתיל שקשר אותו אליו, וזה שבר אותו לגמרי, כי אבד המשענת שהחזיקה אותו, והרגיש שלא יוכל עוד להתקיים אהרי שנתפרדה החבילה, ואכן בפחות משלושה חדשים נפטר גם הוא לעולמו בי"א אדר. (מראה הדשא).

אבי, וזה ויעזבו בגדו', שלא לילך עוד במלבושי עכ"ס. 'ויהי כראותה כי עזב בגדו בידה' ונשאר עברי בפנימיות ובחיצוניות, אז ותאמר 'ראו הביא לנו איש עברי', דכבר נשתנה שמו בשם 'איש עברי'.

לע"נ בעלת הנסים' שרה לאה ב"ר שלמה פיש ע"ה יא"צ כ"ו חשוון

נר חנוכה לאחר חצי שעה. יש לעיין אחרי שדלק הנר חנוכה שיעור זמנו, אם אין חיוב לכבותו, שהרי הוא אסור בהנאה משום מוקצה מחמת מצוה, והרי נהנה ממנו ממה שמאיר לו בבית ואינו יושב בחושך. והנה אם יש נר בבית מלבד הנר חנוכה, י"ל דמותר משום דהוי זה זה גורם, משא"כ אם אין נר אחר לכאורה אסור. וגם ביש נר אחר הא זה זה גורם מיהת לכתחילה אסור, וכאן הוי כלכתחילה כיון שאפשר לכבותו.

ואין לומר דכיון דגם בשעת מצוותו הרי נהנה מאורו, וא"כ הרי לא הוקצה מהנאה זאת, דזה אינו, דבשעת מצוותו הוי לא אפשר ולא קמכוון ולא חשוב הנאה, משא"כ עתה דאפשר לכבותו הוי ליה הנאה. ואולם נראה, דאף דיש שיעור למצוותו, מ"מ י"ל דאם דולק יותר, ג"כ הוי מצוה,

[ולכן אין צריך לכבותו]. וכמו שכתב היראים (סי' קל"ז) בנוגע תקיעת שופר, וז"ל: ובהארכת תקיעתו יותר מכשיעור, אין בזה חילול יו"ט כל זמן שהוא עסוק ולא פירש מן התקיעה, כדתיבא במילה בשבת, דכל זמן שהוא עסוק במילה, חוזר אפי' על ציצין שאין מעכבין. (גליוני הש"ס שבת כא:).

נס חנוכה. מה שהקשו דלמה הוצרך הנס של השמן, הרי טומאה דחוויה בציבור. ונראה דכיון דהיה אז חנוכה הבית (ע' מהרש"א שבת כא: ביחודישי אגדות), וכדמוכח ממאי דקרינן בחנוכה פרשה של קרבנות הנשיאים, לכן כיון דחנוכה היא דבר התחליי וראשיי לכל הבא אחריו, לכן הוצרך שיהיה בט הרה גמורה לא בדחייית טומאה. וזהו ג"כ מה שמבואר בבעלי התוס' (פ' שמיני עה"פ בקרובי אקדש) דכהן הדייט ביום שנמשח לעבודה אסור בטומאת קרובים ככהן גדול, ע"ש. והטעם ג"כ כנ"ל, דכיון דהוא חינוכו והתחלתו לכן צריך שיהיה בטהרה לגמרי וכנ"ל. וע"ע חידושי הר"ן (ר"ה יג. ד"ה מהיכן הקריבוהו) שכתב, דאע"ג דעומר כשר גם מעבר הירדן, מ"מ כיון דמצוותו לכתחלה מיהודה, אין נראה לומר שעומר ראשון היה שלא כמצוותו עכ"ל. והכוונה ג"כ כנ"ל, דכיון דהיה ראשון, לכן הוא שורש לכל הבא אחריו.

לזכות מ.ב.ו.ר. לרפ"י שוהצלחה בכל"ע

וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו. לכאורה תיבת 'הוא', ו'בידו' כמיותרים, דהו"ל 'וכל אשר עושה ה' מצליח'. ונראה דהכוונה, שפוטטפר מסר 'בידו' דבר שאחרים היו נכשלים, ולא היו מצליחים, אבל כשמסרו ביד יוסף היה מצליח, וזה שאמר דכל אשר 'הוא' עושה, היה מצליח, כיון שדבר זה נמסר 'בידו'.

איך חפץ יעקב להתענג בעוה"ז, ועוד, דע"י שר בעוה"ז ינוכה השכר בעולם הנצחי. ויש לומר דע"י שטוב לצדיק, נתקדש שם שמים ומקבל עוד שכר על זה, כמו שפירשו הפסוק 'אל תירא אברם אנכי מגן לך שכתך הרבה מאד', כלומר שלא יירא אברהם יען שניצל ע"י נס, וקיבל שכר בעוה"ז, וינוכה מזכותיו, כי ע"י נס זה נתקדש שם שמים, וזה שאמר הכתוב דמה שאנכי מגן לך, עיד"ז 'שכרך הרבה מאד', כי נתקדש שם שמים על ידך. וזה הכוונה מה שרצה ליעקב לישב בשלוה בעוה"ז, כדי שיתקדש עיד"ז שם שמים בעולם. אבל לפעמים ע"י שנראה גודל הבטחון והסבלנות אשר מקבל הצדיק היסורים, בזה נתגדל יותר שם שמים, כאשר אמרו חז"ל עה"פ 'ה' צדיק יבחן', הקב"ה אינו מנסה הרשעים רק הצדיקים. ולכן בא עליו רוגזו של יוסף, כי עיד"ז יותר יתקדש שם שמים.

לזכות מ.ב.ו.ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעשי דידי

ויהי כדברה אל יוסף יום וגו' ולא שמע אליה. וגו' שמעתי בשם הגאון ר' גרשון אב"ד דקאלאמיא ז"ל, דדרכו של יצה"ר להסית בהרבה דברים, כשם שהרמאי משבח ומהלל בהרבה דברים סחורתו אשר לא שוה באמת, משא"כ המוכר אשר רוצה למכור דבר שהוא שוה

בעצם, לא ידבר ויסית ביותר. וכן יוסף היה מסופק אם יצר הטוב או יצה"ר מסית בו, כי היא הראתה לו באיצטגנינות שעתיד לצאת משניהם זרע קודש, אך ע"י שדברה אליו 'יום יום', לכן הבין שזה בא מצד יצה"ר, דשקר נפישין מיליייה ומסית ביותר, ולכן 'לא שמע אליה'.

ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו. פליגי בגמ' (סוטה ל"ו) אם מלאכתו ממש, או לעשות צרכי עמה, אלא שנראה לו דמות דיוקנו של אביו. ובזוהר אמרו: לעשות מלאכתו לאשתדלא באורייתא ולמעבד פקודי דאורייתא. ונראה דאלו ואלו דברי אלקים חיים, דאמרו חז"ל 'אם פגע בך מנוול זה משכהו לבהמ"ד', וגם אמרו 'פה תלמוד תורה עם דרך ארץ שגיגעת שניהם משכחת עון'. והכי נמי כאשר ראה יוסף כי יצרו מתגבר עליו [לעשות מלאכתו והיינו צרכי עמה], אז התחיל לעסוק בתורה, ואח"כ למלאכה,

והיינו לעיין בחשבונות (ע' תרגום אונקלוס ותרגום יונתן), כדי לסלק הרהורי עבירה ממנו. אבל אח"כ 'ותתפשהו בבגדו', דמצאה בו תפיסה, כמו דאמרו 'עבירה גוררת עבירה', כי הלך בבגד מיופה, אבל אם לא הלך בסלסול שער ומלבושי נכר, אז לא היה לה תפיסה בו, וזה הלשון 'בבגדו', ולא 'מלבושו', כי 'בגד' הוא מלשון 'בגידה', כי עזב דרכי אבותיו בבגדיו ותהלכותו, לכן היה יש לסטרא אחרא תפיסה בו, ומצאה פתח חטאת לאמר 'שכבה עמי'. ואז עשה יוסף חשבון הנפש, ובא לו דמות דיוקנא של אביו, להזכירו כאשר אביו הלך אצל לבן ועשו, הוא הלך בזקן ופיאות ומלבושי יהדות, על כן עבר בנסיון עד 'ויבא יעקב שלם', 'שלם' ר"ת 'שם לשון מלבוש'. אך הוא נאחז בלשונו ובגדו בסבך ערות מצרים שמסוכן, על כן 'ויעזבו בגדו בידה וינס ויצא החוצה', דגמר בלבו מעתה אשובה אל מקומי הראשון להיות איש עברי כדמותו וצלמו כאשר למדתי מבית

מכון מורשת הגר"ח

דו"פי

כרך נוסף בסדרת

חידושי רבינו חיים הלוי

על הרכיב"ם

עם מורשת הגר"ח

כרך שני

כולל סמואות, ציינים, עינים, סותרות, מקורות ומילואים

מחזורת מוסקעת ומורחבת

... ..

בכרך זה תופיע:

- הלכות חמין ומצוה - נדרים - שמיטת
- ויובל - ביאת מקדש - תמידין ומיספין
- ...

כרך שלישי - נמצא בשלבי עריכה

... ..

כמו כן תופיעו:

- בדפיסה שניה כרך הראשון
- שנתקבל בחיבה ויתרה בעולם התורה
- כולל הלכות:
- תפילין - שבת - ימים וחליצה
- מאכלות אסורות - תרומות - קרבן
- ספס - בעילה

להשיג בכל חצויות הספרים המובחרות

הפנתה ראשית

בארץ: ספריות - ארזים נשלה - בח"ל: עם הספר - לעוויץ

מכון מורשת הגר"ח - moresheshagrach@gmail.com

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליא זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עליו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עוונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה לחבר סיום התורה עם תחלתה. כי התורה הקדושה מסיימת בל' ומתחלת בב' - אותיות לב ראשית, פי' ליחד הלב בראשית, בבחינת "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" (זוהר תרומה [דף קסב:]). "לבא ונפשא וממונא כלהו אתאחדן דא בדא, ולבא איהו עקרא ויסודא דכלא", וד"ל. או"י בעז"ה, לחבר סיום התורה עם תחלתה **ישראל בראשית**, כי הנה איתא בספ"ק, כי עיקר החכמה היא היראה כמאמר הכתוב "ראשית חכמה יראת ה'". והנה התרגום (יונתן) [ירושלמי] פירש, [בראשית] "בחוכמתא". וז"ש **ישראל אותיות של יראה**, פירוש מן יראה יבא לבראשית, היינו לבחינת חכמה, וד"ל. (ע' אבות פ"ג מ"ט).

ויבוא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית. הקשו המפרשים איך לא חש יוסף לאיסור יחוד. ויש לומר דהנה יש לדקדק עוד אומרו 'הביתה', ד'הביתה' היינו בית המיוחד לו לעשות מלאכתו, ולכן תרגם אונקלוס 'למבידק בכתבי חושבניה, והיינו דנכנס למשרד שלו, ושם אין מקום ביאת הגברת, ולכן לא עלה על דעתו שתבוא לשם.

והנה המפרשים דקדקו מה דכתיב 'ואין איש מאנשי הבית שם בבית', דהיה די שיאמר 'ואין איש שם בבית', ותיבות 'מאנשי הבית' לכאורה כמיותרים. ונראה דחז"ל דרשו (שבת נו.) מה דכתיב בדוד המלך 'וה' עמו', אפשר שכינה עמו ובא למעשה מכוער, על"ש. הרי דמי ששכינה עמו אי אפשר לו לבא לידי מעשה מכוער, אם לא כדוד שהעידו חז"ל שלא היה ראוי לאותו מעשה אלא כדי להורות תשובה. ונראה דזה הכוונה כאן 'מאנשי הבית', דרק 'מאנשי הבית' לא היה שם, אבל שכינה הקדושה היתה עמו, ועל כן היה בטוח שלא יבא לידי תקלה ומכשול ח"ו, [ולכן לא חשש לאיסור יחוד].

לזכות מ.ב.פ.ר. להצלחה בכ"ע
זר בהטבת הנרות. הרמב"ם (פ"ט ב"א"מ ה"ח) כתב, דזר שדישן מזבח והמנורה אינו חייב מיתה, כי זה 'עבודת סילוק', ועל עבודת סילוק אין הזר חייב מיתה. וקשה דהרי בה"ה שם כתב הרמב"ם, דזר המטיב את הנרות אינו חייב מיתה, מפני שהטבת הנרות היא 'עבודה שישנה אחריה עבודה' והיא הדלקה, ואינה גמר עבודה, וא"כ למה כתב בה"ח כי על דישון המנורה הזר אינו חייב מיתה מטעם שהיא 'עבודת סילוק', הלא דישון המנורה הוא בכלל הטבת הנרות. ולכן נראה שקיים שני סוגי

דישון, וזה מטעם שני דינים שונים שנאמרו במנורה: א) סוג אחד דישון הוא 'שיורי הפתילות' מן המנורה, וזה מדין מצות דישון, כמו מצות דישון מזבח החצון ודישון מזבח הפנימי, ודישון זה אינו מדין הטבת המנורה בגלל מצות ההדלקה הבאה, רק דישון זה הוא מדין 'מצות דישון', ועל זה אין אחריה עבודה, והא שאין זר חייב עליה מיתה, היינו רק מטעם שהיא עבודת סילוק. ב) סוג השני של דישון הוא 'סלוק הנרות של זהב וקינוח אפר', וזהו מדין מצות הטבת הנרות, ואין זו עבודת סילוק משום סלוק וקינוח האפר כמו דישון, רק זה עבודה, משום שתהיה על ידה הטבה בהנרות. והא שאין זר חייב עליה, היינו משום שיש אחריה עבודה, שהרי היא באה להטיב את הנרות בגלל ההדלקה הבאה, ואינה גמר עבודה.

ויש לומר עוד, שאפילו באותו דישון 'שיורי הפתילות' מן המנורה הנעשה משום העבודה של 'מצות דישון', יש באותו דישון גם עבודה של מצות 'הטבת הנרות', כמו שישנה עבודת הטבת הנרות של זהב וקינוח אפר'. ולכן על דישון 'שיורי הפתילות' בעיני תרי טעמי מדוע אין זר חייב עליו מיתה, דנהי שאינו חייב על סלוק 'שיורי הפתילות' אע"ג שעובד עבודה של מצות דישון המנורה, משום שהיא 'עבודת סילוק', אבל ליחייב עליה משום שיש באותו דישון גם עבודה של 'הטבת הנרות'. ולכן בעיני טעמא אחרינא מדוע אינו חייב עליה מיתה אף כי יש בדישון זה גם עבודת 'הטבת המנורה', שהיא עבודה בתיקון הנרות ולא משום סילוק, והיינו משום שהיא 'עבודה שיש אחריה עבודה' ואינה גמר עבודה, וזה שנקט הרמב"ם שני טעמים אלו. (חזון יחזקאל יומא כד.).

לזכות מ.ב.פ.ר. להצלחה בכ"ע
קושיית הבי"י. ידוע קושיית הבי"י למה תיקנו שמונת ימי חנוכה, והלא היה בהפך להדליק יום אחד ולא היה הנס רק שבעה ימים. ותיירץ הבי"י שמיד ששפך השמן במנורה, נתמלא הפך בידו. והט"ז תירץ ע"פ הזוהר באלישע שאמר לשונמית 'מה

לכבוד עורך גליון 'מליצי יושר'

ראשית כל, רב תודות על גליון הנפלא, מזוקק שבעתים, בדברים נחמדים, מצדיקי שרפי מעלה, שהבטיחו הבטחות בלי שיעור למי שילמוד או יפרסם דבריהם. והנה מכיון שאתם עוסקים לבאר דברי הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע, בקשתי לבאר לי מה שהביא (פרי צדיק ט"ו שבט) מהחזוה מלובלין זי"ע: "מנהג ישראל תורה", ואומרים מהרבי הק' הרבי מלובלין צדוק"ל שהוא עצמו תורה, עכ"ל. הנה הדברים סתומים וחתומים, דמה הוסיף החזוה מלובלין, דלא רק דמנהג ישראל תורה, אלא גם 'הוא עצמו תורה', מה הכוונה בזה? תודה למפרע.

תגובת המערכת

מצינו ב' ביאורים בגדר של 'מנהג ישראל תורה': א) ע"י מנהג ישראל, נעשה מנהג זה תורה. וכמו שכתב בשו"ת בית דינו של שלמה (או"ח סי' י"ז) וז"ל: כל מה שנהגו ישראל, שכינה מסכמת עמהם עכ"ל. ב) שכך הוא ע"פ תורה מלכתחילה, אלא שנתגלה ע"י מנהג ישראל. וכמו שכתב ביד אליהו (חלק הפסקים סי' כ"ח) וז"ל: מנהג המוסכם אצל כלל ישראל הוא על פי רוח הקודש שהשי"ת הופיע ביניהם וממש כעל פי נביא הנהיגו, עכ"ל. וכ"כ בעל התניא (בסידורו שער הסוכות) וז"ל: אמנם שמה שנכתב בתורה, אין חקר לגדולתו. מ"מ מה שלא נאמר בתורה ונמסר לנו רק בקבלה, גדול ממנו הרבה, והיינו טעמא שלא נאמר בתורה, לפי שזה גדול כל כך עד שאי אפשר אף לצמצמו ולהגבילו לתוך דיבורי התורה. וכמו כן מה שהוא רק מנהג ישראל, הוא גדול עוד יותר מתורה שבעל פה, שזה לא יוכל אף לצמצמו לתוך הקבלה, והוצרכו רק מעצמן לנהוג כן, עכ"ל. ואולי זה כוונת הרבי מלובלין, וכצד השני, ד'מנהג ישראל תורה' אינו דנעשה תורה ע"י המנהג, אלא להיפוך, ד'הוא עצמו תורה', ומזה נעשה המנהג.

והנה איכא חילוק בין 'מצוה' ובין 'תורה', דלאו כל דבר שהוא 'תורה', הוא ג"כ 'מצוה', דתרי"ג מצוות וכן מצוות והלכות דרבנן הם מעט מזעיר מגוף ה'תורה', וגם 'מצוה' דרבנן, הוא חלק מגוף ה'תורה'. דהגע בעצמך, אטו הלומד מסכת ברכות ומגילה שבעיקר הם דיני דרבנן, וכי נימא שאינו מקיים בזה מצוות תלמוד תורה מדאורייתא. דודאי שאינו כן, משום דאע"ג דחובת גברא בנוגע 'מצוות' אלו הוא רק מדרבנן, ד'מצוה' מגילה היא רק מדרבנן, אבל גוף הדברים הם חלק מתורה שבעל פה - מדאורייתא. ולא גרע מהלומד סתרי תורה ומעשה מרכבה דחשיב לימוד התורה, אע"ג דאין זה מצוה. ולפי צד השני הנ"ל ד'מנהג ישראל תורה' היינו דהוא עצמו חלק מהתורה, ומזה נובע המנהג, יוצא איפוא דמקיים מצוות ת"ת כשעוסק ולומד דיני מנהגים. אבל לפי צד הראשון ש'ע"י שנהגו ישראל כך, שכינה מסכמת עמהם להתנהג כך, אולי אינו נעשה חלק מהתורה, וצ"ע.

קיום המצוה היא בהנרות שטיבם וידשנם, אבל אכתי אין לנו מצות דישון בהדשן עצמו של המנורה שהדשן בעצמו יחול עליו מצות דישון, כמו מזבח החיצון דאיכא חלות מצוה של הרמב"ם והוצאה בהדשן עצמו ולא בהמזבח, וזה לא מצינו במנורה, דקרא ד'בהיטיבו את הנרות', על הנרות נאמר, ולא על הדשן, ועל זה אתי קרא ד'דשן הדשן', דגם הדשן עצמו של המנורה יש עליו מצות דישון והנחה אצל המזבח, והוי מצוה בנוף הדשן ולא רק בהנרות לחוד.

ג וכו"כ בחידושי מרן ר"ז הלוי (תמידן ומוספין עמ' 60), דיש שני דינים בהטבת המנורה, א) בנרות דצריכים הטבה, וזה הוי עבודה וטעון בגדי כהונה, וזה הוא בבוקר. ב) בנוף השמן והפתילה שנעשו דשן, וזה שייך גם בלילה, ועל זה אין צריכים בגדי כהונה, ודומה לדישון מזבח דאין צריך בגדי כהונה. וז"ל: שני דינים איכא בדישון המנורה, ותרווייהו צריכן קרא ד'בהיטיבו את הנרות' וקרא ד'דשן הדשן', דאי משום קרא ד'בהיטיבו', א"כ עיקר מצוה זו היא בהמנורה שצריך לדשנה ולנקותה מהשמן והפתילות, וכלשון הכתוב 'בהיטיבו את הנרות', הרי דעיקר

להרב העורך הגליון 'מליצי יושר'

שלום וברכה.

נתרגשתי מאד בראותי מה שהבאתם בתולדות האבני נזר ז"ע, שהוא היה בעל רגש גדול, ולא היה מסוגל לראות אדם בוכה, ואם קרה דבר כזה, אז הוא התחיל לבכות עמו.

הנה אנכי נסעתי במיוחד לסוכצ'וב לפקוד הציון של האבני נזר ז"ע, ולבקש מלפניו על כמה דברים הנחוצים לי, ובאמצע תפילתי שם, נתרגשתי הרבה, ואמרתי בקול רם לבעל האבני נזר ז"ע: 'באתי כאן לגבות חובי, אני לומד כל שבוע דברי תורתך, והבטחת להיות מליץ יושר, באתי עכשיו לתבוע ממך לקיים הבטחתך, ופרצתי בבכי גדול, ואמרתי כמה פעמים 'אתה צריך לקיים הבטחתך, 'אני רוצה הישועה עכשיו, כך התפללתי כחצי שעה. והנה זמן קצר אחר כך, ראיתי שינוי גדול לטובה בכל העניינים, יש עניינים שנושעתי לגמרי, והצרה חלפה ועברה, ויש דברים שראיתי הרווחה ופדות בתוך הצרה.

אני חושב שזכיתי להישועה ע"י בכייתי שם, כי האבני נזר ז"ע בכה עמי ביחד, כמו שהבאתם שכך היה דרכו בחיים.

דרך אגב, איני אומר לרבים מה יש לעשות, אבל שמעתי כי לפעמים יש להתפלל בחזקה, וחוצפה אפילו כלפי שמיא המניא, כדאמר בסנהדרין (דף קה.). וכך נהגו בכל הדורות כשנסעו לצדיקים לבקש ישועה, כי הרבה פעמים זכו לישועה רק לאחר שתבעו והפצירו עד בוש מהצדיק שייבטיח הישועה.

בהוקרה רבה

צ.ל. ביתר

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן

זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובה נשמתי' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה די'ן'

יש לזכור, שבזמן שילד נמצא אצל הוריו, אזי חסרונותיו בטלים בששים לעומת המעלות שהוריו רואים בילדם.

אולם כשהוא יוצא לעולם, עלול להיות מצב הפוך, שמעלותיו בטלות בששים לעומת החסרונות שאחרים רואים בו, עליו להיות מוכן שיכול להיות מצב שלא יעריכו אותו בצורה נלהבת, לא יתפעלו מכל מה שהוא עושה, לא יחפו ויסגורו על כשלונותיו.

ידיעה זו תחסן אותו מפני משברים או זעזועים העלולים לבוא מהתייחסות צוננת אליו.

במצב כזה יש להמשיך בשקט ובקור רוח בלי אכזבה בדרכו עד שיבוא יום שיעריכו אותו כפי שהוא באמת, וכמובן שעליו להשתדל לתקן את חסרונותיו בכל יכולתו ולשפר את הצדדים החיוביים שלו ככל האפשר.

לבעוט באותם שאינם מעריכים אותו כפי שהוא מעריך את עצמו, טומן בחובו סכנה, רק ההבלגה והסבלנות תביא אותו למצב המאושר, ולזול כנגד ולזול, חוסר הערכה לבן זוגו כנקמה על חוסר הערכה כלפיו, עלולה להביא לתוצאות הכאובות ביותר.

יש לך בית', משום 'דברכתא לא אשתכח באתר רקניא', ולכן כאן ביום א' נשאר במנורה מעט שמן שתחול הברכה עליו ביום ב', וכן בכל הימים. ומוסיפים על דברי הט"ז, שע"פ זה יסד הפייטן 'מנורת קנקנים נעשה נס לשרושנים', שנשאר ביום אחד בהקן, כדי שיחול הנס עליו, ולכן 'בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים'.

וא"כ לפי זה רואים שהמחבר הפייטן של 'מעוז צור', סבר כמו הט"ז. ואין ידוע לי מי המחבר להביא ראיה מדבריו, אבל אם הוא מהקדמונים אז זהו ראיה עצומה לדברי הט"ז.

והנה על דברי הט"ז משיג בספר אפיקי יהודה, וטוען שדוקא בנס שע"י הצדיקים, אז צריך דבר מה שתחול הברכה עליו. אבל בנס הבא ע"י הקב"ה שבורא יש מאין, יכולה הברכה שתשרה אפילו באתר רקניא, עכ"ד.

ולענ"ד שצודקים דברי הט"ז, דהא במנורה כתוב 'שמן זית זך כתית למאור', ופירש"י: 'כתית, הזיתים היה כותש במכתשת ואינו טוחן בריחים כדי שלא יהא שמרים וכו', והשמן השני פסול למנורה, עכ"ד. וא"כ אנו רואים דיש דינים מיוחדים בשמן הזית של המנורה, דרק השמן הזך כתית והיינו הטיפה הראשונה כשר, אבל השניה פסול למנורה.

וא"כ נלענ"ד שעצם טענת האפיקי יהודה נכון שהקב"ה יכול לעשות נס גם באתר רקניא על יש מאין, אבל במנורה כתיב ששמן המנורה צריך להיות שמן מעץ הזית, והשמן הזך הטיפה הראשונה, וא"כ צודק הט"ז שמתרץ שצריך להשאר מעט שמן ועל זה חל הברכה, דכיון דשמן מעץ הזית גופא נתרבה, לכן הכל נחשב שמן מעץ הזית, וכשר למנורה, דהא כל הבריאה הנוול והצומח זהו מחומר ממה שהיה כבר מקודם.

אבל אם הפח שמן היה ריק לגמרי, והקב"ה עשה נס ונתמלא עוד פעם שמן, זהו כבר בריאה חדשה, וא"כ זהו לא השמן שכשר להדלקת המנורה, ולכן היה מוכרח להשאר קצת, וזהו כמו השמן דמעשה אלישע והשונמית שזהו יש מנמצא.

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ ז"ע שכתב

דמסוגל מאמר זה להינצל מאויבים

וז"ל: וכפי הזריעה (-לכוין בתפילה הכוונות שכתוב במאמר זה) יש לילך בטח שכן יהיה בעזרת השי"ת הצמיחה מזה. ואולי יהיה סיעתא דשמיא שיהיה עוד הרבה תועלת יותר ממה שאני משער, ויקיים בזה כעין מה דכתיב 'ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה'.

[אות י']: וגם אברהם אבינו ניצל מאור כשדים בשם זה של 'אהיה', כמו שכתב המג"א (סימן נ"א בשם הכוונות), לכוין בר"ת של 'אתה הוא ה' אלקים' [דזה הר"ת של השם 'אהיה']. וז"ל שער הכוונות (דף יח): צריך לקום מעומד מן 'ויברך דוד וכו' עד אתה הוא האלהים אשר בחרת באברהם ועד בכלל, להיות כי שם 'אהיה' רמוז בר"ת 'אתה הוא ה' האלקים', וכל 'אהיה' הוא ב'כתר', ולכן צריך לקום מעומד עד סוף ארבעה תיבות הנזכרים בלבד, עכ"ל. ואמנם נזכר שם זה של 'אהיה' [באברהם אבינו, בזמן שעדיין היה שמו 'אברהם', להצילו בעת צרה בשם זה של 'אהיה'. [ז"ל הג"ר שלום מאיר ולך בהגותו כאן: דשם 'אברהם' רומזת לה' חסדים, משא"כ שם 'אברהם' מורה לשליטת הדינים, וצריך הצלה מהם בשם 'אהיה', (ע' עץ חיים היכל ו' שער ל"ח פ"ב)]. ובעזה"י ביררתי לנכון (בגליון העץ חיים היכל ו' שער ב'), שעיקר כח שם זה 'אהיה' נמסר ליעקב אבינו, והוא בקוצו של יו"ד של 'יעקב', כמו בשם הוי"ה ב"ה, שהכתר שנקרא 'אהיה', הוא בהקוצו של יו"ד.

ובזה מובן מה שאמרו (בר"ר סג:ב): ר' שמואל בר רב יצחק אמר, אברהם לא ניצל מכבשן האש אלא בזכות של יעקב, שנאמר 'לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם', יעקב פדה את אברהם, ע"כ. כי זה הראה לו הקב"ה במה דכתיב 'והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', ד'השמימה' הוא עד הכתר, שהוא התחלת שמים דאצילות. לזה לא נאמר 'השמיים', רק 'השמימה', [לרמז על התחלת שמים דאצילות], וגם 'ארצה', כך הוא, [דלכן לא כתיב ארץ, רק 'ארצה', לרמז] עד תוך עומק הארץ, שיעקב מבריח מקצה אל קצה, מסוף עולם עשייה (-ארצה), עד ראש עולם אצילות השרוש (-השמימה), שמבואר ענינו בעץ חיים (היכל ז' פ"א), ומכוננו הוא ב'תפארת', אברהם ב'חסד', ויצחק ב'גבורה'. ועל זה נאמר 'ונקומה ונעלה בית אל ואעשה שם מזבח לאל העונה אותי ביום צרתי', והיה השקפת מחשבתו של יעקב באמרו 'האל', לשם 'אהיה', שבו הכחות כולם, ולו אל לפרנס כל התשעה ספירות, וראה יעקב אבינו אז שם 'אהיה' בכל מילואיו, [והיינו כל המילואים של אות ה': 'הא', 'הי', 'הה'], שבו עשר אותיות [ד'אלף הא יוד הא', הן עשר אותיות], והם שליבותיו של הסולם, ומספרו [של השם 'אהיה' הוא] כ"א, א"כ המספר והמפקד (-מנין) של 'אהיה' הוא 'אל', [דמספר של 'אהיה' הוא כ"א, וביחד עם העשר אותיות של 'אלף הא יוד הא', בגימטריה ל"א, וזה השם 'אל'].

והנה אמרו (ברכות סד): מאי דכתיב (תהלים כ') 'יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלהי יעקב', ואלא 'אלהי אברהם ויצחק', מכאן לבעל הקורה שיכנס בעביה של קורה. ופירש"י ז"ל: שיאחז בעובי הקורה - אם בא לטלטלה ממקום למקום לתתה בבנין, [דדרך ארץ הוא שבעל הקורה, יגביה את צדה העבה שהוא יותר כבד, ויניח לנושא עמו לשאת בצד הדק של הקורה שהוא קל], וכלומר, יעקב שכל הבנים שלו וטרח בגידולם, יבקש עליהם רחמים, עכ"ל. ונראה דאפשר לכוין באמירת תהלים בפסוק 'ישגבך שם אלקי יעקב', [כשמתפלל שיענה אותו הקב"ה] ביום צרה, להשם של 'אהיה', שהוא המציל בעת צרה. [וזה יש לכוין מלבד הכוונה] שפירש"י דלהכי אמרינן 'אלקי יעקב', דהוי העיבוי שבקורה. ולא ניתן כח זה [של שם 'אהיה'] רק ליעקב אבינו שהיה מלא בצרות, והיה צריך לזה יותר מאברהם ויצחק, ויובן בזה מדוע לא נאמר 'ישגבך אלקי יעקב', מה תיבת 'שם', אך הורה השם המשביר הגדול [שהוא שם 'אהיה'], שהוא כח האלקי של יעקב, ותיבת 'ישגבך' הכוונה שלא יהיה בכח הצרה להכניע אותך, [דזה הכח של שם 'אהיה', אהיה עמם בגלות זו להחזיק מעמד]. [המשך בשבוע הבא].

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

פרשת וישב גיליון 271

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לשולחן שיבת

ר' בן ציון יצא מהכולל לכיוון הבית, הלך לרחוב, בית שמאי ונכנס לאחד הגמ' חים הגדולים. כתב שטר וחתם כדת וכדין, ולווה חמשת אלפי דולרים. ויצא מהבית.

ויהי אך יצא ולא הרחיק, ניגש אליו רעול פנים הדף אותו וחסף בכוח מכיסו את המעטפה עם הכסף כולו, ונמלט מהמוקם. ר' בן ציון היה המום אך לא הרים קול צעקה. הוא נעמד על עמדו כדקה שלימה, והקרה. חשב מה שחשב, ואז המשיך לביתו בשכונת רמת אהן. כאשר נכנס לבית, סיפר את מה שאירע איתו. מה תעשה עכשיו? שאלה הרבנית.

היא ציפתה למהלכים מתוחכמים מול הגנב. אך התגובה הייתה אחרת. לחלוטין, החלטתי כי יותר אני לא עוסק בהשתדלות, כלום. ביטחון ללא השתדלות. רעם ביום בהיר.

מך קרה? כיוון ששרדו את הכסף שלויותי מהגמ"ח אני עוזב את ההשתדלות. ולמדתי, כי מעתה עלי להימנע אפילו מהשתדלות פורתא מה הקשר בין הדברים? העלו הבן והרבנית במחשבתם, והביטו עליו בתמיחה. הוא ראה שהם מעוניינים בהסבר. והוא העניק להם: המאורע התרחש כאן בסמוך להשתדלות היינו מיד אחרי ההלוואה, שדדו ממני את הפעולה של ההשתדלות שעשיתי עד שלא הועלתי כלום בהשתדלות. נרמז לי בכך כי המעשה שלי לא כל כך גוון, ההשתדלות לא הייתה רצויה נדחתה ונשדדה. ולמדתי, כי מעתה עלי להימנע אפילו מהשתדלות פורתא. רק לבטוח בהש"ת.

גם אחרי הדיבורים הנ"ל, ההחלטה הייתה לכאורה קיצונית ונחרצת, ולא מתקבלת בשלמות על הדעת. הבן והרבנית שמעו ושתקו. הבן הריץ את ראשו בהתרצה, (והמתין לניסים שיגיעו משמיים למען אביו- שהשיל מעצמו גם את ההשתדלות הקטנה הזו). "ביטחון ללא השתדלות".

תקופה לאחר אותו שוד מכאיב, נפגשו ר' בן ציון וידידו הגדול רבי נחום מניקוביץ. ר' בן ציון סיפר לו את מה שארע איתו, ואף סיים לומר לו את סופו של העניין, כי הגיע לידי החלטה, שה' לא מעוניין במצוות ההשתדלות שלו.

שאל הידיד, זו אכן סברא, אבל עדיין זה לא קוּחַלַט שמוחמת כך בלבד תבוא גם ההחלטה שמהיום ואילך עליך להימנע לחלוטין מהשתדלות. אולי תחשוב בכיוון אחר נוסף. הרי בכל זאת ישנה חובת השתדלות. הפתיע ר' בן ציון בתשובה.

ידי היקר, המקור לכך בירושלמי במסכת תרומות פרק ח הלכה ג: "דבי נאי הוה מידחל מנייה סגין (מהנחש) והות יהב ערסיה וכו'". ר' נאי פחד מנחשים שהשתובבו באזור ביתו, וכאשר הלך לישון נתן את ארבעת רגלי המיטה בתוך ארבע קערות של מים, כדי להינצל מנחשים, כי בכך הם לא יצליחו לעלות על המיטה, כיוון שנחש לא יכול לעבור במים. והנה, לילה אחד כאשר שכב לישון במיטה נפגש בנחש לידו למעלה במיטה. באופן חריג הקערות לא הועילו והנחש טיפס למעלה. אמר ר' נאי- אם כן תסירו את הספלים, של המים, ואבטח בה' ללא קערות המים. אסמוך על הקב"ה ללא השתדלות, ואקיים בעצמי את דברי הפסוק בתהילים: "שומר פתאים ה'". מה היה כאן- מעיקרא מאי קסבר ר' נאי ולבסוף מאי קסבר- וכו' כאשר ר' נאי העמיד את הספלים של המים הוא לא בטח בהש"ת, לא יתכן. אלא מה הפשט.

הקב"ה מנהל את העולם, ואנחנו בידו, ובעקרון הרי אפשר לומר עליו גם ללא השתדלות, ומהוין נבעת חובת ההשתדלות? מהפסוק "וברכך בכל אשר תעשה", כי רצונו של מוקם להנהיג את העולם בעטיו של טבע. שהנש לא יהיה ניכר בעליל כדי שה' בחירה' של האדם לא תתבטל. על ידי ההשתדלות- הנש מתלבש בלבוש טבעי, אבל כל זה שייך רק כאשר ע"י ההשתדלות, אך להגיע לאותה מטרה- להלביש את מעשה הש"ת בלבוש טבעי, אבל, גם אם לאחר מעשה ההשתדלות אין את האפשרות לומר שהפירוסה או ההצלה הגיעה מחמת ההשתדלות, ואדרבה מחמת ההשתדלות נגרם הפסד ממנו יודע העובד, אפשר לבטל את ההשתדלות ולהסיר את הקערות, אין בהם צורך. כך גם בסיפור שלי שעל ידי ההשתדלות קרה ההיפך, אני חייב חמשת אלפי דולר נוספים, הרי זה אות משמים שעלי להפסיק את ההשתדלות, רק לבטוח בהש"ת". וכך באמת עשה והתנהג. את העונש שנגזר על אדם הראשון (בויעת אביש'ת תאכל לחם", וכתב, שאני כבר מודע לעניין, וברור לי מה הפקת אותה וחסף בכוח מכיסו את המעטפה עם הכסף כולו היו אלו ימים טרופים במקצת. סמוך לנישואי אחד מהילדים של ר' בן ציון. הקושי בהשגת כספים הכביד במיוחד.

בואו נראה את קדושתו של העם היהודי, ועד כמה פיעמה בכל לב יהודי לילה חורפי ירד על השכונה, רמת אהן. שקט מוחלט. המפתח סב על צירו- נעלו את דלת הבית "משפחת פלמן". כיבו את האורות וחשיכה ירדה על הבית. קרוב לשתים אחרי חצות. הבן שליט' א החליט לשוב הביתה מהישיבה- לישון בבית. ו... הבית סגור על מנועול. "לא כדאי לעורר משנתם העמוקה" הררה לעצמו. מה עשיתי? רעיון פשוט של בחור בן 18. "התריסים, לא נעולים, אטפס על הסורג של השכנים ומשם למעקה של הבית, ואני בפנים. כך עשה: דיילג, טיפס, פתח את התריס וקפץ פנימה לחשיכה.

א"כ ניסה פה ושם לסגור היטב את התריס, ושריקת הסגירה גשמעה בבית. ר' בן ציון שמע את הקול, התעורר והיה בטוח שגנב בחר לו להיכנס לביתם באישון לילה... הוא קם מהמיטה אפוף חבלי שינה, פסע ברוצות, בקטט וביטחון מוחלט לעבר הגנב להפתיע אותו. צעד. התקדם ופנה אל הדמיון היוסקית עדיין עם קדידת התריס. הניח את שתי ידיו על כתפיה של הדמיון, לא צעק אלא אמר לו בהחלטות: "זה הרי לא הבית שלך...!"

"אבא זה אני..." ביקש הבן סליחה כמה פעמים "לא רציתי להעיר אתכם, לכן שפסתי, כואב לי שאבא בנהל והתעורר מהשינה". למדנו, כי הרב פלמן לא פחד. לא איבד את שלווה מגנבים באישון לילה, לא חשש מהאלו הבאים במחותרות, שידם בכל ואלימותם קרובה לבוא. כי הדי שלו תנוח עליהם. ומכאן, נשאלת השאלה מדוע ר' בן ציון, איבד את שלווה הנפש, כאשר אירעה גניבה ב'?

גניבה ב' בשנת תשס"ה, גנב נכנס לבית. איש לא התעורר משנתו. נגנבו שלושת אלפים ש מהגנב של ר' בן ציון, ונגנב התיק של זוגתו הרבנית. בימים שאחרי הגניבה, ר' בן ציון היה מטרוד מאוד. ומאוד הכוונה: מאוד! בני הבית ניסו להרגיע אותו: מדוע אתה דואג, האם אתה חושש או פוחד מגניבות נוספות, אם זו הבעיה, נמזין ונתקין סורגים והפחד ימוג. אך רבי בן ציון כדרבו, לא השיב. (כי לא מחשבותיו מחשבותיכם). שתק. כאבא.

היה מי מהילדים הנשואים, שתרם את חלקו להרגעת הפחד של אבא, שילם מכיסו ו... התקינו סורגים בבית משפחת פלמן. אך ר' בן ציון עדיין היה מטרוד. כנראה שטעו בדיאגנוזה. הוא לא דואג מפחד גנבים נוספים. אחי ז"ל- רבי ישראל פלמן, מצא את הרגע והתעניין: ר' בן ציון מה קורה, מדוע אתה עדיין מודאג, ואם אתה חושש מגנבים אפשר לעשות מערכת אזהרה.

רבי בן ציון ביטל את דבריו בהינף יד, ולא התייחס. חלפו יומיים נוספים, ולא חרוק מביניו מגוריהם. בעקבות כך לאחר תקופה קצרה, הצליחו לעלות על שלושת אלפי השקלים. בפקודת כך לאחר תקופה קצרה, הצליחו לעלות על שיעוריהו של הגנב ומצאו אותו. היה זה בחור ירוד תושבי השכונה שהוא נכנס וגנב, והכסף החוזר על ידו במלואו כל שלושת אלפי השקלים.

והנה, הרוגע והשמחה שבו אליו, ביתר שאת. שוב שאל אותו אחי ר' ישראל: אינני מבין אותך, אחי היקר, מה קרה, וכי שלושת אלפים ש גורמים לך עצב כל כך, ואח"כ כאשר הם חוזרים, כוז שמחה? מה הם שלושת אלפים, ש וכי שווה לאבד את השמחה שאתה תמיד שרוי בה? אתמרה.

ר' בן ציון פתח את פי' כאילו מרצה שיעור תורני, בשפתיים דולקות, ובהירות: יש לך טעות. לא דאגתי משלושת אלפי השקלים, העניין היה אחר לחלוטין. פשוט. לא ידעתי מדוע נעשיתי משמים בגיבה.

ערכת חשבון הנפש, ומה שהעליתי במחשבותיי, שאולי אירעה הגניבה, מחמת שלפני זמן התעכבתי מלאת שלושת אלפים שקלים שהייתי חייב למעשרות נפתים, ונתתי בראי, אבא אמרתי לעצמי, כיוון שבסופו של דבר כבר נפתים, רק שאיחרתי, לא מסתבר שבגללם אענש בגיבה ממש והפסד של שלושת אלפים שקלים, לכן הייתי נבוך, ולא ידעתי מה ה' אלווקך שואל מענין. והמחשבות הללו גרמו לי לדאגה.

אבל כעת, כאשר הכסף החוזר, שמחתי מאוד, כי הפלא ופלא, החשבון שלי צוק נמון, מחמת שהתעכבתי במסירת שלושת אלפים שקלים למעשרות, פני מידה כנגד מידה- הקב"ה לקח והושה ממני שלושת אלפים שקלים לתקופת זמן, ומה החוזר (ומכש כפי שאני רק התמהמהתי, ואח"כ החזרתי ונתתי בסוף את המעשרות). וכעת, שאני כבר מודע לעניין, וברור לי מה הפקת להקחים לעתיד, בפתרון הסוגיא, וכי לא אשמח?! ניגש אליו רעול פנים הדף אותו וחסף בכוח מכיסו את המעטפה עם הכסף כולו היו אלו ימים טרופים במקצת. סמוך לנישואי אחד מהילדים של ר' בן ציון. הקושי בהשגת כספים הכביד במיוחד.

(מתוך הספר 'ללא שם')

יולי לחד לית בשבועי
שאלת חזונית-רב דוד מרטי שליטא
ע"פ 3

שיר
הספורה
ספור לשבת ע"פ 2

השבוע העלוז מוקדש

החזיון השבועי
ע"פ 6

קשה שחורה במקובי הסי
את שאלת-ר יצחק זילברטיט שליטא
ע"פ 4

לרפואת האון רבי משה בן פחמה, והוא רבי שלום מאיר ביצור, וזוהי פני חוה, וברכה חיה הבת דליה, מרים בת ציפורה, שמאל בן דבורה. ולרפואת כל חולי עמו", ולהצלחה בח"ל אבישי בן חנה, שמאל יצחק בן תהילה, אליהו בן רבקה חיה.

סיפור לשיבת

שר השמחה

"הלו"

הרב לוי, זה ידיך הוותיק מארצות הברית רונלד צוקרמן. מה שלומך? איך מרגישים באיזראל עם החום הכבד? שמעתי שאצלכם המזגנים מתבשלים מרוב חמסינים, ואפילו החוזאים שלכם כולל זקני צפת, לא זוכרים להט שכזה. נכון?"

מה אגיד לך מיסטר צוקרמן, עד כמה שידוע לי זקני צפת מעדיים רק על ענייני החורף, אין להם שום יד או רגל בחמסינים. הקיץ הוא מוחץ לתחומם, אבל עפ"י החוזאים המדינה מתחממת לא רק מבחינה מדינית אלא גם מבחינה אקלימית ויש ימים שהמזגן פועל אני לצידו כותב ונוטף זיעה.

"YES YES" גם אצלנו חם, אבל תמיד אני מנחם את עצמי שמי שחם לו כאן, ואיננו מתלונן, אזי מצננים לו דינה של גיהנום...."

נו באמת רונלד, אתה ידיד ותיק עם שכל ישראל, אנחנו לא התעסקנו מעולם בשכר ועונש, זה עלום מעמנו... אם כי אתה צודק בגיהנום לוחט, כך כתוב בספרים, והנחמה שזה נמשך קצת פחות משנה....

"הו, הו, אם כבר דיברנו על חום ואש וגיהנום זה מזכיר לי סיפור מצויין שיכול להתאים נפלא לקיץ, ואם אינני טועה יש בו מוסר השכל לא קטן".

מאז עומדי על דעתי מיסטר רונלד, אינני יכול לעמוד בפני קיסמך האישי, ונסיין העבר מלמד שמשליך וסיפוריך מן הגורן ולן היקב עושים נחת רוח לרבות קוראינו. היידה אני מקליט.

"ובכן הרב לוי, היה היה פעם מלך עשיר וחזק, שחלש על כמה מדינות וממלכות, לימינו צבא אדיר ומיומן, עם ממשלה של שרים מקצוענים איש איש בתחומו. הממלכה של המלך שלנו, התנהלה ללא דופי, שר התעשייה הבין בתעשייה, שר האוצר הבין באוצרות ושר המשקים הבין ביון, ואפילו השר לאיכות הסביבה, הבין מצויין בענייני סביבה. בקיצור, מה אכביד במילים העסק המלכותי דפק כמו שעון שוויצרי עתיק, מדוייק, חלקי, עם המון רוחיים בצידו".

יפה רונלד, אם הכל כל כך טוב, אז מה כל כך רע? "דגע אחד, רגע אחד, סיפור לא קוטפים בחצי שניה. המלך שלנו עם כל הצלחותיו המרשימות, היה פשוט עצוב".

עצוב, אתה רציני? "עצוב ונכה-רוח, ותתפלא מיסטר לוי, גם כשידווחו לו על הצלחות בשדה הקרב, או על גילוי מכרות יהלומים וזהב, שום חיוך קלוש לא נבט בשפתותיו, מדוכא עד עפר, פניו אפורות, עיניו חיוורות וכל גופו משדר מועקה, יאוש להביט בו, ממש כך".

לא יאומן. הוא היה נשוי? "בוודאי. נשוי עם מלכה צנועה וחסודה ולהם שבעה נסיכים יפי-תואר אבל ניט, מפלס האושר של המלך שלנו היה שקוע עמוק עמוק חצי קילומטר במעבה האדמה".

רונלד, אני מרגיש כמו ילד קטן ומסוקרן, נו, נו, גלה לי איך יוצאים מהדיכאון הזה... וחוזי מזה הפתיח שלך מוציא את החשק לכל קורא ממוצע, מלהיות מלך ברבות הימים.

"או קי שים לב, בוקר אחד קם המלך משנתו והפיתרון צץ במוחו, "אני חייב למנות שר לענייני שמחה, שר השמחה, והוא יהיה צמוד אלי יומם ולילה וישמח אותי, ירקיד אותי, ויגרש ממני את העצבות המייסרת", כך הגה במוחו, ומיד נתן הוראה ליועציו למצוא איזה טיפוס עליו שיענה על הקריטריונים שלו".

מעניין מאד. "יצאו היועצים לסיור דחוף ברחבי הממלכה, וחיפשו בנרות את השר המיועד, אך לשווא. היו הרבה אנשים שמחים, אך גם דוק של עצבות נמוך בעיניהם. והנה יום אחד הם פוגשים באחד הכפרים הנידחים טיפוס עם חיוך תמידי ענק שרוחבו מגדל המים בדרום הכפר ועד המימוזה בצפון. ולא רק מחייך גם רוקד, גם מתבדה, ובקיצור הלה הפך את כל בני כפרו לאנשים מבסוטים ושמחים עד צמרות הברושים.

יועצי המלך בלי לחשוב פעמיים העלו את הטיפוס על כרכרת המלכות ודהרו לכיוון הארמון, כשהם לא מפסיקים לצחוק מקצב בדיחותיו של העלוי הכפרי.

"אתה תהיה שר השמחה" הבטיחו לו היועצים "אני פחות ממלך לא יודד מן הכרכרה", התלוצץ האישי. נו, נו, בוא נקצר הם מנחיתים אותו מול המלך, פני המלך אפורות וקודרות, לפני העלוי מאושרות ומכרכרות.

המלך בדיכאון זה בעליזותו. אחרי שתיים או שלוש בדיחות קטנות מבצבץ חיוך מילימטרי ממרתפי שפתותיו של המלך, חיוך שיותר קרוב למימצא ארכיאולוגי של דור המדבר.

"תשמע חביבי", אומר המלך "אני רוצה למנות אותך לשר השמחה שלי, התפקיד שלך לשמח אותי כל יום, כל היום, כל לילה, כל הלילה, חוץ משעות השינה, ושכרך? כפול משכרם של כל השרים. מסכים?"

"מסכים!!!!" השיב שר השמחה אבל אני רוצה משכורת חודש מראש... המלך חייך חיוך טיפה יותר רציני והסכים לתנאי "אבל כבוד המלך, יש לי מיגרעה אחת נוראה ואיומה..."

"כן, אשמח לשמוע" הפטיר המלך.

"אני צוחק מכל דבר, מ-ה-כ-ל-ל אני שמח מכל דבר ועניין, ואין שום מיקרה בעולם שמעצבי אותי, ואתה חייב לדעת מכך..."

"מסכים גם לתנאי הזה", השיב המלך ושילשל מיידית את משכורתו הראשונה של שר השמחה.

"מה אומר ומה אספר, הרב לוי, שר השמחה פשוט שיעשע את המלך, וכבר בשבוע השני, שמעו וראו את המלך מתגלגל מכיסאו מאיזו אנקדוטה של שר השמחה. בשבוע השלישי, המלך התחיל לרקוד קלות, ובסוף החודש הראשון המלך בעצמו התחיל לספר לעצמו בדיחות ולצחוק מהם".

יפה רונלד, איפה היינו. "היינו בחודש השלישי. באחד הבקרים החורפיים ציוה המלך לרתום את הסוסים ואת כלבי הציד ולצאת לג'ונגל. מספר יועצים ושרים נילוו אליו למסע הציד, שהחל במירדף קדחתני אחרי איילה תמירת קרניים, עשרות קילומטרים של מירדף. סוסי השרים נצטלעו, הכלבים נצטרדו והאיילה עדיין במרוצתה, ואחריה המלך על סוסו האציל כשלצידו על סוסו הזריז, שר השמחה שידע היטב את מלאכת הרכיבה. והנה בלב היער הרחק משריו יועציו וכלביו, נכשל סוסו של המלך במהמורה, והמלך הועף הרחק נפל ונחבט בתוך בור. המלך גנח מכאבים, ושר השמחה המתוק שלנו ירד מסוסו והחל לרקוד ולשיר סביב לבור. המלך הביט בו בחמת-זעם וצעק: "אתה תשלם על זה, אתה תענש בחומרה!"

ותוך כדי שהמלך ניסה להתרומם ולהיחלץ מן הבור, הוא לחץ בטעות על הדק רובהו, כדור נפלט וזרת את אצבע יד שמאלו. המלך זעק מכאבים, ואילו שר השמחה ממשיך לחולל ולזמר על שפת הבור "היה טוב אדוני המלך, שמח, ושכח מן הצרות רקוד ותשיר, רקוד אדוני המלך הפצעים בריאים וגם האצבע התלושה היא ברכה גדולה".

"אחת דינך למוות" צווח המלך רוחח מעצבים "השמחה שלך עברה כל גבול..." לא יאומן, מיסטר לוי, בוא ברגע שהמלך גזר את דינו של שר השמחה למיתה, יצאו מן היער כמה קניבליים אוכלי אדם ושלפו את המלך החבול מן הבור. שר השמחה נבהל עלה על סוסו ונמלט, כשבדעתו להזעיק את אנשי המלך להצילו. הקניבליים אספו עצים ועשו הכנות להקריב את "האוצר" החשוב שמצאו על מזבח עבודת האלילים שלהם האש הובערה, והמלך הבין שניגזר דינו למוות במיתה משונה. לפתע יצא מן היער ראש שבט קניבליים, ושאל על אנשיו: "טיפשים שכמותכם! הוא קטוע אצבע הוא פסול לקורבן, הוא גם לא ראוי לאכילה, גופו חבול ושבור, שחררהו מייד".

"נמלטו הקניבליים אל היער והותירו את המלך פצוע ומיוסר, אך חי ומאוש". "איי, איי, איי, יבב המלך מאושר, עכשיו אני מבין שגם כאשר נפצעים, וסובלים יסורים וגם כשמאבדים אצבע, זו סגולה לחיים ארוכים... כמה צדק שר השמחה, כמה צדק בשמחתו".

"נו, הרב לוי, איך הסיפור?"

סיפור צוקרמני אופייני. קטפתי אותו רונלד, קטפתי אותו. בשבוע הבא הוא בפאקס שלך.

מרח לדרך

"יסורים יפים לסיפורים" אמר לי פעם תלמיד חכם. "אנחנו לא מבקשים אותם, לא הם, ולא שכרם. אבל חייבים להתאמן השכם והערב לקראתם, כי אין מי שימלט מהם".

היסורים, בעונותינו, הם פנסי האיתות, הם הרמזורים לטטייה מן הדרך, כשסרים מן הדרך, באים היסורים. לנו אין בעולם הזה את המאזניים השמימיים שילמדו אותנו מה חטאנו מה עווינו, מה פשענו.. אבל לפחות שנדע שאין הם באים בחינם, וכשהם באים, הם הדבר הכי טוב שיש, ולעיתים לבוא, נבין.

קובי לוי-

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

לצורך פרנסה

מי שהלבינו שערות ראשו ורוצה לצובעם בצבע שחור כדי שיקבלוהו למשרה באופן שאין בוה איסור אונאה, כגון שיודע שיעשה את המלאכה כצעיר, יש אומרים שמותר לו לצבוע שערו, כיון שאינו מתכוין לשם נוי ויופי. ויש אומרים שאף בכהאי גוונא אסור לצבוע שערו.

צביעת שער צבוע

מי שצבע את שערו לצבע אחר כגון לצבע בהיר יותר, ואח"כ חזר בתשובה ורוצה לצבוע את שערו בצבע שחור כפי שהיה לפני שצבע את שערו, יש אומרים שרשאי לעשות כן. ויש מחמירים.

לעכב שערו שלא ילבין

מותר לעשות פעולות כדי שערו לא ילבין, כגון שירחץ שער ראשו בדברים המעכבים ליבון השער, וכן מותר לבלוע כדורים המונעים את שערו השחור מלהלבין.

השחרת שערות זקנו ע"י המלח

מי שהלבינו שערות זקנו ורוצה להתרחץ בים המלח כדי שזקנו יחזור וישחיר [שזה אחד מפלאי ים המלח להשחיר השערות שהלבינו] אין בזה משום "לא ילבש", כיון שאין השער חוזר למראה שחור ממש.

בחור צעיר שהתלבנו שערותיו

בחור צעיר שנתלבנו שערותיו, יש אומרים שאסור לו לצבוע שערות אלו, אף אם יש לו הרבה צער ובושה מזה, ואפילו במקום צורך נישואין. ויש אומרים שאם יש לו צער או בושה מותר לו לצבוע שערו, כיון שאינו מתכוין לשם נוי.

לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרי המחבר 052-764-4642

החיוך השבועי

מאיר פנחס

חמאס מעדכנים: שער המחבל זינק

ל-3.6.....

הדבר הכי מלחיץ באזעקה זה לפגוש את וועד הבית.....

אם הלכת לישון בשמיכה אחת, והתעוררת עם שתי שמיכות, תדע שזה רחמי האם. אם הלכת לישון בשתי שמיכות, והתעוררת עם שמיכה אחת, תדע שזה מעשי האח. ואם הלכת לישון עם שתי שמיכות, והתעוררת עם 50 שמיכות, תדע שאחותך מנקה את החדר.....

תחשבו על הבושה של חמאסיק שצה"ל מחסל

ולא מדווחים עליו

כבכיר.....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

למאור", ואם היה עובר זיקוק זה היה גם ראוי למאכל כמו כל שמן זית מזוכך, אלא מכיון שהשמן מיועד להדלקה אין צורך בתהליך זה. רמת החומציות של שמן זית כתקן לשמן זית למאכל, הינו הגדרה שקבעה מועצת הזיתים, **שמן זית כתית מעולה** היינו שמן זית בכבישה קרה שדרגת החמיצות שלו אינה עולה על 0.8%, **שמן זית כתית משופח** היינו שמן זית בכבישה קרה שדרגת החמיצות שלו אינה עולה על 2%, **שמן זית כתית** היינו שמן זית בכבישה קרה שדרגת החמיצות שלו אינה עולה על 3.3%, שמן זית שרמת החומציות שלו עולה על 3.3% אינו תקני למאכל אלא למאור. שמן זית מזוכך דהיינו שעבר תהליך חימום וזיקוק, רמת החומציות המאושרת למאכל הינה 0.1%. כמובן שמן זית מזוכך נגרמת בעיקר בגלל המתנת הזיתים בין זמן המסיק להפקת השמן בבית הבר, וככל ששהו הזיתים לאחר המסיק יותר זמן רמת החומציות עולה, והנה בזמן רבותינו היו שוהים הזיתים כמה ימים במעטן ואח"כ מעלים לייבש אותם בראש הגג, ומהם היו לוקחים לבית הבד להפיק מהם שמן, כמבואר במשנה (טהרות פרק ט, ובמנחות פ"ח מ"ד). בתנאים אלו רמת החומציות היתה עוברת את התקן, וזה מה שהיה בימי אבותינו, אבל גם מוצרים עם רמת סוכר גבוהה או שומן בכמות גבוהה **זית הפסול לאכילה אינה נכונה**. ואמנם יתכן שיש בו נזק בריאותי לטווח הרחוק, אבל גם מוצרים עם רמת סוכר גבוהה או שומן בכמות גבוהה ראויים לאכילה, ומברכים עליהם את ברכתם הראויה. ועיין עוד בספר פרי אליעזר (פולק, תנוכה עמ' תקעג) שהאר"י בזה ובבנין הארץ (ח"ב עמ' 189) ובהליכות שדה (גליון 221 עמ' 86).

האם המהדרים להדליק נר חנוכה בשמן זית, האם יכולים להדליק נר חנוכה בשמן זית למאור?

ראשית נתאר את סדר הפקת שמן זית מהזיתים בזמננו, הזיתים מובאים לאחר המסיק (קטיף הזיתים מעל העץ) אל בית הבד, שם הם נטחנים יחד עם הגרעינים למין עיסה שלשים אותה כחצי שעה בטמפרטורה של עד 30 מעלות, לאחר מכן מועברים הזיתים הטחונים אל המסחטה שמפרידה בין הנוזלים (השמן זית המעורב במוהל) לבין המוצקים (שזה הגפת), ולאחר מכן אל הצנטריפוגה שמפרידה בין השמן זית לבין המוחל המעורב בו, וכך מתקבל שמן זית כתית בכבישה קרה. בגפת לאחר הסחיטה עדיין יש כמות שמן (תלוי הדבר בזני הזיתים מהם הפיקו את השמן) ואותו ממצים בעזרת שפיכת נוזל מסיס על הגפת בחום גבוה, והנוזל הממס סופח אליו את השמן זית שנותר בגפת, ולאחר מכן מרחמים את התערובת ומנדרים את הנוזל הממס, וכך נותר השמן זית לבדו, אלא מכיון שרמת החומציות שלו גבוהה, והוא לא עבר זיקוק, אין הוא תקני למאכל ע"פ נהלי משרד הבריאות.

והנה המיצוי השמן מהגפת ע"י הממס, זה תהליך שנעשה גם במיצוי שמן מפולי סויה (וכן בקנולה ותירס וחמוניות ועוד), ששוברים את פולי הסויה ומחממים אותם מעט ומתיזים עליהם קיטור, ובהמשך התהליך מעבירים אותם לתנור ושופכים עליהם דלק מיוחד אשר סופח אליו את השמן סויה, ורק הכוספה שהיא פסולת הסויה נשארת, בשלב שלאחר מכן מפרידים בין הנוזל לבין המוצק, והשמן המעורב בדלק מועבר לדוד, שם מרתחים אותו והדלק שנקודת הרתיחה שלו נמוכה מהשמן מתנדף מהשמן ובעזרת מכשירי ואקום מועבר הדלק למכלי עיבוי לשימוש חוזר, השמן עובר כמובן גם זיקוק ודאודורציה לניטרול טעמים וריחות וצבע כאשר נתבאר בשו"ת דברי דוד (ח"ד או"ח ס"י לא אות א). תהליך זה עובר גם הגפת להפקת השמן זית ממנו, כך שתהליך זה אינו פוסל אותו למאכל, רמת החומציות הגבוה של השמן היא קובעת את הגדרתו "שמן זית

ולכן למעשה גם המהדרים להדליק נר חנוכה או נר שבת בשמן זית, יכולים להשתמש בשמן זית למאור, אך המדליקים בפתיל צף, צריכים לבדוק שהשמן זית למאור נמשך יפה בפתיל צף, שלעיתים מפני שאינו מזוקק היטב לא נדלק יפה בפתיל צף אלא רק בפתילה מצמר גפן.

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המתבר ארז חזני

עוֹשֶׂה סְמוּרָה בְּבִקְבוּיָה מְבָרָה

ויאמר יחודה הוציאנוך ותשרך (בראשית ל"ח, כ"ד). על דרך רמז אפשר לרמז בפסוק זה ענין נר חנוכה, שאמרו חז"ל (שבת כ"א): שמצוה להניחו ברשות הרבים משום פרסומי נסא. ואמר רבי יחודה, בנר חנוכה שהניח החנוני ברשות הרבים והזיק, פטור, לפי שברשות החל'ק. וזו ויאמר יחודה: הוציאנוך ותשרך, וישרפה זו קאי [נסבה] על תמר שעולה מגנן "שמן נר" ("קול שמחה" לרה"ק ר' שמחה בנעם מפשיקתה).

ובכן, באשר לנידון הראשון - אלו אפרים היה קונה מתחלה את כל הבקבוקים בכה שהיה משלם עבורם 250 שקלים - פשוט שהיה רשאי למכרם לאחר מכן תמורת 30 שקלים לבקבוק, אלא, שבפעל אפרים לא זכה בבקבוקים, וגם לא זכה בחמשת השקלים הנוספים ששלם כל קונה תמים, ואם כן, כיצד הוא יכול לזכות בשני הבקבוקים הנוותרים? הרי הוא לקחם ללא תשלום, ומפילא הוא מחזיק בהם כעת בגנבה!

ובאשר לפסוק שהתקבל אצל פינחס - היה מקום לטעון, שהואיל והקונים הסכימו והתירו מודעתם לשלם 30 שקלים לבקבוק, אם כן פינחס קבל את הפסוק בהתר גמור. אולם, נראה ששענה זו אינה נכונה, כי התרצותם של הקונים נעוצה בטעות, שכן אלו ידעו שהמוכר דורש תשלום מפקח, לא היו מתרצים למחיר הגבוה בו נקב אפרים בנוכלות (ויקור לדברים נתן למצא בשו"ע חו"מ סי' שס"ג ס"י, שם מתבאר שרק להתרצות למחיר של בעל הבית יש תקף, ולא להתרצות שנבעה מתוך הטעיה של גנב. ויעו"ש בגר"א סקכ"ח).

נמצא אפוא, שפינחס מחזיק בידו ארבעים שקלים השייכים לקונים, ואפרים מחזיק בידו שני בקבוקים השייכים לפינחס.

ולמעשה, יש להורות לאפרים לנסות לאתר את שמונת המתפללים שמהם הוציא בעקרה את חמשת השקלים [פגון על ידי תלית מודעה שכתוב בה שמי שקנה בקבוקי פנה אליו]. לאחר ששייב לקונים את ארבעים השקלים, יוכל לזכות בשני בקבוקי השמן, שכן לאחר שהשייב לקונים את ערך הפסוק ששלמו [במקום לטלו מפינחס המוכר ולהשיבו לקונים], נחשב הדבר כאלו הוא זכה בארבעים השקלים ששלמו בטעות לפינחס, ומפילא יוכל לזכות בשני הבקבוקים שבידו... ואם הקונים לא ימצאו, אפרים ישלם לפינחס על הבקבוקים, או ישייב, ופינחס יעשה בארבעים השקלים "צרכי רבים".

מספר ימים לפני חנוכה הניח פינחס בבית הפנסקת קפסא עם עשרה בקבוקי שמן זית למכירה. לצד הקפסא הניח קפה, ועל גבה תלה פתק שבו רשם: מחיר כל בקבוק 25 שקלים. אפרים עמד מהצד והבחין במעשיו של פינחס, ואז עלה רעיון במוחו... מיד לאחר שעזב פינחס את המקום, נטל אפרים את הפתק של מכירת הבקבוקים, הפכו לצדו השני ורשם על גביו: מחיר כל בקבוק 30 ש"ח בלבד!

לא חלף זמן רב, ושמונה מתפללים קנו לעצמם את בקבוקי השמן, כך שבקפתו של פינחס הצטברו 240 שקלים. עקשו נגש אפרים, הכניס לקפה 10 שקלים, ונטל לעצמו את שני הבקבוקים הנוותרים...

בשחזר פינחס, שמח לגלות שכל בקבוקיו נמכרו, ושהסכום שהתקבל בקפה היה הסכום שצפה להרויח - 250 שקלים...

בליל ראשון של חנוכה, כשעמד אפרים לקיים את מצות הדלקת נר חנוכה, נתקף ביוסורי מצפון; שמו נהגתי שלא פדיו בכך שגרקתי לכל קונה לשלם חמשה שקלים נוספים, ואולי גם את ראובן גנבתי, כי לא שלמתי את הסכום האמתי של שני הבקבוקים... אך מצד שני, למעשה הקונים התרצו למחיר [שאינו מחיר מפקע, כי בקבוק מעין זה נמכר גם ביותר מ-

30 ש"ח], וגם פינחס קבל בדייק את הרוח שרצה להרויח. ואם למעשה בלם מרצים, אז לכאורה אין רבב ודפי במעשי...

בא אפוא אפרים ושאל: האם נהגתי פדיון? ואם לא, מה עלי לעשות כעת?

בשאלה זו עלינו לברר שני נדונים: (א) האם בקבוקי השמן קנו לאפרים, שהרי למעשה פינחס קבל את מלוא הפסוק שרצה להרויח? (ב) האם פינחס זכה בחמשת השקלים הנוספים ששלם כל אחד משמונת הקונים הראשונים?

החיזוק השבועי

אצלינו מובא, שמחתי ושימחתי בו, וברש"י בתענית מובא, שמחים ומשמחים בני אדם. ורואים מכאן יסוד עצום, על ידי שמשמחים אחרים אפשר להגיע לכל המדרגות הכי חשובות, וזוכים לעולם הבא, אבל בתנאי אחד, שהאדם שמח בעצמו! רק כשהוא עצמו שמח, הוא יכול לתת מעצמו לזולת, אבל אם ח ושלום הוא בעצבות, אין לו את הכח לשמח אחרים. ואם כך אפשר להוסיף את דברי רבינו חננאל בתענית (שם) וזה לשונו, "משמחי לב עציבי אנו, כלומר יש לנו חן שפה", הפלא ופלא, אדם שהוא שמח יש לו בפיו חן, מתיקות בלשונו, ועל ידי זה הוא יכול לשמח אחרים.

הפסוק בפרשת השבוע פרשת כי תבוא, לא אכלתי באוני ממנו ולא בערתי ממנו בטמא וגו', עשיתי ככל אשר צויתני (דברים כו, יד). ואמר רש"י הקדוש שלש מילים, שמחתי ושימחתי בו. איך שלמדתי את החומש רש"י, צלצל לי דברי רש"י במכת תענית, כמה שמחתי ושימחתי בו, זה כפתור ופרח. הגמרא במכת תענית (כב, מפרת, שאלהו הנביא זכור לטוב הראה רבי ברוקא שני אנשים שהם בני העולם הבא. אזל לגביהו, רבי ברוקא הלך לשני האנשים הללו בשוק, אמר להו מאי עובדיכו, מה אתם עושים, אמרו ליה, אינשי בדוחי אנו, אמר רש"י ד"ה בדוחי, שמחים ומשמחים בני אדם, אתם שומעים מילים, כמה זה מתחבר לפרשת השבוע, ברש"י

הצטרפו גם אתם לרשימת המפצים, וקבלו בכל שבוע חבילת עלונים לתפוצה 13-360-054

חנוכה שמה!
שבת שלום ומבורר!

ביתן לקבל את העלון בכל שבוע במחזורת האימייל בשליחת בקשה לכתובת- 025806335AA@gmail.com

הבנינים והלמדה

אוצרות דעת, נספי וזיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

חנוכה – זמן מיוחד להודאה!

בספר "מגיד מישרים" (ויקהל שנת ש"ו) הביא ה'בית יוסף' סוד כמוס שגילה לו המגיד - המלאך מן השמים שהיה נגלה אליו תמידין כסדרן בענין מה שאמרו חז"ל "כל המועדות עתידים להתבטל לעתיד לבוא חוץ מחנוכה ופורים", וזה לשונו: "הא מגלינא לך רזא טמירא (סוד כמוס) במאי דאמור רבנן דהמצות בטילות לתחיית המתים וכו', היינו ברזא דשית אלפין שנין הוי עלמא וחד חרוב, דהיינו למימר דבזמן תחיית המתים דהוא בתר ימות המשיח, יהא חרב עלמא מתאוות וכיסופין דהאי עלמא, והא בההוא זימנא יתבטל יצר הרע מעלמא ונמצאו מצוות לא תעשה בטילות וכן המצוות עשה, דוגמת מאי דאמר משה רבינו ע"ה למלאכי שרת, מאי כתיב לא תרצח ולא תנאף, כלום שפיכת דמים יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם?!"

וכן המועדות לא יצטרכו אז לעשות ככל הנעשה היום, דהא איסור חמץ ואכילת מצה היא לאכפאה סיטרא מסטבא (כן ידוע מה שכתב הרדב"ז שמעצם זה שהתורה הזהירה על החמץ בבל יראה ובל ימצא מה שלא הזהירה כן בשאר המצוות, מוכח שאיסור אכילת חמץ היא כדי לכפות את הסטרא אחרא), וכן בשאר המועדים, בההוא זימנא לא איצטריך לאכפאה לה, דהא בטל הוא.

ולא יעבדון במועדייא אלא דיימרון בהו הלל וזמרון ושיירין ותושבחן לקב"ה, ותו לא מדי' (רוצה לומר, המועדים עצמם לא יהיו בטלים, ורק צורת עבודתם כפי שהיא היום תתבטל, ומה יעשו בכל המועדים? יזמרו וישבחו בהם להשי"ת). והיינו דאמור רבנן "חנוכה ופורים אינם בטילים לעולם", כלומר דהא חנוכה ופורים לית בהו אלא סיפור ניסים דקב"ה בלחוד (ואף הדלקת הנרות בחנוכה לא תתבטל, משום שכל מהותה לפרסם הנס ולהביע את תודותינו להשי"ת באמצעות המעשה), וכן מאי דיעבדון במועדייא הוי דוגמת חנוכה ופורים, דהיינו סיפור ניסים דקוב"ה, משום הכי לא יבטלו!"

הראית לדעת, שחנוכה ופורים בשל היותם חגים שמזדים ומשבחים לקוב"ה - לא יהיו אלו בטלים לעולם אף לא בצורת עבודתם, שכן זהו צורת העבודה דלעתיד לבוא.

הלק"א

חנוכה - בחינת בית המקדש

הביניני: ובספר הקדוש "שפת אמת" (חנוכה תרמ"א) איתא על לשון

חז"ל (שבת כא, ב) "לשנה אחרת קבעום (את ימי החנוכה) ועשאום ימים טובים בהלל והודאה", בזה הלשון: "כי בגלות איננו יכולים לפתוח פה כראוי בהלל והודאה לפניו יתברך, כי כמו שבני ישראל מיוחדים להלל, כמו שכתוב (ישעיה מג, כא) "עם זו יצרת לי תהלתי יספרו" (- מה שאין כן נכרים לעולם לא יוכלו להלל את ה' כראוי, כי אין הם מסוגלים מצד נפשם להתפשט מן הגשמיות על מנת שתגלה נשמתם ותפרוץ בהלל והודאה לה'), כן ארץ ישראל ובית המקדש מיוחד להלל את ה', כמו שכתוב (ישעיה ס, ד) "בית קדשינו כו' אשר הללך אבותינו" (כי שם מצד המקום קל היה להתפשט מן הגשמיות). לכן שירת הלויים בבית המקדש ובשעת הקרבן.

ואלמדה: אכן בימים אלו נמצא קצת הארה מבית המקדש כמו שאמרו "נר חנוכה רמז למנורה", ואיתא 'נרות הללו קודש הם' (ואין לנו רשות להשתמש בהם' כמו שהיה אסור ליהנות מן המנורה בבית המקדש), לכן מאירים אלה הימים שיוכל כל איש ישראל להלל ולהודות להשי"ת!"

הא לנו מדברי השפת אמת שמטעם זה מסוגלים ימי החנוכה להלל ולהודאה, משום שבימים אלו נמצאת הארת בית המקדש והמנורה במעט, ומאירה את נשמתנו בחשכות הגלות.

הביניני: ועוד טעם אחר נתן במקום אחר (שנת תרמ"ח) וזה לשונו: "ויתכן גם כן שהיה מידה במידה על ידי שהרשעים העיזו פניהם לבטל השיר גם בהיות המקדש קיים, לכן נקם השי"ת נקמתו והשאיר לנו שירות ותשבחות מעין השיר שבמקדש גם עתה שאין לנו בית המקדש!"

ואלמדה: ביאור טעם זה, כי כל שהסטרא אחרא נלחמת עם הקדושה, כשהקדושה מנצחת, היא מתחזקת והולכת. ונוכל לטול דוגמא לסבר את האוזן משני אנשים הנלחמים זה עם זה, שכל אחד מנסה לגבור על חבירו ומוציא מעצמו כוחות שהיו חבויים אצלו עד אז, וכשהאחד מנצח, הוא מתחזק והולך על חבירו יותר מכפי שהיה קודם לכן. כן היה גם בחנוכה, כיון שהסטרא אחרא נלחמה עם הקדושה ברצונה לבטל את

השיר שבמקדש, כשנצחה הקדושה על ידי מסירות נפשם של החשמונאים, נקם ה' את נקמתו וקבע שלא תתבטל השיר לעולם עד שאפילו לאחר החורבן יוכל כל אחד מישראל ליתן שיר ושבח להשי"ת מעין השיר והשבח שבמקדש.

ההודאה השתא - התקן עצמך בפרוזדור!

הביניני: והנה כפי שאמר המגיד ל'בית יוסף' ז"ל שהעתיך לבוא מיועד להלל וזמרה, כן הוא מדוייק באותה תפילה שאנו מתפללים כל יום לאחר קדושת דסדרא: "יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו שנסמור חוקיך בעולם הזה ונזכה ונחיה ונראה ונירש טובה וברכה לשני ימות המשיח ולחיי העולם הבא", ומה נעשה אז? "למען זימור כבוד ולא ידום, ה' אלוקי לעולם אודך!"

הביניני: וביותר הדבר מפורש ברש"י מסכת ברכות (סא, א) על מה דאיתא שם שהמברך בבית המקדש היה אומר: "ברוך ה' א-להי ישראל מן העולם ועד העולם", וזה לשון רש"י: מפרש בתוספתא שתקנו מן העולם ועד העולם להודיע שאין העולם הזה לפני העולם הבא כלום, אלא כפרוזדור לפני הטרקלין, כלומר הנהיגו ברכותינו בעולם הזה כדי להיות רגילים לעולם הבא שכולו ארוך!"

ואלמדה: הוי אומר: לפי שלעתיד לבוא לא תהיה לנו עבודה אחרת מלבד עבודת ההלל וההודאה, שהרי נהיה אז דוגמת המלאכים שאין להם יצר הרע, לכן אנו כבר מרגילים את עצמנו היום ליתן הלל והודאה, הגם שההלל וההודאה שאנו נותנים היום אינם כלום כנגד ההלל והודאה שניתן לעתיד לבוא, כדי שלעתיד לבוא כבר נהיה מורגלים בכך. ולכן אמרו בבית המקדש על כל ברכה וברכה "ברוך ה' אלוקי ישראל מן העולם ועד העולם", כדי שזכור שעתידים אנו להלל ולהודות לה' בעולם הבא ולשם כך אנו כבר מרגילים את עצמנו בעולם הזה, אע"פ שהעולם הזה הוא רק כפרוזדור לפני הטרקלין.

המשך בעמוד ג

הודאה כדרך חיים

כיצד מזודים?
על מה מזודים?
האם הדשא של השני
אכן ירוק יותר?

הודאה של נשמה

צרה = ישועה =
הודאה??
אולי ההיפך: הודאה =
ישועה = צרה!

הודאה, כיצד?

הודאה כ...עיון!
הודאה על
כל הפרטים הקטנים!
האם מותר להודות
על מעלות עצמו?

להודות ולהלל
לשמך הגדול!
פרויקט מיוחד
חנוכה תשפ"ד
טוב להודות
לה!
הודאה לה' יתברך כדרך חיים
מזוך הכנה והתכוננות!

הדשא שלך ירוק יותר...

התמקד בחלק שלך, וההתפעלות מטובות השי"ת תועך בקרבך מאליה!

שיש לזולתו למה שיש לו, כי כל אחד מקבל את המגיע לו בהשגחה פרטית כפי מה שהוא צריך לקבל. וכפי שלא יקנא העשיר אם יבואו ויספרו לו שבמדינת הונג קונג ישנו עשיר אחד שיש לו רכוש יותר גדול משלו, משום שאין לו שום שייכות עמו. כך אין לו לאדם להיבהל בראותו שאחיו מצליח בעסקיו והוא אינו מצליח בעוד שניהם התעסקו באותו ענין ממש.

במקרה השני קשה מאוד לאדם להרגיש אין לו שייכות לחשבון אחיו: "הלא אח הוא לי ושנינו התאמצנו כאחד להביא טרף לביתנו, מדוע הוא רואה ברכה בעמלו ואני בקושי מכסה את ההוצאות?". אך האמת היא שאין שום שייכות בין חשבוננו שלו לחשבון אחיו; לכל אחד חשבון נפרד והרי הם לענין זה כשני אנשים זרים המתגוררים בשתי קצוות העולם. וצריך ללמוד מיעקב אבינו ע"ה שנהג כך: "זיורח לו השמש". הוא ידע שאין שום שייכות בין חשבוננו לחשבון זקנו אברהם, שהרי ידע בעצמו כפי גודל ענותנותו שגם מה שזכה הוא חסד חינום ואינו דומה כלל לאברהם.

ואף אנתנו - אף על פי שלא זכינו לדרגה זו בענווה - ראוי לנו לדעת שיש חשבון לכל אדם בנפרד ואין להשוות כלל.

יעצום האדם את עיניו ויסלק ממחשבתו את כל המחשבות אודות שכיניו, חבריו ובני משפחתו, ומיד יראה כמה הקב"ה מטיב עמו בכל רגע ורגע על כל צעד ושעל, ויבין שהוא מקבל הטבה שלמה בלי שום חיסרון. וכן הוא האמת, שהקב"ה מטיב בכל עת לכל אחד ואחד בשלמות הטובה ולא שייך שיטיב יותר ממה שהוא מטיב כעת, אלא שצריך לפקוח את העיניים כדי לראותו. ומבואר בדברי בעל "באר מים חיים", שכיון שינהג כן האדם ויודה וישבח את הקב"ה על כל הטובות שהוא עושה עמו בלי שום חשבונות ובלו שום מחשבות על אחרים, מובטח לו שינהגו עמו במדרגה יותר גדולה של השגחה פרטית, מידה כנגד מידה, וכפי שנהג הקב"ה עם יעקב אבינו ע"ה וזיורח לו השמש לרפאותו מצליעתו.

חלק ב'

וקבעו שמונת ימי חנוכה להודות ולהלל

יסוד זה שהארכנו בו עד כה, נוגע מאוד לימים קדושים אלו, ימי החנוכה המאירים.

הבינני: הנה הרמב"ן כותב בפרשת בא: "ואין א-ל עליון חפץ בתחנותים מלבד שיידיע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוננת רוממות הקול בתפילות וכוננת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לא-ל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותיך אנחנו... ומן הניסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה".

ואלמדה: הוי אומר: כל אימת שאנו מודים על הניסים הגדולים והמפורסמים כמו יציאת מצרים וקריעת ים סוף, אין המטרה להודות על ניסים אלו בלבד, אלא לעורר את עצמנו ולהודות בעקבותיהם על כל הטובות הנעשות עמנו בכל רגע ורגע.

חלק א'

הדשא של השני ירוק יותר...

וזאת יש לדעת שהיצר הרע משקיע את כל כחו כדי למנוע את האדם מלמלא את חובתו שהיא חובת כל היצורים להודות ולהלל ולשבח ולפאר את השי"ת, ואחד מן הכלים שלו הוא על-ידי חשבונות הללו. הוא מפתה את האדם להביט לימין ולשמאל לפניו ולאחורו ולחשב על ידי כך אם הקב"ה אכן היטיב עמו או לא. וכן הוא בכל תחומי החיים, ולמשל: האדם רוצה לבדוק את מצב הפרנסה שלו, מה הוא עושה? הוא מסתכל על חבריו בני גילו ואם הוא רואה שחובותיהם פחותים משלו, נדמה לו מיד שאין הקב"ה מטיב עמו.

הבינני ואחיה: יש ואנו נפגשים באברך צעיר שעדיין לא חשב על נישואי צאצאיו וכבר יש לו חמישים אלף דולר מן הצד, ובטוחים אנו שהוא מאושר עלי אדמות. אך כיון שאנו פותחים עמו בשיחה, מיד הוא מתלונן על מיעוט כספו. "אחי האחד הרוויח כמה מיליוני דולרים; אחי השני השקיע את כספו והרוויח הון תועפות, ורק אני, השלימזל מבין האחים, יש לי חמישים אלף דולר בלבד".

ישאלו את האדם שיש לו דירה בת חמשה חדרים, אם דירתו רחבה, ביט החוצה לבדוק כיצד נראות הדירות שמסביב. אם ימצא שהן בנות שלוש חדרים גיל לבבו וישמח על רוחב דירתו, אך אם ימצא שהן בנות ששה חדרים, מיד תיפול רוחו בקרבו וזעק: "אנה אני בא, אין לי מקום להניח כף רגלי".

והאמת שהסיבה לכל זה כרוכה בכך שקשה מאוד למדוד דבר גדול או קטן, ולמשל כאשר אחד מבקש מחברו סכום כסף קטן להלוואה, מיד הלה שואל: למה אתה מתכוון קטן, לחמשה דולרים או לחמשת אלפים דולרים? הדרך היחידה להגדיר קטן או גדול הוא רק ביחס לאחרים.

וכיון שנתרגל האדם להסתכל ימין ושמאל ולמדוד כל דבר ביחס לאחרים, לפיכך בבואו להודות להקב"ה על הטובות שהוא עושה עמו, הוא צריך לחפש בחורים ובסדקים ואינו מוצא. הקב"ה מטיב עמי? ראה נא כמה קטנה דירתו! יש בה רק שלושה חדרים והצפיפות זועקת השמימה. לכולם יש ארבעה או חמשה חדרים ורק אני יושב בדירה קטנה וצפופה. וראה נא את הקשיים שלי עם בני בכורי...

ורק כשיבואו ויאמרו לו: "כסבור אתה שאתה שרוי בצרה? הנה אדם פלוני עצור בבית האסורים וסובל מכמה וכמה חולאים והוציאו את בני ביתו מדירתו ונפטרו לו שני בנים בקטנותם", אזי ינוח נפשו ויאמר: "אה, סוף סוף נמצא אחד שסובל יותר ממני".

התבונן בדשא שלך

הבינני ואחיה: בעל "באר מים חיים" מלמדנו, שביננו לבין קוננו אין לנו להסתכל על הנמצא בידנו על פי יחס לאחרים, כי מעצת היצר הוא להביט כן. על כל אחד לדעת שאין אדם נוגע במה שמוכן לחברו ושאינו שום שייכות בין מה

איתא בספה"ק "באר מים חיים" (וישלח): "כשיעקב אבינו נלחם עם המלאך, כתיב: 'זיורח לו השמש כאשר עבר את פנאל והוא צולע על ירכו'.

הבינני: וצריך לדעת, לאיזה צורך מצינו כאן סימן עת זריחת השמש שהוא כאשר עבר את פנאל?

ואלמדה: אמנם תדע שאין הקב"ה עושה עם האדם כי אם כמעשהו מידה כנגד מידה, כמו שאמרו במידה שאדם מודד מודדין לו!

הבינני ואלמדה: והנה ב"חובת הלבבות" איתא שיש שתי תמות באנשים המודים להקב"ה, ישנם צדיקים שהם מכירים בטובת הקב"ה כי הוא עושה אתם חסד חינום והם מודים ומהללים אותו על כך, וככל שהוא מטיב עמהם כן הם יודעים יותר ויותר שאינם ראויים לכל הטובות האלה ומוסיפים להודות ולהלל.

לעומתם ישנה כת אחרת של אנשים שאין לבם שלם עם ה' והגם שרואים את הטובות שהקב"ה עושה עמהם ויודע שהוא מה' מכל מקום אם רואים אצל חבריהם יותר טובה משלהם מצטערים על כך ונדמה להם שהקב"ה כביכול שולל מאתם זה אשר יחסר להם מטובת רעייהם ועושה להם רעה.

הצדיקים יודעים באמת שאין מגיע להם כלום מהקב"ה אם לא רוב רחמי וחסדיו ואין יוכל להצטער על זה שאין נותן לו עוד כאשר נתן לחברו, אם יודע באמת שגם זה בחנם הוא.

שמש צדקה ומרפא

יעקב אבינו ע"ה כשראה הפלאת נסיו יתברך להצילו מן המלאך, אך יחד עם זאת ניזוק קצת שהיה צולע על ירכו. יכול היה להרהר: זקני אברהם הצילו הקב"ה מאור כשדים וממלחמת ד' מלכים שלם בכל אבריו, מדוע נשתנית אני מזקני שיצאתי ואני צולע על ירכי? אך יעקב אבינו לא עלה על לבו מחשבה כזו, אלא אדרבא נתן הודיה ושבח לבוא עולם על שהצילו בחיים, כמו שנאמר (בראשית לב, לא): "ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלוקים פנים אל פנים ותנצל נפשי".

ולכן הזריח לו הקב"ה השמש באופן שתתפא רגלו מידה כנגד מידה. כי הנה לשמש יש שתי תכונות, התכונה האחת היא להאיר לעולם, והתכונה השניה היא לרפא חולים. אך רוב האנשים אינם זוכים לקבל תועלת מהתכונה השניה ואין השמש מרפא להם את חוליים. אבל יעקב אבינו ע"ה, מדה כנגד מדה עשה לו הקב"ה, כשם שהוא אינו מגרע בשבחו בדבר שחסר אצלו מבאחרים כך עשה לו דבר שהוא רק אצלו ולא באחרים. ועל כן זיורח לו השמש - לו לבדו - שיהיה לו זריחת השמש מיוחד אצלו בדבר שאינו אצל אחרים, שלכל העולם אינה עשויה כי אם להאיר ולו זרחה לרפואה. וזהו שאמר הכתוב: וזיורח לו השמש כאשר עבר את פניאל והוא צולע וגו', כלומר, לפני שעבר את פניאל ועדיין הוא צולע ואף על פי כן קראו פניאל להודות לשם ה' אף שלא היטיב עמו כמו לזולתו.

התבוננות

יש מדייקים מלשון הרי"ז, שגם הדלקת הנרות בחנוכה היא הודיה להשי"ת! כי הנה המוקיר את חברו עבור טובה אחת שעשה לו, הוא יכול להוקירו על ידי דיבור כגון שיודה לו בפניו על הטובה שעשה לו, ויכול להוקירו על ידי מעשה כגון על ידי שישלח לו מתנה או יחזיר לו טובה, והמעשה גדול מן הדיבור כמובן.

אף כאן, הדלקת הנרות היא מעשה של הודיה, כי בעצם עשייתה ופרסום הגם מגלה האדם שהוא מכיר בטובתו של הקב"ה ומהללו על כך!

ימים מסוגלים להגלל הודאה

→ **הבינני ואלמדתי:** ומסיבה זו נהגו כן רק בבית המקדש, כי דווקא בבית המקדש שהוא המקום המסוגל להתפשט מן הגשמיות וליתן הודאה אמיתית להש"ת, דווקא בו יכול האדם להרגיל את נפשו בהלל והודאה. צא וראה כמה בני אדם, כשמתבקשים ליתן תודה לה', אינם מסוגלים, אם מפני שאין דעתם מיושבת עליהם, אם מפני שהם מגושמים ואינם מסוגלים לצאת מכליהם. אך בבית המקדש היו כל נשמות ישראל ללא יוצא מן הכלל מתגלות, והיה בכוחם ליתן הלל והודאה להש"ת ולהכין בכך את עצמם לעתיד לבוא. וכפי שגילה לנו השפת אמת, נתן לנו הקב"ה זמן מסוגל גם היום, כשאין לנו לא בית המקדש ולא כהן, להרגיל את נפשנו בהלל והודאה, והוא בימי החנוכה!

הקב"ה

עיקר ההודאה בעולם הזה

→ **הבינני:** אולם העומד לכאורה כנגד כל מה שנתבאר עד כה שעיקר ההלל וההודאה הוא לעתיד לבוא, הוא הפסוק (תהלים קטו, יז) "לא המתים יהללו י-ה ולא כל יורדי דומה, ואנחנו נברך י-ה מעתה ועד עולם הללויה". וכן עומדים לנגד זה הפסוקים (שם פח, יב-ג) "היספר בקבר חסדך אמונתך באבדון, היודע בחשך פלאך וצדקתך בארץ נשירה". שידו המלך מבקש מהש"ת שיתור אתו בארץ החיים כדי שיוכל לספר את חסדו, כי לאחר מיתה מה יוכל האדם לספר חסדי ה'. וכן הפסוק (שם ו, י) "כי אין במות זכרך בשאלו מי יודה לך".

→ **הבינני:** וכן מה דאיתא במדרש תנחומא (וזאת הברכה) שכאשר בא מלאך המוות ליטול נפשו של משה, שלחו משה מעל פניו באמר לו: "רוצה אני עדיין לקלס את הקב"ה - לא אמות כי אחיה ואספר מעשי י-ה!"

→ **הבינני:** וכן נראה שעיקר ההודאה הוא בעולם הזה, מנוסח הברכה שאנו מברכים בקומנו משנתנו ומקורו בתלמוד ירושלמי: "כל זמן שהנשמה בקברי מודה אני לפניך". והרי במקורה תוקנה ברכה זו לברכה מיד עם פקחת העיניים בבוקר (היוםם קבעו לומר אז רק הנוסח הקצר "מודה אני לפניך וכו' משום שהידיים אינן נקיות), וכוונתה שאנו מודים על החזרת הנשמה, כי על ידי כך אנו זוכים להודות ולהלל לה', מה שלא היינו זוכים לכך אם לא היה הקב"ה מחזיר לנו נשמתנו.

→ **הבינני:** וכן מבואר מדברי הרמב"ן על התורה (פרשת יתרו), ממה שכתב שמתעם זה אסר הקב"ה לרצוח נפשות, משום שהאדם נברא להודות לו כל ימיו, וכשבא אחד ורוצחו נפש, הוא מחסר בזה כוח ההודאה מן העולם, והרי זה מעוות שלא יוכל לתקון.

→ **הבינני:** ועוד ידועים דברי הרמב"ן בפרשת בא: "הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שכולן חמדות וחביבות מאוד, שבכל שעה אדם מודה בהן לאלוהים, וכוונת כל המצות שנאמין באלוהינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין א-ל עליון חפץ בתחתונים מלבד שיידיע האדם ויודה לאלוהינו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפילות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לא-ל שבראם והמצאים ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריתך אנתו!"

והרי דברי הרמב"ן אלו כעין ביאור הם למה שאמרו חז"ל (מדרש תנחומא פרשת נשא): "בשעה שברא הקב"ה את העולם, התאוה שתהיה לו זירה בתחתונים, וכמו שאמרו הצדיקים שגלה התאוה אי אפשר לשאול קושיות, ועל זה ביאר הרמב"ן שתאוותו היא שידו ויהללו אותו, וכיון שדבר זה אינו באפשרי אלא בזה העולם, לפיכך ברא את האדם כדי שידו לו ויהללו בזה העולם.

יוצאה. עד שבא יעקב ובקש רחמים על זאת, ואמר לפני הקב"ה: רבנו של עולם אל תקח נפשי ממני עד שאצוה אל ביתי את בני ואת בני בני, ונתער לו".

ומסיים בדבריו: "ושמעתי כמה שאומרים בעיטושם "לישועתך קייתי השם", ויפה הוא. והכוונה בזה ההילול לה', כשם שהושעתני עתה, כן אני מקוה לישועתך, כעין ברכת הגומל, שאומרים "מי שגמלך טוב הוא יגמלך כל טוב סלה".

מוטל על האדם לזכור איך היה נראה אם לא היה הקב"ה נותן לו את כל המתנות שנתן לו, ואז יודה וישבח על כל מתנה ומתנה קטנה כגדולה. והדרך לזכור ולא לשכוח, היא לעשות עסק גדול מכל דבר טוב שיש לו ואז יזכור להודות על הכל.

הקב"ה

על זה בכה רבי

מסופר על הרה"ק רבי ברוך ממעז'בו' זיע"א שבעת אמירת התפילה לאחר שלום עליכם: "מודה אני לפניך... על כל הטובות אשר עשית עמדי ואשר אתה עתיד לעשות עמי ועם כל בני ביתי". פרץ בבכי עז ואמר: "מודע אנו כבר מודים על העתיד והלא עדיין לא קיבלנו את הטובות העתידיות? התשובה היא, כי אנו חוששים פן נשכח להודות עליהן, לכן אנו כבר מודים עליהם מעתה". כשנשאל מדוע בכה, הרי הפירוש נכון הוא, השיב כי בהתבוננות בנפשו שהוא מסוגל לשכוח מלפרוע חובותו לאביו שבשמים, נרעד לבבו ופרץ בבכי...

ההודאה על העתיד מוכרחת המציאות

בספר "באר משה" (יבצא) כתב הרה"ק מאז'ורוב זיע"א: לאה קראה את שם בנו יהודה באומרה "הפעם אודה את ה'". ומה נפלא הוא, שמיד לאחר מכן כתב: "ותעמוד מלדת". הרה"ק מאז'ורוב זיע"א בספרו שם מביא שקיבל בשם החזוהי מלובלין, שהחיסרון לא היה בזה שלא ביקשה על העתיד, אלא בזה שלא הודתה על העתיד. והיינו מפני שתמיד כשמודים על טובותיו של הקב"ה, חייבים גם להודות על הטובות שהוא עתיד לעשות עמנו. ומפרש שם שבעצם ההודאה על העתיד, מגלה האדם דעתו שהוא בוטח בה' שייטיב עמו גם בעתיד, ופירושו של דבר הוא שהוא מאמין שרצונו של הקב"ה להטיב עם בריותיו, ואם כן הוא זוכה לשפע של טובה וברכה.

והאמת היא שגם בברכת המזון, בברכת הטוב והמטיב, אנו מודים על העתיד, וכך אנו אומרים: "הוא טיב, הוא מטיב, הוא יטיב לנו, הוא גמלנו, הוא גמלנו, הוא יגמלנו לעד". הטובות שהקב"ה עושה עמנו הן ללא הרף ועד שאנו מודים לו על הקודמים, כבר עשה עמנו טובות חדשים, לכן העצה היעוצה היא, להקדים ולהודות לו בכל עת ובכל שעה גם על הטובות העתידיות.

ומפרש שם בספר "באר משה" שזהו גם מה שאומרים במודים דרבנן: "מודים אנתו לך על שהחיייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף גלויותינו לחצרות קדשך". אין אנו מתכוונים לבקש על העתיד, אלא להודות גם על מה שהוא עתיד להחיותנו ולאסוף גלויותינו.

המורם מן האמור

היוצא לנו מדברינו, שתחילה לכל צריך האדם להתבונן בעצמו ולראות כמה חסדים משפיע עליו הקב"ה וכמה טובות כפולות ומכופלות הוא עושה עמו יום יום שעה שעה, ולא יסתכל בשום אופן על חבריו או שכניו או קרובי משפחתו ולא ימודד את מצבו ביחס אליהם, ואז יתחיל להודות על כל הניסים הקטנים. ומה שיעורר אותו להודות גם על הניסים הקטנים, זה ההודאה על הניסים הגדולים כדוגמת ההלל וההודאה על גס החנוכה והדלקת נרותיה. וכשיתחיל להודות על כל הניסים הקטנים, ממילא יבין כי ניסים אלו רבים הם עד למאוד ושאיין סיפק בידו לפרטם ואז יתחיל להודות גם על העתיד.

האדם חי על מי מנחות ואינו זוכר להודות על כל נשימה ונשימה, עד שיום אחד נעשה לו גס גלוי והוא ניצל מאש התופת, ואז הוא מתעורר ותופס במחשבתו כי כל מציאותו בעולם הוא בנס ומודה ומשבח על מאוד עיניו ועל שמיעת אזניו ועל דפיקת לבו וכן הלאה.

וממשיך הרמב"ן בדבריו: "שאיין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו, שכולם ניסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד".

הבינני ואלמדתי: ימי החנוכה נקבעו להודות ולהלל בהם את הקב"ה, ואם

סברנו עד כה שהכוונה היא רק להודות ולהלל על התשועות ועל הנפלאות ועל המלחמות שעשה עם אבותינו בימים ההם, לימדנו הרמב"ן שאין הדבר כן, אלא הכוונה היא להודות ולהלל על כל הניסים הנסתרים כלומר החסדים והטובות הנראים כטבע העולם. וכן אמר הרה"ק בעל "בית אהרן" זיע"א בליל ראשון של חנוכה, שתחילה לכל צריך האדם להודות בימי החנוכה על החיים ועל הבריאות!

הקב"ה

ההודאה לה' כפריעת בעל חוב

והנה בספר "חובת הלבבות" כתב כי תכלית האדם בעולמו הוא להודות ולשבח את בוראו על כל אשר הוא עושה עמו, וכפי שנאמר (ישעיהו מג, כא): "עם זו יצרת לי תהילתי יספור". הקב"ה רוצה שבניו ישבחוהו ויספרו תהילתו, אך מה נעשה ואחד מחסרונותינו הגדולים של האדם הוא השכחה. ואילו היה נעשה עמנו גס גדול פעם אחת ויחידה, לא היינו שוכחים אותו לעולמים, אך כיון שנעשים עמנו ניסים קטנים בכל עת ובכל שעה, משתלט עלינו שר השכחה וההודיה על החסדים הגדולים פורחת מזיכרונו.

משל למה הדבר דומה: להלוואה, שכל הלווה סכום גדול לצורך הרחבת דירתו שהיא דבר שאין עושים אותו בכל יום, בדרך כלל לא ישכח מהלוואתו ויפרע אותה בזמנה או שלא בזמנה. אך הנוטה הלוואות קטנות ממלווים רבים, קשה יותר שלא ישכח מכמה מהם. והחילוק בין לווה זה למשנתו הוא, כי ההלוואה הגדולה שאינה נלקחת בכל יום עושה רושם על האדם ונחרטת בזיכרונו, אך ההלוואות הקטנות הנלקחות בכל יום אינן עושות רושם על האדם וקרובים יותר לישכח ממנו.

אף אנו לווים מהקב"ה טובות וחסדים ללא הרף. אנו מבקשים ממנו עט לכתוב והוא נותן לנו. אנו מבקשים ממנו טישו לקנח את האף והוא נותן לנו; לחם לתת לפי הטף והוא נותן לנו וכן הלאה. ואיך הוא מבקש שנפרע לו? על-ידי ההודיה! אך מכיון שמדובר בהלוואות קטנות שאינן עושות עלינו רושם, הן נשכחות מלבנו ואנו שוכחים לפרוע אותן בהלל והודאה, אך באמצעות ההודיה על הניסים הגדולים והמפורסמים, אנו נזכרים להודות גם על הניסים הקטנים.

אמנם כן אנו מוצאים שחכמינו תיקנו ברכות הנהנין קודם אכילה ושתייה ושאר ההנאות, ואמרו כי כל האוכל בלי ברכה נקרא גזלן. והיינו כי בדורות הראשונים היה כל אחד מבין מעצמו שאי-אפשר לאכול או לשתות בלי ליתן הודיה להש"ת, אך כיון שראו חכמים שרבים שוכחים לפרוע את חובתם על-ידי ההודאה וכי החובות הרבים נעדרים עליהם עוד ועוד, נמלכו ותקנו שלא יוכלו מעתה ללוות מבלי לפרוע תיכף ומיד על-ידי ברכה.

להודות על כל עיטוש ועיטוש

צא וראה עד כמה צריכים להודות מדברי השל"ה (שער האמיתות את ה' - הלל) שפסק שיש להודות אפילו על כל עיטוש ועיטוש, וזה לשונו: מחובי אדם להלל לה' על עיטושותיו, והוזכר זה בפרקי רבי אליעזר (פרק גב): מיום שנבראו שמים וארץ, לא היה אדם עוטש וחיה אלא בכל מקום שהיה או בדרך או בשוק והיה עוטש, היה נפשו

הודאה – תענוג בלעדי של הנשמה!

צרה, ישועה, הודאה, מה נברא מפני מה?

י' הודאות!

זאת האדם יודע שיש תענוג גדול, הוא רוצה אותו עד מאוד, ואין לו. למצב הזה הכניס הקב"ה את כל אחד מאתנו. אנחנו לא מרוצים. אנחנו מחפשים משהו. אפשר לראות לפעמים משהו שזקוק שכולם יסתכלו עליו, הוא צריך להביע את כשרונותיו, הוא צריך למשוך תשומת לב. מסכן! הוא מחפש משהו מאוד חזק. הסתכל עליו! הוא זורק בדיחה לפלוגי, מסתובב, מתקרב למישהו אחר. הוא צריך משהו ואין לו. הוא מסתובב בעולם חסר מנוחה וכל הזמן תאב למשהו.

כך ירד האדם לעולם, כשנולד, נולד באופן זה. כשאתה רואה ילדים קטנים שרוצים ורוצים ומתקוטטים מחמת כן כל רגע עם מישהו אחר, תדע לך שזוהי מהות האדם, אלא שהמבוגרים, עוטים מסכה על פניהם בניסיון להסתיר את מהותם. אבל כך הוא האדם. האדם מבקש ומחפש בכל עת כי לעולם לא יגיע לידי שביעה על ידי הבלי העולם שהרי כבר טעם את האמת.

י' - הביעני להודות:

כך טועמים מהתענוג!

אך כאמור, מציאות זו של האדם היא כלי לתענוג! כי אילו היה האדם נברא והוא יודע את כל התורה כולה ומכיר את הקב"ה, היה מופקע לגמרי מענין התענוג. אפילו היה קרוב אל הקב"ה, היה דומה למלאך שאין לו אותו תענוג שהאדם יכול להרגיש, כי אינו יכול להתרחק. הוא תמיד עונה באימה ואומר ביראה באותה דרגה. רק האיש היהודי כיון שהוא נופל ממדרגתו, כשהוא חוזר אח"כ ומתקרב אל ה', הוא מרגיש תענוג נפלא! הקב"ה רצה שהנברא לא רק יזדכך ויקבל שכר על יגיעתו הקשה, אלא רצה שיתענג על ידי יגיעתו. הוא יתייגע ואח"כ ימצא, וזה יגרום לו תענוג גדול!

והחיות רצוא ושוב

זהו המושג המבואר בספרים "והחיות רצוא ושוב". הקב"ה נותן חיות לאדם ונוטלה ממנו. האדם אף פעם אינו כמו מכונה. תמיד יש לו ירידות ועליות. ואפילו נראה לו לאדם שחבירו המתפלל עמו בבית הכנסת אף פעם אינו מחסר. הוא תמיד מגיע חמש דקות קודם הזמן, הוא זה שמכין את היעמוד והבימה, הוא זה שאוסף את הצדקה. אף אחד אינו מכונה. אילו היה מכונה, לא היה צריך להבראות. אמנם כן, יתכן שהאדם הזדכך והתרגל לעשות דברים גם כשאין לו חשק. הוא קם מוקדם גם כשהוא עייף. יתכן. אבל אין לו אותו רגש בתפילה כל יום. אין דבר כזה.

אין דבר כזה שהאדם נמצא תמיד באותה מדרגה. אם היה האדם נראה ככה, לא היה נחשב כדבר חי והקב"ה לא היה בורא את הבריאה בשבילו. כל מהות האדם היא שכל עוד נשמתו בו (לא רק בשעת המלחמה הקשה, בין ערים לשלושים) יש לו עליות וירידות. בוודאי העבודה היא שבעבור עשר שנים יהיו ירידותיו של אדם מה שנחשב אצלו קודם לכן עליות, בוודאי הוא צריך להוסיף ולהתעלות מיום ליום, והרי אין שום גבול בהכרה בהש"ת. אבל כל עוד נפשו בו, הוא צריך להתחזק ללא הרף. למה? כי דווקא הנסיגה שגורמת לו להתאזר שוב בכל הכוח, היא זו שגורמת לו להשתוקק הרבה אל הקב"ה, ואם בגלל ההשתוקקות יתפלל לסייעתא דשמיא, הקב"ה יאיר לו, וכיון שיאיר לו, לא רק יראה שהוא מוצא את הקב"ה, אלא גם יתענג עמו.

משוך עבדך על רצונך

הנה בעל החרדים ז"ל יסד הפיוט ידיד נפש, שם הוא מבטא ענין זה - "משוך עבדך אל רצונך ירוך עבדך כמו איל". הבה נתבונן מעט. החרדים היה מהחבראי קדישא של האר"י ז"ל אשר אין לנו השגה לגדלותם ולהשתגם בהש"ת. על הפיוט שלהם מיוסד על הבקשה: "אנא ה'! קרבני אליך". למה אתה כל כך מבקש? הרי התקרבת כבר! הלואי ונהיה אנחנו לפחות פעם בחיים כמו החרדים היה בדרגתו הנמוכה ביותר. לא! אין דבר כזה. כל עוד האדם נמצא בעולם הזה,

ושמח וירגיש תענוג גדול - "ברוך ה' הרגל חזרה לפעול". יש שהאדם מתהלך בעולם עשר שנים ואין לו מושג בכלל שיש לו רגליים. למה? כי אף פעם אין רגליו כואבות. כעין זה יש בני אדם שהקב"ה בירך אותם שאינם זוכרים כלל שיש להם שיניים. הכל טוב. הכל נפלא. אף פעם אינם צריכים לבקר אצל רופא שיניים. כשהאדם מרגיש שיש לו שיניים, המצב כבר קשה. ובכן, אם לאחר מכן הוא מתרפא וחוזר לכמו שהיה, עולם כמנהגו נוהג, הוא מקבל מזה תענוג.

ג' - הביעני להודות:

תענוג תמיד אינו תענוג!

אכן כל זה משל הוא, ועיקר הדבר הוא ברוחניות. הקב"ה ברא מציאות בעולם שהנשמה תוכל להתרחק משרשה ולא תרגיש את הקב"ה מבלי שיקרה משהו מיוחד. אם כי כך היה בוודאי צריך להיות שהאדם יתפעל מעצם זה שהוא חי ושהוא יכול לראות ולשמעו. צריך היה לצאת מכליו ולהתעלף מהתרגשות כשהוא פוקח את עיניו בבוקר ורואה שהקב"ה החזיר לו את נשמתו. כך היה צריך להיות. אבל הקב"ה עשה נס שאינו כך, אלא האדם שרוי במצב נורא של חושך. הוא מסתובב ואוכל ומשוחח. חידוש הוא הדבר הזה. ומדוע ברא הקב"ה חידוש זה? כדי שכאשר האדם יפגוש אותו, ירגיש תענוג. אילו היה ביחד עם הקב"ה בכל עת בדומה למלאך, לא היה מרגיש אותו תענוג שהוא מרגיש עכשיו בשעה של קרבת אלוקים. כי קרבת אלוקים היתה אז המציאות התמידית. הקב"ה עשה מציאות זו שהנשמה תתרחק. אין הנשמה מרגישה טעם בשבת, אין היא מרגישה טעם בתורה, אין היא מרגישה טעם בתפילה. הכל כדי שאח"כ כשיתפלל ויעבוד ושוב יתפלל ויטעם טעם של קרבת אלוקים, ירגיש מזה תענוג עצום!

ד' - הביעני להודות:

תענוג הנשמה

ובזה יש להוסיף שאם האדם לא היה יודע מה זה, אילו היה החושך חזק כל כך שהאדם לא היה יודע כלל מה חסר לו, שוב לא היה משתוקק לקרבת אלוקים, ושוב לא היה מגיע לאותו תענוג. לפיכך עשה הקב"ה שהנשמה תזכור ותחפוץ בזה. ולכן קבע הקב"ה שהנשמה תלמד עם המלאך כל התורה כולה בימי עיבורו. אם נתבונן לרגע, מה זה כל התורה כולה? האם הכוונה לידיעות התורה? הכוונה למה שכל התורה כולה יכול לעשות מן האדם. על אף שהנשמה היתה אז בעולם הזה, היתה לה דרגה עילאה של קרבה עם הקב"ה בהיותה עובר במעי אמו. זוהי התקופה הנפלאה ביותר של האדם, בהלו נרו עלי ראשי, ואח"כ נוטלים ממנו מדרגה זו, וכך הנשמה משתוקקת תמיד לתענוג זה, כי הוא יודע כמה מדובר, אלא שאינה יודעת איך להשיג זאת.

ובהיותה בתוך הגוף, סובר האדם בתחילה שהוא יכול לקבל תענוג זה מדברים גשמיים. אח"כ הוא רואה שאי אפשר. הדברים הגשמיים אינם מביאים אותו תענוג. הם רק עושים צרות. הוא מבין שהוא צריך להקיא את כל מה שאכל כדי שיוכל לקבל את התענוג האמיתי. ועל ידי כן חיפושיו גוברים והשתוקקותו מתעצמת, עד שהוא מרגיש כחולה ממש, 'נפשי חולת אהבתך'. למה הוא מחפש? כי הנשמה כבר טעמה, היא כבר יודעת מאותו תענוג, ואינה נרגעת על ידי שטותים. היא כבר טעמה שיתר טוב. כאן, בתוך הגוף כבר טעמה משהו יותר טוב. אין היא יכולה להירגע עד שהיא טועמת את הדבר עצמו. אבל אין לה את התענוג הזה ממילא. היא צריכה לצאת לחפש אותו!

ה' - הביעני להודות:

מחפשים את התענוג

הקב"ה הכניס כל אדם למצב הזה, ואנו צריכים להבין

הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבזו ז"ע"א אמר: "ועל הכל ה' אלוקינו אנחנו מודים לך". לאחר שהודינו על הארץ, ולאחר שהודינו על הברית שכרת אתנו הקב"ה, ועל התורה שלימד אותנו, ועל המזון שנתן לנו, אנו מפטירים ואומרים: ועל הכל אנו מודים על שאנחנו מודים לך, כלומר על שיש לנו את היכולת להודות. ושוורש דבר זה הוא במסכת סוטה ^מ. א: "בזמן ששליח צבור אומר מודים, העם מה הם אומרים? אמר רב: "מודים אנחנו לך ה' אלהינו על שאנו מודים לך". ופירש רש"י: "על שאנו מודים לך - על שנתת בלבנו להיות דבוקים בך ומודים לך".

להודות על שזוכים להודות

הביעני: אכן יסוד גדול בהודאה הוא שצריך להודות על שזוכים להודות, ובפשטות הכוונה שצריך ליתן הודאה על עבודת ה' זו של ההודאה.

ואחיה: כפי שאנו מודים להקב"ה על התורה ועל המצוות ועל הימים טובים המאירים, כך אנו צריכים להודות לו על שאנו הנבראים הטענים יכולים לעמוד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ולהודות לו ולשיר לפניו שירות ותשבחות. זכות נפלאה היא כל כך שניתנה לנו הקרוצים מחומר, ואיך לא נודה על כך להקב"ה שנתן לנו את הרשות והיכולת לזה.

הביעני ואחיה: אולם יש בזה נקודה נוספת שלא תמיד שמים אליה לב. כשהאדם מודה להש"ת על הפרט, כגון על החיים, על הפרנסה, על החכמה, הוא מקבל מתוך כך הכרה בו יתברך, ונמצא שהשפע הוא דרך שעל ידה האדם מכיר את נותן השפע. ולמשל, אם האדם היה זקוק לאיזו ישועה והתפלל הרבה והקב"ה שמעו התפילותיו ושלח לו את ישועתו, כשהוא בא עכשיו ומודה על כך, הישועה נעשית לו כלי להכרה מסוימת לפי ערך בהש"ת, שהרי ראה והרגיש את הטבתו.

א' - הביעני להודות:

הודאה היא תענוג

ונהגה כשהאדם בזה העולם החשוך מכיר את הקב"ה. הוא מקבל איזה ברוך של אור. היה לו היום נס. זה לא רק הכרה, אלא גם תענוג, תענוג לנשמה. הנשמה שנתרחקה מהשורש, מוצאת לעצמה נוחם, כי טעמה עכשיו רוחני, טעם של הקב"ה. ועל זה נותן האדם הודאה, על שנשמתו שבעה על-ידי ההודאה. כפי שהאדם מודה על המזון כי המזון מביע אותו וגורם לו תענוג, כך הוא מודה על הזכות להודות, כי ההודאה מביעה את נשמתו. ותענוג רוחני הלא דבר הוא שאין צריך להסבירו. כשיהודי זוכה לומר הלל בליל הסדר, או כמו"כ כל פעם שהוא זוכה להרגיש תענוג רוחני, תענוג נפלא הוא לנשמתו. זוהי המציאות. כשהאדם מקבל הכרה בהש"ת, כשהאדם מרגיש שהקב"ה היה אתו, יש בזה תענוג!

ב' - הביעני להודות:

כינד בא התענוג?

אמנם כלל ידוע יש שתענוג תמיד אינו תענוג. רק כשחסר לו לאדם דבר מסוים והוא רעב לו משתוקק אליו הרבה ובסוף מקבל אותו, רק אז הוא מרגיש תענוג גדול, תענוג שנמשך רגע אחד בלבד, כי מיד לאחר מכן זה מתקרב. מה שאין כן אם אינו רעב לדבר זה ואינו משתוקק לו, לא יקבל ממנו תענוג. זוהי הסיבה שתענוג תמיד אינו תענוג, כי האדם מרגיש תענוג רק כשהוא מרגיש תחילה תשוקה גדולה מחמת חסרונו, ובסוף נשלם לו חסרונו, ואז כשמתנה אצלו מחושך לאור, הוא מרגיש תענוג ונוחם.

ונהגה הקב"ה ברא בעולם מציאות של חסרון, שלא יהיה מוכרת, בדרך משל, שרגלו של אדם תפעל, ואז לאחר תקופה שלא תפעל, כשתחיל לפעול, יהיה האדם שש

הודאה - קשר עם השי"ת!

מעשה

לפני שנה סיפר ידיד קרוב מעשה שאירע עמו כמנ ימא לטיגנא. פלא של דבר. כזו התגלות אלוקות! אבל צריך ללמוד לעומק.

מעשה שהיה כך היה: ביום ראשון התפלל בנו הבחור בבית הכנסת ליד הבית ואחרי התפילה נסע לשיבה. כשהגיע לשיבה, ראה כי התפילין אינן אתו. הוא התקשר לבאיו ויחד הפכו את העולם למצוא את התפילין, אך העלו חרס בידם. הם דיברו עם השמש בבית הכנסת ובדקו בכל החניות של הן בדרכו לשיבה ואת התפילין לא מצאו. האב שקל להזמין תפילין חדשות ובינתיים שאל מגמ"ח תפילין בשביל בנו הבחור. עברו כמה ימים, ויהי ביום חמישי והנה הגיע לו חיזוק יומי בענין הודאה לה'.

החליט היהודי לפתוח באמירת מזמור לתודה, אבל עשה חשבון בנפשו - "סתם לומר בשביל הסגולה אינו תכלית הבריאה. צריך להבין את המשמעות". מה עשה? אסף את בני ביתו, ובתוכם הבחור, הושיבם מסביב לשולחן והודיעם שהם עומדים לשיר שירות ותשבחות להקב"ה על הטובות שעשה להם בעבר, ושעושה להם בזהוה ושעשה להם בעתיד. ולפני שפצחו בשירת מזמור לתודה, הסביר להם מה הם עומדים לעשות. וכה אמר להם: "אנו עומדים להכיר שהקב"ה מחבק אותנו ונותן לנו דואג לנו". כך תיאר להם את העבודה שהם הולכים לעשות בשפה המדוברת.

הוא סיים, פתח את התהלים והטלפון מצלצל את צלצוליו. הוא לא רצה לענות, כי היו באמצע העבודה, עבודת ההודאה. אבל הבחור אמר: "אולי מדובר באחד שמצא את התפילין". פתח את הטלפון והקול נשמע מעבר לקו: "קוראים לכם כך וכך? מצאתי את התפילין שלכם". הוא כל כך נשתומם. לאחר כמה רגעים של התעשתות, שאל אותו: "מי אתה? היכן אתה נמצא?". והלה השיב לו: "בא לפינת רחוב פלוני ואמסור לך את התפילין". "היכן מצאת אותו?"

--- "כבר אסביר לך הכל. קודם כל תגיע הנה". קם היהודי, הלך אל המקום אשר אמר לו פלוני, והנה מצא עומד שם אברך עם התפילין האבודות בידו. "כיצד הם הגיעו אליך?" שאל. והאברך השיב: "הלכתי ברחוב ופתאום עצרה לידי מונית. הנהג שלא היה בן ברית, הוריד את החלון, הראה לי את השקית עם התפילין ושאל אותי אם יש לי מה לעשות בה. הוא אמר לי שהוא כבר מסתובב איתו מיום ראשון, בתחילה חשב לזרוק אותה באשפה, ואח"כ החליט שכנראה הקופסאות הנמצאות בשקית קדושות ליהודים ועל כן ניח את השקית עם הקופסאות באיזה בית כנסת, ועכשיו שראה אותי, החליט לשאול אותי אם יש לי מה לעשות בהן".

הבנה למעשה

כמה נפלא! באתם רגעים שהאב ישב עם בני ביתו ודיבר אתם על כך שיש מנהיג לעולם ושהוא מטיב בכל רגע ורגע, השתנתה המציאות והחלפה מחשבתו של הגוי שגמר אומר להושיט את התפילין ליהודי חרדי הצועד ברחוב. אכן כן, כל האומות משמשים כעבדים לגלות ליהודי שיש אלוקים שפועל בשבילו להביא לו שפע. הוא לקח ממך את התפילין והוא החזירן לך. היהודי כל כך נתרגש בראותו עד כמה אפשר לממש את התגלות כבודו יתברך בעולם כאשר זה מה שהאדם עושה. הוא נלחם עם ההסתר, הוא שר ורוקד ועובד מעשים כי להסיר את הכיסוי!

מ' - הבינני להודות:

התענוג גורם חיבור

ומן הצורך להדגיש שנקודת המאמר היא לא איזו טובה גדולה עשה לנו הקב"ה שיש לנו צרות. זו גם נקודה חשובה מאוד, אבל קצת אנו צריכים להבין נקודה אחרת, והיא **שעיקר ההודאה הוא שהאדם זוכה להכיר את הקב"ה**. הקב"ה נתן לנו מתנה שכאן בעולם הזה נוכל לעשות את הדבר הזה, ולא סתם, אלא מתוך התרגשות והתפעלות ומתוך שמחה ותענוג. הוא נתן אפשרות לאדם בעולם הזה להודיל דמעה בעת אמירת הלל, או כשהוא מחותן את בנו ומודה לה' על כל החסד אשר עשה עמו. דמעה זו, הכרה זו, הרגש עמוק זה, אינו נובע מההתרגשות מהצלחתו, אלא אם יש לו קצת חכמה, **התרגשותו באה לו מזה שקיבל את היכולת להכיר את הקב"ה**. כלי הוא להכיר את הקב"ה.

אמרו לנו הצדיקים, והוציאו זאת מהגמרא בסוטה, שאנו **מודים לה' על שנתן לנו לב להבין זאת, ועל שנתן לנו מצב מסביב שמאפשר ללב להבין זאת, כי זה מה שמביא אותנו להיות דבוקים בו**, כלשון רש"י. **התענוג גורם שהחיבור יהיה הרבה יותר חזק**. זוהי מתנת ההודאה הנובעת מהמחזור שהיה לו אדם.

ומזה מבין האדם בוודאי שעליו להודות על החסרון שיש לו ברוחניות. הוא מודה לה' על שהוא צריך לעבוד על הרוחניות שלו. לא מפני שהוא רוצה שישאר כך, אלא להיפך, מפני שהוא יודע שהקב"ה יעזור לו, והוא מתפלל שיעזור לו שיצליח יותר ויעלה לדרגה נוספת ברוחניות. אבל בינתיים לא הצליח, ואפילו לאחר שניסה לא הצליח, ואע"פ שכבר עברה תקופה ארוכה לא הצליח. אבל הוא מבין את התכלית, שפעם אחת כשזה יעבוד בס"ד, זה לא יהיה רק שהוא יכול לסמן לעצמו 'וי שברוך ה' הוא מתפלל במנין, ברוך ה' הקבועות עתים שלו התחזקה. זה יהיה הרבה יותר מזה. **כשהקב"ה יעזור לו ויתקיים בו יגעת ומצאת, יהיה לו תענוג של קרבת אלוקים**. התורה שילמד תהיה תוצאה ממה שהקב"ה התגלה אליו וקיבל את תפילותיו, והקב"ה הכניס בלבו את המהלך שילך בו, וכן הכניס בלבו מהו הדבר שאינו עושה נכון, וכן הלאה. **מודה האדם שהקב"ה ברא מצב כזה, כי בזכות מצב זה אין חי בחושך, אלא זוכה להכיר את הקב"ה שהוא התענוג הגדול ביותר!**

י' - הבינני להודות:

לסיכום

צריך להבין שהחסרון שהקב"ה ברא הוא לא סתם כאן חסרון בבריאות, כאן חסרון בפרנסה, אלא החסרון הוא המציאות של הבריאה. הבריאה היא בריאה של חושך. עצם המציאות שהאדם יכול להתהלך בעולם, לאכול ולשתות, ועד שלא יעשה משהו כדי להכיר בהשי"ת, לא יידע שהוא קיים ולא יתקרב אליו, זהו החסרון הגדול ששייך, החושך החזק ביותר. **מודים להשי"ת שברא בריאה כזו, כי עכשיו האדם צריך לחפשו והנשמה יודעת זאת, וככל שהשתוקקות חזקה יותר, כך השמחה והתגלות השכינה וההתפעלות וההתרגשות נעשות כלים לקרבת אלוקים**. אנו נותנים הודאה להשי"ת על שאנו יכולים לעסוק בהודאה, על שאנו יכולים לעסוק בסוגיא זו שמתבטאת בחיפוש אחרי הקב"ה ועל שמוצאים אותו ומשיגים הבנה חדשה בטובתו. ובכן, **אנו מודים להשי"ת על היכולת להודות, כי זה הכלי להכרתו**. הרבה יסודות הדת תלויים בנקודה זו, ולכן נחוץ כל כך שהאדם יודה להשי"ת!

להודות ולהלל

בוודאי ימי החנוכה מסוגלים לזה כי הם נקבעו להודות ולהלל, אבל אז יכולים לראות שכך הוא בכל דרגא ברוחניות. היתה להם מנורה, והכל היה טוב ונפלא. יש מנורה, יש בית המקדש, יש שמן טהור. ומה אירע? באו היוונים. לכאורה טוב היה אילו לא באו היוונים. לא! לא נכון. הרבה יותר טוב שבאו היוונים, כי **עכשיו שבאו, צמח מזה השגה והכרה בהשי"ת. העולם התחיל להאיר**. הימים נקבעו לדורות להודות ולהלל, היינו **שבימים האלה נובל להכיר את הקב"ה יותר מבכל ימות השנה**, כמו שכתב בעל קדושת לוי. ובכן אנו מודים על מציאות זו. הדרך שרש"י בסוטה שם מברר זאת היא שברא מציאות ואח"כ לב, כדי שלב זה יוכל להשיג את ההכרה, ועל זה אנו מודים לו!

הוא בעל חסרון במהותו, כאמור לעיל, כי נשמתו כבר יודעת מהו אותו תענוג, והוה הכלי שלו להשתוקקות, וההשתוקקות היא זו שמקרת אותו אל ה', ואתה קרבה, היא קרבה יותר גדולה, קרבה שמביאה תענוג, כי בקשתו נתמלאה, וזה הרבה יותר מהכסף שלא היה לו וקיבל. זה הקרבת אלוקים שלא היתה לו וקיבל. זוהי הנקודה.

ז' - הבינני להודות:

תענוג בחיסרון!

כשהאדם מודה על היכולת שלו להודות, מונח בזה שהוא מודה לה' על שברא את הבריאה באופן שיחסר לו וכיר שהקב"ה הוא זה שנתן לו את מה שהיה חסר לו, והשפע שנתן לו, הוא כלי להכיר בו. הוא מבין שהקב"ה ברא את העולם באופן שהיהודי יוכל להודות. אם לא היה חסרון בעולם, לא היה היהודי מכיר את הקב"ה. לא היה שייך שיכיר אותו. ואפילו היה תורה ומצוות, כיון שהכול היה מובן מאלי, לא היה מרגיש אותו תענוג הנובע מכך שהיה רחוק וזכה להתקרב על-ידי עבודה ותפילה והשתוקקות. אף פעם לא היה זוכה לתענוג של קרבת אלוקים, לאותה שמחה שהאדם מרגיש כשהוא מודה לה'. האדם היה בצרה ועורך סעודת הודיה. יתבונן בנקודה בחייו שבה הודה מעומק לבו. ייזכר בזמן מן הזמנים שהיה שרוי במצוקה אמיתית וזכה לישועה מפתיעה שהוא עצמו נשתומם ממנה, וכשיחזור אל הרגע הראשון, אל ההתפעלות ואל רגשי ההודיה שהציפו אותו אז, יראה שזה לא היה בגלל השפע שקיבל, אלא בגלל היכולת שנתן לו הקב"ה להכירו!

לכל אחד יש סיפורים של הודאה כקשר להשי"ת (ראה מדור 'הבנה למעשה') **אנו מודים לה' על שברא בריאה כזו שנותנת לנו להיות במצב של רצון להודות**, כי אילו היו כל יושבי תבל מקבלים את כל צרכיהם תמיד ברוחניות ובגשמיות, לא היה מושג כזה לקום ולהודות לה'. כך פירש החתם סופר נוסח הברכה "בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי". זה שהקב"ה ברא חסרון, מאפשר את המציאות של ההודאה.

ח' - הבינני להודות:

הכרה בתענוג

נאמר שוב: אילו היה לכולם תמיד כל מה שהם צריכים ברוחניות ובגשמיות, כלום לא חסר, לא היו יכולים לומר נשמת כל חי. אכן יש שכאשר יהיה האדם ברגע חלש, תחלוף מחשבה במוחו, וכה תאמר: "איני יודע, אולי אוותר על נשמת כל חי והעיקר שלא אצטרך להתייסר כמה שנים!". או תאמר בלשון שאלה: "וכי מפני כך עשה לי הקב"ה שאתייסר כדי שפעם אחת אומר נשמת עם יותר רגש?". הנה כי כך, טעות מוחלטת היא בהבנת מהות היהדות. **על האדם להבין שהוא הגיע לעולם כדי להכיר את הקב"ה**. אם יעבור את החיים שלו ויחסר לו מההכרה בהשי"ת, חבל לו שהגיע לעולם. אתה יכול להסביר לי מה אתה עושה פה? בשביל מה הגעת לכאן? האדם מגיע לחתונה, אוכל ושותה ומסתובב, ואין לו שום קשר לא לחתן ולא למחותנים. מה אתה עושה כאן? לך הביתה! אתה לא קשור כאן לשמחה.

אם אתה מסתובב כאן בעולם מבלי להשקיע בתכלית שהיא להגיע להכרה בהשי"ת, אין זה טוב לא לך ולא לנשמתך ואף לא למשפחתך, ולא יהיה לך כלום מזה. אכן כן, אם יהיה לו האדם הכול, אפילו מבחינה גשמית לא יהיה לו שום תענוג. הוא סבור שככה יהיה לו יותר טוב, ובאמת יהיה לו הרבה יותר גרוע, כי כל ענין התענוג הוא שהיה רעב ואח"כ השביע את רעבונו. עכשיו אין לו עדיין, עכשיו הוא עדיין בשלב ההשקעה, אבל הוא מקווה שבעוד שנתיים יוציא את הרווחים. כך כל חיי האדם בנויים על כך שהוא מצפה להגיע לאן שהוא כי עכשיו עדיין אין לו. אכן האיש החכם נוטל את הכוח הזה ומשקיע אותו ברוחניות. **עדיין אני נמצא היכן שאני נמצא, אבל אני מקווה ומתפלל שאתרומו ואסק אל שמים**. מה שאין כן מי ששבוי בקליפת נוגה, כי הוא משקיע את כל הכוח הזה בגשמיות. "היה לי, ואז אשקיע, ואח"כ אקבל, ואהפוך לעושר". ובדרך כלל יוסיף: "ואח"כ אתחיל להשקיע בלימוד, זאת כדי שיהיה נגד עין הרע". אך האמת שאם היה לו הכל, לא היה לו כלום.

הודאה בעיזון או בבקיאות, מה עדיף?

כיצד נוכל לקרב את ענין ההודאה אל השכל?

בעל-פה, כי התורה היא כים הגדול ולעולם אפשר לרדת לעומקה יותר ויותר ולדלות ממנה פנינים יקרים. זאת ועוד, כי החידוש אינו צריך להיות תמיד דבר פלפול, אלא גם הבנה יותר עמוקה או לימוד ומוסר השכל חדש מאיזה מימרא בש"ס, כולם בגדר חידוש המה.

ולזה נמצא שבשמיעת סיפורי צדיקים שומעים סיפור אחד כמה וכמה פעמים, כי כל פעם מחדש אפשר להוציא ממנו מוסר השכל ולקבל התעוררות חדשה באיזה ענין בעבודת ה', והתעוררות זו שבאה כל פעם מחדש נקראת חידוש ובכוחה להלהיב את השומע ולהביא אותו לידי התפעלות!

הודאה בעיזון

הבינני ואחיה: וכן הוא הדבר בעיני ההודאה להש"ת. כשיחמץ האדם להתבונן בהטבות שהקב"ה עושה עמו, ירד לעמקים חדשים ועד מהרה ידלה מהם חידושים רבים וימצא כמה וכמה דברים שיש לו להודות עליהם ולא ידעם עד כה. ודבר זה יביא אותו לידי התפעלות ויעורר אותו לומר שירה. יש מי שאומר ברכת המזון בכל יום, אך אינו מתפעל יתר על המידה. אבל אם יעצור להתבונן מעט ויתחקה אחר ההרפתקאות שעברו עליו באותו יום, מיד ימצא כמה וכמה ניסים גלויים ונסתרים שנעשו לו ואלו יגרמו לו להתפעל ולהודות לה'.

סיפר לי יהודי יקר: "כל פעם לפני כריעת מודים בתפילת שמו"ע אני עוצר מעט ומעביר במוחי את כל ההטבות שנעשו עמי באותו יום, ובשבת קודש בעת אמירת "הודו" אני עושה חזרה על כל הדברים שהודיתי עליהם במשך השבוע. שווה אצלי ההודאה לה' לדברי תורה שצריכים לחזור עליהם שוב ושוב כדי שלא ישתכחו מן הלב!" שח בפני היהודי שמאז שהתחיל לנהוג כן, נהפך לבו בקרבו ונעשה לאדם חדש מלא חיות. הקשיים שהתמודד בהם עד כה, אמנם נותרו על כנם, אבל בלבו פנימה התחולל השינוי, וכל הקשיים שעד כה איימו להכניעו התגמדו ונעשו למקורות צמיחה עבורו.

כשהאדם לומד תורה בעיון, הוא מייגע את מוחו בתורת ה', ויגיעה זו מזככת את מוחו ומעדתת אותו. וכשהמוח מזוכך ומעודן אין בו מקום להרהורי עבירה ולמדידות רעות, וממילא הוא מתקרב אל ה' וזוכה לתענוג דקדושה. ההודאה לה' יכולה אף היא להיעשות בשני אופנים. האופן הראשון הוא בדרך "בקיאות", דהיינו בלי עמל ויגיעה. והאופן השני, והוא היותר חשוב, הוא בדרך "עיון". יתיישב האדם לייגע את מוחו דקות אחדות כדי למצוא אלו טובות עשה עמו הקב"ה באותו יום וכמה מתנות העניקו לו בחינם, ויזכך בכך את מוחו כדרך שהוא מזכך אותו על ידי לימוד התורה בעיון.

סיפר לי מו"ח שליט"א, ששמע מחתנו של הגה"צ רבי אביגדור מיללער זצ"ל, שכאשר חותנו שכב על יצועו ביזמו האחרון עלי חלד, נתן שבח והודיה להקב"ה על כל שנות חייו, ובחשבו שאין איש אתו בבית לשמוע אותו, ספר ומנה בפיו את שמות חתניו והודה להש"ת על כל אחד ואחד מהם. והיה מונה וסופר את מעלותיו של כל אחד ואחד מהם ונותן עליהם תודה. רבי אביגדור התייחס אל ההודאה לה' כסוגיא בלימוד התורה שצריך להרחיבה ולפתחה יותר ויותר!

יעצור האדם את עצמו ויתן לב אל עמלו אלו הבנים ואז יפתח פיו בהלל והודאה להש"ת, ולא יפטור את עצמו באמירת "ברוך השם שבני מצליחים" כנהוג, אלא יעמיק לחשוב כמה מתבטא הצלחתם, והלא לפני כמה שנים היה ברור לו כשמש שלא ייצא מהם כלום וכמה וכמה מלמדים יכלו להעיד על כך, והנה ראה זה פלא,

השמים. לא ראה חזקיהו שום חילוק בין נס לטבע ולא נתפעל מן הנס כדי שיצטרך לומר עליו שירה.

ואולם מכל מקום היה קטרוג על חזקיהו, כי על אף גודל וחוזק הביטחון על האדם להכיר בצרת האויב ובתשועת ה' המיוחדת, כי על ידי זה הוא מתעורר ומתקרב אל ה'. כשהאדם אינו מתפעל מן הנס, אין הנס מעורר בלבו אהבת ה' ויראת ה' ואינו משפיע עליו לשנות את דרכיו. הוא צריך להכיר בניסים שנעשים לו כדי שיתפעל וישנה דרכיו.

ש"כ א'

העילוי שלא התפעל...

הבינני ואלמדתי: ויש לדמות ענין זה ללומד אחד שראה חידוש גדול בתוספות ופונה לעילוי אחד היושב בירכתי בית המדרש כדי לשתפו בחידוש זה, אך הלה במקום להתפעל מן החידוש, מהנהגן בראשו ואומר: 'נו נו, וכי לא ידעת? הלא חידוש מפורסם הוא!' כעבור זמן מנסה הלומד את כוחו עוד הפעם, אך שוב העילוי מביט עליו בזלזול: 'אתה מדבר על דברי התוספות במקום פלוגי? נו, וכי לא ידעת אותם?! תדע אותם מהיום!' הלומד מנסה את כוחו שוב ושוב במדרש, בהלכה ובאגדה, אך אינו מצליח אף פעם לרגש את העילוי ולהוציא ממנו קריאת התפעלות, שהרי הכול פרוש לפניו כשמלה ואין שום דבר אשר לא ידעו!

והנה במושכל ראשון היינו אומרים שהעילוי הוא במדרגה יותר נעלית ממדרגתו של הלומד הפשוט, שהרי הסיבה שאינו מתרגש כרוכה בכך שכל התורה כולה מונחת לו בקופסה. אך באמת אינו כן, שהרי לימוד התורה צריך להיות מתוך התפעלות. התורה צריכה להיבלע בעצמותו של הלומד. היא צריכה לכבוש את לבו כדי שצורתו תשתנה עד שבקומו מן הספר לא יכיר את עצמו.

ההתפעלות הכרחית ללימוד התורה

הבינני ואלמדתי: ובכן, מה יעשה העילוי והכל ידוע לו מראש ואין לו ממה להתפעל? ראשית כל צריך הוא שידע כי ההתפעלות היא הכרחית בלימוד התורה, כי בלעדיה לא יבוא באמצעותה להאבה ויראה. וכבר שאלו התלמידים את הבעש"ט הק' ז"ע אם התענוג הגשמי שבא מן ההתפעלות מחידושי התורה פוגם בלימוד לשמה, והשיב להם שאם זה בא מן התורה, לא זו בלבד שאינו פוגם, אלא אדרבה זוהי צורת הלימוד וכל המרגיש תענוג כזה הרי זה מרוצה לשמים.

וכיון שיבין שההתפעלות היא הכרחית, ממילא ייצא לחפש עצות כיצד לבוא לידי התפעלות אע"פ שדברי התורה ידועים ומפורסמים לפניו ואינו מוצא בהם חידושים. והנה העצה הראשונה שימצא, היא להתבונן בגדלות התורה ולראות בספרים הקדושים מה רב כוחה להאיר את כל העולמות העליונים, וכשיבין שעם כל את שהוא מוציא מפיו, הוא פועל גדולות ונצורות ומשדד מערכות שמים וכל מלאכי השרת יודון יודון לפניו, ממילא יתפעל ויתרגש בלימוד התורה. ההתפעלות שלו אמנם לא תהיה תוצאה של שמיעת חידושים, אבל היא תבוא ממקום נקי וצח ביודעו באיזה דבר גדול הוא עוסק ויפזז ויכרכר על שזכה להוציא דיבורי תורה מפיו.

כל זמן שממשמשיני בה מוצאים בה חידוש

ועוד ימצא עצה אחרת, לנסות למצוא דברי חידוש בעת לימודו הגם שהוא יודע את כל התורה כולה

אימת במסכת סנהדרין (צד א): "ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח, וסנחריב גוג ומגוג. אמרה מידת הדין לפני הקב"ה: רבונו של עולם! ומה דוד מלך ישראל שאמר כמה שירות ותשבחות לפניך, לא עשיתו משיח, חזקיהו שעשית לו כל הנסים הללו ולא אמר שירה לפניך, תעשהו משיח? לכן נסתתם (פירוש: לכן נכתב הפסוק בישעיהו טו, טו) עם מ"ם טומוה באמצע התיבה - "לסירה המשרה ולשלום אין קץ", דבר שלא נמצא בכל התנ"ך. להורות שנמנע ממנו מלהיות המלך המשיח".

הבינני: והוא פלא שהרי חזקיהו המלך היה מלא זכויות. בגזירת מצותו עסק כל העם בתורה וכדאיתא בסנהדרין (שם ע"ב): "נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר: כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב זו, בדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ, מגבת ועד אנטפרס ולא מצאו תינוק ותינוקת, איש ואשה, שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה". בתקופתו היתה התורה בשיא פריחתה. ראוי היה שיתמנה למלך המשיח ותבוא הגאולה השלמה על ידו, אך מה עיכב? זה שלא אמר שירה! לחזקיהו נעשו ניסים גדולים, הן עם נפילת סנחריב וחילו והן עם ריפוי מחוליו אשר חלה בה והיה כפסע בינו ובין המוות, וכיון שלא השכיל לומר עליהם שירה, נמנע ממנו מלהיות המלך המשיח.

היתכן שלא הכיר בניסו?!

הבינני: ואולם הקושיא כמו עולה מאליה: האמנם כן? וכי חזקיהו המלך ברוב גדלותו לא השכיל לומר שירה על הניסים הגלויים שנעשו עבורו?!

הבינני: הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל (הליכות שלמה ח"ב עמ' שלג) הוסיף לתמוה תמיהה על תמיהה: הלא מי שאינו אומר שירה, זה מפני שאינו מכיר בנסו, אך חזקיהו המלך הכיר גם הכיר בניסים הגדולים שנעשו לבני דורו. הוא עצמו ידע שבדרך הטבע אין תוחלת באנשי החיל שלו מאחר וחיילי סנחריב רבים כחול הים, ולכן תחת אשר ילך למקום המערכה לחזק את ידי אנשי הצבא, פיזר את כל אוצרותיו כדי לספק שמן למאור בבתי הכנסת ובבתי המדרש, והוציא כרוז שכולם, מנער ועד זקן, בלי יוצא מן הכלל, יתאספו ויעסקו בתורה, כי התורה בלבד מגני ומצלי. והודיע שכל מי שישתמש יידקר בחרב, כי ההשתמשות מן הלימוד כמוה כשהשתמשות מן המערכה!

הא לך שחזקיהו המלך בעצמו החדיר את ההכרה בלבבות האנשים נשים וטף, שאין הניצחון במלחמה תלוי כלל באנשי הצבא ההולכים אלי קרב, כי אם באלו הספונים בבית המדרש ועוסקים בתורה, כי הניצחון צריך שיבוא בדרך נס ולא בדרך טבע. ולא זו בלבד, אלא אף היה בטוח בהכנת האויב בדרך נס עד שאמר (איכה רבה פרשה ד): "אני אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף ולא לומר שירה, אלא אני ישן על מיטתי ואתה עושה". היתכן לומר ששכח או נתעצל מלומר שירה?!

לגודל מדרגתו לא נתפעל מן הנס

ואלמדתי: מבאר הגאון ביאור נפלא: הטעם שחזקיהו המלך לא אמר שירה הוא מפני שלא נתפעל מן הנס. האדם מתעורר לומר שירה רק כשבאה לו ישועה בדרך בלתי צפויה והוא קורא קריאות התפעלות נוכח הנס מפני שלא האמין שהוא יתרחש עבורו. אך חזקיהו המלך לא ראה שום חידוש בהתרחשות הנס. הוא היה כל כך בטוח שאין הניצחון תוצאת ההשתדלות, והאמין בכל לבו שהוא ובני עמו צריכים לעסוק בתורה וממילא ייעשה להם נס מן

זה עושה חיל בלימודו וזה פורח בכישרונותיו ומשתפר במידותיו - הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו.

שֵׁלֶב ב'

הודאה על מעלות עצמו

ולא אל בניו לבד יתן לב, אלא גם על עצמו. יספור וימנה את מעלותיו שלו עצמו ויתן עליהם שבח והודיה לבורא יתברך שמו. יש והאדם חושש שאם יתבונן במעלותיו יבוא לידי גאות, אך דבר זה בטעות יסודי, כי חובה הוא על האדם להתבונן במעלותיו אשר חנן אותו הבורא ולהודות עליהם!

הבינני ואחיה: מי שאינו מתבונן במעלותיו כדי להודות עליהן, דומה למי שמקבל מתנה יקרה עטופה בנייר מחברו ואינו מראה לו סימני התרגשות, אלא אומר לו בקרירות: "הנה אותה בפניה פלונית וכשאתפנה מעסקי, אלך לי לבדוק מה הטמנת לי שם". ויהי למחרתו, בעת תפילת שחרית, פונה הנותן אל המקבל ושואל: "נו, כבר קרעת את הנייר לראות מה שלחתך?" והנותן משיב: "לא, עדיין לא התפנית, אבל הדבר אינו מש מלוח לבי - אל דאגה! יבוא יום ואקרענו". כך עובר שבוע וחולף חודש ואין המקבל יגיש לבדוק מה בתוך הנייר, הלא לכפוי טובה שאין כמותו ייחשב ונייחס את התנהגותו למידות המושחתות שבמושחתות. וכי אינך רואה כמה יושב הלה ומצפה שתקרע את הנייר ותבוא לומר לו בהתרגשות: "בדיקו זה מה שנחוץ לי עתה בביתי; לא התכוונתי שתקנה לי מתנה יקרה כזו, אבל משקנית אני מלא התפעלות ממך ומוקיר לך טובה!?" מדוע אתה מתאכזר עליו כל כך?

יש לך כל כך הרבה על מה להודות

הבינני ואחיה: השי"ת נותן אלפי אלפים מתנות יקרות לכל אחד ואחד והאדם אינו רואה אותן כי הן עטופות בנייר. אם יסרב האדם לקרוע את הנייר ולחשוף את מעלותיו ולהודות עליהן לבורא, ידמה לאותו איש שהתאכזר על הנותן.

הוא לומד שלא מה שנראה במושכל ראשון זהו האמת, אלא הרבה טובות יש שאינם גלויים ומתגלים רק לאחר עבודה רבה, והרי הם דומים לדיבורי התוספות שלא תמיד הם מובנים ולפעמים הם מתבהרים רק לאחר יגיעה רבה ולאחר הצצה בפירוש המהרש"א, ואם כן גם כשיהיה בעת צרה לא יפול ברוחו, כי יידע שכל מה שנראה מבוחץ אינו האמת, והאמת עתידה להתגלות על-ידי יגיעה ועמל.

בעל ניסיון אינו נופל בעת צרה

פעמים אנו יכולים לשמוע מפיות הצעירים שלא התנסו בלימוד התוספות, כי דברי התוספות במקום פלוני מוטעים (ה"ח). מה קרה? הם ניסו לעמוד על דבריהם ומשלא עלה הדבר בידיהם, פסקו את פסקם כי מוטעים הם. לעומתם, החכם בעל הניסיון, יודע שאין מדברים כך על דברי התוספות, אלא מתאמצים שוב ושוב ומסתכלים בדברי המפרשים ובצירוף תפילה להשי"ת זוכים להבינם.

הבינני ואחיה: כן הוא ממש בענין ההודאה. מי שהתנסה בלימוד דרכי ה' והתרגל להודות לו על כל פרט ופרט, כשמעוררת לו קושיא על התנהגות מסוימת שנראית לו כמכאיבה ומצערת, אין הוא מאבד עשתונותו, אלא מתעמל ומתייער עד שמוצא את הטובות הטמונות בתוך הצער. אך מי שלא התרגל בכך, כיצד יצאה להבין דרכי ה' כשתעורר לו קושיא.

עבודה גדולה היא לראות כל מקרה ומקרה בעיניים פקוחות ולחפש בחיפוש אחר חיפוש אחר כל הפרטים הנסתרים, וכשמתייערים זוכים לסייעתא דשמיא ומוצאים בלי סוף, כי יגיעת ולא מצאת אל תאמין, ישנם אנשים שעומדים כצוק איתן בעתות צרה ומצוקה ואינם נופלים ברוחם, וכל הנמצאים בקרבתם עומדים ומתפללים נוכח גבורתם, אך התשובה היא שהם התחילו להתייער עוד קודם לכן, כשישבו על מי מנוחות, ומשכך זכו לסייעתא דשמיא לגלות הטוב שבכל דבר! ביומין דחנוכה נקבל על עצמינו להתבונן בהודאה הכל חלקי החיים. וטוב להודות לה' כל הימים!

יש והאדם אומר: "זכיתי לחכמה ברוך השם" ומסתפק בכך. לא! פתח את הנושא! מה כוונתך כשאתה אומר חכמה? במה מתבטאת חכמתך? הלא כמה וכמה מיני חכמה יש בעולם. יש מי שתפיסתו מהירה, יש מי שתופס יגונים במהרה, יש מי שתופס חשבונות במהרה, יש מי שיודע כיצד לשוחח עם אנשים, יש מי שניחן בזיכרון חזק, יש מי שמצליח לרכז את מוחו לאורך זמן. פתח את כל מעלותיך לאור השמש ותן עליהן תודה בפרוטרוט!

אם יבדוק האדם את מקום מגוריו, ימצא בו מעלות רבות כל כך אשר לא העלם מעודו בהשערות, וגם עליהם יתן תודה. יתן תודה על שכנים טובים, על קרבתו לבית הכנסת ולהבדיל למקום החנויות, וכן הלאה. הדברים נראים טכניים בלבד, אבל גם עליהם חייבים להודות, כי גם הם לא מקריים הם, אלא מכוונים על-ידי ההשגחה העליונה.

עבודה גדולה היא להעמיק עוד ועוד כדי למצוא דברים נוספים שעדיין לא נתנו עליהם לב, ורק מי שיאזור עוז ויחזור למצוא - ימצא, וכמאמר חז"ל: "געת ולא מצאת אל תאמין!"

שֵׁלֶב ג'

ממנו ניקח לברך על הרעה

ועוד עבודה אחת יש, עבודה גדולה וקשה, אך גדולה היא לאין ערוך, והיא להודות גם בעת צרה. וכן אמרו במשנה (ברכות פ"ט מ"ה): "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה". וביאור הדבר הוא שכל המתרגל להודות על הטובה, כך יוכל לברך גם על הרעה שלא תבוא, כי בבוא הרעה על האדם, גם אם הוא רוצה להודות על כך, חייב הוא להתבונן תחילה כיצד הוא מברך על הטובה וממנו הוא לומד לברך גם על הרעה, והרי זה בבחינת דיו לבא מן הדין להיות כנדון.

הבינני ואחיה: ונמצא לפי זה שמי שנוהג להתבונן בטובותיו של הקב"ה ולגלות מצפונות, ככל שהוא מרבה להתנהג בדרך זו,

חֵלֶק ג'

הודאה מהנשמות שהם תוך הבשר

ואלמדה: אכן התשובה לכל זה נמצא בדברי האור החיים הקדוש על הפסוק (במדבר טז, כב): "ויפלו על פניהם ויאמרו א-ל א-להי הרוחת לכל בשר האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצף", וזה לשונו: "עוד נתכוון (משה) לדבר לפניו דברי ריצי המתקבל לפניו, על פי מה שקדם לו בידיעת הדרגת החפץ שיש לבורא (- כלומר, על פי מה שידע משה שיש כמה מדרגות זו למעלה מזו בחיים ה' לקבל את ההלל וההודאה שנותנים לו).

האחד - הוא שבח והלל אשר יתנו לו צבא מעלה (המלאכים). למעלה ממנו - שבח והלל אשר יתנו לו נשמות הצדיקים משני אוצרות החיים, אוצר אחד של נשמות שעדיין לא באו לעולם הזה, ועליהם אמרו ז"ל (יבמות סב, א) עד שיכלו נשמות שבגוף, ואוצר ב' של נשמות שכבר באו לעולם הזה וחזרו וניתנו באוצר החיים, וכולם נותנים שיר ושבח והודאה לבורא יתעלה שמו בסוד (משלי טז, ד) "כל פעל ה' למענהו". למעלה מהם - השיר והשבח העולה מהנשמות אשר הם בעולם הזה, אשר הם תוך הבשר, והוא (הבשר עם כל מרעין הבישין שעמו, כגון העצבות והעלות) מונעם מהכיר ה', והם מתעצמים לאהוב ה' ולשבחו ולהודות לזמאמור, זה עליון וחשוך אצל הבורא למעלה מהכול, וכמו שמבוארים הדברים בהרחבה בספר הזוהר גם בדבריהם ז"ל."

מסיים האור החיים הק': "ולזה נתחכם משה וריצה ה' בדבר שהוא חפץ בו ואמר: "אלוקי הרוחות לכל בשר" - שאתה חפץ שאלוקותך תהיה לרוחות בזמן שהם בבשר, ואם אתה ממתים אתה חסר רצון זה, ואין נכון להגביר הדינים שיסובבו הפסד קבלת אלוקותך לרוחות שבבשר שהוא רום תכלית חשקך!"

ואלמדה: מבואר מדבריו המלהיבים של האור החיים הקדוש, שאף אם אמנם ההלל והודאה הניתן על ידי הנשמות בעולם הבא ואשר ינתן על ידי הנשמות לעתיד לבוא הוא בעומק הרבה יותר גדול מההלל וההודאה שאנו נותנים עתה בהיותנו בעולם הזה. מכל מקום הקב"ה חושק הרבה יותר בהלל והודאה שאנו נותנים לו עתה בעולם הזה, משום שכעת אנו נמצאים בתוך הבשר המושך אותנו כלפי מטה, והקב"ה אוהב ביותר את ההלל וההודאה העולה מתוך התעצמות.

וזהו הביאור בדברי רש"י בשם התוספתא, שרק מי שירגיל את עצמו בעולם הזה להלל ולהודות לה', יוכל להודות לו ולהלל לעתיד לבוא, כי רק בעולם הזה, כשהאדם נמצא בתוך הבשר, הוא יכול לעלות במדרגה למדרגה, ובאותה מדרגה שנתעלה בה, ימצא את עצמו לעתיד לבוא. והרי זה דומה למה שאמר התנא באבות (פ"ד מט"ו): "התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין".

עובדי עבודה זרה היו אבותינו - אימרה מבהילה

הבינני ואלמדה: אימרה מבהילה יצאה מפה קדשו של הרה"ק בעל 'בית אברהם' מסלאנים ז"ע: אומרים אנו בהגדה על פי התלמוד (פסחים קטו, א) "מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו". נשאלת השאלה: מדוע נקטנו "אבותינו" לשון רבים, הלא מדברים על אברהם אבינו, הלא מכל אבותינו רק אברהם היה בתחילה עובד עבודה זרה?

אך התשובה היא, שתיבת "אבותינו" נסובה על הצדיקים שבכל הדורות, וכוונת הדברים שהיו להם זמנים שבהם ראו את השכינה בהתגלות, וכדוגמת זמן המקדש שנעשו אז עשרה ניסים גלויים, כי אז, כאשר נתנו הצדיקים שבח

והודאה לה', היה זה בבחינת עבודה שהיא זרה למקום ברוך הוא, שהרי מלאכים יש לו הרבה בשמים, ולא בשביל זה ברא את האדם. ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו, כלומר שסילק מאתנו את כל אותם גילויים שהיו לאבותינו, והכניס אותנו במדרגת "הרוחות לכל בשר", וזכה נתן לנו הכוח לעשות לו נחת רוח על ידי ההילול וההודאה כפי שאחרים אינם יכולים לעשות כן, לא מלאכים ושרפים ולא נשמות הצדיקים אשר בעדן.

ואכן פשוט הדבר שגם בתוך מדרגת "הרוחות לכל בשר" ישנן כמה וכמה מדרגות, וככל שבשר האדם מושכו יותר כלפי מטה, כך הקב"ה חושק יותר בהלל והודאה שלו.

יש לך שעת הכושר

הבינני ואחיה: והנה נמצאנו למדים מעתה, שמצד אחד הזמן המעולה ביותר להודות ולהלל לה' הוא בעת החושך, כי דווקא בעת החושך כשהבשר מושך את האדם כלפי מטה, מתעלה האדם על ידי התאמצותו להודות ולהלל לה', ודווקא על-ידי התעלותו זו יוכל להודות ולהלל לה' לעתיד לבוא. אך מאידך גיסא נזקק האדם לשעת הכושר כדי שיוכל להתפשט מגשמייתו ולהודות לה', וכפי שאמר ה"שפת אמת", ששעת הכושר היא בימי החנוכה שאז מאיר מעט הארת בית המקדש.

ונמצא לפי זה, שכאשר האדם מתאמץ בימי החנוכה על אף כל הקשיים הסובבים אותו, ליתן שבח והודאה להשי"ת, הרי הוא מושך עליו על-ידי האתערותא דלתתא שלו את הארת בית המקדש, וגם זה וגם זה בידו, גם מעלת החושך וגם סגולת הימים!

שוב להודות לה! סיפורי הודאה - להבין ולהשכיל!

מעשה

המגיד הירושלמי הגאון רבי שלום מרדכי שברון זצ"ל המשיל על כך את משלו: מעשה באדם שהיה צריך להפליג בספינה מארץ ישראל לאמריקה הרחוקה, ומכיוון שידע שברדכה לאמריקה תיעגן הספינה בצרפת למשך כמה שבועות כדי להעמיס עליה צידה לדרך, הלך ללמוד את השפה הצרפתית כדי שיהיה לו שיג ושיח עם אנשי צרפת במשך אותם שבועות שיששה שם... הספינה יצאה לדרך, ואכן בהגיעו לצרפת החיה את נפשו בדברו עם אנשי המקום בשפתם. אולם מה חשכו עיניו בהגיעו לאמריקה מחוז חפצו וגילה שאינו מבין אף לא מילה אחת משפת המקום. אמר לו החכם: "הסכלת עשו במה שהשקעת הון ואון בלימוד שפת מדינת צרפת אשר שהית בה לזמן קצר בלבד? לו חכמת היית משקיע בלימוד שפת מדינת אמריקה שבה אתה צריך להשתקע עכשיו לתקופת ארוכה בת כמה וכמה שנים..."

הבנה למעשה

והנמשל: בני אדם משקיעים כל ימיהם מהונם ומאונם כדי ללמוד חכמות מחכמות שונות אך לדבר נכונה בקהל עם, איך להשפיע על אנשים באמצעות הדיבור, איך לשכנע בני אדם לקנות ממכירתיהם וכן הרבה. לו חכמה ישכילו זאת יבינו לאחריתם, היו נמנעים מלהשקיע את דמם בעולם הזה שהוא כצל עובר וכחלום יעוף, והיה משקיעים תחתיו ללמוד איך להלל ולהודות לה' כדי שלעתיד לבוא יכירו את שפת המקום...

מעשה

ואמנם הנותן הודאה בשעת קושי הוא חשוב למעלה למאד. וכך סיפר יהודי שעמד בפני נסיון קשה מנשוא, כאשר בנו סטה ר"ל מן הדרך הישרה, שפעם נכנס אל הגה"צ רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א ליטול ממנו עצה ותושיה. אמר לו הגה"צ: "אמת שמכל הנסיונות אין שום נסיון שמתקרב לנסיון זה, אבל אם מן השמים נתנו לך נסיון זה, נצל אותו!"

הבנה למעשה

הוי אומר: אם אמנם אין אנו מבקשים להגיע לידי ניסיון, ואדרבא, אנו מבקשים אל תביאנו לידי נסיון, כי אין אנו יודעים אם נוכל עמוד בנסיון אם לא. אבל אם כבר ממילא נעמד האדם בפני נסיון קשה, יהיה פיקח וינצל אותו, שהרי שעת נסיון, אשר היא שעת חושך, היא הזדמנות שאין כמותה בעולם, כי ההודאה שהאדם נותן אז להשי"ת אין כדוגמתה בכל העולמות, והרי בזה הוא מתקן את עצמו בפרוודורו בתיקון גדול ועצום כדי שיוכל להודות להשי"ת בטרקלין מתוך מדרגה גבוהה מאוד.

מעשה

הרה"ק רבי משה צבי מסאווראן ז"ע שבת פעם אצל רבו הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז ז"ע, וראה אותו בוכה בשעה שהוא אומר "מודה אני לפניך על כל החסד אשר עשית עמדי ואשר אתה עתיד לעשות עמלי". שאל אותו לפשר הדבר. אמר לו: הטעם שמזדים כבר עכשיו על טובות העתיד, הוא מפני שחוששים שמה ישכחו להודות עליהם כשיבואו, וזה גופא שאנו עלולים לשכוח דבר כזה, גורם לי למרר בבכי.

הבנה למעשה

הרה"ק ממעז'בוז ז"ע היה חי במחשבה תמידית, כאילו הקב"ה בא אליו והודיעו:

עתיד אני ליתן לך במשך השנים הבאות עליך לטובה, הזדמנויות שונות בנות דקות ספורות בלבד, שאם תנצל אותן להודות ולהלל לפני, תשיג את כל מדרגותיך בעולם הזה ובעולם הבא. ולכן היה בוכה לרוב דאגתו שלא יפסיד את ההזדמנויות על ידי שכחת הזמן.

ואכן פעמים הרבה יש שההזדמנות הנצבת בפני האדם היא בת דקות ספורות בלבד, כי עד מהרה מתברר לו שכל הקושי שניצב בפניו היה יסודו בטעות וכעת פרח ונעלם לו, ולכן אם יש לו לאדם שכל בקדקדו וסייעתא דשמיא, הוא מנצל אותן דקות ספורות שיש לו בתחילה להודות ולהלל לה, ועל ידי כן הוא מתעלה במדרגות עילאיות אשר בהן יזכה להודות ולהלל לה' לעתיד לבוא!

מעשה

יהודי אחד סיפר שהיה עוסק במסחר תקופה ארוכה, וכל פעם היה מפסיד מחדש. הדבר גרם לו לפשפש במעשיו - "מה אני לא עושה נכון? הרי למדתי איך לסחור ואני לא עושה מעשי שטות, ואף לא מעשי פזיזות. אני עושה בדיוק כפי שלימדוני!"

הבנה למעשה

והגיע למסקנא שהוא פועל לפי כל הכללים, אבל אין לו אורו של הקב"ה. את הכול הוא עושה בהרגשה של כוחי ועוצם ידי, והנה הקב"ה ריחם עליו וגרם לו להפסיד שוב ושוב, וחסרונו הוא זה שגרם לו לחשוב עד שהבין שהוא נשען על כליו ועל בינתו ועל היועצים למיניהם. הוא הכיר בזה - "כן, כן, זה אמת. אני שקוע לגמרי בכללי החכמה ובכללים שהמציאו אנשים למיניהם ובהם אני בוטח". חזר האיש בתשובה. תחילה במחשבה, ואח"כ במעשים. הוא התחיל לקבוע עתים לתורה כשהוא מבין שלא השתדלותו תביא לו את פרנסתו, אלא קרבתו אל ה'. והתחיל ליתן צדקה ולהתפלל. הוא השתנה לגמרי!

הביטוי המעשה

יום אחד לאחר סדר לימוד נפלא, אירע דבר נפלא, וכה סיפר: "מה שזעזע אותי והגיע אותי לפשפש במעשי, היה מקרה אחד שבו השקעתי סכום גדול מאוד בסחורה מסוימת, וזה שהיה צריך לספק לי את הסחורה, פשט את הרגל [באנקראט - bankrupt], כך שלא היה יותר עם מי לדבר. השקעתי ירדה לטמיון ואני הפכתי באחת לבעל חוב גדול. והנה עכשיו שאני כבר נמצא לאחר תקופה קצרה של קביעות עתים לתורה, אני עומד מסדר הלימוד שלי, והנה אני מקבל שיחת טלפון. האיש שמעבר לקו הודיע לי בקול עליו: "דע לך שהסחורה שהזמנת קיימת. האיש הביא את הסחורה עוד לפני שפשט את הרגל, ובמקרה אף אחד עדיין לא תפס אותה. היא נמצאת במחסן פלוני. אתה יכול ללכת לקחת אותה". כל כך השתוממתי!"

היהודי הוסיף וסיפר: "לקחת את הסחורה, אך עדיין לא ידעתי איך אמכור כל כך הרבה סחורה, והרי אני צריך למכור את כולה כדי להחזיר אם לא את כל החוב, עכ"פ את רוב רובו. ומה נורא נפלאתי כאשר כעבור יומיים בלבד, פנה אלי מישהו שהידיעה על הסחורה שבידי הגיעה לאזניו וקנה ממני את כולה בבת אחת ועל אתר העביר את כל התשלום לחשבון הבנק שלי!"

הבנה למעשה

הפטיר היהודי: "אכן עדיין נשאר לי קצת מהחוב, אבל עד היום אני מלא התרגשות והתפעלות מעצם זה שהקב"ה התגלה אלי, וכאילו אמר לי: 'עד עכשיו, כיון שלא חשבת ממני והתרחקת, ידברתי אתך בשפה אחת, ועכשיו שחזרת בתשובה, אני מדבר אתך בשפה אחרת, שפה ברורה ונעימה!'"

אכן כן, ההתפעלות מההכרה שקיבל בהשי"ת, מלווה אותו ומעוררת בו רצון לעבוד את ה' יותר ויותר. הוא לא נמצא כעת למחרת הנס. כבר עברה תקופה מאז. אבל כל פעם שהוא נזכר מזה, הוא מקבל התעוררות חדשה לעבוד את ה' בלב ונפש!

מי יתן והיה לבבנו זה כל הימים!

הנרות הללו קודש הם!

בעומדינו בימי ימי האור, ימים בהם עשה השי"ת ניסים לעמו ישראל, וכבימים ההם - בזמן הזה.

מבחר שיעורים נפלאים ובהירים בענייני המועד והזמן, יקנו בקרבך מבט אחר לגמרי על ימי החג, מצוותיו ומנהגיו, ומה עלינו לפעול בימים האלו.

טלפון ישיר שעי"י 'קול הלשון': 073295 1337

לגישה ישירה לתיקית 'חנוכה' הקישו בכניסתכם למערכת #* ואח"כ מספר הקובץ: 111177 וכתרו שיעור רצוי!

קול הבינני ☎
א"ח - 072.257726 ארה"ב - 718.686.8300
בריטניה - 0204.586.2115 ברגיה - 03.300.0223

לקבלת הגיליון בקביעות
מספר החשבון הבנקאי: 060263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
ישירות למכון 'הבני' ברא"ל info@machonhavineini.com

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להשי"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?

זכה עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!

בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה, פנה אלינו בדרכים אלו:

- בעמדות 'נדרים פלוס', בקופת 'הבינני' ואלמדה.
- בדרך נציגנו הנאמן במס' פלאפון: 0533 191594
- בשליחת הודעה לדוא"ל המערכת.

המעוניין להפיץ באזור מגוריו ובשכונתו - נא ליצור עימנו קשר.

"ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלוקים"

היצר הרע בא אל יוסף הצדיק ואמר לו שכדאי לך לחטוא ולחזור בתשובה כי הרי ידוע שבמקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד, ענה לו יוסף "ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת" – בשביל לחטוא לא צריך חטא גדול כל כך, וחוף מזה ש"וחטאתי לאלוקים" גם ככה חטאתי כבר.

א נקודל'ה

"וישב יעקב"

פירש רש"י, הפשתני הזה, נכנסו גמליו טעונים פשתן, הפחמי תמה, אנה יכנס כל הפשתן הזה, היה פיקח אחד משיב לו, ניצוץ אחד יוצא מהמפוח שלך ששורף את כולו, כך יעקב וכו'. ולכאורה, הפחמי שואל "אנה יכנס הפשתן" והפיקח משיב כי ישרף, וכי זו תשובה על השאלה: לשרוף? זה הרי לא פתרון ריאלי. אלא, הפשתן מרמז על המון העם שלא זכו כלל לתורה ואם כן עולה השאלה איך יזכו לשבת לעתיד לבוא בבית ה'! על כך משיב הפיקח שאפילו אדם פשוט ביותר, אם רק יתלהב לעבוד את ה' יתברך בכל להט נפשו, הרי שניצוץ קדושה זה ישרוף את כל הזוהמה עד שיגיע למדרגה גבוהה ביותר.

ר' אברהם יעקב השני מסאדיגורה

"ויראו אותו מרחוק ובטרים יקרב אליהם ויתנכלו אותו להמיתו" (לז, יח)

לפעמים כאשר שני אנשים רבים זה עם זה, אזי אם אחד מדבר עדיין עם השני, אזי יכולים לסלוח זה לזה ולראות כי כל השנאה שהיה ביניהם מיותרת ובטעות יסודה, ורק הולכי רכיל הפרידו ביניהם וממילא מתפייסים ונעשים חזרה חברים. אבל כאשר הם רבים וכל אחד מתרחק מחבירו ולא מדברים אחד עם השני, ולא שומעים את הצד של השני, אזי השנאה מתגברת והולכת וזה הפירוש "ויראו אותו מרחוק", בגלל שלא התקרבו לדבר איתו ולברר את סיבת שנאתם, על ידי זה הגיע אחר כך השנאה עד אשר "ויתנכלו אותו להמיתו"...

הרה"ק רבי יצחק מוורקי

"ותתפשהו בבגדו, ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה"

יוסף התבונן למה הגיע לו הנסיון הזה? והוא לא מצא שום סיבה "ותתפסהו" – הוא תלה את הנסיון "בבגדו" בזה שהוא שינה את לבושו מבית אבא, כמו שרש"י כותב בתחילת בפרשה "התחיל מסלסל בשעריו" וישר "ויעזוב בגדו בידה" השאיר את הבגדים אצלה וינס ויצא החוצה.

ר' יחזקאל משינווא

"ויהי כדברה אל יוסף יום ולא שמע אליה"

חז"ל אומרים ש"אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו יקרא קריאת שמע" יוסף הצדיק היה בכזה מדריגה שהוא לא היה נצרך לעצה הזאת של קריאת שמע וזה מה שכתוב בפסוק "ויהי כדברה אל יוסף יום ולא שמע אליה - 'שמע' מלשון קריאת שמע – שהוא היה כל כך צדיק שלא היה נצרך לעצה הזאת לקרוא קריאת שמע.

תפארת שלמה

"בעוד שלושת ימים ישא פרעה את ראשך והשיבך על

כנך... בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך מעליך" (מ, יג-יט)

מדוע בפתרון חלומו של שר המשקים נאמר "ישא פרעה את ראשך" – ש' בניקוד סגול, ואילו בפתרון חלומו של שר האופים נאמר "ישא את ראשך מעליך" – ש' בשווא? מבארים המפרשים ע"פ מה שאמרו חז"ל "שלושה שותפים באדם: הקב"ה אביו ואמו", ומובא בספרים, כי שלושים יום לפני מותו של אדם מסיר הקב"ה את חלקו מן האדם. ואכן מי שהוא בעל מדרגה יכול לחוש כי קצו קרב, לפי תחושת חסרון השכינה שכל חייו חפפה עליו, ועתה נסתלקה ממנו. אצל שר המשקים, שחלומו נפתר לטובה, אמר יוסף: "בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך", ש' בסגול (– שלוש נקודות) לרמז שחלקם של שלושת השותפים שבאדם – עודם עליו. אבל אצל שר האופים, שחלומו נפתר לרעה, אמר יוסף: "ישא את ראשך מעליך", ש' בשווא – לרמז שמשלושת השותפים באדם נחסר חלק אחד – חלקו של הקב"ה.

לאור הנר

חנוכה

השתתפות בפרוטה

שאל פעם מישהו את ה"אבני נזר" מסוכטשוב זי"ע, מה טעם יוצא אדם ידי חובת נר חנוכה על ידי השתתפות בפרוטה עם המדליק, ואילו את ה"ארבעה כוסות" בפסח חייב אדם לקיים בעצמו ואינו יכול לצאת על ידי אחרים, השיבו ה"אבני נזר" שההסבר הוא פשוט, שהרי נר לאחד נר למאה (שבת קכב:), ניצוץ אחד של אור, לא משנה מי הדליקו, מגרש הרבה מהחושך, אבל איך יצא אדם ידי חובת שתיה בשתייתו של חבירו, כלום כוס אחד כוס למאה.

פרפראות ומעשיות

א זיס ווארט

"ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו"

אומר רש"י על הפסוק שמשום שתלה יוסף את ביטחונו בשר המשקים, נענש והיה במאסר שנתיים ימים. לכאורה מדוע יש צורך בכפילות לשון: ולא זכר... וישכחהו". הרי מי שלא זוכר – הוא שכח, אלא תירץ מהר"ם מאמשינוב שמיד כשביקש יוסף את עזרתו של שר המשקים, הבין כי עבר עבירה בכך שלא בטח בה' אלא שם מבטחו בבשר ודם, משום כך התפלל מיד לקב"ה שישכח שר המשקים את בקשתו.

המהר"ם מאמשינוב

"רשעים ביד צדיקים"

אמר ר' אלחנן ווסרמן זצ"ל, מובן מדוע רבים ביד מעטים זהו נס, אך מהו הנס ברשעים ביד צדיקים? אין כאן הרי כל חידוש ונס, הרי כך צריך להיות? אלא, הרשע, לעולם חזק יותר מהצדיק, כי הוא משתמש בכלי מלחמה ללא הגבלה וללא כל רסן והוא הורס ומשחית ללא כל בושח ורחם. ואילו הצדיק, מעשיו מחושבים ואינו נוהג באכזריות ואלימות מיותרת וייתכן שבמלחמה יגבר הרשע על הצדיק שזו היא הרי אומנותו... וראו זה פלא, דווקא הצדיקים ניצחו ב"מגרש הבית" של הרשעים... זהו אכן הנס של מסירת רשעים ביד צדיקים, כי זה הוא כמו מסירת גיבורים ביד חלשים...

ר' אלחנן ווסרמן זצ"ל

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

לכאורה חז"ל אומרים שישלוחי מצוה אינם ניזוקים, והרי יוסף היה שליח מצוה, שהלך בשליחות אביו יעקב וקיים מצות כיבוד אב, ואיך הגיע מזה לידי נזק שלבסוף נמכר למצרים!!! אלא מתרץ האור החיים הק' שמכירת יוסף אינו 'נזק', שהרי בסופו של דבר הביא רק טוב ותועלת גדולה, גם ליוסף שנעשה משנה למלך, וגם לעם ישראל שהוא זן ופרנס אותם. וכמו שאמר להם יוסף 'ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטבה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב', וכך גם בחיים שלנו צריך לדעת שלפעמים הדבר נראה כנזק אך באמת הכל לטובתנו.

אור החיים הקדוש

"ולא ידע איתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל, ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה" (לט, ו)

לכאורה, מה הקשר בין תחילת הפסוק לבין סוף הפסוק שהיה יוסף יפה תואר. בספר 'פה קדושי' מבאר על פי המסופר בתנ"ך שדניאל חנניה מישאל ועזריה נלקחו להיכל נבוכדנצר מלך בבל, וסירבו לאכול מן המאכלים שהביאו לפנייהם והסתפקו רק בזרעונים ובמים. שם נאמר "ומקצת ימים עשרה נראה מראיהם טוב ובריאי בשר מן כל הילדים האכלים את פת בג המלך". דהיינו, למרות שאכלו רק זרעונים ומים – נראו טוב יותר מכל האחרים שאכלו מאכלים דשנים. זהו שאומר הפסוק על יוסף: "ולא ידע איתו מאומה", יוסף סירב לאכול אצל פוטיפר שום דבר אחר, "כי אם את הלחם אשר הוא אוכל", רק לחם הסכים להביא אל פיו, ואף על פי כן "ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה".

במחשבה תחילה

"ויגער בו אביו... ואביו שמר את הדבר" (לז, י-יא)

חז"ל אומרים בגמ' ברכות 'חלמא טבא חדויה מסתייה', פירוש הדבר שאם חלם האדם חלום טוב והוא שמח מחלומו הטוב, עלול החלום שלא יתקיים כלל, כי עצם השמחה שיש לו מהחלום, בזה אכל כבר את הטוב שרצו לתת לו מן השמים. בזה יובן מה שגער בו אביו, כי יעקב ידע שהחלום יתקיים, לכן גער בו ואמר איך אתה חושב שהחלום הזה אמת הוא, והלא אמך כבר מתה, ומזה ראייה שאין בחלום ממש ואין לך על מה לשמוח. ומסיים הכתוב, למה גער בו, משום "ואביו שמר את הדבר", שהיה מצפה שיתקיים החלום למעשה, לכן גער בו שלא ישמח עכשיו.

ישמח משה

היה זה הגרי"ק

ב"ה | הרה"ק ר' יוחנן ב"ר הרה"ק ר' ישראל מסטאלין קארלין זצוק"ל | יומא דהילולא כ"א כסליו תשט"ז

"נענה הרבי ז"ל: אפשר אפשר"

סיפר הרה"ק ר' אהרן יוסף בריזל ז"ל: פעם אירע בערב שביעי של פסח שהיו צריכים לעשות בו עירוב תבשילין. לפני שאדמו"ר זיע"א עירב אמר לפתע ר' אהרן רזניק שכח לערב הבה נכוון עליו, הנוכחים בחדר כבר ציפו בקוצר רוח להגעתו של ר' אהרן, ואכן בעת דמדומי חמה הגיע ר' אהרן לביהמ"ד, ופתאום נזעק "אוי שכחתי לעשות עירוב תבשילין" כשבד בבד הוא ראה שכולם מחייכים ומתפעלים כאחד. ר' אהרן, הרגיעו אותה כל, הרבי כבר כיוון עליך... (במו עיניו זכה לראות...)

סיפר הרה"ק ר' נחום עקיבא בריזל שליט"א מה ששמע מחותנו הרה"ק ר' יוסף דוד אייזנבאך ז"ל שסיפר לו על פעם אחת שהיו לו כמה שאלות מסוימות ובקשות בעניני השעה ושלה אותם ע"ג מכתב אל רבו הרבי ז"ל בחו"ל, לאחר כשבוע בלבד! הגיע מכתב תשובה בחזרה אליו כשתאריך כתיבתו ושליחתו מכתב התשובה הוא באותו יום שהכניס ר' יוסף את מכתבו עם השאלות לתיבת הדואר בירושלים כשלא היה אפשרות בעולם שהמכתב שבחו"ל באותו יום. ויהי לפלא והתרגשות לכל רואה שבאותו רגע שכתב המכתב כבר ראה הרבי ז"ל בעיניו הפקוחות את השאלות של המקושרים אליו ומיד כתב מכתב עם התשובות ושלה לא"י. ולא הוצרך בכלל לקרוא את המכתב של החסיד.

צוד סיפר שנסע לחיפה על חג הסוכות לחסות בצד הקודש כשחנה הרבי ז"ל בעיה"ק חיפה. והגיע עם בנו ונכנסו לקבל שלום והרבנית ע"ה נתנה ליד ממתקים וכשראתה שיש לו נעליים קרועות נתנה לו כסף שילך לחנות לקנות נעליים חדשות לכבוד יו"ט, אך הרבי ז"ל שלח אותה שתלך עמו לחנות למדוד, באמרו: "ער איז דאך אונזער א קרוב".

והסדר היה בחג הסוכות שאת הבחורים שנסעו לחצה"ק בחיפה שלחו לישון בסוכת הישיבה והאברכים ישנו בסוכת בית הכנסת על הכיסאות והנה קשה לר' יוסף לירדם והרהיב עוז לעלות את ג' הקומות עד לסוכת הרבי ז"ל לראות מה עושה הרבי ז"ל בשעת לילה מאוחרת. הסוכה היתה על הגג, וכשעלה ר' יוסף לגג מצא שדלת היציאה אל הגג נעולה, אך מבעד לחריצים ראה שהסוכה מוארת ושמע את קול הרבי ז"ל (שהכיר את קולו) מזמזם (ברומט). וניסה להקשיב מה ולא הצליח. למחרת לפני שחרית כשנכנס הרבי ז"ל לביהמ"ד לתפילה עבר בין ב' שורות, כשעבר ליד ר' יוסף לחש לו בחטף: "נישט אוואו עס פאלט איין דאף מען גיין... וזה ברוה"ק כי הרי לא הראה את עצמו לרבי ז"ל אלא עמד מאחורי הדלת הנעולה של החצר מחוץ לסוכה, ורק הסתכל בחריצים.

צוד סיפר רנ"ע שפעם נכנס ר' פייוויל אויערבאך ז"ל בחג הסוכות אל כ"ק אדמו"ר זיע"א והרבנית ע"ה שנכחה שם סיפרה לו שבכל יום נכנס עמו לסעודה יהודי מהזקנים שאינו מוכר לה לא מהחסידים ולא מהקרובים אמר ר' פיבל לרבי ז"ל? פון די אושפיזין נענה הרבי ז"ל "אפשר אפשר..."

הרה"ק ר' טוביה בוקשפן שליט"א סיפר על סבי וחנות דגים למיחתו. ופעם נקלע לקשיים גדולים והלך לשפוך שיח על ציון הרבי ז"ל במקום מנוחתו אשר בעיה"ק טבריא ת"ו וכבר למחר ראה שינוי לטובה בכח התפילה ובזכות הצדיק ומצב כלכלתו התיצב בחסדי ה'. המושך בעמ' הבא...

גרפוער - 0534125700

סיפר הרה"ח ר' יעקב יצחק בריזל ז"ל שבליל ערב יום כיפור הגיעו לחיפה כמה בחורים. אחד מהם מסר לי שליחות מאבי. היות ואחותי הקטנה נחלתה והרופאים אומרים שזו מחלת הצהבת, עלי להזכיר אותה אצל הרבי לברכה ולרפואה. בלילה כבר לא היה אפשרות לגשת אל הרבי. בבוקר התפלל הרבי למעלה בביתו, ולאחר התפלה נכנס לטיש לחיים, כשהרבי שתה לחים, הזכרתי את אחותי שחלתה בצהבת. 'הא ביטל הרבי את הדבר ס'איז ניט געלונך (צהבת). בתוך כך פנה לר' פייבל שעמד מאחוריו, ואמר לו: אחרי המקוה תלך עם יעקב יצחק לשלוח טלגרמא, שיתנו להילדה רבע כדור אספירין. אחר הטיש התלוויתי לרבי למקוה, ולאחר מכן הלכתי עם ר' פייבל לשגר טלגרמא. יום כיפור באותה שנה היה ביום חמישי. ביום שישי הגיע הרה"ח ר' בעריש בריזל שליט"א לחיפה, וביררתי אצלו האם שמע משהו אודות אחותי. בוודאי - ענה לי ר' בעריש א גאנצע מעשה, סמוך לכל נדרי נכנס אביך לביהמ"ד וסיפר לכולם שבתו הקטנה חלתה והוא שיגר שליח לרבי, ובאמצע סעודה המפסקת הגיע מברק מהרבי לתת לה רבע כדור אספירין, מיד עשיתי כן סיפר והילדה נמצאת עכשיו בעזרת הנשים בריאה יחד עם אמה. שמחתי לשמוע בשורה טובה זו, אך פחדתי לגשת אל הרבי לעדכנו עם החדשות הטובות. היראה מהרבי היתה גדולה מאוד. בליל שבת, בעת שהרבי שתה לחיים בשולחנו הטהור, הזכרתי את שמה בכדי להמשיך ולספר על הבשורה הטובה. הרבי היסה אותי מיד, ואמר: דו דארפסט שטעלין אסאך פלעשער וויין, ונקב במספר ח"י בקבוקי יין, ושוב הוסיף ואמר 'עשרים', דער טאטע ז"ל פלעגט זאגן, אין צוואנציג איז אויך דא ח"י, עשיתי מיד כמצוותו של הרבי, והעמדתי עשרים בקבוקי יין על השלחן. אח"כ ציווה הרבי לשמור את הבקבוקים לשמחת בית השואבה. ר' פייבל שהיה עד לכל הדבר הביט בשעונו, ואמר לי: במוצאי שב"ק תתקשר הביתה לברר מה אירע באותה שעה. במוצש"ק התקשרתי לאחד מהשכנים, ותיאמתי עמו לדבר עם אבי בעוד חצי שעה, כשדיברתי עם אבי ביקשתי ממנו שיספר לי מה היה בליל שב"ק. מניין אתה יודע שהיה משהו? תמה אבי, וסיפר: בליל ש"ק נתקף חיים אורי אחי, (שהיה ילד באותה עת) בחום גבוה מעל ארבעים מעלות, הזעיקו שלושה רופאים, הם בדקו ומיששו אך לא עלו על שום דבר, הם ציוו לנסות להוריד את החום, ואם החום לא ירד עד מחר בבוקר, שיובילו אותו לבית החולים. סיבבנו את גופו בבקבוקים קרים, את ראשו עטפנו במגבות רטובות, אך הוא המשיך לקדוח מחום. המצב התדרדר, והוא התחיל להקיא ואיבד את הכרתו. כחצי שעה פעלו לעוררו. לאחר חצי שעה התעורר, ביקש כוס מים, שתה וקם כאילו לא היה כלום, התפלל, ואכל סעודת שבת. כששמעתי מאבי באיזה שעה הוא התעורר, סיפרתי לו שבדיוק באותה השעה ציווה הרבי שאעמיד יין אצל השולחן.

פעם עמד אדמו"ר זיע"א ושוחח עם הרה"ח המופלג ר' חיים מנדלי זצ"ל ובתוך דברם עבר הרה"ח ר' דוד אריה בריזל (ר' דוד'ל בישער) ז"ל ואמר הרה"מ לרבי ז"ל שיש לכבד את ר' דוד'ל היות ויש לו הרבה צאצאים - בנים ונכדים אצלו - קארלינער חסידים. נענה הרבי ז"ל והתבטא: "קארלינער?! רייבן זיך צו זיין קארלינער!". על דרך מה שאמר שקארלינער דרך הוא עבודה קשה בזמנינו.

ופעם התבטא אדמו"ר זיע"א על ר' חיים מנדלי שיש ללמוד ממנו אשר עם כל גדלותו בתורה אשר כידוע היה הראש ישיבה בישיבתנו הק' בסארני וכן המשגיח רוחני בלונינעץ. והג' ר' חיים בריסקער שלח אליו את בנו להבחן אצלו גמרא עם כל המפרשים וה"חפץ חיים" זצ"ל ציווה לקום לפניו כדי לכבד תורה ולומדיה (וישישותו) עכ"ז הוא אינו מפספס או מותר על שום שבת אחים זיצוג.

זכותו יגן עלינו ועל כל עמו ישראל. אמן.

הידעת?!

המשב"ק ר' פייבל אוירבך ז"ל: סיפר שפ"א הראה לו האדמו"ר זיע"א שלש שורות ממכתב הברכה ששלח לו אביו לקראת חתונתו. וכך כתב לו: "לכבוד בני הרב הצדיק... מזל טוב, אשריך שבחרת בדרכם של אבותינו הקדושים, אלפי ברכות יחולו עליך".

מנוחתו כבוד בטבריה תובב"א

כיצד מחנכין?

עלון מס' 52

לקראת יום פטירת הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל

כ"ד כסלו תשע"ח

עיניו של הרב אורו, לרגע זה הוא ציפה. הוא מיהר לקרוא למשמשו, והורה לו להביא מצלמה. בינתיים הרב אמר בחיבה לילד "עתה נצטלם יחד, אני ואתה, וכשתגיע הביתה תגדיל את התמונה שלנו, ותתלה אותה בחדר שלך בבית. כך תמיד תרגיש שאתה נמצא לידי, ויהיה לך קל לכבד את אבא, טוב?", הילד הנרגש הנהן בראשו לאות הסכמה.

והנה הגיע המשמש והמצלמה בידו, הרב שטיינמן התרומם מכסאו, הניח ידו על כתפו של הילד הנרגש, חיבקו בחמימות, חייך והורה למשמש לצלמם. לאחר שצילם אותם, נחה דעתו של הרב שטיינמן. הוא התיישב בכסאו, בירך את האב ואת בנו במילים חמות, ונפרד מהם בחמימות.

ואכן, התמונה פעלה את פעולתה באופן מדהים. התמונה פותחה ב"פוטו" הסמוך, הוגדלה, והילד תלה אותה בחדרו. וראה זה פלא. מאז אותו יום, החל הבן לכבד את אביו יותר מכל בני המשפחה, תופעה שהמשיכה גם לאחר נישואיו. התמונה שחוללה את המהפך, לא נותרה תלויה רק על קיר חדרו של הילד, היא נחקקה על לוח ליבו לנצח נצחים!

(מתוך נועם שיח בהוצאת מכון אפריון לשלמה, קובץ יהיב חכמה לחכימין, תולדות תשפ"ד

פעם הגיעו לבית הגאון הגדול רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל אב ובנו בן העשר. האב אמר לשמשו של הרב שברצונו להיכנס עם בנו אל הרב וסיפר לשמש בדמעות שלישי שבנו מתנהג אליו בחוצפה נוראה, מתווכח עמו על כל דבר, ולפעמים כשחמתו גוברת בו הוא אף משליך עליו חפצים שונים ה". והוסיף ואמר: כלו כל הקיצין, איש לא יוכל לעזור לי מלבד הרב.

דבריו היוצאים מן הלב נכנסו ללבו, ומיד הוכנסו אל הרב שטיינמן. האב והבן נכנסו, האבא התחיל לבכות וסיפר לרב על מעללי בנו.

הרב שמע את דבריו בכובד ראש, והזדעזע למשמע אזניו. הוא השתתף בצערו ולבו כאב בכאבו. לבסוף ביקש מהאב לצאת לזמן מה מחדרו ולהשאיר אצלו את בנו, והוא ינסה לדבר עמו. האב יצא והרב שטיינמן נשאר לבדו עם הבן.

הרב פנה אל הילד ושאל אותו: "מדוע תעשה כך לאבירך? הלא זה אסור מן התורה?!" הילד השיב בחוצפה "אני לא מסתדר אתו! הוא מעצבן אותי כל הזמן", וגם בעיניו עמדו דמעות. אמר לו הרב שטיינמן "גם אם אבא מעצבן אותך, בכל זאת, אסור לך להתנהג אליו בחוצפה ועליך להתאפק ולשמור על כבודו".

הילד שמע ושתק, ולפתע שאל אותו הרב שטיינמן: אמור נא לי, בני, האם גם לידי תהיה מסוגל שלא לכבד את אבירך? הודה הילד בבושה ואמר "לא, מהרב אני מתבייש".

גן עדן - לא בצעקות!!!

כאמור, הבחור הזה היה עקשן גדול, ואמו כל הזמן רבה איתו וצעקה עליו. אמרתי לה: "תראי, זה לא עסק, אני לא יכול כך! לי יש את

סיפר רבי ליפא ישראלזון שליט"א:

התעסקתי פעם עם בחור עקשן, שהיה צריך לקרבו. כל יום הייתי מחכה לו ליד הבית ולוקח אותו לשיבה.

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לרדת לדקות המחשבה של כל אחד ולאבחן ולדעת מה הכי טוב בשבילנו! רה"י שלא ידע מה זה לקום מאוחר, הבין את הכל הרבה יותר טוב מאיתנו, ירד לכל הדקויות של כל איש קטן.

הייתי אצלו פעם עם בחור שתפסנו אותו בגניבה, גנב! - ידו בכל! והיה קשה לו מאוד להתפטר מההרגל המגונה הזה. אגיד לכם את האמת, אני לא יכולתי להסתכל על הבחור הזה, לא היה שייך, הרגשתי שאין לי שפה לדבר איתו, אני לא מבין את ההתנהגות הזו. הייתי בטוח שמרן ראש הישיבה, אולי לא יזרוק אותו מכל המדרגות, אבל בכל זאת לא יוכל לדבר איתו, הוא הרי גנב! וראש הישיבה הרי כל חייו נזהר מאוד בענייני ממון.

עד כדי כך, אני זוכר שפעם בחודש תמוז ראיתי שעל השולחן בכניסה לביתו עומד ספר עם מטריה, ובחודש שבט זה עדיין היה מונח באותו מקום! שאלתי את הרבנית למה זה עדיין באותו מקום, וענתה: ראש הישיבה אומר שכיון שהניחו את זה פה, זה דרך הינחות, ואסור לגעת בזה. אז לא הורידו את המפה ולא הזיזו את זה, וכך זה נשאר על המקום. לקראת פסח רה"י החליט שאפשר לשים את זה במקום אחר ולרשום... נו, אז רה"י שכ"כ נזהר משמץ של גניבה, יכול להבין את המחשבות של הגנב!?

אבל רה"י דיבר עם הבחור הזה, ושאל אותו: למה אתה גונב? האם בגלל שחסר לך משהו, או כי יש לך תאוה לחטוף? או כי זה מזדמן לך?... כך הוא דיבר איתו. ואני יצאתי החוצה, לא יכולתי לשמוע.

וכשיצא משם, אמר לי הבחור: אני יותר לא אגנוב, לא שייך!...

אני מכיר את הבחור היום, אני לא יכול להגיד שהוא מקפיד על ממון השני כמו ראש הישיבה, אבל הוא רחוק מאוד מגניבה. מה ראש הישיבה אמר לו - אין זמן עכשיו לדבר ע"ז, ולא כעת השעה, אבל מדהים איך שגם ממרום מדרגותיו ידע לרדת לדקויות כאלו של בחור שנכשל בגניבה.

(שאל אביך ויגדך ויצא תשע"ט)

הדרך שלי, ואילו את כל הזמן צועקת עליו, אני לא יכול לטפל בו. אם את ממשיכה לצעוק עליו - אני עוזב!"

טענה האם כנגדי: "וכי מה אתה רוצה, שכשאבוא לשמים אשב בגיהנום!? זה התפקיד שלי - לצעוק ולחנך!"

"את יודעת מה", אמרתי לה, "בואי נשאל רב". והיא הסכימה.

נכנסנו לרב שטיינמן. ראשית דיברתי אני והצגתי את טענותי.

"נו, ומה את אומרת?" פנה רבינו אל האם, והיא ענתה: "תפקידי לחנך את הילד, אינני רוצה שיהיה לי גיהנום."

כשמוע רבינו את דבר האם, הרים קולו בהתרגשות ואמר: "מה את רוצה, גן עדן או גיהנום? אם תמשיכי כך - אני מבטיח לך שלא יהיה לך גן עדן, ואם תפסיקי - אני מבטיח שיהיה לך גן עדן!"

האם קיבלה את הדברים, וכיום ב"ה הבחור זה הינו אברך חשוב, שקוע בעמלה של תורה.

סיפר המשגיח הגה"צ ר' נחום ברנשטיין שליט"א: מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, כפי גודלו ב'השמימה', כך היה גודלו 'במוצב ארצה', לרדת לכל פרט ופרט של כל בחור צעיר. גם אני כמשגיח בישיבה שמתעסק בחינוך התלמידים, ועובד עם אנשים בכל מקום במקרים שונים ומשונים, לא מבין עד היום אפס קצהו ממה שהוא הבין, ממה שיכול להפריע לרגשות של בחור. יש המון סיפורים כאלה, שהיו לנו תמידים כסדרם. הרבה פעמים כבר לא ידענו מה לעשות, ותמיד הוא ידע לראות את הצד שאף אחד לא ראה.

יום אחד באתי אליו עם בחור אחד שהיה לי כאב לב ממנו. הוא היה מהבחורים הכי טובים בישיבה, מתמיד, אבל לא קם בבוקר לתפילות בישיבה. הוא היה קם בשעות מאוחרות ממש, למרות שניסה שוב ושוב, אף פעם לא הצליח. בצר לו ביקש להיכנס עמנו למרן ראש הישיבה.

נכנסנו לראש הישיבה ושאלנו מה עושים. אמר לו הראש ישיבה: "אונס רחמנא פטריה - אתה פטור מתפילה!"... רבותי, מאותו יום הבחור יותר לא החסיר תפילה בישיבה!!!

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם על ידי ידיד נאמן לזיכוי הרבים

טעם בפרשה

וילב

שקרה כאן?? לו היית כמה שהקב"ה ציפה ממך ליותר??
לו היית יודע כמה שהקב"ה כועס על כך שהזנחת את פלוני
או אלמוני ולא עשית יותר למענו?? חבל יענקל, חבל!!

אך במדרש הגדול כתוב דברים שונים. כותב המדרש:
וישמע ראובן ויצלהו מידם. [מהו השכר שקבל על כך
ראובן?] אמר לו בוחן לבות: איך שהתחלת להשיב ילד
לאביו, מבניך אעמיד משובב לישראל למוטב, ואיזה זה? -
הושע בן בארי, שכתוב בו: "שובה ישראל".

המדרש מספר לנו

שאמר הקב"ה: ראובן,
אני ראיתי "איך שהתחלת
להשיב ילד לאביו". כן כן
אני ראיתי את ההתחלה
שלך! אני ראיתי שהתחלת
במעשה טוב! ונכון שבאמת
לא הצלחת לסיים את
המעשה הטוב שלך, אבל
אני ראיתי שאתה 'התחלת'
את המעשה, וניסית באיזה
שהיא דרך להשיבו אל

אביו, לכן ראובן תדע: ששכרך גדול ועצום, ויזכה בןך
-הושע בן בארי, להשיב את בני ישראל בתשובה.

כן כן, אנחנו שמתחילים דברים טובים ולא תמיד
מצליחים לסיים אותם, אנחנו שהרבה פעמים משקיעים
במישהו אחר ומנסים לעזור לו, אך לבסוף זה לא מצליח,
והעשייה שלנו לא נשלמת. אנחנו צריכים לדעת ש ה'בוחן
לבות' שמח מכל טיפת התאמצות שלנו בשביל עצמנו
ובשביל זולתנו והוא יודע גם לתת שכר טוב על 'התחלה'
של הזו הניסיון הזה.

כי אין מאמץ שלא נרשם לדורות!!!

ואין טיפה של עשייה שלא תשמר לעד!!!

יעקב שולח את בנו יוסף לראות את שלום אחיו, ומיד
כאשר הוא בא הם מחליטים להרוג אותו ולהשליך אותו
לאחד הבורות שבסביבה.

מה קורה מיד? כתוב בפסוק (פרק-לז. פסוק-כא, כב):
"וישמע ראובן ויצלהו מידם. ויאמר לא נכנו נפש!"

ראובן עוצר את אחיו ואומר להם, אחיי, אל תרעו!! אל
תהרגו את אותו בידיים!! "השליכו אתו אל הבור הזה אשר
במדבר ויד אל תשלחו בו! זה לא מתאים שאנחנו נהרוג את
אח שלנו בידיים, בואו ונשליך אותו באחד הבורות על מנת
שימות מעצמו.

האחים הסכימו ומיד
השליכו אותו אל אחד
הבורות. ראובן מצידו
תכנן שלאחר שיעברו כמה
שעות, הוא יחזור ויוציא
את יוסף מהבור, והם יחזרו
יחד לביתם בשמחה וגיל..
אך למעשה התכנונים של
ראובן לא כל כך הצליחו,
ויוסף הוצא מהבור (בשעה
שראובן כבר לא היה שם)
ונמכר לישמעלים עד
שהגיע למצרים.

ראובן שב אל הבור, והוא נחרד לגלות ש "הבור רק,
אין בו מים. ואין בו יוסף"

ראובן נחרד, וזעק: "הנער איננו ואני אנא אני בא!!" איך
אוכל לשאת פני אביו?? איך אוכל לסלוח לעצמי על כך
שפספסתי את יוסף מבין הידיים?? ובכלל, ומי יודע מה
קורה אתו עכשיו??

אני לא יודע מה אנחנו היינו אומרים בשעה כזו, אך
מסתבר שאולי לחלק (קטן) מהאנשים מאיתנו הייתה
תחושה לא כל כך נעימה ממה שקרה, ויש עוד מעט אנשים
מאיתנו (אבל ממש מעט) שאף היו אומרים לעצמם (בשקט
כמובן), תשמע יענקל היית יכול יותר!! בינינו יענקל,
שנינו יודעים שהיית יכול לפעול הרבה יותר!! חבל יענקל!
ממש חבל!! ובכלל יענקל, שלא נדבר על מה שקורה
עכשיו בשמים!! לו היית יודע כמה הקב"ה עצוב ממה

לבת לוי!

להערות ותגובות וכן להרשמה לקבלה במייל tamrdy35@gmail.com

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"ניסים של מחותנים"

שיעור מס' 165 | פר' וישב - חנוכה תשפ"ד

"בריסקער תלמיד" - כך אפשר להגדיר את בעל המעשה, אותו אני מכיר אישית" מעיד ש"ב הרב יעקב ישראל קניג "בבריסק למדו לרדת לשורשי הדינים, לחלק כל דבר ל"צווי דינים", כאדם שגדל בבריסק מידת הביטחון הייתה חלק מישותו, הוא בהחלט האמין שסיפורי ההשגחה הפרטית יכולים לקרות, אך יחד עם זאת- סירב להאמין דווקא לסיפורי הניסים המתפרסמים חדשים לבקרים בעלונים וכדומה...

לתת את כספי הצדקה למשולח הראשון שיבוא לבקש..." ממשיך הרב דוידסון לספר שכנעתי את ידידי עלינו מוטלת רק חובת ההשתדלות והקב"ה יעשה את שלו הרי להשיא את הצאצאים זו מצווה, והקב"ה עושה לנו תמיד ניסים, ובפרט כשמדובר בקיום מצותיו."

אך כשיצא לרכוש בשר בזול בחנות הבשר במפעל 'גלאט עוף' בעטרות שליד ירושלים שמע שם ממקור ראשון סיפור השגחה מופלא.

"ונראה לתרץ" מוסיף רבנו ה"זרע שמשון" "שטעם הדלקת הנרות חנוכה לפרסום הנס, אינו לפרסום הנס של השמן שמצאו להדליק המנורה בלבד, אלא שהדלקת הנרות רומזת להתשועה הגדולה שבאה להם לישראל מאויביהם, דאמרינן במדרש על פסוק: "וחושך על פני תהום" - זו יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיהם, שבקשו לבטל מהם עיקר המצוות שהם: שבת, וראש חודש ומילה, ועוד היו רוצים שיכתבו על קרן השור שאין להם חלק באלוקי ישראל."

אחד העובדים שם, יהודי משכמו ומעלה, שיתף אותי כי היום הוא חוגג את ה"שבע ברכות" האחרון של בנו התשיעי, אחד מתוך שישה עשר, בלעה"ר. לפני שבוע, ערב נישואי בנו, חישב לכמה כסף הוא זקוק לצורך ליל הנישואין עבור הקייטרינג, התזמורת, הצלם וכו' הסכום הכולל היה שלושים ושנים אלף שקלים: 'ניסיתי לחשוב מאין אני מביא את הסכום הזה. המשכורת שלי מספקת בקושי להביא מעט פרנסה הביתה. חיתנתי כבר שמונה ילדים ב"ה, היכן שאפשר ללוות כבר לוויית, ופרוטה לפרוטה אין לי כדי לגשת לחתונה,

"לא יכולתי לעמוד מנגד. החלטתי שמכיוון שאני כבר באירופה, אני משנה גם את הכרטיס שלי כדי ללוות את ידידי הת"ח בפסיעות הראשונות שלו בארה"ב" מתאר הרב דוידסון "ל קיוויתי לחבר בין ידידי לחבר אחר תושב ארה"ב, בתקווה שהוא יפתח את ביתו וליבו לאכסניה ותמיכה בידידי הת"ח.

בצר לנו החלטנו, רעיתי ואני, להשכים קום ביום החתונה, לצאת לשפוך שיח בקברה של רחל אמנו.

הגענו לביתו של ידידי בארה"ב. התברר שמסיבה כל שהיא אין באפשרותו הפעם לארח בביתו. התכנית השתבשה. שעון החול אזל... חיפשתי אכסניה לידידי. עסקן אחד, העיד בפני על קהילה מסוימת, אשר יש בתוכה כמה אנשים טובים שליבם וכיסם פתוחים למצוקת הזולת. הוא לא הסכים לנקוב בשמות, אך הציע שהת"ח יוריד מעט את מסכת הבושה ויבקש את עזרת הציבור במציאת אכסניה מתאימה ובבקשת עזרה.

עמדנו שם כברת זמן, ובדמעות שפכנו שיח לבורא עולם שלא יעזוב אותנו ויחיש לנו את ישועות. לקראת סיום התפילה דפק לי מישוה גב. הבנת לותמי שכנראה אני מעכב את המתפלל הבא מלגשת לציון, ולכן סובבתי את ראשי וסימנתי לו בידי שעוד כמה דקות אני מטיים, התשובה שלי לא סיפקה אותי, והוא הסביר לי שהינו מעוניין לשוחח איתי. בסיום התפילה הוא שאל אותי על מה התפללתי כל כך. ספרתי לו שאני מחתן הערב את בני התשיעי, ואין לי עם מה לגשת לחתונה. הלה אמר שהוא הגיע מחו"ל לארץ ליומיים, לחתונת בנו הערב באולמי "אונויו" בקריית שדה התעופה. הוא הוסיף שהוא מתאכסן בדירה ברחביה, וביקש שאגיע לביקור קצר בדירתו, שם יש לו את פנקס הצ'קים. התנצלתי באמרי שגם רעיתי נמצאת כאן. "אדרבה, מצדי שתצטרף גם היא" הוא הציע. הצטרפנו אליו לביתו, שם כיבד אותנו במיני תרגימה, שתינו "לחיים" ואיחלנו זה לזה את כל הברכות לרגל הנישואין הערב אצל שנינו, הוא ביקש לשמוע פירוט על הצרכים שלנו. ולאחר ששמע הוסיף: "ומה עם הוצאות שבת השבע ברכות? הלא גם עבור זה אתם צריכים..." נכנס לחדר ויצא משם עם צ'ק בסך המישים אלף שקלים! החתונה התקיימה ב"ה בשמחה ובטוב לבב כשפינו מלא שירה והודאה להשם על ההשגחה הפרטית ומאור הפנים הניסי אותה זכינו לראות עין בעין."

הכנתי את ידידי לגבור על הבושה ולבקש מיהודים שיעזרו לו. הורדתי אותו בסמוך לבית כנסת של אותה קהילה ויצאתי במהירות לכיוון שדה התעופה בדרכי חזרה לארץ, כשאני נושא תפילה שיצליח השם דרכו ויעזור לו לצאת מהמצר.

"הטעם שנו חנוכה שהניחו למעלה מעשרים אמה פסול, היינו משום דליכא פרסומי ניסא. והדבר תמוה" שואל רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א "למה קבעו חכמים פרסום מהנס שנעשה בשמן, שהיה דבר מועט לגבי הנס הגדול שנצחו במלחמה מעטים את הרבים, וחמשה בני חשמונאי הפילו והרגו אלפים ורבות, הלא זה הוא הנס הגדול הצריך לזכירת עולם, ולפרסם תשועתו יתברך. שהרי נס השמן אף על פי שהוא גדול, הלא גם אלישע עשה כך ויותר מזה לאשה אחת מבני הנביאים!?" ובטרם נמשיך לתשובה נעבור לסיפורו של הרב דוידסון, תושב בית שמש:

לאחר כמה ימים, פחות משבוע, דופק ידידי שוב במשרדי בישראל. חשבתי שנופלים עלי השמים. הרי כל כך התאמצתי לעזור לו לצאת לארה"ב, והנה הוא בורח משם כתינוק הבורח מבית הספר! נכון שלא נעים לגייס כסף, אבל חובות יותר נעימים! עוד לפני שפתחתי את פי הוא הקדימני בסיפורו הניסי המדהים:

"שנה שעברה לאחר שסגרת שידוך טוב לבני יצאתי לקרעסטער להגיד תודה לבני שיעלה על השידוך המבורך שקבלתי בעקבות תפילה בציונו. הצטרף אלי ידיד נפשי, מרביץ תורה חשוב, שממית עצמו באהלה של תורה מתוך מסירות והקרבה, אשר עקב השאת כמה מצאצאיו בתקופה קצרה חובותיו עלו למעלה ראש, ורצה לצאת לשפוך שיח לא' העונה בעת צרה, ולבקש כי בזכות הצדיק יעשה לו נס, כפי שאלישע עשה לאותה אישה מבני הנביאים, אשת עובדיה. שם, בקרעסטער, התברר לי כמה עמוק הבור בו הוא נמצא, ומשכך שכנעתי אותי שמחובת ההשתדלות עליו לצאת לארה"ב, לדפוק על פתחי נדיבים. הוא, לעומת זאת, טען שנסיעה כזו נוגדת את האופי שלו, ובכלל אינו מאמין שיצליח. משראיתי את הקושי שלו ואת עומק חובותיו הזכרתי לו סיפור ששמענו שנינו מבעל המעשה לפני כשנתיים בעידן הקורונה איך שהקב"ה גלגל לו גלגל הצלה מופלא וניסי:

"השארתי אותי שם בבית הכנסת. עליתי עם מזוודתי לעזרת הנשים, וניסיתי לפנות לאנשים בביהכ"נס, אך נאלמו לפתע המילים מפי מרוב בושה ומבוכה. כך חזרה התמונה על עצמה כמה פעמים. הרגשתי שאני פשוט לא מסוגל..."

אותו אדם נשלח על ידי הדריבער לכתובת מסוימת, תוך מחשבה שהוא צפוי לקבל שם כמאה דולר. למעשה, הדלת נפתחה במאור פנים, ואכן ניתנה לו תרומה של מאה דולר כמובטח. אלא שהגביר לא הסתפק בכך. הוא הסביר שזו התרומה הרגילה אצלו, ממנה יכול המבקש לתת שליש לדריבער, כמוסכם, אך כאן הוסיף הגביר: "יש לי בקשה חריגה, באופן חד פעמי ובתנאי שאף אחד לא ידע עליה. אני מבקש לתת לך את כל הסכום שהצטבר בקופת הצדקה שלי, למעלה משלושים אלף דולר... במשך כל תקופת הקורונה לא הגיעו משולחים כמידי ערב, ולכן החלטתי

הרמתי ידי לא' בבקשה: מאין יבוא עזרי... אפילו אכסניה אני לא מסוגל לבקש, ותרומות- על אחת כמה וכמה... החלטתי לנום בלילה בעזרת נשים, ובבוקר לחשב את צעדי מחדש. בעודי מתארגן למנוחה הגיע השמש של בית הכנסת ושאל אותי למעשי. סיפרתי לו את כל הסיפור. לאחר כמה דקות הוא הודיע לי שמצא עבורי אכסניה ראויה ומכובדת. שמחתי כמוצא שלל רב. למחרת השמש גם קישר אותי ליהודי נכבד שהקשיב בקשב רב לגלגל חובותיי עקב נישואי שלושה מצאצאי בתקופה קצרה. הלה שאל אותי כמה זמן עלי להישאר כאן, ואמרתי לו שתכננתי להישאר כחודש ימים.

למחרת התקשרו אלי מביתי כי אבי המבוגר הובהל בדחיפות לבית החולים במצב קשה, והרופאים מבקשים לקרוא במהירות לכל בני המשפחה. ניגשתי להיפרד ממיטיבי, שהתפלאו: הרי רק הרגע הגעתי! ענית להם כי בעקבות מצבו של אבי עלי לחזור מיידית ארצה, ואולי בעוד תקופה אוכל לחזור להשלים את המלאכה. מיטיבי ביקש ממני את כתובתה בישראל ואמר לי שאין צורך שחזרו, כי הוא כבר ידאג לשלוח עבורי באופן מידי סכום נכבד, חמישים ושנים אלף דולר! ועוד היד נטויה, בעזרתו יתברך. חזרתי לישראל. בינתיים התברר שלפתע מצבו של אבי שליט"א התייצב, והבוקר הוא שוחרר לביתו, לאורך ימים טובים. מיד יצאתי אליך, להודות לך ויחד אתך לבורא יתברך על אורות הניסים שהתנוצצו והאירו עלי בזכותך

"ואם כן" מסיים רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א "בתשועת הניצחון ישראל יצאו מאפילה לאורה, והו הטעם שנעשה להם נס בשמן, כדי שיוכלו להדליק המנורה ולהאירה, לרמוז הנס הזה. ומשום הכי בעינין פרסום הנס בנרות חנוכה, והפרסום הוא על תוקף ועיקר הנס, דהיינו: ההצלה". הרחמן הוא יעשה לנו ניסים כאשר עשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com

טוואיט לוחציט 04

אמן ואמן

גודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן. יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש טבת תשפ"ד | גליון קצ"ז

זנקת המגיד הירושלמי

נשא התלמיד את עיניו אלי ואמר: בבית הכנסת בו אנו מתפללים על כותל המזרח ישנו שלט על חובת הוזהירות בעניית אמן ואמן יהא שמיה רבא, ועל איסורי תורה התלויים בה כברכה שאינה צריכה ועוד, וראיתי שאף על פי כן אין האנשים זזהירים בעניית אמן ואיש"ר וחשבת, ענה התלמיד, שישנם אסורים שאין קפידא לעבור עליהם. וכשם שעל עניית אמן ואיש"ר אין קפידא, הוא הדין שעל איסור תער אין קפידא. עד כאן סיפור הדברים שספר הרב.

צאו וראו - זעק רבי שלום מנהמת לבו - עד היכן מגיע הזלזול בעניית אמן ואיש"ר, עד שנעשו שאר מצוות התורה בזיות ומזולזלות בעיניו ובעיני שאר בני אדם. ומתוך שנכשל הוא במקום זה, גורם כשלון לאחרים במקום אחר.

אשרי מי שלא ישכחך ובין אדם ויתאמץ בך. אשרי מי שיתחזק ויתאמץ במצוות עניית אמן ואיש"ר. וכפי שהשריש רבינו החפץ חיים זצ"ל שמצוות שאין יד רבים אוחות בהם, הרי היא כמת מצוה שהעוסק בה נוטל שכרו ושכר כל העולם כולו.

שח לי הגאון הצדיק רבי יצחק שבדרון שליט"א ששמע מאביו הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצ"ל ששמע מתלמיד חכם ידוע על חובת הוזהירות בעניית אמן ואיש"ר והרחקה מהיסח הדעת, משום מעשה שהיה.

ומעשה שהיה כך היה: בשכונתי - סיפר הרב - דר מחלל שבת ששב בתשובה שלמה והחל מדקדק במצווה קלה כבחמורה. אף קובע עיתים לתורה והוא משתתף קבוע בשיעור, אותו אני מוסר.

והנה באחד הימים הוכרתי ללכת למקום מסויים, ובעברי ברחובה של עיר חלפתי על פני מספרה, ובעודי מביט לתוך החנות, אני רואה לתדהמתי את תלמידי יושב על הכסא, והספר מגלח זקנו בתער.

מרב תדהמה עצרתי ממרוצתי. רגלי מאנו ללכת והמתנתי לתלמידי עד שיצא מבית הספר, לכשיצא שאלתיו מה לך כי התגלחת בתער? והרי כמה לאווים מדאורייתא יש בזה, והנך הרי מדקדק במצוות קלה כבחמורה?

חשיבות איש"ר

שמעתי מגאון וקדוש אחד: שאם היו נותנים רשות לצדיקים שבגן עדן, היו באים לעולם הזה לענות "אמן יהא שמיה רבא". (אור לישרים)

גודל אמירת אמן יהא שמיה רבא

שח הגאון הצדיק רבי אליהו לאפיאן זכר צדיק לברכה בשם הסבא מקלם זכר צדיק לברכה: היה כדאי להקדוש ברוך הוא לבורא את העולם למשך ששת אלפים שנה, כדי שיהודי יזכה לומר פעם אחת בלבד בכל משך זמן הבריאה "ברוך הוא וברוך שמו", ואלף פעמים ברוך הוא וברוך שמו, לא מגיע לגודל חשביות המילה "אמן" פעם אחת בלבד, ואלף פעמים אמן, לא מגיע לגודל חשיבות של אמירת "אמן יהא שמיה רבא" פעם אחת בלבד!!! (לשכנו תדרשו)

לע"נ האה"ח מרת יהודית בת ר' שמואל מאיר ע"ה הכ"מ

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילי משמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ד"ע, אב"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמבול בן הר"ר משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

הדלקת-נרות	
י-ם	4:00-----
ב"ב	4:14-----
יציאת שבת	
י-ם	5:15:-----
ב"ב	5:16-----
ה"ת	5:52-----

– פניני משה –

דברי תורה לפרשת וישב

א {**וישב יעקב**, אומר רש"י ביקש יעקב לישב בשלוח קפץ עליו רוגזו של יוסף. כל ימי חייו ניהל יעקב מלחמות נגד כוחות הרע, נגד שליחי היצר הרע שהופיעו פעם בדמותו של לבן, ופעם בדמותו של עשו עכשיו משהגיע לזיקנה ביקש ליישב בשלוח ולא ללחום עוד נגד היצר, בסברו כי כבר ניצח אותו לחלוטין, ברם, מן השמים רצו שימשיך יעקב במלחמתו נגד היצר, כי אף אם כשלעצמו כבר לא היה זקוק לכך, הרי יש בזה משום טובה לעולם כאשר הצדיק נלחם ביצר ומכניע אותו. לפיכך "קפץ עליו רוגזו של יוסף" שהרי סימן היה מסור בידי יעקב, שאם לא ימות אחד מבניו בחייו מובטח הוא שאינו רואה גיהינום {להלן רש"י ל"ז- לה}, אבל עכשיו בגלל יוסף אמר "כי ארד אל בני אבל שאולה" והחל להתיירא מפני הגיהינום אם כן אמר יעקב הרי אני צריך להתחיל מחדש במלחמת היצר עדיין לא גמרתי עם עצמי כלל וכלל

{הרה"ג ר' יעקב אהרן מקוסטנטין זצ"ל}

ב {**וישב יעקב** אומר רש"י ביקש יעקב לישב בשלוח קפץ עליו רוגזו של יוסף, אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה"ב, אלא שמבקשים לישב בשלוח בעולם הזה, באמת מגיע לצדיקים שלוח גם בעוה"ז והפירוש הוא בניחותא: "לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא" באמת לא די להם וצריך לתת להם גם שלוח בעולם הזה, והקב"ה מילא את רצונו של יעקב, בזה שקפץ רוגזו של יוסף וע"י כך נתגלגלו הדברים שבא מצרים בכבוד. {היהודי הקדוש מפשיסחא}

ג {**וישב יעקב** מבאר רש"י ביקש יעקב לשבת בשלוח קפץ עליו רוגזו של יוסף, וכתוב "שבע יפול צדיק וקם" בפסוק הראשון של הפרשה יש 7 תיבות כנגד שבע הצרות שבאו על יעקב, עשו, לבן, דינה, רחל, יוסף, שמעון, בנימין, ומכל הצרות הללו הקב"ה הציל אותנו,

{אבי מורי שליט"א}

ד {**אלה תולדות יעקב יוסף** לעולם אין לו ליהודי להסתפק במה שכבר השיג ולהיעצר במקום אחד, כי אם עליו לשאוף להתעלות מעלה- מעלה בסולם היהדות, להיות בבחינת "מוסיף והולך". {אלה תולדות יעקב" אלה צריכים להיות מעשיו הטובים {תולדותיהם של צדיקים-מעשים טובים" רש"י} של כל יעקב - יוסף" להשיג יותר ויותר מפעם לפעם {הרה"ק מרימנוב זי"ע}

ה {**איה הקדשה היא בעיניי על הדרך** אם אדם רוצה להתקדש, אז צריך לשמור את עיניו כשהולך בדרך, ואמרו צדיקים שבדרך אחד יכולים לאבד יגיעה של שנים, ומידה טובה מרובה, כל כפיית היצר מקדש את האדם מאוד מאוד.

לחנוכה

1 {**וישב יעקב** ידוע מהרמב"ם שחנוכה נקרא ימי שמחה והלל, ויש לומר שזה מרומז בפסוק דנן: "וישב" ר"ת ׀ כל ׀ ישראל ׀ מחיים ׀ חנוכה

{אבי מורי שליט"א}

גוץ שבת, שבת שלום וחנוכה שמח

ידידכם

משה יוסף סטן

זמן המולד: ליל רביעי 8:01 31 חלקים ר"ח מבת יום רביעי

לקי"י
שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:17
יציאת השבת: 17:08
רבינו תם: 17:39
ע"פ אופק תל אביב
כ"ו בכסלו התע"פ"ד

טוב לחסות בה'

870

חנוכה של ניסים

וישב התשפ"ד. חג החנוכה!

הנה הגענו אל הימים המאירים והקדושים – ימי החנוכה – ימים בהם מחזיר הקב"ה את האור הגנוז שהיה בבריאת העולם ונגנז לצדיקים, וממציא אותו בחצי שעה של הדלקת נרות החנוכה ('בן איש חי'). על כן, כתב הצדיק הקדוש, בעל הייטב לב' (תוד והדר אות ב') כי עיקר מצות הדלקת נרות חנוכה שתיקנו רבותינו, הוא כדי לעורר גם בימינו ניסים ונפלאות בשעת ההדלקה. וזה עיקר מטרתן ותשמישן – להיושע בהן גם היום" (אות כו).
וכן כתב החידושי הרי"ם (חנוכה תרלא) כי הרואה נר חנוכה מברך: "שעשה ניסים", לפי שהארת הניסים מתעוררת על ידי ראיית הנרות".

כמה גדולה ויקרה שעת הדלקת נרות החנוכה, עד כדי כך שכותב הגאון הצדיק, רבי חיים פלאגי (רפואה וחיים אות עא) כי בשעת הדלקת נרות החנוכה נעשית 'עת רצון' בשמיים, ומידת הדין מתבטלת, ומידת הרחמים מתעוררת על האדם כמו הרחמים המתעוררים בעת תקיעת שופר בר"ה המהפכים מידת הדין לרחמים. מבהיל ונורא כמה גדול אור נרות החנוכה!
סיפר יהודי תושב העיר 'קוממיות', כי בוקר אחד התעורר הוא משנתו בבהלה גדולה. מה קרה?.. הוא פוקח את עיניו ורואה הכל כפול ומטושטש. אדם רגיל שראיתו נחלשת תוך מספר חודשים, לא מבחין בבת אחת בשינוי שנעשה בראיתו, אך כאן נתקף היהודי בבהלה כשקם בבוקר ורואה הכל מעוות. פנה הוא לרופאים מומחים שבדקו את ראייתו וטענו כי משהו מוזר קרה לו, וכי אין להם תרופה לעניין. "אין זה חולשה טבעית בראייה, אלא משהו מסובך ויוצא דופן שלא מוכר לנו", קבעו כל המומחים פה אחד. בשורת האיוב הקשה העיקה על ליבו של היהודי התמים, אשר מצא את עצמו לפתע באמצע חייו כמעט חסר ראייה.

אותם ימים היו ימי חנוכה. שמע אותו יהודי על מעלת וקדושת אור הנרות בחצי שעה של הדלקתם, והחל לשבת מול הנרות, להביט בהם ולשפוך שיח ודמעות לפני ה' שירפא אותו מחולי העיניים, ויזכה לחזור ולראות כאחד האדם. כך לא הסיר הוא את עיניו כל אותה שעה מאור הנרות. והנה, אחר שסיים להביט בנרות הרגיש מעט יותר טוב בעיניו. כך יום אחר יום, במשך שמונה ימים שהוא מביט בנרות תוך אמונה ותפילה מעומק הלב שיזכה לפעול ישועות בעיניו, עד שהרגיש אחר החנוכה כי ראייתו חזרה לחלוטין! – ללא טשטוש וללא כפילויות, והכל ללא עזרת הרופאים המיואשים.
הוא ניגש לרופאים וסיפר להם על כך שבעת הוא רואה מצוין, אך הם אמרו לו כי אין הם מבינים מה קורה פה, שכן לפני כמה ימים לא היה להם שום הסבר רפואי להידרדרות והיעלמות ראייתו, ואף בעת הם לא מבחינים בשום דבר מיוחד שהחזיר לו את ראייתו.

"בתוך ליבי הייתי מאושר", חתם היהודי ואמר, "כי אני אכן ידעתי מה הדבר שהביא רפואה על טבעית לראייתי, והוא אור נרות החנוכה הקדושים". (באר הפרשה)
לכן, כתב הגאון הקדוש, רבי משה מקאברין זצ"ל (תורת אבות וישב) כי הדלקת נרות החנוכה מביאה רפואה לעולם ע"י האור הרוחני הדולק, וכן כתב הימנחת אלעזר' כי אפשר לפעול רפואות וישועות בחנוכה. "שעשה ניסים לאבותינו – בימים ההם, בזמן הזה", גם עכשיו בשמונת ימי החנוכה אפשר להשיג כל השגה רוחנית באור הקדוש של ה' יתברך שיווד לנרות, ע"י תפילה, לימוד, שירה ודבקות בה' יתברך!

לרפואה, פרנסה והצלחה: מיא מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל.

זש"ב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. בנים זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון בעדני בן חביה. הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין בן מרים זצ"ל. מ"ס עדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגיה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. סוזן שושנה בת חביה. אסתר בת מזל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מזל.

העלון מוקדש לעילוי נשמת האשה היקרה קלרה חתון בת סלחה ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לעילוי נשמת יואב סאלם בן סלימן ברזילי ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש להצלחת ינון בן רחל

העלון מוקדש לע"נ ולרי בן אירנה ת.נ.צ.ב.ה

כמות השמן בערב שבת בערב שבת של חנוכה יש לתת כמות שמן מרובה, כדי שיספיק לדלוק לפחות חצי שעה אחר צאת הכוכבים. וכן אם הוא מדליק בנרות שעות, יקח נרות גדולים שיספיקו לדלוק בשיעור הזמן הזה. (משנ"ב סי' תרע"ב ס"ק א)

נר חנוכה או נר שבת?

בערב שבת נכון להדליק קודם נרות חנוכה, ואחר כך נרות שבת. ואף על פי שכלל בידנינו: 'תדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם', ואם כן, נרות שבת היו צריכות להיות בראש? אלא שכיוון שיש שפוסקים שמקבלת שבת בהדלקה, ואז אין אפשרות להדליק נר חנוכה, לכן נקדם נר חנוכה (וגם למרן השו"ע והספרדים שלא מקבלים בהלדקה, אין בעיה להדליק נר חנוכה לפני נר שבת). ואם טעה והדליק קודם נרות שבת - ידליק אח"כ חנוכה, דלספרדים אין

מקבלים שבת בהדלקה. ואשכנזיה שהדליקה בטעות נר שבת קודם, הרי שקיבלה שבת ואינה יכולה כעת להדליק נר חנוכה, לכן תבקש מבעלה להדליק נר חנוכה או ממישהו אחר שלא קיבל עדיין שבת.

כבתה החנוכיה בערב שבת

אם כבה נר החנוכה בערב שבת קודם השקיעה, מן הדין אינו חייב לחזור ולהדליקו שוב, אך טוב שיהדר ויחזור להדליק, ובלבד שנשארו כמה דקות לפני השקיעה, ולא יחלל שבת בכך.

טלטול החנוכיה בשבת

כשהנרות בחנוכיה בשבת הסתיימו - הרי שכל החנוכיה מוקצה, מפני שהיא היתה בסיס לדבר האסור (החנוכיה בסיס לשלהבת האסורה בשבת) ואין לטלטלה. ואם רצה לטלטלה למקום אחר בטוח - חייב לעשות תנאי מערב שבת: "הריני מתנה שיהא מותר לי לטלטל החנוכיה אחר שתכבה".

גדולת אמירת ברכת הלבנה

1) כתב התשב"ץ (סימן רנח): "כשיצאו כהני בית חשמונאי למלחמה נגד היוונים אמרו 7 פעמים: 'זיהי נועם' ובסוף כפלו פעמים הפסוק 'אורך ימים אשביעהו' וכו' וניצחו במלחמה".

2) כתב בעל ה"אמתחת בנימין" (שער הצלה והצלחה אות כ"ה): "שמירה לכל השנה וסגולה

סגולת חנוכה

בכל פעם שידליק נרות חנוכה - יאמר אחר ההדלקה מזמור: "למנצח אלוקים יחננו" וכן מזמור 'יושב בסתר עליון' 7 פעמים, ואז מובטח שינצל מכל מיני ליסטים ואויבים ומקטרגים בזה השנה".

3) כתב ה'אמרי פנחס': "מובא בקדמונים כי בחצי שעה הראשונה של הדלקת נר חנוכה מאיר האור הגנוז, ולכן יש לכל אדם לישאר ליד הנרות שלו להתבונן ולהתפלל בשעת רצון זו".

4) כותב "האח נפשנו" זצ"ל: "סגולה להנצל מכל צרה בזו השנה, לשמור הפתילות ולשורפם בלילה האחרון".

הכובע הקדוש

היה זה לפני כמה עשרות שנים בירושלים העתיקה. בחור ישיבה חסידי התחבר לחברים לא טובים שגרמו לו לרדת מעט מהדרך. הוא החל להתבייש בכובע ה'שטריימל' הגדול העשוי מעור שועל ובשאר המלבושים והחליפם. אחר זמן קצר, כשהחל לחפש שידוך, החליט לשוב ללבוש את בגדי החסידות, מלבד כובע ה'שטריימל' הגדול, אותו לא היה מוכן ללבוש שוב. לאחר כמה פגישות, נשברה

צלחת בשעה טובה ונקבע מועד לחתונה. והנה, לאחר החתונה, אחר שעזב החתן את מרעיו השלילים, שב אל דרך הישר והחליט לחזור לחבוש את ה'שטריימל' המפואר לראשו, כמנהג אבותיו.

שמח ומאושר החליט להפתיע את אשתו. הוא נכנס לחנות מגבעות ובחר 'שטריימל' מפואר בשווי של 7,000 ₪. הוא הניחו על

ראשו ויצא מהחנות בגאווה גדולה. "וודאי אשתי תהא מאושרת מהחזרה שלי לדרך הישר", חשב לעצמו.

"שלום!!", הכריז בשמחה בכניסה לביתו, תוך כדי שהוא מנענע בכובע שעל ראשו בשמחה. אשתו הטריה נבהלה מהמראה השועלי החדש של בעלה ואמרה: "מה זה על הראש שלך?!" "החלטתי לחזור לדרך הישר", הודיע בשמחה, אך היא סירבה: "אני שמחה בהתחזקותך, אך התחתנתי איתך בלי שטריימל וקשה לי לראות אותך איתו". "אבל זה עלה הרבה כסף?!", ניסה לשכנעה.

שינוי תפיסה בחיים

מחן הרב משה מילר
פ"ב אדר תשפ"ג

אך היא סירבה והתקשתה לקבל את המראה החדש. בצר לו, עשה את דרכו למרן הרב שלמה זלמן אויערבך זצ"ל וסיפר לו את כל המעשה. ר' שלמה זלמן שמע את המעשה ואמר לו: "ישר כח על התחזקותך, אך אמור נא לי, הרי אשתך הינה צדיקה ויראת ה', רק שקשה לה עם המראה החדש שלך, מדוע אינך מוכן בינתיים להתפשר ולא ללבוש את הכובע עד שבמשך הזמן תסכים?".

"איך אוותר, והרי הכובע עלה לי 7,000 ₪", תמה החתן. שמע זאת ר' שלמה זלמן והוציא מהמגירה מעטפה, ממנה הוציא 7,000 ₪ ואמר לו: "ראה ידידי, אם זו כל הבעיה לך, הרי שהכובע שלי מאד ישן ואשמח מאד לקנות ממך את הכובע החדש".

החתן שמח מההצעה ונתן לרב את הכובע. לאחר מכן התברר כי הכובע גדול מאד

מראשו של הרב. כשראו בניו של הרב שאביהם לובש את הכובע בשבת, פנו אליו ואמרו: "אבא, כל הכבוד שאתה רוצה לעשות שלום בית ולשם כך קנית את הכובע שלו, אך מדוע ללבוש אותו כשהוא גדול מראשך בכמה מידות ונראה מצחיק בעיני הבריות?". ר' שלמה זלמן זעזע אותם ואמר בזה הלשון: "כובע כזה שעשה שלום בית, אני רוצה ללבוש אותו כל חיי ואף להיקבר איתו, כי הוא שווה הכל!". נר איש וביתו מלמד אותך להאיר את ביתך ומשפחתך גם בזמני חשיכה. אולם השמש של הבית ודע לך שגולום בבית נקרא חנוכה וצילתו

חג של 'תודה'

מעלת ההודאה לה'

המלחמה הזו היתה גמורה מראש. העולם נשלט על ידי היוונים, שהגיעו לארץ ישראל על מנת לכבוש גם את עם הנצח – העם היהודי. הם הצליחו כבר לנגוס בחלק גדול מהעם ולהפוך אותו ל'מתיוונים', עד שקמו משפחת הכהנים ובאורח פלא הביסו את היוונים הרבים. היה להם ניסים גדולים ועצומים במלחמה, וכן גם עוד נס 'שקט' ו'קטן' בו נמצא פך שמן אחד שהאריך ימים למשך שמונה ימים. אומר הרב יצחק פנגר שליט"א: "באו חז"ל וקבעו לנו שמונה ימים של הדלקת נרות חנוכה, של הלל והודאה, ולא של יציאה לרחובות עם דגלים וחרבות שאנו בלתי מנוצחים, כדי שנביין שהדברים 'הקטנים', 'הטבעיים' וה'מובנים' בחיינו – עליהם עלינו להודות לאלוקים ולראות אותם. לא רק על כך שניצלת בנס מתאונה או שלא הפסדת את כל כספך באיזו השקעה – אלא דווקא על הדברים הקטנים בחיינו: על פך שמן קטן, על נר קטן: על כך שהתאוששת מחולי השפעת במהירות, על הילד שקם כל בוקר בריא, על כך שיש לך אוכל בבית לאכול, על זה שאתה עושה שירותים בלי 'דיאליזה' – בזה חפץ ה' שנעריך, שנודה ונבין שהכל בידיו. זו הסיבה שעושים זכר לפך השמן בחנוכה, ומרבים בעיקר בהלל והודאה, כדי שתעריך את הדברים הקטנים בחיים ותבין שכולם תלויים בחסדיו של הבורא יתברך. כותב הרמב"ן (סוף פרשת בא): "כוונת כל המצוות שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין לעליון בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו". ככל שאדם מאמין יותר בה' – הוא

יותר מודה לו על כל דבר קטן ו'רגיל'. תודה שהרגליים הולכות, תודה שנתת לי יום שמח בעבודה, שהילדים התנהגו יפה והלכו לישון בזמן. שנה אחת בחג החנוכה, הביאו אל האדמו"ר הקדוש, בעל ה'דברי חיים' מצאנו זת"ע יהודי שנכנס בגופו רוח של נפטר המכונה – 'דיבוק'. אותו יהודי סבל המון מהדיבוק הזה והיה במצב של חולי, עד שהגיע לשערי מוות. "הרב יעזור ליהודי הזה להצילו מ'הדיבוק' המנסה לאבד את נפשו ומייסר אותו בייסורים קשים ונוראים", פנו לרבי.

השיב להם הרב ואמר: "נמצאים אנו בימי החנוכה, ולכן קחו אותנו מחר אל בית הכנסת בשעה שקוראים את ההלל של חנוכה בשמחה, ותנו לו להאזין ולשמוע את הלל – ובכוחו העצום של ההלל וההודאה לה' – ב"ה יושע". מוקדם בבוקר, הוכנס היהודי אל בית הכנסת אחר מאמצים רבים, והנה בשעה שהחל הקהל לשורר בשמחה ובהודאה את ההלל, התנפצו זכוכיות החלון ויצא הדיבוק מגופו של היהודי, אחר זמן רב מאד שציער אותו וסיכן את חייו. ומאותו יום ואילך שב האיש להכרתו והיה כאחד האדם. הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל נשאל בשו"ת 'חכמת שלמה' (אוי"ח סי' תרפ"ג) שאלה מיהודי הנמצא בכלא של גויים בימי החנוכה, והנה נתנו לו אפשרות לעשות רק מצוה אחת – להדליק נרות חנוכה או להתפלל שחרית בציבור עם הלל והודאה, ונפשו בשאלתו מה עדיף ומה חשוב יותר? עונה הרב זצ"ל בפסק הלכה מדהים ואומר

כי תפילה בציבור הנאמרת בחנוכה עם הלל והודאה עדיפה אפילו יותר מהדלקת נר חנוכה, מפני שכל עיקר ימים אלו נתקנו להלל את ה' יתברך ולהודות לו. אם היינו יודעים כמה חשוב ויקר יהודי המודה לבורא עולם! את המעשה המדהים הבא סיפר הרב אופיר שלמה שליט"א, ראש כולל 'הליכות עולם' ורב קהילת 'משכן דוד' שבעיר 'קרית גת': "ליל שמחת תורה האחרון, שמחנו בבית הכנסת עם כל בני הקהילה לכבודה של תורה. ילדים, מבוגרים ונשים – כולם השתתפו בשמחה הגדולה שארכה שעות. בסיום ההקפות, הודעתי למתפללים: "מניין התפילה השני (הנעשה אחר הנץ) מחר בשמחת תורה יהיה בשעה 7:15 בבוקר, ולא ב-8:00 כמידי שנה ומידי שבת". האמינו לי, אינני יודע מדוע החלטתי באותו רגע להקדים את התפילה, כאילו הכניסו לי מילים לפה משמיים, אך בהמשך הבנתי את הנס הגדול שאירע לי בעקבות כך. קמתי בבוקר מוקדם – בשעה 6:15 והתחלתי להתכונן לתפילה המיוחדת של שמחת תורה. לפתע, אנו שומעים אזעקות. זה היה מוזר עד למאד, מפני שכבר כמה שנים לא היו אזעקות בקרית גת. נכנסתי עם המשפחה לממ"ד ויצאנו. עוד אזעקה ושוב נכנסים לממ"ד. כך מספר פעמים. עד שבשלב מסוים החלטתי כי אני יוצא לבית הכנסת לארגן את המניין השני של שמחת תורה. התפילה החלה בשמחה, כשעדיין איננו מודעים לכל המתרחש. כל כמה דקות נשמעו עוד אזעקות, כשהמתפללים רצים לממ"ד בביה"כ ושבים לתפילה בסיומן של האזעקות. לאחר כמה שעות הסתיימה התפילה ושבתי לביתי – מוקדם מתמיד, בעקבות התפילה המוקדמת שנערכה. ואז, אירע הנס... –המשך בעמוד 4 –

כותב המדרש (אותיות ר' עקיבא אות ט): "אמר הקדוש ברוך הוא, אפתח לשון פה של כל בני בשר ודם, כדי שיהיו מקלסין לפני בכל יום וממליכין אותי בארבע רוחות העולם, שאלמלא שירה וזמרה שהם אומרים לפני בכל יום לא בראתי את עולמי". יהודי נקרא בשם זה מלשון ה'ראאה', שעיקר העולם נברא להודות לה' יתברך!

טיל של רחמים

מסרי החלמה

– המשך מעמוד 3 –

מיד עם הגיעי לביתי החלה אזעקה. נכנסתי עם כל המשפחה לממ"ד, אלא שהפעם – בשונה מכל האזעקות הקודמות שהיו הבוקר, החלטתי לנעול את הממ"ד.

"מי נעל את הממ"ד?!", אשתי התלוננה, "חנוק פה, תשאירו פתוח." "אני סגרת", השבתי לה וביקשתי שיהיה סגור היטיב. היא לא הבינה מה קרה לי הפעם, הרי כל האזעקות הבוקר בו נכנסנו יחד לא סגרת את הממ"ד, אלא השארנו אותו פתוח ושהינו בתוכו, ומה קרה לפתע שהחלטתי לנעול אותו.

חולפות כמה שניות ונשמע פיצוץ עז. הבנו שהיתה נפילה בקרית גת ומהדהף הפיצוץ שיערנו כי כנראה הנפילה היתה ברחוב שלנו. פתחתי את הממ"ד וחשבתי שאני חולם: הטיל נפל, לא פחות ולא יותר, בבית שלנו וריסק את ה-כ-ל-! הנפילה היתה ישירה וקשה, עד כדי כך שהקיר המפריד ביני לבין השכן נפל והדירות נותרו. כל הבית היה מרוסק, רסיסי בטון ואבנים היו בכל עבר. הבגדים, הנעליים, ארונות, תכשיטים, מראות וכל דבר שהיה שם התרסק, נשבר ונחתך כליל! לא היה דבר אחד שנותר שלם. מצד שני: ספריית הקודש נותרה שלימה לחלוטין, תמונות של הרבנים מזכוכית נשארו שלימות, נרות השבת עמדו ולא זזו, סטנדר הלימוד שלי שלם וקיים. לפתע הבנו את גודל הנס שאירע לנו: היית אמור להיות בשעה זו בבית הכנסת, ובזכות הקדמת התפילה המשונה והלא מובנית נכנסתי לבית מוקדם ומיד היתה אזעקה.

ודווקא באזעקה זו, הכנסתי את כולם, אלא שהפעם אף סגרת היטיב את הדלת. אתם צריכים לראות את ההרס הרב בשביל להבין, מה יכל להתרחש איתנו אם הדלת היתה פתוחה. עשרות חלקיקים של סלעים ורסיסים עפו לכל עבר ויכלו לעשות את הגרוע מכל.

אני פונה לכל מי ששומע אותי ואני אומר בפה מלא: אדם צריך להבין שהכל בידיים של בורא עולם. הכל שלו: החיים

שלך, הבריאות, הפרנסה וכל הבית והכלים – הכל שייך לו. ברגע אחד, חלילה, אדם יכול לאבד את הכל, כמו שקרה לנו.

הנביא אומר (ירמיהו ט, כב): "כֹּה אָמַר ה' – אֵל יִתְהַלֵּל חֶכְם בְּחֻמָּתוֹ, וְאֵל יִתְהַלֵּל הַגְּבוּר בְּגִבּוֹרָתוֹ, אֵל יִתְהַלֵּל עֲשִׂיר בְּעֲשָׂרוֹ. כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל – הַשֶּׁבֶל יִדְעֵ אֹתוֹ, כִּי אֲנִי ה' עֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאָרֶץ, כִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצְתִּי נֶאֱמַר ה'".

אומר הרלב"ג במקום: "שידעו שאין חכמה ואין עצה ואין גבורה לנגד ה', ומה שהאדם חושב להינצל ע"י חכמתו ותחבולותיו, או ע"י עשרו שיפדה את עצמו בממונו, או ע"י גבורתו – כל זה לא יועיל אם ה' יעיץ עליהם רעה".

כל מה שקרה איתנו מההתחלה: השינוי על שעת התפילה, ההגעה המוקדמת לבית, הסגירה של הממ"ד המחישה לנו

שהמחשבות שלי אפילו לא בידיים שלי, אלא בידיו של י'הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל'.

בורא עולם מוביל אותנו ומנהיג אותנו כחכמתו, על מנת לתת לאיש כמעללו וכפרי ידיו, לפי ההשגחה העליונה שנגזרה עליו, שהיא כל כולה לטובתו. היום אנחנו ישנים אצל כל מיני אנשים טובים, כי הבית שלנו נמחק ונשארת רק עם החולצה והעניבה שהיו עליי.

לכן, חשוב לזכור תמיד: יש לך בגדים – תשמח ותרגיש הכרת הטוב לבורא. אתה נמצא בבית שלך – תודה לו, הילדים שלך חיים ובריאים, ולא חטופים או פצועים – תודה לה' ותזכור שכל זה מתנות שקיבלת. תזכור ששום דבר לא מובן מאליו.

אני ומשפחתי נכנסו לממ"ד עם בית שלם יפה ומלא בשפע, וכשפתחנו את הדלת לאחר 2 דקות – לא היה כלום.

ברגע אחד בחיים שלך הכל יכול להשתנות. ראו איזה חסד עשה עימי ה', שכאילו הוציא אותי מהתופת של הגיהנום שהיתה אצלי בבית, הכניס אותי לממ"ד שהיה מנותק מהעולם בחוץ, וכאילו חזרתי לעולם אחר. הכל של ה', הוא נתן והוא לקח, לכן כל זמן שיש לך אשה, ילדים, בית, גוף ופרנסה – תודה לה' ותבין שהכל ברחמיו".

ההלל והודאה בחנוכה יותר חשובים מהדלקת הנרות, פסק הגאון ר' שלמה קלוגר, מפני שעיקר ימים אלו נתקנו בשביל להודות לה', להבין שכל דבר שעובר עלינו הוא ממנו יתברך. אם היינו יודעים כמה ה' משגיח עלינו ושומר עלינו בכל רגע פנוי – לא היינו מפסיקים להודות לו. אין דבר רע יורד מלמעלה – הכל מושגח ומתוכנן לפרטי פרטים.

לתגובות: 052-7151858
 רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

סיוע כספי לברית מילה
 עקב המצב הבטחוני ארגון 'ברית שלום' ע"ש המוהל הרב שלום צדקיהו זצ"ל, השיג סיוע כספי בסך 500 ש"ח למזמינים מוהלים החברים בארגון. לפנות ולתבונן: 050-4151126 מוזל טוב!

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רוני בן אורלי, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, עידו בן אורנה, ששון בן זהבה. לזיווג הגון: בן בן נאוה, הודיה בת רבקה.

דפ"צ צנעים אנטיים

תודה רבה לפצ'ולי - הדפסה על מתנות, על העזרה הרבה בהכנת העלון!
 Patchouli
 050-4178187

מדל טוב
 לכבוד בר המצווה של נהוראי נכדינו היקר והאהוב בהגיעך לגיל מצוות. עלה והצלח בתורתנו הקדושה מכל המשפחה האוהבת ומסבא יוסף
 מדל טוב לאלירן וגלית להולדת הבת אביגיל

פרשת וישב – חנוכה תשפ"ד בס"ד וארטיס לפרשת וישב

לו ב. וישב יעקב בארץ מגורי אביו. אומר רש"י ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף. וביאורו: דהנה איתא בתורה העבדים ועינו אותם 400 שנה, בסוף עבדו רק 210. יש ע"כ בחז"ל 2 תשובות. א. וחישבו שנות העבדות התחיל משונלד יצחק וא"כ עברו 400 שנה. ב. קושי העיבוד השלים את הגזירה, היינו שבאביכותו עבדו 400 שנה אפי' שבכמות היו רק 210. והנה יש קושייה בחז"ל איד נעש יוסף הרי הוא היה פחות מבן כ"י שנים ואינו בר עונשין. ותירצו ע"פ התרגום וישב לו ג' שיוסף היה בן זקונים-היינו חכם. לכך נעש אפי' שיהיה פחות מ-20 משום שבאביכות הוא היה נחשב כעבד 20. כהה הפסוקים מוסברים יפה. ויקש יעקב ליישב בשלוה-משום שש"ל שהולכים בתר איכות וא"כ הוא לא צריך להיות בגלות נעת, אלא שפיקה הגלות שהיו 210 שנה במצרים שהם נחשבים כמו גלות של 400 שנה, דבאביכות ה-210 האלו הם 400. מיד קפץ עליו רוגזו של יוסף, כי אם מחשבים לפי הכמות בלי להתייחס לאיכות אז יוסף לא אמור להיענש כי הוא מתחת גיל 20, אבל מכיוון שיעקב ביקש ליישב בשלוה סימן שסבר שזולתו בתר האיכות, א"כ באיכות יוסף כבר בן 20, ולכן מיד קפץ עליו רוגזו של יוסף. מהרש"ם.

לו ג. ויקנאו בו אחיו. למה רק כעת קנאו בו, ואילו בחלום הקודם בפסוק ח לא נאמר ויקנאו בו אלא רק ששאו אותו. י"ל, אומר האלשי"ך, שבתחילה זולתו בחלומותיו וחשבו שזה מה שחושב ביום, אבל כעת כשראו שהוא חולם גם על השמש והירח שגם אבא ואמא שלו ישתחוו לו, כאן, הם אמרו, בוודאי הוא לא חשב ע"כ ביום ויש משוהו בדבריו, אז כבר קנאו בו.

לו יג. ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם. בלשון הפסוק מבורר שהטעם ששלח אותו לאחים משום שהיו רועים בשכם, והטעם לזה? כיוון דעיקר שנתא האחים ליוסף הוא משום שניטלה מהם הבכורה והבכורה ניתנה לו לענין שיטול פי שנים בחלקו בירושת הארץ (ב"ב קכג). אמנם ענין ירושת פי שניים בארץ היא בספק שהרי הבכור נוטל פי שניים במחזיק ולא בראוי, ודין ארץ ישראל הוא ספק אם ראוי או מוחזק קודם שנכנסו לארץ כמבואר בב"ב קיט. וא"כ אם ארץ ישראל היא מוחזקת בידי יעקב אז הם מותרים לרעות שם את צאנא אך אם היא ראויה הם עדין אסורים לרעות שם את הצאנא ומהו האחיאם הלכו לשכם בדווקא ע"כ הם סבורים שא"י רק ראויה, ורק בשכם מקום שכבש יעקב במלחמה היא מוחזקת ומותרים לרעות בה. והוא אשר אמר יעקב ליוסף הלא אחיך רועים בשכם, ובודאי אסורים הם שכל ארץ ישראל היא רק ראויה ולא מוחזקת וא"כ הרי אין מתנת הבכור קיימת כי אין הבכור נוטל פי שניים בראוי ובטלה שנתאם אותה יכול ללכת אליהם. פנים יפות.

לו כב. ויאמר עליהם ראובן אל תשפכו דם וגו' למען הציל אותו מידם. וברש"י רוח הקודש מעדיה על ראובן שאמר זאת להצילו מידם. וקשה מאוד מה צריך רוח הקודש לזה, אם בודאי אמר זאת להצילו מידם שהרי אמר אל תשפכו דם? וי"ל ע"פ שנתדרין יז'. שבדיני נפשות אם כל הסנהדרין פסקו שחיבי מיתה, לא נהרגו. ורק אם לפחות אחד התנדד אז נהרג. וכאן היחיד שאמר לא להרוג זה היה ראובן, ורק על ידו היה שייך להרוג את יוסף, כי הוא הפך את כולם לרוב. א"כ אילו היה רוח הקודש שהתכוון להצילו מידם אי"ה מקום לומר שכוונתו היתה שכן ירהגוהו. קמ"ל רוח הקודש שכוונתו היתה להצילו מידם.

לו לד. והבור ריק אין בו מים. אומרים חז"ל אבל נחשים ועקרבים יש בו. מקשים העולם א"כ מה הצלה יש כאן הרי זה ממש מיתה לזרוק את לבור מים נחשים ועקרבים. וי"ל דהנה השבטים דנו את יוסף כדון מורד במלכות יהודה כי חלם שימלך והמלוכה נתונה ליהודה, ולכאורה קשה מה הוא אשם אם זה מה שהוא חלם? אלא יש לחלק בין חלום שחולם מעצמו לחלום שחולם ע"י מלאך (ברכות נה) השבטים ידעו שחלם אבל אולי זה פרי מוחו, אלא שאמרו חז"ל בברכות סב. שהצנעו בבית הכסא ניצל מנחשים ועקרבים, וחלומותיו מיושבים עליו, והיינו שחלומותיו ע"י מלאך, וא"כ אמר ראובן ממי"א אם היה חולם מפרי מוחו אז אדרבה נגזר דינו למות ע"י הנחשים, אבל אם הוא חולם ע"י מלאך סימן שהוא חולם חלום אמת והוא צנוע בביה"כ וא"כ הוא גם אמר להינצל מהנחשים והעקרבים. מלבי"ם.

לו לא. ויחזו את תכונת יוסף וישחטו שיער עיזים ויטבלו את הכותנת בדם. הטעם שהיו צריכים לשחוט שיער עיזים ולא הקיזו לו דם בשביל ללכך את תכונת יוסף? י"ל כיוון שהלכו לרעות את צאן אביהם כמבואר בפסוק, א"כ לאכול מותר להם ולכן הוצרכו לשחוט, אבל סתם להוציא לו דם אסור להם כי זה היזק לממון אביהם וזה אסור. רבי מאיר סולוביצ'יק.

לו לה. וימאן להנתנם. בטעם שמיאן להתנתם פירש במצות סופרים משום דאין מקבלים נתנומים על החי. ולכאוי קשה הא מזה גופא היה עליו לדעת שהוא חי, כי גזירה על המת שישתכח מהלב לאחר יב חודש וכו' וי"ל שכל הזמן הוא חשב אולי יפתח הוא מת.

שח יח. והאמת חתמך ופתילך ומוטך אשר בידך. למה ביקש זיוקא את הערוב הזה? וי"ל, אומר החת"ם ע"פ הראשונים שאומרים שקודם מתן תורה היה שייך יבוס גם ע"י אבי המת, וזה מה שרצתה תמר שיחודה יקח אותה

בתורת יבוס, כיוון שמת בעלה. אך ידוע הדין שמלך אינו מיבם, ויהודה היה מלך. אולם רש"י לעיל על הפסוק וירד יהודה מאת אחיו, אומר רש"י נרד מגדולתו, היינו שירד מממלכתו, והסתפקה תמר האם יבוס ממנו דין מלך וחייב ביבוס. או שעדיין שם מלך עליו. מה עשתה תמר, בקשה ממנו את חותמתו ומטחו, והיא ידעה שקי"ל שלהדיוס אסור להשתמש בשבטו של מלך, ואם יתן לה את זה סימן דס"ל שאין לו דין מלך, וממילא הוא יתחייב ביבוס. ובאמת כשנתן לה היא הסכימה להתיבם.

לח כה. היא מצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה. ותאמר הכר נא למי החותמת והפתילות והמטה האלה. איתא בחז"ל שדבר זה נעשה ע"י ב' שליחים. את הראשון שלחה לומר לו, שתמר טוענת שהיא מעוברת מאותו אחד שהביא לה חפצים אישיים, והשליח השני הביא לו את החפצים האישיים היינו את החותמת והפתילות. וראייתם היא מזה שכתוב מעיתם בפסוק אמירה. בתחילה לאמר ואח"כ ותאמר, שלכאורה קשה אם הכל היה שליחות אחר, היה צריך להיות כתוב היא שלחה אל חמיה לאמר הכר נא החותמת ולאיש אשר אלה לו אנכי הרה, אלא ש"מ שזה נעשה ע"י ב' שליחים. ולפי"ז אומר המהר"י יב"ב מה שמקשים מה הגדלות של תמר הרי היא גילתה לעיני כל שהיא מעוברת ליהודה כשאמרה לאיש אשר אלה לו אנכי הרה, ומה הגדלות של יהודה שהודה, הרי העולם ראה שהיא מעוברת לו. וי"ל שהיה ע"י 2 שליחים ואחד לא ידע על השני רק יהודה ותמר.

פרק מ במעשה של שר המשקים ושר האופים. יש להתבונן בהמעשה שהיה עם שר האופים לכאורה מיותר, שהרי די במה שהיה בתחילה ששר המשקים חלם, ויוסף ופי' שיחיה, וע"כ שניצל באה ההרוחה ליוסף שהמליץ עליו לפניה. ויש לבאר בהקדם מעשה שמוסר על הרב מפונב"ז שנשע פעם במטוס, והמטוס היטלטל וכל יושביו נכנסו לחדר גדולה, קם הרב והבטיח שאם כל אחד יתחייב לתת עשרת אלפים זוזל לשיבה כולם ניצלו, ואכן כולם הבטיחו והמטוס הגיע בשלום לעודו. לאחמ"כ ניגש אדם לפונב"ז ע"ר רב ונישק את ידיו בהתרגשות והחל לקלס אותו שיש לו רוח"ק וכיוצ"ב, אמר לו הפונב"ז ע"ר שאין פה מעשה ניסים ולא רוח"ק אלא פשוט עשית וחשבון פשוט דממי"א אם זכות המצווה לא תספיק להצלה והמטוס פולט, כולם ימותו ובין כך לא ישנה כלום מה שאמרת, ואם ניצל רוח"ק מיליונים לשיבה. ומובן לפי"ז דבפתרון של שר המשקים ולקח יוסף שום הימור כיון דממי"א ניצל, וידה לו ויזכירו לפני היתה, ואם ימות לא משנה כלום מה שאמר לו, וכל הגדולה הריעה בפתרון לשר האופים שפתר לו שולת, ואם היה חי היה כועס על יוסף, ובאמת יע"י ברמב"ן [מ-ז] שאלו היה שר האופים ניצל היה הורג את יוסף, ונמצא שכל הגדולה היתה בפתרון לשר האופים.

וארטיס על חנוכה

שבת כא: אמר רב כהנא. נר חנוכה שהדליקה למעלה מעשרים אמה פסולה. ואמר רב כהנא מאי דכתיב והבור ריק אין בו מים, ממשמע שנאמר והבור ריק אינו יודע שאין בו מים? ומה ת"ל אין בו מים אבל נחשים ועקרבים יש בו. ורבים נתקשו מה הקשר בין שתי המימרות? עו"י"ק דהנה ראובן ביקש להציל את יוסף בהשלכתו אל הבור למען הציל אותו מידם. ולפי רב כהנא הוא זרק אותו לנחשים ועקרבים וא"כ זה לא נקרא הצלה, ובפרט לפי מה שכתוב ביבמות קכא. והנופל לבור של נחשים ועקרבים מתירים את אשתו להינשא? ויש ליישב כל זה ע"פ מה דאיתא בתמיד כח: ובמפרש שם ד"ה צבר החללים. דלא מיקרי השלכה פחות מעשרים אמות. לפי"ז אומר רבי מאיר שפירא מלובלין, הנה אצל יוסף כתוב וישליכוהו הבור, ואם כתוב השלכה זה בהכרח יותר מעשרים אמות כמבואר בתמיד. והנה למעלה מעשרים אמה אין העין שולטת, כך אומר רב כהנא לגבי נר חנוכה, ולכן ראובן לא ידע שיש שם נחשים ועקרבים, לכן רצה שישליכוהו להצלתו (וי"ל שהשליכו ע"י חבל בכדי שימות מרעב וזה גרמא, ועוד שראובן יוכל להצילו אח"כ). וזה הטעם לסמיכות שתי המימרות של רב כהנא.

שבת כא: כבתה אין זקוק לה. הקשה האבני נור הא מכיוון שיש דין חצי שעה מדוע כבתה אין זקוק לה, שידליק לפרסום הנס שזה מטרת ההדלקה? ותירץ הנה מצונו משובח מפקיע טומאה, והיינו דבר טמא שעלה על המזבח נטהר. וזכים מ: ממילא מקשה האבני נור מה הבעיה שלא נשאר לחשמונאים שמן טהור, שיקחו שמן טמא וישימו במנורה וממילא זו יטהר? וי"ל שאמנם זה נכון שיה טהור, אבל להשיב לכתחילה אסור, וכל הבעיה היא רגע ההנחה במנורה. וא"כ הנה שיה לחשמונאים הרי אוק לצורך הרגע הראשון שמניח על המנורה. ולכן כבתה אין זקוק לה, כי רגע ההדלקה זה עיקר הזכר לנס, אבל אח"כ זה כבר לא זכר לנס כי מה שקרא אח"כ לא הוצרך לנס.

שבת כא: אמר רב פתילות ושמנים שאין מדליקים בהם בשבת מדליקים בחנוכה, א"ר ירמיה מ"ט דרב, קסבר כבתה אין זקוק לה ואסור להשתמש לאורה. אמרוה רבנן קמיה דאב"י משמיה דרבי ירמיה ולא קיבלה, כי אתא רבין אמרוה רבנן קמיה דאב"י משמיה דרבי יוחנן וקיבלה. יש להקשות מדוע כשאמרו לאב"י משום רבי ירמיה הוא לא קיבל, ורק כשאמרו שם רבי יוחנן הוא קיבל? אומר רבי יצחק ירוחם דסיקין הנה הכלל במצווה שעל האדם לעשות את המצווה בידיים ולא שתיעשה מאליה. וא"כ המחלוקת אם יכבתה זקוק לה? או לא תלויה היא במחלוקת האם יאיש משום חצינו יא' יאיש משום ממונו ולשיטה דיאשו

משום ממונו רק תחילת ההדלקה הוא מצוה, ולאחמ"כ אין כאן מצוה כי זה נעשה ממילא, ולכן ברור שכבתה זה זקוק לה, אבל לשיטה דיאשו משום חצינו א"כ כל הזמן זה נחשב כפולחה שלו בידיים ולכן כבתה יהיה זקוק לה. לפי"ז כאן סבר אב"י שהיה צריך להיות כבתה זקוק לה, כי ההלכה היא כרבי יוחנן שאיש משום חצינו. לכך כששמע מרבי ירמיה לא קיבל כי אין הלכה כן. אבל כששמע מרבי יוחנן דמיה מרא דמעתייהו של שאיש משום חצינו וגם הוא ס"ל כבתה אין זקוק לה אז הוא קיבל.

שבת כא: אמר רבי יהודה חנוני שהדקה נר חנוכה בחוץ והזיק פטור החנוני ולחכמים חייב. הקשה החת"ם מדוע נחלקו רב בחנוני ולא בבעה"ב? וי"ל שנחלקו בדין מצווה זה המובחר, האם זה נקרא עושה ברשות מצווה או לא. והנה כשבעה"ב מדליק בחוץ לכו"ע פטור כי זה מקומו ועושה ברשות מצווה. משא"כ חנוני שכולם נכנסים לחנותו הוא יכול היה להדליק בפנים, כי יש פרסומי ניסא גם בפנים, ומה שמדליק בחוץ הוא להידור מצווה, ובה נחלקו ר"י ורבנן אי הוי ברשות מצווה. משא"כ בעה"ב שעיקר מקומו בחוץ פטור לכו"ע.

שבת כג. אמר רבי יהושע בן לוי: נשים חייבות בנר חנוכה שאף הן היו באותו הנס. ומעין זה אמרו על מקרא מגילה וד' כוסות, שנשים חייבות משום שהיו באותו הנס. והקשה ע"כ החוות יאיר מדוע צריך לטעם הזה, הנה בלא"ה יש כאן הוראה יש רבנן ג' בדריס האלו, ויש לאו דלא תסור כמבואר שם בגמ' ונשים צריכות להיות חייבות בדבר משום שיש בו לאו של לא תסור, ותירץ ע"כ האדר"ת הנה בעל ג' השמועות האלו נשנים חייבות ב' הדברים האלו משום שהיו באותו הנס הוא רבי יהושע בן לוי, והרי שיתנו בסוכה מו. שאין מברכים כל שבעה על לולב מפני שהוא דרבנן, חזינן דס"ל דאין לאו דלא תסור דרבנן, ולכן הוצרך להגיע לטעם שאף הן היו באותו הנס. ולפי"ז יובן מה ששואלים על הרמב"ם למה בשום מקום לא הזכיר טעם של אף הן היו באותו הנס, כי מאחר שהרמב"ם סובר שיש לא תסור במצוה דרבנן, אין לנו צורך בסברת אף הם היו באותו הנס.

ירושלמי חגיגה ב. ב. כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל. הטעם שכתבו על קרן השור י"ל דהנה מצונו בנזקי שור, בשן ורגל לא נשתנה דין עכו"ם מישראל. ורק בקרן שנאמר שור רעהו חילקה התורה בין עכו"ם לישראל. (ועוד שמצונו בב"ק לח. שמלכות רומי בקשה לעקור את התורה משום הדין הזה שאם שור אמר רחמנא אז למה שור של כנעני שנגח חייב.) לכן בקשו היוונים שכתבו על קרן השור שבזה ניכר ההבדל בין ישראל לעכו"ם, ושם יתחן כתוב שאין חלק באלוקי ישראל וממילא דינם שווה. בני יששכר.

על הניסים: ולהעבירם מחוקי רצונך. הנה היוונים גזרו ג' גזירות על ישראל. שבת מילה וחדש. ובשלושת המצוות האלו מצונו שנקראו חת. לגבי חודש נאמר כי חוק הוא לישראל. (תהילים פא) ולגבי שבת חק ומשפט (שמות טו). ולגבי מילה ג"כ נאמר חוק (ע"פ הזוהר בשמות שם). ט"ה.

על הניסים. יש להקשות הרי חנוכה זה זכר לנס פך השמן ומה הטעם לא מזכירים נס פך השמן בליל הניסים? י"ל ואמר רבי חיים קניבסקי, הנה המנשי"ב ר"ח אומר שהעובר במקום שנעשה לאביו נס ואמר ברוך שעשה לאביו נס במקום הזה, וזה רק אם נולד אחרי הנס, אבל אם נולד לפני הנס אינו יכול לברך. והטעם הוא, משום שאינו יכול להודות על דבר שלא נהיה לו מזה שום רוח. ורק אם נולד אחרי, אז אם אביו היה מת הוא לא היה נולד. וממילא כיוון שמנס פך השמן אין לנו שום רוח לכך לא מודים ע"כ.

אין קוראים קצרים מענייני חנוכה

כבתה אין זקוק לה. מה הדין כיבה בכוונה. נקפ"מ יש שאל לו רק נר אחד והיום כבד היום השני או השלישי למי"ד שיש צריך שכל הנרות ידלקו יחדיו אז יש לו עצה ידליק ויכבה ידליק ויכבה עד שידליק כמספר המים שצריך וקיים הידור מצווה. רבי חיים קניבסקי בטעמים דארא פרשת וישב הויכח שמעוגל במכבה בכוונה יעוי"ש. אך הרב שטינמן הביא ראייה מזה שנה שבת קודם לנר חנוכה ולא אמרין שידליק נר חנוכה ויכבה וידליק נר שבת סימן דל"מ"י. ויש לדחות דזמנה של נר חנוכה הוא בליל שבת ומצונו בהלכה שכבתה זקוק לה.

בטעם שאסור להשתמש לאורה של המנורה: כתבו הראשונים דהטעם ששאר ההקשות אלאה כי דינה כמנורה שאין משתמשים בה כלל, והקשה ע"כ האמרי אמת לשיטה שקול מראה וריח אין בו משום מעילה א"כ למה אסור להשתמש לאורה? ותירץ שכיוון שנרות חנוכה דלקו בנס ואז היה אסור להנות מהם כי אין הננים ממעשה ניסים לכן יתקנו כן ומכאן ולהבא שלא יהנה מהם. (ועיין בענין זה ברמב"ם ובר"י שבת כב. ובתוס' סוכה נ. על לא דאשיה בודקת לאור המנורה. ובט"ז ומג"א תרע"ג דנחלקו אי האיסור הוא ביזוי מצוה או הנהא מהקדש. ובשער המלך הלכות יו"ט ה. ובערוך לנר ושיפ"א סוכה ג. ובחממת שלמה תרע"ג. ובאמרי אמת ליקוטם שבת כא: ובנפש יונתן מק"א מעשה שהיה בנר רביעי של חנוכה בישיבת לוצרן בשו"ץ. שני בחורים העמידו את החנוכיה שלהם זה לצד זה. אחד הכין תשע כסויות עם השמש, ואחד הכין רק ארבע. מסיבה בלתי צפויה שתי החנוכיות נפלו, חלק מהכסויות נשברו והשאר נשארו שלמים, נשאלת השאלה האם אומרים כל דפריש מרובה פריש ובעל התשע נוטל כל השלמים, אם שחולקים ביניהם לפי חשבון יחסי. שאלה כעין זאת נמצאת ברמ"א חושן משפט רצ"י. ובשי"ך שם ס"ק כח. חלק מהדברים מרבי יעקב אריאל, ורבי דוד פישוהוף.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

זיכוי הרבים: הגמרא אומרת שבלול שיהודה הודה ברבים במעשה תמר הוא גרם שגם ראובן אחר כך הודה במעשה בלהה. וכך דרש רבי נתנאומא: כאשר הודה יהודה במעשה תמר, ואמר צדקה ממני, אז נעמד ראובן, והודה שבלבל יצועי אביו. ואומרת הגמ' שמשה ביקש מהקב"ה שבזכות זה שיהודה גרם שראובן יודה ג"כ ועשה יהודה בכך זיכוי הרבים יזכה יהודה שיתבטל ממנו הנידוי שקיבל על עצמו ועצמותיו לא התגלגלו בהון וכאן הקב"ה נעה לו, ע"כ דבריה הגמ'. והנה כשנתבונן ביהודה של יהודה במעשה תמר זה היה ניסיון גדול ובושה גדולה ליהודה להודות במעשה הזה. כי מובא בחז"ל שהדיינים שישבו באותו הרכב, היו יצחק ויעקב ויהודה, ואם כך אולי כוחות נפש היה צריך יהודה כדי להודות במעשה הזה, מזה אביו וסבו כל אחד שעומדים שם. אומר רבי שלום שבודן (לכ שולם) נכון שהאפשרות השניה היתה, שאם הוא לא מודה מוציאין את תמר ואת העוברים שברחמה להשריפה, וזה לא היה עולה על דעתו של יהודה לעשות כך, מכל מקום היתה אפשרות ליהודה לא להודות במעשה, בטענה שאם יודה יהיה חילול ה', ויהודה שהיה אב בית הדין היה מכריז שלאור הנסיבות והממצאים שהוצגו בפני בית הדין, הוחלטתו וכי הוא מבקש לדחות את הפסק דין שהוציא על תמר להשריפה כדי להתבונן מחדש שוב בענין, ואחר כך היה מוצא כל מיני טענות וסיפוקות כדי לערער על הפסק שהוציא עליו, ומחוסר דאדות מוציא אותה זכאית בהן, וכך לא היה סופר בזיונות, ולא הורג חפים מפשע והכל היה מסתדר על הצד הטוב ביותר. אבל יהודה עמד בגבורה, הודה ואמר: צדקה ממני ואומרים חז"ל שבזכות שלושה נפשות שהציל מהשריפה את תמר ושני העוברים שהיו בבטנה פרץ זורח, אמר הקב"ה אני אציל שלוש נפשות משריפה, את חנניה מישראל ועזריה, כשנורקו לכבשן האש על ידי נבוכדנצר. והנה התמיהה עולה מאליה, כשמשה רבינו מתפלל על יהודה שעצמותיו לא יהיו מגולגלין בארון בבזיון, במקום להזכיר את המעשה הגדול הזה של יהודה שהודה ולא שועל ידי כך גרם להצלת שלוש נפשות משריפה, משה מזכיר את מה שנגרם כתוצאה מהודאה זו, שגרם לראובן להודות בחטאו, אמר אני בלבתי יצועי אבי, וכי המעשה הגדול שעשה יהודה שהודה ברבים לא היה מספיק; מכאן רבי חיים שמואלביץ שרואים מכאן, שהמעשה הגדול שעשה יהודה, אינו מספיק עדיין כדי לכפר על הנידוי שגזר על עצמו, רק מה שראובן הודה מכוון הוא שזיכהו, כי גדול כוחו של זיכוי הרבים, יותר מן המעשה הגדול ביותר של האדם עצמו. ומשילמים הדברים ביותר לדברי רבי ישראל מסלנט שהזכות הגדולה ביותר האדם היא זיכוי הרבים. כתב בחובות הלבבות שזכויות מוכי הרבים הוא יותר מאדם שהגיע לדרגה של הנביאים, כי זוקפים לזכותו את כל המעשים הטובים שנוצרים בגללו. ועוד שזה נחשב כאילו הוא עצמו עשה אתן התפארות ישראל על המשנה באבות כל המוכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

נביא להלן כמה סיפורים על גודל הזכות של מזכה הרבים:

סיפר רבי איסר זלמן מלצר על אחד האנשים, שתפקידו היה לאסוף כסף עבור שיבת סלוצק, פעם רצה להפסיק את עבודתו בשיבה ולקבל עליו משרת ברבנות. ופנה בעניין זה לחפץ חיים והסביר שבעבודתו הואות קשה לו להתרכז בשעת התפלה, וגם ללמוד כמו שצריך אין באפשרותו, ולכן ברצונו לכתן כרב בארץ הכפרים, ואז יוכל לשוב להתפלל וללמוד כבשנים בעברו. החפץ חיים שמע את דבריו, ואז שאל אותו, אולי ידוע לך כמה עולה זוג נעלים? ענה שאינני יודע, אבל נדמה לו שהמחיר הינו בערך כך, שוב פנה אליו החפץ חיים ושאלו האם הוא יודע מה הן ההוצאות שיש לסנדלר על זוג נעלים, ומהו הרווח הנשאר בידי על כל זוג הנעלים מייצר מעולם לא הייתי סנדלר הנשיא. אמר לו החפץ חיים בכל זאת אולי נאמוד שיחא ונסה לשער מהו הרווח של הסנדלר על כל זוג נעלים שהוא מייצר וכמה הן ההוצאות? ועמדו שניהם וחישוב במשוער את חשבון ההוצאה והרווח של הסנדלר על כל זוג נעלים. ואז פנה אליו החפץ חיים ושאל אותו: אמור בבקשה האם יש רק נעלים המיוצרות על ידי הסנדלר, או שישנם כאלו שמיוצרות אף לא ע"י סנדלר? ענה הלה ריש יש נעלים המיוצרות בבית החרושת ואז הוסיף החפץ חיים ושאל ואיזה מהן יקרות יותר? בוודאי אלו המיוצרות ע"י הסנדלר שוות יותר מאלו המיוצרות בבית החרושת. אם כך שאל החפץ חיים: צריך היה הסנדלר להיות עשיר יותר מכל בעל בית חרושת, והרי המציאות היא לא כך? השיב הלה: שלמרות שהסנדלר מרוויח יותר על כל נעל, מכל מקום בעל בית החרושת מייצר כמות של נעלים פי כמה מאשר מייצר הסנדלר, ולכן הגם שעל כל נעל יש לו ריווח קטן בסופו של דבר מרויח בעל בית החרושת יותר מאשר הסנדלר. ואז פנה אליו החפץ חיים ואמר לו, על מה שאתה רוצה לעיוב את עבודתך באספית כסף לשיבה, לטובת רבנות, אמת וכוון הדבר שראשך יהיה פנוי יותר, ומחשבות זרות יטרודוך פחות בזמן התפלה, ואף בעמלה בגיוס כספים עבור הישיבה במבט רחב יותר, ותחשוב כמה בחורי שיבה יוכלים לשבת ללמוד ולהתפלל כהונן בזכות עבודתך, אז תבין שבעבודתך הנוכחית הנך עושה הרבה יותר לתורה ויראת שמים מאשר בזמן שלימודך ותפילותיך יהיו בשקט ובשלוה, וא"כ תמשיך לשמש גדול כספים וזכות הרבים תלוייה בך, וסרךך מן השמים אדור.

מסופר על החפץ חיים שבערוב ימיו נתבקש פעם ע"י רבי חיים עזר לבוא מראדן לוויילנד כדי לחזק את הציבור בענייני טהרת המשפחה. החפץ חיים שכבר היה זקן מאד כבר לא היה יוצא מהבית, אבל עכשיו החליט לצאת. בני ביתו שחששו לשלומו, אמרו לו, שהם לא מוכנים בשום פנים ואופן שיהרגו אותו, אמר להם החפץ חיים א"כ אלך לבד, אמר ועשה, קם לאיטו מן הכיסא ופסע לכיוון היציאה, וכיון שהיה כל כך חלש, לא היה יכול ללכת לבדו, לכן הוצרך להישען על קירות הבית כשפניו מול הקיר ושני ידיו נתמכים בקיר, וכך פסע פסיעה אחר פסיעה. בני ביתו שנדהמו מרצונו העז, וראו כמה חשובה בעיניו נסיעה זו, נעתרו לבקשתו וסידרו לו את כל מה שדרוש לניסיעה זו. ביום שישני נתלו מודעות ענק בכל וויילנד החפץ חיים שיש דרשה בליל שבת דרשה לנשים, ובבוקר לגברים: בליל שבת דיבר החפץ חיים לפני כששת אלפים נשים שבאו לבית הכנסת, וגם בבוקר דיבר לפני ששת אלפים גברים, בשבת אחה"צ נח מעט החפץ חיים, ולאחר מכן קיבל קהל, אחד מן הכנסתים היה אדם מבוגר שבא לבקש עצוה, החפץ חיים ענה לו. ואח"כ תפס את ידיו של אותו זקן ודיבר איתו על אמונה. הדברים פעלו אצל אותו זקן והחפץ חיים ברכו ופטרו לשלום. כשלא הצל משהבית, החפץ חיים דיבר לעצמו ואמר: היה כדאי לבוא ולטרוח מראדן עד לוילנא, כדי לחזק יהודי אחד באמונה. זאת אומרת: כל הדרשות שדרש של ידע החפץ חיים אם דבריו פעלו אל אדם, אבל על אותו יהודי שהתחזק באמונה היה כדאי אומר החפץ חיים לעצמו כל הטורח הזה בשביל לחזק יהודי אחד באמונה. רואים כמה חשוב לזכות את הרבים אפי' ליהודי אחד.

מסופר על החזון איש שפעם אחת נכנס אליו תלמיד חכם בשאלה מיוחדת. מיד יום ביומו הוא מוסר שיעור לבעלי בתים ברמת גן, אבל היום הוא יום גשום וסוער ביותר, האם במצב כזה הוא חייב ללכת למסור את השיעור או לא? שאל אותו החזון איש כמה אנשים שתופנים בשיעור כל יום: אמר לו בערך עשרה אנשים. וכמה נראה לך שיבואו היום? אמר לו אף בוודאי יבוא, כי הוא גר קרוב לבית הכנסת. הורה לו החזון איש שאם כך הדבר שילך למסור את השיעור אפילו אם איש אחד ישתתף בו. אמבולנס שוחטים גם לפעוץ אחד. נאמר דניאל מוצדיקי הרבים ככוכבים. דניאל המשיל את אלו שמזכים את הרבים לכוכבים. הנה ישנם אנשים שהם מוסרים את כל חייהם למען הציבור, ונדדים מידי יום לכל רחבי הארץ ומכניסים עוד כמה נשמות תחת כנפי שכינה. לכאורה הם נראים בעינינו כאנשים קטנים, ואולי הם נחשבים כבטלנים, שהרי אותו הזמן יכלו לעסוק בתורה וללמוד עוד תורה, אבל דניאל מתאר לנו אותם ומצדיקי הרבים ככוכבים. אותו כוכב נראה מכדור הארץ נקודת אור קטנה מאד, אבל כל בר דעת יודע בדיוק מה גודלו של כל כוכב, לא מה שנראה לעין, אלא גודלו ענק מאד. כך בדיוק אותם אלו שמצדיקי הרבים ומזכי הרבים. כי כל פעולה של מצוה שעושה אותו מחמת אותו מזכה הרבים, זה נזקף לזכותו. **וכמבואר בזוהר הקדוש:** אמר רבי שמעון בר יוחאי, אני מעיד עלי שמים וארץ, שמי שמזכה את הרבים, באותה שעה מוסרים בידי שבעים מפתחות של כל אצורות המלך, ומברך אותו בכל הברכות שבירך את אברהם אבינו שעשה נפשות. ונכנס לשבעים עולמות נוגזים שלא זכה בהם אדם אחר זולתו. ואם בני אדם היו יודעים התשלום והזכות שהם זוכים בשמזכים את הרבים, היו רודפים אחריהם כמו שרודף אחר החיים.

ההשפעה של זיכוי הרבים אחד הוא ענק לעין מספר: הרבנית קוק ע"ה איש רבי רפאל קוק רבה של טבריה הבחינה פעם ביהודי מרוצני מרוקו העובד בשדה בידים כפיים מייגעת, שמה לב הרבנית שהיאש נזרר בנטילת ידים ובברכות, וניכר עליו שהיא ירא שמים. הרבנית הזמינה אותו לייכנס לביתה והגישו לו לאכול ולשתות, ואח"כ שאלה אותו, אם יש לו ילדים והיכן הם מתחנכים? היאש נאנח מרה וסיפר לרבנית שיש לו שני ילדים, אבל לפני כמה שבועות לקחו אותו לקיבוץ השוכן קרוב לטבריה, והוא חושש מאד לתעדים הרוחני. הרבנית ביררה באיזה קיבוץ הם נמצאים, הגיעה הרבנית לקיבוץ, גישה את הילדים שאלה אותם מהם והכניסה אותם ללמוד במוסד תורני. לקחה אתם משלם והכניסה אותם ללמוד במוסד תורני. שמו של אחד הילדים היה ראובן אולם המכחן כיום כראש ישיבת אור החיים ומגדולי מחזירי התשובה בדורנו. מבחינה עד מאוד, כמה זיכוי הרבים יש לרבנית מפעולה כל כך פשוטה, אלפי בעלי תשובה הם ובניהם ומשפחתם, מיליוני שעות של לימוד תורה, הכל נזקף לזכותה של הרבנית.

בהקדמה לספר טהרת הבית כותב רבי עובדיה יוסף הלום מופלא שחלם. בעבר עלה במחשבה לפני לפיטץ בהופעותי ברבים כדי להתמסר יותר בעריכת כל חיבורי אשר עמו בכתובים, ורעיוני על משכבי עלו. והנה בחלומי בלילה ההוא, ראיתי את בעל הבן איש חי, אשר בא לבקר בביתי נכנס לחדר הספריה, והתיישב ליד השולחן, ראה לפניו אחד מחיבורי, אמרתי שוית' וביעל אומר, והתחיל לעיין בו כשסיים, אמר: טוב מאוד, וראו אותי, האם אני ממשך להופיע ולדרוש ברבים דברי תורה מוסרי? עניתי ואמרתי, כי עדיין אני ממשך גם בימים אלה להופיע ברבים בשיעורי תורה ובדרשות, אך התאוונתי לפניו שדבר זה מפרע לי בהמשך הכנות עריכת חיבורי להוציאם לאור, ענה ואמר לי בסבר פנים יפות, טוב אשר תאחזו בזה, גם מזה אל תנח שליטני!

ידך, כי יש נחת רוח מאוד לפני ה' יתברך בזיכוי הרבים כששומעים דברי תורה ומוסר וחוזרים בתשובה. וכל אחד שחוזר בתשובה הוא עולם מלא. ואיך והנה חלום. כיוצא בזה אמר לו המלאך למרוך הבית יוסף ואל תצטער על שאתה מטפל בענייני הציבור ועל דין כך אתה מתבטל מעסק התורה, כי אחוז בזה, וגם מזה לא תנח ידך, כי שניהם כאחד טובים, כי עסק התורה לחוד, וצרכי ציבור לחוד, לכך עסקו בכלום. ע"כ. וכתב רבי חיים ויטאל שהאר"י היה מזהירו תמיד, שירבה דרושו להוכיח לעם ולהחזירם בתשובה, ובוזה תליה הגאולה וכי' ואין קץ לשכרו.

והמזכה את הרבים זוכה לבנים גדולי תורה. איתא בתנא דבי אליהו (רבה פרשה ט'): מפני מה זכה אליהן שיצא ממנו בן שמואל הנביא שקטל כמשה ואהרן? שכשהיה עולה לרגל היה מעלה עמו עוד אנשים כל הדרך ומפני שהכריע את ישראל לכף זכות, וחינך אותם במצוות, וזכו רבים על ידו. החת"ס היה אומר שאדם שעסק בזיכוי הרבים ואין לו פנאי מספיק ללמד את ילדיו ולחנכם לתורה ומצוות זוכה הוא שהקב"ה פקדו ובעצמו יגדל את ילדיו לתורה ומצוות ויהיה לו נחת מכל יוצ"ח. **וכן זוכה לאריכות ימים** גם אחרי שבלו דינתו שפעם היה חולה מאוד הרופא כי מסופר על בעל שנגזר דינתו למות: בספק קבל הישר (הראי) מסופר על בעל שבלו דינתו שפעם היה חולה מאוד הרופא כי מסופר על בעל ושם נאמר לו שיחזור לעוה"ז כי עדיין יכול להמשיך לזכות את הרבים. בספר לב אליהו כתב: מעשה עם בתו ונכדתו של בעל לנתבות המפשט. שנסעו בתו ונכדתו עם עגלון ערל לצורך קניית צורכי חופתה של הבת, והסעים העגלון במקום שאין שם עוברים ושבים וכשלו באיסור ייחוד, וסטה העגלון מן הדרך והכניס לבית חבירו, ושדד מהם את כל כספו, ותכנן להשליכם לתנור הבוער על מנת שלא יתגלו, ולפתע נכנס קצין שוטר ונתוודע זממם והציל את האם והבת. ובלילה הופיע חלום על הנתבות לביתו, וסיפר לה: כי שכחתי וביטלת הפיל תחינה לפני ביתי דין של מעלה ולא שמעתי לפסלתו, כיון שעברו על איסור ייחוד, ורק שעוור בזכות ספריו שהרבו תורה בישראל נתרצו להצילם, וביקש לפרסם את המעשה למען ישמעו ויראו. **והוא נכנס יש ר' לען** נכמבא בילקוט שמעוני שכתב שמעון בן של ר' עקיבא, אמר רבי עקיבא יודע אני שבנת הוא בן העולם הבא, מפני שזיכה את הרבים. ואיתא בזוהר (פרשת תרומה) מזכה הרבים חקוק הוא בכתרו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכל המזיקים כולם אינם יכולים להזיק לו, ולאחר פטירתו מן העולם, אינו נוחר רק גן עדן, אלא יושב הוא בהיכלו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. **והקב"ה מבטל בשבילו גזירות רעות:** הוא שאמרו רבותינו בב"מ פה כל המלמד את בן חברו תורה, זוכה ויושב שביבה של מעלה. וכל המלמד את בן ערו הארץ תורה, אפילו אם הקב"ה גוזר גזרה, מבטלה בשבילו. **וזוכים להיות בלוקם של האבות הקדושים.** כתוב בהרן הזכרון שזכה לכהונה בשביל שזיכה את הרבים דאיתא בתנא דבי אליהו (רבה פרשה יד): מה היה עושה אהרן? קושר חבל של ברזל במותניו, ומחזר על כל פתחי ישראל, וכל מי שאינו יודע לקרוא קריאת שמע, לימוד קריאת שמע. ומי שאינו יודע להתפלל, לימוד תפלה. ומי שאינו נכנס בגופה של תורה, היה מלמדו. ולא אהרן בלבד, אלא כל המלמד תורה ברבים לישראל לשם שמים, ואינו נושא פנים לעשיר ולעני, מתוך כך הקב"ה מרחם עליו, ונותן בו רוח חכמה ובינה ודעה והשכל, ונותן חלקו עם שלשה צדיקים אברהם יצחק ויעקב. **ומעל הכל אמרו חז"ל אין חטא בא על ידו.** רבי חיים ויטאל כותב כי האר"י הקדוש היה רואה לכל אחד על פניו את כל העבירות שלו, ור' חיים ויטאל כותב כי הוא לא יכול לראות את מה שרבו יכול היה, אך כאשר הוא נותן יד לשני, הוא מרגיש כל מה שהאדם עשה. אך אם האדם הוא מזכה את הרבים, אינו מרגיש כלום כי אין חטא בא על ידו.

ובכלל מזכה הרבים, לזכות את בני ביתו שאומר להם את הדרך אשר לכו בה, וכן לומר ברבות בקול רם כדי שיענו אמן, או לאסוף אצל אנשים כסף לצדקה, וכן כל דבר קטן שאדם עושה יכול להשפיע על השני והוא בכלל מזכי הרבים. **ומי שיכול לזכות** את הרבים עושה ואינו עושה את מובא בתנא דבי אליהו רבה שנחשב כאילו הוא עצמו גרם את כל התוצאות שיצאו מזה אח"כ רח"ל. וז"ל: ושמה תאמר אותם שבעים אף שנהרגו בגבעת בנימין (במעשה פילגש בגבעה) מפני מה נהרגו? לפי שהיה להם לסנהדרין גדולה שהחיי משה ויהושע ונפתח בן אלעזר עמהם, לקשור חבלים של ברזל במותניהם ולהגביה בגדיהם למעלה מארכובותיהם, ויחזרו בכל עיירות ישראל, יום אחד לבית ישראל, וילמדו את ישראל דרך ארץ בשנה, בשתיים ובשלוש, עד שיתיישבו ישראל בארצם, כדי שיתגדל ויתקדש שמו של הקב"ה בעולמות כולם שברא מסוף העולם ועד סופו. והם לא עשו כן, אלא נכנסו לארצם, כל אחד ואחד מהם נכנס לכרמו וליינו ולשדהו, ואומרים שלום עלי נפשי, כדי שלא להרבות עליהם הטורח, ולפיכך גבבעת למלחמה ונהרגו בהם שבעים אלף. ומי הרג את כל אלה? הוי אומר לא הרגו אותם אלא הסנהדרין הגדולה שהניחו משה ואהרן ונפתח בן אלעזר. הדברים הללו נוקבים מאד, ומלמדים עד כמה חשוב על כל אחד מישראל שיש באפשרותו לחזק וללמד את העם דעת ויראת ה', שמוחיב לעשות כן. מתוך דברי חיים לרבי יוסף חיים אליהו שליטני!

דיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערך בדרך של שו"ת

יוסף לבור: דאובן. ש. איפה האחים הלכו לרעות את הצאן? שכס. ת. מה נולד לתמר? תאומים.

חידון דיעות חנוכה לילדים. התשובות לפי סדר הא – ב:
א. המלך הרשע? אנטיגוניס. ב. מהמצוות שאסרו היוונים לקיים? ברית מילה. ג. נמסרו ביד החלשים? גיבורים. ד. להיכן באו בניך ל? דביר ביתך. ה. אומרים בחנוכה מידי יום? הלל. ו. מהנה משותף בין ג' חודשי חנוכה? ו שניהם יש את האות ו. ז. נמסרו ביד עוסקי תורתך? זדים. ח. היהודים הלוחמים? חשמונאים. ט. מה עשה החלמי? טימארו. י. אביו של מתתיהו? יוחנן. יא. משיגי חנוכה? כרות קומת בראש. לב. אותה אסרו היוונים לקיים? לבנה. מד. כינוי היהודים שנלחמו ביוונים? מבינים. נ. מה היה בחנוכה? נס. ס. אוכלים בחנוכה? סופגניות. טו. אומרים בחנוכה כל יום לפחות 3 פעמים? צ. הניסים. פ. נמצא תחום בחותמו של דן גדול? פך השמן. צ. מה הפתילה לנרות חנוכה? צוף. ק. דין הנרות? קודש הם. ר. לילוה על מניחים חנוכה לפרסום הנס גדול? רחוב. ש. מהמצוות שאסרו היוונים לקיים? שבת. ת. סוף זמן ההדלקה ע"פ הגמ' (שבת כא.)? תכלה רגל מהשוק. מאת הרב הגאון דניאל צייטאט שליט"א.

חידות וריוניות לחנוכה: א. איך רעל קשור לחנוכה? ב. מה הקשר בין חנוכה לעגלה? ג. איך יתכן שמתוך 8 הדלקות של 8 הימים, נר חנוכה זה ביום ו? ד. מתי בחנוכה אומרים על אבן אחת שבעה יונים? ה. מתי בחנוכה אומרים 'המלאך הגואל אותי'? ו. מונח לפניו שמו יתן כשר ומהודר ובכ"ז עדיף שידליק בנר שעוה. ז. 'נמשה כפי' – מה הכוונה? ח. איזה תמימת ברכה כל יום אומרים פעם אחת, ובחנוכה פעמים? ט. הוא חן ומועד ואינו יו"ט, מיהו? י. ביום א' מברך להדליק, שעשה ניסים ושהחינו, איך יתכן שיברך ארבע ברכות? יא. איך יתכן ששכח על הניסים וצריך לחזור? יב. היכן מצוינו שבידך על הנר 3 ברכות ולא ביום א'ז? יג. מתי מותר להשתמש לאור נרות חנוכה? יד. היכן מוזכר במשניות השי"ס המילה חנוכה, 7 מקומות? טו. היכן מוזכר חנוכה ברמז במשניות השי"ס פ"א? טז. מה הקשר בין שמה של אשת עשיו להבדיל מישוה שקשורה מאוד לחנוכה? יז. איזה מצוה דרבנן מצלת מאיסור דאורייתא? יח. היכן הביא המשני"ב שם כשיש לו כמות מספקת להדליק חנוכה נר אחד? יט. איך יכול להיות שיותר לאדם להדליק בחנוכה רק עד יום ג' של חנוכה וביום ד' ידליק? כ. האם יש ראייה מההלכה שאם כיבה את הנר במזיד צריך להדליק שוב? כא. היכן מצוינו בשי"ס דינא דיעד שתכלה רגל מהשוק? מלבד חנוכה? כב. איזה שמן מותר להדליק נר בשבת ולא של חנוכה? כג. איזה פסוקים מהלל אומרים בפסודי"ז? כד. היכן מצוינו שמש יותר חמור מהנר בעצמו? כה. אב ובנו נר בשעה? כו. איך יכול להיות שני שמנים עם אותם תנאים, אחד כשר ואחד פסול לנר? כז. מתי אומרים 12 יום בצוף ממזור כ"ז בתהילים? כח. איך יתכן אדם מברך שהחינו על הדלקת נרות ביום השלישי ולא מדובר ששכח להדליק אלא זכר ואף היה לו נר? כט. היכן מוזכר בתנ"ך המילה חנוכה? ל. מתי מותר לכתחילה להנות מנר חנוכה? לא. מה חצי בחנוכה? לב. מה בחנוכה? לג. מה בחנוכה? לד. מה הקשר בין חנוכה לרגל? לה. מה הקשר בין חנוכה לשושנה? לו. מה הקשר בין חנוכה לעגלה? לי. מי הדליק נר חנוכה בחצר? לז. איזה פסוקים לא הדליקו נרות חנוכה? לו. מי מברך לכתחילה פעמים על ההדלקה? לט. באיזה ימים לא חוזרים על פסוקים בקריאת התורה בחנוכה? מא. מה המכנה המשותף בין קריאת התורה של ימי ר"ה, סוכות, וחנוכה? מב. כמה אנות א' יש בהל"ש? מג. באיזה אופן מותר להדליק שמש חנוכה? מנ. **תשובות:** א. במעוז צור שרים ויין רעל מסכתי. ב. במעוז צור ישבענד מלכות עגלה. ג. א' שבת בשבת. ד. נר ראשון שמיני מדליקים בכנסת שבת שזה עדיין יום ו' וגם נר שביעי מדליקים אחר שקיעה או צאת החוכים של יום ה' וזה כבר נקרא יום ו'. ז. בהפטרות שבת חנוכה. ה. בקריאת שמע על המיטה. ו. באר היטב תרע"ג א' העוסק בהדבקה נר שעוה ולפתע הביאו לו שמן, עדיף שידליק בשעה מפני ביזיון הנר. ז. פך השמן – בסדר הפוך. ח. כל יום בברוך שאמר בא"י 'מלך מהולל בתשבחות', בחנוכה אומרים זה שוב בסוף הלל. ט. סביבון חיוג ומועד, מדוע? יחגי פרושו מסתובב (כמו חוני המעגל חיוג עוגה ולא יצא ממנה וכן 'בעגלה נחוגה...') ימועדי פרושו נופל (כמו מעד, נפל) אז סביבון הוא מסתובב ונופל – חן ומועד- ואינו יו"ט. י. כיצד יתכן שני חנוכה חדשה מוסיק ברכת הטוב והימים (ויש לברכה בא"י שהחינו לבין ההדלקה)? יא. אם נזכר טרם סיום הברכה. יב. בירך על הנר ברכת מאורי האש ואחר הבדלה כיבה והדליק ע"ז נר חנוכה עם ב' ברכות סה"כ 3 ברכות. יג. שיע"ת תרע"ג י"ז כשיש לו שאלה הלכתית על הנרות ויצא לבדוק (באר הנר) בספר אם כשר או מותר. יד. כיצד יתכן א' ו' ר"ה א' תענית ד' י' מגילה ג' ד' מגילה ג' ו' מו"ק ג' ח' ב"ק ו' ו' טו. תענית ד' יש בו הלל בלי מעמד, וברע"ה יש זה חנוכה. טז. יהודית אשת עשיו, וזכות יהודית היה זה ההצלה בחנוכה. יז. משנה אחרונה בהכנסת, שנה חנוכה פטור כשהזיק. יח. כשריך בעריש הזיק. יח. משני"ב תרע"א ו במקום שלחברו אין שמן עדיף לזה משלו. יט. שניים הדליקו בחנוכה אחת, עד שלוש זה ניכר ושני מעבר לכך אסור כי זה נראה שמדליק שמונה. כ. יש ספק כשיש נר אחד מה עדיף, של שבת או חנוכה. ואם היך היה שכשכיבה במזיד מועיל, אז שידליק של חנוכה וכיבה וידליק של שבת ויש לומר שזה לא ראייה בגלל שנה חנוכה עברב שבת

תוויות המזון ולבדוק את כמות הנתרן. מזון דל בנתרן לא מכיל יותר מ-100 מ"ג נתרן ב-100 גרם מזון. תכולה של 500 מ"ג נתרן נחשבת לגבוהה.

שאלה: עד כמה חשוב להשקיע בשמירה על שלום בית? **תשובה:** בחנוכה הדין שנה שבת קודם משום שלום בית. וראוי להביא כאן את הסיפור הידוע מרבי נחום מהורדנא רבו של הח"ח. פעם אחת ישב הח"ח חיים בבית רבו באחד מימי החנוכה, השמש שקעה והח"ח הלך כבר יד, ואילו רבו נחומקיה מתמחמה מלהדליק את נרות החנוכה, ממתין הוא לרבנית שיצאה מן הבית ועדיין לא שבה. עברו כמה שעות וכבר כלתה רגל מן השוק ורבי נחומקיה עדיין יושב וממתין. בשעה מאוחרת מאד שבה הרבנית לא הבית, אז מיהר רבי נחומקיה והדליק את נרות החנוכה. שאל הח"ח חיים: את רבי נחומקיה, מדוע המתין לרבנית זמן כה רב, והרי על פי הדין הייתה יוצאת ידי חובתה בהדלקת בעלה, אם לא היה נוכח בעת ההדלקה עצמה, ומדוע ראה לנכון להמתין לשובה? הלכה מפורשת היא, השיב רבי נחומקיה, שאם אין לאדם כסף אלא רק לנר אחד, והוא מסתפק מה עדיף, נר שבת או נר חנוכה? נר שבת קודם משום שבר שבת יש גם משום שלום בית. רעיתי, סיים רבי נחומקיה, מוסרת את נפשה למען שאני אוכל להקדיש את כל עיתותי ללימוד התורה, והיא הננית בכל שנה להיות נכחת בשעת ההדלקה, שלום בית זה חייב אותי להמתין לה עד שתשוב.

שאלה: מה הדרך לנטוע בילדים ביטחון שהם יכולים והם שווים ועיי"כ יצליחו בעניינם והיה בנויים היטב ומוכשרים הצלחה בתורה ויר"ש. איך יעשה זאת בימי החנוכה? **תשובה:** רבותנו כתבו בן נהגו שבזמן החנוכה הקדושה זמן רב להיות ולשמוח עם בני הבית ובפרט עם הילדים ורבי חיים קניבסקי נהג כך במשך כל ימי חייו כל ימות החנוכה גם אחרי שהשיא את הילדה היה הולך כל יום מימי החנוכה לילד אחר בשביל לשמוח עם כל משפחתו. מהראוי להביא כאן רעיון מיוחד מאיש החינוך רבי יחזקאל שובקס ששם הוא מביא רעיונות נפלאים להעצמת הביטחון אצל הילד בדרך של משחק. **דוגמא ראשונה:** שכל ילד יכתוב איזה הצלחה מיוחדת שהייתה לו והוא גאה בה, ולאחרי"כ ידברו על עניין זה כל המשפחה איזה מעשה אציל וכו'. וממילא הילד יציע ויחשוב על עוד דברים שהוא יכול לעשות במסגרת הכישרים שלו. ב. משחק נוסף. כל המשפחה תכתוב על כל ילד בנפרד משוה שמהו ומהו רגל הוא מועיל לבית, ואח"כ לבדוק אתו ביחד האם הוא תורם את אותו עניין חברתו וכו'. ג. כל ילד יכתוב על דבר או עניין שהוא עבר בחיים, ולהרחיב שהוא וכמה היה לו קשה. ד. כל ילד ירושם בדרך את התחום שהוא מתקשה בו בחיים, כמכחניס, חברה או לימוד תפילה או תרבות, ואי קשה לוותר וכדו' ואז לעזור לו ודברתם. וכן הלאה, היקיר לשבת יום סביב השולחן ולהעלות נושאים מעניינים אצל הילדים ויחד לנסות לפתור אותם, והחנוכה יתן העצמה גדולה לכל ילד באשר הוא.

שאלה: מצאנו בחז"ל שלעולם לא יעדיף אדם בן בין הבנים כדי לא לגרום כנאה ביניהם, מה הגדר של לא להעדיף? **תשובה:** רבי חיים קניבסקי אומר שאם שגדי בעניין פעוט מאוד כגון בגד יותר יקר אסור, א. כי כתוב לעולם, והיינו בכלום. ב. כי ילפנין מוסיק, ואצל יוסף הוא ס"ה עשה כתונת פסים שעולה פרוטות, לכך צריך להיזהר מאוד בעניין זה.

שאלה בחנוך משפט: ילד קיבל דמי חנוכה מהסאב שלו עשה חיש גד גירד וזכה בעשרים אלף שקל האם זה שייך לו או לאביו? **תשובה:** נפסק בח"מ סימן ר"ע שמתנה שמקבל הקטן הסמוך על שולחן אביו שייך לאבא, ואמנם בדמי חנוכה שהם סכום נמוך בדרך כלל האב מסכים שהילד יזכה בזה, אך כמה שזכה בלוטו נחשב למציאה ומציאה שייך לאבא, ויש שרצו לומר שכרטיס הגרלה נחשב למעשה ידים שייך לקטן, אבל בפתחי תשובה כתב שהקונה סחורה בזול נחשב למציאה והביאו מכך ראה שו"ת פרי שדה שזכיה בכרטיס ג"כ נחשב למציאה. מתוך החוברת הנפלאה לענייני ממונות מנחת שלום.

מדור רעיונות והתורה חסה לא מתפרסם השבוע עקב חוסר מקום, וא"י נחזור לזה בשבוע הבא ב"ד.
כמו"כ מדור ההלכות לא מתפרסם וכנ"ל

חידות.

מדור מוגדל לרגל ימי החנוכה.

חידות שינון הפרשה לפרשת לפי סדר הא' ב' א.
"את _____ אנוכי מבקש... אחי. ב. איפה שמו את יוסף? בית הסוהר. ג. מה ראה שר המשקים בחלומו? גפן. ד. איך מוזכר לשון הרע בפרשה? זיבה. ה. שהביאו את הכתונת פסים אל יעקב, מה אמרו לו? הכר נא...ו. שם הפרשה? וישב. ז. אחת משמות יעקב? זלפה. ח. על מה שפאנו את יוסף עלי? חלומותיו. ט. מה חשב יעקב כשראה את כתונת הפסים טבולה בדם? טרף טרף יוסף. י. את איזה בן הכי אהב יעקב? יוסף. יא. באיזה ארץ ישב יעקב? כנען. לב. לשם מה עלה יהודה ומנתה? לרגו צאנו. מד. מה עשה יעקב לכבוד יום ההולדת שלו? משתה. נ. הבור ריק אין בו מים, מה כן יש בו? נחשים ועקרבים. ס. מה שר האופים חלם שיש על ראשו? סלים. ט. בכמה חפץ מכרו את יוסף לישמעאלים? עשרים. פ. איזה כתנת חפץ יעקב ליוסף? פסים. צ. במה תמר כסתה פניה? צעף. ק. מה עשה ראובן כשראה שיוסף אינו בבור? קרע שמלותיו. ר. מי מהאחים אמר להשליך את

שאלה: בפרשת השבוע יום הולדת את פרעה, מה ראוי לעשות ביום הולדתו? **תשובה:** הבן איש חי בפרשת ראה וזה יזי כותב: יש והנהיגם לעשות אותו יום טוב בכל שנה אשתו וסימן ופה הוא. ואומרים בשם החפץ חיים שהמול אז חזק ואפשר לבקש בקשות. והוא ע"פ החללים פ"ב בני אתה אני היום לבדתך שאל ממני ואתנה. היינו שביום הולדתה אפטר לבקש בקשות. אבל רבי חיים קניבסקי אמר לי מספר פעמים שהיום והמקום היחיד שמצוינו בתורה יום הולדת הוא רק אצל פרעה, לכך אין ביום הזה שום דבר ואין לנהוג בו חגיגות, ולבי מגיל שישים שמוזכר בגמ' מו"ק כח. אבל גם על יום זה רבי חיים אומר שלא חובה אלא יעשה איך שרוצה, וזה שרבי יוסף עשה משום שהיה ראש ישיבה.

שאלה: במה מיוחדים ימי החנוכה יותר משאר ימות השנה לעניין תפילה? **תשובה:** במחזור ויטרי על תנוכה כתב שחנוכה היא מלשון חן ורחינה, היינו שהקב"ה מתנהג עמו לפני משורת הדין. וימי חנוכה מסוגלים מאוד לבני חני ומזוני בריווח ובנקל. וכתבו בספרים הקדושים שהוא זמן מסוגל לרפואה, לוש"ק ולזיווגים. ובמיוחד ביזאת חנוכה שהוא כהן יום הכיפורים, ובמהר"ל כתב שימים אלו הם זמן של נס, והנס נהפך לטבע, ואין מנכין לאדם אם נעשה לו נס. ואפשר לבקוע בזמן זה רקיעים ולפתוח שערי שמים. ולפי אמר החזו"א למישהו שהתאונן בפניו על מצבו הדחוק בעניני פרנסה והוא זקוק לנס גדול כדי שיצליח לפרוע את חובותיו, א"ל החזו"א שבימים יזאת חנוכה אפשר לפעול הרבה דברים ולזכות לניסים בכל העניינים ובזמן הזה אין טבע כלל וכל העניינים פועלים וזמנה מדרך הטבע. והכי הרבה אפשר לפעול בעניני פרנסה ושו"ק. ומה שמוטק עלינו זה לפתוח ספר תהלים ופשוט להודות לקב"ה על העבר ולהתחנן על העתיד בכל התחומים. ורבי אליהו לופיאן אומר שצורת התפילה צריכה להיות שמאמין באמונה שלמה שיש בכח תפילתו להכריע את הדין לטובה. וזה גם הזמן להרבות בתפילה על הצלחה בתורה וכמו שכותב ר"י איבשיץ שכל הצלחת האדם בתורה היא רק בזכות התפילות. ועל העת נרות המיוחדת בחנוכה כותב רבי חיים פלאיג שבזמן הדלקת נרות חנוכה נעשה עת רצון ומדת הדין מתבטלת ומתעוררת מידת רחמים וחסדים גדולים כמו שעת הקצית שופר. ולא לשכוח היא עד מה שכותב הרמב"ם בזה נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאוד. ומי שמדקדק בנות זוכה לבנים צדיקים. ובחנוכה זה זמן מיוחד לתפילה על גידול הילדים וחינוכם ונחת מהם בנקל. ויש להוסיף שהיות שבחנוכה תקנו חז"ל להודות להשם ולא ביתר שאת ועוץ צריך להודות לקבו"ה על כל החסדים הגומלים איתנו וכל אחד יישב עם עצמו ויחשוב מה הטובות שהקב"ה גמל עמו בשנה האחרונה ויודה לה' ורק אז יבקש. ובקשה שלאחר ההודאה לה' בכוחה לפעול ישועות רבות לשמירה חזקה יותר והבן איש חי מביא סגולה נפלאה לשמירה לומר אחרי הדלקת נרות חנוכה 7 פעמים יושב בסתר ולהתחיל כל פעם והיה נועם.

שאלה: איצא בחז"ל ביום בנר הוי ליה בניס ת"ח. כתוב בחז"ל והוא בטור שזה הולך על נר חנוכה. מה שהיה צריכה להיות? **תשובה:** בפלא יועץ כתב שצריך שיהיה הכלי שמדליק בו נאה וקני ושידליק בשמן זית זך, וכע"ז כתב בה"ח שצריך שיהיה הנר יפה. ופשוט שצריך להקפיד בכל דיני ודקדוקיו, וזהו חתולות ראויה לבנים ת"ח. וכמוכן שכל זה אם מקפיד על חינוכם כראוי, ובלא"ה ל"מ. היות ואסור להשתמש בשמן שנשאר מהנרות, מי שרוצה להנות מהשמן הנשאר מהנרות עבור השושנה כמו שאומרים וימותר קנקנים נעשה נס למושנים יכול לעשות זאת רק אם מתנה מתחילה שרוצה להשתמש במותר השמן שבכסו לצורכו ואז יוכל להשתמש בזה ובלא"ה אסור להשתמש בזה כי אסור להנות מהשמן הנשאר כי הוצאה למצוות).

שאלה: מה עושה את האדם מאושר? **תשובה:** הדבר היחיד שעושה את האדם מאושר זה אם הוא מצליח לטבור את המידות, והיינו להתגבר על הייצע ע"י שקל בזמן לתפילה, עושה חסד עם מישהו שקשה לעשות עימו חסד, מתגבר בשמירה על הפה, מוותר ומוחל לשני בלב שלם, לומד בהתמדה שקיעות בלי טלפונים, מתפלל כמו שצריך, כל דבר כזה מקרב את האדם לאושר אמיתי.

שאלה: מה הטעם שהאדמו"ר רבי צבי אלימלך מדינוב קרא לשלום ספרו בני יששכר למרות שאין לו שום שם כזה בהקשר משפחתי? **תשובה:** בנו של הבני יששכר חיבר ספר בינה לעיתים ושם הוא מספר את הטעם לדבר: אביו הבני יששכר נמשך מאוד לחת החנוכה והיו לו אורות גבוהים מאוד והתלהבות עצומה בימי החנוכה ובאמת בספרו הוא אריך בחנוכה הרבה יותר משאר המועדים ופעם החוזה מלובלין אמר לו שהטעם לזה שהוא נמשך לחנוכה יותר מלשאר המועדים משום שבת דין של החשמונאים היה משבט יששכר ואתה בגלגול הקודם היית מבי"ד של החשמונאים.

שאלה: איזה דבר כדאי להיזהר לא לאכול אותו יותר מדי? **תשובה:** מלח. מנצ אחד המלח חיוני לתפקוד הגוף. מצד שני, צריכת יתר של מלח פוגעת בבריאות של כולם. מהי כמות המלח המומלצת ביום? לאנשים בריאים ממליצים לצרוך כפית מלח אחת בלבד שזה 3000 מ"ג. אנשים שסובלים ממחלות לב, סוכרת וכליה צריכים להסתפק בכמות קטנה יותר שלא עולה על חצי מזה. לילדים מומלץ לצרוך עד חצי כפית. לכן מומלץ לקרוא את

מדליקים לפני השקיעה ואם יכבה זה עוד לפני הזמן ולא יצא. **בא.** במנוחת לו. לענין תפילין רבי יעקב אומר שמלבש עד שתכלה רגל המשוק. **בב.** שמן של שביעית של שבת שרי כי זה נצרך לאורה שאמ"כ חנוכה שאסור להנות מהאור. **בג.** הודו לה', עזי וזמרת קה. **כד.** יש נרות שיש בהם חשש שמא יטה, ואסור להדליק בהם כמבואר בבמה מדליקים, והנה גם חנוכה אין חשש שמא יטה כי אסור להשתמש בהם כמבואר בהלכה, אבל בשמש שיש חשש שמא יטה כי מותר להשתמש בזה אסור להדליק, באותם שמנים. **כה.** אברן בר. **כו.** שנייה היא תחת המיטה, אחד ראו לאכילה לא נפסל משום רוח רעה, השני שלא ראו לאכילה לא נפסל משום רוח רעה ומותר להשתמש בו. **כז.** מים כד סקלו שחל ביום ה' עד ו' טבת (כל יום כשמזוהרים ס"ת וישבת במנחה ביום ראשון ה' סקלו בשיר של יום ובחול"ל יש 13 פעמים כשסוכות חל ביום שלש. **כח.** היה לו נר אחד וחל יום ראשון בשבת ושני במוצ"ש עדיף נר של שבת והבדלה על נר חנוכה. **כט.** נחמיה יב. **ל.** כשיש לו שאלה בענין הנר ורוצה לעיין לו או אור אחר, החיד"א כתב להתייר וכמו שמצינו בשמ"ע כשרוצה לעיין מותר לו ללכת לצורך. **לא.** נר דולק חצי שעה. חצי קדיש אחרי הל. **לב.** ברכות בלילה הראשון. מוציאם שלושה ספרי תורה שבת ר"ח. **לג.** 36 נרות חנוכה. **לד.** זמן הדלקת הנרות עד שתכלה רגל מן השוק. **לה.** "ומותר קנינים נעשה נס לשושנים". **לו.** "רעות שבעה נפשי בשיעבוד מלכות עגלה". **לז.** "והדליקו נרות בחצרות קדש". **לח.** בחנוכה המשכן ובחנוכה המזבח במדבר. **לט.** מן מדליק בבית הכנסת מברך גם בבית (שוע"ע תרע"א ס"ז). **מ.** בראשון של חנוכה, בשבת, בר"ח ובזאת חנוכה. **מא.** שמתחילים לקרוא מהמקום שסיימו ביום הקודם. **מב.** 3 אנא ה' הושיעה נא. הצליחה נא. כי אני עבדך. **מג.** בבית הכנסת כי כולם נרות מצוה.

חידות תורניות נוספות ותשובתן לצידן: א: שאלה: היכ"ת שאם הרג את תבירו במקום מסוים חייב מיתה, ואם במקום אחר פטור ממיטתה (א) עיר מקלט. (ב) מחתרת. **ב:** היכ"ת שאם הוציא דבר בשבת חייב מיתה ואם הוציא עוד דבר עימו פטור ממיטתה? אוכלין בכלי או מיטה וחולה (שבת גג.) א: היכ"ת שאדם הזיק לחבירו חייב לשלם אם הזיק בזמן מסוים פטור מלשלם; שרף גידו של חבירו ובשבת (ביק לד.) ד: היכ"ת שאדם הוא יחיד מדאורייתא וגוי מדרבנן; מקוה הפסול מדרבנן. ה: היכ"ת שיש שני מוהלים ותייקם לפניו, לאחד אסור למול ולשני מותר? א: מדרב הגאה מאבי הגב. ב: חן חו"ל במולד דחיה בייט שני של גלויות. ג: נשבע שלא ימול מי שממשפחה זו. ו: היכ"ת שמברך המוציא פעמים אחת באתה כעשה? הביאו את פת במקום אחר. ז: מתי יש הפסק של כמה ג' ביבועות בין קריאת פרשה אחת לפרשה הבאה (בי אופנים) א: יו"כ שחל בשבת. ב: פסח שחל בשבת בחול"ל. ח: מתי מותר לענות אמן באמצע שמו"ע? ברכת כהנים לתפלת עם הש"ץ. ט: היכ"ת יהודי גאה לדעת החזו"א חייב במצוות רק כשיעור של ר' חיים אנו; גר טטבל במקוה שיש בו שיעור לדעת ר' חיים נאה. י: איזה פרי ישנן 5 ברכות שאפשר לצאת בהם יד"ח ברכה ראשונה? ענינים. (1) העץ. (2) האדמה (בדיעבד). (3) שהכל (בדיעבד). (4) מזונות (בדיעבד). (5) הגפן. יא: איך יתכן שנמצא פסול בתפילין שלו, ומי"מ הברכה שברך עד היום לא היתה לבטלה? ספרדי או נוהג כהג"ר"א שנמצא לו פסול בשתי"ר (כי לשיטתם לא במברכ על תש"י). יב: היכ"ת שיהיה זקן עומד לולדו צעיר וישב ואין שום עברה על "והדרת פני זקן"? ששניהם מניחים תפילין של יד, והצעיר הוא ספרדי לכן יושב, והזקן אשכנזי לכן עומד. יג: איך יתכן שיהיה אדם עבד בערי כל ימי חייו ואפילו אשה שנה? נרצע בזמן היובל והתבטל היובל. יד: היכ"ת שאם עשה אדם את המצוה ביום חול מברך עליה, ובשבת אינו מברך עליה; תרומות ומעשרות (באופן המותר בשבת כגון שהנתנה). טו: היכ"ת שאמר משפט אחד ועבר על עשרת אלפים לאוין? לשון הרע על עשרת אלפים יהודים. טז: היכ"ת מוזכר בתורה כיסוי הדם מלבד מצות כיסוי הדם; פרשת יושב וכושינו את דמו". יז: איך מזכירים בשמ"ע שם של סבא ונכד באותה ברכה? היכן חונן לאדם דעת ומלמד לאנשו בינה. יח: היכ"ת ד' תינוקות שנולדו בדי' ימים שונים וכולם בריאים, והדין הוא למול את כולם באותו יום? ר"ה שחל בחמישי ושישי ואח"כ שבת, וכולם נולדו בבין השמשות שבעה קודם (אחד ב' ספק ה', השני בה' ספק ו'), השלישי בו' ספק ז', הרביעי בז' ספק א') נימולים ביום ראשון שאחרי החג. יט: היכ"ת שאדם עומד לרקוד וצריך לברך ברכה לפני הריקוד? ברכת הלבנה. כ: איזה חלק בתפילת יו"ט לא אומרים לעולם בסוכות בארץ ישראל, רק בחול"ל ותודיענו (במוצ"ש). כי לעולם סוכות לא יחול בא' (לא אד"ו ראש), אבל בחול"ל יש יום של גלויות.

חידות על חנוכה לשאל את הילדים: א. מה הקשר בין המילה הגפן למשחך של חנוכה? ב. ברכה שמברכים אותה הרבה במשך היום בחנוכה היא הכי ארוכה בשנה? ג. מה קרה בחנוכה שזה מלשון ברח בשינוי הניקוד? ד. מי גם בחנוכה וגם בשמיטה? ה. מקום שנמצא בו השמן ותנ"ך מה המכנה המשותף ביניהם? ו. באיזה מקור היתה הזית בתחילת חומש בראשית? ז. מילה נרדפת לכד בת שני אותיות? ח. נמצא בכל חנוכה ונקרא אותו הדבר בשני כיוונים? ט. קשור לחנוכה ומורכב משלושה קווים קטן, בינוני וגדול? י. אותן אותיות בשני ניקוד ושתיקנות ותונות אור? יא. היכן מוזכר עשוי בפיוטי חנוכה? יב. איזה עיר מרכיזת בחנוכה נמצא בכל מקום מרכזי? יג. באיזה פרי משתמשים בחנוכה? יד. איזה נס עיקרי לא מוזכר בעל

הניסים? טו. איזה שם של פרח מוזכר בפיוטים של פורים ותוכחה? טז. מה מסובב אותנו בחנוכה מלבד סביבון? יז. מה גומרים בכל ימי החנוכה? יח. מי בחנוכה, וכל השנה בבית כנסתי? יט. כמה פעמים בחנוכה השנה מדליקים לבד מנר חנוכה עוד נר? כ. מי מגדולי האומה לא הדליקו מעולם נר חנוכה? כא. באיזה חודש לא אומרים חצי הלל ביום הראשון של החודש? כב. מתי מזכירים את המן בחנוכה? כג. איך נקרא זה שמפצח גרעינים שחורים בחנוכה? כד. איזה אדם שאינו נשוי יכול להקרא בעל? כה. מתי אפשר ליהנות מאור השמש גם לאחר צאת הכוכבים? כו. מתי לא הדליקו חנוכה בחנוכה? כז. באיזה שם מוזכרים החשמונאים בתפילת "על הניסים"? כח. מתי מדליקים נרות אחרי שכבר יצאו ידי חובת הדלקת נרות?

תשובות: א. אותיות הגפן הוא א.ג.ה.פ. מה שכתוב בסביבון. ב. ברכת המזון של חנוכה שבת. ג. נס בפתח בשינוי הניקוד מנס שהיה בחנוכה. ד. קנה. ה. ביכד, ותנ"ך הוא כד ספרים. ו. במקור של חיונה, והנה עלה זית בפיה. ז. פך. ח. שמש. ט. יון. י. שמש. יא. דחה אדמון. יב. מודיעין. יג. זית. יד. נס פך השמן. טו. שושנת יעקב, נעשה נס לשושנים. טז. מסובבים במצוות מזווה בימין ותוכיה בשמאל. יז. הלל. יח. שמש. יט. בליל שבת ובמוצ"ש הבדלה. כ. האבות הקדושים וכל מי שנולד לפני נס חנוכה. כא. בחודשים תשרי וטבת. כב. בימיו צור שועתיי. כג. ביקש אגני בן המדחאי. כד. מפצח כד. בעל קורא כה. מאור השמש. כו. בחנוכה המשכן. כז. בנים. חשמונאים ובניו. כח. מדליקים נרות שבת אחרי נרות חנוכה. רבות מהחידות מהרב דינר שליט"א.

חידת משמעות מילים לפרשת וישב ה' משמעויות למילה בצע: בצע - ממון. "מה בצע כי נהרוג את אחינו" רש"י: מה ממון כתרומה (בראשית לו, כו. בצע - תועלת) "מה בצע בדמי ברתך אל שחת" מצודות: תועלת (תהלים ל, ז). **בצע - כילה.** "בצע אמרתו אשר צוה מימי קדם" רש"י: כילה גזרתו (איכה ב, יז). **בצע - הון.** "עכר ביתו בוצע בצע" מצודות: "בוצע בצע" - הגזול הון (משלי טו, כז) - **בצע - פשרה.** "איוזה משפט שיש בו דצקה הוי אומר זה ביצוע" (סנהדרין דף ו'). **בצע - חתך.** פרס. הלכות בציעת הפת. **בצע - עשייה.** מעש. איש מעש, איש ביצוע. **בצע - הוציא לפועל.** ביצע את תפקידו.

הגיגים משמעותיים לאלו שיש להם מזה תועלת מעשה בעזרת גויה ששמה במיטת התינוק הגמיר של שבע"ב ושאלוה לפשר הדבר ונתנה שרפתה להרדים התינוק שבה, וראתה שתמיד כשבעה"ב יושב ליד ספר זה הוא נרדם אז הביאותו לתינוק.

אוסטו 2024 ועדיין לא הומצאו סופגניה זיירו.
למה קוראים לסופג 17 טופס 17? למה לא טופס 16 או טופס 218, למשל? - מאותה סיבה שלאפידמיולוג קוראים אפידמיולוג ולא ארביטראז' או אפצלוחס, למשל.

האם שפונד נצרך כשהוא נפל על הארץ?, שואל השען. בודאי, משבי בעל השען, וכי חשבת שהוא ימשיך להלה ויעבור דרך הרצפה?
יהודי הגיע למכבסת ניקוי-יבש השייכת לגוי וביקש ממנו שיכבס לו את מלתו. בעל המכבסה אמר לו לחזור בעוד שבעו. לאחר שבעו הוא מגיע, ולחפתו הוא אומר שמכבסתו שסך חמישיים דולרים. היהודי בעל המכבסה, "חמישיה דולר על ניקוי שליט"; "לא", מסביר בעל המכבסה, "חמישיה דולר עבור הניקוי וארבעים וחמישה עבור התרת הקשרים".

אחד נכנס לקונדיטוריה וקונה סופגניה בלי ריבה. אחרי שקיבל את הסופגניה הוא שואל את המוכר: וכמה עולה סופגניה עם ריבה? - אותה דבר, עונה המוכר - אם ככה אז תביא לי בבקשה עם ריבה. המוכר מחליף לו את הסופגניה שקנה לסופגניה עם ריבה - תודה רבה, עונה הקונה, ופונה לצאת מהקונדיטוריה - סליחה, אומר המוכר, על שילמת - על מה אני צריך לשלם? עונה הקונה בתמיחה - מה פירוש על מה, קיבלת סופגניה - נכון, עונה הקונה, אבל נתתי לך במקומה את הסופגניה בלי ריבה - אבל גם עליה לא שילמת!! - למה שאשלם עליה, לא לקחתי אותה.

פעם הייתי ואומר בבית בדיחות, היום אני אומר דברים שמיועדים למי שיש לו מזה תועלת.
אנשים צריכים להבין שסופגניה זה לא אנטבייטיקה שלוקחים 3 פעמים ביום לשמונה ימים.

הצעת חוק: מצוננים יצטרכו לומר מראש כמה אפצ"י הם מתכוונים לעשות בכל סבב.
הרגע הזה שפתאום אתה נזכר שאתמול היה יום הנישואין שלך.

הרגע הזה שאתה עולה בחדר מדרגות וכל הדרך שאתה מריח את האוכל שאתה לך אוהב ואז אתה נכנס שאתה הביתה סוגר את הדלת והריח נשאר בחוץ.

הרגע הזה שבסוף התפילה הבעל תפילה מתחיל להגיד פרק תהלים שלישי.
הרגע הזה שפתאום נכנס לבית הכנסת משהו צעיר עם פראק ועניבה לבנה וכולם חושבים על אותו דבר.

הרגע הזה שפתאום נכנס חייל לבית הכנסת ואתה במתח לראות אם האירוע יעבור בשלום
אשתי ביקשה ממני לקנות שני K300. אז קניתי K600 אחד. יצא הרבה יותר בזול.

לאחר שהאשימו את החמאס כי השבויים ירדו מאוד במשקל, החמאס דורש להוסיף לסיוע ההומניטרי היומי גם שתיים-שלוש משאיות עם אוכל מזין, חם ובריא.

אם החמאס ימשיך בסירובו לשתף פעולה עם החלטת המשפלה למטוט אותו, נכראה שלא תהיה ברירה אלא לקטוף נגדו ביד יותר קשה עד כדי קבלת החלטה שתאסור עליו לחלוטין לשקם את עצמו אחרי ההתמוטטות.

נהג מוניית שאל אותי: הרי כתוב איסורין מכפרים, אז סימן שטוב לעשות איסורים, לא? - אמרתי לו: לא 'איסורין' אלא 'עישורין', כלומר ניתנת מעשרות מכפרים.

מתגבשת הצעת פשרה: לבטל את הכספים הייחודיים לחינוך החרדי ולהעביר אותם ליעדם כ"סיוע הומניטרי".

בגלל פלא בורר לי אם אומרים פמוטים או פמוטות אז אני אומר פעם עוטים ופעם עושות.

קניתי חלה חצי מתוק. מי שידע להגיד לי איפה בדיק החצי זה מאוד יעזור לי.

בחור התקלקל טס להודו וקנה כחמש קילו גיד הנשה.
אברך סיים שנה ראשונה ושאל אותה מה אני מייעץ לו לעשות אמרתי לו להמשיך.

תודה לכל האנשים שמחנכים את תלמידיהם ובניהם ללמוד תורה במסירות נפש, ותודה מיוחדת לאדם הגדול באמת, ומפילא בכל מידה נכונה, אדם שמח ביותר ולומד תורה בהתמדה עד אין קץ, מסור מאוד לצרכי ביתו, מתפלל למען הכלל כמונה מעות, איכפת לו תמיד שיהיה טוב לשני, איש האמת, מגיע בזמן תמיד לסדרים **רבי יעקב בן ציון הורוביץ שליט"א** מחשובי הבורגים של ארץ הישיבה הקדושה כנסת יחזקאל באלעזר. תודה לו ע"י שהוא דמות וסמל על התגברות על הצה"ר. ראינו קונטרס מיוחד על העבודה בימים אלו קונטרס בהיר ביותר שיצא לאור ע"י הבחור הגאון השקדן והתמליא את העולם בחיבוריו הנפלאים רבי אלחנן לוי הזקנה שליט"א מתורה בתפארתה.

ניתן להשיג את העלון בריק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב

סופר מצא ששאל על הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובניהמ"ד המרכזי מניין אברכים פרדס כץ** רחוב אבוחצירא 9. **ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (בחורן) בכניסה המערבית בקרטון בכניסה למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמובן ניתן להשיג את העלון **מיוזמין עליות** (גם כמות) החל מיום תחילת בכניסה לכותל ש.מ.ח. - שרותי שחרות רחוב רביש"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגלים** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שחל שעבור הזמן הוא נהיה יותר ויותר צעיר ע"י עות מרץ לעבודת השכל הקדושה שלו בהקמת מקום תורה ענק כזה. **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל הגאון החרדי אצל אהיה שבוואה היו עליו סיפורי מופת על המסירות נפש שלו להדליק נרות בחנוכה רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל הצדיק הגדול שתמיד תמיד בכל מצב שמח הוא דמות לאדם השלם רבי אבי פרידנר שליט"א שאשרי מי שזכה להכירו ואז רום ערכו. **עוד בירושלים בישיבת קמניץ** אצל הבחור החשוב עדין גולדברג בשי"ק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. **בבית שמש** אצל האיש שעם כל עמלו בתורה החל בלימוד עמוד היומי מסכת ברכות ושולף משם ידיעות בדרשות ליל שבת רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רביש"י ג'. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ ישראון - בחקוק הנביא רמה ג'. **בתל אביב** ב"בית בוכריס". ובבית סרנב. ובבית מהרי"ץ. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור החשוב ישרוט נ"י. **בירושם** אצל רבי מיכאל גולדברג שליט"א. האיש והישיבה שבירוחם. **באפקים** בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). **בקריית גת** בביה"כ"נ שומרי אמונים ובביכ"נ קרטעטניף מיום שש"י. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **בשאר:** בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל הגדול המזכה הרבים הגדול רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** בישיבת נר זרח. **ברכסים** אצל האדם הענק שהקביה שחל לו בדרך רבי יוסף המאיר שליט"א. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהלת חסידיים. בעשי"ט צאנו גור ויוצא חברו, ע"י רבי יואל פיהלנדר שליט"א. **וכן** בישיבת אור ישראל וכן בישיבת טירת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנח"ל: וכן בעיר **אלעד** ישיבות כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה ובבישיבת הרי"ץ ע"י רבי יואל פיהלנדר שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק החלכה ע"י המלמד המסור הצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש שהעלה שכל שבעו ועוד אנשים מגולים את אדם הגדול הזה רבי אברהם לויטן שליט"א. העלון יחולק גם במניין חף שעי"א ילידת השחר. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאקואו ירושלים ג'. **ברמת השרון** אצל האדם שאננם נלה הוא לכל הברכה דברים גדולים אך בחמון דברים ענקיים שלו הוא נחשב לצדיק נסתר רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן הברת הכנסת וכולל הוד צבי. **בחדרה** בכלול אדרת אליהו רחוב נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13. **בעמלה** בביה"כ"נ נח ישראל שצנעור עפולה עילית או אצל האדם שעומעם לא מרגיש שלם כל הזמן הוא בעליה גדולה רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימין:** בישיבת דרכי איש אצל הבחור המופלא בתורה וירש"י רבי ישראל מאיר נדאם שליט"א. **בעז:** בחור גיבור סיני 32 על הסטנדר בכניסה לישיבה. **במנצ'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: 044725793110. **בארצות שנים:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים. ובסוכנות פורזם בישיבה של הרב דינעס.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב גלריות שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל לכתוב קודם 456 ואח"כ 456alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוסי - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). כותב הרבים לתו"מ במסעימים! אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול וכן את העלון שמוחבב את חנוכה משנה שעברה במייל הנ"ל.

{ אז נדברו }

פרשת וישב תשפ"ד | גליון מספר: 628 | לסדר: "ולהשיבו אל אבינו.."

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

סוף שנה לועזית,
זו הזדמנות לתרום ולקבל
קבלה המוכרת להחזר מס,
אז למה אתה מחכים??
איך תורמים?
באופציות שלהלן:

**כך אתם שותפים איתנו
בהצאות ובזכויות:**

בבנק: פאג'י
סניף 182
חשבון 747815
ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)
ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"
בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

בשורות טובות

ישועות ונחמות!

האם חנוכה זה באמת כזה אי אי כמו שעושים ממנו?

בינינו... רוצה שאני אגיד לך את האמת האמיתית מה זה חנוכה?? האמת כמות שהיא ללא כחל וללא סרק בלי להגזים וכלי לנפח... האמת היא שחנוכה זה יום חול שגרתי לכל דבר ועניין!!! ימי חנוכה מותרים במלאכה... אין דין של משתה ושמחה... בקיצור: חנוכה זה יום שגרתי לכל דבר ועניין... רק מה?? בבוקר אחרי שמו"ע צריך להגיד הלל שלם... חוץ מזה בערב צריך להדליק נר חנוכה אחד בודד ופשוט לקום וללכת!! כי הדלקה עושה מצוה וכבתה אין זקוק לה וממילא כמו שבמקווה אומרים לטובל לצאת... ככה בחנוכה להדליק ולצאת... זהו!!! בשורות הספורות האלו בזה מתחיל ובזה נגמר חנוכה... זהו!!! אין יותר!!! כי אין!!!

אם אתה לא מאמין לי תעשה חיפוש בכל הש"ס בבלי וירושלמי ראשונים ואחרונים ואפילו זוהר... ותנסה לסחוט מידע נוסף... אין!!! נאדא!!! בזה מתחיל ונגמר חנוכה...

ואני אומר את בצורה בוטה... למה?? כי מי שכך יעשה ומי שבזה מתחיל ונגמר אצלו חנוכה אל תסתכל עליו כמו גוי... ולמה לא?? כי הוא עושה בדיוק מה שכתוב לא פחות ולא יותר... נו... תכל'ס... אם אני צודק ביבוש שלי שחנוכה מתחיל ונגמר בחמש דקות בבוקר ודקה וחצי בערב אז למה תכל'ס אף אחד מאיתנו לא מרגיש ככה ולא חושב ככה???

אוהו... כאן אנחנו נכנסים לנקודה הפנימית של חנוכה!!! חנוכה זה הארת אור הגנוז!

תסלח לי על הדוגמא הלא כ"כ מוצלחת... אור הגנוז במילים אחרות זה **אפליקציה!!!**

מה אני מתכוין?? בא ניקח את הדוגמאות הכי נקיות (כמעט בלי דם על הידיים... וגם על זה אקבל על הראש... טוב שיש מי שצועק גם על זה) בכל בית כנסת יש עמדה של קהילות או נדרים פלוס... כולנו עוברים ליד העמדה הזו!! רק מה?? יש כאלו שהם רק מטעינים שם את הרב קו וזהו... ויש כאלו שנכנסים קצת יותר פנימה ועושים שם מבחנים של 'שיבה על קברו' וכדו' ויש כאלו שנכנסים שם עמוק ושוכחים לצאת... סיימו עם הנדרים פלוס... כעת הלכנו הבייתה... ובכניסה לבנין מה מחכה לנו?? העיתון של יום שלישי!!! ושוב אותו סיפור... יש כאלו שכל השייכות שלהם לעיתון זה פשוט לפנות את התיבת דואר ולזרוק אותו לפח... אבל יש כאלו שנעצרים בעמידה וקוראים כותרות ראשיות... ויש כאלו שמתיישבים על זה בעיון רב שיהיה העיתון מחודד בפך שאם ישאלך אדם אל תגמגם... ואז מגיע השלב של הציתוק!! עוד קו נייעס מנסה לדרוש בשלומך באדיבות... ושוב אותו סיפור... יש את היהודי שיתרגז ובאותה שניה יקיש 9 להסרה... יש את אותו אחד שיקשיב בין 29 שניות לדקה 38 שניות עד ש'הוא הבין את עניין' ומכניס לרשימת דחיה... ויש את אותו אחד שנכנס לשם דוך און דוך ולא גומר להתקשר לשם באובססיה... ועד עצם היום הזה הוא עדיין לא סיים שם...

מבחינתי זה מה שנקרא **אפליקציה!!!** כל הרשימה הזו היא כמו דלת!! אתה עובר לידה... אם אתה רוצה... אתה יכול להשאיר אותה סגורה ולהמשיך הלאה... ובאותה מידה אתה יכול לפתוח לרגע ולסגור ובאותה מידה אתה יכול להיכנס לשם עם כל הרמ"ח והשם"ה... המושכות בידך!!! אתה תחליט עד כמה להיכנס והאם להיכנס והאם להישאר שם לנצח...

עד כאן הדוגמא מהזית השלילית!!! מהחושך הגנוז של דורנו!! הטכנולוגיה של דורנו זה ממש החושך הגנוז... יש לך כמיות של אפליקציות... אפשרויות... כל מיני חלונות שאתה ונטו ואתה תחליט איזה ייחס לתת להם... אבל אתה מבין לבד שזה בסה"כ הזה לבעומת זה עשה אלוקים... כי הסיפור העיקרי הוא שבדורנו האחרון מתחיל להתנוצץ הארת אור הגנוז!!!

וזה עובד בדיוק על אותו מהלך... הקב"ה שולח כיום לכל יהודי חלונות הזדמנות... כל מיני אפליקציות רוחניות לא מחייבות... שאתה יכול להיכנס אליהם ובאותה מידה להמשיך הלאה (פעם זה לא היה... פעם עיקר היהדות הייתה מתחממת במה שיהודי חייב לעשות והיום אם תשים לב רוב היידישקייט שלנו היא בשטח האפור וחבל שאין מקום להאריך בזה) והדוגמא הכי בולטת- זה חנוכה!! חנוכה זה אפליקציה!!! יש פה חלון הזדמנות... זכותך לדפוק איתו כרטיס כמו רב קו... הלל בבוקר הדלקת נרות בערב ושלוש על ישראל ואתה גלאט!!! ובאותה מידה אתה יכול להיכנס לזה יותר ויותר ולשאוב מזה מלא חופניים רוחניות וקרבת ה'... כנ"ל בשובב"ם... שובב"ם זה צינתוק!! אתה יכול באותו רגע להכניס לרשימה דחיה... לא קשור אלי... לא קבלנו מרבותינו ואתה גלאט!!! ובאותה מידה אפשר להיכנס לאפליקציה הזו ולהפוך אותה למכרה זהב של עליה רותינא... זה נטו עניין שלך!!

לזה קוראים הארת אור הגנוז!!! יש פה חלונות אור אבל גנוזות!!! תרצה?? תפתח... לא תרצה?? תמשיך הלאה... זה ישאר סגור וגנוז ולא יקרה שום דבר... ולא נודע כי באו...

כמובן שחנוכה זה רק מדגם!!! מדגם למושג שנקרא אור הגנוז!!! בדור שלנו קיים אור עצום!! ויש כאלו שמטפסים לגבהים עצומים וזה לא סתירה שלצידם מתהלכים אפסי ארץ שלא זדים מילימטר... אין זה יכול להיות?? התשובה היא: שהיום המנגנון עובד עם אור הגנוז!!! האור נמצא... קיים... ה' שולח ברקים... צינתוקים רוחניים... חלונות אור והזדמנויות... והחכמה היא לתפוס את זה... אחזתי ולא ארפנו... לנצל את המומנטום של ההתעוררות הפנימית ולהיכנס לזה... יש אור! האור נמצא!!! יש לנו עצומות של בהירות... אבל זה עדיין חלונות... צריך לפרוץ אותם... לא לתת לזה לעבור...

ואם את התובנה הזו אנחנו נוציא מחנוכה... אז תדע לך שזה חנוכה!!! מה תעשה עם האפליקציה של חנוכה? זה פחות מטריד... מה שהכי חשוב זה להיות מוכן ודרך לקראת כל מיני הבזקים עמוקים שפתיאום מחלחלים בנו... ואוטו חולפים... וההלו לתפוס את זה... אין מקום ביריעה אבל כולנו יודעים במה מדובר... ולדעת שזו הארה מיוחדת שה' נתן לנו בתור משקל נגד דור האפליקציה ואכמ"ל.

גם לך קשה עם השעות הכבדות של אחה"צ?

השנה נפל לי האסימון: חנוכה זה החג של סדר ב'!!! נכון יש סדר ב'?? אז החג שלו זה חנוכה!!! אם ככה מה הפלא שהוא כזה מרצד כזה... רועד כזה... מאיר בחשיכה כזה... אני לא צריך להגיד לך איך מתחיל סדר ב'... ולא סתם אלא ככה באזור 4.45... בדרך כלל בשעה הזו אני בסדרת פיהוקים ממושכים... חבר שלי אמר לי פעם שמובא בספרים שהמת בשעת הלוויה שומע את ההספדים כמו מתוך חלום... והוא פעם ניסה לדמיין את זה... זה היה נשמע לו כמו החברותא שקורא את הגמ' בסדר ב' תוך כדי שהעיניים שלי נעצמות... אבל אי אפשר לגמרי להכליל... סו"ס יש בודדים ששעות הצהרים בשבילם זה השעות הכי דומיננטיות... אבל לפחות חשוב שידעו שהם בודדים!!! שידעו שהעולם כעת עומד עליהם ולפחות שירימו את בית המדרש... עכ"פ בשבילי השעות של סדר ב' זה היה השעות העייפות והכבדות ואפילו מדכאות שלי... בשלב מסוים ממש התייאשתני!!! נשארתי לישון עד שבחורף הייתי כל היום מברך פעמיים ברכות התורה... כבר לא האמנתי שיום יבא ואני אראה אור וחיוניות בשעות אלו... אבל!! את כל התיאור הזה אני כותב לך בשביל המשפט הבא: תתפלא לשמוע אבל יום אחד זה קרה!!! לאט לאט הצהרים התחיל להתעורר והשעות הרדומות האלו נהפכו להיות שעות מפכות וחיוניות...

בקיפור: אל יאוש!!! גם על זה אפשר להתפלל!!! לא להשלים ולא לוותר על אף שעה ביום... אני זוכר שהייתי יוצא בשעה 4.30 מהמיטה עם פרצוף כרית... ומיד מתחיל להתכונן לאאאורות של חנוכה והייתי מתפלל אנא ה'... תאיר לי את השעות האלו... שהחנוכה ימשיך הארה והתלהטות לשעות האלו בעצמם!! לשלוש וארבע וחמש בצהרים... ויום אחד זה קרה!!! זה קורה! יש סיכוי!! תתפלל גם על זה...

האמת היא שעומד לי על הלשון להגיד משהו... ש... שההלו... כמה שפחות לישון בצהרים... השינה בצהרים לא מטיבה עם האחרי צהרים!! רק מה לעשות שיעיפים... ולמה עייפים? כי הולכים לישון מאוחר... ולמה הולכים לישון מאוחר? כי ישנתי בצהרים... אז זהו!! שיש מצוה גדולה ועצומה להיות עייף בשעות הלילה מאלף ואחת סיבות שאכמ"ל... וההכשר מצוה לזה זה לישון כמה שפחות בצהרים... ואני יכול להגיד מניסיון אישי: שכל הישן טוב בלילה נחשב לו כאילו ישן כל הצהרים והלילה ביחד... הסיבה שאני לא מדבר על זה כי אני עדיין באמצע להיגמל מזה... הייתי אחד הגרועים בנושא הזה... וזו אחת הסיבות העיקריות למה הצהרים שלי היה נראה בטטה...

עכשיו: זה לא סתם ששעות הצהרים הן השעות היותר עייפות ויותר קשות... יש לזה סיבה!!! כידוע: שעות הצהרים הן השעות שמסמלות בחינת דין!!! יצחק עמוד הדין הוא תיקן תפילת מנחה! אם תשים לב: גם אצל יצחק וגם אצל רבקה... השעה שלהם זה "לפנות ערב" אצל יצחק זה מתבטא ב"ויצא יצחק לשוה בשדה לפנות ערב" וגם כשאליעזר מחפש שידוך של יצחק... מתי זה??? "ויברך את הגמלים... לעת ערב, לעת צאת השואבות"!!! בקיצור: אליעזר בחר לחפש את רבקה בסדר ב' (אוי אוי... אני לא רוצה לספר לך מה היה סופם של כל השוערים שרצו לחזות בזיו פני בתחילת סדר ב'... לא הם ולא הביקורת של הדתות...) יצחק ורבקה שייכים לשעות אחרי צהרים לפנות ערב!!! ובשביל להמתיק את השעות האלו... בשביל זה יש לנו את נס פך השמן ואת נר חנוכה... ש-מתי זה? ותבא אליו היונה לעת ערב!!! והנה עלה זית טרף בפיה- זה נר חנוכה... הדלקת נרות חנוכה זו ההזדמנות והמצוה שיש בה את הכח להאיר ולמנף את ה"לעת ערב"!!! להפוך את זה לעת צאת השואבות... קעת בקיצור נמרץ... באמת למה דווקא השעות האלו ביום מסמלות את הדין?

העניין הוא כך: הבוקר מסמל ריענון... התחלה... התחדשות... על שעות הבוקר נאמר: 'והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור' והנה לאט לאט היום הולך ומעריב... דועך שמשו עד שהיום שוקע... התהליך הזה מזכיר מוות!! היה פה יום שהתחיל עם כל ההתחדשות ולאט לאט הלך ושקע ושקע עד ש... שהיום הזה מת... ולכן אם שמת לב כל בן אדם שמת... אומרים שהעריב שמשו!!! או לחילופין באה השמש בצהרים... כלומר: ביאת השמש היא סמל למשהו שהיה ונגמר... משהו שהסתלק ואיננו, או לנו כי בא יום כי ינטו צללי ערב... זו הסיבה ששעות אחה"צ מסמלות דין!!! כי הן מסמלות סילוק וסיום!!! נו... אז באמת מה עושים?? איך באמת ממתיקים את הדין הזה? מה עושים שלא תבא השמש בצהרים??

אז העניין הוא כך: כל תוקף הדין זה רק עד ששקעה השמש... ברגע שלמעיישה הגיע הערב... ולגמרי הסתיים היום... קעת יש הפתעה!!! לפתע מתברר שלא!!! פתאום מתברר שזה שנהיה קעת לילה... זה לא בגלל שהיום הזה מת!!! אלא מאי??? היום הזה בסה"כ פינה את מקומו ליום הבא... אז הנה... ב"ה הגיע עוד יום... משהו חדש מתחיל...

זה האור של חנוכה!!! זה מה שמסמלים הנרות של חנוכה... כן... גם כשמשו מתוק נגמר... גם כשעוד יום עבר וחלף... עוד תקופה נגמרה... אם נדע לנצל כל יום וכל הזדמנות ולהוציא ממנה את המירב והמיטב... היום הזה לא נגמר!!! היום בסה"כ הושלם!! היום בסה"כ התמלא וכעת הוא מתפנה לטובת היום הבא שגם הוא קעת צריך להתמלאות... (זה כמו הליון של בית חרושת לבקבוקי שתייה... כל בקבוק מתמלא וממשיך לנוע בסרט נע... ומפנה את מקומו לבקבוק הבא שיתמלא גם הוא...) ולנו לא נותר אלא למלא!!! למלא כל יום! להשלים כל יום בתורה ובעבודה... ובעיקר למלאות את אותו יום בתפקיד ובשליחות היחודית של אותו יום!!!

בחנוכה אנחנו יושבים מול הנרות ומתחילים לשיר מעוז צור ישועתי... שמת לב מה אנחנו שרים בפיוט הזה?? אנחנו מספרים על כל הצרות שהיו לכלל ישראל... ומה?? וברוך ה' נשארנו בחיים!!! לא כתוב שם מה הרווחנו... איזה כיף יצא לנו בסוף מזה... לא!! הפיוט מלא בכאב... רעות שבעה נפשי... וביגון כוחי כלה... כי ארכה לנו הישועה... נו... אז מה פה השבח וההודאה הגדולה?? ש... שמה?? שבכל זאת שרדנו את כל הבעיות?? זה הכל??

מה התשובה??? כן!! בחנוכה אנחנו לומדים להודות לה' על עוד ווי!! על עוד משימה שהושלמה... אצל יהודי כל תקופה וכל יום זה משהו שלא נגמר... אלא הושלם!! התמלא!! ונשלח בחזרה לשמים... מתי יהודי עולה לשמים?? כשמלא ימיו!! כשהוא מסיים לשגר את כל הימים שלו לה'... ועל פניו זה נראה משהו פה כל הזמן נגמר... אבל אל דאגה... לעת ערב יהיה אור!!! יום יבא וכל הימים שהיו אי פעם ונגמרו ונשלחו לארכיון ההיסטוריה לפתע יציצו ויפיעו ויתברר שהם לא נגמרו אלא הושלמו!! כל יום עלה לשורשו!! השלים תפקידו... וממתין לנו לבא היום... לא נותר לנו אלא למלאות את הימים... להאיר את הימים ואת הלילות... לא לוותר על שום חלקיק יום... לא להתייאש ולהשלים עם שום שעה מתה ביום... תדע לך: ששעה אחת ביום כפול שבעים שנה זה... זה קצת הרבה... תתפלל על זה!!! תתפלל למלאות את הימים... להאיר אותם באור התורה ועבודת ה'... והכי הכי: לזכור שאף יום לא נגמר... ואף תקופה לא מתה... כל הסיבה שה' מחליף את הזמנים זה בשביל לאפשר לעוד כלי להתמלאות... לעוד עשרים וארבע שעות של תפילין ק"ש תפילה והההירבה להם תורה ומצוות...

'דמות דיוקנו של אביו נראית

לו ליוסף בחלון' (פרשת השבוע)

והפעם זה אתה!!! אבא יקר!!

תקנה לו אתה את הספר הזה! שהוא יקבל

את זה דווקא מסך... זה עקרוני!

15.000 צעירים כבר הקדימו את ההורים

שלהם וקנו... אבל אתה תקדים אותו!!! תהיה

חלק מהעניין!!! זה חשוב!! צריך גם אותך פה

בחלון... (בהזדמנות נדבר על זה)

חדש: אידיש:

בארה"ב ניתן קעת לרכוש בכל חנויות

הספרים המובחרות עד גמר המלאי...

לפרטים נוספים: 845-406-1364

הספר בעברית:

ביחס לספר בעברית אנו זקוקים לתגבור

התחמושת והנשק לקראת חידוש הלחימה

בימי השובבי"ם הקרבים ובאים, במילים

פשוטות יותר: נותרו לנו בסה"כ 100 ספרים

במלאי... ואנו זקוקים להדפסה מחודשת... כל

הרוצה ליטול חלק במאמצי הלחימה של

כוחותינו... יבא ויטול... פרטים נוספים

ניתן לפנות ל 052-7683095

ניתן לקנות את קונטרס

'עזה (כמות) אהבה'

בענייני חנוכה וברוח ימים אלו,

בפלא': 0527683095 - 0548446691

ניתן להשיג בסוקדי המכירה של גיליון זה.

מה ההבדל בין מסובך -- מתוסבך???

לפני כמה שבועות כתבתי מאמר חריף על הסיסמא "ביחד ננצח" שזה לא נכון... ואדרבה... רק לא ביחד איתם ננצח... אנו צריכים דווקא ליצור חומה בינינו לביןם ואדרבה... רק ככה נוכל לנצח... וכצפוי קבלתי על זה כל מיני שלל תגובות מגוונות... ואני מוכרח לומר שנכנעתי!!!

מישהו התקשר וטען לי טענה ניצחת וגרם לי לחזור ביי...

אבל בשביל לשמור על כבודי ה"אבוד" אני אציג שתי תגובות!!! תגובה אחת שאני ממש לא מסכים איתה ותגובה שניה שגרמה לי לחזור ביי...

ובכן: היו הרבה שטענו לי בתקיפות איך אתה מזלזל בכח האחדות??? הרי כתוב במפורש בתורה כבר אז בדור הפלגה שברגע ש"הן עם אחד ושפה אחת לכולם" ויש ביניהם אחדות... אזי אפילו הקב"ה בכבודו ובעצמו מכריז "ועתה לא יבצר מהם את אשר יזמו לעשות" זאת אומרת: ה' העניק כזה כח לאחדות שכביכול אפשר לפעול אפילו נגד רצונו יתברך?? נו... אם ככה... אז למה אתה מזלזל בכינתוב "ביחד ננצח"?? למה אתה לא מתרגש מהאחדות הנפלאה שבכוחה ננצח??

אמרתי לאותו אחד: כן... אתה צודק... לאחדות יש באמת כח עצום!!! דא עקא!! שאדרבה... זה רק מלחיץ אותי יותר ויותר... כי אם לאחדות יש כח... אתה יודע איזה אחדות יש עכשיו בעולם הערבי?? העולם הערבי בימים אלו... עם האחדות שלו, הוא עוקף אותנו בענק... הם מצליחים להתעלות מעל יריבות של שנים רבות בין שיעים וסונים וכולם מתאחדים נגדנו... (האם שמת לב שרוב האסירים הבטחוניים ששוחררו בעיסקת חילוף שבויים הם בכלל לא מעזה אלא ממזרח ירושלים... תראה איך איכפת לראשי התמאס מעוד איזה משפחה ערבית אונימיט משיין ג'אבער... חוץ מזה אם שמת לב כשהייתה הפסקת אש בעזה אוטומטית גם החיזבללה שמר אימונים וגם הוא נצר נשק אפילו שאף אחד לא דיבר איתו... נטו ממקום של שיתוף פעולה מול גזע יריב בעולם הערבי...)

זאת אומרת: ה"ביחד ננצח" זו סיסמא שקשורה **לאו דווקא** ליהודים... זו סיסמא שנכונה גם בייחס לדור הפלגה שמתיימרים להילחם בה'... אז מה יהיה כשהעולם הערבי החליט לקחת את הסיסמא של "ביחד ננצח" והוא מחליט להילחם ביחד נגד בניו של ה'??? פחד פחדים!!!

בקיצור: הסיסמא הזו בימים אלו... לא בטוח שהיא משמשת לטובתנו... ובדיוק על זה אמר מרן הרב שך שאחדות זו סיסמא שהכי אהובה על עגלונים!!! לא משנה מה אתה... מי אתה... מה אתה חושב... העיקר להיות באחדות!!! להיות ביחד... שודדים ביחד... עגלונים ביחד... ישראלים ביחד... ערבים ביחד... עכברים ביחד... העיקר ביחד.. ביחד ננצח זו סיסמא נכונה!!! הבעיה שגם האויב משתמש בה לא פחות טוב מאיתנו!

אבל אל תפחד!!! למרות שהעולם הערבי כעת מאוד מאוד באחדות נגדנו... ולמרות שה' כבר הבטיח

בדור הפלגה ש'עתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות'?? אל תשכח שבסופו של סיפור דור הפלגה לא הצליחו לבצע את זממם למרות!!! למרות שהם היו מאוחדים!!!

ולמה?? לא משנה כעת למה... דבר אחד ברור: שבסופו של דבר יש בורא עולם!! והוא קובע פה את הסדר יום... ותסמוך עליו שאם יש פה משהו מסוים שהוא לא רוצה שיקרה... כולם יכולים לעמוד על הראש ביחד... ולחלום חלומות טובים ביחד... ותכל'ס... עצת ה' היא תקום!! בסוף בסוף הביג בוס יעשה מה שהוא רוצה וכולם גם יחד לא ישנו לו את התכניות... אז איך?? איך בדיוק הוא יעשה? תן לו להפתיע!! את זה תשאיר לו... הוא יפלא אותם... יפזר אותם... פיזר אותם... זה כבר יצירתיות והומור שרק לבורא עולם יש. **רק דבר אחד ברור שהוא לא מפתיע בכלל:**

עם כל הכבוד לאחדות!!! הסיפור האמיתי פה זה בורא עולם!!! אם אתה רוצה לנצח זה לא ביחד ננצח... אלא ביחד איתו ננצח...

עד כאן התגובה הלא נכונה שקבלתי על ה-ביחד ננצח...

אבל!!! במקביל!! קבלתי עוד תגובה מכמה תלמידי חכמים... תגובה מעניינת ומפתיעה... ת"ח אחד התקשר אלי ואמר לי: אני חולק עליך!! אתה אמרת שרק לא ביחד איתם ננצח... לא!!! זה לא בסדר...

שכחת שיש לנו אבא משותף... יש לנו את אבא שבשמים שיש לו כך וכך בנים אבודים... נשמות תועות... ואבא שבשמים לא מוותר עליהם... אבא שבשמים בוכה עליהם והמו מעיו עליהם ולא ידח ממנו נידח... ולכן **ביחד ננצח!!!** אנחנו לא מוותרים על האחים התועים שלנו... אנחנו נתפלל עליהם... נקרב אותם... נייצג אותם... ניקח אותם קרוב קרוב ללב שלנו... ולא נוותר עליהם!!! זו לא סתירה שיכול להיות שאנחנו נאלצים להתרחק מהם בתוקף... יתכן שאנחנו צריכים למחות בהם בתקיפות... אבל אנחנו לא יכולים לוותר עליהם!! כי אבא שלהם לא מוותר עליהם!

אה... אבל מה תגיד: חלק מהם יורקים לנו בפנים?? אה... חלק מהם מחללי שבת לתאבון?? נכון... זה אולי מעליב... אבל לכן מה?? לכן נזרוק אותם לבור?? לכן נמכור אותם לישמעאלים?? **... ומה יהיה עם אבא??** להזכיר: בשבוע הבא אנחנו נראה שבנימין עשה את 'שטות חייו' והוא החליט לגנוב את הגביע של איש אדוני הארץ לא פחות ולא יותר... ואנחנו כועסים עליו... מממזה כועסים... עקרונית לא מגיע לו שנחפה עליו... מי שעושה שטויות שיתבשל ב'שטויות' שהוא עושה... אבל לא!! כולנו מוסרים עליו נפש... כולנו נחושים להחזיר אותו הבייתה בריא ושלם... למה?? כי ביחד ננצח?? לא!!! כי **כולנו בני איש נחננו!!!**

הכל בשביל אבא!!! כל השיקול זה אבא!!! אבא המשותף שלנו!! זו האחדות של עם ישראל!!! זו האחדות שסיבב אבא משותף...

כשאני שומע על חטוף שעדיין נשאר בעזה... מה איכפת לי ממנו?? בגלל שיש לי ולו את אותה אזרחות?? זה הסיפור?? מה... אני עוד איזה צרפתי

שיש לו איזה קפיץ בלב עם כל אחד שיודע צרפתית?? לא!! אני יהודי!! ואצל יהודי יש אבא!!! אבא משותף!! אבא שבשמים שברגע שאחד מהבנים שלו שרוי בצער שכינה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי... ומהמקום הזה איכפת לי מאחרון נדחי ישראל...

אני מאוד כועס על בנימין... אני בכלל לא באחדות איתו... מצידי שצפנת פענח יקח את בנימין בשבי לכל הרוחות... שיאכל את הקש שהוא בישל לעצמו... אבל אבא!!!!!! איך אעלה אל אבי והנער איננו איתו!!! זה המסר שאליו אנחנו חותרים אליו מפרשה זו לאורך מאתיים שמונים פסוקים!!! זה מתחיל כעת בפרשת וישב... שהאחים שונאים את יוסף... כועסים עליו והם צודקים... הם מחרימים ואפילו הקב"ה בכבודו ובעצמו מצטרף למנין... זה אומר שהם צודקים!!! ובסוף מה קורה???

בסוף מתברר שהיה פה חטא!!! חטא מכירת יוסף!!! ולמה זה נהיה חטא?? כי נכון... צדקתם בטענות מול יוסף... אבל מה עם אבא...?? איך לא זכרתם את אבא?? וכאן מתחיל תהליך של ריפוי ותשובת המשקל שיוסף מכריח את האחים למסור נפש על האח הקטן בנימין!!! ויוסף מאתגר אותם בסיטואציה יזומה שהוא טופל על בנימין עלילת דם!!! נותן להם לחשוד בו שהוא גנב... וכעת בא נראה אתכם בכל זאת מוסרים נפש בשבילו!!! ולמה?? כי איך אעלה אל אבי והנער איננו איתו!!! לא בשביל בנימין... לא מגיע לו... אלא בשביל האבא המשותף!!!

כל הפרשיות האלו- וישב מקץ ויגש חותרים למסקנה ולהבנה הזו...

שאחדות בכלל ישראל זה לא סיסמא של עגלונים שביחד ננצח... ביחד נוציא את הסוסים מהבוץ... ה-ביחד מסוג שכזה הערבים טובים בזה יותר מאיתנו... ה-ביחד ננצח של יהודי זה סיבב האבא המשותף שלנו!!!

זה אבא שבשמים שיש לו ילדים שהמו מעיו עליהם... ואני אוהב את הבנים שלו לא כי כיף לנו ביחד... ויש לנו פטרויות לאומנית... אלא כי

מה יהיה עם אבא???

טען לי אותו תלמיד חכם: כתבת מאמר שלם נגד ה-ביחד ננצח!! טענת ובצדק שיש חוטאים בכלל ישראל שאסור לנו להיות איתם ואנחנו מתנתקים מהם ורק לא ביחד איתם ננצח... זה נכון ו... ולא נכון!!!

כי נכון שאנחנו נאלצים להתנתק מהם כי הם חוטאים ומחטיאים... אבל בסופו של דבר אסור לשכוח שיש פה אבא!!!!!! ויהודה נתן ערבות ליעקב אבינו שבנימין חוזר הבייתה בכל מחיר גם אם הוא "גנב" את הגביע ועשה "שטויות" בדרך... ושוב: למה למסור נפש על גנב?? למה מגיע לו שיתמסרו בשבילו? לא!! לא הבנת!! זה לא הוא!! זה האבא המשותף שלנו!!! זה איך אעלה אל אבי והנער איננו איתו...

אז דבר כאן: כן- ביחד ננצח!!! כן ביחד נקבל פני משיח צדקנו!!!

אנחנו לא נוותר על אף יהודי... ולמה?? כי אבא שלו לא מוותר עליו...

אמאשכם... והתסתבכות הזו היא הנס שלנו... שיש לנו אבא טוב ודואג... שמה שיהיה ומה שלא יהיה לא ידח ממנו נידח ובסוף בסוף ה' ידאג גם לאחרון נדחי ישראל שיהיה לו חלק לעוה"ב... (כמה?? זה כבר עניין אישי של כל אחד!! זה כבר עניין של צדיקים יושבים ועטוריהם בראשיהם!! כל אחד לפי מה שהוא עשה... אבל כאן זה תמיד יהיה מסובך). ואל תנסה לפרום ולהתיר את ההסתבכות הזו... תשאיר אותה... זה אינטרס אישי שלך... בינינו... אני ואתה צריכים את ההסתבכות הזו לא פחות מהחילוני... גם אני ואתה צריכים את היום הזה שהקב"ה פתאום ידפוק דפיקה אדירה על השלחן ויגיד: בני היכן אתם??

אז תכל'ס... ביחד ננצח או לא ביחד??

כן ביחד!! אנחנו לא מוותרים על אף יהודי!! ולמה לא???

כי אבא שלו לא מוכן לוותר עליו!! הסיבה היחידה שאיכפת לי מהחטוף בעזה... כי יש לנו אבא משותף!! אל תשכח שיש גם שתי מיליון ערבים בעזה שחלקם סובלים סבל גדול מאוד... (סו"ס יש כמה בודדים שזה לא באשמתם) אתה מרחם עליהם?? לא!! ועל החטופים? כן!! למה??

כי החטופים הם בנים של ה'!! ויש לנו אבא משותף!! וכמו שאיכפת לי עד אחרון החטופים ככה איכפת לי מאחרון נדחי ישראל... ואני צריך להתפלל לא שיתמו חוטאים אלא יתמו חטאים מהארץ ורשעים עוד אינם.

עכשיו ככה: אני יודע בודאות!! ואני ערוך מראש לציבור מאוד מסוים שלא יסכים איתי ולא יסתדר עם מה שכתבתי בשום פנים ואופן... כי מה פתאום... אין שלום אמר ה' לרשעים... מעלין ואין מורידין... אנחנו לא אוהבים אותם וה' לא אוהב אותם... ואני אגיד לך מאיפה זה נובע: יוסף הצדיק מצליח להנחיל ולהחזיר לכל אחיו שיקחו אחריות על אח שלהם!! למען אבא צריך למסור נפש גם על האח גגב שלא מגיע לו... ואכן ה"א שבטים למדו לקחת אחריות על אחיהם בכל מחיר!!

חנץ מאחד!! יש אחד שלא למד את זה!! תנחש מי?? בנימין בעצמו!!

בנימין הוא היחיד שלא חטא במכירת יוסף, וממילא לא נדרש ממנו לתקן את זה... הוא היחיד שגם ידע את האמת שהוא בכלל לא גגב... (כלומר: הוא היחיד שידע שהמסירות נפש של האחים שלו זה בצדק וביושר... על עלילת דם שטפלו עליו שהוא בכלל לא גגב...) וכן זה לדורות! יש תמיד את שבט בנימין שהם צמודים ונאמנים לגמרי לה' ולתורתו... ידיד ה'... שכן של ה'... חופף עליו כל היום... אצל בנימין אין חכמות... הנפש החוטאת היא תמות!! אין ויתורים... אצל בנימין אין כזה דבר שהאח יהיה גגב ואתה תמסור עליו נפש... אם הוא גגב ועושה שטויות... יקוב הדין את ההר... אנחנו צריכים את הבנימין התורן שיזכיר לנו את הרציו!! אבל באותה מידה אנחנו גם צריכים להזכיר לבנימין שאם בנימין נמצא פה איתנו זה רק בזכות שאנחנו מסרנו עליו נפש גם בגביע וגם במעשה של פילגש בגבעה שעשינו שמיניות באוויר ונאלצנו להרוג עיר בישראל בשביל המשכיות לשבט בנימין ואכמ"ל.

ואיך משהו אמר ליי? הציבור רוצה לשמוע דברים ברורים!!!! הציבור רוצה לשמוע דברים חתוכים!! לא משהו באמצע כזה חצי חצי...

ואני עומד ושואל: רגע רגע... מי אמר שאפשר??

מי אמר שבכל נושא אפשר לחתוך בסכינת חריפה ולהגיד דברים חתוכים...??? תתפלא לשמוע... אולי ישנם דברים שהם באמת מסובכים... והם נשארים מסובכים ואנחנו צריכים להתמודד עם התסבכות שלהם...

מה כן?? שירות אחד אני כן יכול לספק לך: אני יכול לחתוך ולהגדיר לך בצורה כירורגית מדויקת וחתוכה מה!! מה פה כ"כ מסובך... והתסבכות היא כן:

תקשיב טוב טוב:

תחשוב על הורים שיש להם בן שירד מהדרך!! הוא סוחט אותם רגשית... ממרר להם את החיים... כל כולו עגמת נפש מורת רוח ודאבון נפש...

ותאר לעצמך שאתה אח שלנו!! ונניח שהוא כעת משרת בצבא בעזה...

אמא שלך דואגת לו?? אוהו... ועוד איך... הלב שלה דופק!! היא לא נרדמת בלילה... רגע... אמא יקרה... בינינו... בשקט בשקט... הרי את כ"כ סובלת ממנו ביום יום... כשהוא בבית הוא מסב לך כ"כ הרבה עגמת נפש... אז למה את כ"כ דואגת?? מקסימום... הכי גרוע... הוא יזכה למות על קידוש ה' ותמות נפשו מות ישרים?? נו... תגיד לה את זה.

נראה אותך!! נראה אותך אומר לאמא כזה משפט... הסוף יהיה שהיא תהרוג אותך על קידוש ה'!! נו... אז איך אתה מסביר את זה??

איך זה הולך ביחד?? ילד שמצד אחד כ"כ מצער את ההורים שלו ומצד שני חססססר לך אם יקרה לו משהו ח"ו... נו... אתה מבין את זה??

על זה נאמר: אין רווק שמסוגל להבין את זה... ואין אבא ואמא שלא מבינים את זה... נו... זה ישר או מסובך?? זה מסובך!! מאוד מסובך... זה משהו שאי אפשר לשרטט אותו מתמטית על לוח... זו מערכת מאוד עמוקה של ייחסי אב ובן... (אם אתה מאוד רוצה

שאני אדבר בשפה תורנית עמוקה... קוראים לזה ספירת כתר שהיא הספירה היחידה שהיא למעלה מספירת חכמה... כלומר: זה מחוץ לחישובי מתמטיקה ומשוואות... בייחסי אבא ובן אין שיקולים של ריווח והפסד... שאם הילד הזה יותר מצער מאשר מביא נחת אז הוא לא ריווח... בא נחליף ילד... לא!! זה לא עובד ככה!! זה גם לא עובד מספירת... אם טרוף טרוף יוסף לא יעזור שיקומו כל בניו וכל בנותיו של יעקב לנחמו... הוא ימאן להתנחם... בקיצור: לך תסביר את זה לרווק!!! בקיצור: מערכת יחסים של אבא ובן זו מערכת מסובכת... והיא לעולם לא תפסיק להיות מסובכת... זה בדיק הסיפור שבו אנחנו נמצאים כעת... יש בינינו יהודים חוטאים ופושעים שעוברים על כל התורה כולה מאל"ף עד תי"ו והם גורמים המון צער לאבינו שבשמים... ואנחנו מחויבים להוקיע אותם ולמחות בהם ולהתנער מהם מכל וכל... ומאידך זה לא סתירה לרגע שאבא שבשמים הוא אבא זה והילדים שלו והוא אוהב אותם ודואג להם ולבו עליהם... זה מסובך!! ואל תחכה שזה יפסיק להיות מסובך... כי זה ימשיך להיות מסובך עד ביאת גואל...

זה לא מסובך!! זה מתוסבך!!

ה' ברא מנגנון שריון והגנה לבניו שמה שיהיה ומה שלא יהיה... הוא מתוסבך איתנו!! בחבלי אדם

אז כמובן: שאנחנו נתרחק מהם!! בודאי שנוקיע את מעשיהם!! ואם בנימין גגב... אז עיין במדרש בסוף מקץ איך שכולם מקללים אותו ומקנטרים אותו. אבל לא על חשבון אבא!! אבא חייב אותו בבית!!

אז נכנעתי!! הוא צודק!! אני חוזר ביי!! כן ביחד ננצח!! ביחד איתם ננצח... לא ה-ביחד של העגלונים... לא להיות באחדות כמו כל הרוצחים השפלים שהם כעת מאוד באחדות... לא להיות באחדות כמו כל שונאי הדת שמתאחדים במלחמה מול התורה ולומדיה... אבל כן להיות באחדות סביב האבא המשותף!! כלנו בני איש אחד נחנו!!

כבר עשרות פעמים נכתב כאן בגיליון היסוד ואני חוזר עליו שוב ושוב:

בית המקדש לא נחרב על עבירות שבין אדם לחבירו... כי זה בית של ה'!! בית של ה' זה מקום שכל עניינו בין אדם למקום!!

אה... אבל תכל'ס כולנו יודעים שביהמ"ק נחרב על שנאת חיים??

מה התשובה? השנאת חיים שעליה נחרב ביהמ"ק זה לא קשור למצות ואהבת לרעך כמוך ולא למצוות שבין אדם לחבירו... אלא מאי??

טייער יידן... אתם רוצים לריב?? תריבו!! אתם כועסים אחד על השני? אני מבין אתכם... אבל מה עם אבא ???

אתם לא קולטים שאתם מענישים בראש ובראשונה את אבא שבשמים??

למה אתם לא לוקחים בחשבון שיש פה אבא שבשבילו - לראות אתכם כותשים אחד את השני... זה שורף לו מבפנים?? זה שורף לו את הבית?? הגיע הזמן שנבין שאהבת ישראל זה לא סיסמא של אחדות!!

זה ה-אבא!! האבא המשותף שלנו!! בא ניקח בתור דוגמא... שלמה ואבשלום!! שני אחים!! האם שלמה מסתדר עם אחיו אבשלום?? ממש לא... משום כיוון לא... אין להם שום מכנה משותף... אבל תתפלא לשמוע... שלמה אוהב את אבשלום ודואג לו... ואפילו איכפת לו ממנו... ולמה??

מה לעשות... יש לנו אבא משותף שקוראים לו דוד... ואני יודע מה יקרה ביום שאבשלום ימות... אבא יצטער ויבכה ויאמר 'מי יתן מותי תחתיו'... ולכן איכפת לי מאבשלום... אה... אבל שלוימה שלוימה... מה... אתה לא רואה שאבשלום ממרר לאבא שלך את החיים?? אתה לא רואה כמה קשה תרבות רעה שיוצאת מביתו של אביך?? עונה שלמה: אתם צודקים! זה מסובך!! מסובך מאוד!! זה קונפליקט!! מצד אחד אני שונא את אבשלום על זה שהוא כ"כ מצער את אבא... ומצד שני אני גם יודע כמה לבו של אבא עליו... זה מסובך!! אף אחד לא אמר שזה לא מסובך... אבל לפחות לדעת שזה מסובך!! הילדים של הרבש"ע זה קשר מסובך...

תכל'ס... כלפי מה הדברים אמורים??

כעת בתקופה האחרונה... אנחנו בציבור החרדי מאוד מסתבכים איך להתייחס לכל התרחישים... מצד אחד אתה שומע על פושעי ישראל שנהרגו... האם צריך להצטער עליהם או שבא בעל דין וגבה את חובו? איך להתייחס לצבא שכולו נשען על כפירה במלכות שמים... וכו' וכו'???

לפניך חשיפה חלקית של תוואי המנהרות לקיום ומצוות במס"נ

חשוב שתדע: מנהרות זו לא המצאה של החמאס... את המנהרות אנחנו המצאנו!!! אנחנו- דורו של מתתיהו חשמונאי ובניו כשעמדה מלכות יוון הרשעה... להשיכם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך... נו... מה אתה חושב?? הם יצליחו?? הם יצליחו... לא לנוע מאיתנו ברית חודש ושבת?? ככה אתה מכיר אותנו?? **בשביל זה יש מערות ומנהרות!!!** כן... לא רק החמאס צריך מאגרי נשק במעבה האדמה... גם לעם היהודי יש מאגרי נשק בלתי קונבנציונליים... לא!! לא מדובר פה בטילים ורקטות... לא זה הנצחון שלנו... מאגרי הנשק שלנו זה שמירת תורה ומצוות בכל מחיר!!! ולכן יש לנו צורך במערך לוגיסטי של עשרות מנהרות לאורך כל רצועת מודיעין, מודיעין עילית, מכבים, בית חורון עליון ותחתון... מדובר בתעשייה של עיר תחתית של קיום תורה ומצוות מתחת לפני השטח לכל מנהרה יש את הפיר המסווה שלה... את התוואי שלה... את קוד הכניסה שלה... וקיימת חשאיות מוחלטת וסממאות לכל נושא ולכל מפקדה... לא נוכל להספיק להקיף את כל מפת המנהרות והאיוש שלהם... אבל נתחיל... לצורך העניין הוחלט לחלק את אזורי המנהרות לפי ששה סדרי משנה ולפי מסכתות הש"ס... כלומר: עשר המנהרות המרוכזות בריכוז היותר צפוני של מטה בנימין... הרי הוא נקרא בשם אזור זרעיים... נתחיל במנהרת **ברכות!!** זו המנהרה הרשמית בית המדרש... **פאה** זה מקווה טהרה שפתוח בעיקר מבעוד יום לפני הערב שמש... (מי שרוצה לבליה קוראים לזה עוקצין... זה כבר באזור אחר לגמרי) **דמאי** זו מנהרה קטנה שבה יש בית הוראה למי שצריך... יש בה את כל הצידוד של ה' סמינים... יש שם גם אפילו כהן שבקי בנגעים... ואפילו מישהו שבקי בענייני טומאת מת והזאה... וכעת אנחנו עוברים למנהרת **כלאים**!!! זו כבר מנהרה סודית ביותר שנפתחת רק פעם בחודש- לביל ל' דראש חודש... ויודעי דבר יודעים שבשעה זו יושב הנשיא אנטיגנוס איש סוכו ומקבל עדות החדש בהיחבא מיותר לציין שזה אחד מעבירות חוק החמורות ביותר בימים אלו... לכן רוב הציבור לא ידע את מיקומה... הלאה... אנחנו עוברים למנהרת שביעית... אוהו... זו מנהרה די רחבה וגדולה גם עם תוואי הכי ארוך... וגם יש לה עשרות פתחים חשאים היישר מתוך הבתים... ותנחש מה יש שם?? בה נערכים תפילות של היום השביעי- שבת קודש!!! והיות ולאחרונה יש בזה סיכון גדול כי גזרו באופן רשמי על השבת וזמני התפילות זה על הכוונת... לכן מתפללים רק מוסף ולא שחרית... כי מוסף יותר חשוב להתפלל בחבר עיר מאשר שחרית (עכ"פ לפי רב"צ) ולכן את הק"ש של שחרית מכניסים בתוך הקדושה של כתר... (מוסיפים שם תחנונים על שעת השמד... ברוך כבוד ה' ממקומו- ממקומו הוא יפן ברחמים/ברחמים לעמו ויחון עם המיחדים שמו ערב ובוקר בכל יום תמיד, (אומרים) פעמיים באבה אומרים... ואז כולם זועקים בדממה שמע ישראל ומסיימים קדושה ומודים ומתפזרים בשקט וככה יש מניינים בזה אחר זה של תפילות מוסף בתיאום מראש... מחלקים את הציבור לקבוצות קבוצות... כל אחד בשעה שלו) הלאה... מנהרת **תרומה** זה פיר מנהרה לא מאויש... אין שם אנשים... דבר אחד כולם יודעים שיש שם סלסלה שניתן להניח בה בשקט תרומה!!! ובמרחק של 50 מטר... יוצאת מנהרה מתוך בית משפחת כהן והתרומה נלקחת משם ונאכלת בטהרה... כנ"ל מנהרת חלה זה גם נקודת איסוף זה ניתן להניח מקרצות של חלה... הסלסלה מתרוקנת מידי יום... במקביל מסכת מעשרות גם היא!! מי שרוצה להפריש מעשר ראשון ללויים... מניח שם ומסתלק... גם היא מתרוקנת מידי ערב. כמס"כ מנהרת מעשר שני... למי שרוצה שיעלו לו את המעשר שני לירושלים... (יש לנו פה צוות מיומן של בני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות... הם מוסחים בלהעלות 'סחורה' חשודה לירושלים ללא חשש... מה שנקרא "ללא חשש טבל ושביעית", אתה שם את הפירות... עברת את התרוקן... למחרת מידי יום אתה רואה את ר' יענקל לוקח את הסולם הנצחי ואת הסלסלה ומה היום? היום הוא צריך לחרוש... או לזבל את השדה... והוא לוקח איתו פירות... ואיכשהו הוא מגיע לירושלים.) **אגב: יהודים יקרים: להזכירכם** כפי שסיכמנו בינינו במסכת מעשר שני (פ"ד מ"א) **יש לנו קוד מוסכם:** כלי שכתוב עליו האות **מ'** זה מעשר, **ט'- דמאי, ת'- תרומה, והאות ק'- קרבן**, כמו כן: כפי שסוכם, כשרוצים להעביר מידע על ברית מילה שמתקיימת היום בעיר (ולא להגיד תחנון) הקוד סיסמא זה קול ריחיים!!! פתאום כולם נזכרים לטחון חיטים וזה הקוד הנצחון שלנו שהנה עוד ילד יהודי נכנס בעירנו בבריתו של אברהם אבינו תחת אפו של הצורך... (קולות הריחיים זה קוד שמכריז שיש פה תינוק בן שמונה ימים ששוחקים לו סמינים לרפואתו) וכאן אנחנו מגיעים למסכת ומנהרת **ערה!!!** אוהו... מנהרת ערה מדובר במנהרות סודיות ומתחלפות... שעורכים בהם מידי יום ברית קודש על אפו ועל חמתו של הצורך היווני...

סיימונו עם מערך של בסה"כ 11 תוואי מנהרות... אבל חכה חכה... יש עוד עשרות מנהרות פה במעבה האדמה... כן... מה אתה חושב... יש מנהרה מיוחדת ששם נערכים מידי יום כמה וכמה חופות וקידושין כדת משה וישראל בלי שום חשש טומאת הגמון וגונדא דיליה... ואגב: גם כאן יש קוד סיסמא מוסכמת שכשרוצים להעביר מידע שנוערך היום בשכונה שלנו חופה כשרה... פתאום כולם מדליקים נרות לבילה!!! תנוכה שמח!!! מה יש?? חנו בכ"ה?? לא... לצערנו עדיין לא... **אז מה כן??** כעת לבילה זה עוד בית יהודי יוצא לדרך על אדני התורה והטהרה על אפם ועל חמתם של הטמאים שבקרוב ממש ימסור אותם ביד הטהורים... וכעת אנחנו עוברים במעבר חד למנהרה האולטרא סודית שנקראת **גיטין!!** לא כולם יודעים את הרקע... כעת בימים אלו מתארגנים קבוצות קטנות של קדושי ה' עמלי תורה בטהרה שאינם יודעים בצורת מטבע, אוכלי חולין על תורת תרומה... והם כעת מתארגנים לקראת מרד תחת הנהגתו של מתתיהו כהן גדולה ויהודה בנו לגאול את המקדש וקדשיו ולהשיב את שופטנו כבראשונה ויועצנו כבתחילה ולהנהיג בארץ ישראל מדינת הלכה... ולצורך העניין הם כותבים כעת גט על תנאי נשותיהם כי... כי הם יוצאים כעת על החיים ועל המוות... זו מלחמת קיום!!! להיות או לחדול!!! עכשיו: אי אפשר שלא להזכיר... שיש עשרות פירי מנהרות מפוזרים לצורך קיום החדרים והבל פיהם של תינוקות של בית רבן... לשם שינוי המנהרות האלו דווקא מסוקמות תחת מגרשי טניס וכדורגל, ברכות שחיה ומגרשי ספורט... (יש לנו תקציב מרשים ועשיר מטעם ממשלת יוון למימון מועדון נוער לפיתוח הגוף... יש שם ציוד מלא של כל סוגי החישוקים, כדורים, לאימון וטרפיה וכושר ג'וד, קארטע ושאר צורות...) אבל מתחת!!!! מתחת לפני השטח ישנם מנהרות מנהרות מפותלות... ושם יושבים ילדי ישראל ועמלים בתורה... וכשיש אזעקת צבע אדום מיד כולם יוצאים בסערה ובצעקות כדרם של ילדים וגודשים את המגרש... משתוללים... בועטים לגובה... מאגרפים... אף אחד לא חולם שמדובר בילדים קדושים שבקיאם בששה סדרי משנה על פה... ונאלצים לצורך העניין לשחק את המשחק ולבזבז וללעוג מאחורי גבו של הפקח הידוע לשמצה הנבחר מטעם פושעי ישראל המתיוונים... היות ולא נותר מקום ביריעה, אז רק כמה הודעות קצרות מפה לאוזן... בימים אלו יוצאים מלשכת הגזית כמה הוראות שעה... א. מחמת צוק העיתים חכמים מתירים בתקופה זו לטלטל בשבת ספר תורה מגג לגג ומחצר לחצר ומקרפף לקרפף כדי לשמור על סודיות... דבר שני: בנושא גיטין... יצאה הוראה שאישה גרושה לא צריכה לשמור את הגט אלא יכולה לשרוף אותו מטעמי בטיחות, ואין לה מה לחשוש... ולכשירווח יגבו את כתובתה גם ללא הגשת גט מזהה... דבר שלישי: בעקבות אסון נורא שקרה אסור בשבת לצאת בסנדל המסומר... דבר רביעי: היות ותפילת שמו"ע הארוכה עלולה להיות סכנה, אשר ע"כ בימים אלו ניתן להתפלל תפילה קצרה. בזה הלשון: הושע ה' את עמך, את שארית ישראל ובכל פרשת העיבור יהיו צרכיהם לפניך בא"י שומע תפילה

לאבא הדואג לבנו שנמצא בקרב הניסיונות...

בפרשת השבוע ישנו אבסורד... נפל דבר!!! יוסף נלקח... נחטף... נמכר... יש פה מעגל של שני אנשים שעוברים חוויה מאוד קשה!!
יעקב!!! ויוסף!!! ותכל"ס... יש ביניהם הבדל תהומי... יעקב שבור ורצוף... מתאבל... בוכה... וימאן להתנחם... ואילו יוסף?? יוסף פורח ומשגשג... ויהי איש מצליח... וכל אשר הוא עושה ה' מצליח... עד כדי כך שברגע שהוא רואה את שר המשקים ושר האופים שהם זועפים... הוא מיד שואל אותם: מדוע פניכם רעים היום?? יוסף יוסף: אותם אתה שואל למה פניכם רעים היום?? את השאלה הזו תשאל את אבא שלך שכבר כמה שנים נסתלקה ממנו רוח הקודש ופניו רעים??

זה ממש זועק!!! ככל שיעקב אבינו יותר שבור ככה יוסף יותר שמח ומצליח ואפילו... אפילו מסלסל בשעריו...

איך אתה מסביר את זה??? והתשובה היא מאוד פשוטה:

זה בדיוק כמו אבא שזוכה ביום הזה לארס את בנו בשעה טובה ומצליחת... והמחותנים ישבו ודנו בענייני כספים ולשניהם היה מאוד חשוב לסדר את הילדים עד הסוף... לסדר אותם עם דירה בלי משכנתא ובלי חובות ואבא השכיב שם סכום גדול מאוד של כסף... ופה קרה משהו מאוד מעניין... באופן פתאומי התחפכו היוצרות!!! לא זו בלבד שהארנק של אבא התרוקן אלא גם הארנק של הבן שלו התמלא... איך זה יכול להיות?? נו... איך זה יכול להיות?? פשוט מאוד: זה הולך ביחד!!! מאיפה הארנק של הבן התמלא...?? מהארנק של אבא שהתרוקן... מישהו פה היה צריך לרוקן את הארנק של עצמו בשביל למלאות את הארנק של הבן שלו...

כשיעקב שולח את יוסף למצרים... ליעקב מאוד מאוד חשוב לצייד את יוסף הצדיק בהרבה הרבה דמי כיס... כלומר: לצייד אותו עם כל ה"ארגז כלים" ועם כל התנאים הדרושים בשביל שיעבור את המבואות המטונפים האלו בשלום וישאר יוסף הצדיק מתחילתו ועד סופו!!! ולצורך העניין יעקב פותח את הארנק הגדול והנורא שלו... ופשוט מרוקן אותו לטובת יוסף... יוסף יורד למצרים ולמרבח ההפתעה לא חסר לו שום דבר... יש לו מטענים רורביים של שם שמים שגור על לשונו... מטענים של כוחות נפש להתגבר על יצרו... אבל יש שם משהו שנאלץ להתרוקן בשביל!!! משהו שם נשאר עגמומי... דואג... מתפלל... ממאן להתנחם... למה?? למה יעקב אבינו לא מצליח לפחות כמו יוסף?? למה הוא לא שמח לפחות כמו הבן שלו?

לא!! לא הבנתם... שלחתי את כל השמחת חיים הזו איתו!!! את כל ההצלחה שלחתי איתו... את כל החן והסוד ורחמים שלחתי איתו... את כל ה"אין נבון וחכם כמוד, אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי..." את כל המושכות של העולם שהיו מסורים בידי... את כל זה שלחתי עם יוסף... וליעקב לא נותר אלא להישאר דואג... מתאבל... וממשיך להתפלל...

הורים יקרים: אתם דואגים ליוסף שלכם!!! אתם דואגים לחיל שלכם שמתמודד יום יום מול הניסיונות של דורנו...

תמשיכו לדאוג ולהתפלל... אבל דבר אחד!! אל תדאגו מהדאגה... תבינו שהדאגה שלכם היא בסה"כ ההוראת קבע שמכניסה לו לחשבון עוד ועוד כוחות עילאיים ושמימיים לעמוד בניסיונות... אתם אולי מרוקנים כוחות נפש אבל זה בסה"כ הולך אליו... תמשיכו לצעוק!! תמשיכו להתפלל!! שום דבר לא ישאר בכיס שלכם... אתם תשגרו תפילות וזה יעבור ישר לחשבון האישי שלו... אז אתם לא תרגישו כלום... מה איכפת לכם העיקר שהוא יהיה איש מצליח... העיקר ששם שמים יהיה שגור על פיו ומשיך להיות שקוע בלימוד... מוכינים?? מי לא.

הסגולה של הפתק מהחנוכה שבבידים...

בשנתים האחרונות ישנה סגולה חדשה!! טרנד חדש!! בסוף ימי החנוכה... כשמחזירים את החנוכה לבידים... אתה כותב על פתק את המשאלת לב שלך... מה היית רוצה שיקרה במשך השנה הקרובה... רוצה שידוך לאחות... דו"ע של קיימא לאחיך... רוצה שהשכן יצליח למכור את הדירה (העיקר שכבר ילך)... אתה כותב ומדביק את זה בחנוכה מקופל ולמטה. ואז שנה הבאה אתה פותח... הופ!! הנה... הגיעה הישועה...

ותשמע... אנשים טוענים שזה בדיוק ומנוסה... כל מי שדחף פתק לפני שנתיים... פתח חנוכה בשנה שעברה והתברר שבמשך השנה הגיעה הישועה... ובקיצור: חכה חכה... אנחנו אוטוטו הולכים לפתוח את החנוכה... והספירה לאחור התחילה... ותשמע... יש עוד סיכוי... (אני מתנצל בפני מי שקורא שורות אלו ברגע שאחרי הוצאת השפן מהשק...)

תכל'ס... ייגש אלי משהו בעצב רב ובדכדוך עמוק והוא כבר הספיק לבשר לי שככל הנראה זה לא עבד אצלנו!! עשיתי את כל הסגולה... כתבתי משאלת לב... קפלת... דחפתי למטה בחנוכה... שמת בידיים... ותכל'ס מה קרה?? איפה טעיתי בקוד האימות או הקידוד של הסגולה?? אמרתי לו: "לא יכול להיות" שזה לא עבד!! אין סיכוי... תראה לי את הפתק... הוא הוציא את הפתק... הסתכלתי... ומיד!! מיד אמרתי לו:

אה... בטח שזה לא עבד... זה... זה לא כתוב שוב... למה??

היית צריך לכתוב את זה ברייל!!

מה...?? כתב ברייל?? מה הקשר ברייל?? ברייל זה כתב של עיוורים??

אמרתי לו: מה אתה רוצה... אם אותו בורא עולם הזה שאתה פונה אליו... אם צריך דווקא לכתוב לו זה אומר שהוא כנראה לא שומע ח"ו... אה... אם הוא לא שומע ח"ו... אז לך תדע... אולי הוא גם לא רואה עפ"ל... **אה... אני לא צודק??** אם בורא עולם 'לא מבין' כשמדברים איתו והוא צריך שיכתבו לו... אז לך תדע באיזה שפה הוא "מבין"!!

עכשיו: בינינו... הליצנותא הזו שאני עושה כעת... הלוואי וזה היה מצחיק... מה נעשה שאנשים לוקחים את זה מאד מאד ללב...

אנשים כותבים בשיא האמונה לבורא עולם ודוחפים לו בתוך החנוכה... **ואני שואל: מה חשבתם??**

מה הסיפור?? תנסו להסביר לי מה ההיגיון??

תן לי איזה הסבר אחד הגיוני למה בורא עולם צריך פתק שישכב לו בבידים שנה שלימה בשביל לקבל את הבקשה שלך?? תנסה רגע להיות הדובר של בורא עולם ותנסה להסביר: אם בורא עולם הוא ה- כל יכול שאמור להושיע אותך... למה זה אמור לעבוד יותר טוב אם זה יעבור דרך הבידים והחנוכה מאשר שתפנה אליו ישירות...??!!??

ואם אתה לא מצליח להסביר לי את בורא עולם... כי זה הרי קשקוש...

אז בא נעבור לשלב הבא... **בא נקרא לחולה בשמו!** שנינו מבינים טוב מאוד שבורא עולם לא קשור לפנטזיה הזו... רק מה?? מה... אנחנו אלה שהמצאנו את זה!! ואם ככה, כעת בא ננסה כעת להבין את עצמנו!! פסיכולוגית!! מה עומד מאחורי התופעה המוזרה הזו שאנשים מצדיפים לתקשר עם בורא עולם בכל מיני דרכים עקיפות החל מפתקים דרך הבויידים וכלה בכל מיני סגולות... למה הם מצדיפים את זה יותר מלתקשר איתו ישירות באון לייך... איך אתה מסביר את זה??

אני חושב שלא צריך להיות גאון גדול כדי להבין את הסיפור:

מפגש ישיר מול בורא עולם הוא מחייב!! הוא תובעני!!

אין לי כוחות נפש להיות נחמד ולהתחיל לנהל מערכת יחסים מול בורא עולם... תעשה טובה... אין לי כוחות לזה... זה כבד לי... עזוב... לא נוה לי עם זה!! הכי טוב שתתן לי איזה פתק... אני אתקע אותו באיזה בידים... נסכם על הסדרי ראייה... נתאם שאני אשים את הפתק בשעה חמש... ואילו בורא עולם יגיע בשעה שמונה ויקרא מה שכתבתי לו... אבל לא ליד... לא נוה לי עם המפגש איתו... עכשיו שלא תבין לא נכון... כשאני אומר שמפגש עם ה' זה תובעני... אין הכוונה שאני צריך להיות צדיק ומושלם כשאני פונה אליו... לא!! אדרבה... דווקא התפילה זה הדבר היחיד שה' מקבל אותי כמות שאני בגודל טבעי ללא תנאים וללא תקופת הכשרה... רק מה כן?? המפגש הישיר מול ה' מזמין תקשורת בין אישית!! בדור שלנו במיוחד התחום של תקשורת בין אישית זה משהו שלא מגיע לנו ברבל!! תקשורת זה משהו שסוחט מאיתנו אנרגיות וכוחות נפש... (אני יכול להעיד באופן אישי: אצלי עיקר ההקרבה של הניתוק מהאינטרנט מגיעה לידי ביטוי בזה שתשעים אחוז מהאנשים שאני מדבר איתם בטלפון... הייתי מעדיף לו הייתי יכול להתכתב איתם במייל... או באס אם הם לא היה מותר... כי אין לי כח להיות נחמד לאנשים... אין לי כבלות לשיחות נימוס... ומה נשמע... ואיך אתה... אם היה לי מייל חופשי הייתי מתקתק מידי עם המישיים אנשים ומסיים איתם בשניות... עכ"פ בזו מסתכמת ההקרבה שלי במייל!!)

בדור שלנו, תקשורת בין אישית זה משהו שסוחט הכי הרבה כוחות ואנרגיות... ממילא תעשה טובה... אני מעדיף להגיש בקשה לה'... אבל דרך המייל... דרך הקישור של החנוכה בצירוף פתק בדרך לבידיים... אה... אבל אם אתה מתקשר עם בורא עולם דרך המייל של הפתק... אתה מפסיד את המגע המלטף... את החום... התלותיות... את ההכל?? לא... לא תודה... אני לא בשביל זה... תן לי ישועה דרך המשלוח...

על פי זה לראשונה הבנתי פשט בהלל!! כל פעם שאני אומר את ההלל השלם ואני מגיע לקטע של "עצביהם כסף וזהב מעשי ידי אדם פה להם ולא ידברו ועיניים להם ולא יראו... תמיד אני שואל את עצמי: רגע... ומה עם הגוים בעצמם?? הם עצמם לא יודעים שעצביהם כסף וזהב ועיניים להם ולא יראו ואזניים וכו'?? מה... זה מידע שרק אני ואתה יודעים אותו?? בקיצור: אני בתמימות שלי תמיד הבנתי שהגוי מסכן... הוא קנה אלוהים חדש!! ארוז!! ישר מהניילונים!! ואז כשהוא בא לפתוח את החבילה בשעה טובה... פתאום היהודי הופיע מול הגוי וגילה לו... אל תשאל... הפילו אותך בפח... קבלת חתול בשק... הנה תראה... האלוהים הזה לא רואה... לא שומע... נכה... זה אלוהים מורדם מונשם... תחזיר אותו בחזרה... ככה אני תמיד חשבתי...

עד שהשבע נפל לי האסימון!! לא!!! ממש לא!!! הכל בסדר!! אין פה שום הפתעות ושום מקח טעות!! הגוי יודע טוב מאוד מה שהוא עשה!! הוא לגמרי עומד מאחורי ההחלטה... בדיוק לזה הוא מתכוין... זה בדיוק מה שהוא רצה... הוא רצה אלוהים חרש אילם...

למה?? מה ההיגיון?? למה גוי מחפש אלוהים נכה??

נו... למה? תגיד אתה... מה... אתה לא מבין למה?? אתה לא קולט שאלוהים שלא רואה ולא שומע זה האלוהים הכי הכי פנטסטי!! הוא שוכב לו בשקט בבידים... לא מפריע... לא מתערב לך

בחיים... אתה לא צריך לדבר בשקט ובחשש כי בלאו הכי הוא לא שומע... כשאתה עושה שטויות אתה לא צריך להתחבאות כי בלאו הכי הוא לא רואה... (רק זה הסר לנבן... שעל כל אחת מהרמאויות שהוא עושה לעיבק, פתאום האלוקים נוקש על הולדת... ההלו... מה קורה פה?? לכן צריך אלוהים כזה שאפשר אפילו לגנוב אותו... העיקר שיהיה בשקט) בקיצור: הגוי מחפש דווקא אלוהים כזה נוח שאפשר לשלוח לו פתקים דרך הבויידים... שאפשר להסתדר איתו בשלט רחוק... שאני לא אצטרך להגיד לו בוקר טוב בתפילת שחרית ולא צהרים טובים במנחה ולילה טוב במעריב... תן לי לחיות... אין לי כח להיות נחמד מול בורא עולם... אני לא רוצה את המסלול **הרטוב** אלא את המסלול **היבש**!! אני רוצה לתקשר עם בורא עולם **על יבש!!** פתקים... סגולות... רמזים... קודים... לשלוח לו אנשים... להוציא עליו שטרות... נרות... ערביות... לחוץ עליו עם ברכות של צדיקים... לעבוד איתו עם שלט רחוק... רק דבר אחד לא!! **אל תפגיש אותי מולו פנים אל פנים!!** אני מעדיף את המסלול היבש!! גם אם הוא מכפיל את המסלול הרטוב בפי שתיים... אני מוכן להתאזר בסבלנות שנה שלימה ולחכות לפתק שיחזור מהבויידים... אפילו שסידור תפילת כל פה מחכה לו בכל עת ושעה...

טיירע ייד: הגיע הזמן שנדפוק על השלחן ונכריז: סטופ!!!

'עד מתי תתחמקין הבת השובבה'!! די להתחמקות!!!

מה אבא שבשמים בסה"כ רוצה?? קצת תקשורת בין אישית!! כ"כ קשה לתקשר איתו?? מה זה החסימה הרגשית הזו... לאן אתה בורח... די לקשקושים... די לסחור סחור... הגיע הזמן שנבין שאבא שבשמים זה אלוקים חיים!! הוא פה!! הוא אמנם אבא חזק וגדול המגביהי לשבת אבל ההלו... המשפילי לראות!! הוא נמצא יחד איתך בשפל... הוא מכיר אותך טוב... הוא יודע שאתה לא טוב בלנסח משפטים... הוא יודע ששאתה נבון אתה קצת מגמגם... וזה לא מפריע לו... אתה לא צריך לשחק אותה מולו... אתה יכול לעמוד מולו בגודל טבעי ודווקא ככה הוא אוהב אותך!! **דלותי ו--לי יהושעו!!** אתה יכול להיות דלתי וזה לא סתירה שאתה חמוד לו... כבר כתבתי כאן לא פעם: כשהייתי ילד הייתי מנסה לעשות רושם... לעשות כל מיני פרצופים מוזרים כדי להרשים... ואמא שלי הייתה כל הזמן אומרת לי: **חבל!! אתה הכי חמוד כשאתה טבעי!!** המשפטים הכי מתוקים שלך זה דווקא כשאתה אתה!! ואתה אומר מה שאתה מרגיש... ואילו דווקא כשאתה מנסה לעשות רושם ולהביא איזה ביצוע מעניין... דווקא אז אתה נהיה כזה טיפס כזה... מעצבן כזה... איפכא מסתברא... (הוי... כמה שאני מבין את זה היום... היום אני מנסה להסביר את זה לנבן שלי...) **הגיע הזמן שבניך את זה!!**

אבא שבשמים רוצה אותי לא כי אני מוצלח במיוחד ולא כי יש לי הרבה עצות טובות להחכים אותו... **לא!! הוא רוצה אותי כי הוא אבא שלו...** הוא בסה"כ רוצה את העיניים שלי ממוקדות בו- ישרון!! הוא רוצה להיות לי לאב ואני אהיה לו לנבן ושאני לא אברח ממנו... זה הכל!!

אז למה למען ה'?? למה לקחת לאבא שבשמים את העונג הזה??

אז נכון שתקשורת בין אישית מול בורא לא מתחילה ונגמרת בפתק... ונכון שתקשורת זה לא משהו שלוחצים וזה נוסע... אבל אל תשכח שבינינו... גם הישועה לא מחכה לך בהמתנה מהנוכה שעבר עד זאת חנוכה זה ומזאת חנוכה זה עד. חנוכה הבעל"ט... שום דבר לא עובד בלחיצה על כפתור... גם סגולות לא... סגולות גם לא עושות חיים קלים (למי שכבר התנסה בהם) בקיצור: תקשורת מול בורא עולם זה אומר שיש פה בניה של מערכת יחסים דינמית... פוריה... נושמת... מתפתחת שלב אחרי שלב... אתה לא עומד עם אקדח ויורה בקשות!! אתה גם לא מקריא שמות של משרד הפנים... **אתה מנהל שיחון!!** אתה שופך את הלב... אתה יושב ומספר לאבא שבשמים איך עבר עליך היום... פעם אתה מודה ומשבח... ופעם זה בנימה עצובה ומדוכאת... פעם אחת אז מפגש מוצלח עם הרבה דמעות ורגשות... ופעם אחת זה יבש ורדום... פעם זה בנימה של תסכול ופעם זה באופטימיות... מה שבטוח: **זה חי!!!** זה לא היכון הכן וצאי!! זה לא שלוש ארבע ו... בקיצור: בחור יקר: צר לי לאכזב אותך... אבל אוטוטו אתה אמור בעז"ש להקים בית בישראל... ושם אתה אמור לנהל מערכת יחסים!! וצר לי להודיע לך שמערכת יחסים זה **הדבר היחיד בעולם** שעדיין לא הצליחו לפתח לו קיצורי דרך ולא שלט רחוק וגם לא מתג... כיום הרי לכל דבר יש לחצן... לבוילר, לקומקום, למכונת כביסה, ליבוש, לתנור, למיקסר... למפזר חום, לרכב, למזגן... היום הכל עובד עם לחצן שאתה עושה קבע' וקדימה... זה נוסע... זה עובד... הדבר היחיד בעולם שנשאר מכני ואין בו קיצורי דרך **זה מערכת יחסים!!** זה הדבר היחיד שנבנה מעקביות של פעם ועוד פעם... יום ועוד יום... נדבך ע"ג נדבך... ולא נותר אלא להשיקע!! לדבר... לשפוך את הלב... ישפוך שיחו... לשוחח עם ה'!! ולבנות מולו מערכת יחסים עמוקה... פנימית... רגשית...

אי לךך ידידי היקר: לא נעים לי לומר אני מאוד שמח בשבילך שהסגולה לא עבדה!! כי נכון שמאוד רצית כבר למצא שידוך... אבל תאר לעצמך שהיית מקבל את השידוך שלך דרך הפתק מהבויידים... אז היית מתחתן בשעה טובה ו... ואז מה...?? גם לאשתך היית כותב פתקים ושם לה בבידיים?? ואז אחרי שנה היא הייתה פותחת את זה? תגיד לי: כזו מערכת יחסים רצית לבנות?? כזה בית רצית?? **עוד בית אחד כזה ואברננו...** אי אפשר לבנות בית עם חוסר תקשורת עד כדי כך...

אז זהו!! אתה רוצה לבנות בית נאמן בישראל... וה' גם רוצה... ה' רוצה שתבנה ותבנו יחד איתו את הבית להשראת השכינה... וה' רוצה לתת לך מתנה לקראת הנישואין... בא תתחיל ממני!! תתחיל לבנות יחד איתי את המערכת יחסים... תתחיל כבר עכשיו לרפד את החיים בקשר אמיתי ורציף איתי ואז אני אתן לך את השידוך שלך!! ושינכם ביחד תבנו מערכת יחסים יחד איתי... שכינה ביניהם... ואז אגמור בשיר מזמור חנוכה- הבית לדוד... תפתח את המזמור שיר חנוכה הבית לדוד... תראה איך שזה חי... נושם... לא תמיד זה נחמד... יש רגעים ש"העמדת להררי עזר" ויש רגעים של "הסתרת פניך הייתי נבהל". אבל זה ביחד עם ה'... זה מול ה'... לבחור במסלול הרטוב... לא במסלול היבש... להאיר לפני ה'... חנוכה שמח.

הרבנית זארה
פרשת וישב
הפטרות
"רוני ושמחה"
מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כו' כסלו התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת	י-ם
16:19	17:10	17:44	
16:17	17:08	17:39	ת"א
16:17	17:08	17:39	חיפה
16:20	17:11	17:43	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

מין הרב עובדיה יוסף זצ"ל למד בתלמוד תורה בני ציון ובהיותו נער צעיר כבן עשר שנים עבר לשיבת **פורת יוסף** בכל מקום בו למד עמדו מוריו משתאים לנוכח כישרונו המדהים מעמקותו וההבנה היסודית שהיו לו ועד **לזכרון** מיוחד משולבים בשקדנות ימים ולילות ונעשה כמעין המתגבר, ולמתמיד עצום כפי שכותב עליו הגאון רבי **עזרא עטיה** במכתב ברכה שכתב לרבנו על ספרו חזון עובדיה ואהבת התורה ללא גבול עד שנהיה בקי עצום בש"ס ובפוסקים היה נשאר ללמוד עד השעות הקטנות של הלילה היה **שואל ספרים** ולומד בהם עד שהיה יודעם בעל פה ומחזירם לבעליהם לפעמים מרוב שהיה שקוע בלימודו **סגור** עליו את דלתות בית הכנסת והוא לא הרגיש בכך.

אותה ועת אפים מביאה לאדם את האושר הגדול שבחדות היצירה, את **הספוק הנפלא** כתוצאה מהעבודה והיגיעה.

כ"ק האדמור **מסלונים** זיע"א: דעת זה סדר טהרות, **טהרת המידות** שמתנהג בעדינות ומוסריות שדבר זה מועיל יותר מכל הדיבורים שבעולם, מתוך שרואים כי הוא **אדם מוסרי** וטהור מידות ואז חזקה שיכבדוהו ויעריכו עקרונותיו.

האיכר והנחש איכר אחד מצא בשדה נחש שקפא מקור. **ריחם** האיכר על הנחש, לקח אותו לביתו וחימם את גופו מול האח. הנחש התאושש, התעורר מעלפנונו וניסה להכיש את רגלו של האיכר. "האם זה **שכרי** על שהצלתי אותך?" שאל האיכר. הניף את רגזו על הנחש, והבריח אותו אל מחוץ לביתו. **לא תמיד הרעים משנים את טבעם, גם אם מתנהגים אליהם בטוב לב. כבדהו וחשדהו**

רבי אליהו לופיאן זצ"ל מגדולי תנועת המוסר, עמד וחיכה בתור לאוטובוס. והאוטובוס התאחר להגיע. הנה **הרים** רבי אליהו לופיאן את עיניו המושפלות, **חוק מנט** חוקר לכוון הדרך ממנו צריך להופיע האוטובוס. רבי אליהו לופיאן ראה ברק הבעה של חוסר סבלנות- והתריס כנגד עצמו: "הו, מה עשיתי? חוסר סבלנות...? אצל רבי ישראל סלנטר לא היה קורה דבר כזה!!

אם תבנה מדורה לאדם יהיה לו חם ליום אחד, אך אם תבעיר אש בליבו- יהיה לו חם כל חייו

לע"נ רחל ורשאלבו בת קלרה
ודבר זה נעשה בדורינו **למספחת איזמה** ונוראה שרבים אף מתופסי התורה רודפים אחר הכבוד ועושים בכך חילול השם גדול והדוגמאות לכך רבות הן ויש הרבה להאריך **בדבר חמור** זה אך לקצר הפצנו. רק דע כי היצר אינו פוסח על אף אחד ולא מצא דרך להחטיא את תופסי התורה, עצמם ובענין התורה עצמה, אלא בכך שגרם לנפילת רבים ברשת **הגאוה והכבוד**.

גם עשרים נובלים אפשר להחיות אם יודעים להשקות את השדה במקור צמיחתם

נאים הדברים, כשהם יוצאים מפי עושיהם.

ביום שבת ראה **המגיד מדובנה** את אחד המשכילים כשהוא מטייל להנאתו ברחובה של ברלין ומעשן סיגריה. פנה אליו **בנעימת**: "כפי הנראה שכחת, בני, ששבת היום?" "לא, רבי," העיז הלה פניו, "אני אוהב להגיד את **האמת**. ידוע לי היטב ששבת היום וכי העישון בשבת הוא איסור מן התורה, בכל זאת אני מעשן." "אוהב אמת שכמותך" השיב לו המגיד, "ראוי לו שיהיה בעולם האמת, **ומה מעשיך איפוא בעולם שקר**...?"

פקודתה פשוטה
לנשר יש את תוחלת החיים הארוכה ביותר בין כל בעלי החיים מסוגו, הוא יכול לחיות עד 70 שנה, אבל כדי להגיע לגיל זה עליו **לעשות החלטה קשה**. בגיל 40 הטפרים שלו שהפכו ארוכים וגמישים מידי לא יכולים יותר לתפוס טרף, המקור הארוך שלו הפך מכופף מידי ולא מאפשר לו להכניס אוכל לפיו, נוצות הכנפיים הכבדות נעשות סמיכות מידי, מסתככות בחזה שלו ומקשות על הנשר לעוף, עכשיו לנשר שתי ברירות: מות או התחל ושיקום, תהליך שינוי ארוך ומכאיב שנמשך כ 150 יום, בתהליך הנשר צריך **לעוף לקינו שבראש ההר**, כעת הנשר צריך להכות עם המקור שלו בסלע עד שהמקור נתלש ואז שהמקור נתלש הנשר צריך לחכות למקור חדש שיגדל, מה שמאפשר לו לתלוש את הטפרים שלו, מתי שהטפרים החדשים גדלים הנשר מתחיל לתלוש את נוצות הכנפיים שלו ואז אחרי חמישה חודשים, עם מקור חדש, טפרים חדשים ונוצות חדשות, הנשר מבצע את יעף הלידה מחדש והוא יחיה עודכ 30 שנה נוספות, למה השינוי נחוץ?

פעמים רבות בחיינו כדי להתקיים, לשקם ולהשתקם, עלינו להתחיל בתהליך שינוי אנחנו, לעיתים צריכים להיפטר מזיכרונות ישנים וקשים, ממישקעים וטינה, רק השחרור מנטל העבר יכול לאפשר לנו למצות את ההווה ולהכין עצמנו לעתיד טוב יותר ולאיכות חיים! (העורך)

הסח דעתך ממעלותיך, וממומים שבחברך.

אוי להם לבריות שחוטאים, וחושבים שהמיתה היא מנוס.

אל תוכיח לו את **צדקת דרכך** מענייני תקות העולם הבא, אלא מחיי העולם הזה, ודחה אותו מעליך באמור לו אני רוצה שהש"ת יתן לי אריכות ימים **ושאזכה** לראות בנינים ובני בנינים ובני בני בנינים עוסקים בתורה ובמצוות **ותקותי** שאזכה לקדם את פני משיח צדקנו, וכיוון שאני רוצה לחיות בעולם הזה, אינני רוצה לשמוע בקולך...

לבניו בחיירו נתן הקב"ה **תענוג שאין דומה לו** ואין שווה לו בכל העולם התענוגות החמרי.

כלשון בעל המסילת ישרים בראש ספרו:

"לא נברא האדם אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג **האמיתי** והעדון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא".

הזאב שהתחפש לרועה. עדר של כבשים רעה בשדה. הרועה וכלביו נימנמו מתחת לעץ, והכבשים לחכו להן עשב בשקט. **ראה הזאב** ואמר לעצמו: "אתחפש לרועה ואצוד לי כבשה בקלות, בלי להסתכן".

נטל מעיל, לקח מקל וחליל רועים, והחליט כי עתה ישמיע קול ממש כפי שעושה זאת הרועה. נשען הזאב בשתי כפותיו הקדמיות על המקל, פתח את פיו, ומיד נשמע **קולו הצורמני** באזור כולו.

התעורר הרועה משנתו, התעוררו גם הכלבים וזנקו ממקומם בקול נביחה. הזאב ניסה לברוח, אך הסתבך בתחפושתו, ונתפס.

זה סופו של מי שמנסה לחקות אחרים...

כל עמידה בנסיין היא קדום בדרגה. יש ונדמה לאדם כי יותר לא יחזיק מעמד. אך הנה בא הנסיון הבא המוכיח לו כי **אמונתו חזקה ואיתנה** וכל הנסיונות שבעולם לא יערערו אותה.

הגאווה, מביאה את האדם לידי תאוה.

מי כעמך ישראל

החינוך: כי מטעמי מצוה זו ענין **צער בעלי חיים** שהוא אסור מהתורה...

סיפר הגאון רבי מיכאל בער ויסמנדל זצ"ל בספר "מן המצר": בעת השואה, באחת העירות הונגריה, נשלחו יהודים למות. בתחנת הרכבת עמדו גויים וצחקו בהנאה גלויה, ולצד עמדו יהודים אבלים ובוכים שבאו להיפרד מקרוביהם.

כשהחלה הרכבת לנסוע, הוציא יהודי אחד את ראשו מהקרונ וקרא לאחד מידידיו: "שכחתי להאכיל את **התרנגולים**, אנא עשה עמי חסד הכנס לביתי והאכל אותם..." מה בין בני לבן חמי: מצד אחד עומדים גויים ושמהים שלוקחים אנשים למות, ומצד שני **קורא יהודי** הלקוח למוות לחברו שירחם על התרנגולים.

היפה והנהדר בכל היצירה – **הרי הם החיים**. חיי האדם הם אשרו ועשרו הגדולים ביותר, מה יתאונן אדם חי? **די שהוא חי**

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

משולחן גבוה

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ פְּנֵן (בראשית לו, א)

דרשו רבותינו (בראשית רבה פד, ה) אמר רבי הוניא משל לאחד שהיה מהלך בדרך וראה כת של כלבים ונתיירא מהם וישב לו ביניהם וברחו, כך יעקב אבינו כיון שראה את עשיו ואלפיו נתיירא מהם וישב לו ביניהם וברחו.

יש מנבארים שמדרש זה בא ללמד מוסר השכל דכשרואה אדם שבאים עליו יסורים ח"ו, לא יבקש עזות איך לברוח מהערות, אלא אדרבה מתוך הסבל עיצמו עליו למצוא לו מקום, דהיינו שיאמין בלב שלם כי הכל מאת הקב"ה מן השמים, וממילא כל הצער אינו אלא הסתר היעונו בעוד שבפנימיות המצב הכל לטובה וחסד ה' מלאה הארץ, וממילא על ידי זה ימצא לו מקום מנוחה בתוך הצער לישב בה (שפתי צדיק).

מסופר על הגאון רבי **יהונתן אייבשיץ** זצ"ל רבה של פראג, שפעם פנה אליו כומר רשע שונא ישראל ושאל: שמעתי שאתם היהודים נוהגים כבוד ברב שלכם וכשרואים אותו קמים בפניו, וְהִדְרִיתְּ פָּנֵי זָקֵן (דברים יט, לב) ואין זקן אלא מי שקנה חכמה (קידושין לב ע"ב).

עוד שמעתי, המשיך הכומר, שיש אצלכם היהודים סגולה שבזמן שמתנפל עליכם כלב נובח לשבת על הארץ, ואם כן כיצד תנהגו אם יזדמן לפניכם כלב ורב ביחוד? (הרשע המרושע רצה להשוות חלילה וחס את כבוד הרב עם הכלב). **השיב** לו רבי יהונתן השנון והחריף, הלכה פסוקה היא בידנו (ברכות מה), כל הלכה שרופפת בידך פוק חזי מאי עמא דבר, צא וראה מה העם נוהג ותנהג כך גם אתה, מסתמא מנהג אבותיהם ואבות אבותיהם בידיהם, בוא ונצא אני ואתה ביחד (הרב ביחד עם הכומר-כלב) ונראה מה יעשו כולם ונראה מה ההלכה! הכומר הרשע תמיד היה מנסה לנגח ולריב עם הרב,

יום אחד הכומר השקה את גינתו ובדיוק הרב עבר שם, אמר לו הכומר, רבי יהונתן, תגיד לי, מה ההבדל בין יהודי לחזיר, השיב לו רבי יהונתן בפקחות: הגדר הזו שמבדילה בינינו... התורה הקדושה נותנת פקחות עצה ובינה לאדם, לי עצה ותושיה אני בינה לי גְבוּרָה.

שבת ט"ו אלול ה'תשס"א

קמפן היה גר בקומה רביעית ונפל לו שקל הוא רץ מהר במדרגות למצוא את השקל בסוף השקל **נפל לו על הראש**

לברוח מן הכבוד כאשר שהה הגאון הגה"ק רבי ישראל סלנטר זצוק"ל בבית החלמה על פי המלצת רופאיו, היה שם אדם ידוע, בן למשפחת מיוחסת ביותר. ביקש אחד מידידיו של אותו אדם כי יתאמץ **להתחקות** אחר מעשיו של רבי **ישראל סלנטר** וירשום לעצמו כל פרט מהנהגותיו כדי שיוכל ללמוד ממנו.

כתב אותו אדם לידידו: "עד שקבלתי את מכתבך, כלל לא **ידעתי** שרבי ישראל סלנטר נמצא בקירבת מקום..."

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

אשה מתקשרת לבי"ח מקומי אומרת "שלום, אני רוצה לדבר עם האדם שאחראי לתת מידע בנוגע לחולים שלכם. אני רוצה לדעת **אם החולה מרגיש יותר טוב**, מחלים כצפוי, או שמצבו הורע." הקול בצד השני של הקו אמר, "מה השם ומספר החדר של החולה?" היא הגיבה "קל, בחדר 302" "אני אעביר אותך לעמדת האחיות". "עמדת האחיות - A-3, איך להעביר לך?" "אני רוצה לדעת את המצב של שרה פינקל בחדר 302." "רק רגע, תני לי להסתכל על הגיליון שלה. או כן, גברת פינקל בסדר גמור."

היא אכלה שתי ארוחות מלאות, לחץ הדם שלה בסדר, ובדיקת הדם שלה יצאה בסדר. הולכים להוריד לה את המוניטור של הלב עוד כמה שעות אם היא תמשיך להראות השתפרות, וד"ר כהן הולך לשלוח אותה הביתה ביום שלישי ב-12. "האשה אמרה, 'תודה לאל! זה נפלא, חדשות נהדרות! כל כך הוקל לי!'. האחיות אמרה, 'מההתלהבות שלך אני מבינה שאת משפחה או חברה קרובה מאוד!'. "לא בדיוק", אמרה האשה,

"אני שרה פינקל מחדר 302 ואף אחד פה לא אומר לי כלום"

אשריך בעולם הזה, מזה שטוב לך לעולם הבא, **שהצדיק העובד את ה',** כל אשרו בעוה"ז הוא רק מכך שענייני העוה"ז מביאים אותו לטוב העוה"ב,

והיינו שבכל עניני העוה"ז אינו נהנה, ואין לו מהם כלום, כי אם מה שעל ידיו צריך לבוא **ליקור טובת** העוה"ב.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חיינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן אויה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל אלעזר בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מור, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

גליון צ"צ טבת תשפ"ד

כך מקובל אני מרבותי ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו (ספר החינוך מצוה ת"ל)
כותב העטרת זקנים: אדם המברך ברכת המזון מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע.

ואכלתם ושבעתם וברכתם על המזון

"מצאתי למה אין אות פ"א סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא קצף, ולא אנה ולא אנה ומזונותיו מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו".
(י"באר היטב" או"ח הלכות ברכת המזון סימן קפ"ה אות א' - ספר הרוקח סימן של"ז)

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

מבשרי אחזה אלוקי! ניצול ממות לחיים בזכות ברכת המזון!

חלק ב' להסיפור הדרמטי מחודש שעבר!

ימי, קח את זה גם אתה, וזה יהיה לך למגן שלא יארע עמך שום דבר רע הלילה. תקבל על עצמך את הענין של ברכת המזון ליטול ידיים לפעודה ולברך ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב!

הבן קבל עליו את דברי אביו. הוא הלך להתגייס, ואבן נתקבל לשרת באיזה יחידה, שעליהם הטילו להפעיל טנק צבאי.

כידוע במלחמה זו, יש שני כיווני לחימה, מצד אחד בדרום ברצועת עזה, וגם מצד צפון אשר שם שולחים מחבלים מחיזבאלא רקמות לעבר ארץ ישראל, על מנקים ועוד כל מיני מטרות.

יום אחד הבחור שלנו לא הרגיש טוב, היה לו חום גבוה ולכן לא יצא אל החזית. החברים שלו נסעו עם הטנק שלהם, והמחבלים ירו לעברם טיל אנטי-טנק, וזה העלה את הטנק בלהבות אש, וכל אלו שנמצאו שם מצאו את מותם תיכף ומיד רח"ל, אבל הבחור הזה ששהה אז בכסים ניצול ממוות בטוח! הכל בזכות הקבלה הטובה לברך ברכת המזון בכוונה!

זה הסיפור שאותו יהודי סיפר לי בשבת ההיא, ואני משתף אתכם בזאת, כדי לזכות את רבים! ידידכם יצחק אנשין

להתקרב היה לו נסיונות קשים ברוחניות שהקשו עליו מאוד את הדרך הישרה אליו שאף להגיע. הוא הלך להשיח את דאגתו אצל אחד מצדיקי הדרור מהתקופה ההיא, ואותו גדול אמר לו אז את הסגולה הנפלאה לברך ברכת המזון מתוך הכתב, ואמר לו שזה יועיל לו שיוכל להחזיק מעמד ולהיות חזק ואיתן, ובסייעתא דשמיא להתקרב יותר ויותר להשם יתברך.

וכך הוה, אותו ידיד קיבל על עצמו קבלה זו בעוז ותעצומות, קבל וקיים. ואכן הרגיש שזה מה שלווה אותו על כל צעד ושעל, כך שהיה לו את הכוחות להתגבר על כל הנסיונות, וראה הצלחה גדולה בכל מה שעשה. ובסייעתא דשמיא זכה לבנות את ביתו, בית נאמן להשם ולתורתו, בנים ובנות ההולכים בדרך הישרה.

לידיד שלי יש בן, שהוא כעת בגיל שצריכים לשרת בצבא, ועכשיו כשפרצה המלחמה הנוכחית התחילו לגייס צעירים מכל מקום שיבואו לסייע לנצח את האויב. גם את אותו בחור נקרא לבוא, אבל הוא לא רצה לילך בשום אופן. הוא פחד מאוד הן בגשמיות והן ברוחניות. אבל ממש אילצו עליו לבוא, אז הוא הלך לאביו וטינה את צערו לפניו. האבא אמר לו, "תראה אין לך ברירה אחרת, הרי לוקחים אותך ככת. אני יכול לתת לך סגולה אחת, דבר שאני מקפיד עליו כל

לכבוד מערכת "על המזון" שלום וברכה, מדבר כאן שוב יצחק אנשין מירושלים עיר הקודש, אני רוצה לספר כאן המשך נפלא למעשה שסיפרתי בחודש שעבר.

לאחרונה יצא לי לשבות בעיר קרית גת לרגל שמחה במשפחתי. לפני אחד מן הסעודות ניגש אלי בעל השמחה והתחיל להפציר בי שאני חייב לשאת דברים באמצע הסעודה. כמכע אני ביישן וקשה עלי להופיע ברבים, ולכן סירבתי, אולם הוא בשלו, ולא הרפה, ובלית ברירה הסכמתי.

לא היה לי הרבה מה לומר, לכן החלטתי פשוט לספר את הסיפור שסיפרתי לכם בחודש שעבר, היאך שניצולתי מרקמה שנפלה באשקלון, ותליתי את זה בזכות הקבלה שלי בענין "ברכת המזון", ובתוך הדברים עוררתי את הרבים אודות הסגולה החשובה של ברכת המזון.

אחר הסעודה ניגש אלי איזה יהודי והודה לי מאוד על הסיפור, ואמר שרוצה גם הוא להנות אותי עם סיפור נפלא שקרה עכשיו בתקופת המלחמה בארץ ישראל. ובמעשה זה אני רוצה לשתף אתכם, וזה מה שסיפר אותו יהודי:

"יש לי חבר טוב שבנעוריו היה רחוק מדרך התורה, אבל במשך ימי בחורותיו זכה להתקרב ליהדות. הוא סיפר שבאותו תקופה כשהתחיל

לעילוי נשמת האה"ח מרת יהודית בת ר' שמואל מאיר ע"ה הכ"מ

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא
הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעובש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמן ז"ע מליזענסק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מבארדיטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ רבי נחמן בן שמחה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל החפץ חיים - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאהש הרבי ר' ישעי' ב"ר משה ז"ע מקערעסטיי - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפייא זצ"ל

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הינתוך צודני

גם מדבקות צודניות מדפיסים ב'ספיד'!

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

קצת כמו אמאן לחיות מקצת למיפתח מהמיתון ולסימתל דפוס ספיד!
02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>